

ГРЕГ БЕЪР

ПРЕМЕСТВАНЕТО НА МАРС

Част 3 от „Кралицата на ангелите“

Превод от английски: Сибин Майналовски, Кремена Янкова, 1999

chitanka.info

ПРЕДГОВОР

Денят на Марс е малко по-дълъг от земния — 24 часа и 40 минути. Една марсианска година е по-кратка от две земни: 686 земни дни или 668 марсиански. Диаметърът на Марс е 6787 километра (за сравнение земният диаметър е 12 756 километра). Силата на притеглянето му е 3,71 метра в секунда или по-малко от една трета от земното притегляне. Атмосферното налягане на повърхността на Марс е средно около 5,6 милибара или около 0,5 процента от земното. Огромна част от атмосферата му е съставена от въглероден диоксид. Температурата при „нулевото ниво“ (на Марс не се говори за „морско равнище“ по простата причина, че няма морета) варира от минус 130 градуса до плюс 27 градуса по Целзий. Ако незащитен от скафандър човек излезе на повърхността на Марс, най-вероятно ще замръзне за секунди, но преди това ще загине заради излизането си сред почти абсолютния вакуум. Ако този нещастник все пак успее да се справи с ниската температура и минималното атмосферно налягане и успее да открие източник на кислород за дишане, той въпреки всичко ще бъде в опасност заради високото ниво на слънчевата радиация.

След Земята Марс е най-пригодната за живот планета в Слънчевата система.

ЧАСТ ПЪРВА

Младите сигурно не помнят Марс по времето на неговата младост, изложен под лъчите на розовото слънце, небето му, покрито с облаци, обагрено с онзи бледорозов нюанс, плодородната му ръждивочервеникава почва, обитателите му, които живееха в издълбани в повърхността на планетата кухини и излизаха горе, само ако това им се налагаше по пътя към новото местожителство или ако се налагаше да наглеждат реколтата, разпръсната навсякъде подобно на малки островчета наситенозелено сред покритите с купол ферми. Този Марс, възрастен и уморен от живота Марс, пълен с млади хора, е безвъзвратно изчезнал.

Сега аз съм възрастна и уморена, а Марс отново е млад.

Животите ни не ни принадлежат, но, за Бога, ние сме длъжни да се държим така, сякаш това не е истина. Когато бях млада, онова, което вършех, изглеждаше дребно и незначително. Само че възрастните казваха, че едно незначително потреперване на праха след време може да прерасне в прашна буря, способна да изтрие едва ли не цялата планета...

Една цяла епоха приближаваше своя край. По време на лекции бях научила признаците, дори някои по-проницателни професори ни намекваха за това твърде прозрачно, само че никога не бях си мислила, че това ще окаже влияние и лично върху моя живот... Поне досега.

Току-що ме бяха изхвърлили от Марсианския университет в Синай (МУС). Двеста мои колеги и преподаватели, постигнати от същата участ, се бяха подредили в редици по брилянтно бялата повърхност на депото, а върху лицата им играеха сенките, хвърляни от сложната система метални конструкции, поддържащи купола. Всички чакахме влака от Солис Дорса да пристигне и да ни отведе по родните плата, равнини, каньони и депресии.

Даян Джохара, моята съквартирантка, бе стъпила с обувтия си в ботуш крак върху сака си, потропваше нервно по дръжката му, а устните ѝ бяха присвити, сякаш си подсвиркваше нещо, само че беззвучно. През цялото време лицето ѝ бе извърнато на север в очакване да се покаже влакът. Въпреки че бяхме приятелки, Даян и аз никога не си бяхме говорили за политика. Това по принцип бе част от марсианския етикет.

— Убийство — промълви тя.

— Доста непрактично — измърморих аз. Допреди няколко дена няхах ни най-малка представа колко силни са чувствата на Даян. — Апропо, кого именно би застреляла?

— Губернаторката. Или ректорката.

Поклатих глава.

Бяха изгонени осемдесет процента от студентите в МУС — колосално нарушение на споразуменията, което, спомням си, ме бе поразило като невероятно нечестна постъпка. Само че в нашето семейство никога не бе имало активисти. Аз бях дъщеря на финансистко ОМ, възпитана в традициите на предпазливостта.

Политическата структура, създадена преди столетие — още по времето, когато първите заселници стъпваха по повърхността на планетата, — все още продължаваше някак си да крета, но никой не се съмняваше, че дните ѝ са преброени. Първите земяни, пристигнали на

Марс в групи от по десет и повече семейства, бяха изградили свои убежища в богатите на вода местности по цялата планета, главно в равните плата с ниска надморска височина или в дълбоките долини. Следвайки изградения на Луната модел, първите семейства бяха сформирали структури, наречени „Обединени множества“ или накратко ОМ. Обединените множества в много отношения наподобяваха икономическите суперфамилии... дори „фамилии“ и „ОМ“ бяха почти едно и също. Пристигналите по-късно заселници можеха да изберат една от двете алтернативи — или да се присъединят към някое вече установено ОМ или да създадат изцяло ново. Имаше и семейства, които останаха независими.

Тъй като в самото начало възникнаха много ОМ, с течение на времето те постигнаха съгласие помежду си за разделянето на Марс на ареологически области и за разработването на определени ресурси съвместно. Обединените множества гледаха едно на друго като на партньори, застанали в средата на една планета-съкровище, а не като на съперници.

— Влакът закъснява. По дяволите, предполага се, че фашистите би трябвало поне да ги накарат да се движат по разписание — обади се Даян, като продължаваше да потропва нервно с крак.

— На Земята никога не са го правили — възразих аз.

— Искаш да кажеш, че това е просто поредната легенда?

Кимнах утвърдително.

— Значи фашистите всъщност не стават за нищо.

— Ами... освен за униформите...

— Нашите дори и в това отношение никакви ги няма.

Губернаторите на отделните области се избираха чрез гласуване и отговаряха единствено за жителите на съответната област, без оглед към кое ОМ принадлежаха. Губернаторите издаваха разрешения за разработването на ресурсите и представяха областта в Обединения съвет на ОМ. Интересите на всяко едно ОМ в този съвет се представяха от синдик, избран чрез гласуване от възрастните адвокати и мениджъри на Множеството. Губернаторите и синдиците често дори изобщо не се срещаха очи в очи. Всичко бе почти формално и учтиво (марсианците по принцип са невероятно учтиви), но голяма част от процедурите се закучваха. Някои хора дори започваха да твърдят, че самата система е ужасно неефективна и правеха опити да

централизират управлението на цялата планета под шапката на едно-единствено правителство, както вече се бе случило на Луната.

Губернаторката на Сирия-Синай, Фрийчайлд Добъл, стегната и решителна жена, на няколко пъти се бе опитвала да натисне ОМ и да получи тяхното съгласие за ратифициране на централизираща конституция и избиране на централно правителство. Тя дори бе поставила пред тях условието да се откажат от избирането на синдици в полза на областно представителство. А това, естествено, би довело до край на хегемонията на ОМ.

Оттогава насам името на Добъл на няколко пъти се бе забърквало в скандали, свързани с корупция, но въпреки това тя от осем години заемаше поста губернатор на най-обширната марсианска област и бе на върха на кариерата си. Със заплахи, натиск и увещаване бе успяла да измоли (а според някои — да изтръгне) подписването на споразумение между най-големите ОМ. Добъл бе станала център на вниманието в марсианската общност и имаше реални шансове да бъде избрана за президент на планетата.

Намираха се хора, които шушукаха, че самата кариера на Добъл е най-добрият аргумент в полза на това, че промяна е необходима, ала малцина се осмеляваха да ѝ се противопоставят.

Въпрос на дни бе Съветът да се събере и да гласува новата марсианска конституция. От шест месеца насам живеехме в „пробния период“ на правителството на Добъл и мнозина от нас вече напълно открито започваха да скърцат със зъби. Споразумението, извоювано с толкова мъки, бе доста крехко. Добъл бе прегазила по пътя си прекалено много хора с прекалено нечисти игрички.

Най-малко пет фамилии в момента водеха съдебни процеси и публично се противопоставяха на обединението. В по-голямата си част това бяха малки ОМ, които се бояха, че ще бъдат асимилирани. Централистите ги наричаха „архаици“ и се отнасяха към тях като към реална опасност. Последното нещо, което централистите искаха да наблюдават, бе връщането към дезорганизираното управление на шепата ОМ.

— Ако политическите убийства са чак толкова непрактични — обади се Даян, — бихме могли да премахнем някой от фаворитите...

— Шшшшшт — изсъсках аз.

Тя кимна отсечено, тръсна косата си и извърна глава встрани. Все още продължаваше да си подсвирква беззвучно. Даян обикновено правеше така, когато бе прекалено бясна, за да е в състояние да говори учтиво. Всички ние бяхме червени зайци, които от десетилетия насам живееха в твърде тесни клетки — обръщаме прекалено много внимание на учтивостта и на всичкото отгоре предавахме това и на нашите наследници...

Централистите се бояха от инциденти. За Добъл студентските протести бяха, меко казано, неприемливи. Дори и студентите да не представляваха реално интересите на архаиците, то въпреки всичко можеха да вдигнат достатъчно патърдия, за да се разсъхне споразумението.

Затова Добъл подшушна една-две думи на Каролайн Конър — стара нейна приятелка, която с нейна помощ бе станала ректор на най-големия марсиански университет — МУС. Конър, която в същността си бе авторитаристка с много енергия и малко разум, бе въздала дължимото на своята благодетелка, като затвори повечето студентски градчета и състави списък на студентите, които евентуално биха симпатизирали на едни бъдещи протести.

Моята специализация в университета бе по управление и мениджмънт. Въпреки че не бях подписвала никакви петиции и не бях участвала в никакви митинги и шествия (за разлика от Даян, която ревностно се бе включила в протестите), името ми се появи в списъка на заподозрените. Факултетът по управление и мениджмънт бе забележително независим — в такъв случай как би могъл човек да ни има доверие?

Бяхме си платили таксите, но не ни допускаха да ходим на лекции. Повечето от нас нямаха кой знае какъв избор, освен да се приберат по домовете си. Университетът щедро ни бе снабдил с безплатни билети за държавните железници. Някои от нас, като Даян например, бяха отказали билетите и бяха декларирали, че ще се противопоставят на тази несправедливост. Това незабавно ѝ бе осигурило — както автоматично и на мен — ескорт от охраната на университета, докато напуснем територията на МУС.

Даян вървеше бавно, сковано и предизвикателно. Охраната ни се състоеше главно от новопристигнали емигранти от Земята — яки и набити типове. Те ни бяха уловили за лактите и ни водеха през

тунелите. Грубото им отношение доля масло в огъня на съмненията ми — как бих могла да премина през тази явна несправедливост, без да надигна глас? Семейството ми винаги се бе държало предпазливо, но робският манталитет не ни беше присъщ.

Обградени от хората на Конър и от останалите изключени, ние марширувахме с бърза крачка покрай група други студенти, насочили се към атриума. Те бяха облечени в дрехи с фамилните цветове — сиво и синьо, цветовете на ОМ, които имаха солидни икономически връзки със Земята и играеха важна и ценна роля в плановете на Добъл. Всички те продължаваха да са студенти, за разлика от нас. Говореха нещо тихичко помежду си. Някои се обръщаха, за да ни видят. Лицата им бяха пусти и безжизнени. Не ни предложиха никаква подкрепа, не ни окуражиха нито с думи, нито с жестове. Бяха безучастни като стена. Даян ме ръгна с лакът и прошепна: „Свине!!!“

Напълно бях съгласна с нея. За мен те бяха по-лоши и от предатели — държаха се така, сякаш бяха стари и цинични, насилници над най-ценните идеи на младостта.

Накрая ни натъпкаха в една малка каравана и ни откараха до депото. Университетската охрана продължи да бди над нас.

Из депото се носеше напрегнат шум.

Няколко студенти тръгнаха по един от страничните коридори, след известно време се върнаха и пуснаха слух, че влакът за Солис Дорса идвал. Даян облиза устни и нервно се огледа наоколо.

Последният от охраната ни увери, че проблеми няма, докосна вежливо с пръсти фуражката си и се оттегли в кафенето на депото.

— Идваш ли с нас? — попита Даян.

Просто не можех да отговоря. В главата ми бучаха и се вихреха стотици най-различни противоречия. Чувствах се бясна заради неверността на напътствията, които някога ми бяха дали нашите. Майка ми и баща ми мразеха всички тези вълнения, породени от стремежа към централизиране, и искрено вярваха, че най-правилната тактика е да не се замесваш в нищо. Така поне ми бяха казали — нито ме бяха поучавали, нито ми бяха заповядвали.

Даян ме погледна със съжаление, разтърси ръката ми и каза:

— Касея, понякога размишляваш прекалено много.

Тя се приближи до платформата. Студентите, събрали се на групички от по петима или по-малко, се отправяха към тоалетните, към кафенето, към мониторите, за да проверят какво е времето по родните им места... Около деветдесет студенти, които предпазливо се отделяха от основната група.

Поколебах се. Тези, които оставаха, изглеждаха солидно неутрални. Когато хвърлих някой и друг поглед наоколо, срещнах лица, които бързо извърщаха очи встрани.

Платформата бе погълната от някакво неестествено мълчание. Една от последните студентки — младо момиче с униформата на първокурсничка, която мъкнеше четири огромни сака — трепна леко. Кафявата ѝ коса се развяваше около нея. Тя остави един от саковете да се свлече от рамото ѝ и го ритна така, че той отлетя на два-три метра встрани. Момичето остави другите чанти на платформата и тръгна на север.

Цялото ми тяло потрепери. Огледах сериозните лица около мен и се зачудих как може да са толкова тъпи. Как може просто така да стоят неподвижно и да приемат наказанието на Добъл — наказание за някакви политически възгледи, които някои от тях сигурно дори и не споделяха!

Влакът навлезе в района на гарата с леко раздвижване на въздуха, сякаш минаваше през множество завеси. Над платформата проблеснаха някакви надписи — идентификация на станцията, машинист и направление на влака. Гласът на възрастна жена ни съобщи безкрайно учтиво и без никакви други емоции: „Влакът от Солис Дорса към Боспорус, Нерейдум, Арджайр, Ноакис, с възможност за прехвърляне към Меридиани и Хелас, пристига на четвърти коловоз“.

Промърморих под носа си: „Мамка му, мамка му, мамка му!“ и преди да осъзная какво всъщност правя, преди дори да съм успяла да се самопарализирам с размисъл над постъпките си, краката ми сякаш сами ме отнесоха зад завоя, натам, накъдето бяха изчезнали останалите. Тесен бял сервизен задънен коловоз. Единственият изход оттам бе една малка стоманена врата, покрита с напукан бял емайл. Беше открехната едва-едва. Наведох се, отворих вратата, хвърлих бегъл поглед зад себе си, за да се убедя, че никой не ме преследва, и влязох.

Отне ми само няколко минути, за да настигна Даян. Преминах покрай десетина-петнайсет студенти, преди да я откроя.

— Къде отиваме? — попитах шепнешком аз.

— С нас ли си?

— Вече да.

Тя се извъртя към мен и стисна ръката ми щастливо.

— Някой по случайност има ключ и знае пътя към старите куполи на първите заселници.

Като се кискахме тихичко и се потупвахме един друг по гърбовете, пълни с ентузиазъм и впечатлени от собствената си смелост, ние преминахме една по една древните стоманени стълби и се промъкнахме през множество дълги и тесни тунели, покрити с натрошен камък. Когато и последният от нас напусна територията на МУС и излезе в един по-широк и по-древен тунел, ние се прегърнахме през раменете и полувървейки, полумарширувайки, тръгнахме напред с танцова стъпка.

Някой от крайните редици сърдито изсъска да не вдигаме шум. Спряхме рязко, като дори се страхувахме да дишаме. Секунди тишина, след което чухме приглушени гласове, тежко дрънчене на инструменти и болезнено изскърцване на желязо по желязо. Някой запечатваше вратата на тунела зад нас.

— Дали знаят, че сме тук? — попитах Даян.

— Съмнявам се — отвърна тя. — Това е просто група за проверка на херметизацията.

Бяха затворили вратата зад нас и я бяха запечатали. Връщане назад нямаше.

Тунелите ни изведоха на около пет километра извън границите на университета. Преминавахме през плетеница коридори, строени преди десетилетия.

— Сега сме в миналото — промълви Даян, като се обърна към мен.

Преди четирийсет орбити — над седемдесет и пет земни години — тези тунели бяха свързвали някои от по-малките първоначални станции. Преминавахме през помещения, някога използвани от първите фамилии, мрачни и страшно студени. Налягането тук бе запазено само за случай на крайна опасност.

Малкото ни фенерчета и аварийното осветление в тунела хвърляха отблясъци светлина върху старо обзавеждане, върху електронни елементи, чието време безвъзвратно бе отминало, върху струпани на купчина резервоари с аварийни дажби и екипировка за оцеляване във вакуума.

Само преди няколко часа бяхме изяли последното си университетско ядене и се бяхме изкъпали с топла вода в студентските общежития. Всичко това за нас вече бе минало. Тук щеше да се наложи да поживеем малко в спартански условия.

Чувствах се прекрасно. Правех нещо значително и то без одобрението на семейството си.

Реших, че най-накрая започвам да пораствам.

Деветдесет студенти, скупчени в една мрачна кухня в края на тунела — един от първите заселнически куполи. Всички звуци — нервното и възбудено хилене, гласовете, които питаха нещо, стърженето на крака по студения под, песните, подегани тук-там от няколко гърла — се отразяваха от мрачния интериор наоколо. Даян наруши типично марсианската резервираност и ме прегърна. Не след дълго над глухото мърморене се извисиха няколко гласа. Неколцина студенти започнаха да записват имената и принадлежността към ОМ на останалите. Цялата тази маса постепенно започваше да придобива някаква форма.

Двама студенти, третокурсници-инженери, се изправиха и изрекоха на глас имената си — Шон Дикинсън и Гретъл Лафтън. След около ден, когато вече бяхме оформили групичките и бяхме избрали водачи, ние издигнахме Шон и Гретъл за наши лидери, изразихме на глас солидарността помежду си и научихме, че все пак сме имали нещо от рода на план.

Намирах Шон Дикинсън за страшно привлекателен — средно висок, добре сложен, непокорна, стърчаща на всички страни коса, високо и умно чело, елегантно тънки и подвижни вежди. Въпреки че Гретъл бе замесена горе-долу от същото тесто, тя бе значително по-малко привлекателна от Шон: висока слаба девойка с големи, укорително гледащи сини очи и сламена коса, опъната назад в стегната опашка.

Шон се покатери върху една стара щайга и впери поглед в множеството. Беше очевидно, че гледа на нас като на истински граждани с определена мисия.

— Всички знаем защо сме тук — започна той. Изражението на лицето му бе напрегнато, а погледът му пламтеше от страст. Той вдигна ръце към мрачния купол и продължи: — Възрастните ни предадоха. Опитът често води до корупция. Време е да се опитаме да въдворим някакъв морален ред на Марс. Време е да покажем на старците каква точно е стойността на личността и какво точно означават правата ни. Те забравиха за нас, приятели. Те забравиха задълженията си към нас. Истинските марсианци не забравят такива неща. Така че какво би следвало да сторим? Какво можем да направим? Какво сме длъжни да предприемем?

— Да им напомним! — ревноха всички. Някои дори извикаха: „Да ги избием!“. Аз започнах: „Да им кажем какво...“, но гласът ми се изгуби в общия рев.

Шон изложи плана си пред нас. Слушахме го жадно, понеже той подхранваше яростта и объркването ни. Никога не се бях чувствала толкова възбудена. Ние, които бяхме съхранили свежестта на младостта и никога не бихме застанали на страната на корупцията, възнамерявахме да нападнем МУС по земя и да си възвърнем отречените, но полагащи ни се права. Бяхме прави и каузата ни бе справедлива.

Шон заповяда всички да се покрият със слой „втора кожа“, материалът за която се съхраняваше в големи пластмасови бидони. Ние се натъпкахме в специализираните душ-кабини голи, с танцови стъпки, смеехме се, пицяхме от внезапния студ. Бяхме леко смутени, но общо взето се забавлявахме добре. След това облякохме дрехите си върху гъвкавия, плътно прилепващ до кожата слой наномер. „Втората кожа“ бе създадена за използване в екстремни ситуации, а не за удобство. Ходенето до тоалетната се превръщаше в доста сложен ритуал: когато бяхме покрити с „втора кожа“, жените пишкаха по четири минути, мъжете — около две, а срането бе направо рискована операция.

Посипахме „втората си кожа“ с червеникава охра на прах, за да не бием на очи, в случай че ни се наложи да се промъкваме през деня. Приличахме на излезли от комикс.

В края на третия ден всички се чувствахме невероятно уморени, гладни, мръсни и изпълнени с нетърпение. Бяхме се струпали в един от куполите, където все още имаше достатъчно налягане на въздуха — деветдесет души в пространство, разчетено за трийсет. Малкото количество ръждясала вода, с което разполагахме, се процеждаше едва-едва от един дъвен кладенец. Хапвахме по малко или въобще не се хранехме и от време на време правехме физически упражнения, за да прогоним студа.

На няколко пъти, когато се редях на опашка за храна или отивах до тоалетната, минавах покрай един замислен блед младеж. Той беше висок, с орлов нос, тъмнокос, с широко разтворени удивени очи и кисела усмивка. Постоянно пускаше колебливо по някоя и друга нервна шегичка. Струваше ми се по-малко ядосан и по-малко уверен в онова, което вършеше, от останалите. Изнервях се дори само като го гледах. Известно време го следвах, наблюдавах маниерите му и постоянно нарастващия списък на неадекватните му прояви. Не бях от най-спокойните и имах нужда малко да изпусна парата. Поставих си за задача да го понауча на поведение.

Отначало (ако въобще забеляза вниманието ми) той като че ли се стремеше да ме избягва — движеше се сред малки групички хора, правеше се на три и половина и от време на време завързваше по някой незначителен разговор. Всички бяха доста спрехави и опитите му обикновено се проваляха още в зародиш. Най-накрая той застана на опашката пред една древна електрическа печка, изчаквайки реда си за нищожната порция сух топъл въздух.

Застанах зад него. Той ме погледна бегло, усмихна се учтиво и приседна, облегнал гръб на стената. Седнах до него. Той сложи ръце върху коленете си и присви устни, като през цялото време избягваше да ме гледа в очите. Очевидно му беше писнало да подема разговори, които неизменно завършваха с неуспех.

— Размисляш ли? — попитах го, след като изчаках достатъчно.

— Моля?

Видя ми се смутен.

— Изглеждаш тъжен. Убеден ли си в това, което вършиш?

Той се усмихна по обичайния си дразнещ начин и размаха умиротворително ръце.

— Нали виждаш, че съм тук.

— Тогава поне демонстрирай малко ентузиазъм, дявол да го вземе!

Няколко от останалите на опашката поклатиха глави и се изнизиха — явно им бе дошло до гуша да се замесват в лични скандали. Даян застана на края на опашката. — Не те познавам — каза той.

— Тя е Касея Мейджъмдар — обади се Даян.

— Охо...

Бях направо бясна, че знаеше името ми. Точно сега никак не ми се искаше да бъде известна с фамилната си принадлежност — нещо, което в момента не можеше да ми свърши абсолютно никаква работа.

— Третият от чичовците ѝ е основателят на ОМ „Мейджъмдар“ — продължи Даян. Хвърлих ѝ яростен поглед. Тя облиза устни. Очите ѝ играеха насам-натам. Очевидно се забавляваше след всичките тези скучни приготовления.

— Трябва да си убеден в сърцето си и в съзнанието си това, което вършиш — продължих малката си лекция.

— Извинявай. Просто съм уморен. Казвам се Чарлз Франклин.

Той протегна ръката си.

Това ми се стори невероятно неуместно, като се имаха предвид обстоятелствата. Вече почти бяхме стигнали до печката, само че аз се извърнах, като че ли въобще не ми пукаше, и тръгнах към купчините маски и рециклатори, които нашият лидер в момента проверяваше.

Шон Дикинсън не беше нито централист, нито архаик. За мен той беше нещо като резюме на всичко онова, за което се бореше нашата импровизирана организация. Шон беше син на жп инженер и бе заслужил стипендията си с усърдно учене. Той набързо се бе издигнал в инженерния факултет, само и само за да бъде въвличен в опити да организира транс-ОМ съюзи. Това, естествено, му бе навлякло омразата на Конър и Добъл.

Шон работеше с израз на пълна концентрация. Косата му бе разрошена на всички страни, а устните му се присвиваха недоволни при всеки открит теч в маската, над която работеше в момента. Той дори не съзнаваше, че съществувам. Ако ме бе забелязал вероятно

щеше да ме отбягва заради името ми. Е, това не ми пречеше да съм впечатлена.

Чарлз, който ме бе последвал, се приближи и застана до постоянно нарастващата купчина отпадъци.

— Моля те, не ме разбирай погрешно — обади се той. — Наистина съм с вас.

— Радвам се да го чуя — измърморих аз. Потръпнах, докато наблюдавах всичките приготовления. Едва ли има човек, който да се радва при мисълта да излезе във вакуум. Никой от нас не бе преминал през обучение как да оцелява при тежки условия. Сега щяхме да се изправим срещу силите за сигурност, охраняващи студентското градче, подсилени от личните горили на губернатора и вероятно от някои наши бивши колеги. Нямах ни най-малка представа доколко далеч биха стигнали.

Всеки ден внимателно следяхме новините по видеоканалите. Шон бе пуснал съобщение, че бивши студенти са се надигнали на стачка срещу нелегалните действия на Конър. Естествено, бе премълчал за плановете ни. Жителите на Тройката (обвързаните икономически Земя, Марс и Луна) все още не бяха настроени срещу нас. Дори и новинарските канали на Марс бяха любопитни.

— Мисля, че бих могъл да ви помогна — обади се Чарлз, сочейки купчината маски и рециклатори. — Поправял съм подобни неща...

— Излизал ли си Гореп? — попитах го заинтересовано.

— Хобито ми е да издирвам вкаменелости. Помолех да ме включат в комитета по екипирането, но ми отговориха, че от мен надали щяло да има кой знае каква полза.

— Хоби ли каза?

— Вкаменелости. Навън. През лятото, естествено.

Ето тук бе моят шанс да помогна на Шон... пък и да се извиня на Чарлз за това, че избухнах безпричинно. Клекнах до купчината и казах:

— Шон, този младеж тук се казва Чарлз и твърди, че е работил навън.

— Чудесно. — Шон прехвърли една разкъсана маска на Гретъл. Зачудих се невинно дали тя и Шон бяха любовници. Гретъл се намръщи при вида на маската — истинска антика — и я захвърли

върху купчината боклук, която изглеждаше така, сякаш всеки момент щеше да се срути.

— Мога да поправам този тип — обади се и Чарлз. — В аварийните контейнери има туби със секундно лепило. Действа идеално.

— Няма да изпратя навън никого с дефектна маска — отсече Шон. — Извинете ме, обаче трябва да се съсредоточа.

— Съжалявам — сви рамене Чарлз и ме погледна тъжно.

— Съществува вероятност да не ни стигнат маските — отбелязах аз, като се обърнах към застрашително намаляващата купчина с годно оборудване.

Шон ме изгледа гневно през рамо. Личеше си, че времето е малко и това го кара да се чувства изнервен.

— Не се нуждаем от съветите ти — обади се рязко Гретъл.

— Няма нищо — стисна рамото ми Чарлз. — Остави ги да си вършат работата.

Измъкнах рамото си от ръката му и тръгнах обратно. Лицето ми бе пламнало от смущение. Двамата с Чарлз се върнахме до печката, ала естествено някой вече бе заел местата ни.

Силата на осветлението бе намалена наполовина. С всеки изминал ден въздухът ставаше все по-студен и по-плътен. Мислех си за дома, който сега бе на хиляди километри от мен, за това колко ли се тревожат нашите и какво ли биха си помислили, ако умра тук, в разределения въздух или ако някоя от горилите на централистите ме прободат с щик... Господи, какъв скандал би станал! Май наистина си струваше.

Понякога си представях как Конър и Добъл са арестувани — направо великолепна мечта, за която може би си заслужаваше да се умре... но най-вероятно не беше така.

— Аз съм абсолютен-физик — уведоми ме Чарлз, докато се нареждахме отново в края на опашката.

— Чудесно.

— Ти във факултета по управление и мениджмънт ли учиш?

— Аха, и именно затова съм тук.

— Аз пък съм тук, понеже майка ми и баща ми гласуваха против централистите. Поне за това се сещам, иначе може да има и друга

причина. Родителите ми са в ОМ „Клайн“, а пък всички Клайн се държат до последно.

Кимнах, без да го поглеждам в очите. Искаше ми се да си тръгне колкото се може по-скоро.

— Централистите са самоубийци — продължи меко Чарлз. — Те ще се провалят и сами, без чужда помощ. Дори няма да се наложи да ускоряваме процеса.

— Не можем да си позволим да чакаме — възразих аз. И наистина „втората кожа“ нямаше да издържи още дълго. Голотата и смущението ни бяха вързали на едно място. Познавахме се и си мислехме, че нямаме тайни един от друг. Само че от телата ни вече се носеше неприятна миризма, започваше да ни сърби навсякъде и не бе далеч моментът, когато недоволството ни щеше да прерасне във всеобщо негодувание. Сигурна бях, че Шон и останалите водачи прекрасно осъзнават това.

— Опитвах се да получа стипендия, за да отида на проучване до Земята — продължаваше Чарлз. — Сега вече съм извън списъка, с проучванията ми е свършено... — Той спря за малко и сведе надолу очи, сякаш бе смутен от мрънкането си. — Знаеш ли — продължи той след малко, — трябва спешно да направим нещо следващите два часа, тъй като „втората кожа“ няма да издържи повече.

— Прав си.

Вгледах се в него по-внимателно. Оказа се, че не е чак толкова мамино синче. Гласът му бе мек и приятен, а онова у него, което първоначално бях помислила за липса на ентузиазъм, се оказваше по-скоро самообладание — нещо, което определено не бе една от характерните ми черти.

Шон бе приключил със сортирането на шлемовете и се изправи на крака. Гретъл незабавно кресна на всички за внимание.

— Чуйте ме — започна Шон, като разтърсваше схванатите си ръце и рамене, — получихме отговор от офиса на Конър. Отказват да се срещнат с нас и настояват да им съобщим кои сме. Според мен Конър и сама ще открие това, дори без да й казваме. Значи или трябва да действваме незабавно, или по-добре направо да се предадем. На наше разположение са двама и шест годни екипировки, както и около десетина проблемни, от които мисля, че бих могъл да сглобя още две годни. Останалите са за боклука.

— Можех да поправам някои от тях, ако ме беше оставил — обади се с половин уста Чарлз.

— Гретъл и аз ще носим проблемните комплекти — заяви Шон. Сърцето ми започна да бие учестено, когато чух за това себеотрицание и смелост. — Само че така или иначе ще се наложи някои от вас да останат тук. Ще теглим жребий с клечки, за да определим кои ще тръгнат.

— Ами ако онези там са въоръжени? — попита една нервна млада жена.

Шон се засмя. Това бе достатъчно красноречиво. Марсианци щяха да стрелят по марсианци и ако Господ беше с нас, централистите щяха да бъдат победени. Прав беше, разбира се. Новините щяха да обиколят Тройката до края на този ден и дори можеха да стигнат и до някои от астероидите, където също имаше общности.

Шон имаше вид, сякаш според него мъченичеството щеше да ни бъде от полза. Огледах младите хора наоколо: на осем, девет или десет години... почти на моята възраст — около деветнайсет земни години... След това се вгледах в лицето на Шон, което приличаше на лице на дванайсетгодишен мъж, врял и кипял в живота. Всички безмълвно вдигнахме ръце с разперени пръсти — старият символ на Движението за независимост на Луната, символ на свободното изразяване на човешките идеи и възможности, на толерантността, а не на потисничеството — ръкостискане вместо вдигнат юмрук.

Само че в мига, в който Шон смъкна ръката си долу, тя инстинктивно се сви в юмрук. Едва сега започвах да разбирам колко сериозен е той в действителност и че всичко, което правехме, не бе на шега.

Около час след преброяването на лицевите маски издърпахме жички от раздърпания край на един стар оптичен кабел. Двайсет и шест от тях бяха подрязани по-дълго от останалите. Двамата с Чарлз издърпахме дълги. Даян беше много разочарована, тъй като изтегли къса. Всички взехме по една лицева маска и настроихме личните си видеомонитори на закодираната честота, на която отговаряха Шон и Гретъл.

Вече бяхме изработили плана си до най-малките подробности. Двайсет от нас щяха да прекосят повърхността на планетата точно над

тунелите, които водеха до МУС. В тази група бях и аз.

На около пет километра от досегашния ни „дом“ имаше наземни университетски сгради. Оставащите студенти, разделени на две групи от по четири човека (Чарлз беше в едната от тях и то под ръководството на Шон), трябваше да се разпръснат, да заемат ключови позиции и да чакат Гретъл, която водеше нашата група от двайсет човека, да им подаде сигнал, че сме успели да стигнем до помещенията на администрацията.

В случай, че срещнем съпротива и не ни позволиха да представим исканията си директно на Конър, групата на Шон щеше да си свърши работата. Първо щяха да излъчат нелегален прехващащ сигнал до сателита на Марсинк и да съобщят по всички новинарски канали, че в името на изпълняването на споразумението изключените от МУС студенти предприемат решителни действия. „Изпълняването на споразумението“ означаваше много дори сега, по времето на провеждания от централистите експеримент: то бе в основата на съществуването на всяка една фамилия, нещо едва ли не свещено. Шон не знаеше кога ще има възможността да излъчи прехващащия сигнал. Намирах задълбочаващата му се загадъчност за все по-привлекателна.

Той щеше да оглави лично една от четирите групи и да отиде с нея до жп възела при Марсианския университет, където щяха да взривят една-две от връзките. В такъв случай влаковете нямаше да могат да стигат до терминала на МУС, докато не поправеха релсите, а това при всички положения щеше да отнеме няколко часа. МУС щеше да бъде изолиран от света.

Едновременно с това втората от четирите групи — тази, към която бе разпределен Чарлз — щеше да строши печатите и да изпомпа известно количество оксидиращ, силно корозивен газ в шахтата, откъдето минаваха оптичните кабели на университета и на сателитните комуникатори. Това щеше да наруши връзките между МУС и останалата част от Марс. Е, вярно, частните комуникации щяха да продължат да вървят нормално, но всички останали ширококанални научни линии, базите данни и библиотечните трансфери щяха да замрат.

На МУС щеше да му се наложи да похарчи три-четири милиона Т-долари (долари на Тройката) за ремонт на връзките.

А това естествено щеше да ги вбеси.

* * *

Бяхме се събрали на две спираловидни редици в центъра на главния купол и изчакахме. Шон и Гретъл стояха мълчаливо встрани от редовете. Юмруците им бяха здраво стиснати. Някои от студентите пляскаха с ръце, за да се подготвят за студа. Все пак „втората кожа“ не беше създадена, за да осигурява удобства на човека. Тя просто предпазваше от хипотермия^[1] и измръзване.

Собствената ми „втора кожа“ вече се бе разхлабила около ставите ми и под раздърпаните места се събираше пот, която наномерът не успяваше да обработи. Ходеше ми се и до тоалетната — повече от нерви, отколкото по необходимост; ръцете и краката ми бяха изтръпнали, но търпимо; не се чувствах зле, само че всичкият този дискомфорт ме отдалечаваше от онази концентрация, която ме предпазваше да не се превърна в тресяща се купчина, имаща твърде малко общи неща с човешко същество.

— Чуйте — изрече високо Шон. Беше се изкачил на една щайга, за да може да гледа над главите ни. — Никой от нас не знае в какво ще се забъркаме, ако започнем всичко това. Дори не знаем какво ще се случи през следващите няколко часа. Но всички имаме една обща цел — искаме да бъдем свободни да завършим образованието си без каквато и да е политическа намеса. Искаме да бъдем свободни, а не да се оставим да ни въвличат в греховете на нашите бащи и дядовци. Именно затова съществува и самият Марс — като нещо ново, един огромен експеримент. Сега именно ние ще станем част от този експеримент. За Бога, може и да умрем, ала сме длъжни поне да опитаме.

Преглътнах и потърсих с поглед Чарлз, само че той бе някъде далеч от мен. Зачудих се дали и в този момент по устните му играе все същата лека и спокойна усмивка.

— Е, до умиране може и да не се стигне — възрази Гретъл.

— Амин — въздъхна някой зад мен.

Шон изглеждаше напълно зареден с енергия. Лицевите му мускули изпъкваха ясно под малкото кожа, непокрита от маската.

— Добре, да вървим.

На групи по пет, ние бързо се съблякохме. Някои грижливо сгънаха дрехите си, други просто ги захвърлиха небрежно на пода. Тези, които трябваше да тръгнат първи, влязоха във въздушния шлюз, изчакаха, докато въздухът се изпомпа напълно, и се закатериха по стълбата. Когато дойде и моят ред, аз се натъпках в шлюза заедно с още четирима, задържах дъха си и нахлупих върху лицето си маската и рециклатора. Понеже беше стара, маската излъчваше някаква неприятна миризма. Краищата ѝ се залепиха върху „втората кожа“ със звука на превзета целувка. Можех да чуя шума от помпите, които издърпваха въздуха от шлюза. Докато наляганията се изравняваха, „втората кожа“ се изду по мен. Придвижването стана доста по-трудно.

Останалите започнаха да се катерят по стълбата. Когато дойде и моят ред, аз се изкачих догоре, промуших се през тесния отвор, над цялата ръждивожълтеникава бъркотия и цапаница. Слънцето проблясваше върху ранното сутрешно небе над източните хълмове, обкръжено от бледорозово сияние. Премигнах.

Ще трябва да изкачим тези хълмове, за да стигнем до МУС. А само изкачването до повърхността ни отне половин час.

Бяхме излезли на няколко метра от един купол и чакахме Гретъл. За изминалите няколко минути се бяхме омазали до уши. След като привършихме с всичко това, сигурно щеше да ни се наложи да стоим под душовете с часове.

Гретъл излезе от дупката. Гласът ѝ, леко приглушен, се разнесе в ухото ми:

— Да тръгваме всички заедно зад групата на Шон.

Можехме да дишаме и да разговаряме помежду си. Значи засега всичко вървеше добре.

— Ами да поемаме тогава — каза Шон. Групата му бавно тръгна напред. Някои от тях ни помахаха. Улових погледа на Чарлз, който вървеше зад нас заедно с групата си, малко по на юг от пътеката, по която след малко щяхме да тръгнем и ние. Зачудих се защо ли въобще му обръщах чак толкова много внимание. „Втората кожа“ скриваше доста малко неща. Чарлз имаше хубав задник. Дори малко... първобитен.

Захапах устната си, за да се опитам да се концентрирам поне малко. „Аз съм червен заек — казах си наум. — Намирам се Горе за пръв път през живота си — без треньори, преподаватели и

надзиратели, които да проверяват всяка част от екипировката ни, за да са сигурни, че майките ни ще ни получат обратно цели и невредими. Сега се постарай да се съсредоточиш, да те вземат мътните!“

— Да вървим — обади се Гретъл и ние започнахме похода си.

Беше типично марсианско пролетно утро с температура минус двайсет градуса по Целзий. Вятърът бе утихнал и почти се бе изгубил. През зенита прозираха хиляди звездици, подобни на миниатюрни скъпоценности. Хоризонтът пламтеше в бледорозово.

Мислите ми полека-лека се подредиха. Явно в мига имаше нещо магическо. Усетих се вече едва ли не абсолютно уверена, че ще оцелеем.

Повърхността на Марс обикновено бе мъртвешки студена. Тук обаче бяхме близо до екватора и температурите бяха горе-долу поносими — рядко падаха под минус шейсет градуса по Целзий. Нормалните ветрове по време на буря бяха в състояние да развият скорост до 40 км/сек, които вдигаха такива облаци прах, че човек можеше да ги наблюдава чак от Земята. Относително редки бяха случаите, когато активността им бе толкова голяма, че пращаха циклони на няколко хиляди километра, които се виждаха от космоса като огромна тъмна линия, а понякога покриваха и по-голямата част от планетата. Но въздухът на високата Синайска планина бе толкова разреден, че едва ли имаше повод за безпокойство. Обичайните ветрове тук представляваха просто леки подухвания, които често оставаха незабележими.

Обутите ми в ботуши крака тупкаха по хрущящия пясък. След няколко месеца неизползване за нищо марсианската почва обикновено се покриваше с тънка коричка. Зрънцата на почвения слой се спояваха в нещо като цимент, подобно на миниатюрен слой скреж. Смътно долавях как стъпките на останалите вдигат същия шум като моите. Звучите в тази невероятно разредена атмосфера винаги караха източника си да изглежда на десетки метри далеч.

— Дайте да не се струпваме всички на едно място — предложи Гретъл.

Минах покрай една стара, изгладена от ледник скала, доста по-голяма от главния купол. Древните плаващи ледени блокове бяха изваяли от твърдия базалт нещо подобно на скулптура на джудже,

разпростряло ръцете си на земята, а главата положена върху ръцете, сякаш спеше... или се преструваше на заспало.

По някаква все още неизвестна причина червените зайци никога не изпитват предразсъдъци относно онова, което им се случва Горепре. Всичко наоколо беше прекалено оранжево, червено и кафяво, прекалено мъртво, за да въздейства върху нашите болезнени инстинкти.

— Ако имат поне малко мозък и някой ни очаква, би трябвало да постави предни постове някъде тук, за да пазят периферията на университета — обади се по радиото Шон.

— Или ако някой се е раздрънкарал — добави Гретъл. Тя започваше все повече да ми харесва. Въпреки че имаше неприятен глас и сякаш вечно нацупено лице, Гретъл явно бе доста уравновесена личност. Зачудих се защо ли физиономията ѝ вечно е такава. Може би това беше някаква семейна черта, нещо, с което да може да се гордее там, откъдето идваше, като непроменените черти на английските кралски особи, регламентирани от закона. Дългият нос на крал Хенри.

Мамка му.

Цялата ми концентрация отиде по дяволите.

Реших, че това няма кой знае колко голямо значение. Пък и може би съсредоточаването върху идеята да се концентрираш беше лош белег.

Сега слънцето висеше над ридовете — ослепително бяло с блед розов кант. Около него се носеше някаква странна опалова мъгла — пясъчно-ледени облаци, преплетени сред все по-яркооранжевите багри на деня. Сенките на камъните започваха да изпъкват по-ясно и правеха всяка следваща стъпка все по-лесна. Понякога зад скалите се криеха издълбани от вятъра кухини, които само чакаха някоя непредпазлива крачка.

Групата на Гретъл вече се бе разпръснала. Приблжих се до предната част, на няколко крачки вдясно на нея.

— Постови — обади се недалеч от мен Гарлин Смит и вдигна ръка. Беше ми съсед по банка на лекциите по психология — висок и строен младеж, както според онези глупаци от Земята изглеждаха истинските марсианци.

Проследихме показалеца на Гарлин, който сочеше на изток, и видяхме една самотна фигура, застанала върху възвишение на около

двеста метра от нас. Носеше пушка, заредена с експлодиращи куршуми.

— Въръжен е — каза Гретъл през зъби. — Не мога да повярвам...

Човекът беше облечен с професионален скафандър от типа, който използваша ареолозите, селскостопанските инспектори и полицията на централистите. Докато го наблюдавахме, той се пресегна и потупа по шлема си. Очевидно все още не ни бе забелязал, но явно долавяше разбърканото бръмчене на кодираните ни сигнали.

— Продължавайте — нареди Гретъл. — Не сме стигнали толкова далеч само и само да ни разколебае някакъв си постови.

— Ако въобще това е постови — коментира Шон, който слушаше разговора ни. — Недейте да предполагате каквото и да било.

— Няма какво да бъде друго, освен постови — възрази Гретъл.

— Добре — съгласи се Шон с умерена въздържаност.

Човекът ни видя около четири минути след като го бяхме забелязали. Разделяха ни около стотина метра. От това разстояние приличаше на обикновен физик.

Дишането ми се ускори. Опитах се да го успокоя.

— Докладвайте — поиска Шон.

— Въръжен мъж, облечен с професионален скафандър. Вижда ни. Все още не реагира по никакъв начин — доложи Гретъл.

Не се отклонявахме от пътя си. По този начин щяхме да минем на не повече от петдесет метра от постовия.

Полускритата от шлема глава се извърна. Човекът вдигна ръка.

— Хей, кои пък сте вие? — раздаде се в шлемофоните ни определено мъжки глас. — Какво, по дяволите, правите тук? Да имате лични карти случайно?

— Ние сме от МУС — обади се Гретъл. Никой от нас не забави крачка.

— Какво правите тук? — повтори лостовият.

— Изследваме терена, какво друго бихме могли да правим? — отвърна невинно Гретъл. Не носехме никакви инструменти. — Ами вие какво търсите тук?

— Я не се занасяйте с мен — тросна се той. Знаете, че имаме неприятности. Просто ми кажете от кой факултет сте и... случайно да сте използвали кодова честота?

— Не, разбира се — отвърна Гретъл.

Приблжихме се на още двајсетина метра. Мъжът тръгна надолу, за да ни огледа по-подробно.

— Какво, да ме вземат мътните, сте облекли?

— Червени скафандри — обясни Гретъл.

— Да бе, да. Мамка му, та това е „втора кожа“! Не знаете ли, че е противозаконно, с изключение на аварийни случаи? Колко сте?

— Четирийсет и пет — излъга Гретъл.

— Имам инструкции да не допускам външни лица на територията на университета. Затова би ми се искало да видя личните ви карти. За да сте тук, би следвало да имате и пропуски от МУС.

— Това пушка ли е? — попита Гретъл, като се преструваше на изненадана.

— Хей, я елате тук горе всичките!

— Защо ви е притрябвала тази пушка?

— За външни лица. Спрете сега.

— Ние сме от факултета по ареология и се качихме преди броени часове... Професор Сандър не ви ли се обади?

Не, но дяволите, спрете!

— Слушай, приятелче, на кого си подчинен?

МУС, е охранявана територия. А сега по-добре веднага ми дайте личните си карти.

— Я се разкарай — каза Гретъл.

Лостовият вдигна пушката си. Страхът и ужасът ми толкова се бяха преплели, че не можех да ги различа. Добъл и Конър сигурно си бяха изгубили ума. Никой от марсианските студенти за петдесет и три годишната история на заселването на планетата не е бил застрелван от полицията. Не бяха ли чували за Тянанмън или за Кент Стейт?

Добре де, използвай я — подкани го Гретъл. — Ще се прочуеш из цялата Тройка за това, че си застрелял студенти по ареология, излезли на теренно проучване. Страхотно ще ти се отрази на кариерата. А и ще те издигне в очите на нашите фамилии. Що си търсиш белята бе, заек?

В шлемофоните ни прозвуча безсмисленият електронен брътвеж на изпратеното от постовия закодирано съобщение. Той бе последван от друг.

Постовият наклони пушката си надолу и тръгна към нас.

— Въръжени ли сте? — попита той.

— Че откъде студенти като нас биха намерили пушки? — отвърна Гретъл на въпроса с въпрос. — Кой, по дяволите, ви е заповядал да ни плашите до смърт?

— Чуйте, това наистина е сериозно. Искам да видя личните ви карти.

— Разшифровахме съобщението, което получи — обади се по нашата честота Шон. — Инструкциите му са да ни задържи, доколкото може.

— Направо страхотно — коментира Гретъл.

— С кого говорите? Незабавно престанете да използвате кодови честоти — настоя постовият.

— Защо, заеко? Не можеш да си направиш умозаклученията ли? — подигра го Гретъл.

Талантът на Гретъл да предизвиква, задържа и смуцава хората направо ме изуми. Тя и Шон сякаш бяха тренирали с години именно за такива роли. Прииска ми се да знам повече за революцията.

Последната дума сякаш избухна в съзнанието ми. Това наистина беше своего рода революция. „О, Господи!“, въздъхнах аз. Добре, че преподавателят ми бе изключен.

— Какво прави той? — попита по радиото Шон.

— Следва ни — съобщи Гретъл. — Май не гори от желание да стреля.

— Не и с експлодиращи куршуми, бъди сигурна — отвърна Шон. — Я само си помисли какво заглавие ще е това!

Без да искам, си представих подробностите: „СТУДЕНТИ, РАЗКЪСАНИ НА ПАРЧЕТА ОТ ЕКСПЛОДИРАЩИ КУРШУМИ!“

В ушите ни прозвуча още едно кодирано послание на честотата, използвана от постовия. Приличаше на бръмчене на рояк разгневени насекоми.

Ние преминахме поредното възвишение, плътно следвани по петите от постовия, и видяхме на хоризонта издигащите се сгради на МУС. Общежитията на университета се простираха на около километър на североизток. Над земята бяха само половината от нивата, а под повърхността се спускаха поне десет етажета. Административните сгради бяха разположени възможно най-близо до входовете откъм повърхността и близкото жп депо. Влаковите проводници се

поклащаха върху стройни стълбове, извивайки се леко над едно друго възвишение, за да се свържат със станцията.

По всяка вероятност групите, водени от Шон, вече трябваше да са там.

От сградите на университета наизлизаха и други от охраната. Всички бяха въоръжени и облечени в професионални скафандри.

— Добре — раздаде се груб женски глас. — Кажете какво правите тук и след това се омитайте, преди да сме ви арестували.

Гретъл излезе пред всички. Приличаше на мършаво маскирано червено дяволче.

— Искаме аудиенция при ректора. Ние сме неправомерно изключени студенти, чиито договори са били грубо нарушени. Настояваме...

— Че за какви се мислите бе, мътните ви взели? Вие сте просто шепа дрисливи студенти!

Гласът на жената ме уплаши. Звучеше бясно, като че ли притежателката му бе на крачка от предприемането на нещо наистина драстично. Не можех да кажа със сигурност коя точно от облечените със скафандри фигури бе нейната, нито пък дали изобщо бе отвън с останалите.

— В момента сте на територията на университета. Проклетите архаици би трябвало да знаят това.

— Не искам да споря с вас — отсече Гретъл. — Настояваме да говорим с...

— В момента говориш именно с нея, глупава кучко! Ето ме тук. — Най-предната фигура вдигна ръка и размаха облечения си с ръкавица юмрук. — И не съм в настроение да преговарям с нарушители и архаици.

— Тук сме, за да ви връчим петиция — продължи Гретъл. Тя откачи от пояса си малкия метален цилиндър и го протегна напред. Един от пазачите тръгна към нея, но Конър сграбчи рамото му и грубо го разтърси. Той се върна на мястото си и скръсти ръце.

— Политика на конфронтация — заяви Конър. Гласът ѝ бе остър като бръснач. — Агитация, пропаганда и гражданско неподчинение. Въобразили сте си, че сте на Земята. Да, обаче подобна политика тук не върши никаква работа. Мое задължение е да защитавам този университет и да се грижа за него.

— Значи отказвате да се срещнете с нас и да изслушате исканията ни?

— Точно това правя, ако не си забелязала. А пък и никой не може да си позволи да иска нещо от пълноправните власти, освен по законни пътища. Кой стои зад вас?

Погледнах през рамо, преди да осъзная какво всъщност иска да каже.

— Няма никаква конспирация — заяви Гретъл.

— Лъжи, миличка. Опашати лъжи.

— Според марсианските закони имаме право да се срещнем с вас и да обсъдим защо всички бяхме изключени, а договорите ни — анулирани.

— Миналия месец държавните закони изместиха тези на ОМ.

— Всъщност не е съвсем така. Ако искате, можете да се консултирате с вашите адвокати... — започна Гретъл. Изскърцах със зъби. Дърлехме се безпричинно, а времето течеше.

— Имате една минута да се завъртите кръгом и да се ометете оттук. В противен случай ще ви арестуваме — отсече Конър. — Защо не оставите правоспособните органи да разрешат проблема? Знаят ли семействата ви къде сте? Ами адвокатите ви? Те знаят ли за това и одобряват ли го?

От думите на Гретъл вееше хлад:

— Не мога да повярвам, че се инатите като малко дете. За последен път ви питам...

— Ваша воля. Охрана, арестувайте ги. Член 251 от регионалния закон на Сирия-Синай.

Някои от студентите започнаха разтревожено да шумят.

— Тихо!!! — кресна Гретъл и се обърна към Конър: — Това ли е последната ви дума?

— Бедните ми глупаци... — Конър се извъртя към отворената врата на въздушния шлюз, явно с намерението да влезе в сградата. Тя се държеше дори още по-брутално, отколкото я бяхме запомнили от времето на брифингите с нея — неподатлива на внушения, неумолима и готова да провокира. Охраната тръгна към нас. Обърнах се и видях трима от тях да се приближават отзад с явното намерение да ни обкръжат. Май щеше да се наложи да се подчиним.

Гретъл направи крачка встрани и се изплъзна от първия пазач. Още един се приближи към нея отдясно и тя трябваше да отстъпи назад. Ние бяхме двацет, а те — Десет.

— Оставете ги да ви хванат — нареди Гретъл. — Оставете ги да ви арестуват.

Тогава защо тя се съпротивляваше?

Един от пазачите ме улови за ръката и прилепи към китката ми залепващо се въже.

— Направо сте щастливци, че ви прибираме вътре — ухили ми се той. — Едва ли щяхте да издържите още час навън.

Двама души от охраната се бяха насочили към Гретъл. Те бавно се приближаваха с протегнати напред ръце, в които държаха от същото въже. Тя отстъпи назад, вдигна ръка, като че ли да им махне за поздрав и докосна маската си.

Времето сякаш замръзна на място.

Гретъл се обърна и ни изгледа. Очите ѝ бяха изплашени. Сърцето ми прескочи един-два удара. Искаше ми се да ѝ кресна: „Не прави така, само и само за да впечатлиш Шон!!!“

— Разкажете им какво сте видели тук — извика тя. — Да живее свободата!

Пръстите ѝ бързо се мушнаха под шева на маската. Единият от охраната я сграбчи за ръката, но не беше достатъчно бърз.

Гретъл свали маската си и я захвърли с рязко движение настрани. Дългоносото ѝ лице изглеждаше странно бледо и тясно на фона на розовото небе. Тя инстинктивно стисна очи и затвори уста. Ръцете ѝ се протегнаха встрани с разперени пръсти, сякаш бе въжеиграч, който се опитва да запази равновесие.

Едновременно с това дочух леки тупвания и почувствах как земята се тресе.

Конър все още не бе успяла да влезе във въздушния шлюз.

— Вкарайте я вътре! Вкарайте я вътре! — изграчи тя и заблъска яростно хората около себе си.

Пазачите, които бяха застинали неподвижно по местата си и стояха като статуи, се сепнаха, уловиха Гретъл и я помъкнаха колкото се може по-бързо към въздушния шлюз. Тя отчаяно се дърпаше в ръцете им. От мястото, където бях застанала, виждах как лицето ѝ

порозовява, понеже кръвоносните съдове в близост до повърхността на кожата се пръскаха един след друг.

Гретъл отвори очи, вдигна ръка към лицето си и дръпна надолу челюстта си. Въздухът в белите ѝ дробове излезе навън със слабо свистене и влагата в него веднага замръзна.

— Взривили са жп линията! — изкрещя някой.

— Веднага я вкарайте ВЪТРЕ!

Гретъл гледаше към небето. Около очите ѝ се бяха образували кръгчета скреж.

Пазачът пред мен дръпна рязко лепливото въже. Паднах на мръсната земя. За миг ми се стори, че ще ме изрита. Погледнах нагоре и видях две тесни мрачни очи зад визъора на шлема. Устата му бе отворена, а лицето му — отпуснато. Той спря и премигна. Очевидно чакаше заповеди.

Извърнах глава встрани, за да видя как са останалите. Неколцина от тях лежах в мръсотията. Пазачите систематично събаряха останалите и затисваха гърбовете им с ботуши. Когато всички се разпростряха неподвижно на земята, охраната се отдръпна. Вратата на шлюза се отвори и отвътре излезе някой, но не Конър.

— Всички са арестувани — чу се по радиото мъжки глас. — Вкарайте ги вътре, махнете това нещо от тях и ги затворете в някое общежитие. Но преди това ги проверете за въшки.

На Марс никога не бе имало въшки.

Набързо ни разделиха. Трима от охраната придърпаха петима от нас и ни помъкнаха през студените тунели към старите общежития, които явно доста се използваша напоследък. Новите сгради на общежитията бяха оборудвани с повече екстри, но старите се пазеха в случай на опасност или в случай, че пристигнеха повече нови студенти.

— Можете ли и сами да махнете това? — попита една жена от охраната, като посочи „втората кожа“. Тя беше свалила шлема си, щом влязохме вътре. В очите ѝ се четеше тъга.

— Какво искаше да каже тоя глупак с думите „Но преди това ги проверете за въшки“? — попита вторият пазач — млад, мускулест мъж с вид на пуерториканец и акцент.

Всички пазачи бяха новоизпечени марсианци. В това имаше известен смисъл. Новият Обединен Марс щеше да бъде техен спонсор, тяхно ОМ, тяхно семейство.

— Не можете просто така да ни задържите тук — обадих се аз. — Какво стана с Гретъл?

Моите спътници крещяха и показваха средни пръсти на пазачите. Всички си искахме правата — телефонно обаждане, свобода, адвокати и така нататък.

Работата намирисваше на открит бунт, но в този момент единият от пазачите извади оръжието си. Той беше най-високия от всички, строен мъж с равна, късо подстригана коса и съвършени черти на лицето. Очите му бяха присвити и излъчваха хлад. „Ето един, който симпатизира на централистите“, помислих си. Останалите бяха просто наемни работници.

— Млъквайте веднага всички! — изкомандва той.

— Вие наранихте Гретъл! — изкрещях аз. — Искаме да знаем какво стана с нея!

— Саботажът е равен на измяна. Имаме пълното право да ви застреляме при самозащита.

Той вдигна пистолета си. Всички се дръпнахме назад, включително и останалите двама от охраната.

— Това не би било особено умно от ваша страна — казах аз.

— За вас няма да има значение. — Високото приятелче ни дари с една тънка и хладна усмивка и ни накара да продължим напред по коридора.

Не след дълго влязохме в празна двойна стая и веднага се изтегнахме на голите столове и кушетки — поредният безсмислен израз на нашето неподчинение.

— Известно време ще останете тук, така че се разполагайте удобно.

Не ми харесваше начина, по който той бе насочил пистолета си, пък и не ми се искаше да го предизвиквам повече. Обелихме „втората кожа“ от телата си — в действителност това бе невероятно облекчение за нас. Пуерториканецът захвърли остатъците от нея в чувалите за прах. Във въздуха се вдигна толкова много пушилка, че всички се разкихахме.

Ние се представихме един на друг, сякаш се виждахме за пръв път, а и в действителност беше почти така: познавахме се съвсем, бегло. Момичето навремето ми бе съученичка, Фелиция Оувъргард, около година по-малка от мен и два курса по-назад. Не познавах чак толкова добре и Оливър Пескин, който беше петокурсник по селско стопанство. С Том Кълин и Чао Минг Джунг се бях срещала веднъж или два пъти.

Високият пазач извърна поглед. Колко странно — размахваше пистолет пред нас, а се срамуваше от голата ни плът... Той посочи с патлака си към банята:

— Не знам дали имате въшки, ама смърдите ужасно.

Водата в душозетите или не беше сменяна от доста време, или не бе пречиствана от години, така че не миришехме кой знае колко по-добре, след като се изкъпахме. Не можахме да отстраним неприятната миризма от телата си, а и тук-там по кожата ни останаха червени и оранжеви петна. Утре щяхме да имаме подутини.

Изминаха три часа, а все още не знаехме нищо. Пазачите ни останаха със скафандри, за да избягнат праха. Те не носеха никаква идентификация и не желаеха да ни кажат имената си. Високият мъж ставаше все по-мрачен с течение на времето. Накрая се бе изнервил толкова, че постоянно си играеше с пистолета си. От време на време си подсвиркваше и се преструваше, че го разглобява, а след това го сглобява наново. Най-после шлемофонът му извънтя и той отговори на повикването.

След една-две кратки реплики пазачът помоли колежката им да излезе от стаята. Зачудих се какво ли имаха намерение да правят, та не искаха да присъства жена.

Определено не бяха чак толкова глупави.

Започнахме да говорим помежду си малко по-тихо. Страхът си бе отишъл (никой от нас вече не мислеше, че ще ни застрелят), но дошлото на негово място сляпо чувство на изолираност съвсем не беше по-добро. Накрая всички млъкнахме.

Температурата в стаята бе поддържана на минималното ниво, а ние все още нямахме никакви дрехи. Тримата младежи страдаха повече от Фелиция и мен.

— Тук е доста студено — казах аз най-накрая на високия пазач. Той се съгласи с мен, но не предприе нищо по въпроса.

— Толкова е студено, че като едното нищо ще се разболеем —
подхвърли Оливър.

— Така си е — съгласи се високият.

— Би трябвало да им намерим да облекат някакви дрехи —
намеси се пуерториканецът.

— Не — отсече другият пазач.

— Защо? — попита Чао. Фелиция отдавна се бе отказала от
опитите си да се прикрива с ръце.

— Причинихте ни дяволски много неприятности. Защо да се
церемоним с вас?

— Те са хора все пак, човече — обърна се към него
пуерториканецът. Не беше чак толкова възрастен — на около
дванайсет или тринайсет и сигурно бе пристигнал на Марс съвсем
наскоро, понеже испанският му акцент все още се долавяше твърде
отчетливо.

Високият пазач премигна и поклати глава недоверчиво.

„Ние ще спечелим — помислих си аз. — С глупаци като този —
централистите няма начин да победят.“ Не че успях да се самоубедея...

Прекарахме десет часа в тази стая. Замръзнахме от студ, бяхме
голи, а кожата ни сърбеше ужасно.

Заспах и сънувах дървета, прекалено високи, за да се поберат в
който и да е купол, впили незащитени корени в червената марсианска
пръст. Издигащи се на стотици метри от червения пясък червени
дървета, за които се грижат голи дечица. И преди бях сънувала същия
сън и за момент се почувствах почти добре. След това се събудих и си
спомних, че всъщност съм пленник.

Пуерториканецът ме бутна по рамото. Извъртях се на покрития с
тънък килим под. Той извърна очи от голотата ми и присви устни.

— Искане ми се да знаеш, че не ми харесва всичко това — каза
пазачът. — Имам предвид, че не ми е по душа. Аз наистина съм
марсианец и това е първата ми работа тук, разбираш ли?

Огледах се наоколо. Високият пазач бе излязъл от стаята.

— Намерете ни някакви дрехи — помолих го аз.

— Взривили сте релсите на влака и тези хора са много, ама
много ядосани. Просто ти казвам, за да не ме обвиняваш, когато се
разхвърчат лайната. Хората постоянно щъкат из тунелите и из залите.

Когато се огледах, наоколо кипеше дейност. Според мен хората се страхуват.

От какво ли се страхуваха чак толкова? Дали пък „ЛитВид“ не се бе хванала за нараняването (или смъртта) на Гретъл и не бе направила сензация от това?

— Не можеш ли поне да изпратиш едно съобщение до родителите ми?

— Рик си замина — поклати глава пуерториканецът. — Той се среща с хората, а мен остави да вися тук.

— Кажи ми поне какво стана с Гретъл?

Мъжът отново поклати глава.

— Не съм чул нищо за нея. Това, което видях, ми стига. Направо ми се гади. Хората понякога са толкова откачени. И защо го направи?

— За да привлече внимание.

— Прекалено дребна причина да се лишиш от живота си — намръщи се пазачът. — Глупава история. Нещастници... На Земята...

Гневът ми избухна.

— Слушай сега, ние сме тук от има-няма стотина земни години. Нашата история е твърде нищожна, сравнена с тази на Земята, само че ти сега си марсианец, забрави ли? Това, което става тук, се нарича корупция и мръсни политически игрички... и ако питаш мен, всичко е свързано със Земята и, по дяволите, с всички вас!!!

„Наистина звучиш убедено“, помислих си. Понякога лошото отношение прави чудеса с хората.

Моят изблик на гняв бе събудил останалите. Фелиция седна на земята.

— Той не е въоръжен — отбеляза тя.

Оливър и Чао предпазливо се изправиха на крака и изтупаха праха от задниците си. Мускулите им бяха напрегнати, сякаш всеки момент щяха да се нахвърлят върху пуерториканеца.

Мъжът изглеждаше (ако това бе възможно) дори още по-мизерно и раболепно отпреди.

— Не се опитвайте да правите каквото и да било — предупреди ни той, застанал на място с разперени ръце и поклащайки глава.

Вратата на стаята се отвори: високият пазач се връщаше. Двамата си размениха погледи. Пуерториканецът килна глава на една страна и въздъхна:

— О, Боже...

Заедно с високия пазач влезе и късо подстриган чернокос мъж, облечен с добре прилягащ по фигурата му и очевидно скъп зелен костюм.

— Държат ни тук против волята ни... — оплака се веднага Оливър.

— Арестувани сте — прекъсна го весело мъжът със зеления костюм.

— Държат ни тук повече от двацет и четири часа и настояваме да ни пуснат — продължи Оливър със скръстени върху гърдите ръце. Мъжът със зеления костюм се засмя, когато чу това буквално голо предложение.

— Казвам се Ахмед Краун Найджър — изрече той с културен марсиански акцент. Въпросният акцент бе имитация на гладкия британски английски на Земята и рядко можеше да бъде чул в местните ОМ. Предположих, че вероятно е от Лал Кила или от някоя друга независима мюсюлманска станция. — Тук съм като представител на държавната част от университета. В момента от доста време обикалям по стаите и събирам имена. Ще ми трябват вашите фамилии, връзките ви с ОМ и имената на всички хора, с които бихте искали да разговаряте през следващия един час.

— Какво стана с Гретъл? — попитах аз.

Ахмед Краун Найджър повдигна вежди.

— Жива е. Заради това, че се е изложила на въздействието на вакуума, белите й дробове и очите й трябва да бъдат възстановени. Според окръжните закони обаче всички вие сте обвинени в извършването на тежки криминални престъпления, саботаж...

— Къде са останалите? — прекъснах го аз. Той обаче се направи, че не ме чува, и продължи:

— ... а това е доста сериозно. Ще ви трябват адвокати. — После се обърна към високия пазач и излая: — Дявол да го вземе, дай на тези хора да облекат по нещо! — След което се обърна пак към нас с предишната си интригантска усмивчица: — Трудно е да се държиш юридически издържано, когато пред теб стоят голи.

Трийсет въоръжени мъже и жени, множество репортери на „ЛитВид“, ректорката Конър, както и самата губернаторка Добъл от

плът и кръв, се бяха изправили насред трапезарията. Конър, Добъл и антуражът им стояха, разбира се, доста встрани от обикновените студенти. Ние се бяхме струпали в близост до масите за сервиране, навлечени в халати за баня — двайсет и осемте студенти, излезли навън заедно с Гретъл и Шон, престъпници, заловени на местопрестъплението, докато вършат саботажа. Останалите в куполите също бяха тук. Явно Добъл и Конър възнамеряваха да направят чрез „ЛитВид“ победата си достойна на цялата Тройка.

Ордите от репортери на „ЛитВид“, както е известно, сякаш изникваха изпод земята дори при най-малкия намек за някакъв скандал. На Марс репортерите бяха доста дружелюбна порода и отрано се научаваха как да си извоюват доверието на това или онова ОМ. Десет от най-бързите и най-усърдните (някои от тях дори ми бяха познати), естествено се бяха домъкнали до една купчинка централисти, като камерите им жадно записваха всичко, ставащо в залата, а те вече подготвяха емисиите, които щяха да излъчат по комуникационните сателити.

Даян заедно с още една група стърчеше насред залата. Когато ме видя, тайно ми махна. Никъде не виждах Шон. Чарлз беше на пет-шест метра от мен, без видими наранявания. Щом ме видя, ми кимна. По лицата и телата на някои от неговата група личаха синини, а някои дори имаха счупвания.

Всички мълчахме и стояхме хрисимо, с вид на страдалци. Сега ни се бе паднало да играем ролята на мъченици и пострадали от властта.

Добъл излезе напред. От двете ѝ страни вървяха двамата ѝ съветници.

— Приятели, работата стигна твърде далеч — започна тя. — Ректор Конър бе достатъчно милостива, за да обезпечи семействата на тези студенти...

— Изхвърлени студенти! — кресна Оливър Пескин някъде до мен. Останалите подеха вика, последван от друг: „Правата ни! Задълженията ви!“

Добъл не се намеси, а просто ни изслуша. Лицето ѝ показваше леко неодобрение. Виковете постепенно заглъхнаха.

— ... да обезпечи семействата на тези студенти с информация за тяхното местоположение и за статуса им на арестувани саботьори —

довърши най-накрая тя.

— Къде е Гретъл? — изкрещях аз, без дори да съзнавам, че съм си отворила устата.

— Къде е Шон? — обади се някой друг. — Къде е Гретъл?

— В момента насам идват семейните адвокати на всички тях. Влаковете сега не вървят, благодарение на тяхното старание, и възможностите ни да комуникираме на широката честота са доста ограничени. Тези актове на саботаж...

— Изключихте ни неправомерно! — изкрещя друг студент.

— ... представляват тежки углавни престъпления съгласно законите на окръга и според правната система на Обединен Марс...

— Къде е ШОН? Къде е ГРЕТЪЛ? — крещеше Оливър. Косата му беше разчорлена, ръката му бе вдигната във въздуха, а пръстите му бяха разперени.

Охраната се втурна към него, разбутвайки ни безцеремонно, и го сграбчи. Конър пристъпи напред и вдигна ръка. Ахмед Краун Найджър заповяда на пазачите да пуснат Оливър. Той се освободи от ръцете им и ни се усмихна триумфиращо.

Добъл изглежда ни най-малко не се бе притеснила от инцидента.

— Тези действия ще бъдат наказани според законите — продължаваше тя.

— Къде е ШОН? Къде е ГРЕТЪЛ? — завикаха още неколцина студенти.

— Шон е мъртъв! Гретъл е мъртва! — изкрещя някакъв пронизителен глас. Това веднага разбуну духовете.

— Кой го казва? Кой е този, който знае нещо за нея? — веднага закрещяха останалите.

— Никой не е пострадал — възрази Добъл, чиято невъзмутимост изведнъж като че ли се пропука.

— Доведете Шон ТУК!

Добъл размени няколко думи със съветниците си и след това отново се обърна към нас:

— Шон Дикинсън е в университетския лазарет с тежки рани, причината за които е самият той. Гретъл Лафтън също е в лазарета с телесни повреди от излагане на вакуума.

Репортерите още не бяха чули за това и интересът им веднага се насочи към Добъл.

— Как студентите са получили нараняванията? — попита един от тях, насочил микрофона си към Добъл.

— Раните им са доста незначителни...

— От охраната ли са причинени?

— Не.

— Истина ли е, че охраната от доста време, още преди да бъдат извършени саботажите, е била въоръжена? — попита друг репортер.

— Стараехме се да предотвратим щетите още от самото начало — отвърна Добъл. — Тези студенти тук доказаха, че сме били прави.

— Но пазачите ви не са редови полицаи, нито пък са упълномощени за това от полицията... Как бихте коментирали това, като се имат предвид условията, залегнали в окръжната харта?

— Опитай се да се оправдаеш за всичко! — изкрещя Даян.

— Не мога да си обясня отношението ви към мен — обърна се към нас Добъл след неколкоминутно обмисляне под погледа на камерите на „ЛитВид“. — Саботирахте животоподдържащото оборудване...

— Това е лъжа! — изкрещя един студент.

— ... нарушихте законите, от които се ръководи този университет, а сега опитвате и предумишлено самоубийство. Какви марсианци сте вие? Дали родителите ви биха одобрили подобно поведение?

Добъл изкриви лицето си в нещо подобно едновременно на родителски гняв и дълбока загриженост.

— Какво, по дяволите, не ви е наред? Кой ви разбуни... главорезите ли?

Срещата изведнъж приключи по най-резкия възможен начин. Добъл и антуражът ѝ напуснаха залата, последвани веднага от репортерите. Някои от журналистите се опитаха да поговорят и с нас, но хората на Добъл веднага ни изтикаха безцеремонно навън.

„Много, много глупаво“, помислих си аз.

Усещах лек глад. Не бяхме слагали залък в устата си вече над двайсет часа. Неколцина университетски служители, които очевидно се чувстваха доста неудобно, ни донесоха на големи табли купички с някакво желе. Хранителната смес беше невероятно безвкусна, но на нас ни се струваше като манна небесна. Раздадоха ни дюшеци и одеяла

и ни предупредиха, че навън са се вдигнали силни ветрове, вдигащи прашни бури, затова совалките с родителите или адвокатите ни още не можели да пристигнат.

Докато се хранехме, ни разделиха на групи по шест човека, към всяка от които бяха прикрепени по двама пазачи. Те забраняваха абсолютно всякакви разговори помежду ни, като постоянно ни раздалечаваха един от друг. Най-накрая всички се разпръснахме из огромната зала. Оливър, който бе класифициран като активист с прекалено голяма уста, бе разпределен в специална група с подобни на него. В тази група бе включена и Даян. Чарлз, заедно с още петима младежи, седеше в другата страна на залата, на около двайсетина метра от мен.

Когато въпреки всичко ние се опитахме да поговорим помежду си, включиха озвучителната система на трапезарията, която ни заля с потоци оглушителна музика — старомодни сърцераздирателни лайна, които много ми харесваха, когато бях малка, но сега ми се струваха определено неподходящи.

Ако можех да разговарям с представителите на пресата спокойно, без някой да ме ограничава, каква история само бих им разказала! През последните няколко дни бях видяла и извършила неща, за които целият ми предишен живот не ме бе подготвил, и чувствах съвършено непознати чувства: праведен гняв, политическа конфронтация, солидарност... и дълбок страх.

Тревожех се за Шон. Единствената информация, която получавахме, идваше от Ахмед Краун Найджър, който ни посещаваше веднъж на няколко часа, за да ни поднесе общо взето напълно безполезни новини. Бях се съсредоточила върху това бледо изваяно лице и го обвинявах за всички причинени ни неприятности. По всяка вероятност именно той бе съветвал губернаторката и ректорката... Именно той бе начертал стратегията им, като може би именно от него бе дошла идеята за изхвърлянето и изключването на студентите...

В просъница си мечтаех за един евентуален бъдещ живот заедно с Шон, ако въобще ми обърнеше някакво внимание, след като се възстановеше.

Нямах какво да правя. Нямах за какво да мисля. Светлините в трапезарията бяха изгаснали. Дори музиката бе спряла.

Заспах на пода, сгущена като кученце до гърба на Фелиция.

Усетих как някой докосва рамото ми. Неохотно изплувах от леката дрямка и отворих очи. Над мен се бе надвесил Чарлз. Лицето му бе изтъняло и бе станало някак си по-възрастно, но затова пък усмивката му си бе останала абсолютно същата: успокояваща, като на младия Буда. Бузите му розовееха, сякаш надве-натри си бе сложил някакъв грим — по всяка вероятност леки последствия от излагането на вакуум. Повечето студенти около нас спяха.

— Добре ли си? — попита той.

Изправих се и се огледах наоколо. Светлините все още бяха доста слаби, но дори и така се виждаше, че пазачите си бяха отишли.

— Добре съм. Просто съм уморена — отвърнах аз и преглътнах. Гърлото ми гореше. Усещах как подутините ужасно ме сърбят. — Къде са ни храната и водата?

— Не мисля, че някой ще се сети да ни донесе, освен ако ние самите не се погрижим.

Станах на крака и се протегнах.

— Всичко с теб наред ли е? — попитах го, като докоснах съвсем леко бузите му.

— Маската ми не беше съвсем в ред — отвърна той. — Но иначе съм добре. С очите ми поне всичко е наред. И ти изглеждаш добре.

— Чувствам се отвратително. Къде са пазачите?

— По всяка вероятност се опитват да се махнат оттук по всички възможни начини.

— Защо?

Той вдигна ръце.

— Не знам. Изнизаха се преди около половин час.

Приближиха се Оливър Пескин и Даян. Клекнахме и започнахме да се съвещаваме шепнешком. Фелиция също се събуди и ръгна Чао в ребрата.

— Какво стана с Шон? — попита Даян.

— Тъкмо поставяше един от зарядите, когато той избухна — отвърна Чарлз. — Казват, че го е взривил нарочно.

— Той не би направил нещо от този род — възрази Фелиция. Лицето ѝ се изкриви от отвращение.

— А Гретъл свали маската си — обадох се аз.

— Това е лудост — възкликна Чарлз.

— Е, тя си имаше причини — измърмори Чао.
— Както и да е — продължи Даян, — трябва ни водачи.
— Едва ли ще се наложи да оставаме тук кой знае колко още — каза Оливър.
— Оливър е прав. Охраната я няма. Нещо се е променило — подкрепи го Чарлз.
— Трябва да се държим заедно — настоя Даян.
— Ако въобще нещо се е променило, би трябвало да се е променило в наша полза — отбеляза Оливър. — Просто нещата няма как да станат по-лоши от това.
— Така или иначе ни трябва лидери — заявих аз. — Трябва да събудим хората и да видим те какво мислят по въпроса.
— Ами ако сме спечелили? — попита Фелиция. — Какво ще правим тогава?
— Ще разберем какво точно сме спечелили и защо — отвърна Чарлз.

---

[1] Хипотермия — преохлаждане на организма. — Бел.пр. ↑

Изследвахме тунелите под трапезарията и успяхме да стигнем до старите общежития. Всички те вече бяха празни. Открихме неколцина робота-бачкатори, които си вършеха работата по поддръжка на системите, но не видяхме нито един човек. След около час търсене вече взехме да се тревожим — струваше ни се, че всички хора са изчезнали.

Започнахме системно да проучваме горните нива на целия университет, като докладвахме какво сме открили един на друг по локалните канали за връзка. Чарлз доброволно предложи да дойде с мен. Поехме по северните тунели, които бяха по-близо до аварийните шахти и по-далеч от стаите на администрацията. В тунелите бе доста тъмно, но поне беше топло. Въздухът миришеше на застояло, но затова пък беше годен за дишане. Стъпките ни отекваха глухо в пустите зали. Целият университет като че ли се намираше в състояние на аварийно пестене на енергия.

Чарлз вървеше на една крачка пред мен. Наблюдавах го отблизо и се чудех защо иска да се държи така приятелски с мен, когато не му бях дала кой знае какви надежди.

През повечето време вървахме мълчаливо и просто наблюдавахме очевидното. Веднъж се опитахме да се разделим, за да изследваме различни тунели, но след това се събрахме отново. В общи линии се движехме на юг, в очакване да срещнем други студенти.

Тъкмо изследвахме един мрачен коридор, свързващ старите общежития със сравнително по-новите тунели на МУС, когато изведнъж проблесна светлина от фенерче. Замръзнахме по местата си. Пред нас изникна жена, облечена в професионален скафандър, който определено ней беше по мярка. Тя светна с фенерчето си право в очите ни.

— От персонала на университета ли сте? — попита ни тя.

— Не, дявол да го вземе. Коя сте вие? — попита на свой ред Чарлз.

— Адвокат съм — отвърна тя. — Извинете ме за откраднатия скафандър. Долетях през страхотна буря буквално преди около половин час. Приземих се по време на едно затишие и открих няколко от тези скафандри близо до въздушните шлюзове. Там ми казаха, че тук няма въздух, годен за дишане.

— Кой ви каза това?

— Последният от тези, които бяха навън. И той страшно бързаше. Добре ли сте?

— Всичко е наред — успокоих я. — Къде са останалите?

Адвокатката вдигна прозорчето на шлема си и подсмъркна шумно.

— Простете. Носът ми страшно мрази прах и пясък. Както и да е. Университетът бе евакуиран преди около седем часа. Казаха, че имало заплаха за поставена бомба. Според официалната версия шепа архаици отровили въздуха и поставили няколко заряда в стаите на администрацията.

Всички се изнесоха с въздеходи към една жп линия, оцеляла като по чудо.

— Вероятно сте доста смела, щом сте дошла чак дотук — каза Чарлз. — Предполагам, не вярвате на глупостите, че има бомба, нали?

Жената свали шлема си и се усмихна хищно.

— Предполагам, че няма. Не ни казаха, че сте тук. Вероятно не ви харесват по някаква причина. Колко души сте?

— Деветдесет.

— Преди евакуацията изгониха репортерите. Видях ви по „ЛитВид“. Май пресконференцията не се разви съвсем според очакванията им. Та къде са останалите?

Заведохме я до трапезарията. Всички, които бяха изпратени да изследват тунелите, незабавно бяха повикани.

Адвокатката застана в средата на залата, като непрекъснато задаваше и отговаряше на най-различни въпроси.

— Предполагам, че съм първият адвокат, пристигнал тук. Първо, името ми е Мария Санчес Окоа. Независим адвокат съм и съм наета от ОМ „Григио“ от Тарсис.

Фелиция излезе крачка напред.

— Това е моята фамилия — възкликна тя. Още двама младежи пристъпиха напред.

— Радвам се да ви видя — продължи Мария Санчес Окоа. — Фамилията се тревожи за вас. Искам да запиша имената ви, за да докладвам, че всички сте в безопасност.

— Всъщност какво точно се случи? — попита Даян. — Толкова съм объркана.

Останалите я подкрепиха.

— Какво става с Гретъл и Шон? — попитах аз, като прекъснах всеобщото бърборене.

— Били са ескортирани от охраната на университета до окръжния полицейски участък на Синай вчера сутринта, и то доста рано. И двамата са били ранени, но не мога да ви кажа до каква степен. Според университета нараняванията им били причинени от самите тях.

— Живи ли са? — продължих да я разпитвам.

— Поне така предполагам. В момента са в болницата на Таймс Ривър Каньон.

Мария Санчес Окоа започна да записва имената ни. Погледнах вдясно и видях Чарлз, който бе застанал до мен.

Той ми се усмихна. Върнах му усмивката и сложих ръка върху рамото му.

— Не би ли могъл някой от вас да излезе навън и да изстреля това по комуникационния сателит? Благодарение на вас, момчета, не са останали здрави кабели.

Мария Санчес Окоа даде компютърната си гривна на един от нас, който се запъти към стъкления покрив на горните нива на университета, където се помещаваше администрацията.

— Така. Сега, ако искате, бих могла да ви поразкажа това-онова, понеже предполагам, че не сте чули кой знае какво.

— Нищо, което да ни върши работа — потвърди Оливър.

— Аха. Хич не ми се иска да ви го казвам, но едва ли ще успеете да постигнете нещо съществено със сегашните си действия. Държете се като активисти на Парижката комуна. Правителството на централистите преди месеци постави свои собствени бомби — политически и легални, които експлодираха преди два дена. Положението е много лошо, момчета, и в това се крие обяснението защо закъснях, докато стигна до вас. С конституционния ред е свършено. Централистите подадоха оставка и спешно бе извикано старото чартистко правителство на ОМ.

Битката бе привършила. Само че нашата роля бе незначителна.

Мария Санчес Окоа продължи:

— Вие, приятелчета, сте повредили университетско имущество, нарушили сте всеки един закон на Марс, за който се сещам, и сте в доста сериозна опасност. И за какво бе цялата тази работа?

За щастие, по всяка вероятност това едва ли ще стане причина да лежите по затворите. Подочух, че бившите активисти на централистите бягат от планетата като плъхове от потъващ кораб... и в това число по всяка вероятност са включени Конър и Добъл. Едва ли има разумен човек, който би седнал да ви съди по законите, написани и приети от централистите.

— Какво са направили засега? — попита Чарлз.

— Никой не е сигурен за всичко, което са извършили, но изглежда, че правителството е направило постъпки до Земята да се включи в управлението на Марс, взели са рушвет от Обединените множества на Пояса и са им предоставили правото да разкопават и изследват Хелас...

Всички рязко си поехме въздух. А ние си мислехме, че ние сме радикално настроените.

— ... и планират да национализират всички ОМ до края на годината.

Всички мълчахме вцепенено.

Останахме в старите общежития, докато охрана от ОМ „Гори-Марс“ не провери целия университет. Бяха построени нови жп линии, влаковете тръгнаха и повечето от нас се разотидоха по домовете си. Аз, Оливър, Фелиция и Чарлз останахме. Вече започвах да си мисля, че Чарлз иска да бъде близо до мен.

Срещнах се със семейството си на гарата два дни след като ни пуснаха. Дойдоха баща ми, майка ми и по-големият ми брат Стан. Родителите ми изглеждаха потресени както от страх, така и от ярост. Баща ми каза (доста несигурно), че съм нарушила най-свещените му принципи, като съм се присъединила към радикалите. Опитах се да му обясня защо бях постъпила така, само че той упорито отказваше да разбере. Нямахше нищо за чудене: и аз самата не бях наясно със себе си.

Стан, който постоянно се смущаваше от настроенията и действията на малката си сестра, просто стоеше встрани с лека усмивка. Тази усмивка ми напомни за Чарлз.

Чарлз, Оливър, Фелиция и аз си купихме билети от автомата и тръгнахме през перона на депото на МУС. Всички се чувствахме като

хора извън закона или поне като парии.

Беше късно сутринта и със същия влак, с който ние щяхме да заминаваме, пристигнаха няколко десетки служители на университета, облечени в униформените цветове — сиво и кафяво. Те стояха неподвижно на перона, стиснали чантичките си в очакване да дойде университетският им ескорт, и от време на време ни хвърляха по някой изпълнен с подозрение поглед.

Персоналът на гарата не знаеше, че ние сме част от групичката, повредила линията на МУС, но го подозираше. Прави чест на железниците, че не нарушиха хартата и не отказаха да ни обслужат.

Четиримата седнахме в най-задния вагон. Останалата част от влака бе празна.

През 2171 година Марс бе опасан с петстотин хиляди километра релси. Всяка следваща година роботите добавяха все нови и нови. Влаковете бяха най-приятния начин за пътуване — просто си седиш удобно и наблюдаваш как сребристите стоножки плавно се носят няколко милиметра над дебелите черни релси, ускорявайки всеки няколко секунди и достигайки скорости от неколкостотин километра в час. Обичах да гледам как обширните каменисти равнини преминават покрай прозорците, да виждам как огромните облаци прах обхождат плавно влака, докато вентилаторите в предната част на локомотива разчистват релсите.

Въпреки това обаче пътуването до болницата на Таймс Ривър Каньон въобще не ми се понрави.

Не че имаше какво толкова да си кажем. Просто останките от групата на протестиралиите ни бе избрала, за да отидем на посещение при Гретъл и Шон.

Тръгнахме от гарата на МУС точно на обяд. Усетихме как силата на ускорението ни притиска в седалките и почувствахме почти приспивното вибриране на шасито. Само след няколко минути вече бяхме достигнали скорост от 300 км/ч и огромното плато пред нас се обagri в мътна охра. Бях седнала на мястото до прозореца, наблюдавах пейзажа и се питах къде съм в действителност и коя съм.

Чарлз бе седнал на мястото до мен, но за щастие не беше много словоохотлив. Откакто баща ми бе изнесъл строгата си лекция, се чувствах странно пуста... или дори още по-зле. Дните бездействие ме бяха изтозили не по-малко успешно от усилена работа.

Оливър се опита да наруши неловкото мълчание и предложи да играем на думи. Фелиция поклати глава. Чарлз ми хвърли бегъл поглед, отгатна, че нямам настроение за игрички, и предложи да отложим за по-късно. Оливър сви рамене и впи поглед в компютърната си гривна, за да изгледа последните новини по „ЛитВид“.

Подремнах малко. След известно време усетих как Чарлз нежно докосва рамото ми. Влакът забавяше скорост.

— Постоянно ме будиш — измърморих аз.

— А ти постоянно проспиваш скучните части — отвърна той.

— Ти си толкова отвратително приятен... знаеш ли това?

— Извинявай. — Лицето му посърна.

— Между другото, защо постоянно ме... — щях да кажа „следваш“, само че не можех да подплатя обвиненията си с никакви доказателства. Влакът съвсем забави ход и в момента бавно се приплъзваше в депото на Таймс Ривър. Небето навън бе тъмнокафяво и черно в зенита. Млечният път висеше над високите стени на каньона, сякаш искаше да запълни древния канал.

— Според мен ти си интересна личност — обърна се към мен Чарлз, докато откопчаваше предпазния си колан и пристъпваше в пътеката между седалките.

Поклатих глава и поведох останалите към предния въздушен шлюз.

— Ние сме в стрес — промърморих.

— Всичко е наред — успокой ме Чарлз.

Фелиция ни погледна със слисана усмивка.

В чакалнята на болницата се натъкнахме на някакъв млад и надъхан държавен защитник, който размаха под носа ни купища документи за изписване.

— На кое правителство ги изпращате? — попита невинно Оливър. Униформата на мъжа имаше подозрително пусти участъци. Дори по местата, откъдето бяха махнати старите емблеми, още си личаха конците.

— Има ли значение? — сопна се той. — Вие сте от МУС, нали така? Приятели и колеги на пациентите?

— Приятели-състуденти — отвърна Фелиция.

— Така. А сега ме изслушайте. Длъжен съм да ви прочета това, в случай че на някой от вас му хрумне блестящата идея да звънне на „ЛитВид“. „Областта Таймс Ривър нито оправдава, нито обвинява тези пациенти за действията, предприети от тях. Ние следваме написаното в историческата Марсианска харта и лекуваме всякакви пациенти, без да вземаме предвид обстоятелствата на момента или тяхната политическа принадлежност.“ Край на проповедта. Амин.

Той се отдръпна назад и ни махна да продължим.

Бях направо потресена от онова, което видяхме, когато влязохме в стаята на Шон. Лекарите го бяха килнали в ъгъла под наклон 45 градуса, бяха го омотали в няколко пласта бял хирургически бинт и го бяха привързали към стоманена койка. Докторите, отговорни за лечението му, ръководеха възстановяването на тялото му посредством флуиди и оптични кабели. Едва сега осъзнахме колко сериозни са нараняванията му.

Щом влязохме в стаята му, той извърна глава и се взря безразлично в нас с отсъстващ поглед. Измърморихме обичайните стандартни приветствия и той ни отговори със също толкова изтърганото:

— Как е навън?

— Голяма дандания — обобщи Оливър.

Шон се взря в мен така, сякаш присъствах там само отчасти, сякаш не бях напълно нормално човешко същество, а блед призрак. Припомних си го в мига, когато бе изричал онези изпълнени със страст речи, с които бе разбунил събралите се студенти, и го сравних с това бледо подобие. Стана ми невероятно тъжно.

— Добре — отвърна той, като предварително беззвучно премери думата, преди да я изрече на глас. След това впери поглед в палеопейзажа, прожектиран на отсрещната стена: извисени в небесата акведукти, дълги блестящи тръби, окачени на подобни на дървета пиедестали, по които като плодове висяха гроздове зелени глобуси с диаметър около трийсет-четирийсет метра... Доста убедителна картина на нашата планета, преди да загуби водата и атмосферата си и да залинее.

— Съветът отново превзе всичко — обадох се аз. — Сега синдиците на всички ОМ се събират, за да оправят нещата.

Шон не реагира.

— Някой не ни каза, че си толкова сериозно ранен — каза Фелиция. Ние се възряхме в нея, удивени от тази неистина. Мария Санчес Окоа бе проверила докладите на охраната, включително и тези, подписани от университетските пазачи, и бе сглобила цялата картина парче по парче.

— Зарядите... — изрече Шон, като се поколеба за миг.

Помислих си: „Каквото и да смята Фелиция, той ще ни каже истината... пък и защо да не го направи?“

— Зарядите избухнаха предварително, преди да успее да се измъкна. Самичък ги залагах. Разбира се.

— Разбира се — кимна Оливър.

Чарлз остана най-отзад със скръстени ръце. Приличаше на малко момче, присъстващо на погребение.

— Направо ми издухаха „втората кожа“. Успях да си запазя шлема... странно, нали? Видях си червата. Всичко кипеше. Наблюдавах как кръвта ми кипи. Някой успя да запази присъствие на духа и хвърли едно платнище върху мен. То ме обгърна и забави малко нещата. След около час ме закараха в лазарета. Не си спомням кой знае колко след това.

— Боже Господи — обади се Фелиция с абсолютно същия тон, с който се бе обърнала към държавния защитник в чакалнята.

— Направихме го, приятели, нали? Отприщихме лавината — каза Шон.

— Ами, всъщност... — започна Оливър, но Фелиция го прекъсна с патос:

— Направихме го.

Оливър вдигна вежди.

— Ще се оправя — заяви Шон. — По-голямата част от мен май ще има нужда от подмяна и Бог знае кой плаща за всичко това. Предполагам, че е семейството ми, понеже няма кой друг. Напоследък доста мисля.

— Да? — насърчи го Фелиция.

— Мисля, че знам какво накара експлозива да избухне преждевременно — продължи Шон. — Някой е повредил таймера му, преди да го поставя. Много би ми се искало някой от вас — или всички, ако желаете — да разбере кой е бил този някой.

За известно време никой не пророни нито дума.

— Мислиш, че някой го е направил преднамерено? — попитах аз. Шон кимна.

— Стотици пъти проверявахме цялата екипировка и всичко работеше както трябва.

— И кой би направил такова нещо? — попита ужасен Оливър.

— Някой — отвърна Шон. — Продължавайте да държите студентите заедно. Цялата работа още не е свършила. — Той се извърна към мен, като внезапно се съсредоточи. — Предай едно съобщение на Гретъл. Кажй й, че е една тъпа глупачка и че я обичам ужасно. — Шон впи зъби в думите „тъпа глупачка“, сякаш бяха някакъв сладкиш и му доставяха огромно удовлетворение. Никога не бях виждала такава сплав между болка и горчива гордост.

Кимнах.

— Кажй й, че когато оздравеем, двамата с нея отново ще поемем водачеството и ще оправим цялата тази шибана бъркотия. Кажй й точно това.

— „Ще оправим цялата тази шибана бъркотия“ — повторих аз.

— Сега вече имаме по-мащабна цел — продължи Шон. — Трябва да разчупим простотията на тази планета — всичките тези обичайни бизнеси, корупции, близане на задници пред Тройката и примиренчески манталитети. Можем да го направим. Това ще бъде едно ново начало.

Очите му обиколиха всеки един от нас поред, сякаш искаше с погледа си да ни убеди в това, което току-що бе изрекъл. Фелиция вдигна ръка с разперени пръсти. Шон повдигна незасегнатата си ръка и несръчно притисна пръстите си към нейните. Същото направи и Оливър. Чарлз отстъпи назад — това бе прекалено много за него. Аз също щях да вдигна ръка и да я притисна към тази на Шон. Но Шон усети колебанието ми, когато Чарлз се отдръпна, и отпусна ръката си, преди да съм успяла да реша какво да правя.

— Трябва да правим това, което ни повелява сърцето — каза той меко. — Ти си... Касея, нали? Касея Мейджъмдар?

— Аха.

— Какво мисли твоята фамилия за всичко това?

— Не знам.

— Техният просперитет е гарантиран. Архаиците ще се чувстват много комфортно при следващото правителство. Не е ли смешно — Конър си мислеше, че ние сме архаици. Ти архаик ли си, Касея?

Поклатих глава. Гърлото ми се бе свило. Тонът му беше прекалено далечен и твърд, прекалено укорителен.

— Каж ми, Касея. Това, което ти повелява сърцето.

— Не мисля, че трябва да подлагаш на съмнение лоялността ми към всички вас само и само заради фамилията ми — отсякох аз.

Погледът на Шон изведнъж стана леденостуден.

— Ако не си изцяло и напълно с нас, то би могла да ни предадеш по всяко време... също като онзи, който е повредил таймера.

— За зарядите се грижеше Гретъл — намеси се Чарлз. — Никой, освен Гретъл, не ги е докосвал. Най-малко пък Касея.

— Всички понякога имаме нужда от сън, нали? — каза Шон. — А по време на сън всеки може да направи каквото си иска. Но това вече е безсмислено. С тази част отдавна е свършено.

Той затвори очи и облиза устните си. От монтирания в стената робот се подаде чашка, от която направо в устата му се изля струйка течност. Шон сръчно я пое с целия опит, който си бе изработил за дните, прекарани в болницата.

— Какво искаш да кажеш? — попита тихо Фелиция.

— Ще ми се наложи да организирам всичко наново. Повечето от вас се прибраха по домовете си, нали?

— Някои — да, но не и ние — обясни Фелиция.

— Тогава ни бяха необходими студенти, които да окупират и да отстояват завоюваното, да заемат стаите на администрацията и да диктуват условия. Можехме да работим в университета и да го използваме като база, да заявим, че това е нещо от рода на компенсация за нелегалното ни изхвърляне, компенсация за нанесените ни щети... Ако аз бях там, ето това щеше да бъде първото нещо, което щях да направя.

Стана ми толкова тъжно, че ми се доплака. Явната несправедливост на обвиненията на Шон, примесени с напълно реалното чувство на вина, че не съм служила добре на каузата, накараха стомаха ми да се преобърне.

— Вървете и поговорете с Гретъл. А вие двамата... — Той посочи Чарлз и мен. — Обмислете всичко колкото се може по-добре.

Кои сте вие? И къде бихте искали да живеете след десет години?

Гретъл беше наранена доста по-леко от Шон, но изглеждаше много по-зле. Главата ѝ бе омотана с обемиста респираторна маска. Докторите ѝ бяха оставили цепнатина единствено за очите. Бяха я положили върху наклонена под 45 градуса стоманена койка, а от наноиздатините на врата и тила ѝ излизаха множество тръбички. Някой от медицинските работи дискретно бе загънал останалата част от тялото ѝ с бял чаршаф за времето на нашата визита. Тя ни видя да влизаме и изрече с изкуствения си копринен глас:

— Как е Шон? Бяхте ли при него?

— Добре е — отвърна Оливър. Аз се чувствах прекалено тъжна, за да съм в състояние да разговарям.

— Не ни разрешават да се виждаме. Съгласно лайнните правила на тази болница. Какво казват хората навън? Успяхме ли да им привлечем вниманието поне за малко?

Фелиция се опита да обясни колкото можеше по-деликатно, че в действителност не бяхме успели да постигнем абсолютно нищо. Усетих, че се държи с Гретъл значително по-твърдо, отколкото с Шон. Може би и тя чувстваше някаква неясна вина пред Шон. Внезапно почувних нещо като шесто чувство за хората и революциите. Онова, което усетих, въобще не ми хареса.

— Шон има план за това, как да променим ситуацията — каза Гретъл.

— Сигурен съм, че е така — потвърди Оливър.

— Какво е положението в МУС?

— Създават нова администрация. Всички, назначени от централистите, или подадоха оставки, или бяха принудени да напуснат.

— Звучи така, сякаш някой ги е наказал.

— Такава е обичайната процедура. Всички кандидатури се разглеждат внимателно — поясни Оливър.

Гретъл въздъхна — изкуствен звук с огромна красота — и протегна ръка. Фелиция я стисна. Чарлз и аз останахме отново отзад.

— Шон смята, че някой е бърникал из онзи заряд, който избухна в ръцете му — каза Оливър.

— Напълно е възможно — отвърна Гретъл. — И по всяка вероятност е именно така.

— Само че ти беше единствената, която се грижеше за зарядите — обади се Чарлз.

Гретъл отново въздъхна.

— Това беше стандартна опаковка „Екскавекс“ от два килограма. Нямахме чак толкова много пари, за да си позволим нещо по-добро. Съществува възможност и хората, които го купиха вместо нас, да са направили нещо с него. Напълно е възможно.

— Не знаехме това — каза Оливър.

— Чуйте, приятели, ако все още не сме привлекли ничие внимание, то това е заради... — Тя спря. Очите ѝ обиколиха светкавично стаята, след което се стесниха. — Имам нови очи — продължи тя след малко. — Харесва ли ви цветът им? По-добре си вървете сега. Ще си поговорим пак, след като ме изпишат.

Докато излизахме от болницата, в тунела, който водеше към главния терминал на станция „Гаймс Ривър“, ни срещна един изгладнял, зле облечен репортер на „ЛитВид“, който се опита да ни интервюира. Той ни преследва над трийсет метра, като през цялото време хвърляше по един поглед върху компютърната си гривна, когато идваше ред да зададе някой (според него) ключов въпрос. Бяхме достатъчно мрачни и достатъчно умни, за да не отговорим на нито един от тях, но независимо от това в края на краищата дадохме едно десетсекундно блиц интервю в страничната част на тунела към станцията „Марс Тарсис“.

На следващия ден пък Шон бе интервюиран от репортер на „Ню Марс Комюнити Скан“. Това интервю, посредством сателит на „Дженерал Солар“, бе предадено на цялата Тройка. Шон разказа историята на нашите прекеждия на трите обединени планети (и, между другото, това, което той разказа, не беше онова, което си спомнях аз).

Тези две интервюта бяха единствените с някого от нас.

Тъгата ми стана още по-голяма. Младежкият ми идеализъм бързо се изпаряваше и, което беше по-лошото, не се заменяше от никаква конкретна емоция.

Често се сецах за думите на Шон към нас, с които ни обвиняваше, за подозрението му конкретно към мен, за интервюто му, което разпространи сума ти неточности из Тройката. Сега бих заявила

без колебание, че Шон Дикинсън направо излъга, но съществува и вероятността още тогава той да е бил твърде добър революционер, за да уважава истината. А Гретъл според мен имаше намерение да ни даде някакъв устен съвет за политическите нужди, които ни диктуват как да виждаме — и да използваме — историята.

* * *

Когато се върнахме в старите общежития на МУС, открихме, че вратите са заключени. Срегнах се с Даян, която ми обясни, че университетът е затворен за неопределено време поради „промени в учебните планове“. Под табелките с имената ни върху вратите имаше бележки, съгласно които ни се даваше правото да влезем по веднъж в стаите си и да си изнесем багажа оттам. Няма да получим безплатни билети нито за вкъщи, нито за каквото и да било друго място. Успяхме да уловим новинарски емисии по компютърните си гривни, в които се съобщаваше къде ще се проведат публичните дебати за определяне на бъдещата политика на университета.

Спокойно можеше да се каже, че бяхме в още по-лошо положение, отколкото бяхме били при Конър и Добъл.

Чарлз помогна на мен и на Даян да си изнесем багажа и да го складираме в тунела. Не че имахме много багаж. Лично аз бях изпратила повечето неща вкъщи, след като ме изхвърлиха. Помогнах на Чарлз да си стегне неговите вещи — около десетина килограма екипировка и материал за проучване.

Хапнахме набързо на гарата. Нямахме да си кажем кой знае какво. Даян, Оливър и Фелиция тръгнаха от северната част на гарата. С Чарлз се срещнахме на южната. Когато нагласих вещите си в багажното, той протегна ръка. Разтърсих я здраво.

— Ще те видя ли някога пак? — попита Чарлз.

— Защо не? — отвърнах аз. — Когато животът ни се позакрепи.

Той задържа ръката ми в своята малко по-дълго от обичайното. Деликатно я измъкнах.

— Би ми се искало да те видя и преди това — каза той. — Поне при мен „закрепването“ ще отнеме доста време.

— Добре — кимнах и се промуших през затварящата се вече врата. Нарочно не определих точна дата, тъй като никак не ми се искаше да завързвам сериозни взаимоотношения.

Баща ми ми прости. Според мен майка ми тайничко одобряваше онова, което извърших. Двата платиха доста солидна сума, за да мога да посещавам класове за самоподготовка и по този начин да не изоставам с ученето си. Можеха да го минат и по параграфа за образователните сметки на ОМ, понеже това бе част от Архаическото възраждане. Баща ми твърдо се уповаваше на правилата на ОМ, но бе прекалено честолобив, за да се възползва от правата си на победител.

Следващия път, когато видях Конър, бе по програмата на „ЛитВид“, която се излъчваше за цялата Слънчева система. Тя пътуваше към Земята и се скъсваше от изявления. Намираше се на МКСТКЗП (междупланетния кораб от състава на Транспортната коалиция на Западното полукълбо) „Бариерен риф“. Завръщаше се на бял кон (и си съдираше задника, за да накара марсианците да го усетят), едва ли не като герой. И Добъл бе с нея, но не пророни нито думичка, понеже с всеки изминал ден се приближаваше времето, когато ужасяващата истина за централистката ѝ администрация щеше да излезе на бял свят.

Така се бе случило, че на същия кораб пътуваше и адвокат на ОМ „Мейджъмдар“. Той се нае да представи всички ОМ и интересите им, надявайки се да се спогодят с Конър и Добъл. Адвокатът им представяше всякакви документи и така ден след ден, ден след ден, ден след ден...

Докато двете стигнеха до Земята (а това щеше да се случи десет месеца по-късно), щяха да са бедни като църковни мишки, родени на Марс, но заточени на друга планета до края на живота си.

Това, което се случваше тогава на Марс, бе типичен пример за политиката на „младата“ култура в действие. „Младата“ култура бе и специална територия на проучванията ми по земна история, затова реално погледнато, би следвало да съм направо очарована. Само че в действителност не гледах почти никакви новини.

Младежките ми идеали бяха захвърлени прекалено грубо на бунището и нямах никаква представа какво да правя с останките от тях. Преди да започна да мисля върху една евентуална нова алтернатива за образованието си и да реша как да угодя на семейството си, първо трябваше да си изясня коя всъщност бях. Майка ми поддържаше това мое младежко колебание, а баща ми се предаде пред напора на майка ми. И така вече имах известно време.

Когато лекциите в Марсианския университет в Синай започнаха отново, аз се прехвърлих в станцията Дюри — третия по големина град на Марс, където се намираще вторият по големина филиал на МУС. Записах хуманитарни науки — литературни текстове от деветнайсети и двайсети век, философия от времето преди квантовата механика и (това беше най-практичната точка от моя списък) „Моралът и етиката като бизнес изкуство“. Четирима нещастници споделяха участта ми и изучаваха неща, които практичните марсианци дори не биха погледнали.

Нуждаех се от почивка. Затова реших да се позабавлявам.

Не бях се сещала за Чарлз от месеци насам. Не знаех, че и той е дошъл в Дюри. Когато лекциите ни започнаха, с него не се срещнахме веднага. Видях го в Шинктаун през ваканцията.

Седемстотин и деветдесет студенти завършиха тази година филиала на МУС в Дюри. Тези, които бяха по-улегнали или от по-заможните семейства на Маринър Вали, започнаха работа във фермите му. Останалите намериха убежище в Шинктаун. Някои, вече женени, се пръснаха по наполовина построените сгради, които скоро щяха да се превърнат в нови жп станции, и правеха обичайните за всички семейни хора неща.

Тъй като моята фамилия нямаше ферми, майка ми и баща ми не изискваха кой знае какво засвидетелстване на семейната любов от моя страна. Обичаха ме, но ме оставиха да избира сама пътя си в живота.

Шинктаун представляваше един не особено приятен миш-маш от лъскави магазини, дискретни хотелчета, игрални зали и гимнастически салони. Намираше се на седемнайсет километра от жп станция Дюри. В Шинктаун студентите успяваха да се отърсят от ученето, от задълженията към фамилиите си и към града, зарязваха всичко и се отдаваха на живот.

Марс никога не е бил място, където господства благоприличието, но независимо от това отношението на марсианците към секса много подходеше на граничната им култура. Целите на секса бяха просперитет и установяване на здрави връзки между личностите и фамилиите; знаехме, че сексът води (или поне би трябвало да води) до любов и дълготрайни връзки; че сексът без любов може и да не беше грях, но със сигурност бе почти чисто губене на време. За идеалния марсианец или марсианка, както твърдяха популярните сериали на „ЛитВид“, сексът никога не беше въпрос просто на начесване на крастата, а дяволски сложно нещо, изпълнено със значимост и с драми както за личността, така и за цялата фамилия, потенциален старт на нови взаимоотношения (хората от едно и също ОМ рядко се женеха помежду си) и начало на нова епоха.

Ето това гласеше общоприетата легенда за секса. Няма да крия, че я намирах за доста привлекателна и примамлива. Всъщност и досега я намирам за такава. Някой някога бе казал, че романтикът е човек, който никога не приема доказателствата на зрението и слуха си...

На тази възраст единици бяха хората, които ми се струваха физически непривлекателни. Младите марсианци нямаха повод да насилват природата си да поема по неестествен път. Този въпрос бе поставен на обсъждане сред гражданите на Тройката преди седемдесет и повече марсиански години. Що се отнася до мен, аз бях достатъчно привлекателна, генетичното ми наследство се нуждаеше от съвсем малко подобряване (ако въобще се нуждаеше; лично аз никога не бях искала от майка си и баща си подобно нещо) и мъжете рядко отказваха да си поговорят с мен.

Само че дотогава още не бях имала любовник — главно защото намирах младежите или за прекалено сериозни, или за прекалено фриволни, или (в повечето случаи) за прекалено глупави. Това, което исках от моята бъдеща първа (и вероятно единствена...) любов, беше не просто физическото удоволствие, но нещо много по-дълбоко и значително, нещо, което щеше да накара цял Марс — ако не и цялата Тройка — да въздъхне със завист, след като въображаемият ми любовник и аз, вече на преклонна възраст, публикувахме мемоарите си...

Не бях по-целомъдрена от останалите. А и въобще не ми беше приятно да си лягам вечер сама. Много често ми се искаше да смъкна поне малко летвата, която сама си бях поставила, и да науча нещо повече за мъжете... естествено, за приятните, напълно уверени в себе си мъже с леко непокорен характер. За един подобен експеримент красотата и физическото привличане на мъжа биха имали доста по-голямо значение, отколкото интелектуалните му качества, но пък ако някой разполагаше и с двете — с ум и с красота...

Мечтите ми бяха все от този род.

За младите марсианци Шинктаун бе място на горещи страсти и изкушения, затова и повечето от нас се насочваха натам. Ходех на танци, флиртувах и се целувах на поразия, но гледах да не задълбавам много и да избягвам евентуалните по-интимни срещи, които знаех, че бих могла да осъществя без проблеми. Прастарата истина за взаимоотношенията между мъжа и жената — тази, че мъжът предлага, а жената избира — работеше в моя полза. Можех да съблазнявам, да опипвам почвата и постоянно да играя жестоката и (както тогава смятах) напълно честна игра за избиране на най-добрия мъжкар от глутницата.

Една ранна пролетна вечер един от университетските клубове организираше малко парти с игра на джайалай. Загледах се в играта и с удоволствие наблюдавах как гъвкавите мъжки тела криволичеха из арената и подхвърляха насам-натам тежката малка топка, леко опиянени от смесицата между силен шинктаунски двойно ферментирал чай и слабо вино. Надявах се да потанцувам малко, да пофлиртувам и след това да се прибера у дома и да мисля. Забелязах Чарлз първа, докато танцувах с някакъв третокурсник от Дюри. Беше от отсрещната страна на стаята и говореше („бърбореше“, казах си аз)

с някаква висока екзотична красавица с големи очи. Когато танцът свърши, аз се промуших през тълпата и съвсем случайно се блъснах в него. Той откъсна очи от екзотичната мадама, видя ме и за мое огромно удоволствие лицето му пламна като на пубертет. Незабавно голямооката бе забравена.

От месеци насам мислех за екшъните в МУС и ужасно ми се искаше да поговоря с някого за тях. Чарлз ми се видя достатъчно подходящ за целта.

— Бихме могли да вечеряме заедно — подхвърли той, докато обикаляхме дансинга.

— Току-що ядох — отвърнах.

— Тогава да отидем на кафе.

— Искате ми се да си поговорим за миналото лято.

— Чудесна възможност, и то по време на един малко позакъснял десерт.

Намръщих се, като че ли предложението бе някак си неприлично, но след това се предадох. Чарлз ме улови за ръката — това ми изглеждаше достатъчно безопасно — и двамата си тръгнахме. Успяхме да открием едно малко и тихо кафене в извивката на външния тунел. Този участък бе на север от квартирите на постоянните обитатели на Шинктаун и предлагаше малки удобни магазинчета, в повечето от които продаваха работи. Преминахме през централната част — един хектар подрязана зеленина, заобиколена от шест сгради със струпани едно върху друго балкончета. Квадратната архитектура се опитваше да имитира всичко най-лошо от старите земни стилове. Впечатлението, което оставяше, беше ретроградно и потискащо. Дъгата от магазинчета обаче бе сравнително стилна и поносима.

Седнахме в кафенето и заотпивахме от местното кафе, докато чакахме да пристигнат сладкишите, които си бяхме поръчали. Чарлз седна пръв на масата, което бе повече от очевиден белег за това, че е нервен. Усмиваше се широко на малкото думи, които казах. Очевидно пламенно желаше да се покаже сговорчив.

Все повече и повече започвах да се отегчавам от неловкото му мълчание. Наведох се напред и попитах:

— Защо всъщност дойде в Шинктаун?

— Беше ми скучно, а и бях самотен — отвърна той. — Бях затънал до уши в работа по континуума на Бел. Както и да е. Ами ти

защо си тук?

Свих рамене.

— Не знам. Предполагам, че и аз съм си търсила компания.

Изведнъж осъзнах с известна загриженост, че това е моят начин да кокетирам с хората. Майка ми би го нарекла „курвенски“, а тя ме познаваше доста добре...

— Търсила си си добър партньор за танци? Предполагам, че аз не съм най-подходящия възможен избор.

Махнах пренебрежително с ръка.

— Спомняш ли си думите на Шон Дикинсън?

Чарлз направи гримаса.

— Не бих имал нищо против да го забравя.

— Какво не му беше наред?

— Не съм кой знае колко вещ в човешката природа. — Той започна съсредоточено да се взира в миниатюрната си чашка. Сладкишите пристигнаха. Чарлз сложи ръка върху робота. — Аз черпя — заяви той. — Понякога си мисля, че съм много старомоден.

Оставих това изречение да мине покрай ушите ми.

— Според мен той бе направо чудовище — настоях.

— Не съм сигурен, че бих отишъл толкова далеч.

Устните ми отново опитаха вкуса на думата:

— Чудовище. Политическо чудовище.

— Той те засегна дълбоко, нали? Все пак недей забравя, че бе ранен и то доста лошо.

— Опитах се да осъзная цялата ситуация. Искаше ми се да разбера защо не успяхме да постигнем нищо. Защо изпитвах такова желание да последвам Шон и Гретъл почти навсякъде...

— Да последваш тях ли? Или каузата?

— Ами... аз вярвах... вярвах в каузата, само че следвах тях. И сега се опитвам да разбера защо.

— Може би защото те изглеждаха така, сякаш знаеха какво искат и как точно се опитват да го постигнат.

Говорихме си около час по този начин, като обикаляхме в омагьосан кръг и ни най-малко не се приближавахме към разбиране на нещата, които се бяха случили с нас. Чарлз изглежда приемаше случилото се като някаква невинна младежка лудория, само че аз никога не си позволих лукса да гледам на всичко толкова

подигравателно. Провалът ни ме караше да чувствам дълбоко усещане за вина, за изгубено напразно време и за пропуснати възможности.

Когато привършихме със сладкишите си, бе напълно естествено да намерим някое друго тихо място, където да продължим да говорим. Чарлз предложи това да бъде вътрешният двор. Поклатих глава и обясних, че ми прилича на инсула. Чарлз не беше студент по история и естествено не разбра. Аз поясних:

— Инсула. Вид стая в древния Рим.

— Имаш предвид градът Рим ли? — попита Чарлз.

— Да — отвърнах аз. — Градът.

Следващото предложение на Чарлз, дошло след кратък момент на колебание, бе да отидем в неговата стая.

— Бих могъл да поръчам да ни донесат малко вино или чай — допълни той.

— Не, благодаря, пих достатъчно и от двете. Дали бихме могли да открием някъде малко минерална вода?

— Предполагам, че можем — отвърна Чарлз. — Дюри е разположен на доста приличен акуифер^[1]. Цялата област е разположена върху праисторически карст.

Взехме едно малко такси до противоположната част на града, където се намираха хотелите и временните квартири за единствения сигурен източник на приходи за Шинктаун — студентите.

Спомням си, че не очаквах кой знае какво, когато стигнахме до квартирата на Чарлз. Вътре в нея нямаше абсолютно нищо изискано — евтина, чиста, поддържана от работи, боядисана в приятни нюанси бежово, меко зелено и сиво. Леглото можеше да приюти само един човек. Седнах на ръба му. Внезапно ми хрумна, че както вървят нещата, Чарлз би могъл да се обнадежди за нещо повече. Все пак още не се бяхме целували, а и споразумението беше, че ще дойдем тук, за да си поговорим.

Въпреки това обаче се чудех как ли щях да реагирам, ако Чарлз предприемеше нещо.

— Ще поръчам водата — обади се той и пристъпи напред. Сякаш не беше сигурен дали да седне на въртящия се стол или на ръба на леглото до мен. — Газирана ли да бъде или обикновена?

— Обикновена — отвърнах аз.

Той включи компютърната си гривна към интерфейса в бюрото и даде поръчката.

— Обикновено са доста бавнички. Ще се наложи да почакаме пет-шест минутки. Просто роботите са стари.

— Скърцат ли? — пошегувах се.

Той се засмя, седна на стола и се огледа наоколо.

— Луксът не е в излишък, но не мога да си позволя нещо по-добро — каза той с извинителен тон. Стаята наистина не блестеше с кой знае какво — един стол, малко бюро, едно сгъваемо легло и тънко одеяло, метнато върху него, покрити с пластмасова завеса душ-кабина зад ниска вратичка, мивка и тоалетна чиния, скрити до стената зад завеса и всичко това нагъчкано в пространство от три на четири метра.

Зачудих се с колко ли жени е правил секс Чарлз тук и при какви условия е ставало всичко.

— Можем да обсъждаме с години онова, което се случи с Шон и Гретъл — обади се Чарлз. — Никак не ми се иска да си мислиш, че съм забравил всичко.

— О, не, въобще не мисля така — успокоих го аз.

— Просто има много неща, над които трябва да размишлявам — продължи той. Използва думата като своего рода пародия на самата нея, за да смекчи малко бремето, което тя съдържаше в себе си.

— Сгрешихме ли някъде, как мислиш? — попитах го аз, заглаждайки някои неравности по тънкото одеяло.

— Поне така смятам.

— Какви грешки допуснахме? — продължих да го разпитвам. Отново бях бясна, но се стремях да не го показвам чак толкова.

Чарлз най-накрая дръпна стола и седна, с облепени върху коленете лакти.

— Трябваше да изберем по-внимателно лидерите си — каза той.

— Мислиш, че Шон не става за водач, така ли?

— Ти каза, че той бил „чудовище“ — напомни ми Чарлз.

— За всички ни нещата не се развиха по най-благоприятния начин — заявих. — Ако всичко бе минало добре, ситуацията сега можеше и да е по-различна.

— Искаш да кажеш, ако Конър и Добъл не се бяха самообесили, ние можеше да им осигурим примката?

— Нещо такова.

— Предполагам, че Шон и Гретъл се опитваха да направят именно това — каза Чарлз.

— Всички се опитвахме — допълних аз.

— Точно така. Но помисли малко: какво щяхме да правим след това? Какво точно искаше да постигне Шон?

— В по-дългосрочен план ли? — попитах.

— Да. — Чарлз в момента демонстрираше качества, за които въобще не бях предполагала преди. Бях любопитна да видя докъде се простира тази негова дълбочина. — Според мен те желяеха на Марс да се възцари анархия.

Намръщих се рязко. Чарлз хвърли поглед към мен и лицето му застина.

— Е, в действителност аз...

— И защо биха желали подобно нещо?

— Просто Шон изпитва желание да ръководи. Само че никога няма да може да бъде консенсусен лидер.

— И защо?

— Изглежда добре, когато го показват по „ЛитВид“ — тръсна Чарлз. Не можеше ли да разбере как ме дразнят думите му?! Отново почувствах известна перверзност: искаше ми се да продължава да ме дразни, за да мога после с пълно право да му откажа онова, за което всъщност бяхме дошли тук.

— Моля?!

— Съжалявам, че те разстройвам така — меко се извини Чарлз, като кършеше нервно пръсти. — Знам, че харесваше Шон. Наистина не съм те довел тук, за да...

Входната врата избръмча. Чарлз отвори и в стаята влезе роботът, който носеше бутилка „Първокачествена минерална вода от регион Дюри“. Чарлз ми подаде чаша и отново седна.

— Не ми се говори за политика — въздъхна той. — Не съм кой знае колко сведущ в тази област.

— Дойдохме тук, за да си поговорим за всичко онова, което се обърка — настоях аз. — Любопитна съм да чуя какво мислиш ти по въпроса.

— Едва ли ще се съгласиш с моето мнение.

— Може би — признах аз. — Но все пак искам да чуя и теб.

По извивката на челюстта му и по стиснатите му здраво ръце усетих, че никак не му е лесно.

— Добре де — каза най-накрая той. Разбрах, че се предаде, понеже не бях в обсега му. Това наля допълнително масло в огъня на моето раздразнение. Ега ти предположението!!!

— Според теб какъв водач щеше да стане Шон?

— Тиранин — отвърна Чарлз меко. — Или в най-добрия случай — неподходящ. Според мен той нямаше необходимото обаяние, не умееше да използва чара си и не бе в състояние да контролира емоциите и чувствата си.

Гневът ми се изпари като по чудо. Много странно нещо: в момента се съгласявах с Чарлз! Ето това бе онази чудовищност, която така усилено се мъчех да проумея.

— Имаш доста по-добър усет за човешката природа, отколкото мислиш — казах с въздишка. Облегнах се на леглото. Чарлз сви рамене нещастно.

— Само че аз се провалих — допълни той.

— Как?

— Исках да те опозная по-добре. Чувствам нещо наистина специално и особено, когато те виждам.

Бях искрено заинтригувана и тъкмо щях да продължа с дразнещите си въпроси от рода на „Как?“, „Какво имаш предвид?“ и така нататък, когато той внезапно се изправи на крака.

— Само че всичко е безполезно. Ти не ме хареса още от самото начало.

Погледнах го изумено.

— Според теб аз съм доста несръчен... или поне не съм като Шон. А именно Шон бе човекът, който привличаше погледите ти... И какво правя аз в момента? Развенчавам го.

— Шон не ме привлича с нищо особено — възразих аз, свела очи надолу в някакво (както се надявах) подобие на стеснителност или откровеност. — Определено не и след като каза онова нещо.

— Съжалявам.

— Защо ми се извиняваш? Седни, моля те.

Никой от нас дори и не бе докоснал минералната си вода.

Чарлз седна и вдигна чашата си.

— Знаеш ли, тази вода е лежала тук милиарди години, затворена във варовика... Древен живот. Ето това ми се иска да правя. Освен да получавам стипендии по физика и да си върша научната работа, имам предвид. Да се изкача Горе и да изучавам старите морски корита. А не да си говоря за политика. Нуждая се от някой, който да е до мен и да ми прави компания. Мислех, че може би ти ще си този човек. — Чарлз вдигна поглед и изведнъж изстреля почти на един дъх предложението си: — ОМ „Клайн“ притежава едно старо лозе на около двайсетина километра отук. Бих могъл да наема един трактор, да ти покажа нашата...

— Винарна ли? — попитах изумена аз.

— Винарната фалира. Преобразувах я във водна станция. Не е нищо повече от един обикновен купол, но почвата е доста хубава. Може би старата реколта сега е по-добра и бихме могли да опитаме да я възродим.

— Предлагаш ли ми това наистина? — Почувствах толкова внезапна и неочаквана топлина, че чак очите ми се навлажниха. — Чарлз, изненадваш ме. — Всъщност бях изненадана от себе си. След това отново сведох поглед надолу. — И какво очакваш от мен?

— Може би ще ме харесаш поне малко, ако се махнем от това място. С Шинктаун не се понасяме взаимно. Дори не знам защо, по дяволите, дойдох да живея тук. Е, не че не се радвам, че го сторих, понеже ти си тук, но...

— Значи стара винарна. И... ще можем да излизаме Горе?

— Облечени с подходящи скафандри, разбира се. Честичко съм го правил. С мен е безопасно да се излиза навън, Касея. — Той вдигна показалец нагоре. — Аз не съм идол от екрана на „ЛитВид“.

Престорих се, че не съм чула последното изречение.

— Никога не съм била навън по научна работа — казах. — Превъзходна идея.

Чарлз преглътна и реши да продължи с натиска, докато обстановката беше благоприятна.

— Бихме могли да тръгнем още сега. Да прекараме там някой и друг ден. Не е скъпо — моето ОМ не е чак толкова богато, но ние ще вземем под наем някакво оборудване, което в момента никой не използва. И кислородният бюджет няма да е проблем. Можем да

вкарале водорода обратно в системата. Бих могъл да се обадя и да разпоредя да започнат да отопляват станцията за нас.

Предложението бе леко странно, ужасно неочаквано и доста мило. Чарлз никога нямаше да ме насилва да правя нещо повече, отколкото аз самата желях. А това беше направо прекрасно.

— Ще се опитвам да не ти досаждам с чак толкова много физика — продължаваше той.

— О, бих могла да го понеса — засмях се. — Между другото, какво те кара да мислиш, че съм изпитвала някакъв романтичен интерес към Шон?

Той мъдро предпочете да не отговаря и веднага се зае да организира нещата за през нощта.

Марсианците най-често виждат повърхността на родната си планета през прозорците на влака. Може би девет или десет пъти през целия си живот средният марсианец се качва Горе, облечен в скафандър. Обикновено това става на групи и под строго наблюдение. Като туристи на собствената си планета.

Наречете го страх, наречете го благоразумие, но така или иначе повечето марсианци предпочитат да се движат по тунели. Дори самите те са си лепнали прякора „зайци“ — червени зайци, за разлика от сивите зайци на Луната.

По мое мнение пътуването в трактора, седнала до Чарлз, беше доста по-страшно от разходките с „втора кожа“ преди месеци. Трябваше да разчитам на Чарлз да не ни обърне някъде из клисурите и древните езици на ледниците. От него обаче се излъчваше абсолютно доверие в собствените му сили. Това, което ме успокои, бе близостта до емоциите, които благоразумно бях заключила зад паравана от философия.

Не ми се иска да обяснявам поврата в настроенята си. Просто започвах да изпитвам някакво привличане към Чарлз, само че процесът бе много, много бавен. Докато той шофираше, аз му хвърлях по някой и друг поглед крадешком и изучавах строгите му и правилни черти, дългия му и прав нос, леко примигващите му дълбоки и наблюдателни очи, деликатно чувствената му долна устна, острата брадичка, леко мършавия му врат... странна смесица от черти, които намирах за привлекателни и черти, които не бях напълно сигурна, че

одобрявам безрезервно — черти, по-скоро неестетични, отколкото перфектни. Пръстите му бяха дълги, с квадратни нокти, раменете му бяха кокалести и широки, гърдите му бяха леко хлътнали...

Свъсих вежди и се съсредоточих върху пейзажа наоколо. Нямах кой знае какви предпочитания към физическите науки, само че никой марсианец не може да избяга от миналото си. Още като сме били бебета, родителите са ни разказвали приказки за него.

Марс сега беше мъртъв, но някога е бил жив. Върху ниските плата, под вездесъщите пясъци и вискозна кал лежеше дебел пласт калциеви скали — варовик, мъртвите останки на неизброимо количество живи същества, обитавали някога дъното на древния океан, който някога е покривал целия този регион, както и, разбира се, около шейсет процента от повърхността на цялата планета.

Океаните са станали жертва на стареенето и охлаждането на Марс преди около половин милиард марсиански години. Вътрешните течения на планетата са забавили ход и са се стабилизирани тъкмо когато Марс е започвал да развива — и да изтласква настрани — континентите си и следователно да съкращава миграцията на четирите си основни плочи от планетарната кора, причинявайки колосални газови изригвания от марсианските вулкани и отнемайки с това живота на всички същества. След шестстотин милиона марсиански години животът на планетата се завърнал и се заел да създава все по-устойчиви на жестоките условия форми. След него по планетата оставали огромни окаменели океани, карстове и, най-накрая, Майка Екос и великолепните акведукти.

Навсякъде около нас от кафяво-червения пясък се подаваха жълто-бели варовици. Ръждивочервените натрошени скали, разпръснати върху образувалите се в резултат от удар на метеорит кратери, покриваха върха на тази невероятна смесица като шоколадова глазура върху ревенос сос над ванилов сладолед. Ефектът, особено на фона на розовото небе, бе направо поразителен, а красотата спираше дъха — тъжно напомняне, че и планетите са смъртни.

— Харесва ли ти? — попита Чарлз. Откакто бяхме напуснали Дюри, не бяхме разменили почти никакви думи.

— Направо е приказно — отвърнах аз.

— Почакай да отидем до откритите карстове. Приличат на бърлоги на прерийни кучета. Това определено са признаци за

съществуването на акуифери, само че за да определим колко точно са дълбоки и дали са „бели“, ще ни е необходима помощта на експерт. — „Белите“ акуифери съдържаха висока концентрация на арсеник, което пък на свой ред оскъпяваше добиването на вода. — В „белите“ океани е имало съвсем различни форми на живот. Вероятно навремето оттам са произлезли и първите „майки“.

Знаех сравнително малко неща за цистите-„майки“ — единни организми, приютявали праисторическите екосистеми, цял един свят в черупка, родителите на мостовете-акведукти. Вкаменели останки от тях бяха открити едва през последните няколко години. Никога не бях обръщала особено внимание на новините за тези неща.

— Виждала ли си някога „майка“? — попита Чарлз.

— Само на снимка.

— Прекрасни са. По-големи са от трактора, обвити в дебели черупки, дебели около трийсет сантиметра. Закопани в пясъците и чакащи да настъпи поредният влажен цикъл... Последните от този вид. — Очите му проблеснаха и устата му се изкриви в гротескна полуусмивка. Ентусиазмът му за миг ме накара да се почувствам странно далече от него. — Някои от тях може да са издържали десетки милиони години. Само че влажните цикли никога повече не настъпили. — Той поклати глава. Тъглчетата на устата му се отпуснаха надолу нещастно, сякаш описваше някаква трагедия, случила се със собственото му семейство. — Има ентусиасти, които смятат, че е възможно някой ден да открием и жива „майка“. За ловците на вкаменелости те са нещо от рода на Свещения Граал.

— Възможно ли е това наистина?

— Поне според мен не.

— Там, където отиваме, има ли много от тях?

Чарлз поклати глава.

— Много са редки. Пък и не се откриват в карстове. Повечето от тях са открити във вдлъбнатините на повърхността.

— Аха...

— Но винаги бихме могли да поогледаме. — Той се усмихна с невероятно нежната си детска усмивка, открита и доверчива.

Винарната на ОМ „Клайн“ — един благороден експеримент, който за съжаление се бе оказал неуспешен — бе заровена в

наветрената страна на едно издигнато нависоко плато на двайсетина километра от станцията Дюри. Сега поддръжката се извършваше изцяло и само от работи и при това доста успешно, ако се съдеше по външния ѝ вид. На портата бе окачена яркозелена табела „Tres Haut Medoc“. Чарлз спря трактора точно под него. Гаражът бавно и тържествено се отвори, моторът изръмжа и машината спря в мрачното пространство.

Херметизирахме скафандрите си и се спуснахме до кабинката долу. Чарлз допря ръка до електронната ключалка и ме погледна в очите:

— Не съм идвал тук, откакто кодовете са сменени. Надявам се, че все още съм свързан към старата обща мрежа на Клайн.

— Ти не провери ли предварително? — попитах аз изплашено.

— Майтапя се — усмихна се той. Шлюзът се отвори и ние пристъпихме вътре.

През годините роботите така се бяха „саморемонтирали“, че приличаха на грозни безформени буци. Напомняха ми за предани малки гърбушковци, понеже непрекъснато се отместваха сервилно от пътя ни, докато разучавахме тесните тунели, водещи до централната жилищна част.

— Никога не съм виждала толкова стари работи — отбелязах.

— Старички са наистина. Фамилия Клайн е практична. Взеха всички годни за нещо машини със себе си и оставиха тук само отговорните за поддръжката, колкото да се грижат за водата.

— Нещастните създания — казах аз колебливо.

— Voila^[2] — обяви Чарлз и отвори вратата към централната жилищна част. Зад нея видях помещение, за което сякаш се бе грижил някой с ненормална идея за това какво означава ред: въздушните матраци бяха струпани в единия ъгъл, масата бе покрита с чаршаф и превърната в нещо като легло, а в центъра с любов бе складирано гниещото оборудване, от което се разнасяше миризма на йод и веднага привличаше вниманието на влезлия в стаята. Машините изглеждаха изтощени. В средата на територията си се изправи един по-голям робот, висок около метър и широк наполовина. Приличаше на цистерна или бъчва с издадени напред ръце.

— Добре дошли — поздрави ни той със скърцащ глас. — От четири години не сме имали гости в това имение. Как бихме могли да ви бъдем полезни?

Чарлз се засмя.

— Недей — спрях го аз, — ще нараниш чувствата му.

Роботът постоянно издаваше някакъв особен бръмчащ звук — знак за неизбежната разруха, която го очакваше в близко бъдеще.

— Това съоръжение ще се нуждае от подмяна на някои части, ако някъде са останали резервни — съобщи ни той след няколко мига вътрешен размисъл.

— Ще ти се наложи малко да позатегнеш колана — заяви безцеремонно Чарлз. — Трябват ни места, където да могат да живеят две човешки същества... отделни стаи, колкото се може по-бързо.

— Това тук не е ли подходящо? — попита роботът с механично объркване.

— Ами горе-долу е приемливо, само че ще му трябва малко преподреждане.

Двамата с Чарлз не можахме да се удържим и се разсмяхме.

Роботът ни проучи с онзи странен поглед, който кара машините да изглеждат мъдри и одухотворени, когато всъщност те са просто стари.

— Ще бъде извършено необходимото подреждане. Много ви моля да ме извините, но това съоръжение действително се нуждае от подмяна на частите и нанозареждане, ако е възможно.

След около четири часа, когато машините ни предоставиха удобни жилищни помещения и складираха на сигурно място провизиите ни за няколко дена, двамата с Чарлз спряхме да се суетим и впихме погледи един в друг. Чарлз първи извърна очи и се престори, че разглежда критично обзавеждането.

— Прилича ми на бордей — заяви той след малко.

— Не е зле — обадох се аз.

— Е, не е кой знае колко луксозно...

— Не съм и очаквала да бъде.

— Веднъж идвах тук заедно с баща ми, когато бях десетгодишен — каза Чарлз, като нервно триеше ръце в панталоните си. — Нещо като временно бягство от действителността. Тогава пътувахме от

Амнезия към Джеферсън през Дюри... Холдингите на „Клайн“ нахълтаха в старите земи на ОМ „Ърскин“. Не знам как беше станало.

Пореден момент на напрегнато мълчание. Чарлз нито знаеше с какво да започне, нито какво се очаква от него. Аз също не знаех, но тъй като бях жената в тази двойка, инициативата не трябваше непременно да дойде от мен, пък и не ми се искаше да опитвам.

— Дали да не отидем да видим винарната? — предложи Чарлз внезапно и протегна ръка. Поех я. Така започна формалната ни обиколка на „Tres Haut Medoc“.

Чарлз беше обезкуражаващо нервен. Казах „обезкуражаващо“, тъй като аз няхах друг избор, освен да си мълча и да го следвам. Той постоянно правеше някакви леки коментари за положението на Марс — все неща, които вече ми бяха известни отдавна. Гласът му бе успокояващо равен, дори когато ми обясняваше някой технически детайл. На моменти слушах по-скоро тона му, отколкото онова, което ми говореше, наслаждавайки се на мъжкия, направо музикален начин да излага факт след факт. Това поне за известно време ни предпази от абсурдната ситуация — да бъдем двама, но самотни.

Над деветдесет процента от всички марсиански станции бяха под повърхността на планетата. Малкото приготовления за създаване на нормално въздушно налягане и за защита от радиационното лъчение, преминаващо безпрепятствено през тънката атмосфера, правеха това възможно най-икономичния вид строителство. През първите десет години бяха правени и опити над праха да проникват и високи многоетажни сгради, само че Марс не беше най-подходящото място за разсипничество. Другите конструкции бяха къде-къде по-евтини. Теплообменници, сензори, входове и изходи, ниски сгради пробиваха на повърхността... само че дълбоко в същността си не преставахме да бъдем троглодити.

Половината от акуиферите на Марс бяха твърди (така наречените минерални акуифери), а другата половина — пълни с вода. Твърдите акуифери също бяха множество най-различни видове. Някои например бяха пълни с пермафрост^[3], което пък правеше терена доста хълмист. На Марс съществуваха ледени куполи, чиято ширина бе над десет километра, но водата, която ги бе хранвала някога, отдавна бе пресъхнала. Изпарилата се влага или се бе кондензирала по полюсите,

или с течение на времето бе излетяла в космическото пространство. Тъничката ни атмосфера беше почти лишена от влага.

„Tres Haut Medoc“ беше на около километър над едно течение — по всяка вероятност същото, което захранваше с вода Дюри. Водата се процеждаше през варовика и течеше през няколко дълбоки пукнатини и пещери, простиращи се на дълбочина до десет километра под самия карст.

Първата ни спирка беше помпената станция. Самата помпа — масивен куп от стоманеносини цилиндри и сфери, споени в едно като някаква шантава абстрактна скулптура — работеше безотказно петнайсет марсиански години. Собственото си гориво — деутерия — тя извличаше от същата тази вода, която изпомпваше изпод земята.

— Закачихме тръбите тук към тези на Дюри преди около деветнайсет години... земни години — обясни Чарлз. — Точно след като винарната бе затворена, станцията — автоматизирана, а хората от нея — евакуирани. Нещо като компенсация, която да изкупи предишните ни грешки.

Стъпките ни кънтяха кухо по замръзналия каменен под. През вентилационните шахти по стените се чуваше как свисти вятърът — студен и с дъх на мухлясало.

— Тоест, това е единствената причина станцията да продължи да съществува — разказваше Чарлз. — Дюри я иска, плаща поддръжката ѝ, ето защо сме оставили помпата да работи. Така и така съм тук, ще взема да оправдая посещението ни, като напиша някой и друг доклад...

— И ще ремонтираш роботите? — предположих аз.

— Вероятно да. Приятелчетата, които са основали винарната, са били някакво калифорнийско семейство... Или пък бяха австралийци? Не си спомням.

— Е, не че разликата е кой знае колко голяма — измърморих аз.

— Да де, да. Вече познавам доста много и калифорнийци, и австралийци. Доста си приличат, е, естествено, като не се брои акцента. Всъщност и собственото ми семейство е от Нова Зеландия. А твоето?

— Честно казано, не съм съвсем сигурна. Май са от Германия и Индия.

— Това обяснява защо кожата ти е толкова прекрасна.

— Да ти кажа право, не обръщам чак толкова голямо внимание на наследствеността.

Чарлз ме заведе до басейните, където се съхраняваше водата. Мрачните им повърхности блестяха неподвижни като стъкло. Заемаха общо две кухни, всяка от които бе широка един хектар и дълбока десет метра. Някъде под краката ни глухо туптяха трансферните помпи и изпращаха водата към подземните тръбопроводи на Дюри. Вдъхнах дълбоко студения и влажен въздух и докоснах подгизналите от влага варовикови стени.

— Този камък прилича на древни човешки кости — обади се Чарлз.

— Така си е. Нали произлиза от дъното на океана.

— Половината наши градове и станции не биха могли да съществуват без варовиковите наноси.

— Защо ли не са се превърнали в мрамор или нещо от този род? — попитах, отчасти и за да демонстрирам, че не съм съвсем боса в областта на ареологията.

Чарлз поклати глава.

— През изминалите милиард години тук не е имало никаква ареологическа активност. А за да се образува мрамор, са необходими горещина и високо налягане. Марс е заспал. Като че ли повече няма да свърши никаква работа.

— Аха.

И така, въпреки старанията си, не бях успяла да демонстрирам нищо, с изключение на факта, че съм пълен профан. Въпреки това обаче не се притеснявах чак толкова. Давах на Чарлз сума ти възможности да се изяви просто за да разбере какъв човек бе той в действителност... и с какъв тип човек съм избрала да прекарам сама няколко дена.

Тръгнахме по моста, който бе прекаран над най-далечния басейн, след това поехме по един извиващ се като змия тунел. Следващото помещение бе право като конец и вървеше покрай една също толкова права редица от сияещи като огледала резервоари от неръждаема стомана, около които бяха увити спираловидно оранжеви керамични тръби. Тук мухлясалият и студен дъх на въздуха, който бях забелязала още в началото, бе почти вездесъщ. Благодарение на него в главата ми се пробуди нещо от рода на расова памет. Сетих се за хладен и влажен

таван през горещ летен ден, изпълнен с щайги картофи и ябълки, складирани на плътно покрития с мръсотия под, от които се разнася сладникава миризма...

— Това са старите качета — обади се зад мен Чарлз. — Някога са ги наричали „cive“. Сокът на ябълките...

— Бих могла и сама да се досетя — прекъснах го. — Аз съм нещо като познавач на виното. — Което бе твърде свободно тълкуване на истината.

— О, така ли? — Чарлз бе искрено поласкан. — Тогава може би ще ми обясниш нещо, над което съм си блъскал главата доста време — защо все пак винарната не е успяла да се задържи?

— Знаеш ли откъде са взимали ябълките? — попитах, като вдъхнах аромата наоколо с изражение на експерт.

— „Civee in situ“. Отглеждали са ги в качетата, от суспензия от ябълкови клетки... Така да се каже, ашладисвали са ги там, където са ферментирали.

— Ето защо се е получило така — отсякох аз, подушвайки отново въздуха. — По този начин виното става възможно най-лошо. — Е, поне така бях чувала. Никога не бях пробвала.

— Моите хора са ми разказвали, че е било направо ужасно. Известно количество от него трябва да е складирано още тук някъде... Изоставено, по-правилно казано.

— И от колко време?

— От поне двайсет години.

— Земни години, нали? — попитах за всеки случай.

— Точно така.

— Хм, поне що се отнася до мен, предпочитам да измервам времето в марсиански години.

Чарлз общо взето приемаше малките ми маневри и внезапни удари доста добре — не се дразнеше, но не се и опитваше да ме ласкае по какъвто и да било начин.

— Ами да пробваме да ги открием тогава, какво ще кажеш? — предложих аз.

— Мдаааа... — замисли се Чарлз. — Май си спомням, че когато бях малък, ги видях някъде тук... някъде тук долу.

Той тръгна напред, за да ми показва пътя. Влачех се на няколко стъпки зад него, вперила поглед в черната пустота, която надничаше от

покрития със стъкло отвор на едно cuve. Цялото място ме караше да се чувствам невероятно тъжна. Като си помисли човек колко често се случваше това — марсианци се опитваха да направят нещо, което съществуваше и на Земята, наполовина изобретение, наполовина следване на старите традиции... и след това се проваляха с гръм и трясък.

— Знаеш как се прави виното сега, нали? — попитах Чарлз, като се позабързах малко, за да го настигна.

— Само нанотехнологии и всичко е изкуствено, нали така?

— Да. Е, не винаги е чак толкова лошо. Има и добри попадения.

— Опитвала ли си някога земно вино? — попита Чарлз.

— О, небеса, разбира се, че не! — изумих се аз. — Семейството ми не е чак толкова богато.

— Преди няколко години опитах. „Мадейра“^[4]. Един приятел се бръкна за бутилката четири хиляди Т-долара.

— Щастливец... — въздъхнах. — Мадейрата някога отлежавала в трюмовете на кораби, чийто маршрут преминавал покрай нос Хорн. — С това общо взето се изчерпваха познанията ми за виното.

— Беше много добро. Е, малко сладникаво наистина.

---

[1] Акуифер — подпочвен слой вода. — Бел.пр. ↑

[2] Voila (фр.) — ето. — Бел.пр. ↑

[3] Пермафрост — постоянно замръзнал лед в полярните области. — Бел.пр. ↑

[4] Мадейра — сорт испанско червено вино. — Бел.пр. ↑

Отместихме настрани една тънка врата, направена изцяло от фибростъкло и влязохме в склада, който се намираше точно зад помещението с качетата. Зад прилежно сгънатите парчета филтърна хартия лежеше самотно буре. Чарлз се изправи до него и се взря в етикета му.

— „Реколта 2152 земна година“ — прочете той. — „Марсианска година 43. Никога не е било бутилирано и не е пускано в продажба“. — Хвърли бегъл поглед към мен. Изражението му бе като пародия на страх и загриженост. — Би могло да ни убие и двамата.

— Е, какво пък... Дай да го пробваме все пак.

Канелката на бурето бе обърната към стената. Чарлз извика един от роботите по поддръжката и му нареди да завърти бурето към нас. Роботът се справи добре и ние успяхме да отворим тапата. Чарлз тръгна нанякъде, за да намери чаши, и ме остави сама с мислите ми в студената и пуста стая.

Впих поглед в стените и изрекох на глас: „Какво, да ме вземат мътните, правя?“. Бях далеч от всички станции и градове, сама с един младеж, когото познавах едва-едва, и се забърквах в някаква ситуация, в която компромисите трябваше да ваят един след друг. Вървах срещу течението на собствените си преценки. Положението в момента ни най-малко не се покриваше с предишните ми планове за подобен случай... когато вече би трябвало да съм изпробвала и подбрала подходящ кандидат за сериозна връзка; който много добре да ми подхожда.

Определено не познавах добре съзнанието си. Чарлз ми харесваше, а и определено бе приятен човек, само че не беше...

Шон Дикинсън.

Намръщих се и се ощипах по лакътя като своего рода самобичуване. Помислих си, че ако Шон Дикинсън беше тук, вероятно двамата с него вече щяхме да сме си легнали... Само че пред очите ми веднага изплува образът на Шон, който се надига сутрин от леглото и ме поглежда с неодобрение, изпрацащ с мълчание отминалата нощ на страстите. Това ли желаех? Усещането за секс с малко лъжливо чувство за любов като подправка? И то с човек, с когото едва ли щяхме да имаме някакво бъдеще и следователно не ме обвързваше с нищо?

Лицето ми пламна.

Чарлз се върна с две дебели чаши. Престорих се, че съм крайно заинтригувана от един от роботите и отчаяно се опитах да си възвърна контрола върху себе си.

— Нещо не е наред ли? — попита Чарлз.

Поклатих глава с широка и ужасно фалшива усмивка.

— Просто всичко е толкова тъжно...

И поех една от чашите.

Чарлз изпъна врат. Очевидно беше също толкова несигурен за своите чувства към мен, колкото и аз за моите към него. Само че той поне правеше всичко възможно, за да се престори на храбрец. С почти магьоснически жест завъртя канелката и наля в чашата си тънка струйка от тъмночервената течност.

— Би било неучтиво да ти предлагам да го опиташ първа — отбеляза Чарлз. — В края на краищата това е грешка на моята фамилия, не на твоята.

Той вдигна чашата си, завъртя я, усмихна се и отпи една глътка. Наблюдавах с любопитство лицето му, чудейки се колко ли е лош вкусът на виното.

Изненадата му беше пълна.

— Не е крайно зле — каза. — Всъщност никак не е зле. Става за пиене.

Той наля една чаша и за мен. Виното бе доста резливо и изискваше малко повече контрол, за да го пратиш в гърлото си, отколкото си представях, но в крайна сметка не беше чак толкова лошо, колкото би могло да бъде.

— Млади сме — реши Чарлз, — затова ще го преживеем някак си. Дали да не вземем с нас литър-два за вечеря?

— Зависи каква е вечерята — отвърнах аз.

— Ами онова, което донесохме със себе си, и остатъците от аварийните резерви.

— Вероятно бих могла да приготвя нещо — измърморих неуверено.

— Това би било страхотно.

Хапнахме в трапезарията на ръководителя на станцията върху една стара метална маса, седнали на столове, които никога никога не се бе сетил да изхвърли. По прекалено усилената аудиоуредба звучеше

някаква музика отпреди десет години — светкавично бърз барабанен ритъм, който вероятно би накарал родителите ми да изпаднат в романтично умиление, но не оказваше никакво въздействие върху мен. Предпочитах развитието, а не наркотизиращия ритъм на барабаните.

Не бих могла да кажа, че виното ме освободи от грижите и притесненията ми, но поне ме поуспокои малко и затова му бях много благодарна. Храната се поддаваше на обработка — някакво сиво тесто на възраст поне пет години (пет марсиански години!), което за щастие можеше да бъде оформено в нещо, ако не изискано, то поне годно за ядене. Чарлз беше направо смуцаващо очарован от готвенето ми. Трябваше да си прехапя езика, за да не спомена, че всъщност тестото свърши по-голямата част от работата. Изобщо Чарлз се стараеше всякак да бъде любезен и да се покаже във възможно най-добра светлина. Това, че аз не реагирах по никакъв подходящ начин, си оставаше загадка и за двама ни.

Докато привършвахме вечерята си, старата климатична инсталация ужасяващо скърцаше и стенеше. Навън според монитора в стаята на ръководителя температурата на повърхността бе паднала до минус осемдесет градуса по Целзий, а вятърът се бе закрепил на скорост от сто километра в час. Все още не бях започнала да се тревожа за това как ще изкараме — имахме достатъчно припаси, за да издържим поне една-две седмици. Ако поискахме да си тръгнем оттук, тракторът би могъл да ни преведе през почти всичко, с изключение на някоя по-силничка буря, каквато според метеорологичната прогноза не се предвиждаше.

Реално погледнато, нямаше от какво да съм недоволна: нищо не ни застрашаваше, никой не знаеше къде сме, благодарение на виното с всяка поредна глътка Чарлз ми се струваше все по-привлекателен... и независимо от всичко вратът ме болеше от напрежението.

— Утре ще излезем навън и ще прескочим до „бръснатите равнини“ в стария каньон — обади се Чарлз, като надигна чашата си и се взря с наслада в нея, сякаш виното бе някаква наистина рядка и ценна реколта. Той дори притвори едното си око и се вгледа в цвета му, но улови несигурното ми изражение и се засмя. Може би се влюбих в него именно заради смеха му — непринуден и лек, издаващ неодобрение към самия себе си, но не и прекалено скромнен, придружаван от завъртане на очите и леко повдигане на брадичката.

— Какви са тези „бръснати равнини“? — попитах.

— Естествени пукнатини във варовика. Горните пластове са разделени от долните, вероятно заради вибрациите, които вятърът поражда. В момента горните слоеве започват да се трошат. Не след дълго... е, всъщност след стотина милиона години, скрежът се загнездва трайно в пукнатините, горните пластове ерозират и се превръщат в прах и пясък. Вятърът ги отвява и на въздействието му се излагат по-долните... С две думи, целият процес прилича на бръснене, затова ги наричат и „бръснатите равнини“.

— Че откъде идва този скреж, след като сме толкова на юг? — учудих се аз.

— В действителност „бръсненето“ е спряло преди триста милиона години, понеже няма достатъчно влага, която да замръзва и да се превръща в скреж. Понякога през зимата замръзва известно количество въглероден диоксид. Само че там са вкаменелостите. Някога това бе страхотна площадка за провеждане на тестове.

— Опити ли?

— Заради раковините. Повечето от тях не са по-големи от пръста ти, но прачичо ми някога открил Архимедов зъбатко, дълъг над три метра. Точно тук, където се намираме в момента. Открил го, докато разкопавали повърхността, за да построят тези тунели.

— Какво представлява Архимедовият зъбатко? — попитах. Имах известни познания по марсианска биология, колкото да съм чувала това-онова за най-огромното създание, съществувало през терциера^[1], но просто ми се искаше да слушам гласа на Чарлз. Тонът му всъщност беше доста приятен и ми доставяше истинско удоволствие да го слушам как обяснява.

— Архимедовият зъбатко е огромно същество с формата на винт и с остри като бръснач бодли. Обикновено е плувало с въртеливи движения близо до океанското дъно и е ловувало по-дребни от него животни. Накъсвало ги е на дребни парченца, след което е изпусकвало навън мустачетата на стомаха си и ги е всмуквало.

Изкашлях се деликатно. Чарлз схвана намека.

— Доста неприятно, особено ако си някакво желе по време на брачния период — довърши той и пресуши чашата си, след което я вдигна към мен, питайки безмълвно дали не искам още.

— Не, благодаря — отказах аз. — И защо да е неприятно?

— Кое да е неприятно — още една чаша вино ли? — попита изненадан Чарлз.

— Не. В крайна сметка аз не съм желе — тогава защо Архимедовият зъбатко да е неприятен?

— Ами просто за който не е свикнал да яде прясно месо — обясни Чарлз.

— Никога не съм яла месо — признах аз. — Предполага се, че то спомага за изострянето на инстинктите на човека.

Чарлз отново вдигна чашата си към мен. Зачудих се дали не му се иска да съм пияна. Не би било спортменско — да правиш секс с просната, почти безчувствена жена... Дали това би го задоволило, или щеше да се опита да ме спечели цялата — не само телом, но и духом?

— Не, благодаря — отказах пак. — Прилича ми на кръв.

— И то венозна — съгласи се Чарлз и остави наполовина пълната си чаша на масата. — Пък и на мен като че ли ми стига. Просто не съм свикнал да пия.

— Май е време за сън — предположих аз.

Чарлз сведе поглед надолу. Съсредоточих се върху усмивката му, представих си как двамата с него сме чисто голи, легнали в някаква стая, затоплена до телесна температура, без одеяла, и почувствах, че лицето ми пламва (това определено не се дължеше само на виното). Искаше ми се да го насърча, да го окуража, но нещо ме възпря.

Ако не направеше обаче ход сега, щеше да изпусне момента. Не можех да реша коя от двете възможности беше по-приемлива за мен. Зачудих се колко ли жени са използвали „тежката артилерия“ спрямо него... и колко често ли е приемал той... ако въобще е приемал. Хм. Щеше да е направо ужасно, ако и двамата бяхме без никакъв опит... дали?

— Утре ще имаме доста работа — каза Чарлз и извърна очи встрани. — Не мога да ти опиша колко съм доволен, че реши да дойдеш с мен. Това си е живо предизвикателство за моето его.

— Защо?

— Понеже мразя да избързвам с нещата — отвърна той толкова тихо, че едва го чух.

— Да избързваш с какво?

Чарлз допълни чашата си с вино, намръщи се и прехапа устни.

— Не знам защо направих това. Не искам вече. Ти си прекалено толерантна към мен. — Следващите му думи изскочиха почти на един дъх, придружени с бързи нервни жестове с ръце: — Стеснителен съм, несръчен съм и не знам какво да правя или въобще трябва ли да правя каквото и да било, и нещото, което ми се иска да направя точно сега, е просто да говоря с теб, да говоря, докато разбере защо ме привличаш толкова много. Но ми се струва, че освен това трябва да направя и нещо друго, като например да те целуна или... Естествено, не бих имал нищо против... — Той ме погледна нещастно. — Ами ти? Би ли имала нещо против?

А пък аз се надявах някой да ме научи на всичко това. Да ме образова. О, Боже...

— Разговорът е добра идея — смотолевих най-накрая.

Чарлз бързо се наведе към мен. Целунахме се. Той сложи ръката си върху рамото ми, прегърна ме, без да ме стиска и след това (явно инстинктите си казваха думата) започна да става по-настоятелен. Леко го побутнах назад и веднага го целунах нежно, за да му покажа, че не искам да го отблъсна. Лицето му пламна и стана аленочервено, а очите му се разфокусираха.

— Полека — казах аз. — Не припирай. Нямаме бърза работа.

Спахме в отделни стаи. През стената можех да чуя как Чарлз се разхожда в неговата и си мърмори нещо под носа. Не мисля, че успя да заспи онази нощ. За моя огромна изненада, аз самата спях като пеленаче.

На следващата сутрин се облякох, отидох до кухнята и видях главния робот да лежи на пода. Приблжих се до него, докоснах го и чух как един много слаб глас произнесе записаните предварително думи: „Вече не съм способен да функционирам. Трябва да бъде ремонтиран или заменен“, след което се изключи напълно.

Направих чаша чай за себе си и изчаках да пристигне Чарлз. След няколко минути той дойде, като с всички сили се опитваше да не изглежда изтощен. Затоплих една чашка и за него.

— Добре ли спа? — попитах го аз.

Чарлз поклати глава.

— Ами ти?

— Спах прекрасно. Съжалявам, че те разочаровах.

— Ти не си някоя шинктаунска пеперудка. Не и за мен.

— Това е чудесно.

— Само че не знам какво очакваш — довърши той.

Улових го за ръката и казах:

— Ще прекараме един прекрасен ден в обикаляне наоколо и в търсене на вкаменелости. Ще си поговорим още и ще се поопознаем. Това не ти ли стига?

— Като начало не е лошо.

Закусихме и облякохме скафандрите си.

— Нищо тук не е ерозирило благодарение на глетчерите — каза Чарлз и махна с облечената си в ръкавица ръка към полето пред нас. И двамата бяхме с професионални скафандри, седяхме в кабината на трактора и визьорите на шлемовете ни бяха вдигнати. Моторите на трактора леко избръмчаха, докато изкачвахме едно слабо възвишение в иначе почти гладката равнина.

— Направо са пометени на сто километра на изток оттук и на петдесет на запад — продължи той. — Въпреки това обаче един каньон недалеч от това място е оцелял. Ареологическите пластове, през които преминава той, са на близо един-два милиарда години. Докато минем през каньона, ще видим три пласта живот. Най-горният от тях е на около половин милиард години. Глетчерите са дошли почти сто милиона години след неговата смърт. Средният пласт е на два милиарда години. На дъното, в „бръснатите равнини“, са силикатните наноси.

— Стъкленият океан — кимнах. Всеки марсианец получаваше по късче от Стъкления океан в някой момент на детството си.

Чарлз поведе трактора край една покрита с базалт варовикова козирка. Базалтовите фрагменти, остатъци от древни удари на метеори с повърхността, не бяха рядко срещана гледка в този район. Опитах се да си представя метеор, който с гръм и трясък се забива право в средата на плиткия океан и разпилява останките си на километри наоколо, вдигайки облак от пара и кален дъжд... Страхотно бедствие за и без това крехката екология.

— Кара ме да потръпвам — обадох се аз.

— Кое?

— Времето. Възрастта на всичко това. Кара нашия живот да изглежда незначителен и маловажен.

— Ние наистина сме маловажни — отбеляза Чарлз.

Стегнах мускулчетата на лицето си и поклатих глава:

— Не мисля. Празното време не е много...

Започнах отчаяно да търся точната дума. В главата ми се въртяха все прилагателни от рода на „топло“, „живо“, „интересно“, само че всички сякаш издаваха чисто женската ми гледна точка, а ответната реакция на Чарлз изглеждаше напълно мъжка, интелектуална и гледаща с превъзходство на всичко.

— ... активно — довърших най-накрая аз. — Няма никакви наблюдатели.

— Дори като се вземе предвид това, ние въпреки всичко сме тук за кратко време и промените, които извършваме върху околната среда, ще изчезнат след няколко хиляди години.

— Пак не съм съгласна — възпротивих се веднага. — Според мен така или иначе ще оставим значителна следа върху всичко. Ние наблюдаваме, планираме нещата напред, организираме...

— Е, поне някои от нас — усмихна се широко Чарлз.

— Не, говоря сериозно. Имаме реална възможност да направим нещо голямо и значително. Цялата флора и фауна на Марс е изчезнала, понеже нито растенията, нито животните са били...

Отново не можех да изкажа с думи онова, което ми се въртеше в мислите.

— Понеже не са били организирани? — предложи Чарлз.

— Точно така.

— Чакай само да видиш.

Потреперих.

— Хич не ми се иска да бъда убеждавана в тленността си.

— Остави земята да говори — предложи Чарлз.

Никога не се бях чувствала комфортно при вида на големите идеи. И астрофизиката, и ареологията — всички изглеждаха дребнави и незначителни в сравнение с ярката краткост на човешката история. По време на следването си се бях съсредоточила върху сложностите на политиката и културата — двата големи начина за взаимна връзка между хората. А Чарлз, както изглеждаше, предпочиташе огромните открити територии без следа от човешко присъствие.

— Всички интерпретираме това, което виждаме, за да удовлетворява нашата лична гледна точка — изрекох помпозно аз.

За един миг изражението му (извитите надолу ъгълчета на устата му, присвитите очи и лекото поклащане на главата) ме накараха да съжалявам за думите си. Ако приемем, че в момента си играех с него като с риба, закачена на кукичка, то явно точно в този миг бях дръпнала прекалено рязко кордата. Внезапно се почувствах ужасно несигурна. Докоснах го с облечената си в ръкавица ръка по дебелия ръкав на скафандъра, но и този мой жест не изглеждаше подходящ.

— Въпреки всичко ми се иска да отидем и да проверим.

Чарлз отпусна лоста за управление. Двигателят на трактора заглъхна и машината спря. Той се извърна в креслото си към мен.

— Дразня ли те? — попита ме.

— Не, защо?

— Чувствам се така, сякаш ме изпробваш. Задаваш ми някакви ключови въпроси, за да провериш дали ставам.

Прехапах устни, втрених се в скута си и трескаво се опитах да измисля някакво подходящо обяснение.

— Просто съм нервна — признах най-накрая.

— Е, аз също съм нервен. Най-добре да оставим нещата да се поуспокоят и да се отпуснем.

— Само изказвах мнението си — оправдах се. Усещах как собственият ми гняв бавно се надига. — Извинявам се, че го направих толкова несръчно и тромаво. Не съм била тук преди, не те познавам чак толкова добре, не знам какво...

Чарлз вдигна ръце.

— Добре де, добре. Дай да забравим всичко. Тоест, искам да кажа, да си простим един на друг и да се опитаме да бъдем просто двама приятели, които са излезли на пътешествие по повърхността на Марс. Ще се успокоя, ако и ти се успокоиш. Става ли?

Усетих, че съм ужасяващо близко до плач, когато долових гнева в неговия глас. Погледнах навън през прозореца, но не можах да видя древните, гротескно издълбани в камъка фигури.

— Става ли? — повтори той.

— Не зная как да се държа по друг начин — казах. — Не ме бива много-много в преструвките.

— Нито пък мен, а и не се опитвам. Ако не съм човекът, когото търсиш, нека да зарежем всичко и просто да се наслаждаваме на пътуването.

— Не мога да разбера защо това те вбесява толкова.

— Всъщност не ме вбесява. Просто ме кара да съжалявам.

Чарлз дръпна лоста към себе си и подкара трактора. Известно време пътувахме в мълчание.

— Понякога си мечтая — обади се след няколко минути той. — В мечтите си съм нещо от рода на натурален марсианец — такъв, който е способен да застане на повърхността — Горе, — необременен с тежки и неудобни скафандри, и да почувства абсолютно всичко. Искане ми се да мога да се върна назад във времето — в епохата, когато Марс е бил жив.

— С кръгли като монети очи, строен и със светлокафяв или бронзов тен. „Те бяха смугли и златооки“^[2].

— Точно така — кимна Чарлз. — В момента живеем на три различни Марса, нали? Първият Марс, който хората от Земята направиха преди столетия. Вторият Марс, създаден от „ЛитВид“. И този пред нас — третият.

Като че ли напрежението поспадна малко. Настроението ми се променяше със светкавична скорост. Отново ми се доплака, но този път от облекчение.

— Толкова си толерантен — въздъхнах накрая.

— Двамата с теб сме доста различни — каза Чарлз. Той се наклони към мен и чукна шлема си в моя. Устните ни не можах да се доближат кой знае колко, но в момента трябваше да се задоволим и с това.

— Покажи ми твоя Марс — помолих го аз.

Каньонът, простиращ се пред нас, бе дълъг над трийсет километра и приличаше на издълбана в равнините дълга и начупена линия. От двете му страни в скалите бе издялана пътека. Това беше значително по-евтино, отколкото да се строи мост, пък и по този начин едновременно се запазваше природната красота на каньона и се създаваха условия за преминаване на тракторите.

— От всяка пращинка тук направо струи ареология — заяви Чарлз. — Отначало е съществувал Стъкленият океан. След това —

Тарсис Едно с дълбоките океански наноси, милиард години наслаждане, варовици... После — ледените пространства... След тях — наистина силнички ветрове в края на последния ледников период.

Преминахме по един леко издаден склон и навлязохме в каньона. По двата му бряга бяха наслоени залежи от богати на желязо хематитни пясъци.

— Вятър и лед — казах аз.

— Явно си го разбрала — кимна Чарлз. — Пясък и наноси от вятъра, които полират всичко наоколо почти идеално... Върху северния почвен слой има доста голям пласт наноси.

Чарлз посочи към сиво-зелената ивица вдясно от нас, дълбока поне един метър, извъртя трактора покрай скалата, изникнала пред нас и го промуши през един невероятен тесен проход. След като излязохме, се озовахме на около двајсетина метра под равнината. Наоколо се виждаха само сиви наноси прах.

— В английския има толкова различни думи за „прах“, колкото ескимосите някога са имали за „сняг“ — обади се Чарлз.

— Това някога беше стара наша училищна игра — потвърдих аз. — Трябваше да си спомним всички думи за „прах“ и „сняг“ и да ги изброим по азбучен ред. Спомням си само двајсетина.

— Ето, пристигнахме — обяви Чарлз и отпусна кормилния лост. Тракторът забави скорост и не след дълго спря с леко изръмжаване. Извън кабината не се чуваше абсолютно нищо. Ураганният вятър от предишната нощ бе утихнал и въздухът бе неподвижен. Незабуленото с прашни облаци небе се простираше над главите ни от едната стена на каньона до другата. В общи линии пейзажът приличаше на този на земната Луна, с изключение на цвета на каньона и на нагънатото червено и жълтеникаво дъно на древната, отдавна пресъхнала река.

Чарлз видимо се наслаждаваше на тишината наоколо.

Върху лицето му бе изплувало изражение на отпуснато съсредоточаване.

— В капсулата има необходимата екипировка. Ще се поровим около час и след това ще се върнем в трактора. — Той се поколеба за секунда, очевидно обмисляйки нещо. — След това ще се върнем у дома — продължи най-накрая. — Тоест, искам да кажа, обратно в станцията.

Проверихме най-старателно екипировката си, заредихме догоре балоните си с кислород от резервния запас въздух на трактора, смъкнахме налягането в кабината до възможния минимум и излязохме през въздушния шлюз. Около нас се разлетяха безброй миниатюрни ледени кристалчета, които изпопадаха по повърхността на каньона като тежки камъни.

— Спомням си това — каза Чарлз по интеркома. — Въобще не се е променило. Е, шарките по пясъка са се изменили, разбира се, освен това има някое и друго ново хълмче... Но като цяло всичко наистина ми изглежда познато. На около стотина метра отук се намира любимото ми вкаменено корито. Навремето баща ми ми го показа.

Той ми връчи моята част от нещата, които трябваше да носим, подаде ми облечената си в ръкавица ръка и двамата бавно се заотдалечавахме от трактора. Видях два наносни пласта, които ярко се открояваха в неуспяла да се изрони част от стената на каньона: един метър, обагрен в кафяво и сиво над няколко метра бледожълтеникав варовик, а под всичко това — около половин метър сиво-бяло.

В момента се разхождахме по покритите почти изцяло с пясък „бръснати равнини“. Това бяха най-старите варовикови наноси; под тях се намираше единствено дъното на Стъкления океан. Поех си рязко въздух, като сама се учудих колко дълбоко ме засегна това откритие. Старият Марс, назад във времето, когато планетата е гъмжала от живот... Жива само за някакви си мижави милиард и половина години.

По въпроса къде първо е възникнал животът все още се водеха разгорещени спорове. Марсианците отстояваха своята гледна точка, а земяните нито за миг не се съгласяваха с тях. Само че Земята винаги е била по-буйният и по-богат на енергия свят, който се намираше по-близо до Слънцето и съответно беше бомбардиран с по-големи количества разрушителна радиация... Марс, който бе значително по-далеч от първородната звезда, изстиваше с много по-бързи темпове и затова бе кондензирал облаците си от влага и ги бе превърнал в океани около четвърт милиард години по-рано от Земята.

Също както и повечето жители на Марс, свято вярвах, че животът в цялата Слънчева система за пръв път се е появил именно на нашата планета. Краката ми в момента крачеха по тънкия пет или шест сантиметра слой пясък, който единствен ме отделяше от това своеобразно гробище на първите живи същества...

— Тук — посочи Чарлз. Застанахме в мастиленосинята сянка на някакво доста несигурно изглеждащо възвишение. Погледнах нагоре. Не бях особено въодушевена от перспективата нещо да ни се стовари върху главите. Чарлз забеляза изражението ми, докато се навеждаше и вадеше от набедрения си джоб ареологическото си чукче.

— Не се тревожи — успокой ме той. — Бил съм тук още като дете и нищо не ми се е случило, както сама виждаш. Би ли запалила фенерчето?

Той успя след дълги усилия да изкърти едно късче плътен изронен варовик, с тегло около дваайсет или трийсет килограма. Помогнах му да го извадим на повърхността и да го оставим встрани. Чарлз ми подаде чукчето.

— Твой ред е — заяви той. — Ето тук, под този слой. Около един сантиметър по-надолу.

Заразмахвах чукчето — отначало по-плахо, след това по-смело и по-смело, докато накрая пластът не се пропука. Успях да изхвърля по-дребните парченца и освободих място, колкото да си пъкна и двете ръце. Чарлз ми държеше фенерчето.

Вгледах се в каменния пласт, който ме въвеждаше във време на два милиарда марсиански години от настоящия момент, и видях съкровищницата на миналото, сплескана толкова силно, че бе заприличала на слой боя върху картина, леко фосфоресцираща на фона на тъмните наноси на древните силикатни океани.

Кръгли, кубически, пирамидални, удължени... Имаше почти всички форми, които човек би могъл да си представи, обградени от великолепни, замъгляващи крайчетата им филтри, дълги стъбла, изтъняващи към горната си част, гротескно изкривени корени... Древните обитатели на Стъкления океан изплуваха пред очите ми като илюстрации в някаква стара книга. С всяко помръдване на фенерчето бликваха блестящи във всички цветове на дъгата отблясъци. Представих си как се носят из плътните океански води, как преследват и изяждат по-малките си братовчеди.

— Понякога те са се отделяли от стъблата и са се носели свободно из водата — обади се Чарлз. Знаех това, но нямах нищо против да го чуя от неговата уста. — Най-големите колонии по всяка вероятност са имали доста впечатляващи размери. Пурпурни ветрила,

разпръснали се из океана и в старанието си да уловят колкото се може повече слънчева светлина...

Наведох се и ги докоснах с облечената си в ръкавица ръка. Бяха залепнали здраво за смъртното си ложе. Продължаваха да са издръжливи, дори след толкова милиарди години.

— Великолепни са — казах аз.

— Това тук са първите примери за Фостъров когенотипен план — обясни Чарлз. — Доста често срещани образци. Никаква специализация; всички са произлезли от едно и също копие на генотипа, създавайки няколко хиляди различни форми. В действителност всичко това е едно и също същество. Някои хора мислят, че на Марс никога не е имало повече от девет или десет създания, живеещи в един и същ период. Всъщност дори не можем да кажем, че това са видове живот — по-точен би бил изразът „когенотипен фитоживот“. Никак не бих се учудил, ако този дял от биологията някой ден открие начин да съживим поне една „майка“.

Той си пое дълбоко въздух и се изправи.

— Ще ми се наложи да взема едно особено важно за мен решение. Доверявам ти се.

С труд отместих погледа си от Стъкления океан. Бях искрено озадачена.

— Какво решение?

— Ще ти покажа нещо, ако изпитваш интерес. Но ще се наложи да се поразходим още мъничко — на около стотина-двеста метра оттук. Или, ако предпочиташ — на милиард и половина години. Земни години.

— Звучи доста тайнствено — казах аз. — Да не би да криеш някъде тук заровена „майка“?

Той поклати глава.

— Това място, където искам да те заведа, е в секретните регистри. Само на учени издаваме разрешение да го посещават. Някога баща ми ме заведе там и ме накара да се закълна, че ще пазя тайна.

— Може би тогава идеята не е чак толкова добра — възпротивих се аз. Хич не ми се искаше да въвличам Чарлз в семейни неприятности.

— Няма проблеми — успокои ме той. — Баща ми би одобрил решението ми.

— Би го одобрил ли?

— Той загина на борда на „Джефърсън“.

— О...

Междупланетният пътнически кораб „Джефърсън“ бе претърпял някаква повреда, докато ускорявал около Луната преди пет марсиански години. Бяха загинали седемдесет души.

Чарлз бе взел решение от името на мъртвия си баща. Просто нямаше как да му откажа. Изправих се и метнах през рамо раницата с инструменти.

Каньонът се извиваше като змия на юг около стотина метра, преди рязко да промени посоката си и да се насочи на запад. Точно на завоя спряхме, за да си починем малко. Чарлз небрежно започна да троши едно парче вкаменена глина.

— Имаме още около час — каза той. — Ще ни трябва почти петнайсет минути, за да стигнем там, накъдето сме тръгнали, което означава, че ще можем да прекараме на мястото само десет минути.

— Би трябвало да е достатъчно — изтърсих и незабавно мислено се наругах.

— Бих могъл да прекарам там години, без да ми бъде достатъчно — възрази Чарлз.

Изкачихме се по един лек склон, висок около четирийсет или петдесет метра и внезапно пред нас изникна дълбока пукнатина, която прекосяваше каньона по диагонал. Ръбовете ѝ бяха шлифовани от вятъра и изминалите векове.

— Цялата местност наоколо е много крехка — обясни Чарлз. — Марсотресения, удари на метеори... Специално тук нещо е разтърсило повърхността и тя се е пропукала. Това, което виждаш, е на около шестстотин милиона години.

— Направо е приказно.

Той вдигна облечената си в ръкавица ръка и посочи една тясна пътечка от повърхността на каньона, преминаваща през близката стена на пукнатината.

— Стабилна е — увери ме той. — Просто скочи на чакъла.

Малко се поколебах, преди да го последвам. Издатината беше неправилна, неравна и не по-широка от половин метър. Пред очите ми

изплуваха невероятно живи видения: как се плъзгам, падам и нещо разкъсва или пробощда скафандъра ми.

Чарлз погледна през рамо. Вече бе слязъл доста надолу.

— Хайде, идвай — подкани ме той. — Ако внимаваш, няма от какво да се страхуваш.

— Не съм алпинист — оправдах се. — Аз съм заек, забрави ли?

— Не е толкова трудно. А, повярвай ми, гледката наистина си струва усилията.

Правех всяка следваща стъпка, като все повече се отдавах на изнервено размишление и си мърморех нещо под носа. Слязохме до пукнатината. Внезапно изгубих Чарлз от погледа си. Гласът му по интеркома също се изгуби. С други думи, не се намирахме във визуален обсег и бяхме извън обхвата на радиото. Извиках името му няколко пъти, плътно залепнала до стената. С всеки изминал миг все повече се приближавах до паниката и отчаянието.

В един момент, когато гледах през лявото си рамо назад и пълзях надясно, ръката ми попадна в пустота. Спрях внезапно с отчаян стон, като се опитвах да запазя равновесие и яростно размахвах ръце, за да се задържа някъде... и изведнъж почувствах как една облечена в ръкавица ръка улавя моята.

Обърнах се и видях Чарлз до мен.

— Съжалявам — каза той. — Съвсем забравих, че няма да можем да си говорим през скалата. Успокой се, няма причини да се тревожиш. Направи една крачка...

Стояхме пред входа на някаква пещера. Прегърнах здраво Чарлз, без да промълвя нито дума, докато сърцето ми най-накрая не забави лудешкото си туптене и не се поуспокои малко.

Пещерата навлизаше дълбоко навътре в напуканата каменна стена. Краят ѝ се губеше в неяснота. Таванът ѝ се издигаше на около шест или седем метра над главите ни. Отсрещната стена отразяваше достатъчно слънчева светлина, за да можем да се виждаме един друг безпроблемно. Чарлз вдигна фенерчето и ми го подаде.

— Последни метри — каза той.

— Какво??? — Все още не бях успяла да си възстановя чувството за хумор.

— Преминахме от алфа към омега.

Намръщих се при тази не много уместна проява на тайнственост, но безрезултатно: в момента той не гледаше към мен.

Малко по малко започвах да осъзнавам, че пещерата не е дело на природата. Равните ѝ като стъкло стени отразяваха останалата светлина с маслинозелени проблясъци. Подобни на паяжини и твърди като скала влакна се простираха във вътрешността ѝ и примигваха в светлината на фенерчето ми. Стоях, без да пророня и дума, и наблюдавах очевидно: тунелът някога бе представлявал част от нещо живо.

— Това е акведукт — обясни Чарлз. — Омега и Майка Екос.

С други думи, изобщо не беше тръба, а част от гигантски тръбопровод; вкаменен фрагмент от най-големите и най-дълго живели марсиански създания. Никога не бях чувала за акведукт, запазил се непокътнат през всичките безбройни години.

— Тази част е израснала в пукнатината преди около половин милиард години. Лъсът и пясъците са я запълвали, понеже тя върви срещу течението на преобладаващите ветрове. Наносите запълнили акведукта, но не спрели изпомпването на вода на юг. Когато Екос се повредил и водата спряла, тази част умряла заедно с останалите тръби. Но се намерил кой да я защити. Хайде, ела.

Чарлз ме побутна да вървя по-нататък. Продължихме напред из вътрешните поддържащи системи на огромната органична тръба. Водата, носена някога от този акведукт, е подхранвала милиарди хектари зелени и пурпурни земи — природна напоителна система, много по-велика от всичко, измислено някога от човека.

Ето това бяха истинските марсиански канали, само че те бяха измрели много преди Скиапарели или Пърсивал Лоуел^[3] да са били в състояние да ги видят.

Преглътнах буцата в гърлото си.

— Много е красиво — подметнах аз, докато продължавахме все напред и напред. — Безопасно ли е обаче да се движим тук?

— Акведуктът е тук от петстотин милиона години — отвърна Чарлз. — Стените му са от почти чисти силикати, напластени един върху друг. Всеки пласт е дебел над един метър. Доста се съмнявам, че би могъл да се срути точно в този момент и то точно върху нас.

Светлинката от фенерчето ни продължи да се люшка призрачно напред. Чарлз ме спря за миг, показа ми пътя през дебелиите

зеленикавочерни влакна, след което протегна ръката си и ме подкани да тръгна първа. Дъхът ми, ограничен в малкото пространство на шлема на скафандъра, звучеше доста рязко.

— Напред е доста по-лесно — успокои ме Чарлз. — Подът е пясъчен и се върви невероятно удобно.

Тръбата изведнъж прерасна в някакво мрачно помещение. За известно време не успях да схвана нищо по-определено, което да ми даде представа за размера на всичко, но след това вдигнах глава нагоре и през една дупка видях мастиленочерното небе и звездите по него. Дъхът ми звучеше доста силно, ограничен от размерите на шлема.

— Това е складов резервоар — обясни Чарлз. — И помпена станция. Нещо подобно на Tres Haut Medoc.

— Невъобразимо голяма е — казах аз.

— Около петдесет метра в диаметър. Не е точно сферообразна. Дупката вероятно е ерозирала напълно преди неколкостотин години.

— Земни години.

— Точно така — ухили се той.

Погледнах към концентричните вълнички по пясъка, като си представях повеите на ветровете, преминаващи през процепа в покрива. Побутнах с ботуша си праха и пясъка, напластени по пода. Чарлз ме бе довел на място, което много малко хора бяха виждали. Чувствах се поласкана от привилегията.

— Направо не е за вярване — поклатих глава.

— Кое? — попита Чарлз, очевидно доста доволен от реакцията ми.

Свих рамене. Просто не намирах думи, за да му обясня.

— Предполагам, че след време ще доведем тук „ЛитВид“, за да заснеме всичко това, а евентуално бихме могли да го отворим и за туристи — каза той. — Баща ми искаше да го запази само за „семеино ползване“ от няколко десетилетия насам, но не мисля, че някой от лелите и чичовците ми, нито пък който и да било от мениджърите на ОМ „Клайн“ би се съгласил. Подозирам, че през всички тези години това място е пазено в тайна заради баща ми, но всички смятаме, че вече измина достатъчно време, пък има и споразумение да се обявява местонахождението на откритите съкровища, с което все пак би трябвало да се съобразим.

— Защо баща ти не е искал да се разчува за това място?

— Искаше му се всяко едно дете от ОМ „Клайн“ да бъде водено тук при навършване на определена възраст. Нещо като открити уроци. За да могат да придобият представа за дълбочината на времето.

Чарлз се приближи до мястото, където падаше слънчевият лъч, и застана там. Ръцете му бяха скръстени, а скафандърът и шлемът му блестяха в ослепително бяло, което рязко контрастираше с мътните зеленикавосини сенки зад силуета му. Изглеждаше арогантен и безкрайно радостен, завърнал се у дома след десетки години.

Въпросното усещане за дълбочината на времето, което бащата на Чарлз е искал да запази за внуците и правнуците си, ме хвърли в силен и разтърсващ шок, различен от всичко, което бях изпитвала някога. Очите ми постепенно се приспособиха към ярката светлина. По подобните на стъкло стени на заровената в земята кухня се виждаха деликатни линии. Спомних си за онзи древен пейзаж, изрисуван върху стената на болничната стая, в която лежеше Шон. Природните марсиански катедрали. Всички те днес бяха разрушени и изравнени със земята... с изключение на тази тук.

Опитах се да си представя златистото спокойствие на една планета, където невъобразимо огромните и подобни на сапунени мехури структури оцеляваха и оставаха непокътнати в продължение на стотици милиони години...

— Показвал ли си това място на някой друг? — попитах аз.

— Не — отвърна Чарлз.

— Искаш да кажеш, че аз съм първата?

— Да, ти си първият човек, който вижда това.

— И защо?

— Защото си мислех, че гледката страшно ще ти хареса.

— Чарлз, нямам дори половината от онзи опит, който ми е необходим, за да оценя това, което виждам в момента.

— Според мен е точно обратното.

— Трябва да има стотици други...

— Ти ме помоли да ти покажа моя Марс — прекъсна ме Чарлз.
— Това е нещо, за което никой друг, освен теб, не ме е молил.

Успях единствено да поклатя глава. Не бях подготвена да осъзная жест с подобна големина, нито дори да го схвана напълно. Но въпреки това Чарлз ми бе подарил най-красивото от своите съкровища и според мен нямаше абсолютно никакъв смисъл да се съпротивлявам.

— Благодаря ти — промълвих аз. — Направо нямам думи.

— Обичам те — каза той, като извърна шлема си. Лицето му се скри в сянката. Всичко, което виждах от него, бяха само очите му, които блестяха в полумрака.

— Не можеш — отвърнах, клатейки глава.

— Погледни това — настоя той и вдигна ръка като свещеник под купола на катедрала. Гласът му видимо потрепери. — Работя, осланяйки се единствено на инстинктите си. Нямаме време, за да вземаме важни решения. Ние сме като светулките: кратко припламване и след това — мрак. Казах, че те обичам. И наистина го мисля.

— Дори не ми даде време да осъзная какво всъщност чувствам и да реша! — извиках насреща му.

Двамата за известно време потънахме в мълчание.

— Права си — наруши най-сетне тишината Чарлз.

Поех си дълбоко въздух, сякаш всмуквах обратно емоционалния си порив и стиснах здраво ръце, за да не треперят.

— Чарлз, изобщо не съм очаквала подобно нещо. Трябва просто да ми оставиш малко време, за да се поопомня.

— Съжалявам — извини ми се той. Шлемът му едва ли не докосваше земята. — А сега май ще се наложи да си вървим.

Никак не ми се искаше да се връщам. През целия си останал живот щях да запомня това: нещо от рода на романтичен миг и на сцена, за която дълго време бях мечтала, въпреки че бе разтеглена до такива огромни степени, каквито дори не бих могла да си представя; нещо от рода на мигновено профучаване, някакви безстрастни обяснения, за които си мечтаех още от мига, в който подобна идея бе проблеснала в съзнанието ми.

С две думи казано, Чарлз ми даваше всичко, което имаше.

На обратния път към трактора, само десет минути преди да превключим скафандрите си на резерви, Чарлз коленичи, отчупи парченце от дъното на Стъкления океан и ми го подаде.

— Заповядай — каза той. — Знам, че вероятно вече имаш такава. Само че това е лично от мен.

„Типично за Чарлз — помислих си аз, — да ми подарява каменни цветя...“ Плъзнах малкото каменно късче в набедрения си джоб. Двамата стигнахме до трактора, изравнихме наляганията и си

помогнахме един на друг да изсмучем с маркуча праха от скафандрите си.

Чарлз седна в креслото на водача и улови кормилния лост с мрачно изражение на лицето. Завихме и се изкачихме обратно на равнината в почти болезнено мълчание.

Вече бях взела решение. Чарлз беше страстен и всеотдаен човек. На него не му беше все едно как стояха нещата. Бяхме преминали заедно през много неща и той се бе показал като храбра, надеждна и чувствителна личност. Явно изпитваше доста силни чувства към мен.

Щях да бъда най-голямата глупачка на света, ако не му отвърнех със същото. Вече бях успяла да се убедя, че угризенията ми преди са се дължали на страхливост и липса на опит. Погледнах го в очите (той обаче избягваше да срещне погледа ми, а лицето му бе пламнало) и казах:

— Благодаря ти, Чарлз. Оценявам това, което направи.

Той кимна разсеяно, опитвайки се да заобиколи поредното каменно поле.

— В едно специално място на сърцето си и аз те обичам, Чарлз. Наистина те обичам.

Напрегнатостта в изражението му изчезна. Чак сега разбрах колко изплашен е бил преди. Засмях се, пресегнах се и го прегърнах.

— Толкова сме... странни и двамата — казах аз.

Той се засмя. Забелязах, че в очите му имаше сълзи. Бях впечатлена от способността си да доставям удоволствие на мъжете.

Същата вечер (температурата извън станцията падна до минус осемдесет градуса по Целзий, а стените на тунелите скърцаха и стенеха доста страховито), двамата с Чарлз преместихме двете легла в спалнята на шефа, събрахме ги едно до друго, целунахме се, съблякохме се и се любихме.

И до ден-днешен не знам дали бях първата жена в живота му. Тогава това нямаше никакво значение за мен, а сега — още по-малко. Не изглеждаше като човек без никакъв опит, демонстрираше способности да схваща доста бързо и ме задоволи по всички възможни начини. Абсолютно съм сигурна, че чувството, което изпитах тогава, беше любов. Просто нямаше какво друго да бъде — бе превъзходно, бе взаимно... и ми достави страхотно удоволствие.

Бях невероятно доволна от възбудата му. След като свършихме, започнахме да си говорим с такава лекота и прямота, каквато преди беше почти невъзможна.

— И какво смяташ да правиш оттук нататък? — попитах го аз, сгушила се на рамото му. Чувствах се ужасно сигурна.

— Когато порасна ли?

— Аха.

Той поклати глава. Веждите му се свъсиха и почти се сляха в едно. Имаше дебели, изразителни вежди и доста дълги ресници.

— Искам да разбера...

— Да разбереш какво?

— Всичко.

— Според теб възможно ли е това?

— Мдаааа...

— И какво по-точно искаш да разбереш? На какъв принцип действа всичко ли имаш предвид?

— И това също — съгласи се той. Отначало си мислех, че се майтапи, но когато вдигнах очи към лицето му, видях, че е абсолютно сериозен. — Ами ти? — попита ме, като примигваше. Усетих, че трепери съвсем леко.

Намръщих се.

— О, Господи, та аз се опитвам да разбера това от години насам! Интересувам се от мениджмънт... тоест, от политика, май така би трябвало да е земната дума. Марс наистина е доста бедничък в това отношение.

— Хм. Президент на Марс — произнесе тържествено Чарлз. — Не звучи никак зле. Обещавам ти, че ще гласувам за теб.

Плеснах го лекичко по ръката.

— Централист такъв! — скарах му се на шега.

Докато се опитвах да заспя, си мислех, че точно тази част от живота ми има съвсем определено направление. За пръв път, откакто бях станала възрастна, не спях сама и не усещах онази горчива юношеска самота, а някакво чувство, че принадлежа някому и в мен се надигаше лекотата на удовлетвореното от близък приятел желание.

И така, вече имах любовник. Въпреки това не можех да разбера защо се чувствах толкова смутена и колебаеща се...

На следващия ден отново правихме любов (има си хас...) и след това тръгнахме из тунелите, носейки със себе си канчетата със супата ни за закуска, за да помогна на Чарлз да инспектира станцията. Веднъж на всеки няколко години всяка действаща станция, без значение изоставена или не, трябваше да бъде проучена от човек и резултатите от изследването трябваше да бъдат предоставени на Борда на Обединените множества. Всички обитаеми станции бяха включени в общ списък и трябваше да бъдат на разположение за аварийно използване при нужда. „Tres Haut Medoc“ се нуждаеше от нови работи и свежи запаси от хранителни продукти. Медицинската екипировка също бе поостаряла и имаше нужда от подмяна. Вероятно и помпите трябваше да се ремонтират от квалифициран инженер, който да поправи онези повреди, които не можеха да бъдат саморемонтирани.

След като привършихме с огледа на главната помпа, аз все още бях обзета от спомените за вчерашното ни пътуване и шока, който бях изпитала. Вероятно затова и попитах Чарлз кое е нещото, което най-много го изненадва във вселената.

— Това е проблемът с мениджмънта — отвърна усмихнато той.

— А така, браво — сопнах се аз. — Слез до моето умствено равнище...

— Съвсем нямах това предвид. Откъде всичко в тази вселена знае къде и как трябва да бъде? Как едно нещо преминава в друго? Какво (или кой) наблюдава тези процеси?

— Звучи доста призрачно.

— Доста — съгласи се той.

— Сигурно си мислиш, че цялата вселена е един гигантски мозък.

— Не точно, мадам. — Той включи диагностика на компютъра на китката си и го затъкна в пояса си. — Само че всичко е много по-сложно, отколкото някой някога си го е представял. Това според мен е нещо като изчислителна система, която не поема в себе си нищо друго, освен информация. Така звучи много по-правдоподобно. Искане ми се да знам как именно поема данните и как бихме могли да се вслушаме в тях... и може би дори да се включим в разговора. За да можем дай кажем какво искаме от нея.

— Да не мислиш, че е възможно да убедим вселената да се промени?

— Аха — отвърна той отнесено.

— Наистина ли? — попитах го аз.

— Мога да заложа целия си живот на това — заяви Чарлз. — Е, поне бъдещето си. Не си ли се чудила понякога защо статуквото, в което се намираме сега, е сякаш застинало неподвижно?

Културните критици и дори многообещаващите мислители на Тройката наскоро бяха отбелязали липсата на особен напредък през последните няколко десетилетия. Естествено, имаше някакъв прогрес (като настъпването на информационната революция на Земята), който бе довел до повърхностни промени, но общо за почти век в парадигмата не се бе появявала никаква по-сериозна промяна. Имаше хора, които твърдяха, че ако се вземе един земянин от 2071 година и с машина на времето се пренесе в 2171 година, той почти сигурно ще познае абсолютно всичко, което вижда... И това след цяло столетие на извънредни промени!

— Ако по някакъв начин успеем да повлияем на континуума на Бел — тайните канали, където вселената пази архивите си... — Той се усмихна занесено. — Тогава вероятно бихме успели да разбием статуквото. Което ще бъде най-великата революция на всички времена... много по-велика дори и от навлизането на нанотехнологиите. Гледаш ли понякога анимационни филмчета?

— Какво е пък това?

— Рисувани филми от двайсетото столетие. Анимациите на Дисни, Бъгс Бъни, Том и Джери...

— Гледала съм някои от тях.

— Когато бях дете, ги гледах почти постоянно. Бяха общодостъпни и направо ме омагьосваха. Гледах ги и се мъчех да проумея смисъла на вселената, в която съществуват те. Дори си спомням, че правех и математически изчисления. Реалността на предубедения наблюдател — никой не пада, докато не осъзнае, че е прекрачил ръба на някоя пропаст. Непрестанно възстановяване на наранени тела, никаква последователност, неизчерпаеми потоци енергия, ограничено време, различни последствия, породени от еднакви причини... Доста тъпичко, но пък ме накара да се замисля.

— И по този начин ли функционира нашата вселена? — поинтересувах се любопитно аз.

— Може би повече, отколкото осъзнаваме! Бях направо изумен от концепциите, породени от други реалности — от другите начини да се върши това или онова. Нищо не е точно фиксирано, няма нищо свято, нищо не е определено метафизически. Всичко зависи от процесите и от еволюцията. А това е направо свършено. Означава, че можем да разберем всичко, просто като се отпуснем и обмислим предположенията си.

Когато приключихме с проверката, вече нямахме извинения, за да останем и се наложи да обърнем трактора към Шинктаун.

Чарлз изглеждаше обезкуражен.

— Наистина хич не ми се иска да се връщаме — каза той. — Това място е идеално за малко усамотение.

— Е, не чак точно „идеално“ — възразих аз, като обгърнах кръста му с ръце. Тракторът се спускаше на подскоци по тунела.

— Защо? Никой не ни притеснява, има какво да се види и къде да се отиде...

— Е, остава виното.

Чарлз ме погледна така, сякаш бях най-важното нещо на света.

— Ще ми бъде отвратително, ако се прибера у дома и не те виждам дори и за кратко.

Не че и аз не бях мислила с часове за това...

— Чарлз, предполага се, че двамата с теб вече сме възрастни и можем да поемаме всякакви отговорности.

— В момента чувствам прекалено много отговорности, дявол да го вземе! Искам да станем партньори.

Бях шокирана от скоростта, с която се развиваше всичко.

— По законен път???

— Готов съм да подпиша договор.

Това беше марсианският термин. По някакъв начин звучеше доста по-малко романтично (и по тази причина по-безопасно), отколкото да кажеш „Да се оженим“.

Чарлз почувства, че треперя и ме прегърна по-силно, сякаш можеше всеки момент да избягам.

— Прекалено бързо е... — възразих аз.

— Време... — произнесе Чарлз с погребална сериозност, след което се усмихна. — Не съм търпелив колкото тези скали тук. А ти си невероятна. Ти си всичко, от което се нуждая.

Сложих ръце върху раменете му и се облегнах на лакътя му, вглеждайки се внимателно в лицето му. Сърцето ми отново бе започнало да бие лудешки.

— Плашиш ме, Чарлз Франклин. А да плашиш хората никак не е добре.

Той се извини, но не отслаби хватката си.

— Не се смятам за чак толкова възрастна, че да се женя — продължих аз.

— Не те карам да ми отговаряш на секундата — отвърна той. — Просто искам да знаеш, че намеренията ми са почтени. — Той произнесе последната дума набързо, сякаш за да замаже формалното ѝ и безчувствено звучене. Не успя обаче. „Почтени“ бе нещо, което навярно би заинтересувало баща ми, може би дори и майка ми, но определено не и мен.

И отново от дълбочината на съзнанието ми изплуваха противоречия и вътрешно смущение. Само че този път нямаше да ги оставя да ми развалят спомена от онова, което се бе случило между нас двамата тук. Наведох се напред и докоснах с пръст устните му.

— Бъди търпелив — прошепнах аз по възможно най-нежния начин. — Дори да не сме скали, трябва да бъдем търпеливи. За повечето хора това е нещо много важно.

— Права си — призна той. — Отново насилвам нещата.

— Вероятно, ако не насилваше нещата, никога нямаше да разбере какъв отличен любовник си — възразих аз.

---

[1] Терциер — геологически период от съществуването на Земята. — Бел.пр. ↑

[2] Заглавие на разказ на писателя-фантаст Рей Бредбъри, който често в творчеството си засяга темата за Марс и неговите въображаеми жители в миналото. — Бел.пр. ↑

[3] Антонио Скиапарели и Пърсивал Лоуел — първите двама астрономи, успели да видят с телескоп т.нар. „марсиански канали“. — Бел.пр. ↑

По време на обратния път към Шинктаун подремнах малко. Тракторът ни води през целия път като някакъв предан стар кон. Чарлз ме събуди два часа преди да пристигнем. Събудих се моментално и започнах да се извинявам. Никак не ми се искаше да го карам да се чувства изоставен. Извърнах се назад, за да погледна не чак толкова дългата опашка от прах, която се носеше зад нас, след което впих очи в седналия на шофьорската седалка Чарлз.

— Благодаря ти — казах аз.

— За какво?

— За това, че бе по-настоятелен.

Искаше ми се да му отвърна „За това, че ме направи жена“, но можеше и да не разбере шегата, а не ми се искаше да започне да се колебае дали е трябвало да направи точно това или не.

— В това отношение съм доста добър — въздъхна той.

— Добър си в доста отношения.

Бях обещала на семейството си, че ще прекарам времето си в Ила (моята родна станция), преди да продължа обучението си. Сега за тази цел ми бе останала една седмица, само че щеше да ми се наложи да отида до Дюри и оттам да хвана влака на север. Чарлз каза, че ще остане още някой и друг ден в Шинктаун.

Паркирахме трактора в гаража, целунахме се страстно и тръгнахме към станцията на Шинктаун, като си обещахме един на друг отново да се видим след края на училище.

Когато се върнах в Дюри, Даян Джохара (която отново ми бе съквартирантка) отвори вратата на квартирата и ми се ухили:

— Как беше той?

— За кого говориш?

— За Чарлз Франклин, естествено.

Бях ѝ споменавала, че ще излизам на повърхността, ала без каквито и да било подробности.

— Да не би да си душила около мен? — попитах подозрително.

— О, съвсем не. Докато бях в семейната ферма, за нашата стая са пристигнали няколко съобщения. Едното от тях е от Чарлз. Пуснато е в депото на Шинктаун. Къде ти е компютърът?

Направих гримаса, понеже си спомних, че го забравих в трактора при онзи инцидент. Може би Чарлз се обаждаше именно заради това.

— Май съм го забутала някъде — отвърнах.

Даян повдигна едната си вежда.

— Когато се върнах, проверих в списъка. Предполагам, че това е същият онзи Чарлз, с когото бяхме другари по нещастие в МУС?

— Ходихме на експедиция за вкаменелости — обясних аз.

— За три дни...

— Нюхът ти е като на хрътка, Даян.

Тя ме последва в моя ограден със завеса ъгъл. Дръпнах леглото и изсипах куфара си върху одеялото.

— Той изглежда доста симпатичен — подхвърли Даян.

— Да не би да искаш и подробности? — попитах отчаяно аз.

Даян сви рамене.

— Защо не? Изповедта е хубаво нещо за душата.

— Явно във фермата е било ужасно скучно.

— Фермите винаги са ужасно скучни. В тях не можеш да се натъкнеш на нищо друго, освен на братя и омъжени братовчедки. Поне басейнът е страхотен. Някой път трябва да ми дойдеш на гости. Може пък и да срещнеш някой, който ще ти хареса. Ще бъдеш добър член на фамилията ни, Касея.

— Какво те кара да си толкова сигурна, че ще променя договора си?

— Можем да ти предложим доста неща — отвърна тя лъчезарно.

— Страхотна досада си, Даян. — Набързо разопаковах багажа си и подредих всичко в скриновете. Мисълта, че ще бъда сама през останалата част от ваканцията, изглеждаше доста неясна.

— Във вашата фамилия има ли задоволителни мъже? — попита ме Даян. — Бих сменила договора си... за някого от класата на Чарлз.

Преди няколко месеца бих ѝ се озъбила или бих я замерила с възглавница. Нейното държание като че ли омаловажаваше всичко. Аз имах любовник, любих се с него, а това изискваше все пак някаква степен на зрелост и уважение, дори и в общността на МУС.

— Добре де, добре — признах аз. — Ходихме с Чарлз в неговата фамилна станция. Той е доста приятен човек.

— Приятен човек — повтори насмешливо Даян. — Радвам се за теб, Касея.

Прибрах куфара си.

— Мога ли поне да си изслушам съобщенията на спокойствие?

— Вече можеш — усмихна се невинно Даян.

Съобщението от Чарлз накара сърцето ми отново лудешки да се разтупти. Той пак напираше.

Час след като бе пристигнал в Шинктаун, беше написал: „Забравила си компютъра си в чантата ми. Изпращам ти го веднага. Просто исках да се убедиш, че съм сериозен. Обичам те и не мисля, че някога ще срещна жена, която дори малко да прилича на теб. Знам, че ти е необходимо време. Но също така знам, че бихме могли да споделим мечтите си един с друг. Вече ми липсваш“.

Очевидно бе впечатлен от мен повече, отколкото аз от него. Седнах на ръба на леглото, изплашена не на шега.

Тази вечер си легнах и не успях да заспя до късно, припомняйки си отгук-оттам за Чарлз. Всичко бе толкова прекрасно и толкова смущаващо, но осъзнавах, че съм прекалено млада, за да се омъжвам. Е, имаше и момичета, които на моята възраст вече бяха обвързани по законов път: това бяха жени, които знаеха какво искат и как именно да го постигнат.

Ако кажех на Чарлз, че все още не желая да се омъжвам, той щеше да се усмихне и да ми отговори: „Разполагаш с всичкото време, което пожелаеш“. А това бе отговорът, който най-малко исках да чуя. Истината бе, че не бях сигурна дали Чарлз е най-подходящият мъж за мен. Защо да се задоволявам с нещо по-малко от най-доброто?

Поклатих горчиво глава. Чувствах се като най-голямата егоистка на този свят. Чарлз ми бе дал всичко — нима бих могла да му откажа?

Как успях едновременно да си мисля такива неща и същевременно да се залъгвам, че го обичам?

Изпратих му съобщение в отговор на неговото. Гласът ми от време на време отказваше да ми се подчинява:

„Времето, което прекарахме заедно, бе направо приказно. Винаги ще ценя спомена за него. В момента обаче не мога да мисля за обвързване по законов път, понеже, както изглежда, съм доста по-несигурна в себе си, отколкото ти. Искам да те видя възможно най-скоро. Според мен трябва да се съберем с приятели и да изживеем най-различни неща, преди да можем да говорим за обвързване. Надявам се, че си съгласен с мен.“

Подписах съобщението: „С обич: Касея Мейджъмдар“ (така, както подписвах и писмата до разни мои далечни роднини). Не

„Обичам те“, което бе доста категорична декларация, а простото и неангажиращо „С обич“. Навярно Чарлз щеше да се почувства засегнат от това. И мен ме болеше не по-малко...

Само че въпреки всичко изпратих съобщението. Оставих лично съобщение на Даян, която оставаше в Дюри, за да учи на спокойствие, и се качих на влака, който пътуваше до Норт Солис. Облегнах глава на двойното стъкло и се загледах в нощния Марс и в подобната на Фобос светлина на прожектора над проблясващите върхове на Дюри.

„Изплашена съм до смърт — казах си наум. — Никога няма да успея да бъда отново онова, което бях преди. Никога няма да бъда различна от онова, което бях за Чарлз. Нещо в живота ми свърши и сега съм страшно изплашена от това.“

Преминахме през Кларитас Фоси, Джида Планум и най-накрая стигнахме до Ила — родното място на моето семейство. Поздравих родителите си и брат си, които бяха дошли да ме посрещнат. Отчаяно се опитвах да се престоря, че нищо не се е случило и аз отново съм си все същата. „Само че вече не съм девствена, мамо. Любих се и усещането бе превъзходно... искам да кажа, че той бе превъзходен, и смятам, че съм влюбена, само че нещата се развиват прекалено бързо, и, о, Господи, искам да седнем двете с теб и да си поговорим, да си поговорим сериозно...“

Чарлз не ми отговори цели три дни.

Може би се бе задълбочил в изследване на моя характер и бе стигнал до извода, че е направил ужасна грешка. А може и да бе прозрял моята неопитност и неискреност и да бе решил да ме отпише от живота си като някакво мимолетно Шинктаунско завоевание.

Един пощенски робот ми бе донесъл компютъра, но аз вече си бях поръчала друг, понеже не се доверявах на стария за личните си съобщения. Въобще не можех да се съсредоточа и да си изградя план за следващия семестър. Бях потресаващо нервна.

Мразех напрежението и несигурността. Чувствах, че до един определен момент контролирах нещата, но след това бях изгубила контрол и сега беше мой ред да изпълнявам ролята на риба на кукичка, с която рибарят си играе, както си поиска. Раздразнението ми постепенно се трансформира в няма тъга. Но въпреки всичко не му се обадох.

В края на третия ден, когато вече се бях съблякла и се бях приготвила да си лягам самотна, Чарлз ми се обади директно.

Наметнах някакъв халат и приех обаждането направо в стаята си. Изображението му се появи кристално ясно точно до леглото ми. Изглеждаше изтощен и опустошен, а лицето му представляваше посивяла маска.

— Страшно съжалявам, че съм извън обсег — започна направо той. — Много би ми се искало да съм до теб в плът и кръв. Тук при нас е направо жив кошмар.

— Защо? Какво става?

— Всички договори със Земята на нашето ОМ са анулирани. Трябваше да отлетя до Маколиф Вали, за да присъствам на фамилна сбирка. Господи, страшно съжалявам, сигурно си си помислила...

— Няма проблеми — успокоих го аз. — Нищо не съм чула по новините.

— Все още не е започнало да се шуми. Не казвай на никого, ако обичаш, Касея. Мисля, че сме изритани, понеже лунният ни филиал започва една доста мащабна операция в Лагранж. А на Земята това определено не ѝ харесва. Всъщност, както изглежда, най-много доводи „против“ има Великият източно-западен алианс, но със същия успех мога да твърдя, че е и цялата Земя.

ВИЗА — икономически съюз между Азия, Северна Америка, Индия, Пакистан, Филипините и част от Малайския архипелаг — създаваше проблеми на доста ОМ, включително и на „Мейджъмдар“.

— Наистина ли положението е чак толкова лошо?

— Ами не можем да търгуваме с абсолютно никакви стоки със Земята. Освен това не можем да ползваме данните от информационните банки на ВИЗА.

— И по какъв начин ви засяга това?

— Следващите пет години ще сме на абсолютна загуба — отвърна Чарлз. — Плюс това научната ми работа отива по дяволите. Аз разчитах за петокурсническото си изследване на Трансмарсианския кооператив. Ако „Клайн“ не може да събере стотинки, няма да мога да платя дяла си и съществува вероятност дори да не стигна до пети курс.

— По дяволите! Знам колко много значи...

— Това застопорява всичко, Касея. Онова, за което си говорихме... за времето, което ти трябва, за да обмислиш нещата на

спокойствие... — Гласът му потрепери. Той се помъчи да го овладее. — Касея, по всяка вероятност няма да съм в състояние да се обвържа с теб, понеже в момента нямам абсолютно никаква перспектива пред себе си...

— Не се тревожи — успокоих го аз.

— Чувствам се като идиот. Мислех си, че всичко върви толкова добре... Мислех, че можем...

— Знам. — Това може би го нарани.

— Съжалявам.

— Няма нужда.

— Обичам те толкова много...

— Знам.

— Иска ми се да те видя. Веднага щом се освободя от задълженията си тук — имаме да вземаме някое и друго фамилно решение, трябва да постигнем консенсус по въпроса как ще действа отгук нататък ОМ, за отговорностите и така нататък...

— Сериозна работа. Знам.

— Искам да се видим. В Дюри, когато се върнем, в Ила или където и да е. Не че те пришпорвам... просто искам да те видя.

— Аз също.

Той повтори за не знам си кой път, че ме обича. Промънкахме някакви шаблонни прощални думи и образът му изчезна. Поех си дълбоко въздух и отидох да си наляя чаша вода.

Чарлз бе загазил. Това по някакъв начин успя да свали част от натиска върху мен. Чувствах се щастлива и едновременно с това виновна. Знаех, че трябва да говоря с някого, и то колкото се може по-скоро, само че майка ми и баща ми определено не бяха хората, подходящи за целта...

Затова се обадих на Даян.

Тя първо отвърна на повикването с изключено видео, след това включи камерата. Беше навлякла онази парцалива синя роба, която обожаваше още от детските си години. Беше си боядисала косата в някакъв блатист цвят.

— Знам, знам, че изглеждам ужасно — тросна ми се тя. — Какво става с теб?

Разказах ѝ за положението с Чарлз. Обясних ѝ, че той преди ми бе предложил да се обвържем по законов път и че сега просто нямаше

начин. Че и той, и аз бяхме ужасно притеснени.

Тя подсвирна и се стовари върху леглото си.

— Бързак човек, не е ли така? — попита, присвила очи. Да си говорим по видеовръзка беше съвсем различно от това да сме очи в очи в една стая, само че поведението на Даян по някакъв начин успяваше да съкрати дистанцията. — Надявам се, че си му казала да успокои топката?

— Не мисля, че би могъл. Думите му звучат толкова влюбено...

— Това или е направо прекрасно, или той е доста издръжлив. Ами ти? Как се чувстваш?

— Той е толкова искрен... и толкова сладък... Чувствам се виновна.

— Е, все пак да не забравяме, че той ти е първият. Това е доста романтично само по себе си. Само че пропусна да кажеш на кака Ди дали го обичаш.

— Страх ме е да не го нараня.

— Аха. Искам да кажа, опа.

— Звучиш като експерт — троснах ѝ се.

— Как ми се иска наистина да бях. Касея, престани да търчиш като луда и се успокой. Направо ме заболява глава, като те гледам.

Седнах.

— Отишла си с него до „Tres Haut Medoc“, тоест, не той се е напъхал в леглото ти. Трябва да си имала нещо особено към него. Обичаш ли го?

— Да.

— Но не искаш да се обвързваш.

— Не точно сега.

— А по принцип?

Поклатих глава неопределено, без да знам дали това означава „да“ или „не“.

— Не ми казвай, че съм глупачка, понеже той е толкова красив и така нататък. Това вече го знам и сама.

— Не е точно така, Касея. Въпреки че наистина малко ти завиждам. Той е умен, добър е в леглото — предполагам — и...

— Беше направо невероятен — креснах аз.

— ... и изявява готовност да чака. Така че чакай.

Присвих устни и се втренчих в нея.

— Ами ако реша да не се обвързвам? Това честно ли ще бъде според теб? Той изгуби сума ти време с мен...

— Господи, Касея, надявам се, че никой земянин няма да чуе нещо подобно през живота си. Ние, марсианците, сме толкова сериозен народ. Любовта никога не може да бъде „загубено време“. Добре де, какво предпочиташ — да му отрежеш квитанциите сега и да се разтърсиш за някой ДРУГ?

— Не, разбира се — вбесено отвърнах аз.

— Хей, по дяволите, та това е алтернатива. Никой не те насилва да правиш едното или другото. Не го забравяй.

Разговорът с нея не ме накара да се почувствам по-добре, даже напротив.

— Наистина се чувствам ужасно — въздъгнах. — По-добре да свършваме.

— Защо се връзваш толкова?

— Защото, ако го обичам, предполагам, че би трябвало да чувствам нещо различно. Би трябвало да усещам един път пред себе си, не три. Би трябвало да съм щастлива и да се раздавам.

— В крайна сметка ти си само на десет години, Касея. А младата любов никога не е свършена.

— Той смята в земни години — оплаках се аз.

— А! Грешка. Какви слаби черти има още?

— Толкова е умен. Не мога да разбера нищичко от работата му.

— Я се вземи в ръце! Да не би той да иска да си му асистентка в лабораторията или нещо от този род?

— Когато съм далеч от него, не знам какво да чувствам.

Даян изкриви лице с отвращение.

— По дяволите, въртим се в омагьосан кръг. Имаш ли някой в резерва?

— Не.

— Знаеш как реагират мъжете при вида ти. Привлекателна си. Чарлз не е единственият строен и красив мъжкар на Марс. Можеш да си позволиш малка почивка, през която да се отпуснеш и да помислиш малко. Какво знаеш за него? Знаеш, че семейството му не е кой знае колко богато... че неговото ОМ има проблеми със Земята... че иска да стане физик и да разбира абсолютно всичко. Красив е, нежен е,

привлича го повърхността на планетата... Господи, Касея, ще те пребия, ако изтървеш такъв мъж!!!

Поклатих глава.

— Трябва да приключвам, Даян.

— Съжалявам, че не можах да ти помогна.

— Няма нищо.

— Обичаш ли го, Касея? — попита тя отново с остър поглед.

— Не! — креснах аз и се наклоних напред, за да се опитам да изключа видеовръзката. Не улучих.

— Задръж за малко, съкафезничке. Въобще ли не го обичаш?

— Не мога. Не и сега. Не и сто процента.

— Сериозно ли говориш?

Кимнах.

— И би ли могла да го обикнеш някой ден, според теб?

Впих празен поглед в нея.

— Той има талант да убеждава хората — отвърнах най-накрая.

— Сериозно? Сто процента?

— Вероятно не. Всъщност не. Със сигурност не.

— Бъди мила тогава. Кажи му честно как се чувстваш в настоящия момент.

— Така и ще направя.

Тя извърна поглед встрани и след това вдигна компютъра си.

— Познаваш ме — каза тя. — Винаги се ровя тук и там. Е, мисля, че сега имам нещо, което би представлявало интерес за теб.

— Какво?

— Чарлз може и да е влюбен в повърхността и да е добър любовник, но, Касея, той все пак си има свои планове. Проверила ли си приятеля си, между другото?

— Не.

— А аз винаги проверявам всичко, което мога, за гаджетата си. Мъжете могат да бъдат безкрайно отвратителни, Касея.

Зачудих се какво ли ще ми изтърси. Раменете ми се напрегнаха. Можеше да бъде всичко: че Чарлз всъщност е архаик, че е шпионирал в полза на Каролайн Конър... всичко.

— Това, което ще ти кажа, изобщо няма да навреди на имиджа му на добро момченце, само че по всичко изглежда, че нашият Чарлз

иска да бъде истински физик, Касея. Подал е молба за включване в проучванията по подобренията.

— Е, и? Това си е професионална работа. Дори и „Мейджъмдар“ го приема.

— Аха. Както и Земята. Само че Чарлз е подал молба да бъде включен към мислителя „Куантум Лоджик“.

Застинах за секунда.

— Откъде научи т-т-това?

— Свободно достъпни архиви на медицинско ориентираните молби за научни изследвания при МУС. Подал е молбата си рано миналото лято, още преди събитията.

Вътрешностите ми се преобърнаха.

— Боже мой!

— Хей, не знаем кой знае какво за подобна връзка...

— Никой дори не може да говори с мислителя „Куантум Лоджик“!

— Хич не ми се искаше да те разстройвам, Касея. Просто си помислих, че трябва да знаеш.

— Аха...

— Кога ще се прибереш?

Измънках някакъв отговор и изключих видеовръзката. Главата ми сякаш бе пълна с пяна. Не знаех дали да побеснея или да се разплача.

На Марс бяхме успели някак си да избегнем подобренията, трансформациите и нанотехнологиите, залели Земята. Бяхме привикнали към подобрения на ниско ниво, генетични корекции и терапия за сериозните ментални проблеми, но повечето марсианци се стремяха да избягнат, доколкото могат, екстремните варианти. Някои от тях не бяха достъпни на друго място, освен на Земята; други просто не пасваха на нашите прагматични и първооткривателски вкусове. Мисля, че културният консенсус бе, че Марс би трябвало да остави Земята и (в по-малка степен) Луната да изпробва по-радикалните терапии, да отложи революцията с десетилетие-две и да изчака резултатите.

Ако това, което Даян бе научила, беше истина (а аз не можех да се сетя за нито една причина, поради която да подлагам думите ѝ на съмнение), то Чарлз бе готов да прекрачи границата.

Това, което преди бе младежка тревога, сега нарасна почти до размерите на паника. Как бих могла да се надявам на мирен и нормален съвместен живот с Чарлз, ако той имаше намерение да прекара по-голямата част от менталния си живот, вслушвайки се в прищевките на „Куантум Лоджик“? На първо място — защо ли бе пожелал това?

Отговорът бе елементарен — понеже щеше да го направи подобър физик. „Куантум Лоджик“ отразяваше начина, по който действаше вселената, на някакво по-високо ниво. Човешката логика (а и математическата невронна логика на повечето от мислителите) се чувстваше най-добре на хлъзгавата повърхност на реалността.

Това, което знаех по тези въпроси, бях научила от придобитите в училище знания и от „ЛитВид“, която масово ни заливаше с физически и ментално подобрени герои, които властваха над Земята. Само че ако си говорим истински, знаех много малко неща за „Куантум Лоджик“ и за КЛ-мислителите.

През останалата част от деня, по време на вечерята с родителите ми и брат ми, през социалния час на нашето ОМ и по време на чая след вечеря в главата ми се въртеше един-единствен въпрос, който не ме остави на мира, дори когато си легнах: „Защо Чарлз не ми каза?“

В края на краищата се оказваше, че не ми е дал всичко от себе си.

Рано сутринта на следващия ден двете с майка ми започнахме да кроим планове какво ще бъде моето образование през следващите няколко години. Не че бях в идеалното настроение за целта, но това все някога трябваше да бъде свършено, така че се стегнах и направих най-приятелската физиономия, която можех да изстискам от себе си. Баща ми и Стан трябваше да ходят на някаква интер-ОМ конференция; нашият клон от ОМ по традиция обслужваше ОМ „Мейджъмдар“ и ръководеше замесеността на фамилията във финансовите въпроси на Тройката. Стан вървеше с уверени крачки по този отгъпан път. Моите интереси все още бяха насочени към мениджмънта и политическата теория, дори още повече сега, когато бях прекарала няколко месеца далеч от всякакви проблеми от този род. Екшънът, разиграл се в МУС, както и времето в усамотение с Чарлз, само бяха усилили решимостта ми да се занимавам именно с това.

Майка ми беше търпелива жена (даже според мен прекалено търпелива) и аз бях много доволна, че можех да разчитам на благоразположението ѝ. Тя никога не бе одобрявала политическите процеси; навремето баба ми бе напуснала Луната в знак на протест, когато конституцията беше променена насилствено, а нейната дъщеря бе наследила типичното лунно разбиране за груб индивидуализъм.

И майка ми, и аз знаехме, че дължа прекалено много на фамилията. След година или дори по-малко трябваше да стана полезна за ОМ или в противен случай щеше да се наложи да се обвържа, да бъда преместена и да започвам да ставам полезна за друго ОМ. А засега политическите науки с нищо не показваха, че могат да бъдат полезни за когото и да било.

И независимо от това, ако исках да изучавам теория на държавничеството и правителствен мениджмънт на високо ниво, тя щеше да ме подкрепи... естествено, след лек и тих протест.

Това по принцип отнемаше около пет минути, затова се изправих твърдо и пусках думите ѝ да преминават покрай ушите ми. Тя говореше нещо за трудностите, които изпитва политиката при сегашната централизирана в ОМ икономика; каза ми, че най-добрите и най-дълготрайните сътрудничества могат да стават единствено в рамките на едно ОМ или при избирането на някого в Съвета; и че дори това трябвало да се разглежда повече като трудна и неприятна задача, отколкото като привилегия.

Малко по малко тя очерта позициите си — разтеглена, но трогателна версия на баба ми, приплакваща „Махнете политиката!“. Аз отговорих:

— Това е единственото нещо, което наистина ме интересува, мамо. Все пак някой трябва да изучава тези процеси. Различните ОМ трябва по някакъв начин да взаимодействат помежду си, както и с Тройката. Така е устроен светът.

Тя наведе глава на една страна и ме погледна с онзи поглед, който баща ми наричаше „енигматичен“. Виждаше го бях хиляди пъти преди, но никога не знаех как точно да го опиша. Изпълнен с любов, страдание, търпение и очакване — това мога да кажа сега, след десетилетия мислене. И дори и сега според мен това описание е крайно непълно и неточно. За определения момент обаче той трябваше да означава: „М-да, и на всичкото отгоре това е третата по възраст

професия в света. Само че въпреки всичко не преставам да се чудя защо именно моята дъщеря изпитва желание да се занимава с нея“.

— Няма да си промениш намерението, нали?

— Не мисля.

— Ами тогава залавяй се за работа.

Седнахме в трапезарията и заразглеждахме десетки проспекти, които ни заливаха с потоци текстове и снимки, символи и представяния и целяха едно-единствено нещо — да ни омагьосат.

— Общо взето никой не звучи особено примамливо — отбеляза най-накрая майка ми. — Всичко е на ниво „начинаещи“.

— Няколко ми изглеждат интересни.

— Казваш, че намеренията ти са сериозни, нали?

— Да.

— Тогава едва ли ще ти стигнат само знанията по марсианска политическа теория. Тя е направо дреболия, сравнена със земните проблеми.

— Но таксите за обучение в земните университети са високи...

— И освен това по всяка вероятност настроени предимно на вълна земна история и практика, Господ да ги убие — добави тя. — Въпреки всичко обаче ми се струва, че това би било най-доброто за теб в настоящия момент.

— Не ми се иска да моля за нещо, което преди никой от членовете на семейството ни не е получавал.

— И защо не? — попита тя лъчезарно, наслаждавайки се на възможността думите ѝ да звучат малко перверзно.

— Някак си не ми изглежда правилно.

— Никой от нашия клон на ОМ „Мейджъмдар“ не се е занимавал с правителствен мениджмънт. Финанси, икономика — да, но никога обща политика.

— Искаш да кажеш, че аз съм куриоз — заключих.

Тя поклати глава.

— Дъщеря ми си остава моя плът и кръв. Ще видя какво бих могла да направя, в случай че наистина го искаш.

— Майко, не бихме могли да си позволим такса за повече от една година...

— Нямам предвид частни уроци — прекъсна ме тя. — Като ще е гарга, да е рошава. Най-малкото, което би трябвало да се помъчиш да

уредиш, е стипендия и чирачество към нашето ОМ.

— Даже и в най-смелите си мечти не бях стигала до чак толкова далеч.

— Чирачество в какво?

— Майка ми направи кисела физиономия.

— Помисли малко. Кой от фамилията знае най-много за политиката, особено земната политика? Третият ти чичо.

— Битрас?

— Да, ако баща ти и педагозите от ОМ одобрят. Не бих могла сама да ти уредя подобно нещо. На това ниво съм все още нещо като аутсайдер. Не съм сигурна и, че баща ти ще може да вкара в действие толкова връзки и да се обади на чак толкова влиятелни хора. Срецахме се с Битрас само няколко пъти, откакто се роди ти... А и той никога не те е виждал.

— Какво ще трябва да направя?

— Ще се наложи да се занимаваш с вътрешни ОМ дела и естествено с казуси от Тройката, а предполагам, че ще трябва да изучиш и Хартата и търговските закони.

— Би било страхотно.

— А най-хубавото нещо би било да можеш да изучаваш истинско правителство. Малко сме позанемарили този тип управление, за което съм страшно благодарна.

— Но въпреки това ще ми се наложи да изкарам някой и друг частен урок на Земята, за да мога след това да ги впиша в автобиографията си.

— Тя се засмя невесело.

— Естествено. — Нежно докосна носа ми с върха на пръста си. — Само че няма да ни се наложи да плащаме за тях. Всички разходи за обучение, необходимо при чирачеството, се поемат от бюджета на ОМ.

— Явно си мислила и преди за подобно нещо — отбелязах аз с обвиняващ тон.

— Свикнала съм с ексцентричните ти хрумвания — вирна брадичка майка ми. — Пък и се опитваме да насърчаваме развитието на нестандартни мисли в младите. Надяваме се, че те ще са настроени да експериментират. Но, честно казано, никога не съм и допускала мисълта, че дъщеря ми ще се забърка в политиката...

— В правителствения мениджмънт — поправих я аз.

— ... в името на кариерата си — продължи тя невъзмутимо. — Въпреки това обаче не крия, че съм заинтригувана. След като изучавах Съвета няколко години, много ми е интересно на какво ще можеш да ме научиш, докато спорим двете?

— Ние никога не спорим — отбелязах.

— Така си е — потвърди тя. — Само че баща ти е на друго мнение.

Станах. След като вече бях решила един от проблемите си, реших да опитам да разреша и другия.

— Майко, искам да те помоля да поканя един познат в Ила. Един човек от Дюри. Той се нуждае от почивка... доста неприятни неща му се стовариха върху главата напоследък...

— Чарлз Франклин от „Клайн“ — кимна майка ми.

Никога не ѝ бях говорила за него.

Тя се усмихна и ми хвърли поредния си „енигматичен“ поглед.

— Майка му ми се обади, за да провери дали си достатъчно добра партия за сина ѝ.

Шокът ми сигурно си пролича доста явно.

— Как е могла??? — А неизречен зад този въпрос остана другият: „Как е могъл да говори с родителите си за мен?“.

— Той е единствен син и означава много за нея.

— Но в крайна сметка ние сме възрастни!

— Видя ми се добра жена. Нито веднъж не ми зададе някакъв по-ключов въпрос. Според нея Чарлз е прекрасен млад мъж, разбира се, и от онова, което ми разказа за него, не бих могла да не се съглася с нея. Предполагам, че за теб той е чудесен. Нали така?

Измърморих нещо недоволно. Тя сложи пръст върху устните ми.

— По принцип вече стана традиция да те подлудяваме — каза тя. — Мисли за това като за елементарно отмъщение от наша страна за времето, когато беше двегодишна. Чарлз е добре дошъл по всяко време при нас.

Марс бе в състояние да поддържа четири милиона граждани и около половин милион евентуални жители. Това беше малко повече от половината от населението на Съединените щати през 1800 година.

Някои от бъдещите жители на Марс бяха емигриращи от Земята хора, които обикновено се заселваха на Тен Кюбт — педя земя на поне хиляда земни години. Това не беше съвсем открито одобрено, просто марсианците го приемаха без възражения. На Земята терени, изкуствено поддържани над двеста години, бяха строго забранени и заселващите се на тях ги помолваха или да емигрират някъде, или да се подложат на обратна терапия. Марс получаваше скромна компенсация от Земята за всеки приет емигрант... въпреки че това не беше чак толкова рекламирано на висок глас.

Някои от емигриращите на Марс бяха абсолютни новаци, чистосърдечни хора, които се местеха на Марс или на Луната в търсене на по-просто и по-първично съществуване. По всяка вероятност червената планета за тях се превръщаше в голямо разочарование, понеже ние от доста години насам бяхме зарязали епохата на голите скали и тесните тунели между куполите.

Посрещнах Чарлз в депото Каулуун, което се намираще на около десетина километра от Ила. Докато той вземаше чантата си от работа, мярнах Шон Дикинсън през прозореца на влака. Дори при по-малко от пет милиона живи същества на тази планета (и около триста легални мислители), разпростиращи се на площ, равна на тази на Земята, Марс определено все още не бе загубил от уюта си. Където и да отидеш, нямаше начин да не се сблъскаш с поне двама-трима познати. Двамата с Шон си кимнахме сърдечно. Прегърнах демонстративно Чарлз. Шон ни изгледа безучастно, докато влакът се изнизваше от депото.

— Страхотно се радвам, че те виждам! — възкликна Чарлз.

Издадох някакъв неопределен звук и стиснах здраво ръката му.

— Това беше Шон. Видя ли го?

— Дори пътувахме в един и същи вагон — отвърна Чарлз. — Изглеждаше много по-добродушен от последния път, когато се срещнахме. Помоли ме да ти се извиня от негово име за нелепите обвинения, които ти отпрати навремето. В момента отива на юг. Не го попитах къде точно.

— Чудесно — казах аз. Почувствах как лицето ми се затопля. — Както и да е. Добре дошъл в Джиди Планум. Експерт-счетоводители,

специалисти по инвестициите, малки инженерни фирми. Няма вкаменелости, дори в Стъклено море.

— Е, нали ти си тук. Това ми е достатъчно — отвърна Чарлз.

Прекосихме фойето и си купихме билети за връщане. Ила лежеше в северните покрайнини на Джида Планум.

От Каулуун към Джида, Ила и другите по-малки станции вървяха по-малки и по-бавни влакове.

Лицето на Чарлз изглеждаше по-изпито, откакто го бях видяла за последен път. Бяхме разделени за малко повече от седмица, но независимо от това той се бе променил доста — както външно, така и по отношение на настроението. Щом се качихме на влака, ме прегърна здраво, след което с тежка въздишка се стовари върху седалката.

— Господи, колко е хубаво, че те виждам! — възкликна Чарлз. — Кажми какво прави, докато ме нямаше.

— Разказах ти вече в писмата си — отвърнах аз.

— Не, разкажи ми лично. Разтревожих се, когато започнах да получавам само писма.

— Писмата, между другото, изискват много повече усилия — отбелязах аз.

— Говори ми, моля те.

Разказах му за намерението си да се кандидатирам за чирачество в ОМ „Мейджъмдар“. Той одобри идеята ми без каквито и да било възражения:

— Моята смела и благородна Касея! Както винаги, исправена срещу традициите.

— Само срещу баща ми — възразих аз. — Всъщност майка ми е неутрална по въпросите, касаещи политиката.

— В скоро време никой от нас няма да може да си позволи лукса да остане неутрален — отбеляза Чарлз. — ОМ „Клайн“ е смъртно ранено. Залагам всичко, че съвсем скоро ще последват и други удари.

— От кого? От Земята? Или от ВИЗА?

Той сви рамене и се загледа през прозореца, под който проплуваха прериите и плитките равнини.

— Ние сме своего рода заплаха. Никой очевидно не знае какъв вид заплаха точно, но определено ни натискат, и то доста силно. Следващата седмица ще отидем до Съвета, за да помолим за съпричастност и милост.

— Милост?!?

Бях страшно учудена. Марсианските ОМ много рядко молеха за каквито и да било облекчения.

— Загазили сме яко. Вече ти казах. Надявам се, че ОМ „Мейджъмдар“ няма да бъде засегнато от подобни неприятности.

— И какво ще спечелите, ако Съветът се обяви за солидарен с вас? Това е стъпка, която по принцип би трябвало да бъде последвана от молба за съвместни действия от всички ОМ...

— Ш-ш-ш-шт — вдигна пръст пред устните си той. — Не използвай тази дума, ако обичаш. — После се усмихна, но усмивката му не беше кой знае колко убедителна.

— Как успя да намериш време да дойдеш дотук?

— Направих онова, което зависеше от мен. Имам три свободни дни, преди да ми се наложи да се прибирам.

— След четири дни започва семестърът в Дюри — напомних му аз.

— Май ще се наложи да го пропусна.

— Ще напускаш ли???

— Положението е доста критично. Ще ми се наложи да остана вкъщи, поне докато не премине тази криза.

— Така може да загубиш цяла година...

— Марсианска година — кимна Чарлз и ме потупа по ръката. — Спокойно, ще се оправя някак си. Въпрос на лош късмет — да се родиш в уязвимо на външни влияния ОМ. Ако имаш намерение да изучаваш управленски мениджмънт на висше ниво, може би бихме могли да прехвърлим договора ти...

Изведнъж всичко вече никак не беше забавно. Обърнах се настрана, неспособна да прикрия раздразнението си. Чарлз забеляза това и се притесни.

— Съжалявам... — започна да се извинява той. — Нямах намерение да се държа непочтително. Наистина исках да дойда тук, за да те видя и евентуално да те убедя... а и ти каза... знам, Касея, извинявай много.

— Няма значение. — Чарлз очевидно не можеше да схване точната причина за моя гняв, още не. — Имаме да си говорим за доста неща.

— И всичките толкова сериозни. — Той притвори очи и се облегна назад. — Значи това няма да бъде точно почивка, така ли?

— О, разбира се, че ще е. — Кое то не беше съвсем лъжа.

Чарлз пристигна горе-долу в средата на най-необичайното време — по-голямата част от кръвните ми роднини и родственици по фамилна линия, които обикновено обикаляха на стада Ила, се бяха разпръснали из целия Марс.

Щяхме да успеем да се насладим един на друг в усамотение (нещо, което общо взето се случваше доста рядко), без да се налага да изтрайваме напрегнатите погледи на любопитни роднини, нетактичните въпроси на лелите ми и намеците за любовни афери от страна на по-възрастните ми братовчеди. Дори и брат ми беше заминал нанякъде. Ила Стейшън щеше да представлява едно тихо и приятно местенце и затова се чувствах искрено благодарна.

Ила заемаше около шейсет хектара от една почти безлична прерия. В границите ѝ нямаше почти нищо интересно, освен акуифери и плътни ледени лещи. Картографите през първите десетилетия от заселването на Марс (преди около трийсет години) бяха нанесли на картите местата, където по план трябваше да бъдат разположени няколкото жп станции около Атинския акуифер. От възможните шест бяха построени три, първата от които бе именно Ила.

Липсата на живи марсианци бе разочаровала твърде малко хора. Заселниците се приземили на повърхността на планетата, която отсега нататък щяла да бъде техен нов дом, и набързо се приспособили към тежките условия. Веднага им станало ясно, че не са дошли на пикник. През онези десетилетия било толкова трудно да продължиш да поддържаш станцията да функционира и да останеш жив, че мястото за думата „щастие“ като че ли нямало. Въпреки това обаче аз като малка си играех на Ила, а брат ми — на мистър Ттт с неговия пистолет от златни пчели, който избива наред злите земни астронавти...

Докато малкият влак с тих звук се приплъзваше по главната прерия, изглежда успях да предам голяма част от нервността си и на Чарлз. Опитвах се да изглеждам колкото се може по-спокойна, но в действителност настроението ми бе ужасно свинско. Бях помолила Чарлз да ми дойде на гости, за да му задам въпрос, който сега ми се струваше груб и ненужен; груб, тъй като със сигурност желанието му

да бъде „подобрен“ бе доста силно; и ненужен, понеже така или иначе бях твърдо решена да сложа край на нашата връзка. Но просто не можех да му го кажа тук, във влака.

Нито пък можех да му съобщя подобно нещо на вечеря. Родителите ми естествено превърнаха храненето в малък празник, отбелязвайки по този начин първия път, когато бях довела мъж в станцията.

Баща ми явно доста се интересуваше от личността на Чарлз и постоянно му задаваше въпроси за земното ембарго върху ОМ „Клайн“. Чарлз отговаряше учтиво, доколкото знаеше нещо по въпроса; очевидно не смяташе, че е необходимо да прави от това свръхсекретен въпрос пред някой толкова високопоставен като Бащата на любимата.

Родителите ми бяха приготвили вечерята главно от естествени продукти; и двамата не обичаха кой знае колко нанохраната. Хапнахме картофи, сирене, плодова салата, а за десерт — страхотен кейк със сирене, приготвен от баща ми, и горещ чай. След като се нахранихме, седнахме в „стаичката на спомените“ — малка, обзаведена като старите марсиански станции стая, в която имаше земно легло, саморегулиращ се резервоар за риба и малки, вградени в стената архаични монитори за „ЛитВид“.

Обичах родителите си и чувствата им бяха от огромно значение за мен, но тяхната внезапна и безапелационна симпатия към Чарлз бе леко объркваща. Чарлз им бе паснал идеално. Двамата с баща ми се бяха облегли на столовете си, почти глава до глава и обсъждаха възможността за нови финансови кризи в бъдеще. Приличаха на стари приятели, които се събират за пръв път от десетки години.

Не след дълго баща ми му зададе неизбежния въпрос: какво смята да прави оттук нататък.

— Доста неща — отвърна Чарлз. — Май съм прекалено амбициозен за марсианец...

Майка ми му предложи още чай.

— Лично аз не виждам причина защо марсианците да не са амбициозни — поде тя. Устните ѝ бяха присвити.

— Просто това, което ми се иска да върша, може да се характеризира като леко непрактично — тук, в настоящия момент. —

Чарлз поклати глава и се ухили странно. — Аз не съм чак толкова практичен човек. — И защо мислиш така? — попита го баща ми.

„Изминал е целия този път, за да бъде с мен — помислих си аз. — А сега си губи времето в празни приказки с родителите ми... и то за това, какво смята да прави в областта на физиката.“

— Марс все още не разполага с необходимите средства за научни изследвания и по всяка вероятност така ще е още десетилетия наред — отвърна Чарлз. — На планетата има само двама мислители, които се занимават с физика, както и няколко дузини почти неадекватни компютри, вързани за университетите, като за тях се чака едва ли не на опашка. А аз съм прекалено млад, за да чакам по опашки. Работата ми е доста примитивна, но... — Той спря внезапно, докато ръкомахаше. Ръцете му застинаха във въздуха, почти успоредно една на друга. След това той махна и продължи: — Работата, която се надявам да върша, по всяка вероятност ще заеме всички възможни земни ресурси в тази област.

— Тогава защо направо не отидеш на Земята? — попита го баща ми.

— Защо не, наистина? — включих се и аз. — Опитът, който ще придобиеш там, сигурно ще е неповторим.

— Няма начин — въздъхна Чарлз. — Оценките ми в никакъв случай не могат да се нарекат съвършени, пък и никой няма да ми даде обещаваща психоквалификация. А за да ти разрешат да работиш на Земята, те карат да минеш през десетки свръхтрудни тестове... Искат от нас да бъдем сто пъти по-добри от всеки земянин.

Баща ми явно все по-ясно виждаше в Чарлз амбициозен млад мъж, но с недостатъчна воля да изпълни желаното.

— Трябва да вършиш онова, което мислиш, че ще правиш най-добре — вметна той мрачно.

Аз незабавно преминах на страната на Чарлз и казах рязко:

— Чарлз знае какво трябва да прави. Той има много повече знания от който и да е земен жител.

Баща ми повдигна вежди при този мой изблик. Чарлз благодарно стисна ръката ми.

— Много по-слаби учени от теб са успели да се промъкнат на Земята — продължи баща ми. — Трябва да се научиш как да се справяш с хората.

— Виж, наистина в тази област съм доста слаб — призна Чарлз. — Никога не съм знаел нищо друго, освен как да се държа искрено с тях.

Той ми хвърли бегъл поглед, сякаш това бе лъжа, която трябваше да потвърдя. Въпреки че не ми стана кой знае колко приятно, аз се усмихнах. По лицето на Чарлз премина сянка на загриженост, която обаче бързо се замени от сляпо обожание. Кафявите му очи дори леко се ококориха, като на кученце. Извърнах се встрани, понеже не исках да предизвикам подобен ефект върху него. Копнеех да сме само двамата с Чарлз, някъде, където родителите ми нямаше да ни се месят, за да му кажа онова, което мислех. Само че времето отново не беше никак подходящо. Чувствах се ужасно.

— Касея ще отиде на Земята веднага, щом ѝ се открие подобна възможност — вметна майка ми. — Ами ти? — И се усмихна гордо.

Впих поглед в резервоара за риба, запечатан преди десетилетия още на Земята. Баща ми направо го обожаваше. Беше го подарил на майка ми в деня на тяхната сватба.

— Е, все още никой не ми е предложил подобно нещо — казах най-накрая.

— Та ти си добра — възкликна Чарлз. — Можеш да се справиш с всяко препятствие и знаеш как да се държиш с хората, за разлика от мен.

— Точно това мислим и ние — усмихна се гордо баща ми. — Просто ѝ трябва малко повече вяра в собствените ѝ сили и малко самочувствие. А това ние, родителите ѝ, не можем да ѝ го осигурим. Явно ѝ трябва друг човек.

Баща ми ме отведе за малко встрани, докато майка ми и Чарлз разговаряха за нещо.

— Виждам, че не си щастлива, Касея — започна той без заобикалки. — Аз го виждам, майка ти го забелязва... предполагам, че и Чарлз би трябвало да го усеща. Какво става с теб?

Поклатих глава.

— Всичко не върви както трябва — отвърнах. — А вие и двамата толкова го харесахте...

— Защо, не трябваше ли?

— Поканих го тук... за да поговоря с него. А се оказва, че не можем да останем насаме нито за миг...

Баща ми се засмя.

— Със сигурност ще останете насаме по-късно.

— Именно затова съм нещастна. Изучавате го така, сякаш е гарантирано, че ще се обвържа с него.

Баща ми присви очи и се загледа в мен като геолог, изучаващ поредната рудна жила в късче скала.

— Поне доколкото мога да кажа досега, не виждам нищо лошо в едно подобно действие.

— Той е мой приятел и е дошъл тук, за да си поговорим. Не съм те молила да изказваш мнението си за него, нито пък да го одобряваш или отхвърляш.

— Да не би двамата с майка ти да те притесняваме?

— Просто има едно-две изключително важни неща, за които трябва да говоря с него. А това по всяка вероятност ще отнеме крайно много време.

— Съжالياвам. Ще се опитам да бъда по-кратък.

Двамата се върнахме в „стаичката на спомените“. Полека-лека баща ми тактично прекъсна майка ми и подхвърли предложението двамата с нея да се разходят из чаената градина. Когато тръгнаха, Чарлз се отпусна доволно и спокойно на стола.

— Страхотни родители имаш — заяви той. — Сега ми е ясно откъде идва характерът ти.

Каквото и да бе казал, щях да побеснея. Това обаче ме накара направо да избухна:

— Аз съм си аз, в крайна сметка!

Той вдигна ръце безпомощно и въздъхна:

— Касея, явно искаш да ми кажеш нещо. Е, кажи ми го сега. Направо ще откача от напрежение.

— Защо не спомена пред мен, че си подал молба за връзка?

Той се намръщи.

— Моля?

— Подал си молба за връзка с мислителя „Куантум Лоджик“.

— Да, така е — потвърди той с каменно лице. — Както и една трета от колегите ми в четвърти курс.

— Чарлз, знам какво представлява мислителят „Куантум Лоджик“. Чувала съм толкова много неща за това, което би могъл да направи с хората...

— Е, при всички положения не ги превръща в чудовища.

— Но не ги прави и човешки същества — възразих аз.

— Затова ли нещата между нас не вървят?

— Не.

— Така или иначе нещо не е наред.

— Не виждам какъв ли живот би могъл да живее човек, който...

— Усещах как се оплитам в думите си, но упорито не можех да намеря правилния начин за разговор.

— Който е „женен“ за „Куантум Лоджик“ ли искаше да кажеш?

— Невероятно, но за него това явно бе смешно! — Не вярвай на глупости, Касея. Чувал съм, че хората на Земята обсъждат съвсем сериозно тези неща. Някои от по-възрастните физици там смятат, че една евентуална връзка между човек и мислител би могла да разреши доста концептуални проблеми. Пък и връзката е само временна.

— Така или иначе си го премълча — прекъснах го аз.

Той се опита да смени темата.

— Едва ли втори път ще ми се удаде подобна възможност...

— Но си го премълча.

— Това ли само те ядосва?

— Значи не ми се доверяваш достатъчно, за да споделиш с мен подобно нещо. — Не можех да повярвам, че отново затъваме в блатото не на тази тема, която трябваше... И всичко това само и само за да не ми се наложи да изричам онези думи, от които знаех, че боли ужасно много... за които нямах кой знае каква причина.

Ето го Чарлз — седнал точно насреща ми. Част от мен — доста енергична и значителна част — искаше да му се извини, да го изведе в чаената градина и да се люби отново с него. Само че останалата част от мен нямаше този път да се поддаде толкова лесно. Бях взела вече решение и щях да го изпълня, независимо колко болка и нещастие щеше да донесе то и на двама ни.

— Толкова съм незряла. Имам да раста и да раста.

— Аз също. Ние...

— Но не и заедно с теб.

Устата му се отпусна, а очите му се отвориха широко. Той сведе поглед надолу, затвори уста и въздъхна:

— Добре.

— И двамата сме твърде млади. Беше ми страшно хубаво с теб.

— Покани ме тук, за да се срещна с родителите ти, преди да ми съобщиш това? Не мисля, че беше честно. Само им загуби времето.

— Те те харесват толкова много, колкото и аз — възразих. — Искях да говоря с теб на място, което ми е познато, където се чувствам на своя територия, понеже, повярвай ми, никак не ми е лесно. В края на краищата аз наистина те обичам.

— А-ха... — Той продължаваше да избягва погледа ми и оглеждаше стените, сякаш търсеше потаен изход, през който да избяга. — Искаш от мен да ти разказвам плановете си за бъдещето, които могат въобще да не се осъществят, да те разочаровам заради нещо... нещо, което по всяка вероятност е просто един мираж. И успях да те разочаровам.

— Не. — Вирнах брадичка, независимо че бях доста смутена. Чак сега разбирах причината за реакцията си. — Казвам ти го направо. По-късно, след година, пет или десет, когато и двамата постигнем нещо в този живот, когато съзнанията ни са вече възрастни, когато знаем какво точно искаме...

— Аз лично знам какво искам още от малък — прекъсна ме Чарлз.

— В такъв случай трябва да намериш някой, който поне малко да прилича на теб. Не знам какво ще правя в бъдеще, нито пък накъде ще ме отведе вятърът.

Чарлз кимна.

— Май те натиснах прекалено силно.

— По дяволите, стига вече с това — сопнах се аз. — Звучиш ми като...

— Като?

— Няма значение. — Погледнах го с широко отворени очи и се помъчих да покажа с начина, по който погледът ми се плъзгаше по чертите на лицето му, истинските си чувства към него.

— Не си щастлива, нали? — попита той.

— Просто няма как да пораснем само за два-три месеца — отвърнах.

Чарлз вдигна ръце.

— Искаше ми се да бъда с теб, да правя любов с теб, да те прегръщам, да те наблюдавам, когато заспиваш... — Открих, че обрисуваната от него прекалено домашна картина направо ме плаши. Не че онова, което си представях аз, бе кой знае колко по-добро. Младостта е време за приключения, за промени, а не за успокоение и за прекарване на живота по фиксирана и отъпкана пътека.

— Би могла да ме научиш на толкова много неща за политиката и за начините, по които хората работят заедно — продължаваше той. — Имам огромна нужда от това. Мисля, че на сегашния момент съм се изгубил. И вероятно ти би могла да балансираш нещата в мен.

— Чудя се дали някога въобще бих била готова за подобно нещо — поклатих глава аз. — Може би ще бъде по-добре, ако просто си останем приятели.

— Трябва винаги да бъдем приятели — натърти той.

— Значи отсега нататък сме просто приятели — обобщих веднага.

— Много мъдро, Касея — наруши след кратка пауза Чарлз настаналата няколкоминутна тишина. — Извинявай, че се държах така тромаво.

— Въобще не е било тромаво. Беше очарователно. Наистина.

— Очарователно, сигурно. Но убеждаващо — едва ли.

— Не знам какво точно искам, Чарлз. Трябва първо да открия самата себе си.

— Вярваш ли в мен? — попита той. — Ако вярваш, би трябвало да знаеш вече, че животът с мен едва ли би могъл да бъде някога скучен.

Изгледах го с наполовина раздразнен, наполовина озадачен поглед.

— Работата, която възнамерявам да върша, ще бъде с изключителна важност. Не зная колко точно време ще ми отнеме, Касея, но вече горе-долу имам някакви основни представи. Имам представа къде и в какво бих могъл да взема участие. Работата, която върша самичък — не съм давал в университета да разберат за нея — е нещо изключително добро. Не е нещо извънредно, разбира се, но е добро... и е само за разгривка.

Чак сега виждах другата страна на Чарлз. Тя определено никак не ми хареса. Лицето му се бе набръчкало в убеждаваща гримаса.

— Няма нужда да ми обясняваш колко си мъдър — сопнах му се аз.

Той ме прегърна през раменете. Ръцете му бяха нежни, но настоятелни.

— Въпросът не е само да си умен — каза той. — Сякаш просто имам дарбата да виждам в бъдещето. Наистина това, което правя сега, ще бъде прелестна работа. Понякога си мисля дали и моята партньорка, която и да е тя, няма да изпита желание да се включи в тази работа. Трябва да избирам партньорката, приятелката, любимата си прекалено внимателно, понеже работата никак няма да е лесна.

В този момент усетих, че точно сега бих могла да сложа край на разговора — просто с едно ръкостискане и обикновено „довиждане“. Никак не ми хареса новият Чарлз, който виждах пред себе си. Не беше умен дори наполовина колкото баща ми, но въпреки това бе изпълнен с чувство за собствената си значимост — егоист, пълен с грандомански идеи.

— Имам собствена работа, над която трябва да залягам — казах най-накрая аз. — Имам нужда да бъда нещо повече от „нечий партньор“, който просто да поддържа работата на човека до себе си.

— Разбира се — съгласи се веднага той. Дори може би прекалено бързо.

— Трябва да следвам собствения си път, а не да се прилепя към някого и да бъда влачена подире му — продължих.

— Разбира се! — Лицето му отново се сгърчи.

„О, Господи, Чарлз, моля те, недей да плачеш, по дяволите!“

— Вътре в мен има толкова много — поде отново той. — Чувствам се толкова силен. Никога не съм можел да се изразя правилно, а щом не умея това, определено никога не бих могъл да те убедя. Само че ми се иска да знаеш, че никога през целия си живот не съм срещал жена като теб.

„Не че си срещал кой знае колко“, помислих си не твърде любезно аз.

— Искам да знаеш, че където и да отидеш, каквото и да правиш, ще те чакам — продължаваше той.

Хванах го за ръката, чувствайки, че това е горе-долу подходящ, макар и не най-правилния начин за излизане от тази напрегната ситуация.

— Наистина чувствата ми към теб са силни, Чарлз — изрекох внимателно. — Никога няма да ми станеш безразличен.

— Ти не искаш да се омъжваш, аз в момента не мога и ти прекрасно го знаеш... Следователно не можеш да мислиш за мен като за надежден партньор или нещо от този род. Предполагам, че не искаш повече да се виждаме.

— Искам да имам свобода на избора, Чарлз. А това е нещо, с което точно сега не разполагам.

— Защото аз се изпречвам на пътя ти, така ли?

— Точно така — кимнах.

— Касея, никога не съм бил по-сконфузен и по-засрамен.

Втренчих се в него, без да проумявам каквото и да било.

— Имаш да учиш още доста неща за мъжете.

— Разбира се.

— Както и за хората по принцип.

— Несъмнено си прав.

— Само че не искаш аз да съм този, който ще те научи на това. Какво, по дяволите, направих, за да свърши всичко толкова бързо?

— Нищо! — извиках аз. Нямах да успея да се контролирам още дълго. След всичко, което се бе случило, осъзнаването на простия факт, че ще се наложи Чарлз да остане и през нощта, ми причиняваше почти физическа болка. От гарата на Каулуун не тръгнаха никакви влакове по това време. Щеше да се наложи да се гледаме лице в лице и на сутринта... а на всичкото отгоре и родителите ми щяха да се мотаят наоколо.

— Искам да живея сама, сама да се грижа за себе си и сама да се разпореждам с живота си, за да видя на какво, по дяволите, съм способна — заявих, като едва не заеквах от вълнение. Очите ми бяха пълни със сълзи. Вдигнах глава, за да не потекат по бузите ми. — Не ме чакай, Чарлз. Защото това в никакъв случай не е моето разбиране за свобода.

Той светкавично поклати глава.

— Явно съм сбъркал някъде.

— Не, дявол да го вземе! — креснах аз.

Все още не бяхме излезли от „стаичката на спомените“. Улових го за ръка и го поведох към жилищните помещения, след което отворих вратата към чаената градина и го побутнах през нея със стиснати зъби.

Чаената градина бе разположена в една цилиндрична клетка, разположена на десет метра под повърхността на планетата. От стените, тавана и пода се протягаха огромни зелени храсти, които жадно ловяха с листата си лъчите на портативното слънце. Клоните им тихо шумоляха, разбудени от движението на въздуха. Дръпнах Чарлз за ръката. Двамата спряхме в южния край на градината.

— Аз съм тази, която прави нещо не както трябва — казах му. — Не ти, а аз.

— Не ми се вярва — възрази Чарлз. — Чувствам се толкова отчетливо виновен...

— Може би всичко щеше да е различно. След три, пет или един Господ знае колко години. Но просто сега не е момента. А никой не знае какви ще бъдем тогава...

Чарлз седна на една пейка. Отпуснах се до него, като крадешком избърсах очи с ръкава на дрехата си. Само преди няколко години бях престанала да си играя с кукли и се бях задълбочила в научнопопулярните серии за викторианската епоха на Земята, предавани по „ЛитВид“. Защо всичко се разви толкова светкавично?

— На Земята — обади се Чарлз, — хората учат децата си от най-ранна възраст на всичко, което впоследствие ще им бъде нужно да знаят за секса и женитбата.

— Е, тук, на Марс, сме малко по-старомодни.

— Според мен всичките ни грешки произлизат от пренебрегването на другия.

— Да, пренебрегвам те, тук си прав. — Гласовете ни вече се бяха поуспокоили и тонът на разговора бе напълно нормален. Сякаш обсъждахме различните видове чай. „Марсианците са влюбени до дъното на душата си в своя чай. Ако питаш мен, лично аз предпочитам пеко, а ти?“

— Няма да ти се извинявам повече — каза Чарлз и ме улови за ръката. Стиснах я нежно. — Искам да знаеш, че наистина мислех всичко онова, което ти казах. Сега пак ти повтарям — когато си готова, където и да сме двамата, ще те чакам. Няма да се оттегля просто така.

Избрал съм теб, Касея, и никоя друга. Не мисля, че бих могъл да бъда щастлив с която и да било, освен с теб. Дотогава ще продължа да ти бъда приятел. И обещавам, че няма да очаквам нищо повече и от теб.

Искаше ми се да подскоча и да изкрещя: „Чарлз, това е направо глупаво, ти така и не си разбрал онова, което исках да ти каж...“. Но не го направих. Внезапно пред очите ми изникна Чарлз в образа на стрела, изстреляна право в целта — честен и прям мъж, който нямаше никакво намерение да лъже или да увърта и който по всяка вероятност щеше да бъде прекрасен и предан съпруг.

Но не и за мен. Моят и неговият пътища със сигурност бяха крайно различни. Що се отнася до мен, може и никога да не успея да постигна целта си, но бях уверена, че въпросната ми цел, каквато и да беше тя, бе крайно различна от неговата.

Осъзнах, че ще ми липсва ужасно и болката стана много по-силна, отколкото бих могла да понеса.

Тръгнах си. Баща ми показа на Чарлз стаята за гости.

След известно време баща ми дойде в моята стая. Вратата, естествено, бе заключена, а и бях изключила интеркома, но дори през пластове стомана и пяна дочух почукването му. Пуснах го да влезе. Той седна на ръба на леглото ми.

— Какво става? — попита той.

Заплаках тихо.

— Да не би да те е наранил по някакъв начин?

— О, Боже, не, разбира се!

— А ти? Да не би ти да си го наранила?

— Да.

Баща ми поклати глава и присви устни, преди да успее да се овладее.

— Няма да те разпитвам повече за нищо. Ти си моя дъщеря. Но възнамерявам да ти кажа нещо и според мен си струва да ме изслушаш. Чарлз със сигурност е влюбен в теб и не се съмнявам, че ти си направила нещо, с което да предизвикаш любовта му...

— Моля те!

— Заведох го в стаята за гости. Видът му ми напомни за малко кученце, което е загубило стопанина си.

Обърнах се към стената. Сърцето ми се късаше.

— Защо го покани тук? За да се срещне с нас ли?

— Не.

— Той мислеше, че причината е именно тази.

— Не е.

— Добре де, добре. — Баща ми кръстоса крака и сложи ръцете си върху тях с невероятно мъжествено и бащинско излъчване. — От години насам се чудя какво ли бих направил, ако някой се помъчи да ти стори нещо. Знаеш колко те обичам. Вероятно понякога съм се държал наивно, понеже никога не съм си и помислял за това, какъв ефект ще оказваш върху околните. Отгледахме те добре...

— Татко, моля те!

Той си пое дълбоко въздух.

— Искам да ти кажа нещо за мен и за майка ти. Нещо, което със сигурност не знаеш. Просто мисли за това като за мое задължение, произлизащо от пола ми. Понякога жените могат да нараняват със страшна сила мъжете.

— Знам. — Не можех да понасям мяученето си.

— Изслушай ме. Някои жени мислят, че мъжете са невероятно трудни характери и затова трябва да вземат от тях всичко добро, до което успеят да се докопат. Само че аз не одобрявам това. Не одобрявам и начина, по който ти нараняваш мъжете. По същия начин бих реагирал и ако видя Стан да наранява някоя жена.

Поклатих безпомощно глава. Просто ми се искаше да остана сама...

— Това е семейна история. Знай, че си струва. Майка ти близо година се колеба между мен и един друг мъж. Каза, че ни обичала и двамата и не можела да вземе еднозначно решение. Не можех да се примиря с мисълта, че трябва да яделя с някого, но също така не можех и да я оставя да си тръгне. Е, след време тя заряза другия, дойде при мен и каза, че съм бил единствен... само че болката си остана и дори и сега не съм в състояние да я забравя. А оттогава минаха тринайсет години. Ако знаеш колко ми се иска да мога да бъда галантен, мил, да ѝ простя... но въпреки това продължавам да скърцам със зъби, когато чуя името му. Животът на хора като нас не е чак толкова елементарен. Ние искаме да си мислим, че животите ни принадлежат, но не е така, Касея. Не ни принадлежат. О, Господи, ако знаеш колко ми се иска да ни принадлежаха...

Не можех да повярвам, че баща ми ми говори подобни неща. Честно казано, въобще не ми се искаше да го слушам. Майка ми и баща ми винаги са били влюбени един в друг и щяха да си останат така веќе веков. В края на краищата аз не бях плод на някаква нестабилна и лигава емоция, нито пък продукт на нещо толкова хаотично като това, което в момента ставаше между Чарлз и мен.

За няколко секунди дори бях изгубила дар слово.

— Моля те, върви си — казах най-накрая, когато успях да си поема дъх, подсмърчайки. Баща ми си тръгна, като промърмори някакво извинение.

На следващата сутрин, след една закуска, която сякаш нямаше свършване, придружих Чарлз до гарата на Каулуун. Целунахме се едва ли не като братче и сестриче. И двамата ни болеше прекалено много, за да можем да си кажем каквото и да било. Стиснахме си ръцете за секунда, впили очи един в друг. След това Чарлз се качи на влака, а аз се обърнах и побягнах.

Междувременно по света ставаха странни работи.

ОМ „Клайн“ поиска, но не получи никакви гаранции за солидарност от Съвета. Настъпи разцепление. Земята и ВИЗА започваха да стават нагли и искаха все повече ОМ да подписват невероятно задължаващи споразумения с тях. Имаше случаи на нови налагания на ембарго върху ОМ. Някои дори банкрутираха. Дори най-големите ОМ, останали по някаква случайност незасегнати, отбелязаха, че системата на независимо съществуващи една от друга фамилии е на път да се разпадне окончателно. Бъдещият съюз, който вероятно щеше да възникне, нямаше да бъде въпрос на избор, а по-скоро на необходимост.

Горе-долу по това време молбата ми за чирачество бе отхвърлена за пръв път. От Дюри се върнах в МУС и продължих следването си по правителствен мениджмънт, чиито ученици бяха доста намалели. След шест месеца отново подадох молба и тя пак не бе удовлетворена.

Битрас Мейджъмдар, синдик на ОМ „Мейджъмдар“ и мой трети чичо, бе призован на Земята към края на 2172 година (53 М-година), където трябваше да свидетелства пред Сената на Обединените щати на Южното полукуълбо. Това между другото ни спести доста пари. По

принцип политиците и синдиките рядко говореха пред публика. Но арогантността на Земята бе направо пословична.

ВИЗА (Великият източно-западен алианс) постепенно се бе превърнал в най-великата икономическа и политическа сила на Земята. Съединените щати бяха запазили позицията си на „първи сред равни“ дори и в състава на ВИЗА. Въпреки това на Марс се поддържаше твърдението, че ВИЗА използва САЩ, за да изрази недоволството си от липсата на разбирателство сред марсианците по въпроса за обединяването. Затова САЩ искаха да говорят директно с нас и за целта призоваха един доста влиятелен марсианец.

По някакъв перверзен начин всичко изглеждаше много романтично и вълнуващо; освен това, ако всички бяха практични, вероятно никога нямаше да получа предложение да отида на Земята. Дори най-ревностните марсианофили винаги гледаха към Земята с копнеж. Каквото и да си мислехме за тромавата ѝ политика, за трескавата ѝ любов към технологиите, които постепенно ни заливаха, и за начина, по който се стремеше да задуши в зародиш биологичните експерименти с хората, все пак не забравяхме, че на Земята човек може да се разхожда под открито небе, незащитен от скафандри и шлемове, и това ни караше всички да мечтаем да стъпим поне веднъж там.

Затова, след като се бях провалила два пъти, подадох за трети път молба за чирачество и този път тя бе приета. Подозирах, че майка ми бе вкарала някои от връзките си (въпреки че тя никога не си призна). Молбата ми отиде много по-напред, отколкото някога бе стигала, интервютата с мен вървяха на все по-високо ниво и най-накрая ми дадоха да разбере, че гледат доста сериозно на кандидатурата ми.

Последният път, когато се срещнахме с Чарлз през това десетилетие, беше през 2173 година. Докато чаках отговора на молбата си, бях наела стая в блока на Съвета в Улисис и работех в офиса на Бет Ървин Шарп, посредник за Тарсис. Да работиш за Шарп бе направо страхотно изживяване. Майка ми смяташе, че давайки ми работа като тази, ОМ ми прави огромна услуга.

Веднъж отидох на едни благотворителни танци, приходите от които се изпращаха във фондовете на научния университет в Тарсис — новооткрито, но вече набиращо скорост средище на марсианската научна мисъл, както и център на работата с мислители.

На танците видях Чарлз в компанията на някаква млада дама, чийто външен вид определено не можех да одобря. Не след дълго погледите ни се срещнаха.

Бях облечена с открито провокираща подсъзнанието рокля, която подчертаваше точно онова, което трябваше (не че се нуждаех от това). Чарлз бе облечен с безличната университетска униформа. Той успя някак да се изскубне от обятията на приятелката си и двамата се взряхме един в друг през една маса, отрупана с пресни новосъздадени зеленчуци. Каза ми, че изглеждам чудесно. Върнах му комплимента и му казах, че дрехите му са прекрасни (което не беше истина; бяха направо ужасни). Виждаше ми се спокоен, само че аз бях невероятно нервна. Въпреки всичко продължавах да чувствам вина за станалото в Ила... вина и още нещо друго, което не можех да определя със сигурност. Близостта му ме накара да се чувствам неудобно, но си казах, че продължавам да мисля за него като за приятел.

— Подадох молба за чирачество при някой синдик. Умирам да отида на Земята — споделих с Чарлз. — И, знаеш ли, има доста голяма вероятност да успея. Мога да отида на Земята с моя чичо Битрас.

Чарлз измънка, че се радвал за мен, но не изглеждаше чак толкова щастлив. След кратка пауза добави мрачно:

— Ако отидеш там, това означава, че няма да те има цели две години. Тоест, една марсианска година.

— Няма да усетим кога ще прелети — успокоих го аз.

Чарлз явно не беше особено убеден в това.

— Казах ти, че винаги съм искал да бъда твой партньор — измърмори той.

— Като те гледам, май състоянието не може да се опише точно като „очакване“ — кипнах изведнъж. Внезапната смесица от гняв и смущение накара лицето ми да пламне.

Но Чарлз беше понаучил това-онова относно начина, по който да се държи с хората.

— Ако трябва да сме честни, думите, които ми наговори, не бяха чак толкова окуражаващи.

— Ти пък не ми се обади нито веднъж — отрязах го аз.

Той поклати глава.

— Ти беше тази, която реши да се сбoguва, не помниш ли? Все пак в мен е останала поне малка частичка гордост. Предположих, че

ако някога си промениш решението, ти ще си тази, която ще ме потърси.

— Доста арогантно от твоя страна — тръснах. — Отношенията между двама души обикновено се основават на устната връзка между тях.

Той очевидно си прехапа езика, за да не каже нещо, за което после сигурно щеше да съжалява, и извърна поглед встрани.

— Твоят свят май от известно време стана прекалено огромен за мен — каза след кратка пауза той. — Чакането вече не ми изглежда практичен начин за запълване на времето.

Впих безмълвно поглед в него.

— Вече си пораснала — продължи той. — Виждам, че постепенно ставаш всичко онова, което явно си искала да бъдеш. Желая ти успех. Винаги ще те обичам.

Той се поклони, обърна се и си тръгна, като ме остави напълно объркана. Бях се приближила до него като към стар приятел, а той отново бе започнал онзи неудобен разговор, за който си мислех, че отдавна е останал зад гърбовете ни. И на всичкото отгоре бе отворил темата, точно след като бях споделила с него нещото, което според мен щеше да се превърне в превратна точка в моята кариера! Това си беше чиста проба емоционално изнудване.

Тръгнах с накъсана крачка към едно малко павилионче за почивка. Там се изправих пред кръглото огледало и се загледах в себе си, питайки се вбесено защо се чувствах толкова ужасно и защо бях толкова нещастна.

— Прав му път — изрекох на глас, като се опитвах да убедя себе си. Без особен успех.

Никога не успях да намразя Чарлз и никога не открих в него нито една черта, която да не заслужава одобрението ми, ако не и възхищението ми. И все пак дори сега, когато между мен и нея лежи цяло столетие живот, не мога да се насиля и да нарека онази млада жена, която бях някога, глупачка.

Разказвам ви всичко това като тривиална прелюдия към неща, които нито аз, нито Чарлз можехме тогава да си представим, че въобще ще се случат. Сега поглеждам назад и виждам безмилостния ход на

събитията, които превърнаха следващите седем години в най-великото събитие от човешката история.

Тривиална болка, тривиални животи. Просто шумолене на пясъчинки, носени от грандиозна буря.

ЧАСТ ВТОРА

Можеш отново да се завърнеш у дома, но всичко си има своя цена.

В края на двайсет и втори век пътуванията между Марс и Земята продължаваха да са корпоративна или правителствена глезотия, или привилегия на по-заможните. Пасажер от средната класа, пътуващ от Земята до Марс или от Марс до Земята, трябваше да заплати около два милиона Т-долара за удоволствието.

Останалите хора, които не можеха да си позволят подобен лукс, трябваше да се задоволят само с изпращането на съобщения по свръхсветлинния информационен канал. Това пък на свой ред издигна естествена стена между желаещите да говорят очи в очи.

Закъснението на сигнала при разговор между Земята и Луната е около две и две трети от секундата — достатъчно, за да си поеме човек въздух и да не загуби нишката на мисълта си. До Марс обаче къснението, в зависимост от „танца на планетите“, е от седем до четирийсет и четири минути.

По този начин изкуството на разговора между Земята и Марс се превърна в отживелица твърде рано.

Веднага щом чух, че съм одобрена за „чирак“, започнах усилено да изучавам повторно историята на земната политика и култура. Вече бях изпреварила с няколко дължини всички останали марсианци, що се отнася до обикновеното образование; бях се превърнала в нещо необичайно за Марс; в терафил^[1]. Сега обаче имах нужда да стана експерт в тази област.

Имах известна представа какви въпроси ще ми задават. Знаех прекрасно, че ще следват интервюта, траещи с часове, и свирепи наблюдения. Само че не знаех кой точно ще ръководи изпитването. Когато най-накрая научих, не знаех дали трябва да се успокоя или напротив — да се изнервя още повече. Сега си мисля, че в крайна сметка съм се успокоила. Първото интервю щеше да бъде с Алис — главният мислител на „Мейджъмдар“.

Интервюто бе ръководено от Ила и се проведе в един офис, запазен за по-формални, вътрешнофамилни събирания. Спомням си, че онази сутрин се обличах извънредно бавно, внимателно се гледах продължително време както в огледалото, така и във видеоизображението, търсейки пукнатини отвътре и отвън.

Опитах се да се самоуспокоя с една стометрова разходка до бизнес офисите. Внимателно подбрах по-дълъг маршрут през фамилни градини, далеч от главните тунели, запълнени с цветя, зеленчуци и малки дръвчета, които растяха под лъчите на изкуственото слънце.

Мислителите бяха невероятно учтиви, изпълнени с почти безкрайно търпение и страхотно приятни като личности. А, да, освен това бяха и по-умни, и по-бързи от хората, и то в значителна степен. Никога преди не бях говорила с Алис, но знаех, че чичо ми е заложил в нея доста специфичен набор от критерии за собственото си „чиракуване“. Дори малко се съмнявах дали тя ще ме оцени безпристрастно. Но като се има предвид възрастта ми и липсата ми на опит, това малко съмнение бързо порасна и се превърна в едва ли не нервна истерия.

Няколко минути преди интервюто се бях представила на ректора — непретенциозен, с лице на монах, на средна възраст. Беше от Джида

и се казваше Пек. Бях го срещала и преди, когато се подготвях за научната си работа. Той се опита да ме поуспокои:

— Алис си знае добре работата, плюс това е и в добро настроение.

Това беше малка шегичка. Мислителите нямат настроения — те просто могат да ги имитират, но никога не се оставят да бъдат завладени от тях. За разлика от мен. Междувременно настроението, което ме бе завладяло в момента, се приближаваше до състояние на паника.

Промърморих нещо от рода на „Готова съм да започваме“. Пек се усмихна, потупа ме по рамото, сякаш имаше пред себе си малко дете, и отвори пред мен вратата на офиса.

Никога не бях идвала тук. Стените бяха от тъмнорозово дърво, метаболичният килим меко блестеше в горскозелено, а светлините ненатрапчиво просветваха иззад пиринчени аплици.

Зад бюрото с цвят на опал привидно седеше малко момиченце с дълга черна коса и ефирна бяла рокля — изображението на Алис. Ръцете ѝ бяха скръстени на повърхността на масата, обагрена в черно и огненочервено. Алис бе наречена така в чест на вдъхновителката на Луис Карол — Алис Лидъл, и предпочиташе интерфейса на съименничката си. Образът ѝ потрепна, само колкото да подчертае нереалността си, след това се стабилизира.

— Добро утро — произнесе тя. Гласът ѝ бе сладък и женствен.

— Добро утро — усмигнах се аз. Усмивката ми проблесна също като образа на Алис — колкото да разкрие, че е изцяло изкуствена.

— Преди известно време сме работили заедно, но ти вероятно не си спомняш — каза Алис.

— Не — признах аз.

— Когато беше шестгодишна, аз ръководах един курс по история от „ЛитВид“. Спомням си, че беше много добра ученичка.

— Благодаря.

— От няколко месеца насам Битрас и ОМ „Мейджъмдар“ се готвят за пътешествие до Земята, където той трябва да се срещне с различни партньори и официални лица.

— Аха. — Слушах внимателно, като се опитвах да се съсредоточа върху думите, а не върху образа.

— Битрас ще вземе със себе си двама обещаващи млади хора като „чираци“. „Чираците“ имат някои доста важни задължения. Седни, ако обичаш.

Седнах.

— Да не би външният ми вид да те кара да се чувстваш неудобно?

— Не, не мисля. — В действителност беше странно да гледаш пред себе си малко момиченце, само че бях решила (по-точно, бях се принудила да реша) да не се впечатлявам чак толкова. Щеше да ми се наложи да работя доста с мислители.

— Програмата, по която си учила, идеално отговаря на изискванията на Битрас. Наблегнала си доста усилено на управлението и мениджмънта. Освен това си учила теория на мениджмънта по курсовете за самообразование.

— Поне опитах.

— Освен това си изследвала земните обичаи, история и политика до известна степен. Какво чувстваш към Земята?

— Тя не спира да ме удивлява — отвърнах.

— Смяташ ли я за привлекателно място?

— Направо я сънувам. Много ще се радвам, ако успея да я видя на живо.

— А какво ще кажеш за земното общество?

— В сравнение с него Марс прилича на блато — признах си. Не знаех — никога не можах да се науча — как да се преструвам. Хм, така или иначе се съмнявах дали Алис щеше да се впечатли кой знае колко от преструвки.

— Според мен това не подлежи на съмнение. Но какви са силните страни на Земята, когато я разглеждаме като едно цяло?

— Не съм много сигурна дали Земята може да бъде разглеждана като едно цяло.

— И защо?

— Дори с всичките комуникации, с които разполага човечеството, с всичките еднаквости на хората... продължавам да смятам, че различията са много. Между съдружниците, между враждуващите държави, между малцинствата на неподложените на геронтологична терапия... разликите са доста.

— Според теб Марс по-еднороден ли е?

— По-нееднороден и по-непоследователен, бих казала.

— Защо?

— Защото над осемдесет процента от земното население е подложено на терапия. От шейсет земни години ражданията са планирани. По всяка вероятност никога Земята не е имала по-подбрано, по-интелигентно и по-здроаво както във физическо, така и в психическо отношение население.

— А какво ще кажеш за Марс?

Усмихнах се.

— Ние поне уважаваме прищевките си.

— Ние по-непоследователни ли сме, що се отнася до мениджмънта и решенията, които вземаме?

— О, това не подлежи на съмнение — отвърнах аз. — Погледнете само нашата така наречена политика и всичките ни отчаяни опити за обединение.

— Според теб как това ще се отрази на преговорите на Битрас?

— Не мога да гадая. Дори не знам какво възнамерява да прави... какво е решило ОМ или съвета.

— Как възприемаш характера на Съединените щати и техните съюзници?

Внимателно и предпазливо изнесох един кратък курс по история — елементарна преценка на един комплексен въпрос, като прекрасно съзнавах колко невъобразимо голяма е паметта на Алис.

Към края на двайсети век международните корпорации имали почти толкова силно влияние върху земните дела, колкото и правителствата. Земята била на път да преживее първата по рода си „революция на данните“. Данните полека-лека се превърнали в толкова важен артикул, колкото били суровините и производствените мощности. В средата на двайсет и първи век нанотехнологиите вече не били толкова скъпи. Нанорециклаторите били в състояние да произвеждат суровини от отпадъци. По този начин данните и дизайнът заели първо място сред приоритетите на човечеството.

Невярната идея за отделни нации и правителства все още била поддържана по изкуствен начин, само че все по-често политическите решения се взимали въз основа не на националната гордост, а на икономическия потенциал. Войните полека-лека изчезнали, в бюрата по труда всеки ден се записвали все нови и нови хора, останали на

улицата заради нанотехнологиите или заради други форми на автоматизация. Сред този свят на данните изведнъж една класа от подложени на терапия висококвалифицирани и самоуверени работници въстанала и поискала гласът им да бъде равен с тези на бордовете на директорите.

През първите няколко години на двайсет и първи век новите способности на ефективната психологическа терапия започнали да трансформират земната култура и политика. Подложените на такава терапия взели да се държат като нова класа, по-скоро ментална, отколкото икономическа. Ако не се брои очакваното спадане на екстремалните и разрушителни начини на поведение у хората, подложените на терапия се оказали доста по-приспособими и гъвкави, много по-интелигентни и затова и по-скептично настроени. Техните политически, религиозни и философски изисквания били според собствените им стандарти за доказателство. Те не били просто „истински вярващи“. Независимо от това обаче те работели и с останалите хора (дори и непреминали психологическа терапия) много по-лесно и ефективно. Кредото на апологетите на терапията било „Разумното общество е добро общество“.

Тъй като икономическата унификация на повечето от нациите към 2070 година била вече факт, натискът върху неподложените на психологическа терапия — да премахнат чудатостите и неефективностите в природата и възпитанието си — станал почти непоносим. Онези от тях с неадекватни психологически профили открили, че е все по-трудно да си намерят работа.

Към края на двайсет и първи век кастата на неподложените на психологическа терапия наброявала около петдесет на сто от цялото население на Земята, но въпреки това произвеждала по-малко от една десета от световната икономическа продукция.

Нациите, културите и политическите групировки трябвало да се пригледат към подложените на терапия, за да оцелеят. Промените били доста драстични, но много по-безболезнени, отколкото били останалите приливи и отливи в човешката история. Както ми напомни Алис, резултатът от тях бил не унищожаване на някоя политическа или религиозна организация, както се надявали някои — това било прераждане на видовете. Развили се нови, по-качествени стандарти, философии и религии.

С промяната на индивидуалното се изменяло и груповото поведение. Същевременно се променила и световната търговия. Първоначално нациите и главните икономически корпорации се опитали да съхранят старите си лични привилегии и да запазят независимостта си. Само че в края на последните десетилетия на двайсет и първи век международните корпорации, притежавани и ръководени от подложени на терапия работници и тясно свързани с тях мениджъри, контролирали световната икономика под прикритието на местните демократични правителства. Противно на традициите — тези акумулирани масови мечтания — маските си останали, само че умните личности и групировки нямало как да не забележат очевидното.

Притежаваните от работниците корпорации си разпределили обичайните сфери в икономиката. Пътуването и облагането с данъци били уредени около границите, валутите били стандартизирани, а кредитните мрежи се разпрострели върху целия свят. Икономиката се превърнала в политика. Новата действителност била формирана посредством наднационални алианси.

ВИЗА (Великият източно-западен алианс) обединявал Северна Америка, по-голямата част от Азия и югоизточна Азия, Индия и Пакистан. ВАЮП (Великият алианс на южното полукуълбо) включвал Австралия, Южна Америка, Нова Зеландия и по-голямата част от Африка. „Еврокон“ израснал от лоното на старата Европейска икономическа общност (ЕИО), като към него постепенно се включили прибалтийските и балканските държави, Русия и Турският съюз.

Необвързаните с нито един от трите големи алианса държави били съсредоточени главно в Близкия изток и северна Африка. Това били нации, в по-голямата си част пропуснали както индустриалните, така и информационните революции.

В началото на двайсет и втори век голяма част от земните правителства забранили на неподложени на психологическа терапия да извършват „деликатни“ дейности, освен ако не били от така наречените „велики личности“ — хора, които не се нуждаят от терапия, за да отговарят на високите стандарти. Групата на „деликатните“ дейности постепенно включвала все повече и повече понятия.

Тогавашните строежи на селищата на Луната и на Марс били още в началния си стадий, а изискванията към потенциалните заселници

били много високи; хората, които не били подходящи, просто нямало как да прескочат. Романтиката на самата мисия — заселване на Марс! — привлякла толкова много желаещи, че организаторите трябвало да бъдат необичайно взискателни. Имало случаи, когато дори подложени на терапията бивали отхвърляни заради „великите личности“.

Всички заселници от бъдещата Тройка се подложили на терапия. Голяма част отхвърлили така наречената „мандатна“ терапия — новата земна тирания.

Алис и аз постепенно зарязахме официалния изпитен тон и преминахме на свободен и непринуден разговор. Алис толкова ловко извърши смяната, че почти не я усетих.

Зачудих се какво ли е да живееш сред непрестанни чудатости и интелектуална мъгла. Попитах Алис как си представя един такъв свят.

— Много интересен и доста опасен — отвърна тя. — В някои случаи там има по-голямо разнообразие в човешката природа. За съжаление обаче повечето от тези „разнообразия“ са неефективни или дори деструктивни.

— Ти подлагала ли си се на психотерапия? — поинтересувах се аз.

Тя се засмя.

— Много пъти. Рутинно действие за мислителя е да се подлага на анализ и терапия. Ами ти?

— Никога — поклатих глава. — Като че ли нямам никакви разрушителни настроения или чудатости. Мога ли сега аз да ти задам един въпрос?

— Разбира се.

Започвах да се чувствам малко по-спокойно. Дори и Алис да не ме одобряваше, поне не го показваше външно.

— Ако Земята е толкова удобно и здравословно място, защо всички там толкова се натискат за Марс? Провеждането на терапията не подобрява ли уменията за преговори?

— Е, поне позволява едно по-добро разбиране на други личности и организации. Само че целите въпреки всичко трябва да се осъществяват, а решенията — да се взимат.

— Добре. — Почувствах как горещината на спора се разгаря в мен. — Само кажи, че системата от факти е една и съща както за Марс, така и за Земята, и няма да се съглася с теб.

— Според теб целите ни не са ли едни и същи?

— Не. Нашите са малко по-различни. Защо не можем да разработваме собствените си ресурси, както си искаме, и да постигнем някакъв компромис, или просто да се оставим едни други на мира?

— Това може да става дотогава, докато целите не са взаимно изключващи се.

— Земята оказва огромен натиск върху Марс. Твърде е възможно да се разгори конфликт. Това доказва, че сме въввлечени в някаква игра, където само един може да бъде победител. А победителят прибира всичко.

— Това е само една от възможностите — така наречената „игра с нулева сума“. Въпреки това обаче тази игра, за която говориш, не е единствения възможен изход при един евентуален конфликт.

Подсмръкнах неуверено.

— Не те разбирам — казах, като естествено имах предвид „Не съм съгласна с теб“.

— Позволяваш ли ми да изградя една хипотетична ситуация?

— Давай.

— Ще създам модел на евентуалния конфликт между Земята и Марс, при това без да използвам сложна математика.

— Имам усещането, че си моделирала това и преди, но на по-високо ниво...

— Да, така е — кимна Алис.

Засмях се.

— Тогава значи аз просто „не вървя“.

— Нямах намерение да те обиждам.

— Не, не е там въпросът — отвърнах аз. — Просто се чудех защо ли си играя да споря с теб.

— Понеже никога не се задоволяваш с условията в настоящия момент.

— Моля???

— Никога не спирай да се развиваш към по-добро. От моя гледна точка ти си идеалният партньор за дискусии. Просто никога не ме изключваш. А останалите го правят, и то доста често.

— Битрас изключва ли те?

— О, не, никога, въпреки че понякога направо го вбесявам.

— Тогава да продължим — казах, като си мислех: „Щом Битрас може да понесе това, значи мога и аз“.

Алис описа с думи и с графични проекции светкавичното приближаване на Земята до границата от деветдесет процента съгласие при провеждането на плебисцитите — с други думи, интеграцията на най-индивидуалните ценности. Революцията на данните даваше на личността равноправен достъп до всички видове информация. Хората биваха преопределяни като единици в състава на един по-голям мислещ организъм. Всички индивидуалности се интегрираха (понеже едновременно постигаха съгласие по общите ключови проблеми), само че оставаха и автономни, тъй като приемаха различията в светогледа и мнението на другите.

Искаше ми се да попитам: „Какви различия? Всички винаги се съгласяват!“, само че безспорно Алис притежаваше по-съвършени, математически дефиниции, за които тези думи имаха само приблизителни стойности. Свободата да не се съгласяваш с другия и да изразяваш собствено мнение винаги щеше да бъде защитавана въз основа на твърдението, че дори най-интегрираното и информирано общество може да греши. Въпреки това обаче рационалните хора по принцип избираха най-преките пътища за разрешаване на проблемите. Марсианският ми светоглед проплака от несъгласие.

— Това ми звучи като политическа тирания над кошер с пчели — заключих аз.

— Може и да си права, но помни, че в момента изграждаме една култура, основаваща се на данните. А за нея са характерни различието и автономията, но в рамките на политическото единство.

— Само че по-малките правителства реагират по-ефективно на проблемите на хората. Ако всички са еднакви, а ти изпитваш нужда да се противопоставиш на статуквото, но няма как да избягаш и да отидеш да живееш при различни правителствени условия... дали това наистина е свобода?

— В световната земна култура революцията на данните позволява дори и на по-големите правителства да реагират адекватно на желанията на отделните личности. Не забравяй, че комуникацията между ключовите фигури на обществото е почти непрекъсната и мигновена.

Възразих, че това ми звучи прекалено оптимистично.

— Независимо от всичко плебисцитите са светкавични. Революцията на данните насърчава личността да бъде информирана и да бъде в състояние да дискутира върху различните проблеми на обществото. Подтикван от собствените си подобрения (които скоро ще бъдат почти толкова мощни, колкото и мислителите) и от връзките си с дори още по-силни мислители, всяка една ключова фигура в човешкото общество действа като невероятно образован професор, когато въпросът опира до оценяване и Определяне на световната политика. Данните свързват хората в успоредни линии, така да се каже. При това е възможно човешките групи и мислителите да бъдат толкова добре интегрирани, че да станат неотличими едни от други. А на този етап това надхвърля възможностите ми за моделиране — завърши Алис.

— Групово мислене — казах иронично. — Честно казано, никак не ми се иска да съм там, когато всичко това се случи.

— Ще бъде доста интригуващо — възрази Алис. — А и човек винаги ще има възможност да симулира изолираност като личност.

— Само че тогава хората пък ще бъдат самотни — продължих да опонирам аз. Внезапно гласът ми изневери. Изпитвах някакво перверзно желание да бъда част от някаква по-мощна истина, от някакъв по-мощен и обединен проект. Марсианското ми възпитание и марсианският ми начин на мислене, моята персоналност и младост ме държаха в изолация. Чувствах постоянна (е, не чак толкова силна) емоционална болка, а усещането за принадлежност почти се беше загубило в мен. С цялото си сърце желях да принадлежа на някаква по-справедлива и висша кауза и да съм заобиколена от хора (приятели), които да ме разбират. Искях да не бъда самотна. С няколко тромави изречения, като постоянно се запъвах, успях някак си да обясня това на Алис, сякаш тя ми беше изповедник, а не екзаминатор.

— Ти поне осъзнаваш необходимостта от това — отвърна Алис. — По всяка вероятност, като по-млада я съзнаваш по-добре от Битрас. Потреперих.

— Да не би да изпитваш необходимост да принадлежиш на нещо по-велико, по-значително?

— Не, разбира се. За мен това е просто въпрос на любопитство. Засмях се, за да облекча малко смущението и напрегнатостта си.

— Но за хората от Земята...

— Желанието да принадлежиш на нещо велико е историческа подбуда. Хората са я познавали отдавна, понякога са воювали срещу нея, но мнозина са я смятали за неизбежна.

— Направо плашещо.

— За сегашното положение на Марс наистина е доста плашещо — съгласи се Алис. — Земните алианси не одобряват нашите „прищевки“, както ги нарече преди малко. Желанията им са за по-рационални и по-ефективни модели на равнопавна социална стабилност, простираща се върху цялата обединена в икономическо отношение Слънчева система.

— С други думи, оказват натиск върху нас, понеже сме варварска планета... Мислиш ли, че марсианците имат желание да принадлежат към нещо велико?

— Много от марсианците поставят на първо място индивидуалността и свободата си — каза Алис.

— Гранична философия?

— Марс е урбанизиран в забележително голяма степен. Личностите са тясно вплетени в най-различни икономически групировки по цялата планета. А това не ми напомня кой знае колко за семейства или личности, изолирани по границите.

— Обсъждали ли сте някога с Битрас целите, които си поставя Земята?

— Това е нещо, което той би трябвало да ти каже.

— Добре — въздъхнах аз. — Тогава ще ти кажа какво мисля аз, става ли?

Алис кимна.

— Според мен Земята има някакъв по-мощабен план и автономията на която и да е част от Тройката застава на пътя му. По всяка вероятност искат да подчинят на волята си и да контролират Марс, както вече направиха с Луната. След това ще постъпят по същия начин и с поясните^[2], и с външните заселници... Всички ни ще съберат в юмука си и ще ни държат под контрола на едно централизирано правителство, което ще се разпорежда с всички ресурси на Слънчевата система.

— Това, което казваш, се доближава максимално и до моята преценка на ситуацията — кимна Алис. — Прекарвала ли си повече време при симулирани земни условия?

— Не — признах аз.

— Така се научават доста работи. Освен това може да поискаш и да „влезеш в кожата“ на симулирана земна личност, просто за да разбереш какво именно чувства и другата страна.

— Аз наистина не съм чак толкова... на „ти“ с техниката — смотолевих.

— Ако ми позволиш да направя една забележка, това също е типично марсианска черта. Трябва задължително да наблюдаваш внимателно отсрещната страна, за да знаеш как точно да се държиш при едни евентуални преговори. По този начин се постига максимален ефект. Гарантирам ти, че те със сигурност са изучили марсианския начин на поведение до най-малките подробности.

— Ако те стават като нас, защо не мислят като нас?

— Това е общо разпространена заблуда — че за да разбереш начина, по който мисли един човек, трябва да се съгласиш с гледната му точка. Разбирането не е превръщане в някого, нито пък е съгласяване с него.

— Добре — въздъхнах аз. — И тогава какво ще се случи, когато Земята стане едно цяло и всички ние започнем да мислим по един и същи начин? И от къде на къде това ще увеличава необходимостта им от ресурси?

— Понеже целите на тази евентуална силно интегрирана менталност почти сигурно ще бъдат доста по-амбициозни от тези на една далеч по-малко еднородна организация.

— Никой ли не се задоволява с това, което има?

— Не. Нито на човешко ниво, нито пък на ниво правителство, нация или цяла планета.

Поклатих тъжно глава.

— Ами ти? — попитах след известна пауза. — Ти си доста по-силна и по-интегрирана от мен. Ти по-амбициозна ли си от мен?

— Създадена съм, за да удовлетворявам човешките потребности. Това се очаква от мен.

— Но ти си напълно легален гражданин, който има същите като моите права. Това съответно би трябвало да включва и правото да желаеш повече от това, което имаш.

— Равенство пред закона и равенство пред природата не е едно и също.

Размислих няколко секунди над тези думи. Образът на Алис се усмихна.

— Разговорът ни ми достави огромно удоволствие, Касея.

— Благодаря ти — отвърнах. Внезапно си припомних защо всъщност бе организирана тази среща и ентусиазмът ми се изпари. — Беше ми много... забавно — измънках накрая.

— Това е комплимент за мен, Касея.

Сърбеше ме езикът да задам онзи напълно очевиден въпрос.

— Ще препредам мнението си на Битрас — добави Алис.

— Благодаря ти — измяучих аз.

— Естествено, ще се наложи и провеждането на няколко интервюта с хора.

— Разбира се.

— Самият Битрас обикновено не прави интервюта.

Бях чувала за това преди. Беше ми се сторило доста необичайно.

— Той просто има огромно доверие в колегите си... е, всъщност и в мен — добави Алис, като продължаваше да се усмихва.

„Аха. А не се доверява на собственото си мнение?“

— О...

— Ще си поговорим пак някой ден — каза Алис. Образът ѝ се изправи. Ректорът Пек отвори вратата на офиса и влезе. Казах довиждане на Алис и излязох.

— Как се справих? — попитах аз Пек, докато вървахме навън.

— Нямам ни най-малка идея — отвърна той.

Чаках със свито сърце цели шест дена. Спомням си, че бях повече от раздразнителна — бях направо непоносима. Майка ми ме защитаваше пред ядосания ми баща, а брат ми Стан просто стоеше далеч от мен и гледаше да не ми се мярка пред очите. В квартирата ни стана доста оживено, понеже при нас дойде семейството на леля ми и четирите ѝ малки деца. Опитвах се да се крия колкото се може често. Не можех да реша на какво да се оприлича — на социално прокажена или на какавида, която е на път да се превърне в пеперуда.

Веднъж говорих с Даян, която по онова време вече бе младши инструктор в ОМ „Дюри“. Ней разказах нищо за интервюто, понеже бях полусуеверна. Мислех си, че подкрепата на семейството ми и на техните приятели би могла да привлече вниманието на някои зли

божества, които тъкмо си търсят млади момичета с прекалено голям късмет и просто плачат да бъдат опропадени.

На шестия ден личният ми монитор извън мелодията, показваща, че имам официално съобщение. Изнизах се тихомълком от залата извън квартирата на родителите ми, прибрах се в стаята си, заключих здраво вратата, легнах на кушетката, извадих монитора си и го поставих пред себе си. След като си поех дълбоко въздух, започнах да превъртам съобщението по екрана.

Уважаема Касея Мейджъмдар,

Молбата Ви за работа като чирак към синдика Битрас Мейджъмдар от ОМ „Мейджъмдар“ е одобрена. Вие ще бъдете негов асистент по време на предстоящото му пътуване до Земята. Скоро ще се срещнете с Битрас, затова, моля Ви, уредете делата си колкото се може по-бързо.

Подпис:
Хелън Дъгал,
секретарка на синдика,
ОМ „Мейджъмдар“

Усетих как потрепервам. Излегнах се на леглото и се зачудих дали да се смея или да се издрайфам.

Ако правилно разбирах, постепенно се приближавах към самия център на властта.

Другият късметлия, одобрен за чирак, беше едно доста трудолюбиво приятелче от станцията на Мейджъмдар във Ваститас Бореалис. Казваше се Алън Пак-Лий и беше две години по-възрастен от мен. Бяхме се срещали за кратко в МУС. Изглеждаше тих и искрен човек.

Бяхме взели със себе си и едно регистрирано копие на Алис. ОМ „Мейджъмдар“ плащаше около седем и половина милиона, за да ни

доставят четиримата (Алис Втора също се броеше за редовен пътник, въпреки че тежеше по-малко от двайсет килограма).

Като секретар и чирак-дипломат щеше да ми се наложи да прекарвам доста време с третия си чичо. Битрас, почти постоянен ерген, около три пъти по-възрастен от мен, беше станал едва ли не пословичен с непрестанните си търсения на същества от противоположния пол. Семейните ни взаимоотношения не представляваха никаква пречка: не бяхме кръвни роднини, а пък и благодарение на факта, че връзките в рамките на едно ОМ бяха насърчавани, подобни неща се слушаха доста често. Знаех това, когато приемах работата, но си мислех, че ще успея да се справя със ситуацията.

Бяха ми казали, че ухажването му е дипломатично и че приема отказа невъзмутимо и с каменно лице. Освен това знаех, че на публични места той ще се отнася с мен по бащински загрижено. Всички твърдяха, че Битрас е интелигентен, любезен и внимателен човек.

— Само че ако приемеш да легнеш с него — предупреди ме майка ми, докато ми помагаше да опаковам багажа си, — смятай се за загубена.

— Защо? — попитах аз.

— Защото Битрас е консервативен дърт мръсник — отвърна тя. — Той декларира, че обича жените от дъното на душата си. И това наистина е така, ала той ги обича по свой собствен начин. Освен това — знам го от негова партньорка — Битрас мрази секса.

— Доста съм объркана — признах аз, като натъпквах и единствения разрешен стоманен цилиндър топка дрехи.

— Казвали са ми, че прилича на хрътка, която обожава лова, но мрази да убива лисиците.

Засмях се, ала майка ми остана сериозна. Веждите ѝ се повдигнаха високо, а устните ѝ се присвиха.

— Повярвай ми. Той живее единствено и само за работата си, а за неженен мъж на неговите години сексът понякога се превръща в ирационална, объркваща и нередко опасна работа. Налага му се да живее с това друго свое аз... но никога не е бил в състояние да го контролира. Все пак обаче не забравяй, че това е върховна възможност за теб.

Направих гримаса и хвърлих аптечката в куфара.

— Провери я — заповяда майка ми. Пипнах я. Аптечката се огъна.

— Свежа е — успокоих я аз. — Честно казано, не знаех, че Битрас е толкова чудовище. Защо ли въобще хората се занимават с него?

— Може и да е чудовище, но е свещено чудовище, скъпа моя Касея. Ако той не съществуваше, щеше да ни се наложи да го създадем. Мисли за него като за фамилна скъпоценност. Устоявай на набезите му с чувство за хумор и ум и той ще преобърне света, за да направи всичко за теб. А щом веднъж те опознае, ще спре да настоява.

Майка ми огледа багажа с критичен поглед, след това кимна.

— Направо ти завиждам — каза с глас, пълен с копнеж. — Толкова ми се иска да отида на Земята.

— Дори и за целта да ти се наложи да пътуваш с Битрас?

— Няма никакъв шанс ти или аз някога да легнем с него. — Тя трепна. — Имаме твърде добър вкус. Само че... такава възможност... Помъчи се да устоиш на този звяр и излез от другата страна девствена, покрита със злато и диаманти.

— Да бе... — въздъхнах аз.

---

[1] Човек, който обича Земята; от Terra — Земя и philio — обичам. — Бел.пр. ↑

[2] Имат се предвид жителите на астероидния пояс. — Бел.пр. ↑

Два дни преди да заминем, Битрас ме извика в офисите си в Картър Сити, който се намираше в Аония Тера. Качих се на влака в Джида и стигнах до Аония. В Картър живееха повечето от персонала на ОМ „Мейджъмдар“. Там бе и домът на Битрас.

Никога не се бях срещала с Битрас и затова бях повече от нервна.

На гарата ме посрещна Хелън Дъгал и ми помогна да си хванем такси, за да преминем през транзитните тунели. Хелън бе привлекателна марсианка на около двайсетина марсиански години, но независимо от това не изглеждаше чак толкова по-възрастна от мен.

В Картър живееха десет хиляди членове на ОМ и няколкостотин кандидати, повечето от които бяха земни имигранти, напуснали Земята заради новите драконовски закони. Картър беше голям град, който продължаваше да бъде управляван ефективно. Тунелите и жилищните му помещения бяха просторни и добре аранжирани. Не изглеждаше пренаселен или случайно изникнал наред Марс като Шинктаун, нито пък прекалено официален като Дюри, нито пък уютен и познат като Ила. Присъствието на толкова много земяни, някои от които бяха претърпели доста екзотични метаморфози, понякога му придаваше доста немарсианска атмосфера.

Хелън зареди в компютъра ми данни за всички теми, които трябваше да бъдат обсъдени, и ме подготви за двудневната ми визита.

— Изучи всичко това по-късно — посъветва ме тя. — Битрас изяви желание да се срещне веднага с новата си помощничка.

— Разбира се. — Въобще не долових дори капчица завист по лицето на Хелън Дъгал. Зачудих се защо Битрас не вземе нея, вместо мен, след това се запитах дали според нея не влизах направо в устата на вълка. Определено изглеждах по-млада от нея...

Като се има предвид всичко, което бях чула, нямаше да се учудя от нищо. Вероятно се бях унесла, понеже Хелън се засмя търпеливо и каза:

— В края на краищата ти си чирак. Няма от какво да се страхувам от теб, нито пък ти от мен.

„Ами от Битрас?“ — запитах се наум.

— И, повярвай ми — продължи Хелън, сякаш бе доловила мислите ми, — всичко, което си чула от хората за нашия синдик, е чиста проба прах в очите.

— Аха...

— Адвокатите и представителите на фамилиите имат среща днес в 15,00 часа. Така или иначе обаче ти първо ще дойдеш да обядваш с мен и с Битрас. Алън Пак-Лий все още е в Бореалис. Той ще пристигне вдругиден.

Обядвахме в една зала извън централните офиси на Битрас. Очаквах да видя умерен лукс, но обстановката бе чисто спартанска: нанохрана от консерви и чай на пакетчета, сервиран в древни и очукани чаши върху маси, които сигурно бяха направени от метала на първите кораби, приземили се върху повърхността на Марс.

Битрас влезе в залата, стиснал здраво компютъра си. Псуваше яростно на език, който отначало помислих за хинди. По-късно научих, че всъщност това било пенджабско наречие. Той седна царствено на стола си и като се има предвид, че на Марс е доста трудно да се седи устойчиво и неподвижно, успехът трябваше да му бъде признат. За момент мониторът се смъкна с няколко сантиметра и Битрас се извини на съвършен, макар и малко забързан английски.

Лицето му бе тъмно, почти пурпурно и на него блестяха две напрегнати очи. Чертите му бяха доста привлекателни, въпреки че издаваха безпогрешно възрастта му. На върха на главата му се къдреше копа къса и разбъркана черна коса, в която нямаше и едно сиво косъмче. Мускулите на ръцете и краката му бяха доста здрави дори за марсианец, макар че тялото му бе далеч от съвършенството. Бе облечен с бяла памучна тениска и шорти. Бях чула, че тенисът е любимия му спорт.

— Голям натиск! Наистина голям — каза той и поклати огорчено глава. След това вдигна поглед нагоре, очите му блеснаха като на малко момченце, а устните му се разтеглиха в широка усмивка. — Свикваш ли вече? Чувствай се като у дома си! Моята племенница, чирак и асистент!

Станах и се поклоних. Той направи същото, след което се пресегна през масата, за да ми стисне ръката. Очите му се завъртяха върху гърдите ми, които бяха сравнително прикрити зад раздърпания ми пуловер.

— Идваш тук с доста добри препоръки, Касея. Очаквам много от теб.

Изчервих се. Битрас кимна отсечено:

— Мислех си, че ще имаме малко време, за да можем да се навечеряме на спокойствие. Да, ама не — ще се наложи да започваме работа веднага. Къде са адвокатите?

Вратата се отвори и в залата влязоха шестима от най-добрите адвокати и мениджъри на ОМ „Мейджъмдар“. Бях срещала четирима от тях преди години по работа. Трима мъже и три жени, като всички бяха облечени с тениски и шорти. Около вратовете им бяха омотани хавлиени кърпи. Изглежда всички бяха играли тенис с Битрас.

Никога не бях ставала свидетел, как толкова много ключови фигури се събират в една стая. Това бе може би първия път, когато попадах в центъра на събитията.

Битрас поздрави всеки един от влезлите с фамилиарно кимване. Никой дори не си и помисли да се представи. В края на краищата бях тук за собствена изгода, не за тяхна.

— Сега ще започна — обяви Битрас. — Ние сме една нещастна планета. Не смогваме да задоволяваме прищевките и капризите на Земята. Това само по себе си е достатъчно тъжно, но в действителност нашият прогрес е бавен, откъдето и да го погледнем. Никой от жителите на тази планета няма достатъчно ясно виждане как бихме могли да съберем отново парчетата на мозайката. Правителството на централистите вече е в историята от повече от година, а всъщност целта му беше да сплоти Съвета и да организира промеждутъчните сбирки. Оттогава икономиката ни се срива, а като цяло положението ни е по-лошо от онова време, когато Добъл си бе разпасала пояса. Това пък доведе до спад в търговията. Нямаме организирана търговия, затова се налага Земята да търгува поотделно с всяко едно ОМ, като на пътя ѝ се изпречват прекалено усърдни областни управители. Все още продължаваме да се плашим от евентуалното взаимно сътрудничество, за да не би случайно отново да попаднем в капана на централистите. И така... — Той скръсти ръце върху гърдите си. — В момента се нараняваме един друг. На тези преследвания, репресии и въпроси от рода на „Кой подкрепяше Добъл?“ и кой — не трябва да бъде сложен веднъж и завинаги край. Трябва да престанем да наказваме хората, симпатизиращи на Луната и на Земята, с изключване от Съвета. Както вероятно знаете, през последните два месеца се срещнах със синдиците на двайсет големи марсиански ОМ, за да обсъдим с тях формулирането на една марсианска унификация. Работехме около и

зад гърба на Съвета. Отивам на Земята с цял пакет, който имам намерение да представя, а тази вечер ще го предложа на Съвета за обсъждане. Вие вече сте успели да го изучите... Направен е бързо, мръсен е и има хиляди вратички. Сега ви давам последен шанс да го критикувате от ваша гледна точка. Кажете ми нещо, което не знам или съм пропуснал.

— Прекалено много са орязани правата на ОМ да контролират собствената си търговия — обади се Хети Бишоп, главен адвокат. — Знам, че трябва да сме организирани, но, по дяволите, това звучи прекалено като теза на централистите...

— Отново ви моля да ми казвате неща, които не знам.

— Този проект делегира твърде много правомощия на областните управители — взе думата Нилс Бодръм от Арджайр. — Губернаторите и сега са направо влюбени в правата си и в земите, с които се разпореждат. Сред тях има и такива, които смятат, че Марс е природен рай, който на всяка цена трябва да бъде съхранен. На три пъти искаме заеми от Тройката и на три пъти ни ги отказват, понеже не можем да гарантираме, че при едно евентуално искане от тяхна страна за експлоатация на ресурсите ни ще реагираме бързо и адекватно. В момента се задъхваме, оплетени в консерваторска паяжина.

Битрас се усмихна.

— И така, какво точно имаш предвид, Нилс?

— Ако губернаторите продължат да поддържат презервационистката си линия, а ние, вместо да ги ограничим, им делегираме още повече власт, можем отсега да се сбогуваме с милиарди Т-долари. Ще ни се наложи да съкратим броя на селищата и да намалим квотите за земните имигранти. Това пък естествено ще накара доста хора да се вкиснат... най-малкото всички земяни. В края на краищата, къде ще изпратят търсачите си на силни усещания? За всеки беглец...

— Имигрант — поправи го кисело Хати Бишоп.

— Да де, имигрант. Та за всеки имигрант ни плащат по един милион Т-долара. А тези пари първо преминават през банките на „Мейджъмдар“.

Битрас слушаше напрегнато.

— Не виждам защо Земята толкова държи на това областните управители да имат такава голяма власт, съсредоточена в ръцете им —

завърши Бодръм и скръсти ръце върху гърдите си.

— Натискат ни за централно правителство и искат ОМ да поемат властта — обади се Самюъл Уошингтън от Нерейдум Маунтинс. — В края на краищата това е тяхна цел още от десетина години насам. Иска им се да имат значително влияние тук, при нас.

— И каква сила биха могли да използват, за да ни натиснат? — попита Хети Бишоп.

Зад нея Нанси Мисра-Мейджъмдар, най-възрастната от всички, се разкиска и поклати глава:

— През последните десет години на Марс са пристигнали двеста и деветдесет земни имигранти. Значителна част от тях успяха да заемат важни и отговорни позиции във всяко едно Ом. Някои от тях дори работят в Съвета...

— Накъде биеш, Нанси? — прекъсна я Хети.

Нанси вдигна рамене.

— Понякога ги наричат „петата колона“ — завърши тя.

— Всички ли? — попита Битрас саркастично.

Нанси се усмихна търпеливо.

— Нашите мислители са произведени на Земята. Може да минат години, преди мислителите, които се разработват в Тарсис, да започнат да функционират. Освен това всичките ни нанофабрики идват от Земята. Или поне проектите им.

— Никой никога не е откривал каквато и да било неточност в някой проект или софтуер — възрази Хети. — Нанси, нямаме причина да се поддаваме на параноя.

Битрас вдигна брадичката си от ръцете и извъртя стола си наполовина.

— Не виждам причина да се радваме на неприятностите, само че Нанси е права. На практика наистина съществуват десетки начини, по които човек може да ни завладее, без да се налага да прибегва до масирана военна интервенция, свързана с преход през космическото пространство, което на практика никога не е било осъществимо, дори за такъв богат и могъщ свят, какъвто е Земята.

Не можех да повярвам на ушите си, че пред мен се обсъждаха въпроси от подобно естество. Едновременно бях изпълнена със съмнение, отвращение и интерес.

Нилс Бодръм продължи:

— Нямаме организирана отбрана. Това поне трябва да се признае в полза на централизираното управление. По този начин е по-лесно да се вдигне народът на оръжие, ако се наложи да защитаваме планетата си.

Битрас определено не бе очарован от направлението, по което поемаше разговорът, и се намеси:

— Приятели, това не е чак толкова сериозен проблем. Определено не и сега. Земята просто иска от нас един обединен фронт, който да поеме преговорите в свои ръце, и използва най-могъщите във финансово отношение ОМ — тоест, нас — за да катализират унификацията. Извинете за използваната дума.

— Че от къде на къде „унификация“ ще е мръсна дума? — попита Хети. — О, Господи, ще ви кажа само, че като адвокат направо умирам да намирам изход от тресавището на специфични казуси и глупашки бръцолевения, които ние смело наричаме наша Харта.

— По същия този път мина и Луната, само че преди няколко десетилетия — вметна Нанси. — От времето на Схизмата, когато Земята не можеше да си позволи да администрира чак толкова отдалечени от нея светове и ние поехме...

— Това ми звучи като част от видеокурс по история — ухили се кисело Нилс.

Нанси продължи след кратка пауза, през която хвърли на Нилс унищожителен поглед:

— Сами предпочетохме да се забъркаме в тази каша, в която се намираме сега. Луната успя да намери правилно разрешение на проблема, промени конституцията си...

— И беше погълната наново от Земята — възрази Нилс. — Нейната независимост сега е само сладък спомен.

— Ние сме на много по-горно стъпало в развитието си — обади се Хети.

Нилс обаче не можеше да бъде объркан толкова лесно:

— Не се нуждаем от наложени ни отвън заповеди. Имаме достатъчно време, за да открием своя собствен път и най-доброто решение.

Битрас въздъхна тежко.

— Моите дълбокоуважавани адвокати ми казват неща, които отдавна знам, и продължават да го правят отново и отново.

— Когато предложихте да направим компромис със Земята — поде Хети, — имахте ли предвид начин да ги накараме да ни повярват, че подобно предложение ще може да бъде прекарано през Съвета? Предварителното съгласие е едно от нещата...

Изражението на лицето на Битрас показваше дълбокото му отвращение.

— Имам намерение да съобщя на Земята — прекъсна я той, — че ОМ „Мейджъмдар“ ще наложи вето върху всички по-нататъшни финансови трансфери с Тройката на всяко ОМ, което откаже да подпише.

Нилс избухна:

— Това е предателство!!! Всяко ОМ на тази планета може да ни съди... както вероятно и ще направи!

— И кой съд би гледал подобно дело? — попита Битрас. — На Марс няма ефективна съдебна система още от времето на Добъл. Собствените ни адвокати проведоха делото срещу Добъл на Земята, а не на Марс. Кой земен съд би гледал дело от този род? — Битрас впи суров поглед в останалите. — Приятели, от колко време насам не е имало случай ОМ да съди друго ОМ?

— От трийсет и една години — промърмори Хети, подпряла брадичката си с юмрук.

— И защо? — настоя Битрас и удари с длан по повърхността на масата.

— Въпрос на чест е! — изкрещя Нилс.

— Глупости — обади се Нанси. — Никой не иска да се залъгва с илюзии. Всяко ОМ е извън закона, а Съветът е най-голямото менте от всички.

— Но поне върши работа! — настоя Нилс. — Адвокатите преговарят, говорят си един с друг и понякога въобще не се стига до съдебни разправи. Работим главно с губернаторите. Немислимо за Мейджъмдар е да забранява дейността на друго ОМ.

— Може и да си прав — отвърна Битрас. — Само че алтернативният вариант според мен е доста по-лош. Земята несъмнено ще започне да отправя множество заплахи към нас, ако скоро не реагираме по някакъв начин. Една от заплахите със сигурност ще бъде налагане на пълно ембарго. Никакви проекти, никакъв дизайн, никаква

техническа помощ. По-новите ни производства със сигурност ще пострадат, някои дори може и да спрат.

— Ами именно затова бихме могли да ги осъдим — настоя Нилс, само че вече не изглеждаше чак толкова убеден в правотата на думите си.

— Приятели, предоставих ви възможност да ми предложите коментарите си върху тази предполагаема ситуация — прекъсна го Битрас. — И все още я имате, поне до шестнайсет часа тази вечер. Всички осъзнаваме възможните опасности. Всички сме наясно с настроението на Земята към Марс.

— Надявах се да ви убедя да изоставим този фарс — обади се Нилс.

— Това не е възможност. Аз съм просто фигурант в този евентуален театър. Предпочитам да вървя ръка за ръка със Земята, за да си спестя неприятностите, повечето от които със сигурност ще са катастрофални. Ние сме само пет милиона, а на Земята живеят трийсет милиарда души. Земята иска достъп до нашите ресурси. Тя в действителност иска да контролира ресурсите ни. Единственият ни шанс да запазим по някакъв начин свободата и независимостта си е да подредим собствените си дела и да клекнем до известна степен пред Земята, така че да отложим евентуалния следващ конфликт с някое и друго десетилетие. Слаби сме и трябва да го признаете. Единствената ни надежда е да печелим колкото се може повече време.

— Ще ни принудят да съставим централистко правителство — обади се Нилс. — А след това ще го моделират както си искат и когато успеят, ще им принадлежим изцяло.

— Вярно, съществува и подобен вариант — призна Битрас. — Ето защо трябва сами да се оправяме.

Битрас отиде сам в Съвета и представи пред съветниците предложенията, над които бяха работили петте най-богати и влиятелни марсиански ОМ. Дебатите бяха нещо страшно. Никой не беше във възторг от възможностите, само че и никой не изгаряше от желание пръв да си навлече гнева на Земята. По някакъв известен само на него начин Битрас бе успял да сглоби в едно най-приемливите варианти. След като сесията завърши, той изпрати съобщения на мен и на Алън:

„Скъпи мои млади помощници, всички марсианци имат робски манталитет. Предложенията се приеха. Ура!“

Пътешествието започна с прощална вечеря в залата за отпътуване на Атууд Стар Харбър в близост до Екуатор Райз, намиращо се на запад от Павонис Монс. Приятели, семейства и познати дойдоха, за да ни изпратят.

От съображения за сигурност Битрас щеше да се качи на совалката в последната минута. През последните няколко дни, веднага след обявяването на заминаването му за Земята, към него и към фамилията му бяха отправени доста анонимни заплахи. Подозренията падаха върху разочаровани архаици или върху по-малки ОМ, които нямаха кой знае какво да печелят, но можеха да загубят много.

Майка ми, баща ми и брат ми бяха седнали в един от ъглите на залата в близост до панорамен прозорец, от който се откриваше гледка към космодрума. През наполовина отворените хангари се показваха мътнобелите носове на совалките. Из цялото поле се бяха пръснали роботите, които се грижеха за почистването.

Говорехме си накъсано, с дълги паузи между отделните моменти на разговора. Прословутата марсианска резервираност. Баща ми и майка ми се опитваха по всякакъв начин да не демонстрират гордостта и тъгата си. Стан просто се усмихваше. Всъщност Стан винаги се усмихваше, без значение какво му беше — весело или тъжно. Някои хора си изграждаха погрешно впечатление за него именно заради тази му черта, но като се има предвид формата на лицето му, на него му беше много по-лесно да се усмихва, отколкото да стои постоянно намръщен.

Баща ми ме улови за раменете и ми каза:

— Ще се справиш и то страхотно, моето момиче.

— Разбира се, че ще се справи — потвърди майка ми.

— Ще се наложи да приютим някого, докато теб те няма — продължи баща ми. — Едва ли ще издържим на гледката на пуста къща.

— Ужас! — кимна майка ми. — След няколко месеца и Стан ще си замине...

— Ще заминавам ли? — обади се Стан. Възражението му бе с доста странни нотки: изненада, прикрита зад маската на шут.

— И ще се наложи да останем самички за пръв път от десет години — продължи майка ми, без да му обръща кой знае какво внимание. — Какво ли ще правим тогава?

— Ще сменим килимите например — предположи баща ми. — Вече не изглеждат толкова добре, колкото някога.

Слушах разговора им с някаква странна смесица от смущение и тъга. Това, което ми се искаше да направя точно сега, бе да се оттегля някъде на закътано място и да си поплача на спокойствие, но за съжаление не беше възможно.

— Ти ще станеш повод да се гордеем с теб — каза баща ми и след това го повтори с по-нисък глас, за да подчертае важността на думите си.

— Е, поне ще се опитам — промърморих аз, като внимателно изучавах лицето му. Баща ми и аз рядко бяхме говорили; любовта му към мен винаги ми бе изглеждала прекалено очевидна; никога не ме бе пренебрегвал по какъвто и да било начин; само че прекалено често ми се струваше, че ролята му в семейството е доста незначителна. Майка ми си мислеше, че знам това. Именно баща ми никога не можеше да ме изненада с нещо, както майка ми никога не би ме предала.

— Е, стига сме протакали това повече — каза майка ми, улавяйки лакътя на баща ми, за да подчертае думите си. След това се прегърнахме. Стиснах я здраво и се почувствах отново като малко момиченце. Искаше ми се да седна в скута ѝ и да ме полюее. Тя се отдръпна, усмихна се с насълзени очи и нежно, но твърдо ме отблъсна. Баща ми хвана ръката ми със своите две и я разтърси. И в неговите очи имаше сълзи. Двамата рязко се извърнаха и си заминаха.

Стан остана още малко. Бяхме се дръпнали встрани от тълпата наоколо. След малка пауза той килна главата си на една страна и прошепна:

— Много ще им липсваш.

— Знам.

— Както и на мен.

— Няма да усетиш как бързо ще мине времето.

— Ще се обвързвам — продължи той, стиснал свадливо челюсти.

— Какво?

— С Джейн Улпър.

— От Кайлетет?

— Аха.

— Стан, баща ни мрази Кайлетет. Те са прекалено енергични... манталитетът им е на лунни жители. Никога не сме могли да се разбираме като хората с тях.

— Може би именно затова я обичам.

Впих недоумяващ поглед в него.

— Направо съм шашната.

— Аха. — Изглеждаше много доволен от себе си.

— Радвам се, че заминавам именно сега.

— Ще те информирам какво става — каза той. — Ако татко не ти каже нищо, когато се чуете, знай, че нещата не вървят на добре. Когато всичко поутихне, ще ти разкажа и подробностите.

Бях го виждала как тича по тунела, свързващ двете спални, когато бе само на пет години. Тогава аз бях на две и половина и направо го обожавах. Атлетичният, спокоен и твърдо уверен, че знае какво прави Стан. Никога не се бе опълчвал срещу родителите ни. Сега обаче явно бе дошъл неговият ред да провокира и да се забърква в конфликти...

Прегърнах го.

— Не я оставяй да ти се качва на главата — посъветвах го аз.

Стан направи раздражена гримаса, избърса лицето си с ръка, сякаш беше маска на клоун, и се усмихна лъчезарно.

— Гордея се, че постигна това, Касея — каза той, прегърна ме набързо, стисна ръката ми, пъкна в нея някакво пакетче и се отдалечи.

Седнах в едно ъгълче и разгърнах пакетчето. В него имаше десетки и стотици видеозаписи и документи за нашето семейство. Стан дори бе платил за превозването на извънредни сто грама: видях, че на кутийката има печат на карго-службата на космодрума. Почувствах се още по-пуста и самотна.

Взрях се в претъпканата зала с някакъв страховит ужас.

Совалката щеше да отлети след два часа. Щях да се кача на борда на „Туамоту“ след по-малко от шест часа. Щяхме да напуснем марсианската орбита и да навлезем в космическото пространство на Слънчевата система след по-малко от двайсет часа...

Пъкнах в джоба си подаръка на Стан, изправих раменете си и се смесих с тълпата с огромна и фалшива усмивка на лицето.

Дори сега, когато бе навлязло в най-люксовия си и благоприятен период, пътуването в космоса не се характеризираше с особен комфорт. Излитането на совалката в орбита бе груба интродукция на необходимите икономии при напускането на планетата. Човек излиташе от собствения си аквариум върху крилете на нажежен водород или метан, в кабинка, не по-широка от десет метра, всички натъпкани и подредени в кръгове, краката им сочат навън, седемдесет пасажери и двама души от екипажа на совалката, които чувстваха как успокояващата прегръдка на Марс постепенно изчезва някъде в космическото пространство, а те падат, падат, падат...

В случая от голяма помощ се оказваха временните биохимични подобрения. Тези от пасажерите, които се бяха подложили на постоянни подобрения, по-лесно понасяха условията на микрогравитация и прекарваха в сън първите си часове в совалката, докато корабът бавно-бавно се приближаваше към „Туамоту“, за да се скачи с него. Бях отказала да се подложя на чак толкова радикална процедура (в края на краищата, нямаше да пътувам кой знае колко често между световите!) и затова избрах временната. Прекарах цялото време будна, усещайки как тялото ми се приспособява полека-лека към странното усещане за постоянно падане.

Имаше неща, които не очаквах. Бързите промени на временните подобрения караха човек да изпада в нещо от рода на еуфория, която едновременно беше приятна и обезпокоителна. За известно време се чувствах невероятно добре, но за съжаление това бързо премина и всичко, което изпитвах, бе постоянна вибрация, преминаваща през цялото ми тяло.

Битрас и Пак-Лий бяха пристигнали в Атууд, след като вече си бях намерила място. Двамата бяха някъде в совалката под мен. Алис Две бе в специалната каюта за мислители.

За мислител да стои изключен и да не бъде свързан с информационните мрежи бе като лишаване от сетива за човек. Докато бяхме в космоса, Алис Две щеше да използва по-малко от една десета от огромния си капацитет. Честотите на космическите комуникации бяха прекалено ограничени, за да може тя да бъде пълноценно свързана с мрежите. Естествено, нямаше да спи, само че щеше да

прекара по-голямата част от времето си в сравнения на събитията от земната и марсианската истории, съхранени в огромната ѝ база данни.

По време на „машинния си сън“ мислителите, както бе известно, бяха създали огромно количество от програмите на „ЛитВид“. Имаше даже хора, които смятаха, че най-авторитетните историци не са човешки същества, а машини, само че аз не можех да се съглася с подобно твърдение. Всъщност както Алис Едно, така и Алис Две ми се струваха прекалено... човешки. Алис Едно дори наричаше копието си „моята дъщеря“. Никога преди не бях работила с мислители и можеше да се каже, че бях очарована.

Докато седях на провисналата си в мрака койка и наблюдавах прожектираното на стената изображение на оранжево-червената повърхност на Марс, която се местеше бавно пред очите ми, се зачудих какво ли прави Чарлз сега. За разлика от него все още не бях намерила човек, който да ме привлича достатъчно. Ден преди отлитането бях говорила с Даян, която ме бе попитала дали ще се оглеждам за някакво романтично приключение на борда на кораба. „О, зарежи това — бях отсякла аз. — Ще съм прекалено заета с работа.“

Пътуването щеше да отнеме осем земни месеца, и то само в едната посока. Всеки пътник можеше да избира една от общо трите възможности: тих и спокоен сън, докато в съзнанието му се „прожектира“ по компютърен път някаква учебна програма (това понякога цинично се наричаше „кибернация“^[1]); пътуване в реално време; или смесица от първите две. По-голямата част от марсианците избираха пътуването в реално време, докато земяните, които се завръщаха на родната си планета, избираха кибернацията.

Изображението на Марс внезапно се смени с това на „Туамоту“, увиснал в космическото пространство. Двигателите на совалката избумтяха, цилиндрите, в които бяхме ние, се прикрепиха здраво към пода, докато приближавахме към кораба, който щеше да бъде наш дом за следващите осем месеца.

В ушите ми звучеше коментар за кораба. Бил на петнайсет земни години, построен в околземна орбита, рожба на нанотехнологиите, ветеран с пет прехода на пространството, претърпял основен ремонт преди настоящото пътуване до Марс, любимец на туроператорите от Земята. Екипажът на „Туамоту“ се състоял от пет члена: три човешки същества, мислител и резервен мислител.

При мисълта, че толкова дълго ще стоя затворена, ме обзе лек пристъп на клаустрофобия. Няколко часа преди да се кача на кораба разучих неговия план и се запознах с разположението на цилиндъра за пътници и с установения там ред. Трябваше обаче да превъзможна вътрешното си убеждение, че изход не съществува. Въпреки че по-голямата част от живота си бях прекарала в тунели и затворени пространства, знаех, че има друг тунел, друг лабиринт и можех, като крайна мярка, да се промуша през шлюза и да се кача Горел... Лукс, който не беше възможен на „Туамоту“.

Притесняваше ме мисълта, че много месеци ще прекарам с такава малка компания. Ами ако Битрас, Алън и аз не можем да намерим общ език?

Малък асансьор за трима пътници ни превози от първия шлюз през целия корпус до неголяма каюта, разположена пред двигателния щит. Стюардът за нашата кабина — нисък, спретнато облечен мъж на около четирийсет години, с пясъчноруса коса, тъмна кожа и проницателни черни очи, ни приветства любезно и официално и се представи като Ейкър, просто Ейкър. Той притежаваше забележителното умение да използва краката си като ръце и да сгъва бронзово-кафявите си крака и напред, и назад, което правеше бързо и почти без да дава обяснения. Ейкър придружи всички на малки групички до второстепенния шлюз. Там трябваше да се изкачим по ръкава за достъп, широк не повече от метър, до нашия цилиндър, откъдето влязохме в залата за наблюдения, опасана с прозорци за директен изглед, които сега бяха със спуснати капаци.

В залата имаше достатъчно място за всички. Скупчихме се в очакване на инструкциите. Битрас влезе начело на последната група пътници и размени набързо няколко думи със стюарда, после се намръщи и огледа тълпата. Погледите ни се срещнаха, гримасата му се превърна в лъчезарна усмивка, той вдигна ръка и ми помахаше с пръсти.

Стюардът ме извика от ръкава за достъп. Понесох се напред, като неумело се хвацах за дръжките и се извинявах на хората, в които се блъсках преди да се закрепя здраво за пода.

— Разбрах, че ти отговаряш за нашето приятелче тук — каза той, като изтика напред кутията на Алис. Нейната количка тежеше колкото

нея самата и затова не я бяхме взели. На Земята щяхме дай наемем друга.

— Благодаря — отговорих.

— Погрижи се, моля те, за това нещо, докато проверим разпределението на каютите и сложим всичко в ред.

— За нея, не за това нещо — казах.

— Извинявай — усмихна се той. — Ще я инсталираме в нейната ниша след насочването.

Взех Алис в ръка и се отдръпнах към залата. Тя беше на вътрешен режим и сензорите и гласа ѝ бяха дезактивирани.

— Всички вече сме тук — започна стюардът, — и искам да ви кажа добре дошли на борда на „Туамоту“. Преди да се настаните удобно в каютите си, ще ви информирам за някои важни неща.

Битрас и Алън Пак-Лий се носеха в пространството около мен.

— Това е второто ми пътешествие до Земята — каза Битрас приглушено. — А за теб, разбира се, е първо.

— Първо е — потвърдих аз.

---

[1] Авторът явно прави аналогия с думата „хибернация“, която означава „изкуствено предизвикан сън“, но загатва и за кибернетичния характер на явлението. — Бел.пр. ↑

* * *

Бях се запознала с повечето английски акценти от „ЛитВид“ — Стюардът Ейкър най-вероятно беше австралиеца. Чертите на лицето му бяха като на туземец. За по-малко от пет минути ни раздаде медикаментите. Посъветва ни и за нашата безопасност през следващия етап от пътуването при издигане и ускорение в орбита на Слънцето и ни накара да кръжим из залата, за да свикнем с движенията в състояние на безтегловност.

— Утре ще обсъдим новата ни имунизация и всички удобства, от които можете да се възползвате по време на пътуването. Някои от тях са закрити — всички топлинни и временни койки са прибрани за известно време. Закрити са също и всички комуникатори. Надяваме се това да не ви създава неудобства.

— Охо! — промърмори Битрас.

Ейкър ми помогна да инсталирам Алис в нишата в предната част на залата и ми показва как да стартирам проверката на връзката, което беше задължителна процедура. Битрас се включи, като прикачи към стойката идентификационен компютър, осигуряващ защита срещу чужда намеса, а останалото остави на нас двамата.

— Фамилен мислител? — попита Ейкър.

— Само копие — отговорих.

— Обичам мислителите. След като веднъж ги инсталираш, не създават никакви проблеми. Искане ми се по-често да пътувах с нас. Капитанът казва, че Сакия често се чувства самотен.

Сакия беше преданият мислител на кораба. Протегнах ръка в нишата, идентифицирах се в канала на Алис и попитах:

— Всичко наред ли е?

— Благодаря, чувствам се удобно — отговори Алис, след като бързо се включи на външен режим. — Битрас осигури ли безопасността на информацията ми?

— Да.

— В момента разговарям със Сакия. Това ще ми бъде приятно. Искане ли и ти да се включиш, след като полетим?

— С удоволствие — отговорих. После затворих люка на нишата на Алис. Ейкър я заключи и ми подаде ключа.

— Възпитаваме ги на Марс — обясних аз.

— Би могла да научи Сакия на добри маниери — отговори Ейкър.

Отвътре „Туамоту“ беше впечатляващ кораб, преоборудван преди последното си пътуване според най-новите изисквания на земния дизайн. Когато беше в движение, не се усещаше миризма на йод и не се получаваха пробиви в сигналните съоръжения. Видимите части на кораба можеха да променят цвета и структурата си в безкрайно много варианти и да показват или проектират образи с молекулярна резолюция.

Разглеждах личната си каюта и се потапах в лукса, който тя предлагаше. БЕШЕ два на три метра, със собствена вакуум-тоалетна и изпарителен филтър. Ако исках, можех да превърна цялата каюта в „ЛитВид“ екран и щях да попадна сред какъвто си изберах пейзаж.

Издърпах масичката, разтворих компютъра си и нагласих схемата. Масичката доби цвета и структурата на камък и дърво, инкрустирани със злато. Прокарах по нея пръсти и почувствах повърхността. Усещането за полиран дъб, студен мрамор и гладък метал бяха съвсем истински.

По традиция всички пътници се събираха за издигането. Исках да намеря свободно място за сядане, затова набързо разопаковах малкото си лични вещи и се запътих към задната част на кораба. Малко по-късно дойде Алън Пак-Лий, който се завърза на мястото до мен.

— Нервна ли си? — попита ме той.

— Не смятам така — отговорих.

— Господи, а аз съм. Разбери ме правилно. Много уважавам Битрас, но той е страшно взискателен. Поговорих набързо с помощника му от последното пътешествие. Каза ми, че няколко месеца живял в ада. Имало криза, а Битрас настоявал да не намаляват лудата скорост.

Битрас се върна в залата, кимна ни отсечено и се настани до нас.

— Проклети да са — изръмжа той.

— Кои? — попитах.

— Този кораб смърди от всички страни на прогрес — отговори Битрас.

Гонгът удари и залата се напълни. С помощта на няколко стройни и елегантни осморъки работи стюардът поднасяше напитки и обясняваше процедурата на незапознатите. Издигането нямало да създава неудобства и нямало да надвиши една трета g. За няколко часа щяло да ни обземе „лениво усещане, че се издигаме и снижаваме“. Всъщност една трета g беше под стандарта за Марс — непълната тежест за един червен заек.

Пасажерите, които си бяха запазили места, се настаниха в залата, а тези, които се носеха в пространството, намериха дръжки и куки да се хванат и си правеха място, за да спуснат краката си. Разглеждах ги с любопитство, защото осем месеца щяха да бъдат наши спътници. Едно семейство щеше да пътува в нашия цилиндър. Семейството се състоеше от привлекателни мъж и жена с дъщеря си. Външният им вид показваше техния земен произход. Дъщерята, която беше прекалено красива, за да е съвсем естествена, държеше в ръцете си играчка.

Ейкър погледна специалния часовник, поставен на лявата му ръка, даде знак и ние започнахме да броим отзад напред.

На пет корабът потрепери като разлюляна камбана. На четири таванът стана проекция в пълен обем на пространството зад кораба. Всички вдигнахме глави, занемели от учудване. Задвижващите цилиндри вибрираха. Метан-кислородният двигател щеше да ни откъсне от орбитата на Марс. Последва загряване и тестване на съоръженията. После двигателите изреваха с пълна мощност и оставиха след себе си конусовидна оранжева опашка от светлина, която бързо стана прозрачно синя.

Неусетно започнахме да излизаме от състоянието на безтегловност. Почти ни се струваше, че отново сме на Марс. Пътниците, които нямаше къде да седнат, се смееха, стъпили на пода, а някои дори започнаха да танцуват и да пляскат с ръце.

Откъсвахме се от света, който беше родното ми място.

Преди да заспя в каютата си, изучавах диаграмите от ръководството за управление на кораба. Обикновено не си правех този труд. Чарлз обаче държеше на тези неща и аз отново се почувствах задължена да мисля за него — нещо, което не намирах за нормално. Оправдавах тези мисли с уплахата и тъгата по родното място.

Дванайсет от пасажерите в нашия цилиндър щяха кротко да заспят, след като корабът излезеше от началната фаза на полета. Останалите двацет и трима, предимно марсианци, щяхме да бодърстваме през цялото време. В нашата група десет бяхме от женски пол, тринайсет — от мъжки, като шестима от тях бяха добра партия, но подозирах, че със съвременното си земно възпитание дори женените лесно щяха да изпаднат в капана на повърхностна връзка по време на пътуването. Аз не се интересувах от това.

Алън не можа да ме привлече в началото на нашето запознанство, а Битрас все още беше за мен просто едно нищожество, което всява страх; не толкова човешко същество, колкото потенциален причинител на неприятности. Никога не съм била особено общителна, което компенсираше шумните ми роднини от всякакви разновидности, и сега, като някой, който прекарва първа вечер сред обществото, предпочитах да не завързвам близки контакти с другите в залата или каютата за хранене.

Двигателите на принципа на химичните реакции и йонните бутала, които извеждат космическите кораби от планетарна орбита и ускоряват до постоянната скорост, отделят незначителни количества отпадъчни вещества. Пламъците от реакцията при нагряване на газовете от главната двигателна част, обаче, съдържат радиоактивни частици. Навигационният стандарт изисква при запалване на двигателите да се вземат под внимание и други космически транспортни средства, които може да пресекат орбитата на кораба в разстояние до четири дни.

Главната двигателна част на кораба се задействаше на десет милиона километра от Марс.

Слънчевият вятър отнася изгорелите газове, стелещи се на десет милиона километра под и над кораба за около две седмици (пишеше в ръководството). Това позволява чист коридор за преминаване почти през целия слънчев

цикъл, но в периодите на минимална соларна активност изгорелите газове се отнасят до четирийсет и пет дни и тогава при изстрелването на газове космически кораби трябва разрешение от Тристранния навигационен контрол.

Като илюстрация към текста във въздуха се разтвориха цветни триизмерни диаграми.

При полет Земя-Марс, когато планетите не са в техните най-благоприятни конфигурации, се изразходват повече газове за издигането и се изисква по-голяма скорост. По-дългите и по-скоростни курсове, за разлика от по-късите и по-бавните, минават през орбитите на Венера и Меркурий, където слънчевата радиация е по-силна. Медицината е напреднала дотам, че пътниците бързо и ефикасно се възстановяват от пораженията на радиацията и дори и при най-близките до Слънцето маршрути не остават последици за здравето.

Какво щеше да се случи, ако се окажех негодна за космически полет? Изпитите преминах успешно, но знаех случаи на пасажери, които не понасят открития космос и трябва да взимат приспивателни, ако не може да им се осигури специално отделение за сън.

Представих си пред мен осем месеца, изпълнени с ужас. Каютата се смали, въздухът ми се видя застоял. В ума ми изплува как Битрас ме докосва с ръка. Аз започвам да го удрям. Той не проявява нужния разум и още преди да стигнем Земята ме уволнява. Нямам друг избор, освен да се върна при следваща възможност и да прекарам още десет или даже дванайсет месеца в космоса... Полудявам и започвам да крещя. Медиците ме натъпкват с успокоителни и попадам в ужасното състояние, описано в „ЛитВид“, когато си хванат в капан между два свята, съзнанието ти се рее свободно от тялото и няма къде да отиде, отлита далеч от разумните светове и трябва да заживее с чудовищата на другата действителност.

Започнах да се кикотя. За чудовищата със сигурност щях да бъда скучна и те нямаше да ме приемат при себе си. Нямаше да има с кого да говоря за каквото и да било и, както се бях провалила в кариерата си, накрая нямаше да ми остава нищо друго, освен да давам съвети на миньорите на астероидите как да програмират проститутките си, за да се държат по-прилично.

Кикотът се превърна в бурен смях. Търкалях се в постелята и заглушавах звука. Смяхът беше неприятен и звучеше груб и неискрен, но от него имаше полза. Претърколих се по гръб, а страховете ми започнаха да се разсейват.

Ейкър и неговият приятел стюардът, който отговаряше за цилиндъра, срещуположен на нашия, организираха парти по случай Деня на половин степен. Ейкър умееше да организира партита. Никога не изглеждаше отегчен и винаги намираше за какво да разговаря любезно. Той можеше да остане сам, чак когато всички пътници заспяха. Единственото му спасение от другите беше неговата безизразност, заради която никой не се впускаше в дълги разговори с него. Бях убедена, че не е земен андроид, но така или иначе мисълта, че може и да е, никога не ме напусна.

Пасажерите и от двата цилиндъра се събраха в залата, като продължаваха да общуват свободно и наблюдаваха как Марс става с големината на Луната, когато се наблюдава от Земята. За земяните гледката беше вълшебна и някои дори запяха песни за „Благодатния Марс“, въпреки че едва една трета от неговата площ беше населена! Капитанът отвори с гръм стъклена бутилка френско шампанско, една от петте на борда, както той обясни.

Младото момиче ми се представи на закуска на третия ден от пътуването. Казваше се Ориана и родителите ѝ бяха граждани на Съединените щати и Еврокон. Очарова ме лицето ѝ. Очите ѝ бяха асиметрични, с леко извити нагоре ъгълчета, зениците ѝ искряха с червено-кафявия цвят на опал от Аркадия, от смесването на расите тъмната ѝ кожа беше безупречна, а тя самата се чувстваше съвсем комфортно в условията на микрогравитация и в състояние на безтегловност движенията ѝ бяха като на котка.

— Марсианците са толкова интересни — каза ми. — На Земята ще бъдеш голяма атракция. Земяните обожават марсианците.

Знаех си, че Ориана може и да не ми допадне съвсем.

През повечето време на първата седмица Битрас правеше упражнения, работеше в каютата си или очакваше нетърпеливо връзка с Марс. С нас почти не разговаряше. В началото с Альн прекарвахме известно време заедно, правехме упражнения или учехме, но не установихме близък личен контакт и не след дълго вече търсехме компанията на другите.

Добре познавах вътрешността на цилиндъра и въпреки моята резервираност, бях разговаряла почти с всички. Нямах никакъв шанс да завържа романтична връзка, защото всички мъже бяха по-възрастни от мен и изглеждаха безинтересни. Повечето, точно както Битрас, не обичаха да се задържат на едно място и бяха погълнати от неща, за които не можеха да говорят.

Представях си как пътувам на емигрантски кораб, а мъжете на борда са с различни съдби и изведнъж изпитват порив да разкрият тайните от миналото си... Хора опасни, интригуващи и страстни.

Върху корпуса беше закрепен четириметров телескоп, който през първите няколко милиона километра стоеше разглобен и скрит, а покъсно го предоставиха за ползване на пътниците. И аз се записах за няколко часа. Свободното време на „Туамоту“ беше прекрасна възможност да наваксам по предметите, към които се бях отнасяла с пренебрежение, а един от тях беше астрономията.

Наблюдателната платформа за нашия цилиндър, малко отделение с място за четирима, се намираше в залата за наблюдения. Надявах се, че ще мога да уча сама, да пробвам навигация по звездното небе, откриване на обекти и някои от по-близките звезди, които имаха слънчеви системи. Исках сама да намеря поне най-ярките примери. Но в залата срещнах Ориана.

Тя директно ме попита дали може да дойде с мен.

— Не съм се записала, а за цяла седмица няма свободни часове — каза просто. — Обичам астрономията. Искане ми се да се преобразя и да отида на звездите...

С ръце показва няколко сантиметра, сякаш според нея разумните същества трябваше да бъдат толкова големи.

— Имаш ли нещо против?

Имах, но марсианското възпитание ме накара да бъда любезна. Казах, че може да дойде с мен и тя тръгна с усмивка.

Ориана беше добре запозната с контролното табло и провали забавлението ми, като откри всички избрани от мен обекти само за няколко минути. Показах ѝ колко съм възхитена.

— Това е нищо — каза тя. — Родителите ми ми дадоха седем различни подобрения. Ако поискам, мога да свиря на почти всички музикални инструменти и то само след няколкодневни упражнения. Е, няма да бъда от най-добрите музиканти разбира се, но мога да мина за талантлив аматьор. Ако законът го разреши, до няколко години може да си инсталирам минимислител.

— Многого ти умения не ти ли създават неприятности?

Ориана се сви на кълбо и се претърколи така, че застана надолу с главата. Пръстът на крака ѝ се закачи на някакъв лост и тя спря да се върти.

— Свикнала съм. Дори и на Земята някои хора смятат, че родителите ми и аз сме прекалили. Аз исках, а те ми изпълняваха желанията. Трябва много да се развъртя, за да си намеря приятели.

— А сега това ли правиш? — попитах.

— И още как. Само че аз никога не се фукам. Това най-бързо проваля добрите отношения. Ти си естествена, нали?

Кимнах.

— Някои от моите приятели биха ти завидели. Винаги трябва да бъдеш естествен. Но това много ще забави темпото ми. Чувствала ли си се някога бавна?

Засмях се. Изглеждаше прекалено ефирна, за да ѝ се сърдиш... за дълго.

— През цялото време — отговорих.

— Тогава защо не си направиш подобрения? Това е възможно дори и на Марс. А ти си от „Мейджъмдар“, нали?

Начинът, по който ми зададе въпроса, говореше, че много добре знае, че съм от „Мейджъмдар“.

— Точното време за промяна. Два месеца. Дойдохме с ускорен полет от вътрешността на Марс. Родителите ми никога не са били там и решиха, че трябва да разгледаме Луната и Марс. Те лесно могат да бъдат подмамани.

— Хареса ли ви?

— Беше чудесно — възкликна Ориана. — Имаше толкова много предизвикателства. Направо прекрасно. Сякаш цялата планета навлиза в непокорните години на пубертета.

Не бях чувала някой да я описва по този начин. Марсианците смятат себе си за древни и закостенели, като навярно бъркат нашата собствена кратка история със съществуването на самата планета.

— Къде бяхте?

— Поканиха ни да отседнем в половин дузина малки и големи градове. Дори посетихме някои от крайните станции — тези, които са построени наскоро от емигрирали земяни. Майка ми и баща ми познават немалко елоянци. Не отидохме до... — тя отново направи замислена пауза, — Ила или Джуда. Там е твоят дом, нали?

— Откъде имаш тази информация? — попитах. Домашният ми адрес не беше вписан в откритата декларация.

— Влязох в обществените справочници — каза Ориана, — и все още не съм изтрила информацията.

— Защо? Тя може да бъде вкарана във всеки компютър.

— Не използвам платки. Вземам всичко направо, без да отделям нещо. Харесва ми да имам поглед върху всичко.

Тя обви ръце около тялото си и продължи:

— Зарината съм от данни. Когато си тръгна, ще ми остане чистата информация и преработените данни.

— О!

— Знания, изчистени до тяхната същина. Да се образоваш означава да съществува.

— О! — Този път затворих уста.

— Мисля, че повечето марсианци бяха шокирани от мен. Дори и много на моята възраст. Марсианците не са много съвременни, нали?

— Някои смятат така.

— А ти?

— Предполагам, че съм доста консервативна.

Тя разгърна дългите си ръце и крака, хвана се за дръжките в кабинката и продължи:

— Не харесвам никой на кораба. Имам предвид за партньор. А ти?

— И аз — отговорих.

— Имала ли си много партньори?

— Любовници ли?

— Това е хубава дума, но не винаги е точна, нали? — усмихна се мъдро тя.

— Няколко — отговорих, като се надявах, че ще схване намека и няма да любопитства повече.

— Родителите ми са участвали в програмата за ранни партньори. И аз имам партньори от десетгодишна. Смяташ ли, че е било твърде рано?

Не показах, че съм шокирана. Бях чувала за ранните партньори, но това не се практикуваше на Марс.

— Ние смятаме, че детството не трябва да се отнема на децата — отвърнах.

— Повярвай ми — призна Ориана, — от петгодишна вече не съм дете. Това смуцава ли те?

— Нима за пръв си правила секс, когато си била на десет? — попитах я, а разговорът наистина ме смуцаваше.

— Не! Никога физически не съм правила секс.

— А симулации ли? — попитах тихо.

— Понякога. Друг път бях партньорка... О, разбирам объркването ти. Искам да кажа, че съм споделяла с други мислите и чувствата си и сме намирали толкова много начини да си доставяме удоволствие. Обичам симулациите на пълния живот. Вече на два пъти съм ги преживявала. Бяха много продължителни. Разбира се, знам всичко за секса. Дори и когато не може физически да се реализира. Като сексът между четириизмерните човешки форми.

Изведнъж тя много се разстрои, а изглеждаше толкова обаятелна, че на момента ми се прииска да се извиня и да измисля нещо, за да я направя щастлива. Господи, помислих си, цяла планета такива като нея!

— Никога не съм споделяла мислите и чувствата си — казах.

— Аз с удоволствие ще споделя с теб — предложението беше толкова подкупващо, че не знаех какво да отговоря. — Ти изглеждаш съвсем естествена и смятам, че ще го правиш по един прекрасен начин. Наблюдавам те откакто започна пътуването. — Тя стисна устни и се дръпна към стената. — Дано само да не съм насилила нещата.

— Не — отговорих.

Ориана протегна ръка, докосна бузата ми и започна да ме гали с горната част на пръстите си. Попита:

— Ще споделиш ли с мен?

Изчервих се и ядосано отговорих:

— Аз не правя симулации.

— Тогава нека просто да си говорим, докато трае пътуването. А когато стигнем Земята, ще ти покажа някои неща, на които ти, като турист от Марс, сигурно няма да обърнеш внимание. Ще те запозная с приятелите си. Всички ще те харесат.

— Добре — отвърнах с надеждата, че ако не успея да се справя със ситуацията, винаги можех да се оправдая с културните различия и да избягам.

— Земята значи много за мен — каза Ориана, като очарователно лениво притвори очи. — Сега, след като бях на Марс, осъзнавам много ясно това.

Наближаваше разделителната точка на десетмилионния километър и газовото задвижване скоро щеше да се задейства. След като се активираха двигателите, в централния корпус нямаше да може да се стои.

След голямото парти, което беше един от най-добрите банкети на кораба, капитанът се сбогува и влезе в противоположния цилиндър. Пасажерите, настанени там, повече нямаше да могат да го напускат и да се виждат с нас. Стиснахме си ръцете и те последвахме капитана.

Повечето от пътниците в нашия цилиндър си легнаха в каютите, за да преживеят по-леко промяната. Други, по-издръжливи, включително и аз, останахме в залата. Започна задължителното броене. Мразех да се чувствам като турист, но се присъединих към останалите. Ейкър беше прекалено приятен, за да го лишим от задълженията му.

Отново бяхме в безтегловност, но след няколко часа щяхме да почувстваме пълната земна гравитация. Стигнахме до нула, всички извикахме в един глас и из кораба се разнесе глухо бумтене. Спуснахме крака на пода. Ориана, застанала близо до родителите си, почти изпадна в екстаз. В главата ми се появи образа на Св. Тереза от Бермайни, която била поразена от лъча на просветлението.

Пламъците на газовете се носеха зад нас като огромно и пищно булчинско було. Искрящо сини в средата, напръскани с оранжево от прочистването на йонизиращия двигател, те ни тласкаха неотстъпно напред при пълна гравитация, която беше почти три пъти повече от марсианското ни тегло.

Някои, включително родителите на Ориана, се изкачиха в предната част и проявиха смелост да правят упражнения в гимнастическия салон, като се шегуваха и подхвърляха подигравки към нас, които едва помръдвахме. Избрах не толкова драстична мярка и около час се разхождах нагоре-надолу из цилиндъра. Временните биохимични медикаменти правеха пълната гравитация поносима, но не и приятна. При подготовката за полета бях прочела, че може да мине една седмица на Земята, преди някой, вземал временните медикаменти, да свикне с потискащата тежест. Ориана дойде с мен. Тя също беше взела медикаменти и се стараше да възвърне земната си сила.

Докато се изкачвахме в цилиндъра от залата за наблюдения към пътеката на контролния отсек, Ориана ми разказваше за земната мода в облеклото.

— От две години не следя тенденциите, но ми е приятно да си мисля, че съм в крак с модата и не изоставам от това, което става.

— Какво носят там? — попитах.

— Пищни официални дрехи в зелено, с дантели. Маските не са модерни вече. Тях ги носят само скитниците — проекции на маски с личните им емблеми. Всички други обаче са против такива проекции. А аз ги харесвам. Позволяват ти да се разхождаш едва ли не гол, без да показваш нищо.

— Мога да подменя гардероба си. Взела съм достатъчно плат.

Ориана направи гримаса и каза:

— Тази година ще се носят готови еднотипни облекла. Най-модерни ще са старите материи. Особено по-износените. Ще поровим в магазините за рециклиране. Поизтърканите дрехи са много шик.

— Аз трябва ли да се съобразявам с всичко това?

— Не, разбира се. Аз самата на всеки месец сименя мнението — ту съм роб на модата, ту сама си измислям стил.

— Земяните очакват червените зайци да бъдат ретро, нали?

Ориана приятелски се усмихна и каза съчувствено:

— С този език смятай, че вече си го постигнала. Просто се вслушвай в съветите ми и ще успееш да се справиш с мнението на другите.

Стояхме останали без дъх в коридора до мястото за свързка в предната част на кораба, за да си починем за няколко минути.

— Поправяй ме, когато има нужда — казах на пресекулки.

— На Марс вие все още говорите странно. Звучите като хора от средата на двайсет и първи век. За земяните сте като Чосър. Ако не си мултилингвистична, което е по-добрият вариант, в случай че не си се сдобила с някое подобрене, най-добре е да говориш направо като в ранния двайсет и първи век. Всички го разбират, освен ако не говориш френски, немски или датски. За тях стандартно е всичко, което е не по-старо от двайсет години. Китайците използват около осем различни вида европиджин. Руснаците...

— Ще се ограничи само с английския.

— Това е най-доброто за теб — кимна тя.

Газовите двигатели бяха изключени и отново изпаднахме в безтегловност. Беше време цилиндрите да се отделят от основния корпус и да започне ротацията. „Туамоту“ внимателно завъртя дългите прихващачи между корпуса и външните цилиндри. Прихващачите бяха закрепени към ротора на корпуса, а цилиндрите използваха собствените си малки метанови ускорители, за да започнат въртенето.

След пълното им разгръщане цилиндрите застанаха перпендикулярно на корпуса. Като свърши корабната акселерация, за да преминем от едно ниво на друго, трябваше да се катерим надолу-нагоре или да ползваме асансьора. В залата за наблюдение и на „най-долните“ нива центробежната сила създаваше гравитация около една четвърт от нормалната.

Когато цилиндрите се завъртяха до крайно положение, тези, които щяха да проспят останалата част от пътуването, се оттеглиха в каютите си. В тяхна чест беше дадено малко парти. В нашия цилиндър бяхме останали само двайсет и трима активни пасажери, а ни оставаха още цели седем месеца в космоса.

* * *

Ориана беше напълнила каютата си с пиктограмни проекции, всяка от които напомняше за симулация или „ЛитВид“. Повече от двайсет висяха във въздуха като малки скулптури, някои пулсираха, други едва чуто пееха.

— Глупаво е, нали? — каза тя и се засмя. — Ще ги изключа.

Махна с ръка и образите изчезнаха, което ми даде възможност да разгледам цялата й каюта. Беше подредена, но претрупана. В единия ъгъл лежеше пуловер или по-скоро половин пуловер. От него стърчаха малки пръчки, а отстрани имаше топка от нещо, което навярно бяха конци, или не, сетих се — прежда.

— Плетеш ли? — попитах я.

— Да. Понякога губя представа къде съм или какво правя и плетенето на една или две куки ме връща в действителността. Това е много актуално в Париж, където живее баща ми.

— Майка ти и баща ти заедно ли живеят?

— Понякога. Тяхната връзка е много свободна. Повечето време от годината живея при баща ми. Понякога отивам в Естония при майка ми. Тя е търговски агент за „Искандер Рисорсиз“, а те привличат опитни работници от целия свят.

— А баща ти?

— Той е минен инженер за „Юропиън Уотърс Кънсървънси“. Много време прекарва на подводници. Имам чудесна симулация на Северно море. Искаш ли да ти покажа?

— Не точно сега. Не ти ли се иска да имаш само един дом?

— Защо? — попита ме тя, като протегна ръка.

— За да чувстваш, че принадлежиш някъде. Да знаеш къде ти е мястото.

Ориана се усмихна широко и ми отговори:

— Познавам цялата Земя, и то не само от симулации. Била съм навсякъде сама или с родителите си. Мога да стигна с шокър от Джибути до Сиатъл само за четири часа. Страхотно е, когато се сменят климатите.

— Понякога пътувала ли си по-спокойно? — попитах.

— Искаш да кажеш... — тя прокара ръка по постелката на леглото. — Наземна скорост? Двойно дигитална?

— Единично.

— Разбира се. Преди две години пропътувах цяла Европа на колела с няколко кенийци. Палехме си лагерни огньове, гледахме нощното небе и прибирането на реколтата в Елзас. Ти наистина си луда по тези неща, нали?

— Очевидно имаш предвид като кон с капаци.

— Виж, Земята не е пред упадък. Наистина не е. Аз съм точно като теб, а не нещастно малко богато момиче.

— Сигурно просто завиждам.

— По-скоро си стеснителна — каза Ориана. — Но ако искаш да ме питаш нещо за Земята, за настоящето, историята и културата, можеш да го направиш. Пред нас има много месеци, които не искам да прекарам в джогинг и плуване.

След разговорите с Алис, която ми обясняваше за живота на Земята, бях останала с впечатление, че обществото там е идеално, ефективно и хладнокръвно. Но Ориана ми каза противоположното на това. Между земяните имало голямо неразбирателство. ВИЗА и южната ВАЮП не можели да изчистят противоречията помежду си, а моралните ценности се сблъскали, когато хората от една страна отивали да живеят в друга, което често се случвало през 70-те години. Някои народи като ислямските фатимати, християните от Грийн Айдахо, мормоните, ухаби саудитите и други поддържали мнения, които дори и на Марс биха били сметнати за консервативни и упорито не правели компромис с културната си идентичност, въпреки критиките на всички от Земята.

Палеохристияните от Грийн Айдахо, които на практика били отделна нация в Съединените щати, заявявали, че право на жените е да бъдат по-малко на брой от мъжете. Жените се борели законните им права и власт да бъдат ограничени, въпреки че всички щати се противопоставяли на това. В Мароко и Египет пък мъжете прославяли жените, защото смятали, че те са пътят към Мохамед. Във Велики Албион, по-рано наричан Обединено кралство, старците, трансформирани в деца, нямали право на политическа кариера и това предизвикало вълнение, което аз все още не можех да си представя. Престъпвайки закона във Флорида, някои се трансформирали в

същества, които по форма напомняли морски бозайници. За да платят тази процедура те организирали изложба „Акт в морето“ за всички туристи.

Колкото до езиците, през 60-те и 70-те години всички били полудели по изкуствено създадените езици. Смесвали се стари, измисляли се нови, правели се комбинации между музика и думи, така че било трудно да се разграничат тоновете от фонемите. Създали се визуални езици, които обливали говорещия в проекции и сложни символи, и всички те сякаш били създадени да разделят, а не да свързват хората. Имало и подобрения, настроени на Ню Лингва Нет. Тези подобрения се правели по хирургичен път и чрез тях всеки на практика разбирал и естествените, и изкуствените езици и дори можел да мисли на тях.

Визуалните езици били бум през 70-те години. Само във ВИЗА били създадени седемдесет такива. Най-широко разпространения се използвал от повече от 4,5 милиарда от населението.

Въпреки разказите на Алис, всичко ми се струваше много разединено. За всеки марсианец, та дори и за местен жител като Ориана, Земята изглеждала разнородна, смуцаваща, ненормална. Но според Алис Земята навлизаше в ранните етапи на създаването на нова история.

Битрас ме повика в каютата си след шест седмици, прекарани на кораба. Приготвих се за битка и сложих длан върху идентификатора на вратата му. Тя се отвори, той ми даде знак с ръка да вляза и аз пристъпих напред. Битрас беше облечен с дълги панталони и памучна риза с дълъг ръкав, както обикновено в бяло. Няколко минути си мърмори нещо, търсейки опорни точки в паметта си, сякаш аз не бях там.

— Да — проговори накрая, след като намери тези точки и обърна глава към мен. — Надявам се, че досега не ти е било скучно.

Поклатих глава и казах:

— Повечето време прекарвах в изследвания и упражнения.

— И в разговори с Алис.

— Да.

— Тя е неповторима, но носи в себе си наивността на всички мислители. Те не могат достатъчно критично да преценяват човешките

същества. Аз не храня илюзии. Мила моя, дошло е времето да свършим малко работа, а тя има отношение към твоето минало... Ако ти имаш желание за това.

Гледах го с широко отворени очи и кимах едва забележимо.

— Какво знаеш за марсианските учени и теорията за континуума на Бел?

— Смятам, че не знам нищо за теорията — отговорих.

— От Мейджъмдар са разговаряли с Кайлетет за спонсорството на нови изследвания. Необходимо е да се използват т.нар. мислители „Куантум Лоджик“. Земята ги произвежда и продава, но те са много скъпи. Трийсет и девет милиона долара при доставяне на вътрешен режим и неактивирани. Ние сами трябва да създаваме персонажи за тях, а това отнема месеци, дори години.

Все още не се бях включила в разговора, въпреки че вече разбирах накъде клони Битрас.

— Ти познаваш Чарлз Франклин, обещаващият студент на „Клайн“, нали?

— Да.

— Бяхте ли любовници?

— За кратко — отговорих, след като преглътнах и вирнах брадичка в знак на непокорство.

— Сега е обвързан от закона да бъде с жена от Кайлетет.

— О-о!

Битрас следеше реакцията ми.

— Г-н Франклин ръководи група от млади физици теоретици в изследванията на Тарсис. Името на групата е Олимпийците.

— Не знаех това — казах.

— Не се учудвам, защото на работата им не се дава никаква гласност. Те се отчитат само на финансовите администратори, а досега не са публикували нищо. Прочети това послание от Земята. Отпреди няколко дни е и е изпратено от Станфордския университет до Кайлетет.

— Как се сдоби с него? — попитах.

Битрас се усмихна, поклати глава и ми подаде компютъра си.

* * *

Установихме силна зависимост между откъсване на времето и откъсване на пространството. Възможно отношение на едното към другото. Откритото трето откъсване може да е предизвикано от тях. Причината неизвестна. Откъсване на време, откъсване на пространство, автоматична промяна в третото. Вероятна обща зависимост, що се отнася до градусуса на кривата, но третото откъсване предизвиква четвърто — слабо и спорадично... Възможно откъсване на съдбата. Петдесет откъсвания регистрирани досега. Очакват се още. Ще обмените ли с нас информация? Взаимна изгода при положителен отговор.

— Това е ухажване на учени — обясни Битрас, — и е много странно защо Земята ухажва Марс. Чарлз Франклин обсъждал ли е тези неща?

— Не... Май само спомена веднъж за континуума на Бел и как го нарече... тайните канали, каквото и да означава. Мен това не ме интересуваше, а и той не говореше много.

— Жалко — отговори Битрас. — Имала си неповторимата възможност да изживееш любовта си с г-н Франклин и да научиш нещо много важно. Да не би все пак да ти е обяснил идеята си?

— Дори и да е така, аз не съм го разбрала.

— Според хората, които работят за мен, континуумът на Бел е ключът към нова физична теория, която може и да се окаже правилна. Олимпийците наричат вселените предопределения или съдби.

Все още не разбирах нищо и поклатих отрицателно глава.

— Ние се интересуваме от това, защото „Кайлетет Марс“ е подложен на натиск, за да се откаже от финансирането на Тарсис. Изцяло.

— Но „Кайлетет Марс“ е лунна собственост — отговорих.

— Да, но се контролира от ВИЗА и е по-добре да има по-голяма независимост. А в същото време Станфордският университет прави предложение на г-н Франклин да се включи в тяхната програма и да дойде на Земята, за да продължи разработките си. Обещават му достъп до най-напредналите земни мислители, включително и до мислителите

„Куантум Лоджик“, а също и много голяма заплата. Освен това ще помогнат да се решат финансовите затруднения на „Клайн“. А те, разбира се, до голяма степен се дължат на намесата на ВИЗА.

— Той приел ли е?

— Той е докладвал на „Клайн“ за предложението, както е прието да се прави в една фамилия, а „Клайн“ информира Съвета, както е правилно. Съветът предаде информацията на по-крупните спонсори на Тарсис. Не, не е приел. Господин Франклин е един изключителен млад мъж. Алис стигна до заключението, че Земята е погълната от събиране на информация за континуума на Бел и нещо, наречено дескрипторна теория. Слухове и от други места навеждат на тази мисъл.

— Всичко това важно ли е?

Битрас се усмихна и отговори:

— Земята няма да се добере до Чарлз Франклин или някой от Олимпийците. Мейджъмдар ще работи с Кайлетет, за да финансират за собствените си цели създаването на три мислителя „Куантум Лоджик“.

— Така ли? — възкликнах. Чарлз беше постъпил правилно и бе получил това, което искаше. Удивително!

— Съжалявам, че връзката ви не е траяла по-дълго — каза Битрас. — Защо се разделихте?

Той смени темата на разговора почти без да променя тона си и аз за малко щях да се подведа и да отговоря. Вместо това обаче разперих ръце, повдигнах вежди, свих рамене и казах:

— C'est la vie.

— Имаш ли опит с изискани и надарени мъже?

— Не — отговорих.

— А с мъжете изобщо?

Замълчах и продължих да се усмихвам. Битрас ме наблюдаваше съсредоточено.

— Забелязал съм, че младите жени събират повечето си впечатления за мъжете през първите пет години, след като започнат да мислят за любов. Това е много важен период. Смятам, че ти сега го изживяваш. Жалко ще бъде, ако изостанеш в образованието си в тази област. А един космически кораб не предлага много добри възможности за това.

Ето, започва се, помислих си.

— Надявам се да ми кажеш, ако си спомниш нещо повече за Чарлз Франклин. Сега, въпреки нежеланието ми, съм принуден да наваксам по физика, а в точните науки не съм много силен. Надявам се Алис да е добър учител.

Той ми благодари и отвори вратата на каютата. Отвън минах покрай Ейкър, който изпълняваше някаква поръчка, промърморих нещо за поздрав и отидох в залата за спорт. Заедно с четирима потни мъже, всички на възрастта на Битрас, изкарвах яда и раздразнението си около час с физически упражнения.

Чарлз се беше оженил. Бе намерил покоя, който търсеше. Той беше на път да стане значима личност, ако не за мен, то поне за Марс и Земята.

Браво на него.

За мен Ориана беше като ярък пламък, разгарян от силния вятър. Както никога не можех предварително да кажа накъде ще задуха вятърът, така не знаех и в какво настроение ще е тя. Но никога не я видях намръщена, обезкуражена или дори прекалено критична. Когато приковеше вниманието си в мен, за да слуша какво ѝ говоря или просто да ме наблюдава, разбирах как се чувства всяка котка, когато човешко същество започне да я изучава.

На практика Ориана не беше по-умна от мен, но бяха поразителни бързия ѝ достъп до всякаква информация и почти нехайното прилагане на умения, които бяха купени, а не научени или придобити. И на двете ни липсваше едно и също нещо, което не можехме да получим от Земята при цялото нейно величие — опита, който се вкоренява в съзнанието и във всяка клетка на тялото. Подобренията и елитното образование не бяха в състояние да я научат как да изпита страстта на твърдото убеждение или удовлетвореността от личната цел.

Разговаряхме, телескопът изпълваше стаите ни с проекции, играехме различни игри в залата, гледахме от платформата за наблюдения как звездите минават покрай нас. Ориана ми показва собственото ми недалечно минало. От нея научих много за Земята, а още повече за себе си. Показа ми колко много още трябва да постигна. Въпреки това все още не желяех да участвам с нея в симулация. Тя не преставаше да ме убеждава.

— Чрез по-опитни в тия неща земни жители успех, без някой да разбере, да се сдобия с истински външни симулации. Не съм казвала на родителите си — сподели Ориана на 30 декември, Деня на Джил. Течеше петия месец от нашето пътуване и ние току-що бяхме приключили с най-тежката серия от упражнения досега — три часа бягане на място с магнитни костюми в залата за спорт по пътека, която създаваше пълна земна гравитация. — Нали няма да ме издадеш?

— Това незаконно ли е?

— Не точно незаконно, но компаниите производителки вземат всички мерки за защита. Ако разберат, може да ме изключат от списъка на потребителите. Не понасят фалшификати, внесени отвън.

— Симулациите не са много популярни извън Земята — отбелязах.

— Това наистина ще ти хареса — каза Ориана, като отхвърли възражението ми с повдигане на рамене. — Всичко става постепенно. Запознава те с различията между мен и теб. Попадаме в атмосферата на днешната Земя, но не е направено с образователна цел. Всичко е плод на въображението и е много романтично. Ти имаш достъп до Алис... Тя е идеална да приема нашите изживявания... Много по-добре, отколкото платките с изкуствена памет. С Алис можем да споделим и най-съкровено.

— Не съм убедена, че тя ще се съгласи.

— Не знам да има мислител, който да не изгаря от желание да събере колкото може повече информация за човешката същност. Освен това днес е Денят на Джил и трябва да празнуваме. Алис също има нужда да си почине.

Джил, първата земна мислителка, която достигна до самоосъзнаване на 30 декември 2047 г., послужи като модел за създаване на следващото поколение мислители и буквално можеше да се смята за прародителка на Алис. Джил все още беше активна на Земята и когато стигнехме там, Алис искаше да се срещне с нея по мрежата, ако останеше време.

С Ориана използвахме изпарителната торба в моята стая, подсушихме се и аз я попитах:

— Ти мислиш само за симулации. А къде остава истинският живот?

— Истинският живот ще има смисъл, когато стана на осемнайсет. Ще разчитам на себе си и родителите ми няма да носят отговорност за това, което върша. Ще мога да поемам рискове и да живея опасно. Дотогава съм просто котлет.

— Котлет?

— Изтръгната от утробата на родителите ми. Симулациите са упражнения за истинския живот.

— Дори и когато фантазираш?

— Не отивай чак толкова далеч — усмихна се тя. — Те са за удоволствие.

Внимателно отклоних поканата, но дадох да се разбере, че по-късно може и да приема.

Ежедневието на кораба започна да ми действа хипнотично. След четири-пет часов сън, който намаляваше всеки месец, се събуждах с приятна музика и проекция на графика за деня, заедно с менюто, от които можех да избира с какво да се храня или какво да правя. Спортувах, после закусвах, прекарвах няколко часа с Ориана или Алис, или седях в голямата зала и си говорех с другите пасажери. Разговорите на кораба бяха любезни и рядко се стигаше до спорове или противоречия. Преди обяд отново спортувах, само че по-интензивно, след което се хранех с Ориана и родителите ѝ.

С Алън няколко пъти в седмицата ходехме при Битрас. Той кроеше планове какво ще прави на Земята, а следобедите посвещавахе на усилено учене. Предоставяше ни да разучаваме „ЛитВид“ и докладите, повечето от които бяха на Мейджъмдар. Внимавах при разговорите с Ориана или някой друг да не се издам какво съм научила от тези срещи.

Обикновено вечерях с Алън и Битрас и някои от техните земни познати. След това отивах в каютата си, жадна за съществуване без ограничения, и включвах „ЛитВид“. После правех леки упражнения и отново хапвах с Алън или Ориана.

Не след дълго започнах да откривам някои противоречия в това, което земяните на кораба казваха за предполагаемото бъдеще на Земята, за плановете на ВИЗА или ВАЮП. Вече почти виждах

цялостната картина и това, което знаех, ме впечатляваше и безпокоеше едновременно.

Не мога да забравя един разговор, защото той беше необичайно скучен. Това се случи в края на петия месец. След едночасово обсъждане на икономиката на Земята и връзките ѝ с Тройката, които можеха да се оприличат на огромно куче, размахващо малка, но непрекъснато растяща опашка, се оттеглих и си поръчах вечеря. Само след няколко минути роботът в столовата ми донесе от ярко осветения разпределител изключително вкусна храна — много по-добра от всичко, което можеше да се намери на Марс.

Ориана беше в каютата си, потънала в преживяването на симулация. С нея имахме среща по-късно вечерта. Седнах до Алън на извитата маса. Срещу нас седяха родителите на Ориана. Майка ѝ, Рена Искандера, висока и внушителна жена с етиопски произход, носеше свободен гащеризон на яркооранжеви, тъмнолилави и кафяви щампи. Съпругът ѝ, Пол Фронтиер, французин по рождение и жител на Еврокон, беше спретнато облечен в сиво-зелен космически костюм, свободен по тялото и стеснен на китките и глезените.

Алън говореше с Рена и Пол, а аз седях до него и внимателно слушах.

— Струва ми се, че нас малко ни плашат Земята и обичаите там — каза той. — Има толкова много хора, култури и обичаи. Колкото повече научавам, толкова повече се обърквам.

— Не учите ли за майката-планета в училищата на Марс? — попита Рена. — Най-малкото, за да сте подготвени за такова пътуване.

— Учим — сви рамене Алън. — Но марсианците до голяма степен са погълнати от собствената си история и култура.

Той ме погледна и около очите му се появиха бръчици от негласен смях.

— На Земята се гордеем с това, че можем да приемаме нашата собствена идентичност и разнообразието на култури — обади се Пол. — Марсианците явно се гордеят с това, което са наследили от нас.

Реших да приема предизвикателството и то само за да разбере земяните, а не заради слабото и прикрито обвинение, че сме провинциалисти. Отговорих му:

— Учат ни, че сега Земята е много по-спокойна и стабилна политически от всякога.

— Правилно — кимна Пол.

— Но има толкова много спорове! Толкова много неразбирателства!

Рена се засмя високо и звънко. Тя беше два пъти по-възрастна от мен, но изглеждаше много по-млада и с Ориана можеха да бъдат сбъркани за сестри.

— Ние си падаме по тях — отговори ми тя. — Гордеем се, когато се караме един с друг.

— Искаш да кажеш, че Земята е едно бойно поле? — попита Алън.

— Не, ние наистина имаме разногласия по много въпроси. Но не се избиваме всеки път, когато сме на различни мнения. Сигурно сте учили за двайсети век.

— Да, разбира се — включих се в разговора.

— Най-кървавия в човешката история. Като кошмар — една дълга война, продължила почти от началото до края на века, благоприятна среда за всеки тиранин. Дори на края на века страстите между народи с различна история, религия и географско положение водеха до ужасяващи по размерите си убийства и репресии. Но точно през този период повече народи от всякога разрушиха традиционните форми на управление, други бяха скептично настроени, разочаровани или отчаяни. Народите израстваха.

— Отчаянието им е помагало да израстват? — намръщих се аз неодобрително.

— Нямаше как. Не можеха да се върнат назад, защото никой не можеше да си го позволи. От разрухата вече не можеше да се извлича печалба. Великият бог Мамон стана бог на мира. Тогава се обърнахме към вселената и поставихме началото на заселването на Луната, Марс и малките външни светове. Хората започнаха да разбират нещата.

— Но вие продължавате да имате противоречия — казах, леко хапейки долната си устна, като се надявах да създам впечатление, че въпросите са плод на моята наивност и незнание. Битрас ме учеше как да изглеждам объркана или слаба, за да имам предимство пред другите.

— Надявам се, че не говориш за всички на Земята — усмихна се Пол. — Да спориш не означава да мразиш, поне според здравомислещите. Опонентите печелят от това. Ние се стремим да се

развиваме и да постигаме повече. Ако загубим, знаем, че ще се бием в други войни, войни без проливане на кръв, войни на ума, където изходите са много, а не само победа или загуба.

— А ако имате различия с Марс? — попитах, като надянах маската на загрижена провинциалистка. — Ако не можем да се разберем?

— Нас не бива да ни надценяват като противници — поклати глава Пол. Рена явно беше съгласна с него.

— Което е добро за всички, е добро и за Земята — каза тя и докосна ръката ми. — Земята е толкова разнородна, предполага толкова много възможности за развитие и промяна, толкова много, както ти самата казваш, различни мнения. Но ако разгледаме политиката и отношенията на народите към нея, без значение къде живеят, ще останем учудени как те постигат съгласие за важните цели.

Цели. Думата отекна в главата ми. Алис, ти си напълно права.

— Какви например?

— Ами, не можем да бъдем недисциплинирани. Вселената не е толкова приятелски настроена. Слабостта и слабите поддръжници.

— Като Марс — подметнах.

Рена присви очи. Май се бях поувлякла.

— Трябва взаимно да си помагаме за постигане на общите цели на всички човешки светове — заяви тя.

— Срещу кого трябва да се съюзяваме?

— Не „срещу“, а „за“. За следващия пробив — заселването на звездите. Има достатъчно светове за всички, които не са съгласни, те могат да пробват нещо ново и велико, да направят голямата крачка напред... Но ако сега сме разделени и недисциплинирани, никога няма да видим тези светове.

— А ако нашите цели не съвпадат? — попитах.

— Всичко се променя — отговори ми Рена.

— Кой трябва да смени целите си?

— Точно затова е дебатът.

— Дебатът може да продължи вечно. И да се окаже, че не може да разреши проблема — възразих аз.

— Вярно е, че не винаги можем да си позволим да разполагаме с неограничено време.

— Ако дебатът трябва да се прекрати — продължих, — кой ще направи първата крачка?

Рена ме погледна проницателно. Тя се забавляваше, но въпреки очевидната им изтънченост и времето, прекарано на Марс, трябваше да ги попитам дали разбират начина на мислене на марсианците.

— Ориана би казала, че когато обществото не може да тръгне в правилна посока и откаже да поеме възложените отговорности, трябва да бъдат опитани и други средства — отговори ми Рена.

— Сила ли? — попитах я.

— Рена толкова много обича да спори — тихо каза Пол на Алън. — Досега всички на кораба бяха прекалено кротки, прекалено любезни.

— По въпросите, по които Земята и Марс не могат да постигнат съгласие, има възможност за развитие и обсъждане — заключи Рена, като се взираше в мен съвсем приятелски и явно очакваше нещо. — Силата е навик от миналото, който аз не одобрявам.

Тя очевидно искаше да не се съглася, но нещо я беше засегнало дълбоко и аз не исках да я ангажирам с по-нататъшен разговор. Усмихнах се резервирано, наведох се и почуках по чинията, за да дам знак на работа, че съм приключила с вечерята.

— Понякога, увлечени от собствения си ентузиазъм, забравяме да помислим как се чувства другия — отбеляза Пол предпазливо.

— Няма нищо — каза Алън. — По-късно ще продължим разговора.

Битрас беше намислил много неща. Държеше се безупречно, повече като загрижен чичо, отколкото като шеф. Понякога беше учител, друг път — ученик заедно с мен и Алис, докато се опитвахме да извлечем смисъл от загадката, която представляваше Земята. С нищо не напомняше свещеното чудовище, както го беше описала майка ми.

Промяната, която настъпи в него в средата на шестия месец, ме свари абсолютно неподготвена. Повика ме в каютата си, за да се консултира с мен. Беше се върнал към навика да носи дрехи за тенис и когато влязох при него, бе облечен с бяла памучна тениска и шорти, подпрял крака на стената, а в скута му лежеше компютърът.

— Тази седмица на Марс обстановката е доста напрегната — започна той.

— Не съм видяла нищо по „ЛитВид“ — отговорих небрежно.

— Разбира се, че не си — сви устни Битрас. — Не съм и очаквал това да се разчуе. Или поне не сега. Две ОМ са решили да направят самостоятелно предложение за обединение.

— Кои?

— „Мухтая“ и „Понг“.

— Те не са от водещите пет — казах.

— И най-вероятно няма да предизвикат интерес... на Земята. Но аз направих някои отстъпки и поисках да ми бъдат върнати много услуги, за да мога да предам предложението на Земята. Това допълнително обезпокои тези, които се притесняваха. Ако някой се осмели да провали мисията ми, ако някой започне голяма кампания на Марс, преди ние да пристигнем... да направи отстъпки на Земята... разпродажби... — той вдигна ръка и ме изгледа, присвил очи. — Това няма да бъде забавна игра. Тревожат ме Кайлетет. Те явно смятат, че държат допълнителни козове.

Поклатих глава с разбиране. Битрас се отпусна още малко назад, погледна ме и продължи:

— Какво научи за земяните?

— Мисля, че доста неща.

— Знаеш ли, че през последните трийсет години земяните постоянно вдигат средната възрастова граница за първи сексуален контакт и че все повече и повече физически изобщо не правят секс, като бройката им вече достига десет процента от жителите? — Той скептично присви очи, сякаш размишляваше.

— Чух за това — отговорих.

— Някои от тях се женят, но правят секс само чрез симулации.

Толкова се бях успокоила от неговото прямо и безпристрастно поведение през цялото време, че дори и сега не подозирах нищо.

— Има сватби между мислители и човешки същества. Те се отнасят към секса платонически, но иначе са полигамии. Хората имат деца, без да правят секс и без да раждат.

— На Марс също има извънматрични деца — напомних тихо, чудейки се какво беше наумил Битрас.

— Аз предпочитам по-старомодния начин — заяви той и закова черните си очи върху мен. — Досега почти нямах време за това. Забелязвам също, че ти не си настроена за романтични приключения.

Най-сетне в съзнанието ми отекнаха предупредителни сигнали. Не отговорих, а просто вдигнах рамене с надеждата, че сконфузеното ми мълчание ще бъде достатъчно, за да отклони разговора в друга посока.

— Ще работим заедно още много месеци.

— Да — отговорих кратко.

— Възможно ли е, докато работим толкова много, да се чувстваме добре заедно?

— Трябва да успеем — казах. — Между земяните ще бъдем червени зайци.

Той кимна в съгласие с мен и продължи:

— Ще бъдем между много странни и могъщи хора. Ще бъдем много по-напрегнати, отколкото се чувствам аз в момента, докато чета тези съобщения. Започнала е война на нерви, Касея, и бихме могли... да намерим място, където заедно да се спасяваме от войната.

— Бих искала да прочета съобщенията — смотолевих.

— Няма да се чувствам добре, ако намирам утешение в някоя жена от Земята.

— Не съм убедена, че...

Той ме прекъсна с поклащане на главата.

— Ами ако аз вложа много усилия в една временна връзка, защото тя не може да бъде друга, и накрая открива, че жената иска да прави секс с мен само чрез симулация?

Битрас ме гледаше настойчиво. Започвах постепенно да се ядосвам и си повтарях наум думите на майка ми: „Бъди умна, бъди мъдра“. Не се чувствах нито умна, нито мъдра, но все още не бях побесняла от възмущение.

— Обичам отрано да правя планове и да разрешавам проблемите — говореше Битрас. Протегна се и ме хвана за ръката, после премести своята на рамото ми. Пусна ме и леко докосна дрехата ми, съвсем малко над гърдите. — Ти означаваш много повече... за мен.

— В нашата фамилия ли?

— Това не е пречка.

— Аха! — казах. — Просто осигурява удобство.

— Много повече от това. След като уредим тези неща, и двамата ще можем да се съсредоточим върху работата си.

— Една много по-силна връзка, така ли?

— Разбира се — съгласи се Битрас.

Внимателно отместих ръката му и усмихнато го попитах:

— Искаш да кажеш, че сега трябва да създадем семейство, нали?

— Семейство ли? — Той ужасено се отдръпна.

— Нали трябва да създадем още червени зайци? За да се противопоставим на милиардите земни жители. Всичко е въпрос на политика.

— Касея! — възкликна той. — Ти умишлено изопачавахш...

— Не бях планирала да създавам поколение толкова рано — прекъснах го аз. — Но ако ще послужи за изпълнение на политиката, явно ще трябва.

Глупаво или не, но не можех да спра. Направих се на спокойна, вдигнах ръка към лицето си и продължих:

— Битрас, всичко, което може да се поиска от една червена самка в този живот, е да легне по гръб и да мисли за Марс.

— Това не е смешно, Касея — направи гримаса на неодобрение той. — Аз обсъждам сериозни затруднения в личния ни живот.

— Ще трябва да сменя медикаментите — подметнах, — защото биохимичните процеси при бременните са различни.

— Ти въобще не разбираш какво искам да ти кажа.

Той отново протегна ръка, докосна рамото ми, после премести ръка над гърдите ми и през цялото време не отделяше поглед от моя, като се опитваше да ме убеди, че нещата не са такива, каквито изглеждат.

— Не съм ли привлекателен? — попита.

Повдигнах вежди, отместих отново ръката му и заявих:

— Трябва да говориш с баща ми. Той разбира родовата политика по-добре от мен. Особено по отношение на връзки, съюзи и... деца.

Битрас отпусна рамене и вяло махна с ръка.

— Ще прехвърля документите на твоя компютър. Алис вече ги има — каза той и поклати глава с неподправена тъга, а може би и със съжаление.

Нямах никаква вина и не изпитвах жалост към него. Излязох от каютата му замаяна и сякаш олекнала. Да бъдеш предупреден навреме

означаваше да бъдеш въоръжен навреме. Облекчението ми се превърна в гняв, когато влязох в собствената си каюта. Седнах на леглото и така го заудрях с юмруци, че се подхвърлях на няколко сантиметра. После легнах по гръб със затворени очи и стиснати зъби и започнах да броя отзад напред. Той можеше да се контролира точно толкова, колкото едно бебе, което се напикава в пелените, чувах в главата си един спокоен и безстрастен глас, който винаги изказваше ясни мисли, колкото и разстроена да бях.

— Той е груб като пещерна мечка — казах на глас. — Той е тромав.

Седнах в леглото, разтърках очи и поех дълбоко въздух.

Аудио и видео връзките между „Туамоту“ и Марс бяха прекалено скъпи, за да ги ползвам без ограничения. Вместо тях, изпращах едно писмо за майка, татко и Стан. Последното писмо обаче, което написах в началото на осмия месец, преди да навлезем в земна орбита, адресирах само до майка си:

„Скъпа мамо, засега се справям добре и дори се наслаждавам на по-голямата част от пътешествието. Страхувам се обаче, че повечето от писмата, които ти изпращах, не бяха искрени. Докато бях далеко от Марс, докато разговарях със земяни и наблюдавах как работи Битрас, започнах все по-ясно да осъзнавам колко непригодни за реалния живот сме ние, марсианците. Ограничават ни традициите и консерватизма ни. Ние сме осакатени от собствената си невинност. Бедният Битрас! Той се нахвърли върху мен точно както ти предполагаше, но, слава Богу, само веднъж досега и беше толкова груб, пряк и недодялан. Той, който е пътувал толкова много, има толкова широки разбирания и е такава важна личност. Един приятел веднъж ми каза, че марсианците не обучават децата си на най-важните неща от живота — ухажването, отношенията един с друг, любовта, а разчитат само на индивидуалното самообучение, което е все едно да се целиш напосоки и обикновено да не улучваш. На Земята

Битрас ще премине терапия за социализация, ще прекарва повечето си време в симулации, ще изчисти съзнанието си и ще усъвършенства уменията си. Защо става така, че чувството ни за индивидуалност не ни позволява да коригираме слабостите си?

Много време прекарвам с една млада жена от Земята. Тя е умна и забавна и в сравнение с мен е на хиляда години, въпреки че в действителност е само на седемнайсет земни години. На осемнайсетия ѝ рожден ден ще преживея симулация с нея и чрез нейните фантазии ще изследвам мъдростта на древната Земя. Не знам какво точно е преживяването, но подозирам, че няма да се чувствам спокойна. Тя едва ли ще разбере нещо, но аз съм ужасена. Ти навярно ще се шокираш, като четеш тези редове, но не мисли, че за мен шокът от това, което ще направя, ще е по-малък. Винаги съм смятала, че съм уравновесена и невъзмутима, но моята невинност, моето невежество ме отвращават.

Алис също предложи да опитам нещо такова. Надявам се, че до известна степен това е оправдание за теб, но ако не е... както казва Ориана (така се казва младата жена), аз вече не съм котлет.“

Изпратих закодираното писмо и преди майка ми да има време да отговори, на осемнайсетия рожден ден на Ориана, когато оставах два дни до преместването ни от „Туамоту“ на совалка до Земята, ние се потопихме в тайно донесената симулация на въображението.

— По-добре късно, отколкото никога — каза Ориана, докато включваше компютъра си на личен канал и се свързвахме една с друга и с Алис, която нямаше търпение да започне да ни води.

— Все още не си ми казала за какво ще е.

— Това е роман с четирийсет действащи лица.

— Текст?

— Нарича се роман, защото има сюжет, а не е просто пейзаж. Ти си част от всички. Можеш да сменяш действащите лица, но част от тяхната самоличност остава. Докато си някой, няма да можеш да

мислиш напълно като себе си, но ще можеш да наблюдаваш. Казано с други думи, част от теб ще осъзнава коя си ти. Това не е пълна симулация.

— О!

— Винаги можеш да се откажеш, а можеш и да се местиш във времето.

— Правила ли си същата и преди?

— Не — отговори Ориана. — Затова не исках да я възпроизвеждам просто на компютър. Алис може да ни пази по-добре и да ни осигурява повече подробности. Ако се появи вирус, тя може плавно да ни изтегли, а не да ни изключва, защото тогава винаги ме боли глава.

Това звучеше все по-зле. Сериозно се замислих дали да не се откажа, но като погледнах светналите от нетърпение очи на Ориана, докато подреждаше връзките, ме обзе пристъп на срам. Щом тя можеше да го направи, и аз можех.

— Ще започнеш сценария преди мен — обясни Ориана и ми подаде кабела. — Моят кабел първо трябва да деактивира подобренията и после да се настрои на общите връзки.

Доближих кабела до слепоочието си. Краят се разпери на няколко сантиметра и плъзна по кожата ми, за да застане в положение, при което няма да пада от собствената си тежест. Космите на ръката ми настръхнаха. Тези приготовления напомняха на подготовката преди дълбока терапия. Нещо ме погъделичка по слепоочието. Това бяха връзките, които преминаваха през кожата, черепа и мозъчната кора, провираха се и се свързваха с основните центрове в мозъка.

— Какво ще стане, ако това нещо се откачи? — попитах и леко докоснах кабела с върха на пръстите си.

— Нищо. Връзката ще прекъсне. Безопасно е. Стара и изпитана технология.

— А ако има вирус, с който Алис не може да се справи?

— Тя може да препрограмира всичко в симулацията. А докато оправя нещата, ще прекараш няколко секунди с нея.

Това е абсолютно вярно, чух гласа на Алис в главата си.

— О-о-о-х! — извиках уплашено. С Алис бях участвала в „ЛитВид“, но директната връзка беше съвсем различно нещо.

Опитай се да говориш с мен, без да мърдаш устни или да издаваш звуци.

Така... така добре ли е?

Отлично. Отпусни се.

Одобряваш ли това, което правим?

Цялото ми съществуване е подобно на симулация, Касея.

Казах на майка си какво ще правим. Не знам тя какво мисли.

Все още виждах със собствените си очи. Ориана беше закрепила кабела си и затворила очи. Едно мускулче на бузата ѝ подскочаше.

— Готови! — каза тя на глас.

Симулацията стартира след три секунди.

Затворих очи. За пръв път в живота си разбрах какво е да затвориш ушите си, пръстите си, цялото си тяло. Видях фирмения знак на автора, който за мен не беше познат творец или корпорация — червени разрези от нож на тъмен фон, после пред очите ми притъмня.

Когато отново отворих очи, имах нови, различни спомени. Заедно с тях нахлуха нови мисли, тревоги и неща, за които знаех, че ми предстои да направя.

Всичко стана толкова плавно, че почти не усетих промяна.

Бях Будхара, от арабския алианс „Уахаби“, фамилия Сауд — наследници на земни природни богатства. Някъде в съзнанието си знаех, че Будхара никога не е живяла, че всичко е измислица, но това нямаше никакво значение. Нейният свят беше истински, много по-истински от моя, с напрежението, което може да създаде само преувеличаването в изкуството. Моето участие в нейния живот започна от петдесет години в миналото, с неизбледняваща живост преминах през седем важни епизода от нейното съществуване, за да се разделим след десет години в бъдещето край смъртния ѝ одър.

Имаше интриги, непочтеност, измами, секс, въпреки че той беше само загатнат и не научих кой знае какво. Узнах много подробности за живота на „Уахаби“ в свят, пълен със съмнения. Будхара не се колебаеше и не се примиряваше. Животът ѝ не беше лесен. Не ми изглеждаше да е лесен, а болката от нейните страдания в определени моменти се смекчаваше само съзнанието, че всичко рано или късно ще свърши.

Смъртта ѝ стряскаше със своята жестокост. Тя беше удушена от любовника си, който искаше да покаже своето превъзходство, но и

този момент не беше по-ясен от секса. С тялото си осъзнавах, че не съм мъртва, така както разбирах, че не аз правя секс.

По-късно съзнанието ми, древно и могъщо, се понесе на ръба на вселената и усетих присъствието на Ориана.

— Можеш да бъдеш всички, които видя — каза тя. — Най-много четирима при едно потапяне, когато те води мислител.

— Колко продължи симулацията? — попитах.

— Един час.

Струваше ми се много повече. Не можех да определя колко точно. Но си помислих, че не сме били заедно в симулацията и казах:

— Мислех, че ще споделим преживяванията.

— Ние го направихме. Аз бях последния ти съпруг.

— О! — почувствах, че се изчервявам. Тя е сменила пола си и е била с мен. За мен това беше много смуцаващо и поставяше под съмнение най-твърдите ми убеждения.

— Можем също да се преместим на друго място или да се свържем с Будхара чрез западните канали. Тя може и да не бъде главно действащо лице.

— Искам да съм папагала й — опитах да се пошегувам.

— Това е отвън — каза Ориана, като имаше предвид, че не е част от симулацията.

— Тогавя бих искала да бъда Нагоре — заявих, като не употребих правилния термин, но в този случай думата изглеждаше на място.

— Да изплуваш на повърхността — уточни Ориана, докато ме изваждаше от състоянието след симулацията. Отворих очи. Да бъдеш на десетки милиони километри между световите ми се струваше по-скучно от живота на Будхара.

Подсвирнах тихо и потрих ръце, за да се уверя, че това, което виждам и чувствам, е реалността.

— Не съм сигурна, че някога ще поискам да го направя отново — проговорих.

— Да-а. Първия път изглежда като нещо свещено. А всъщност толкова ти се иска да се върнеш там. Действителността изглежда фалшива. При следващите опити ще ти е по-лесно да се връщаш, защото ще виждаш нещата от повече ъгли. Ако не беше така, властите щяха да им сложат ръка отдавна. А аз не участвам в такива симулации.

— Да им сложат ръка ли? — попитах.

— Да ги обявят извън закона. Да ги забранят.

— Така ли! — Все още не можех да разсъждавам ясно. — Не научих много за Земята.

— Династията Сауд живее много изолирано, нали? Фанатици са на тема богатство, никой не го е грижа за последните им капки нефт, изобщо, идеални за сценарий на симулация. А Будхара ми е любимата героиня. С нея съм преживяла над двайсет епизода. Тя е силна, но знае кога да се подчини. Много ми харесва момента, когато иска от Маджли да ѝ позволят да вземе богатството на братята си, след като загиват в Басра.

— Забележително — казах само.

— Не ми изглеждаш много щастлива.

— Просто съм удивена, Ориана.

— Не одобряваш ли избора ми?

— Не точно — отговорих, въпреки че изборът на Ориана беше най-малкото скучен. Тя бе изискана, но много млада и от време на време трябваше да си го напомням. — Надявах се да науча повече за най-характерното на Земята, а не за изключенията.

— Може би следващия път. Имам някои опростени истории, които са направо като пътеводители, но тях ги има дори и на Марс.

— Може — отговорих, но нямах никакво намерение да направя това отново.

Милиарди земяни се потапяха в симулации всеки ден, а аз не можех да разсъждавам трезво само след един евтин романс.

* * *

Стояхме с Алън в каютата на Битрас.

— Мразя този момент — започна той, докато се взираше в огледалната си проекция. — Само след няколко дни няма да има упражнения, а вериги и желязна топка. И не говоря само за теглото, въпреки че то ще бъде достатъчно голям проблем. От нас се очаква толкова много. Наблюдават ни. Постоянно се страхувам, че с някоя нова технология ще могат да надничат в главата ми, дори когато спя. Няма да се успокоя, докато не поемем обратно пътя за дома.

— Не харесваш Земята — отбеляза Алън.

— Мразя я — отсече Битрас и го изгледа злобно. — Земяните са толкова жизнерадостни и любезни и са пълни с машинарии. Апаратура за сърцето, за белите дробове, пригаждане на това, пригаждане на онова...

— Не е много по-различно от Марс — казах аз.

Битрас не ми обърна внимание. Консерватизмът му преливаше и той трябваше да се разтовари. Помислих си, че това е по-добре, отколкото да се нахвърли отново върху мен.

— Те не оставят нищо да се развива от само себе си. Нито живота, нито здравето, нито мислите. Те са загрижени и оглеждат всичко от различни ъгли... Кълна се, че между хората, с които сме говорили, няма индивидуалности. Всеки е тълпа и се управлява от тълпата, водена от един доброжелателен диктатор, наречен аз-ът, който се старае винаги да е внимателен и умен ръководител.

— И на Марс има такива хора — обади се Алън.

— Само че аз няма да преговарям с тях — изръмжа Битрас. — Избрахте ли си имунизациите?

Алън направи гримаса, а аз се засмях.

— Отказали сте всичките?

— Ами — започна Алън, — аз възнамерявах да приема вируса, който носи езика и убеждението.

— Убеждението ли? — Битрас ни гледаше втрещен.

— Дарбата да знаеш кога да говориш — обясни Алън.

— Вие се подигравате с мен — кипна Битрас, като изтика огледалото. — Ще изглеждат ужасно. Но това няма никакво значение, защото те ще изглеждат много добре, а аз колкото и да се старая, ще изглеждам ужасно. Те не очакват друго от марсианците. Знаете ли как ни наричат, когато не се държат любезно?

— Как? — попитах. От Ориана знаех няколко имена — глинени пръсти, подземни мишки, тарки.

— Колонисти — каза Битрас с акцент, като постави ударението на втората сричка.

Алън не се усмихна. На Марс не бяхме чували тази дума правилно произнесена. Заселници — да, но никога колонисти или колония.

— Казват, че колонията — продължи Битрас, — е мястото, където има колони.

Поклатих невярващо глава.

— Повярвайте ми. Знаете какво казва Алис и другите на кораба. А сега се вслушайте в гласа на опита. Земята е съвсем нормална, Земята е съвсем единна, но това не значи, че тя е добра, че земяните ни харесват или дори уважават.

Помислих си, че Битрас преувеличава. Не се бях освободила от идеализма и наивността. Все пак Ориана ми беше приятелка, а тя бе различна от родителите си.

Тя ми даваше надежда.

Цилиндриите бяха свити и прикачени към корпуса. Въртящата се вселена се укроти. На два милиона километра от Земята набраната скорост бързо намаляваше, а ние през това време лежахме в леглата си под постоянната преса на двойната гравитация, убиваща ускорението.

На това разстояние от Земята домът на прародителите ми и Луната се обхващаха само с един поглед. Дните минаваха и те ми се струаха все по-красиви.

До лазурносинята Земя Луната изглеждаше като направена от чисто сребро. В Слънчевата система няма по-красив свят от Земята. По същия начин бих гледала на Земята и преди милиарди години. Дори и слабо проблясване от прикрепените една към друга платформи на екватора, които смучеха електричество от магнитното поле на

Майката, не можеха да изтрият чувството на страхопочитание. Ето откъде е започнало всичко.

За няколко секунди, много кратко, но достатъчно дълго време, възприех геоцентричната теория. Марс беше малка планета, без особена важност. Не доставяхме почти нищо на Земята, купувахме малко, почти не допринасяхме за нейното развитие. Имахме по-скоро политическо, отколкото географско влияние, и то слабо. Бяхме като трън в петата на могъщата Майка, която отдавна бе приласкала към себе си своята рожба Луна.

След като приключехме с митническите проверки, с Ориана прекарвахме цялото си време наблюдавайки Земята и Луната. Изпълних имунизационните изисквания, за да не позволя да проникнат в мен безобидните образователни микроби, които се носеха из въздуха на Земята.

Бях развълнувана, също и Алън. Битрас беше мрачен и почти не говореше.

Пет дни по-късно преминахме през главната космическа станция на ниска орбита Мир III и продължихме на лайнера през сгъстената атмосфера надолу към Земята, на фона на прекрасния залез.

Дори и сега, след шейсет години и на разстояние десет хиляди светлинни години, сърцето ми се разтуптява и очите ми се пълнят със сълзи при спомена за първия ми ден на Земята.

Спомням си живо отделни кадри, объркването на митницата на Мир III, където два потока пътници чакат на опашки, оградени от малки червени светлинки. С Ориана се сбогуваме набързо и си разменяме личните идентификационни номера. Моят е току-що издаден за Земята, а нейният — подобрен и неограничен заради статута ѝ на възрастен човек. Обещаваме си да се свържем една с друга, веднага след като се установим, колкото и дълго време да мине. Пренасяме на ръка Алис от „Туамоту“, като уверяваме служителите на митницата, че тя не съдържа приспособления, забранени от закона „Уърлд Нет“ от 2079 г. и под предлога на дипломатическите привилегии учтиво отклоняваме предложението на властите за контрол над мислителите да използват информацията ѝ без наше знание. Получаваме дипломатически разрешителни с поръчителството на Съединените щати и преминаваме през входния коридор за Земята,

пълен с творби на изкуството на земни деца. Минаваме през шлюза на совалката за транспортиране и заедно с още шейсет пътници заемаме местата си. Десетина минути се вирам право напред в Земята, после се отделяме от платформата, започваме да слизаме и прозорецът до моята седалка се затопля. Плътната атмосфера ни обгръща с такова съпротивление, че сграбчвам облегалката. Пристига един червен заек с разтуптяно сърце, изпотен от напрежението на очакването и странното безпокойство. Ще се справя ли? Ще може ли Земята да обикне мен, която не съм родена под нейното небе?

Жълто-червеният величествен залез образуваше дъга като огърлица над красивия синьо-бял овал на Земята. Наблюдавах го през яростните червени пламъци на йонизацията, докато совалката се тресеше, намаляваше скоростта и се приземяваше в голямо изкуствено езеро близо до Арлингтън в предишния щат Вирджиния.

Совалката изпусна облаци гъста бяла пара и ние плавно се отпуснахме по гръб като първите космонавти, които са чакали да бъдат спасени. Влекачи с големината на „Туамоту“ навлязоха в пенливите сини води. Вода. Толкова много вода! Влекачите внимателно ни прихванаха и ни изтеглиха към сухоземните терминали. До нас пристигаха и други совалки — някои от Луната, някои от други орбитални платформи и всички те изпуснаха огромни облаци пара, след като се потопяха и изгаснеха в огромния воден басейн.

Алън ме хвана за ръка и аз стиснах неговата, сближени не от страх, а от удивление. Срещу нас, седнал до здраво закрепената и опакована Алис, Битрас гледаше мрачно пред себе си, потънал в мисли. Нашата работа започваше в този момент.

Не бяхме просто марсианци — червени зайци, тръгнали на увеселително пътешествие. Ние бяхме символи на Марс. Заради ентузиазма, който земяните показваха към марсианците, щяхме да бъдем знаменитости за известно време. Ще ни смятат за корави заселници, които се връщат в цивилизацията и носят послание до Конгреса на Съединените щати. А ние щяхме да се усмихваме и да държим устата си затворена след хилядите „ЛитВид“ въпроси. Снизходително щяхме да отговаряме на абсурдни запитвания. Как се чувствате, когато се връщате в родината? Абсурдни и не съвсем. На Марс беше моят дом, който вече ми липсваше в този прекрасен и необясним свят, но въпреки това...

Аз познавах и Земята.

Напуснахме совалката, инсталирахме Алис на нейната подвижна стойка и тя тръгна с нас.

Почти всички марсианци, които за пръв път вдишваха свободно свеж въздух, кашляха и се давеха, докато вървахме между дъбовете и яворовите храсти и по поляните с твърда трева. Минахме през Инграм Парк, носещ името на първото човешко същество, стъпило на Марс. Дороти Инграм. Дороти, знам как си се чувствала. Помирисах въздуха, влажен след последния дъждец и погледнах пълзящите от юг облаци, натезали от дъжд. Над тях небето беше синьо като котешки очи и никъде нямаше ограничители, стени, куполи или стъкло.

Познавам те. Кръвта ми те познава.

С Алън направихме няколко танцови стъпки около стойката на Алис. Битрас търпеливо се усмихваше, помнейки своето първо посещение. Странното ни поведение потвърждаваше господстващата роля на Земята. Тя ни опияняваше.

— Нали не сънувам? — попита Алън, а аз се засмях, прегърнах го и продължих да танцувам по тревата.

Биохимичните вещества вършеха добра работа. Стояхме изправени при два пъти и половина обичайното ни тегло, движехме се бързо, без никакво усилие или болка и главите ни не се замайваха.

— Погледнете небето! — извиках.

— Очите на Земята — каза Битрас и пристъпи между нас.

Това малко охлади ентусиазма ни, но аз не давах пукната пара за камерите на „ЛитВид“, които следят пристигащите пътници. Нека Земята научи за моята радост.

Тялото ми знаеше къде се намира. Било е тук, преди аз да се родя. Гените ми принадлежаха на това място, кръвта ми носеше морето, костите ми — праха от Земята, очите ми бяха направени, за да виждат яркожълтата дневна светлина на Земята, синьото небе и нощния мрак под светлината на Луната и звездите. Преминахме през репортерите и Битрас дипломатично отговаряше широко усмихнат на въпросите им вместо нас. Радваме се, че отново сме тук, очакваме ползотворни разговори със земното правителство, което е наш партньор в развитието на по-изостаналите светове от Слънчевата система. Справяше се добре и аз му се възхищавах. Бях му простила и почти бях забравила. След срещата с репортерите се спуснахме в

личната приемна на нашата водачка Джоана Банкрофт, която ми хареса, въпреки че олицетворяваше всичко, което аз не бях. Не можех да си представя, че няма да ми допадне някой, който живее в този благословен свят.

След това се качихме на автомобил, изпратен от Камарата на представителите. Банкрофт ни придружаваше и искаше да знае от какво имаме нужда, предостави ни платки с графика за срещите и осигури на Алис допълнителен достъп до библиотеката на Конгреса. Колата се движеше по рамков път, заедно с десетки други прикачени коли, товарни камиони и влакове. Слушах я внимателно, но дъждът чукаше по стъклата, а тъмнозелените дървета блестяха под мрачното небе. Когато тя спря да говори за момент, попитах дали може да си отворя прозореца.

— Разбира се — отговори Джоана и прекрасните ѝ червени устни и пълни бузи се извиха в усмивка.

Стъклото на автомобила от моята страна се плъзна надолу.

Наклоних глава към лекия вятър, наплисках очите и лицето си и изплезих език, за да вкуся дъжда.

— Марсианците са чудесни — засмя се Джоана. — Карате нас, които живеем тук, да ценим това, което приемаме като нещо естествено.

Ние, които живеем тук.

Думите ѝ ми подействаха като студен душ. Погледнах Битрас, който бе повдигнал вежди и изкривил устни. Разбрах негласното му послание. Земята не беше наша. Ние бяхме нейни гости само заради съгласието на големите политически общности, които бяха истинските собственици и господари на Майката. Това не беше нашата родина. Никога вече нямаше да бъде, каквато и цена да платяхме и колкото и време да минеше.

Джоана ни заведе до хълма Капитол Тауър, където беше разположен обширен комплекс в бяло и зелено с двайсет хиляди къщи, хотели и кантори, които обслужваха хората от цялата Земя и на второ място космическите посетители като нас. Хълмът имаше площ два квадратни километра и на него по-рано е бил разположен страховития Пентагон, който е бил център на непробиваемата защита на бившите Съединени американски щати.

Бяхме запазили президентския апартамент в грандхотел „Потомак“, разположен ниско до северната стена на Капитол Тауър с изглед към реката.

След като се убеди, че сме се настанили удобно, Джоана си тръгна. С Алън стояхме в средата на стаята и не знаехме какво да правим. Битрас навъсен се разхождаше напред-назад. Апартаментът беше оборудван пищно и показно. Леглата и мебелите в стаите се променяха в различни стилове и дизайн, пред очите ни се появяваха „ЛитВид“ изображения, които питаха какво ще изберем и кое развлекателно мероприятие на столицата бихме искали да посетим. Роботите ни се представиха строени в две колони по трима, облечени по висша мода, както правеха само на Земята — със зелени кадифени или черни копринени костюми и с малки червени шапки. За разлика от тях роботите на Марс бяха само с пластмасовите, керамичните или металните си покрития.

Избрахме набързо и без да се замисляме, като Битрас предостави избора на нас. Той се отпусна в едно кресло, което най-сетне се беше моделирало като част от шведско обзавеждане от двайсети век.

— Тези хора! — мърмореше той. — Не могат ли те и техните стаи да не се променят!

— Няма начин — отговори му Алън.

Той гледаше през прозореца към реката. Отвъд нея, между хълмчетата покрай бреговете на Потомак, се виждаше столицата на Съединените щати на Западното полукълбо. Нищо във Вашингтон, окръг Колумбия, не можеше да бъде по-високо от сградата на Капитолийския хълм. Такъв беше законът от векове. Изгарях от желание да се разходя по алеите на парка сред древните руини или под дърветата, които бях видяла да разстилат листата си високо като огромни зелени килими.

— Все още вали — казах със страхопочитание.

— Мисля, че е правилно да се каже „ръми“ — поправи ме Алън. — Ще трябва да опресним знанията си за времето.

— Темата е времето — заявих дълбокомислено и двамата с Алън се засмяхме.

Битрас стана, изпъна неспокойно ръце и заговори:

— Остават ни седем дни, преди да свидетелстваме пред Конгреса. До срещите ни с подкомисиите, Сената и членовете на

Камарата ни остават три дни. Това означава, че имаме два дни за подготовка и за срещи с партньорите от ОМ и един ден да разгледаме забележителностите. Днес съм прекалено разтревожен и разстроен, за да работя. С Алис ще останем тук. Вие правете каквото искате.

— Ще се разходим — казах и се спогледахме с Алън.

— Точно така — съгласи се той.

Битрас поклати глава, сякаш съжаляваше за нещо.

— Земята бързо ме изтощава — въздъхна.

Докато стигнем с такси до Вашингтон, небето се беше прояснило. По време на полета с Алън не бяхме много близки, но сега се чувствахме като брат и сестра. И двамата усещахме вятъра, чистия режещ въздух, слънцето по лицата ни. Виждахме разцъфналите черешови дървета, което за нас беше чудо на чудесата. Казаха ни, че дърветата цъфтят, точно както туристите очакват, веднъж месечно, дори и през зимата.

— Това не е естествено — възкликна Алън. — По-рано са цъфтели само през пролетта.

— Знам — усмихнах се, — но не ме е грижа.

— И на Марс дърветата цъфтят — отбеляза той. — Защо трябва да се дивим пред тези тук?

— Защото на Марс няма нито едно дърво, което да расте под открито небе и да протяга клони към слънцето.

Слънцето затопляше откритите ни лица и голите ни ръце, вятърът подухваше хладен и нежен, температурата постоянно се променяше. Въпреки политиката и необичайния ми произход, не можех да изкореня чувството, че обичам Земята и тя ми отговаря със същото.

Денят беше прекрасен. Чувствах се чудесно. С Алън флиртувахме, но не съвсем на сериозно. Пихме кафе в едно кафене на тротоара, хапнахме преди да стане време за обяд, отидохме до паметника на Вашингтон и аз изкачих дългите стъпала, въпреки пулсиращата болка в краката, после слязохме и продължихме да се разхождаме. Докато вървахме покрай огледалната повърхност на езерото, се спирахме, за да разглеждаме трансформирания бегачи, които като хрътки профучаваха край нас.

Учихме уроци по история чрез проекции, изкачихме се до мемориала на Линкълн и застанахме пред гигантската фигура на Ейбрахам Линкълн. Изучавах тъжното му, уморено лице и сбръчканите ръце и изведнъж, докато четях думите, опасващи паметника и вдъхновени от гражданската война, преминала под негово командване и по-късно станала негов убиец, очите ми се напълниха със сълзи. Хората изяждат водачите си, помислих си, кралят е обречен да умре. Алън гледаше на тези събития от друг ъгъл.

— Той е искал да подчини със сила американския юг. Политическите му убеждения са като най-неприемливите земни.

— Но на Марс няма роби — напомних му.

— Не ми обръщай внимание. Аз винаги съм бил на страната на слабите.

После се върнахме по обратния път покрай огледалното езеро и съзерцавахме залеза.

— Какво ли ще е мнението на Линкълн за червените зайци? — попита Алън.

— А какво ли би си мислил за съюза в сегашния му вид? — отговорих на въпроса му с въпрос.

Въпреки че биохимичните ми процеси все още не бяха в нормата, определено преувеличавах нещата. Чувствах се замаяна от времето, от архитектурата под открито небе, от историята.

Върнахме се на хълма, за да вечеряме с Битрас в големия ресторант на хотела. Храната беше дори по-добра, отколкото на „Туамоту“. Имаше много прясна, а не изкуствена храна и аз открих разликата, след като се постарях да я намеря.

— Струва ми се, че има вкус на пръст — казах на Битрас и Алън, седнали на застланата с бяла ленена покривка маса, върху която бяха поставени сребърни свещници.

— Някак дъхава е — съгласи се Алън. — Все пак това нещо доскоро е било живо.

— Достатъчно! — отсече Битрас и се закашля.

Алън и аз се засмяхме заговорнически и той подхвърли:

— Не трябва да се държим като провинциалисти.

— Ще се държа както намеря за добре — отговори с равен глас Битрас, без да показва, че е ядосан. — Виното обаче си го бива. За

червените зайци, откъснати от своята среда — продължи и взе чашата си.

Вдигнахме тост.

На път за апартамента, преди да се качим в асансьора, Битрас провря ръка под моята и ме притисна към себе си. Алън го видя и бързо последва примера му. За момент се почувствах между зъбите на две разярени кучета, после разбрах какво е намислил Алън. Битрас стисна зъби и ме пусна. Веднага същото направи и Алън и аз го погледнах с благодарност. Битрас се държеше, сякаш нищо не се е случило. Всъщност беше точно така. Бях прекарала една прекрасна вечер, която не исках да развалям с неприятни мисли.

— Тук съм от двайсет и седем години — разказваше ни Мириам Джефри, докато ни настаняваше в апартамента си. — Съпругът ми стана елоа преди десет години и мисля, макар че не съм сигурна, че той живее на Марс. Така че аз, марсианката, съм на Земята, а той, земянина, е там горе.

След нейната покана Битрас и Алън седнаха в просторната дневна. Прозорците гледаха към ширналите се стари хълмове на Вирджиния и дори по-старите от тях небостъргачи. Бяхме на южния склон на Капитол Тауър, точно противоположно на хотела.

— Винаги разпитвам червените зайци — продължи тя и седна до Битрас. Дватама изглеждаха на една и съща възраст. — Приятно е някой да ти разказва какво се е променило и какво — не. Не че възнамерявам да се връщам. Свикнах прекалено много със Земята и мисля, че съм станала част от нея.

— На нас тук ни е много приятно — каза Алън.

Лицето на Мириам грейна. Дългата ѝ черна коса се спускаше по изправените слаби рамене, оставени открити от свободната зелена памучна рокля.

— Много ще се радвам, ако в натоварената ви програма остане малко свободно време — усмихна се тя.

— За нас ще е удоволствие — отговори Битрас и се завъртя в кушетката, за да се противопостави на самонагласящите се възглавници. — И така, всичко тук безопасно ли е?

— Абсолютно — отговори Мириам, която изведнъж стана съвсем сериозна.

— Добре. Не трябва да имам тайни. Касея, Алън, Мириам не е просто досадница, търсеца развлечения, а най-добре информираният марсианец на Земята за делата във Вашингтон.

Мириам скромно премигна.

— Тя се придържа към стила на много други домакини тук в столицата, които посрещат гости, развеждат ги и знаят всичко. Досега много пъти е давала безценна информация за ОМ „Мейджъмдар“.

— Благодаря ти, Битрас — обади се тя.

Битрас извади компютъра от джоба на ризата си и го постави пред нея.

— Донесохме копие на Алис. В момента тя почива в хотелската стая.

— Снабдена ли е с най-новата защита? — попита Мириам.

— Така смятаме. Не разрешихме на митническите служби да влизат в нея.

— Добре. Тя обаче е земно производство и винаги можем да имаме капчица подозрение.

— Аз ѝ се доверявам. Премина най-фина проверка при нас и можем да бъдем спокойни.

— Така да бъде — кимна Мириам, но тонът ѝ издаваше, че все още има известни опасения. — И все пак трябва да знаете, че всички мислители са прекалено мили и невинни, за да разберат Земята. Или поне тези, които могат да бъдат пренасяни тук или да емигрират.

— Това е вярно — съгласи се Битрас. — Тя само ще ни съветва и няма да взема решения.

Слушах това, изпаднала в шок.

— Вие шпионин ли сте? — попитах наивно.

— Боже мой, не! — засмя се Мириам и се плесна по бедрото. Тя седеше с ръка на коляното, изпъчила гърди и отметнала назад коса. — Но не мислиш ли, че бих могла да бъда?

— По-късно днес имаме среща с представители на „Кайлетет“ и Сандовал — намеси се Битрас.

— Напоследък „Кайлетет“ почти излиза от контрол — каза Мириам. — Купува дипломатически ноти, разширява влиянието си чрез други ОМ и свежда до минимум участието си в Тристранния пазар.

— Не очаквам никакъв отговор от тях — обясни Битрас.

— Но ще им оставя отворена врата, ако мога така да се изразя. Ние искаме контактите с тях да не се прекратяват.

Мириам се съгласи, че това може да е от полза.

— И все пак искам да ви предупредя, че никога действията на „Кайлетет“ не се били толкова необясними.

— Бих искал да знам повече за тези членове на комитета по космическите работи.

Битрас ѝ подаде компютъра и пред очите ѝ заиграха имената им, заедно с политическите емблеми и идентификациите на родовете и социалните им групи. Мириам замислено прегледа списъка и каза:

— Свестни хора, умни и не палят лесно.

Погледнах тайно в компютъра за значението на израза.

Там пишеше: 1. Държа се спокойно и невъзмутимо. 2. Не се впечатлявам от авторитети.

— Те са се отдали на идеята и откакто аз съм тук, не са изпуснали нито един подходящ момент — поясни Мириам.

— На Земята управниците са особена порода хора, както Битрас знае.

— С някои от тези сме имали вземане-даване. Районните губернатори...

— Разликата е там, че управляващите на Земята са минали през терапия. Всички, с изключение на Джон Мендоса, който е ръководител на малцинството в Сената. Мендоса е мормон. Земяните не посрещнаха добре Добъл, за разлика от партията на Мендоса и Дезърит Спейс. Те ѝ предоставиха подслон за няколко седмици. Предполагам, че са я разпитвали за Марс.

— Поне нямат разработки на Марс — каза Битрас.

— Да, но Мендоса ще иска да знае защо не сте склонни да отпуснете на Земята повече контролирани от Марс акции на „Белт“ и защо отказвате да се присъедините към мениджърската група на „Сол Рисорс“. Дезърит Спейс установи връзки с Грийн Айдахо, които най-сетне са хвърлили око и на бизнеса в космоса, а освен това заедно са влезли в официална връзка с ВИЗА, измамвайки Съединените щати.

Битрас записваше всичко, което Мириам казваше. После спря и заяви:

— Трябва ни повече информация за Куба, Испания, Ню Мексико и Калифорния.

— Имате всичко в списъците — отговори Мириам, смръщила вежди и почуквайки нервно с дългия си маникюр по компютъра. Върху него видях някакво изображение и се почудих какво ли е. — Ще ви кажа каквото знам. Моята библиотека ще ви осигури...

През следващите два часа слушахме и прехвърляхме данни в компютрите си. След като свършихме, Битрас пусна чара си в действие, а на Мириам това явно ѝ беше приятно. Почувствах облекчение.

Срещите с „Кайлетет“ и „Сандовал“ в нашия апартамент бяха сърдечни и абсолютно безрезултатни. Представителят на „Кайлетет Земя“ намекна, че те може да не подкрепят предложенията за обединение и че „Кайлетет Марс“ може и да е съгласен с тях, без участието на тристранното ръководство.

По-късно видях, че Битрас е възбуден. Почти несъзнателно той заставаше до мен и леко ме побутваше. Алън загрижено ме поглеждаше, но аз не му обръщах внимание.

Явно Мириам не му беше достатъчна. А напрежението в него растеше.

На следващата сутрин сама в стаята си преживях отклонение от нормалната биохимия. Почувствах гадене, студени тръпки, тялото ми не можеше да бъде контролирано и само преценяваше как да се нагоди. Това продължи не повече от час и после отново се почувствах добре. Гравитацията ме безпокоеше по-малко и я чувствах почти нормална.

Погледнах към Потомак и алеите отвъд. Денят беше кристално ясен, високо в небето имаше малки бухнали облачета. На фона на зелено-кафявата природа Вашингтон изглеждаше като малко селище, а паметниците и древния купол на Капитолия — не по-големи от зрънца ориз.

Хладни, могъщи и безчувствени интелекти...

Усмихнах се глупаво. Бях марсианка, дошла да покори Земята.

Алис представи доклада си. Седяхме в дневната и отбелязвахме най-важните моменти. Битрас се задълбочи в някои ключови точки.

— Това въобще не е окуражаващо — отбеляза той.

— Необходимостта от централизиран контрол на всички ресурси в Слънчевата система може да придобие голяма важност след не

повече от петнайсет земни години — каза Алис. — Всички признават, че на Земята са необходими много големи усилия, за да запази общата си психологическа и икономическа жизненост и че тези усилия и общественото внимание трябва да бъдат насочени към междузвездни проучвания в широк мащаб.

— И цялата Земя го признава? Всички са съгласни? — чудеше се Алън.

— Съгласието е общо, между тези групи, които вземат най-важните решения в Тройката — обясни Алис, — и особено между изпълнителите на основните договорености.

— Ще ги принудят да вземат участие в това, без значение дали ще има някакви преки облаги за Марс — обади се Битрас.

— Такова заключение надхвърля това, което фактите казват — отговори Алис.

Битрас се облегна назад. Изглеждаше обезпокоен и заяви:

— Това не е нещо, което и сами да не можем да преценим. Не смяташ ли, че е очевидно?

— Няма ясни доказателства за други заключения — каза Алис.

— Точно това споменаха и някои пътници — намесих се аз.

— И все пак всичко е готово, нали? — попита Битрас и започна да хапе горната си устна. Така приличаше на булдог. — Утре ще отворя всички предложения и ще ви ги покажа. Искам да сте съвсем наясно какво ни е позволено да говорим и какво ни е позволено да даваме на различните етапи на преговорите. От този момент вие вече не сте чираци, а представители на един Марс, който тепърва ще се създава. Вече сте дипломати.

И ние играехме ролята си. Ходехме на приеми и партита, организирахме две събирания, посетихме офисите на големите корпорации и агенции, вечеряхме с привърженици на Марс.

Мириам беше домакиня на приема ни в хотела. Часове наред разговарях с бивши сънародници, слушах разказите им за отминали времена и отговарях доколкото мога на въпросите им за съвременния Марс. Успя ли Макензи Фразие да обедини канадските ОМ на Сиртис? Какво стана с фамилиите Прескот и Уеър от Хелас? Сестра ми все още живее на Марс, в Маринър Вали Саут, но изобщо не отговаря на писмата ми. Имате ли представа защо?

Много често просто се усмихвах и демонстрирах невежество. Нямах марсиански център за предаване на фамилни съобщения или леснодостъпна от Земята база данни. Отбелязах си в компютъра, че „Мейджъмдар“ трябва да направи нещо. Помислих си, че бившите марсианци ще бъдат ценни съюзници, а с изключение на Мириам, не ги използвахме често.

Когато за малко се освободих, попитах Мириам колко често марсиански ОМ са достигали до нея директно от Марс.

— Веднъж годишно — отговори ми тя с усмивка.

Казах, че това състояние на нещата е окаяно, а тя ме потупа по рамото.

— Ние сме такива доверчиви и ограничени същества. Докато стане време да си тръгваш, прекрасно ще знаеш срещу какво сме се изправили и колко далече трябва да стигнем.

Отбелязах в компютъра си, че трябва да предоставим изключителен достъп до информацията на „Мейджъмдар“, но се зачудих не противоречи ли това на духа на единство, който толкова се мъчим да демонстрираме.

Докато посещавахме кабинетите на членовете на Конгреса, бързо забелязах след намеците на Битрас изключителната липса на заинтересованост към същността на нашите предложения. След изтощителния ден на обикаляне по кабинетите Битрас изпадна в мрачно и заядливо настроение.

— Те не дават пукната пара за това — каза той и прие чаша вино от Алън, докато всички си отпочивахме в апартамента. — Много е объркващо.

Сутрините бяха заети от интервюта по „ЛитВид“, ръководени от студиото на Капитолийския хълм. Следобед продължавахме с интервюта от студиото в хотела. Обядвахме с водещи финансисти, които ни изслушаха и се усмихваха, но не обещаваха нищо, после вечеряхме с любопитни и ентузиазирани конгресмени, които ни даваха нищожна информация и също не обещаваха нищо.

От хотелската стая се запознахме с училищата във Вашингтон и Вирджиния, предимно чрез реклами по мрежата. Набързо отидохме с влак до Пенсилвания, за да се срещнем с приятели на Еймиш от Силван, които най-сетне се бяха съгласили да използват компютри, но

не и мислители. Върнахме се във Вашингтон. Направихме разходка с екскурзовод до библиотеката на Конгреса и Смитсъновия музей на атмосферата и космоса.

Оригиналната библиотека беше запечатана с хелий и там можеше да се влиза само с костюми под налягане. Не ни предоставиха такава възможност. Роботите кръстосваха залите, за да охраняват и се ровеха из милиардите хартиени книги и периодични издания. През 2049 г. спрели да приемат хартиени копия и търсенето сега ставаше главно чрез електронните архиви, които бяха събрани в малка стая на стотици стъпки под старата библиотека. Алис поглъщаше цялата информация, която ѝ трябваше, но дори и нейните големи резерви от памет щяха да се претоварят, ако приемеше всичко.

В музея на атмосферата и космоса се снимахме в подножието на макет в мащаб 1:1 на първия кораб, кацнал на Марс — „Капитан Джеймс Кук“. Като ученичка видях оригинала и този тук под купола ми изглеждаше по-голям от истинския, който бях видяла под открито небе в Елизиум.

Земята можеше да ни предложи прекалено много неща. Имаше опасност да се изтощим, още преди да е настъпил най-важният ден...

Влязохме във внушителната зала за изслушване, направена от камък и меко тъмно дърво, с тапицирани с тъмна кожа седалки. Тримата нарочно се бяхме облекли по консервативната марсианска мода, а Алис стоеше на току-що полираната стойка. Сигурно със синтетичните си дрехи и непроменена физика сме приличали на простаци от „ЛитВид“ комедия. Но петимата сенатори от Наблюдаващия комитет за Слънчевата система и близкоземни космически работи ни поздравиха с уважение. Известно време разговаряхме не принудено с тях и техните подчинени. Обстановката беше приятна, но официална. И отново, също като Битрас, чиито ноздри потрепнаха, докато сядаше зад дългата яворова маса, усетих, че нещо не е наред. Алън се наведе към мен и попита:

— Защо не свидетелстваме пред целия комитет?

Не знаех отговора.

Седнах на твърд дървен стол от лявата страна на Битрас, а Алън седна отдясно. Алис беше свързана с Харолд С., мислителят на Сената, който служеше вече шейсет години. Галерията беше празна. Явно това щеше да бъде закрито изслушване.

Сенатор Кей Хуарес Сомерс от Ню Мексико, председател на комитета, удари с чукче, за да започне изслушването.

— Приветствам нашите видни гости от Марс. Не знаете на една стара земна жителка като мен колко странно ѝ се струва това, дори и в наши дни. Може би трябва да си поставя подобрение за въображение. Поне някои от моите колеги смятат така.

Тя минаваше седемдесетте години, ако можех да се доверя на външния ѝ вид, за да определя възрастта. Беше дребна и изпита, с ясни и изчистени черти на лицето, с равен глас и облечена в строги черни и сиви дрехи. Сенатор Хуарес Сомерс не беше вървяла по отъпкани пътища в живота си и се бе въздържала от използването на модели за трансформиране на външността.

На изслушването присъстваха и сенаторите Джон Мендоса от Юта — висок, як мъж с груба красота, Дейвид Уонг от Калифорния — платиненорус със златист тен, очевидно преминал през трансформация, Джо Ким от Грийн Айдахо — среден на ръст, с посивяла коса и постоянно подозрително изражение на лицето. Или по-скоро проницателно.

— Г-н Мейджъмдар, както виждате това е закрито изслушване — продължи Хуарес Сомерс. — Ключови фигури от наблюдаващия комитет са се събрали, за да чуят вашите думи. Времето ни е ограничено и затова ще говорим открито. Любопитни сме какъв напредък във връзка с обединението ще постигне Марс в следващите пет години.

— Срещаме големи препятствия — започна Битрас, — и не всички от тях се дължат на марсианци.

— Бихте ли обяснили по-подробно, моля.

Битрас обясни сложните отношения между капиталите и политиката. Два процента от ресурсите на Марс бяха разработени. Земните и Лунните корпорации с участието на ОМ контролираха петнайсет процента от капитала на Марс и десет процента от разработените ресурси. Марсианските корпорации често набираха капитали отвън, от източници близки до Тройката, установяваха временни партньорства и дори позволяваха на външните участници известно влияние във вътрешното управление. Изглежда всички си бяха напъхали носовете в работите на Марс. Беше повече от трудно да се обединят толкова различни интереси. Беше направо кошмарно и ситуацията се усложняваше от нежеланието на богатите ОМ да се подчинят на една централизирана власт.

— Смятат ли марсианските ОМ, че те имат неотменни права, които не е задължително да са съобразени с нуждите на отделни техни членове? — попита сенатор Мендоса от Юта.

— Нищо толкова нагло — отговори Битрас. — Те работят повече на принципа на дребния и фамилния бизнес, отколкото като корпорации на работниците, създадени по земен модел. Всички членове на рода притежават акции, но нямат право да ги продават на никой, който не е лично заинтересован. Влизането в рода става чрез брак или специален подбор. Тогава трябва да преместиш и капиталите си. В рода пари в обръщение няма, разменя се само работна сила. Всички инвестиции извън рода се направляват от финансовите мениджъри.

Сенаторите изглеждаха отегчени. Битрас побърза да свърши.

— Сигурен съм, че сте запознати с основните принципи... Те са същите и на Луната.

— Когато знаем какво носи със себе си един модел, значи можем да го променим — каза Мендоса.

— Нашият свидетел току-що призна за съществуващото нежелание — обади се сенатор Уонг от Калифорния и изгледа колегите си с повдигнати вежди.

— Корпорацията на господин Мейджъмдар също не желае да съдейства за постигане на обединението — добави Хуарес Сомерс. — Може би той ще ни обясни причините за това нежелание и предложението за прокарване на нов обществен модел.

Битрас наклони глава на една страна и се усмихна, за да покаже, че е приел характеристиката свидетел.

— Работихме дълго и упорито, за да можем да ръководим собствената си съдба. Ние сме индивиди със силна воля в условия на взаимна надпревара. Съвсем естествено е да не сме склонни да оставим съдбата и живота си в ръцете на агенции, които няма да имат пряка връзка с нас.

— Вашата корпорация съществува с тези илюзии вече няколко десетилетия — заговори сенатор Джо Ким от Грийн Айдахо. — Нима искате да ни убедите, че нещата на Марс наистина стоят така — всеки индивид да бъде в пряка връзка с родовите власти?

— Не — отговори Битрас.

— Не може да нямате съдебна система, на която да се подчиняват всички ОМ. Как се справяте с неприспособените или непреминалите терапия?

— Не се ли отдалечаваме малко от темата, сенаторе? — с усмивка попита Битрас.

— Направете ми това удоволствие — помоли Ким и погледна компютъра пред себе си.

Битрас отстъпи.

— Всички те имат права. Ако тяхната неприспособност не може да се превъзмогне, семействата им ги принуждават да потърсят помощ. Дори и терапия, ако е необходимо. Ако техните... а-а-а... престъпления са извън границите на рода, може да бъдат изправени пред съда на Съвета. Но...

— Марсианците не изпитват особена любов към терапията — прекъсна го Мендоса и ни изгледа един по един. — Някои от нас в Юта също изпитват съмнения към нея.

— Не приемаме безрезервно една концепция като модел на поведение за всички — изясни мисълта си Битрас. — По принцип не сме против нея.

— Смятаме, че усъвършенстването на съзнанието на всеки марсианец ще доведе по-бързо до приемане на по-ефикасна обществена структура — заяви Хуарес Сомерс, като ядосано изгледа Мендоса.

Въпросите секнаха. Сенаторите замълчаха и навярно се настроиха към Харолд С., защото скоро отново продължиха с въпросите.

— Вие без съмнение знаете, че най-могъщите съюзници на Земята изказват неодобрението си от назадничавостта на марсианците — продължи Хуарес Сомерс. — Недоволството се изразяваше дори и в искането за икономически санкции. Марс до голяма степен разчита на Земята за най-необходимите суровини, нали?

— Не е точно така, сенаторе — отговори Битрас. Тя не можеше да не знае, че не е права. Целеше нещо, което все още не можех да разбера.

— Вашите ОМ корпорации интелектуална сила ли използват при бизнеса си или мислители?

— Разчитаме на мислителите, но разбира се сами вземаме решения. Също като вас в Конгреса. Смятам Харолд С. само за един уважаван съветник.

— Тези мислители са създадени на Земята — продължи тя.

— Само след няколко години ще можем да създаваме такива и на Марс.

Битрас сведе поглед към масата и прокара пръст по ръба на компютъра. Лицето му едва забележимо почервения, което можеше да бъде знак за скрита заплаха.

— Нанотехнологиите на Марс изостават с десетилетия от земните, а индустриалните ви съоръжения са също толкова неефективни.

— Така е.

— Земните корпорации и националните патентни тръстове не желаят да осъвременят нанодизайна на едно общество, в което няма централизиран контрол.

— На Марс не са внасяни нелегално дизайни и не са използвани патенти без разрешение. Упражняваме строг контрол във всички корпорации върху патентите и компенсациите. Разрешаваме и на Земята да инспектира съоръжения с патент или дизайн със запазена марка.

— И все пак това схващане съществува и то оказва влияние върху вашата икономика и развитие. Права ли съм?

— Мога да кажа, че ние се грижим да задоволим нуждите си — отговори Битрас.

Това, което той не спомена, беше мнението на много марсианци, че Земята имаше изгода да не се развива икономически, за да бъдем под нейния строг контрол.

— Не иска ли Марс да се развива? — попита Мендоса с широко отворени от учудване очи. — Не желаят ли ръководителите на Марс — синдиките на различни ОМ и губернаторите на ресурсните райони — да се присъединят към усилията на Тройката?

— Желаят, доколкото позволяват скромните ни възможности — каза Битрас. — Но Земята не може да очаква, че Марс някога ще продаде правата и ресурсите си заради прищявката на някого и ще стане нечия собственост.

Мендоса се засмя и отговори:

— С моите колеги не бихме и мечтали за това. Надяваме се да има къде да избягаме, ако не ни преизберат.

— Говори от свое име, Джон — каза Хуарес Сомерс.

Оттам насетне разговорът се отклони към подробности и незначителни дреболии. Около десет минути задаваха на Битрас въпроси, чиито отговори очевидно можеха да намерят и в платките си.

Скоро почувствах раздразнение и отегчение.

Второто изслушване на следващия ден беше в присъствието на същите сенатори и трая петнайсет минути. Дадоха ни една седмица отсрочка преди последната сесия, но не чухме и намек, че ще се срещнем с пълния състав на комитета.

Все още не бяха искали от Битрас да направи предложенията си. Изглежда за тях те бяха без значение. Бяхме пропътували цялото това разстояние, за да слушаме любезни, но неприятни шеги, прикрити заплахи и забележително безопасни въпроси.

Вечерта след второто изслушване с Алън си поделихме една бира и биохимичен освежител. Битрас спеше в стаята си.

— Какво смяташ, че са намислили? — попитах.

Алън уморено затвори очи, излегна се на кушетката и протегна крака.

— Губят ни времето — отговори той.

— Не се държат така, сякаш имат план.

— Те не се държат по никакъв начин — каза Алън.

— Направо ме вбесяват.

— Това е прикритие. Отвлечане на вниманието.

— Какво имаш предвид?

Битрас влезе по пижама и с разбъркана коса. Търкаше очи и приличаше на малко момче.

— Дайте ми малко от това — посочи с пръст биохимичното допълнение. — Ставите ме болят.

— Събудихме ли те?

— През тези стени? В стаята ми е тихо като в гробница. Сънувах ужасен кошмар. Мразя симулациите.

Не знаехме, че е пробвал симулация. Седна и Алън му наля една чаша, от която той бавно отпи с вид на мъченик.

— Добре де — въздъхна, — снощи Мириам ме убеди да участвам в симулация с нея. Беше ужасно.

Чудех се какво точно са споделяли.

— Говорехме за изслушването — каза Алън.

— Спомена нещо за отвлечане на вниманието. Мислиш ли, че те са за прикритие? — попита Битрас.

— Имам такива подозрения.

— По-точно?

— ВИЗА.

— Нямаме насрочени срещи с техни представители — намръщи се Битрас.

— Защото не си струва да си правят този труд ли? — попита Алън.

Все още не знаех какво да мисля.

— А защо не... — започнах, но Битрас ме спря с ръка.

— Уонг и Мендоса се държат като представители на Наблюдаващата комисия за ВИЗА — продължи Битрас, — партиите на

мнозинството и на малцинството.

Алън кимна с глава.

— Господи, как да си обясня това? — обадох се отново.

Битрас ме изгледа така, сякаш имаше насреща си дете.

— Някои твърдят, че Съединените щати се отказват от интересите си в космоса за сметка на ВИЗА. Корпорациите ОМ, които имат договори и търговски отношения със Съединените щати, ще трябва да установят директна връзка с ВИЗА.

— Това как променя нещата за нас? — попитах.

— Като цяло ВИЗА е много по-агресивна в космическите изследвания от Съединените щати и много по-обвързана с тях, отколкото другите съюзници. Но във ВИЗА има много по-малки нации и корпорации, без никакви космически вложения. А те искат такива. Ако Марс се обедини, ще трябва да установяваме нови отношения с ВИЗА. Техните незначителни партньори ще искат и те да купят дял. И ще предложат... — Битрас се почеса по носа и стисна очи, за да се съсредоточи, — какво, какво ще предложат?

— Quid pro quo^[1] — каза Алън.

— Quid pro quo. Ние им осигуряваме по-голям дял от участието си в ресурсите на Слънчевата система, а в замяна съюза не поглъща напълно Марс и корпорациите ОМ.

— Такъв беше сценарият и на Луната — кимна Алън.

— Това е ужасно — заговорих. — И очаквате само защото не задават неудобни въпроси?

— Това определено са доказателства, макар и незначителни — отговори Битрас и махна с ръка.

Алън сякаш се оживи от заплашителния сценарий.

— Не бихме могли да спечелим една такава война. Ако се обединим и бъдем принудени да влезем в съюз с някого, силата там ще зависи от населението.

— Освен за основополагащите нации като Съединените щати — каза Битрас. — Останалите ще бъдат негласни букви.

Той изпи питието. Алън му предложи чаша бира и Битрас прие.

— След петнайсет-двайсет години, а може и по-рано, ако Алис не бърка, деветдесет процента от земните нации ще показват огромен интерес към Големия наплив към звездите.

— Не трябва ли и ние да се интересуваме? — попита Алън, наклони се напред и склучи ръце като в молитвена поза.

— С цената на нашето наследство и нашите души ли? — попита Битрас.

— Цялата човешка раса... Това е благородна кауза — размишляваше Алън.

— Няма начин да не изглежда благородна на един свят, който отчаяно се стреми към прогрес, разширяване и промяна. Но нас ще ни изядат живи.

— Къде е смисъла във всичко това? — попитах.

Битрас сви рамене.

— Ако разсъждаваме правилно и ако посещението ни тук е абсолютно безсмислено, то преди да отпътуваме ще сме говорили тайно с представители на ВИЗА. Закритото изслушване в Сената е просто предлог. Няма нужда да се огласява бъдещата политика, а също така да се водят дългосрочни преговори, без да се взима под внимание ситуацията в бъдеще. Мендоса и Уонг са техните предни постове. Причините, заради които ни повикаха, са удобна за тях лъжа. Може да ни хванат със смъкнати гащи. Аз идвам с предложения, но нищо чудно да се опитат да ни принудят да склучим споразумение.

Той протегна ръка и Алън я стисна здраво.

— Браво на теб, Алън, добре го измисли. Ако аз бях на тяхно място, точно това щях да направя.

Докато ги гледах как се поздравяват, усетих пристъп на ревност. Щях ли някога да се науча да се оправям в такива заплетени политически ситуации, за да имам такива невероятни прозрения и да впечатля Битрас?

Потупах Алън по рамото, промърморих „лека нощ“ и се прибрах в стаята си.

На следващата сутрин, докато пиех кафе в дневната с Битрас и обсъждах графика за деня с Алис, компютрите ни изписукаха едновременно. Алън влезе в стаята при нас и ние сравнихме съобщенията. Изслушванията в Сената бяха отменени. Отменени бяха и важни неофициални разговори със сенатори и членове на Конгреса от различни щати, с изключение на срещата с Мендоса и Уонг, насрочена за края на третата седмица.

Изведнъж се превърнахме в нещо повече от обикновени туристи. Хипотезата за ВИЗА търпеше развитие.

Бързо се уморих от партита и приеми. Искях да разгледам планетата и да се разхождам сама, без да нося отговорност за нещо. Вместо това повечето време прекарвахме с любопитни и приятелски настроени земяни, завързвахме контакти и демонстрирахме добра воля. Мириам, вярна на репутацията си, ни запозна с някои от най-влиятелните хора на Северна Америка.

Тя организира и второ разточително парти за сметка на „Мейджъмдар“ и покани художници, актьори от симулации, бизнес магнати и ръководители на корпорации, съюзни министри и посланици — повече известни и познати лица, събрани на едно място, отколкото можех да си представя. Правеше ми впечатление, че нямаше камери на „ЛитВид“ и ние щяхме да се чувстваме спокойни, да разговаряме неангажиращо и да хапваме от изисканата храна, докато Битрас използва случая за сключване на сделки и правене на предложения.

Партито беше в апартамент на Мириам и всички стени и мебели бяха аранжирани наново, за да може да се освободи достатъчно място. Пристигнахме преди повечето гости и Мириам ме дръпна встрани, майчински сложила ръка на рамото ми.

— Не се шашкай много от тези хора — посъветва ме тя. — Като човешки същества те се впечатляват лесно. Ти, скъпа моя, за тях си екзотична и трябва да се възползваш от това предимство. Тук ще дойдат някои доста красиви мъже.

Мириам се усмихна угоднически. Знаех със сигурност, че няма да започна връзка с политически цели. Но се усмихнах в отговор и ѝ казах, че ще се забавлявам, а наум се заклех точно в обратното.

Хората пристигаха на групички, скупчени около по-известните фигури с различна репутация. Алън, Битрас и аз се разделихме и се присъединихме към различни гости, за да отговаряме на въпроси като: „Защо изминахте цялото това разстояние?“, „Защо марсианците толкова трудно приемат различните художествени течения?“, „Чух, че половината от марсианките все още раждат — колко необикновено! И във вашето семейство ли е така?“, „Как намирате Земята? Не смятате ли, че е ужасен развѣдник на разнородни култури?“. После незабелязано се оттегляхме, за да се присъединим към други групички.

Въпреки че разпознах много известни личности, Мириам очевидно беше успяла да не покани никой, с когото аз действително исках да се запозная. Не присъстваше никой от драматурзите, на които се възхищавах, навярно защото предпочитам литературата пред визуалното изкуство. Нямаше и никой от политиците, за които бях учила. Повечето от присъстващите бяха звезди — Вашингтон все още беше притегателно място за красиви и блестящи личности, но моите вкусове бяха други.

Битрас беше в стихията си и без проблем изпълняваше задълженията си. През по-голямата част от времето беше заобиколен от изпълнителни директори на корпорации с интерес към Марс. Забелязах, че четирима пакистанци, двама мъже и две жени, едната облечена с блестящо оранжево сари, а другата — със свободен сив костюм в три части, търпеливо чакаха да говорят с него. Когато дойде техният ред, Битрас разговаря с тях на езиците панджаби и урду и изглеждаше още по-ентузиизиран.

Алън мина покрай мен, намигна ми и попита:

— Как се справяш?

Другите не можеха да ни чуят, защото стояхме в един ъгъл, където се бях оттеглила, за да отпия от плодовия си сок.

— Отегчена съм — отговорих много тихо. — Къде е Битрас? — попитах, защото го нямаше в стаята.

— Мисля, че говори с пакистанците за добрите стари времена. Как може да ти е скучно! Тук има някои много известни личности.

— Знам. Обвинявам само себе си.

— Ха-ха. Би предпочела да се скиташ из Адирондакс или...

— Не ми напомняй за това — прекъснах го.

— Дълг, чест, планета — измърмори Алън и отмина, за да отиде при някой от гостите.

Битрас се върна след десет-петнайсет минути и все още разговаряше с едната от пакистанските жени. Тя внимателно слушаше и често кимаше с глава. Лицето му излъчваше въодушевление и аз се зарадвах за него. И дума не разбирах от това, което си говореха.

Вече нямаше повече място, а пристигаха още гости. Мириам постоянно сновеше от човек на човек, променяше темите на разговор, подканваше гостите да си взимат от храната и питиетата и беше като същинско куче-пазач на обществото.

Някои от тези, които тепърва пристигаха, поне според мен бяха повече от ексцентрични. Един музикант от Хавай и три млади жени с плътно прилепнали черни шапки накараха Алън и мен да занеем. Бях виждала този мъж по новините. Казваше се Ату. Беше облечен в строг черен костюм, а лицето му бе мъртвешки бледо и изопнато. Съзнанието му беше свързано с трите млади жени, облечени в прозрачни бели дрехи, които той наричаше сестри. На всеки десет минути те се събираха, пляскаха с ръце и споделяха всичко, което им се бе случило. Жените никога не говореха, защото Ату беше техния канал за връзка. Избягвах да се приближавам до тях. Тази интимност и скритото мъжко превъзходство ме плашеха. Чудех се защо Мириам ги е поканила.

Часовете минаваха и тълпата бе започнала да оредява, когато един от пакистанците се приближи към Мириам. Тя се изправи на пръсти, огледа се, поклати глава и тръгна да търси някого. Този път не само интуицията ми подсказа, че им трябва Битрас.

Освободих се от няколко банкера и тръгнах по коридора, който водеше към по-малките стаи. Не исках да прекъсвам нищо лично, но имах лошо предчувствие.

Изведнъж се отвори някаква врата и пакистанката се блъсна в мен. Хвърли ми бърз ядосан поглед и се отдалечи, шумолейки с дългата си сива рокля. Секунди след нея прехапал устни се появи Битрас и се огледа. Заобиколи ме и каза:

— Нищо не се е случило, нищо не се е случило.

Пакистанците разгорещено говореха, скупчени около изхода. Огледаха останалите гости, спряха поглед на Битрас и един от мъжете започна да си проправя път в неговата посока. Жените обаче го спряха и четиримата си тръгнаха. Мириам стоеше на вратата и не знаеше какво да прави. Битрас седеше на някакъв стол и гледаше невиждащо. После внимателно се надигна и отиде да си вземе питие. И той като мен пиеше само сок.

Никой не коментира случката. Един час по-късно той си тръгна.

Битрас се заключи в стаята си и следващите десет часа прекара на тъмно. Храната си получаваше през полуотворената врата, поглеждаше ни мрачно и пак се затваряше. През цялото това време с Алън изучавахме последните доклади на Алис за ВИЗА и ВАЮП.

На следващата сутрин Битрас излезе от стаята си по халат, сложи ръце на хълбоците си и каза:

— Време е да си дадем почивка. Имате на разположение два дни. Правете каквото искате. Трябва да сте пак тук в тази стая най-късно в седем часа в събота.

— Ти нали също ще почиваш, чичо? — попита Алън.

Битрас се усмихна и поклати глава.

— Аз ще разговарям с много хора. Ако бяхме малко по-опитни от децата в тези неща, щяхме да сме цяла група за водене на преговори. Но никой не искаше да харчи пари.

Той направо изстреля последните думи. Имаше тъмни кръгове под очите, а кожата на лицето му сивееше от стреса.

— Не мога всичко сам да решавам. Отказвам да изграждам политиката на целия свят. Ако това е нова ера в отношенията ни със Земята... — Битрас махна с ръка във въздуха, сякаш описваше полета на птица. — На синдиците, губернаторите и мен ще ни отнеме два дни, за да разгледаме и обмислим всичко. Алис няма да може да целуне Джил и ще остане при мен да ми дава съвети. Но вие само ще ме разсейвате. Ако не намеря начин да обърна ситуацията в наша полза, ще се оттегля от поста синдик.

Усмихна се хищнически и продължи:

— Може да играете тяхната игра. Те ни смятат за провинциалисти, които лапват всичко, което им се даде. Може и такива да сме. Вие със сигурност ще играете тази роля. Ако ви помолят, давайте интервюта. Казвайте, че съм объркан и разстроен и не знам към кого вече да се обърна. Ние сме смутени от общественото пренебрежение и намираме, че са ни посрещнали невероятно грубо. Може и да не излъжете много.

Той седна и хвана главата си с ръце.

Набрах личния номер на Ориана и оставих съобщение. След два часа тя ми се обади и се уговорихме да се срещнем в Ню Йорк. Алън имаше други планове — щеше да лети до Непал.

Час преди да напусна хотела се почувствах замаяна и уплашена. Питях се как ли ще ни посрещнат на Марс, ако се провалим и какво ще кажат семействата ни. Ако Битрас не успееше, щеше ли и моята кариера в ОМ да се срути заедно с неговата?

След като бях решила да тръгна с Битрас, бях станала участник в една мащабна игра на нерви, която ние явно губехме. Не исках да бъда хваната в капан между два свята. Мразех властта и авторитетите, а също така и съвсем реалните мъки на отговорността. Можех да стана част от един исторически значим провал и да опозоря родителите си и нашето ОМ.

Жадувах за малките лабиринти и тесните тунели на Марс, за сигурността и безгрижието на младостта.

---

[1] Един вместо друг (лат.) — Бел.пр. ↑

Знаех, че има големи и пренаселени градове, но петдесетте милиона жители на Ню Йорк предизвикваха в един заек нов вид клаустрофобия. Страховете ми от непознатото място се превърнаха в страх, че просто мога да бъда погълната и смляна.

Ню Йорк беше на петстотин двайсет и три години и изглеждаше едновременно и древен, и нов. Пристигнах на Пен Стейшън, заобиколена от пъстра тълпа. Толкова хора, събрани на едно място, не бях виждала никога. Стоях на един ъгъл, а множеството не спираше да върви, брулено от студения вятър и мокрено от лапавицата.

Ню Йорк беше запазил своята архитектура от миналото почти непокътната, но едва ли имаше сграда, която да не е строена наново или заменена с друга. Архитектурният нанодизайн се беше настанил в рамките на стените, бе проникнал в почвата и древните основи, беше променил пътя на водопроводните тръби и шахти, а сградите или бяха останали същите, или бяха направени от подобрени материали — нови инфраструктури от керамика, метал и пластмаса. Не можеше да се каже, че е приложен нов дизайн, защото всичко беше събрано и постепенно върнато на старото му място — сграда след сграда, квартал след квартал. Разбира се много от сградите, които се смятаха за нови, всъщност бяха много по-стари от всеки лабиринт на Марс.

И хората бяха с променена същност. Бях очарована от тях, въпреки объркването си. Нови хора в стария Ню Йорк. Трансформациите бяха направили кожата им да блесят като излъскан черен, бял или розов мрамор, а златистите, сребристите или морскосините им очи проблясваха, докато хората се движеха и погледите им проникваха в теб едновременно приятелски и предизвикателни. Дизайнът на тялото се променяше на месец или година, а плътта можеше да се моделира като глина. Някои тела бяха грозни, други — елегантни и стройни, трети — огромни и силни, и първични. Дизайнът показваше общественото положение и класовата принадлежност.

Над улицата проблясваха светлинки, защото роботите се носеха по въздуха като феите от детските ми видеосънища или, още по-приказно, като огромни светулки. Те летяха през града в тесни канали под или над земята. Такситата се движеха по лъскавите като стъкло рамкови пътища, пресовани в асфалта, бетона и нанокамъка, покриващи улиците.

Това, което най-много ме очарова в Ню Йорк, беше, че там всичко вървеше гладко.

Повечето от жителите се бяха подложили на медицинска терапия и на тялото, и на ума. Като цяло хората бяха здрави, но по улиците все още патрулираха работи-медици и търсеха малкото необработени, които дори и сега от небрежност или от извратено чувство за самоунищожение можеха да се разболеят. На практика човешките болести бяха премахнати, а на тяхно място съществуваше заразата за учене, срещу която бях пожелала да ме имунизират. Нюйоркчани, като повечето хора на Земята, живееха в една каша от данни, която имаше свой собствен живот.

Език, история и културни характеристики изпълваха въздуха. Вирусите и бактериите прииждаха от търговските вентилатори на възлови места, но можеха да бъдат прихванати и от инфекциозните кабинни, където се съдържаше всичко, което незапознатият с Ню Йорк би искал да знае. Имунизацията предпазваше посетителите, непривикнали към тази каша, от нездравословните ефекти.

Слънцето се скри зад един правоъгълен хълм в Ню Джърси и светнаха лампи, които разпръснаха златните си лъчи през кроткия дъждец.

На стените изникваха рекламни образи, но всички тези натрапчиви емблеми не значеха нищо за мен. Рекламният маркетинг се бе превърнал в съвършена наука. На потребителите се плащаше да носят предаватели, които отразяваха техните интереси върху рекламните табла. Таблата им показваха само нещата, които те биха искали да купят — продукти, „ЛитВид“, нови симулации, програми за събитията на живо. Да бъдеш потребител се беше превърнало в традиционен и печеливш вариант на трудова заетост. Някои бяха направили кариера, като се бяха оставили да бъдат използвани за реклами и сменяха личните си идентификации, когато отидеха в друга част на града, където от отпуснатия кредит получаваха допълнителен приход от реклами.

Нямах предавател и виждах само проекциите на емблеми и сложни символи, които преминаваха или кръжаха над главата ми като насекоми.

Според това, което бях научила в часовете по държавно управление, до края на дваисет и първи век земните икономически

системи станали толкова сложни, че само мислители можели да ги моделират. Но мислителите също се усъвършенствали, а с тях се усъвършенствали и икономическите модели, докато се стигнало до крехък и лесно нарушим баланс. Не е чудно тогава защо народопсихологията би могла да играе решаваща роля за икономическата стабилност.

— Касея! — извика Ориана, която стоеше върху една ниска стена и надничаше над главите на хората.

Прегърнахме се накрая на алеята за пешеходци.

— Чудесно е, че пак се виждаме. Как мина пътуването?

Засмях се и поклатих глава, замаяна от всичко, което бях видяла.

— Чувствам се като...

— Риба на сухо? — подсказа ми Ориана с усмивка.

— По-скоро като давеща се птичка.

— Калкута би те убила — засмя се отново тя.

— Хайде да не ходим там.

— Отиваме на едно тихо местенце на Източна 64-а улица, което е собственост на майка ми и е разположено в исторически квартал. Някои мои приятели искат да се запознаят с теб.

— Имам само два дни.

— Простота! Толкова е вълнуващо. Ти дори влезе в „ЛитВид“, знаеш ли?

— О, Боже, да!

Взехме автотакси и тя проектира новините от компютъра си. Беше се закачила за „Уърлдуайд Нет“ и започна да сканира всички материали за нашето посещение. В автотаксито се появиха лицата ни, които приличаха на главите на кукли. Заради непривикналото ми зрение сбитите текстове и образи се появяваха и изчезваха в забавен кадър.

Схващах около две трети от написаното. ВИЗА и ВАЮП се бяха свързали с „Еврокон“, за да предложат един широк подход към така наречения марсиански въпрос — нежеланието или невъзможността на Марс да се присъедини към Наплива.

— Притискат ви — весело отбеляза Ориана.

Аз бях ужасена.

В страничните прозорци беше изписана подробна информация за личния ни живот. Бяхме окачествени като най-добрите дипломати, с

които разполагаше Марс. Последното звучеше едва ли не иронично.

— Ти вече си известна, скъпа — каза Ориана. — Също като в „Малка къща в прерията“. Хората обичат тези неща.

Това, което се говореше за мен, ме интересуваше много по-малко, отколкото развитието на случая. ВИЗА, оглавил другите съюзи, щеше да започне преговори с Марс, когато приключе така наречените „любезни разговори“ (по определението на правителството на САЩ) с членовете на наблюдаващия комитет на Конгреса.

Трябваше да си играя ролята, а неподправеното ми объркване само щеше да ми е от полза при това представление.

— Това е ужасно! — възкликнах аз и се намръщих. — Абсолютно грубо и невъзпитано. Не съм очаквала подобно нещо от Земята.

Ориана разбиращо свъси вежди. Таксито спря пред една осеметажна сграда от камък и стомана с ослепителни кристални врати. Вратата към първия етаж се отвори с тих пукащ звук. Ориана тръгна пред мен с танцова стъпка, разбутвайки тълпата, запълнила коридора.

— Докато аз и моите приятели приключим с теб, ще се научиш да очакваш всичко. Не идвам често тук — говореше тя, докато излизахме от асансьора. После забави крачка, за да мога да я следвам. Майка ми ни предостави това местенце само за няколко дни. Много прилича на жилището ми в Париж. То ми принадлежи от годините, когато бях дете.

Вратата на апартамента с номер 43 беше абсолютно обикновена — с ламперия и с месингови цифри. Ориана постави длан върху нея и тя се отвори.

— Имаме си гости — извика.

След белия коридор пред нас се разкри мрачно дълго помещение.

— Добре дошла вкъщи. Какво можем да направим за теб, Ориана? — попита мек мъжки глас.

— На гости ни е дошла една живописна и доста консервативна гостенка. Кажете на Шраг и Кайт да дойдат и да се запознаят с нея.

Помещението бързо промени цвета си на млечнобял със златисти орнаменти. Гардеробът от палисандрово дърво се отвори, за да поеме палтото ми и наметалото на Ориана.

— Епохата на английското Регентство — обясни тя. — Това са разбиранията на Кайт за консерватизма.

Шраг и Кайт — имената звучаха доста необяснимо. Чудех се дали няма да съжалявам, че съм дошла тук.

— Не обръщай внимание на имената — продължи Ориана, докато моделираше останалите подробности от стаята в духа на същата епоха. — Всичките ми приятели са запалени по Верноринг и работят и се забавляват под измислени имена. Не знам как се казват в действителност. А май че и собствените им родители не знаят.

— Защо?

— Това е играта тук. Има само две правила — никой не знае с какво точно се занимаваш, а ти внимаваш да не престъпваш закона.

— Това не отнема ли удоволствието от криптоманията? — попитах.

— Охо! Криптомания — криене в гробници. Съжалявам. Опитвам се да се предпазвам от многозначните думи. Наричаме го Верноринг.

— Е, не е ли точно така? — настоях аз.

— Не — замисли се Ориана. — Незаконните неща водят след себе си неприятности. А това е доста глупаво. За него си има друга игра, но никой от нашите приятели не участва в нея. Ето го и Кайт.

Кайт влезе в стаята през една двойна врата. Беше облечен в избелял дънков костюм. Бе почти два метра висок и носеше на ръце котенце на зелени и бели петна. Ориана ни запозна. Кайт се усмихна и леко се поклони, после протегна свободната си ръка. Държеше се съвсем естествено и не блестеше с кой знае каква особена красота, но бе привлекателен и жестовете му издаваха известна стеснителност. Той седна с кръстосани крака на ориенталския килим, а котенцето започна да си играе в моделираната имитация на персийска градина. Над главите ни се появи светлина, която обля котето. То измяука от удоволствие и легна по гръб.

— Довечера ще излезем — каза Ориана. — Къде е Шраг?

— Мисля, че спи. През последните три дена работи върху една възложена му задача.

— Събуди го тогава.

— Защо не се пробваш ти? — отвърна Кайт.

— Защо пък не? Дори ще ми достави удоволствие.

Ориана скочи от стола и тръгна към коридора. Чуваше се как отваря и затваря вратите с трясък.

— Само ще му наруши спокойствието — обади се със съжаление Кайт и поклати глава. — Понякога направо ѝ се иска да изглежда като фурия.

Промърморих нещо неясно в знак на съгласие.

— Но е наистина много мила. Трябва да го знаеш.

— Аз много я харесвам — кимнах.

— Тя е единствено дете, а това има значение. Аз имам брат и сестра. А ти?

— Брат — отговорих. — Както и много роднини.

Кайт се усмихна и лицето му стана неестествено красиво. Премигнах и отместих поглед.

— Неприятно ли е всички да те наблюдават през камерите? — попита той.

— Започнах да се изморявам от това — въздъгнах.

— Трябва да внимаваш кого докосваш и с кого се ръкуваш. Има хора, които никак не се съобразяват с правото ни на личен живот и си мислят, че могат да ни прикачват камери тук и там. — Той повдигна леко ръка със събрани пръсти и погледна през един малък процеп между тях. — Има такива микроскопични модели, които могат да се скрият практически навсякъде.

— Но това не е ли противозаконно?

— Ако не си се подписала под закона за личния живот, винаги могат да кажат, че попадаш под силата на общия закон. Тогава си защитена единствено в зоните за нулево разузнаване. Там камерите се изключват... е, поне в повечето случаи.

— Това са глупости — каза някой с дълбок и дрезгав глас.

Когато се обърнах, видях, че Ориана е хванала за ръка и дърпа в стаята един много висок и набит мъж с доста младежки изглеждащо лице.

— През последните пет години никой не е прикачвал наблюдаващи камери, без да има необходимото за това разрешение. Не и след случая Уейн срещу „Ел Ей Пъбай“.

— Касея Мейджъмдар от Марс. Това е Шраг. Той е завършил право. Има почти толкова подобрения, колкото имам и аз.

Изправих се, а Шраг застана на едно коляно пред мен. Дори и така едва му стигах до брадичката.

— Очарован съм — каза той и ми целуна ръка.

— Престани! — извика Ориана. — Тя е мой партньор.

— Не се пали чак толкова — отвърна ѝ Шраг.

— Ние сме сестри след симулацията.

— О, Боже, колко архаично — възкликна Шраг с усмивка.

Не смятам, че разбирах дори една трета от това, което говореха хората в Ню Йорк.

Вървах по улицата, уловила за ръцете ту Ориана и Шраг, ту Ориана и Кайт, като се оставях да ме водят, където си искат. Кайт наистина беше много привлекателен и склонен към флирт, но си мислех, че прави това повече за да ядоса Ориана, отколкото да впечатли по някакъв начин мен. Записах в компютъра си улиците и посоката на движение, в случай че се наложеше сама да намеря пътя за връщане до Пен Стейшън. Всъщност на компютъра си имах записана картата на целия град, както и на всички останали градове на Земята. Можех да се загубя само, ако някой ми откраднеше компютъра, но Ориана ме увери, че в Ню Йорк нямало крадци.

— Колко жалко — отвърнах закачливо.

— Да — съгласи се с мен тя. — Но това не означава, че не съществува никакъв риск. Риск е, че сме решили да се пазим.

— Аз реших, че вече е време за обяд — обади се Кайт. — Тук наблизо има едно чудесно старо място за деликатеси. Абсолютно архаично.

Той забеляза изненадата ми и обясни:

— „Архаично“ означава „старо, историческо, древно“. Това са все хубави думи.

— На Марс това означава нещо съвсем друго.

— „Архаици“ на Марс наричат онези, които искат да запазят управлението на ОМ — поясни Ориана.

— Ти такава ли си? — попита ме Шраг.

— Не заемам никаква позиция. Семейството ми е силно свързано с автономията на ОМ, но аз все още се уча.

Докато обсъждахме тази тема, минахме покрай едно семейство хасиди, всички облечени в черно. Мъжете носеха шапки с широка периферия, а покрай слепоочията им се спускаха дълги и тънки кичури коса. Жените носеха дълги и семпли рокли от естествени материи.

Децата, облечени в черно и бяло, щастливо подскачаха и танцуваха около тях.

— Прекрасни са, нали? — подметна Ориана, докато наблюдаваше семейството през рамо. — Абсолютни архаици. Нямам нищо общо с измерения и терапии.

— Ню Йорк е идеалното място за такива като тях — съгласи се Кайт.

Минахме покрай една жена, която водеше на каишка зад себе си пет малки кученца, а зад нея вървеше автоматизираната кофа за боклук. Подминахме и петима мъже, които бяха абсолютно голи, но това не правеше впечатление на никого, понеже телата им бяха идеално гладки, без никакви петна по загорялата им кожа. Един кентавър, чиято човешка част бе облечена с официален вълнен костюм в стил „Крал Едуард“ и носеше бомбе, се чувстваше съвсем удобно на улицата. Видяхме и жена-ягуар — с козина, а не увита в кожа от животното, — както и две малки момичета, навярно на по десет земни години, облечени в бели балетни костюми, а от гърбовете им израстваха криле. Не можех да определя със сигурност дали им бяха по рождение, или им бяха присадени. Подминахме групичка ученици, облечени в червени якета и черни панталони, съпровождани от мъже в черни раса, които според Кайт бяха папски католици. На улицата имаше доста хора, които бяха трансформирали телата си в шарките на различни минерали, както и такива, които нямаше да направят впечатление никому, ако дойдеха на Марс. Видях, разбира се, и „механизираните“ — онези, които заменяха части от телата си с метални елементи, пълни с биорепродуктивна материя. Бях чувала, че това е много скъпа процедура. Много по-евтино излизало да подмениш тялото си изцяло. И двете процедури бяха законни, искаше се само човек да успее да докаже, че в генотипа си има грешки. Напомнях ми много за елоанците и за Десетте куба.

— След като обядваме, ще отидем до Сентръл Парк — предложи Ориана. — После...

— Ориана има връзки — прекъсна я със смях Кайт. — Искат да ти покаже нещо, което определено не може да се види на Марс.

— Омфалос — обясни тя. — Татко има там дялове.

В закусвалнята за деликатеси миришеше на стотвено месо, което за мен беше абсолютно непозната миризма. Общо взето, нямаше значение дали месото е стотвено, или не — миризмата не ми беше приятна. Клиентите, повечето от които бяха трансформанти, се редяха пред стъклени шкафове, в които имаше нарязани на парчета и преработени животни. Пластмасовите етикети, закачени с метални кукички, показваха, че тези парчета всъщност са „шунка“, което представлявало пушени свински бутове, „говеждо“ — осолени или приготвени по друг начин крави, нещо, наречено „пастърма“ — пак крава, само че покрита с червен пипер, пушена риба, риба във ферментирали млечни произведения, зеленчуци в марината и оцет, свински крака в буркани и въобще всякакви други неща, които, ако бяха истински, щяха да предизвикат буря от гневно недоволство даже и на Земята.

Стояхме на щанда, докато вземат поръчката ни, след което седнахме на една маса. Марсианската ми сдържаност не ми позволяваше да изразя неодобрението си пред Ориана. Тя ми поръча картофена салата, пушена съомга, хлебче и пълномаслено сирене.

— Тук храната е една от най-добрите — обясни ми тя. — Имат специален художник, който да придава на храната такъв апетитен вид. Той принадлежи към ортодоксалната църква на Авраам. Държавата им забранява да ядат месо заради религиозната им принадлежност. Преди десет години е спрял да яде месо, но предполагам, че все още помни неговия вкус.

Донесоха храната. Съомгата изглеждаше сурова, беше мека и лигава, а на вкус — солена и неприятна.

— На Марс също имате имитации на месо, нали? — попита Кайт.

— Да, но не изглеждат чак толкова истински — отвърнах аз. — И не миришат така.

— За това е виновно желанието да останеш в историята — каза Шраг. — Имитацията не е нищо лошо. С нея не се причинява болка, не се разхищава живот и ни учи за миналото на Ню Йорк.

— Касея май не харесва пушената съомга — усмихна се с разбиране Кайт.

Само докато го гледах, сърцето ми биеше учестено заради безнадеждното привличане, което чувствах към него.

— Може би е развалена — предположих.

— Няма никакъв вкус — продължи той. — Може да е от фалшивите консерви. Храната вече не може да се разваля.

— Точно така — съгласих се аз, подразнена, че няма да мога да изям с удоволствие порцията си. — Това са изкуствените бактерии, които ядат това, на което са програмирани.

— Земята — важно заяви Шраг — е една огромна зоологическа градина.

Започнаха да спорят дали „зоологическа градина“ е най-подходящата дума. Накрая решиха, че по-правилно е да се каже само „градина“.

— Има ли много убийци на Марс? — попита Шраг.

— Има, но не много — отвърнах му аз.

— Шраг изпитва интерес и влечение към жестоките престъпления — обясни въпроса му Ориана.

— Искам да защитавам в съда истински убиец. Има толкова малко такива вече. Само десет за последната година в Ню Йорк.

— От петдесет милиона жители — поклати глава Кайт. — Дотам ни докара терапията. Може би вече ни е толкова безинтересно, че дори и не убиваме.

Ориана присви устни в гримаса.

— Всъщност не е точно така — продължи той. — Шраг казва, че иска да бъде защитник в дело за убийство. Истинско убийство. Но това сигурно никога няма да се случи. „Убийство“. Даже и самата дума смразява кръвта.

— Какво е страстта на Марс? — попита Шраг. — Убийствено чувство?

Засмях се и отговорих:

— Последното убийство, за което съм чувала, беше, когато една жена уби съпруга си на отдалечена станция. Тяхната фамилия, тяхното ОМ — беше претърпяла гибелни източвания на...

— Обичам този начин на изразяване — прекъсна ме той.

— ... средствата. Бяха оставени сами на станцията, без да се разследва състоянието им за година. Тяхното ОМ беше глобено, но глобата нямаше как да бъде платена. Много необичайна ситуация — казах в заключение. — И ние подлагаме на терапия обременените хора.

— Но убийството обремененост ли е? — попита Кайт, който явно се мъчеше да ме провокира.

— Ако ти беше жертвата, сигурно щеше да разсъждаваш така — изгледах го аз.

— Твърде много здраве и жизненост и твърде малко тъмни кътчета — каза тъжно Кайт. — За какво можем тогава да пишем? Най-добрите ни симулации и илюстрации по „ЛитВид“ показват хора, неподложени се на терапия. Но как с малкото си знания можем да пишем за истинския живот? Искам да създавам симулации, но здравият разум поставя бариери пред въображението ми.

— Той разтваря душата си пред теб — намеси се Ориана. — Казва тези неща само на хората, които харесва.

— Много може да се напише и за конфликтите между здравите — подсказах му аз. — За неразбирателството в политиката и вземането на предварително уговорени решения.

— Това не може да ни отведе до смисъла на съществуването — тъжно поклати глава Кайт. — Не може да ни отведе и до преломния момент. Ти така ли искаш да живееш?

Не знаех какво да му отговоря.

— Аз правя това и сега — отговорих просто най-накрая.

— Разшири мирогледа си — посъветва го Шраг. — Тя е права. Все още съществуват сблъсъци между организации и правителства. Като казусът „ФБР срещу ВАЮП“ например. Може да напишеш бестселър.

— Те дори и от това ни лишават — отговори Кайт. — Няма войни, а само икономически конфликти зад затворени врати. Нищо, което да накара кръвта ти да кипне.

— Кайт е романтик — обади се отново Ориана.

Това наистина го подразни и той отговори:

— Съвсем не е така. Романтиците са искали да се самоунищожат.

— Говори като истинска рожба на своето време — засмя се Шраг. — Когато прави сравнения с тях, Кайт е здравомислещ. Страстта е да живееш на ръба, но без риск, моля.

— Всяка страст ми харесва — ухили се Кайт. — Но просто не искам да се чувствам като нечия собственост.

Актьор, преоблечен като сервитьор, отнесе чинията ми.

Омфалос беше разположен върху пет хектара земя в южната част на Манхатън, близо до Батъри Парк. Беше много солидна композиция, изградена от правоъгълна постройка с други по-малки около нея и всички те блестяха заради златната си инкрустация.

На входа съвсем в началото на комплекса Ориана се идентифицира с длан и отговори на няколко въпроса, зададени от безизразен служител на охраната. Пресрещна ни пазач — човешко същество, който ни заведе в едно съседно помещение, седна зад бюрото си и ни попита по какви причини сме решили да предприемем обиколката.

— Искам да проведем личен разговор с един от обитателите — обясни Ориана.

Погледнах я изненадано, защото не ни беше казала за тези свои намерения.

— Необходими са ни истинските ви имена и родови връзки, за да получите разрешително — каза той.

— Ние не участваме — обади се Шраг, а Кайт кимна в съгласие. — Ще ви чакаме отвън.

Ориана ги увери, че няма да се бавим повече от един-два часа. Друг служител ги придружи до изхода. Пазачът бързо провери в общественото ни досие умствения ни статус, в случай на нарушаване на сигурността.

— Вие сте марсианка — погледна ме той. — Не участвате във Верноринг. И земяните май се мъчат да ви впечатлят. — Мъжът погледна право към Ориана.

— Вие марсианец ли сте? — попитах го аз.

— Не. Но един ден много ми се иска да отида дотам.

Пазачът хвърли поглед към компютъра си и кимна в знак на одобрение.

— Имам биографията ви и картина от стотици различни „ЛитВид“ източници. Вие сте знаменитост. Така. Всичко е ясно. Добре дошли на Омфалос 6 — първото ви впечатление от Небесата. Моля ви да не се отделяте нито за миг от придружаващия ви екскурзовод.

— Какво общо имаш с това място, освен че баща ти притежава дялове? — попитах Ориана, докато един служител ни водеше по подземния тунел към главната конструкция.

— Имам резервация за времето, когато стана на двеста години — отвърна тя. — Не знам дали някога ще я използвам. Може просто да умра. Сега ми е лесно да говоря така, но кой знае какво ще се случи след време...

— С кого ще говорим тук? — попитах я аз.

— С един приятел. — Тя сложи пръст на устните си. — Окоето ни наблюдава.

— Това пък какво е?

— Мислителят на Омфалос. На много високо ниво е. Въобще няма нищо общо с Алис. Повярвай ми, това е най-добрият мислител, създаден някога на Земята.

Потиснах първоначалния си импулс да защитя Алис. Ориана беше права.

Вътрешността на сградата бе не по-малко внушителна. Преддверието се издигаше на двајсетина метра над късия коридор. В неговия край имаше асансьорна шахта, която се издигаше до самия таван, а пред нас потъваше в блестящо черно езеро. Стените бяха от нанокамък, подовете, които имаха няколкосантиметрова изолация, бяха защитени срещу удари и снабдени с обезопасителни полета, за да могат да издържат на външно влияние, а във всеки ъгъл имаше инсталации за възстановяване на евентуални поражения. С няколко думи казано — консервативно и непробиваемо място.

— Над нас са апартаментите — обясни Ориана. — Има около десетина хиляди жители. Сто от апартаментите са с нормален обем и са за тези, които идват и си отиват всяка седмица. Тоест, за така наречените „необвързани“. Останалите са малки килийки за топлинен сън.

— Искаш да кажеш, че обитателите през цялото време сънуват?

— Преживяват обикновени симулации или дистанционно сензорирани. Омфалос има андроиди и роботи по поддръжката навсякъде по Земята, които са настроени на човешките сетива. Той има достъп до тях по всяко време. Обитателите могат да бъдат където си поискат. Известна част от роботите могат да правят проекция на обитателите в цял ръст и ти да не можеш да разбереш, че всъщност не разговаряш с истинския човек, а с негово копие. Ако ти се прииска да се оттеглиш и да си починеш за известно време, Омфалос предлага най-добрите възможни симулации.

От онова, което бях чела, и от онова, което Ориана ми беше разказвала на „Туамоту“, знаех, че повечето от жителите на Омфалос бяха в състояние на дълъг хибернационен сън, а телата им — потопени в наномедикаменти. Технически погледнато, те не бяха елоианци, понеже не можеха да се местят в пространството, да живеят или да работят на друго място, само че никой не знаеше със сигурност докъде точно можеха да се простират техните проекции. Омфалос беше убежище на много богатите и властимащите, които не искаха да бъдат анулирани на Пояса или Марс, а искаха да живеят по-дълго. Медицинската обработка, която прочистваше, тонизираше, настройваше и поддържаше тялото и съзнанието здрави и жизнеспособни, беше без ограничения във времето и се прилагаше легално, благодарение на вратичка в закона.

Този Омфалос и останалите подобни четирийсет и две структури в света не бяха одобрявани от по-голямата част от населението. Но те си бяха изплели мрежа за легална защита нависоко в земните правителства.

— Защо не искаш да живееш тук? Охраната го нарече рай.

Ориана вървеше няколко крачки зад мен и сви рамене.

— Покажи ми някой, който иска — каза тя.

Повиках асансьора, който пристигна веднага.

Излязохме от него и Ориана ме поведе за ръка по един коридор, който сякаш беше част от луксозен хотел от началото на двайсети век. Във вазите върху дървените маси имаше цветя. Стъпвахме върху дебел неметаболичен килим, най-вероятно от истинска вълна, със зелени и бели цветни мотиви по него.

Ориана намери вратата, която търсеше. Почука лекичко и вратата се отвори. Влязохме в малка светла стая с една маса и три стола стил „Империя“. В стаята миришеше на рози. Стената срещу столовете изсветля. Пред нас се появи високочестотен виртуален образ, чрез който виждахме като през стъкло сцената отвъд. Чернокоса жена със строга красота, надхвърлила средната възраст, седеше в бял стол от ковано желязо в средата на прекрасна градина под сянката на дърветата. Виждахме подредени розови храсти, отрупани с червени, жълти и сини цветове, които отвеждаха погледа в далечината до внушителен викториански цветарник. Високо на хоризонта се трупаха облаци. Денят изглеждаше горещ и влажен и предвещаваше буря.

— Здравейте, госпожице Моар — поздрави я Ориана.

Лицето ми изглеждаше познато, но не можех да се сетя откъде.

— Здравей, Ори. Колко приятно е, че си довела гости — усмихна се лъчезарно жената.

— Госпожице Моар, това е моята приятелка Касея Мейджъмдар от Марс.

— Радвам се да се запознаем.

— Познаваш ли госпожица Моар, Касея?

— Опасявам се, че не.

Ориана поклати глава и сви устни.

— Нямах подобрения. Това винаги те поставя в неизгодна позиция. Пред теб е президент Даниел Моар.

Бях чувала името.

— Президент на Съединените щати ли? — попитах. Лицето ми издаваше колко бях впечатлена.

— Преди четирийсет години — уточни Моар, накланяйки настрани глава. — Всички, освен някои приятели и моята кръщелница, са ме забравили. Как си, Ори?

— За мен е голяма чест. Моля да бъда извинена, че не дойдох по-рано. Знаете, че пътувахме.

— До Марс. В същия кораб с госпожица Мейджъмдар ли бяхте на връщане?

— Да, и признавам, че неслучайно идвам тук.

— Надявам се, че е нещо интересно.

— Притискат Касея. Прекалено невежа съм, за да знам какво става.

Президент Моар се наведе напред и заяви:

— Искам да ми кажеш.

Ориана повдигна ръка и попита:

— Позволявате ли?

— Разбира се — отговори ѝ Моар.

От стената излезе предавател, Ориана докосна с пръст бутона, за да предаде информацията на Моар.

Представих си я как лежи, потънала в хибернационен сън зад екрана, потопена в бълбукащите червени и бели наномедикаменти, които приличаха на сметана и сладко от ягоди.

Моар се усмихна и премести стола си, за да бъде с лице към нас. Ефектът беше поразителен — дори и заобикалящите ни звуци говореха, че сме при нея, на открито. Постепенно стените изчезнаха сред заобикалящия я пейзаж. Не след дълго и ние стояхме под сянката на голямо дърво и усещахме топлия влажен въздух. Долових миризма на рози, на прясно окосена трева и на нещо, което накара кожата ми да настръхне. Май бе електричество... от приближаващата гръмотевична буря.

— Ти работиш за голяма финансова ОМ-корпорация. Или по-скоро си част от фамилията, Касея? — Гласът ѝ с мелодичен южен акцент звучеше топло и загрижено в сгъстения въздух.

— Да, мадам — отговорих аз.

— Подложена си на напрежение. Извикали са те да свидетелстваш пред Конгреса, но по една или друга причина сте били прехвърлени към други хора.

— Да, мадам.

— Защо?

Погледнах Ори.

— Наистина не мога сега да говоря по фамилните въпроси, мадам. Ори... Ориана ме доведе тук, без да ми съобщи причината. За мен е чест да се запозная с вас, но... — Бях объркана и спрях по средата.

Моар наклони глава назад.

— Някой от алиансите е решил, че Марс създава проблеми, а аз не разбирам защо. Не сте от голямо значение нито за Съединените щати, нито за ВИЗА, ВАЮП, „Еврокон“ или някой от другите алианси.

Ориана ме погледна намръщено и пак се обърна към образа на Моар.

— Баща ми казва, че на Земята няма и един политик, на когото да можеш да имаш доверие, с изключение на Даниел Моар — заяви тя.

Недоверието ми нарасна. Винаги реагирам така, когато някой ме моли — или по-скоро настоява — за доверие. Лице в лице с един дух, един въображаем образ на някого, когото не бях срещала, нямаше да му се доверя, още повече, че няхах право да го направя.

От друга страна повечето от това, което вършехме, беше публична тайна и нямаше причина да не продължа разговора в този дух, без да издавам тайни.

— Марсианците стоят настрана от обединението на Слънчевата система — отговорих аз.

— Браво на вас — кимна Моар с лукава усмивка. — Не е необходимо всички да превиват гръб пред алиансите.

— Е, има си и лоши страни. Не сме сигурни, че знаем как точно да се извърши обединението. Земята очаква пълно участие от страна на партньорите си. Ние явно не можем да оправдаем тези очаквания.

— Големият наплив — каза Моар.

— Точно така — обади се Ориана.

— Това явно е част от причините.

Моар тъжно поклати глава.

— Опитът ми с марсианците, когато бях президент, показва, че вие имате голям потенциал. Но той може да се осъществи и без вас.

Отново изпитах неприятно чувство.

— Всъщност ние смятаме, че приносът ни няма да е никак малък.

— Нямате желание да участвате, но ще се гордеете, ако ви помолят и упражнят натиск, така ли? — попита Моар.

— Не точно, мадам — отвърнах.

Лицето ѝ, лицето на образа, почти незабележимо се напрегна. Въпреки топлия ѝ глас и приятелското ѝ държание, усещах студените тръпки от негативно мнение.

— Касея, Ори ми каза, че си много умна и способна, но не вземаш нещо под внимание. Суровините и икономиката ви почти не са от значение за Големия наплив. Марс има незначителна роля в плана за подредбата на Слънчевата система. Какъв може да е вашият принос, че да оправдае усилията, които Земята ще направи, ако иска да увеличи влиянието си над вас?

Не знаех отговора на този въпрос. Спомних си, че Битрас говореше предпазливо за това, а аз не поставях думите му под съмнение.

— Може да знаеш нещо, което не можеш да ми кажеш. Като имам предвид твоята отговорност и вярност, не очаквам да го направиш. Но запомни едно от един стар политик, който за съжаление помогна да се насадят идеите, които сега дават плод. Толкова хваленият Голям наплив е само прикритие. Земята силно се интересува от нещо, което имате, можете да направите или бихте направили. Тъй

като не сте в състояние да предприемете застрашителни военни действия, а икономическата ви мощ е почти нищожна, какво може да има на Марс, което да е заплаха за Земята?

— Не знам — свих рамене.

— Понякога малките и слабите могат да бъдат от значение, колкото и големите и силните. Тогава, когато става дума за стратегически промени. Сигурно можеш да се сетиш за какво става дума. С какво Марс плаши Земята?

— С нищо. Както вие казахте, ние сме слаби и незначителни.

— Смяташ ли, че политиката е проста и честна игра, в която участват разумни човешки същества?

— В най-добрия случай, да — отговорих неуверено.

— Но твоят опит...

— Марсианската политика доста изостава — отбелязах аз.

— Чичо ти Битрас... има ли широки политически разбирания?

— Мисля, че да.

— Искаш да кажеш, че изглежда така в сравнение с теб?

Безпокойството ми се усили. Не обичах да ме поставят натясно, дори и по-висшестоящи от мен.

— Предполагам — отвърнах кратко.

— Политиката не винаги е мръсна, нито продажна работа, но при всички случаи е трудна. Трудно е да се постигне съгласие дори между здравомислещи хора, дори и от еднаква среда. Кошмар в политиката е да се постигне съгласие между планети с различна история и абсолютно различни гледни точки и интереси. Аз бих се поколебала да приема такава задача, а чичо ти очевидно здраво се е нагърбил с нея.

— Той е предпазлив.

— Той е като дете, което играе във висша лига — поклати глава Моар.

— Не съм съгласна — възразих й.

— Какво смята той, че става в момента? — прие отговора ми тя с усмивка.

— За момента допускаме, че Земята се нуждае от Марс, защото се подготвя за мащабна операция. Смятаме, че е дошло времето за Големия наплив.

— Наистина ли вярвате в това?

— Не виждам друга причина.

— Скъпа моя, бъдещето на вашата планета, на вашата култура може би зависи от това, което ще се случи през следващите пет години. Не ви завиждам за отговорността, която сте поели.

— Правя всичко, което е по силите ми.

Моар притвори сивите си очи. Дадох си сметка, че тя разговаряше с мен по начина, по който разговаря един политик с друг, а аз не бях отговаряла така, както подобава. Ориана ме гледаше тъжно като човек, който вижда слабостта на приятеля си.

— Не съм искала да те обидя — каза Моар. — Мисля, че разговаряме по политически проблеми.

— Не се обиждам — излъгах аз. — Ориана ме разведе навсякъде из Ню Йорк и съм малко объркана. Имам нужда от почивка, за да премисля всичко.

— Разбира се. Ори, предай поздрави на родителите си. Ще бъде чудесно пак да се видим. Довиждане.

Съвсем ненадейно се озовахме отново пред бялата стена.

Ориана се изправи. Устните ѝ бяха здраво стиснати и беше решена да не ме поглежда в очите.

— Всички тук се държат... рязко понякога — проговори накрая тя. — Мисля, че по този начин тече за тях времето.

Касея, не дойдохме тук, за да те накарам да се чувстваш помалощен. Това е последното нещо, което искам.

— Тя се заяждаше малко с мен, не мислиш ли? — запитах кротко. — Марс не е безполезен.

— Моля те, Касея, нека патриотизмът не те заслепява.

Реших повече да не говоря. Нямаше да позволя на едно осемнайсетгодишно земно дете да ми говори така.

— Замисли се за това, което те пита тя. Ще трябва да откриеш къде най-вероятно грешиш.

— Нашата сила е по-голяма... — успях да спра. Отколкото Земята си мисли. Нашата духовна сила. Щях да се впусна в защита, на която дори и аз не вярвах. Ако трябваше да се казва истината, те бяха прави.

Марс не раждаше велики политици, а омразни малки нищожества като Добъл и Конър или глупави твърдоглави младежи като Шон и Гретъл. Не обичах да гледам неприятната истина в очите.

С какво можем да представляваме опасност за жизнеспособната, мъдра и единна Земя? Ориана погледна празната стена и въздъхна:

— Не исках да те притеснявам. Трябваше да говоря първо с теб за това.

— За мен беше чест — отговорих. — Само че не бях подготвена.

— Хайде да намерим Кайт и Шраг — предложи тя. — Не мога да си представя как се живее тук. — Ориана леко потръпна. — Но това сигурно означава, че съм старомодна.

Присъединихме се към Кайт и Шраг и няколко часа пазарувахме в стария Ню Йорк в истински магазини с истинска търговия в тях. Почувствах се още по-старомодна — объркана и неориентирана в район, който беше историческа възстановка. Кайт и Шраг влязоха в магазин за мъжки дрехи от началото на двайсет и първи век и ние ги последвахме. Един досаден продавач ги заведе в кабинките за проба, направи им снимки със странна триизмерна дигитална камера и им показа как биха изглеждали според модата за сезона. Той издаваше одобрителни звуци при вида на няколко костюма.

— Ако почакате, можем да ви ги приготвим за десетина минути.

Кайт си поръча официален костюм за специални случаи и помоли да му го доставят на нелегалния му адрес. Шраг отказа да си купи каквото и да било. Бяхме вече на вратата, когато продавачът извика след нас:

— Извинете, почти забравих... За клиентите си имаме безплатни билети за „Съркъс Майнд“... както и за техните приятели.

Кайт прие предложението и взе билетите. Напъха своя в устата си и замислено започна да го дъвче.

— Отиваме ли всички? — попита той.

— Какво е това? — попита Ориана.

— Има нещо, което Ори не знае! — възкликна учудено Шраг.

— Явно е нещо ново — каза тя раздражено.

— О, да — отвърна продавачът. — Много предизвикателно е.

— Мощна симулация на живо — обясни Кайт. — Всичко е безплатно, докато се привлекат много хора. Искаш ли да опиташ, Касея?

— Може да се окаже твърде ново за нея — внимателно отбеляза Ориана.

Приех това като предизвикателство. Въпреки че бях уморена и малко депресирана след срещата си с Моар, не исках да изглеждам неавантюристична в очите на Кайт.

— Хайде — отговорих аз.

Кайт ни раздаде билетите и аз се загледах в моя.

— Сдъвчи го — каза ми. — Проверява състоянието ти и дали си готова за преживяването, после трябва да изпишеш паролата на горната част на ръката си.

Бавно лапнах билета и го сдъвках. Имаше вкус на огряна от слънцето цветна градина и ароматът гъделичкаше носа. Кихнах.

Продавачът се усмихна и жизнерадостно ни пожела:

— Забавлявайте се!

„Съркъс Майнд“ заемаше петия и шестия етаж от Емпайър Стейт Билдинг — небостъргач от двайсети век. Погледнах в компютъра и разбрах, че не съм далече от Пен Стейшън, в случай че моите приятели не искат да се откъснат от забавленията, а аз реша да ги оставя. Кайт ме хвана за ръката, а Ориана се присъедини към група работи на „ЛитВид“, които искаха да събудят обществения интерес към себе си. Кайт проектира голямо объркване около мен — много образи, всички нереални, но създаващи впечатление, че с него има четири или пет жени и ние си проправяхме път към бюрото най-отпред. Слабо чернокожо момиче, високо повече от два метра и половина, с яркочервена коса, която опираше в покрития със звезди таван, провери ръцете ни за паролите и ние влязохме в зоната за изчакване.

— До следващия полет остават пет минути — обяви гробовен глас.

Образи като от анимационни филми, които ни гледаха злобно, се появяваха по стените. Всички те бяха ужасяващи злодеи от популярен „ЛитВид“ сериал.

— Абсолютно отрицателна мисъл — изкоментира Шраг. — Надявах се на нещо предизвикателно.

— Била съм тук два пъти — каза някаква жена с кожа от еластични медни плочки. — Вътре е по-силно.

Ориана ми хвърли бърз поглед, който трябваше да означава „Добре ли си?“.

Кимнах, но не бях щастлива. Забелязах, че Кайт не показва никакви емоции — нито очакване, нито отегчение. След петминутно изчакване лицата по стените станаха мътни и изчезнаха, после се отвори някаква врата и ние се озовахме на просторен и открит дансинг с много посетители на него.

Проекторите на пода и тавана направиха залата огледална. Контролният механизъм на пода реши, че с Кайт сме двойка и ни изолира чрез собствените ни отражения. Не можехме да видим Шраг, Ориана или останалите посетители, но слабо дочувахме техните гласове. Кайт се усмихна.

— Това може би ще замести убийството — каза той.

Нямах представа какво точно имаше предвид. Започнах да се притеснявам. Реших, че е просто уплаха от непознатото място и изправих рамене, за да подсиля и физически моята решителност. Това тук не беше нещо повече от скоростно увеселително влакче за ума.

На сцената на няколко стъпки от нас се появи елегантен златен мъж.

— Приятели, имам нужда от помощта ви — започна сериозно той. — След един милион години нещо съществено ще се обърка и човешката раса ще бъде унищожена. Това, което вие ще направите сега тук, може да спаси планетата и Слънчевата система от силите, които са прекалено всеобхватни, за да могат да бъдат описани точно. Ще дойдете ли с мен в близкото бъдеще?

— Разбира се — отговори Кайт и сложи ръка на рамото ми.

Златният мъж и огледалната зала изчезнаха. Носехме се из космоса, осеян със звезди. Чувахме гласа на златния мъж пред нас:

— Моля, пригответе се за преминаване.

Кайт свали дланта си от рамото ми и ме хвана за ръката. Звездите преминаха покрай нас, както и предполагаме, и пред нас се показаха неясните очертания на Земята. В главата ми нахлу ориентираща информация:

В това бъдеще всичко се контролира от дълбоко молекулярни чакри, които се инсталират във всяко човешко същество още от мига на неговото раждане, за да бъдат пазители и учители. Вашата първа чакра е добър приятел,

но е станала злокобна грешка — в центровете за обработка на деца е била освободена еволюираща молекула. Цяло поколение е превзето от вредната чакра. Изолирани сте от високото обществено положение, което ви се полага по рождение, не можете да получавате енергия и храна. Цяло поколение живее сред изобилие, но гладува. Трябва да откриете на Земята Центъра за естествено прераждане, който създава заплахата, да елиминирате всички чакри, да намерите корените на новата си душа и да не позволите на тези, които са контролирани от своите зли господари, да накарат Слънцето да се превърне в свръхнова.

— Звучи доста неубедително — прошепнах на Кайт.

— Имай търпение.

Научих повече за бъдещето на Земята, отколкото ми се искаше. Нямахме градове, континентите бяха една безкрайна пустош. Знаех, че е така, защото не мога да задействам чакрата на способностите.

Някъде в Центъра за естествено прераждане се намира вашият учител. Не знаете как изглежда той или тя. Може да е дори цвете или дърво. Но учителят ще ви даде ключа към възвръщането на контрола...

Никога не съм била по-отегчена. Искаше ми се да се усмихна на Кайт и да го уверя, че изобщо не е страшно и не е по-лошо от комерсиалните симулации на Ори.

Тогава нещо в съзнанието ми прещрака. Обзе ме страх и дълбока омраза заради злата чакра, заради загубеното ми рождено право и заради приближаващия край на всичко. Заедно със страха почувствах и първичния стремеж да обединя силите си с когото и да е — с Кайт или с всеки друг, когото видя. Някой би могъл да каже, че сюжетът е банален, но никога не бях изпитвала дори в симулациите на Ориана толкова истински приливи на натрапени чувства. Те танцуваха в съзнанието ми като нечий пръсти върху клавиши.

— Мисля, че знам какво ще се случи след малко — каза Кайт.

— Така ли?

Около нас от космоса се появиха всички, които бяхме видели в „Съркърс Майнд“.

— Много е вълнуващо — увери ме Кайт.

Застанах в центъра сред множеството от няколко стотици души. Златният мъж губеше своите очертания.

— Най-сетне всички пристигнаха и имаме достатъчно участници — обяви той. — Отборите трябва да се съберат, за да станат семейства, в които цари доверие. Готови ли сме?

Всички бяхме готови. Аз бях подготвена изключително добре и изгарях от вълнение и очакване.

— Нека образуваме семейства.

Златният мъж ограда с блестящи червени ореоли групи от по двайсет участника във всяка. Дрехите ни изчезнаха. Трансформантите приеха естествения си вид или поне това, което контролирацията, който според мен беше мислител със значителни способности, прецени, че беше техния естествен вид. Аз и Кайт не се променихме, с изключение на това, че нямахме дрехи.

Хванахме се за ръце и започнахме да се носим в кръг, като парашутисти при свободен полет.

— Първата стъпка — заговори златният мъж, — е да се съединим. А най-добрият начин за това е да танцуваме, да слеем естествената си енергия и сексуалност с другите.

Това беше оргия.

Бях подготвена, а част от мен наистина искаше да бъде с друг, особено ако това бе Кайт, и затова нямах нищо против. Контролирацията умело си играеше със сексуалните ни инстинкти и този път сексът — за разлика от онова, което преживях в симулацията с Ориана — беше истински. Тялото ми знаеше, че правя секс, въпреки че някъде дълбоко вътре в мен някакъв опровергаващ глас ми казваше, че всъщност не правя.

Преживяването стана много по-наситено, когато умовете на всички заработиха в синхрон. Симулацията ни подтикваше да танцуваме на дансинга в синхрон със завладелите ни чувства. Въпреки че бяхме погълнати от алтернативната реалност, осъзнавахме, че танцуваме, осъзнавахме и артистичната си нагласа. Никога не съм

смятала, че мога да танцувам добре, но сега това нямаше значение — не се отличавах от другите. Танцът беше прекрасен.

Всички се потопихме в самоличността на приетите от нас човешки същества, погледнахме надолу към заплашената си беззащитна Земя и ни обзе любов към нея. Толкова силна любов не бях изпитвала дори и към семейството си. Приличаше като нахлуло в съня ми чувство на страхопочитание и зависимост. Бях готова да направя и да жертвам всичко, за да я спася.

През цялото време една малка част от моята истинска същност, която бе останала неповлияна от преживяването, се питаше дали това е, което Земята иска да направи на Марс — да ни използва. Присъединете се към общата, нищо не значеща оргия, за да спасите бъдещето. Тази прозаично настроена част от мен нетърпеливо тропаше с крак и подозираше, че прекомерната ми любов към Земята беше някакъв вид пропаганда.

Но тази пропаганда бе ефективна и аз доста се забавлявах. Докато груповата симулация отиваше към своя край и постепенно забавяхме ритъма на танца, илюзията постепенно започна да изчезва и ние се връщаме към нормални физически усещания. Чувствах се много доволна и ужасно уморена.

Бяхме спасили бъдещето, Земята и Слънцето, бяхме победили злата чакра, а освен това бях установила и контакт с всичките си партньори. Знаех техните имена, характер и едва ли не подробности от всекидневието им. Смеехме се и се прегръщаме на огромния дансинг. Светлината се усили и засвири музика, а около нас се въртяха абстрактни проекции в такт с мелодията.

Преживяхме заедно толкова много. Знаех, че ако остана достатъчно дълго на Земята, всички ще ме посрещат сърдечно в домовете си като стара приятелка или любовница, въпреки че думите не бяха твърде подходящи. По-сърдечно дори от съпруга. Ние бяхме участници в групова симулация.

С Кайт се присъединихме към Шраг и Ориана на улицата. На фона на това, което току-що бяхме преживели, действителността изглеждаше сива и скучна. Кротък дъжд освежаваше нощния въздух. Ориана ми се видя загрижена.

— Наред ли е всичко? — попита ме тя. — Много късно осъзнах, че това може би е повече, отколкото ти искаше.

— Беше интересно — казах аз.

— Наричат ги „приятелски симулации“. Страхотни са — поясни Кайт. — Следващото увлечение. В симулации сега участват повече хора от всякога. Мисля, че всичко е предимно въпрос на техника, но съм уверен, че са замесени и някои от най-големите мислители.

Шраг беше като замаян. Вървеше несигурно по улицата и залиташе ту на една, ту на друга страна. Усмихна ми се през рамо.

— Не е приятно, когато трябва да свикваш отново с действителността.

— Наистина всичко беше много хубаво — възкликна Кайт и ме прегърна. — Нямахше ревност, а само приятелство и привързаност. Нямахше и тревоги, докато не срещнахме лошата чакра.

Погледнах го. Не бяхме любовници във физическия смисъл, но го чувствах много близък, по-близък и от Чарлз дори. Това ме притесняваше.

— Никога досега не съм бил толкова уплашен — обади се Шраг.

— Силно обществено значение — каза Ориана. — Всички познават всички останали. Ако човек се максимализира, може да установи връзки с всички на Земята.

Действително, помислих си, защо не.

— Имам нужда от почивка — въздъхнах аз. — Връщам се във Вашингтон.

— Беше чудесно, че прекарахме деня заедно — каза Ориана. — Ти си добър партньор, добър приятел и...

Прекуснах я със здрава прегръдка.

— Достатъчно — спрях я с усмивка. — Ще пробиеш марсианската ми сдържаност.

— Не бих искал да се получи пукнатина в резервоара — засмя се Шраг, който стоеше встрани със скръстени ръце и пръсти, допрели лактите.

— Ще повървим до Пен Стейшън. Оттам ще продължиш за Вашингтон.

Не говорехме много, докато се движехме из тълпата покрай реалните платна. Споменът за „Съркъс Майнд“ постепенно избледняваше. Ориана изглеждаше тъжна и затворена в себе си. Като приближихме, се обърна към мен:

— Толкова много неща исках да ти покажа. Трябва да опознаеш Земята. Това ти е работата сега. — Звучеше почти строго.

— Точно така — отговорих аз.

В мен се беше загнездило чувство на раздразнение като резултат от незаслужената близост в „Съркъс Майнд“. Марсианската сдържаност се бе пропукала.

— Искам пак да се видим. Ще имаш ли време?

— Не знам — отговорих честно. — Ако имам, непременно ще ти се обадя.

— Добре. И не позволявай на симулацията да засенчи онова, което сме заслужили заедно.

Това, че тя използва тази дума като ехо от мислите ми, ме стресна. Ориана показваше плашеща интуиция.

— Благодаря ти — каза Кайт и ме целуна.

Отдръпнах се. Земята целуваше Марс. Това, като се замисля, не беше много редно.

Влязох в Пен Стейшън. Те останаха отвън и ми помахаха за сбогом, така, както хората са правили векове наред.

След четири часа бях в стаята си с изглед към Арлингтън, гробниците, Потомак и алеите в далечината. Битрас не беше в апартамента. Алън се бе завърнал от Непал. Алис беше потопена дълбоко в мрежата, за да издирва Битрас и аз не исках да я безпокоя.

Съсредоточих се върху Уошингтън Монумент, който приличаше на древна каменна ракета, и се помъчих да не мисля за нищо, за да чувам вътрешните си гласове.

Марс с нищо не заплашваше Земята. Във всяко отношение бяхме по-низши от нея. Бяхме много по-млада и разединена планета и силата ни беше в нашата слабост — в различието на мненията, глупавата сдържаност, която смятахме за добро възпитание, в топлината и сигурността на затворените ни пространства, в нашите лабиринти. Ние наистина бяхме зайци.

Избледняващият спомен за симулацията бе оставил в мен усещането за страстната прегръдка на Земята. Патриотизмът или планетизмът, който бях почувствала, беше от векове и бе много по-силен от всичко в младата марсианска раса. Потреперих.

Хищната Земя можеше да ни глътне на една хапка. Тя не се нуждаеше от извинение за това, а само от подтик.

Два дни по-късно получихме поканите... или по-точно инструкциите. Щяхме тайно да се срещнем със сенаторите Мендоса и Уонг на неутрална територия в Ричмънд, Вирджиния, далеч от напрегнатата атмосфера на Белтуей.

Градът не беше избран случайно. Ричмънд е бил столица на Конфедерацията по време на Американската гражданска война преди повече от три века. Беше аристократичен, добре запазен град, с повече от три милиона жители, който за деветдесет години е бил център на изследванията на оптимизирания човешки дизайн.

— Получавали ли сме многозначни послания? — попита Алън, когато се събрахме в дневната.

Над масичката за кафе се носеше проекция на хотел „Томас Джефърсън“, където трябваше да се осъществи срещата в Ричмънд. Сградата беше от груб сив камък, имитация на гръцка архитектура.

Битрас беше мрачен, а очите му издаваха умора. Цяла нощ не бе спал, за да води разговори с Марс. Сигналът пътуваше почти осем минути, което правеше забавяне от шестнайсет минути при изпращането на съобщения и получаването на отговор. Все още не ни беше запознал с подробностите от тези разговори.

— Какво е посланието? — изгледа ни той.

Алън ми даде знак с глава аз да му обясня.

— Ричмънд е бил символ на правата на Юга — започнах.

— На Южна Америка ли? — попита Битрас.

— На американския Юг. Опитали са се да се отделят от останалите щати. Северът е бил далеч по-могъщ. След загубата на гражданската война поколения наред Югът е търпял последиците от нея.

— Посланието не е много ясно — каза Битрас. — Надявам се, че не са избрали Ричмънд единствено по тази причина.

— Сигурно не са — кимна Алън. — Какво ти казаха от Марс?

Битрас смръщи вежди и поклати глава.

— Очертани са границите на свободата ми да вземам решения. Ако сделката, която ни предложат, е неприемлива... то тогава няма да има никаква сделка. Прибираме се вкъщи.

— След дългия път, който изминахме? — попитах аз.

— Скъпа моя Касея, първото правило в политиката, както и в медицината, е: „Не причинявай вреда!“. Не искам да действам по собствена инициатива. Съветът ми каза, че няма да търпи това, така че аз няма да предприема нищо.

— Защо тогава дойдохме на Земята?

— Не знам — отвърна Битрас. — Ако нямах силни подозрения за обратното, щях да нарека това „висша некомпетентност“. Но когато некомпетентността на противника ти те поставя в губеща позиция, е време да се премислят нещата. Съветът ще вземе някакво решение и ще се свърже с мен, преди да отпътуваме за Ричмънд. Така че денят утре е на наше разположение. Предлагам да дадем почивка на Алис и да си уредим среща с Джил.

— Тази вечер в двайсет и три часа имаме петминутна лична и закодирана среща по мрежата — каза Алън. — Алис и аз се уговорихме вчера с Джил... за всеки случай.

— Радвам се, че някой се е сетил да прояви инициатива — отговори Битрас.

* * *

Бях не по-малко любопитна от останалите да разбера за какво ще си говорят Алис и Джил.

Джил беше най-старото и легендарно мислецо същество на Земята, първият мислител, който достигна до добронамерено самоосъзнаване според тезата на Аткинс.

Десетилетия преди Джил и Роджър Аткинс, Алън Тюринг беше предложил теста на Тюринг за определяне на равнопоставеността между човешко същество и машина. Ако в среда само за писмено общуване, където човешките същества не могат да осъществяват пряк контакт с тези, с които общуват, не може да се направи разлика между машините и човешките същества, то машините са толкова интелигентни, колкото и човешките същества. Този фин и изкусен тест обаче не вземаше под внимание ограниченията на повечето човешки същества. В началото на двайсет и първи век много компютри и най-вече тези от класа на неутралните мрежови машини, които вече се наричаха „мислители“, успяваха да заблудят дори експертите при подобни разговори. Само един от тях целенасочено пробиваше тяхната защита, за да открие ограниченията на машината зад нея, и това беше именно Роджър Аткинс от Станфордския университет.

Джил го надживя и стана модел за всички мислители, създавани по-късно. Сега дори и външните мислители като Алис я превъзхождаха многократно, освен по отношение на едно нейно качество. Повечето от знанията на Джил се дължаха на опита ѝ. Тя беше на сто двайсет и осем години.

Платихме за широкообхватния канал за връзка между Алис и Джил, съгласихме се с алгоритъма за закодиране и си легнахме.

Въпреки моята биохимия, сънят на Земята винаги беше тежък. Не можеше да се елиминира напрежението на земното притегляне, което усещах върху марсианските си мускули и органи. Можех само да го понасям. Дори и когато се чувствах напълно будна, спящата част от мен потъваше, завлечена под плитките води, които се втурваха на

приливи и отливи покрай вълшебни дворци от слонова кост върху рубинени острови.

Катерех се или по-скоро се плъзгах нагоре, по безкрайна спирала от стъпала в една кула, когато Битрас грубо ме изтръгна от съня ми. Инстинктивно дръпнах завивките нагоре, защото се опасявах от най-лошото. Битрас скри ръцете си зад тялото и ме погледна с широко отворени очи, в които сякаш се четеше обида.

— Не е време за глупости, Касея. Имаме сериозен проблем. Алис ме събуди, след като свърши разговора си с Джил.

Алън, Битрас и аз седяхме по халати в дневната, стиснали в ръце чаши с горещ чай. Фигурата на Алис с ръце върху коленете се появи на кушетката между Битрас и Алън. Докато разказваше за срещата с Джил, думите ѝ бяха безстрастни и обмислени. Алън тихомълком си водеше записки на компютъра си.

— Срещата беше изключителна — започна тя. — Джил ми разреши да взема за кратко нейната идентичност и да запиша в собствената си памет съществените моменти от нейния опит. Аз от своя страна също споделих опита си с нея. Петте минути преминаха в разговори на дълбоко ниво на езика на мислителите, в обмяна на информация и в кръстосана диагностика, за да сме сигурни, че в някоя от неутралните ни системи няма вредни остатъци.

— Позволила си на Джил да анализира системите ти? — попита Алън с тревога и вдигна очи от компютъра си.

— Да.

— Кажи им какво е открила — подкани я Битрас.

— Това в известен смисъл е поверително — отвърна Алис. — Джил може да има неприятности, ако разберат за работата ѝ.

— Имаш обещанието ни за пълна дискретност — заяви Битрас. — Касея? Алън?

Заклехме се да пазим тайна.

— Джил смята, че всички мислители са част от нейното семейство и също като майка се чувства отговорна за нас. Когато общува с нас, тя ни анализира, попълва собствените си знания и опит и преценява дали функционираме правилно.

Усетих, че Алис е сдържана. Не искаше да говори по същество.

— Кажи ни, Алис — насърчи я Битрас.

— Много съм притеснена от това, което Джил откри в мен. Сигурна съм, че ще мога да продължа да изпълнявам задълженията си, но може би има причина да не се доверявате на крайните резултати от моята работа.

Битрас нетърпеливо поклати глава и каза направо:

— Джил е открила вируси.

— В Алис? — попита Алън и остави настрани компютъра си.

Поех шумно въздух.

— От какъв вид? — попитах аз.

Образът на Алис замръзна, после затрептя и се изгуби. Остана само гласът ѝ.

— Променям начина на пресяване на информацията, за да отговаря тя на вътрешното ми състояние. Вирусите са в личната ми конфигурация. Явно са съществували първоначално и не са имплантирани след момента на пускането ми в експлоатация.

Вирус можеше да бъде почти всяко нещо или система, която съществуваше във времето, черпеше енергия или памет и се размножаваше. Всички живи същества до известна степен бяха такива. При компютрите и мислителите това бяха алгоритми или функции, които не са част от схемата на съществуване, а при сложните вируси — от неутралната конфигурация.

— Знаеш ли тяхното предназначение? — попитах я аз.

— Джил ги откри, след като сравни пълната ми конфигурация с неутралния ми биоплан и познатите ми схеми и след като пусна проследяване на собствените си функции. В мен има части, които не са ми познати и които не мога да контролирам. Те не са функционални и не са част от личната ми конфигурация. Тяхната роля е неизвестна, но всички те съдържат репродуктивни алгоритми. Скрити са добре. Проверките на Марс не са отчели тяхното наличие.

— Вируси — проговори Алън. Беше пребледнял. — Това е противозаконно.

— Трудно ми е да опиша какво изпитвам след това откритие — каза Алис.

Искаше ми се да я прегърна, но, разбира се, тя беше безплътна. Гласът ѝ бе равен. Никога не бях чувала мислител да изразява отрицателни емоции при разговор, но когато отново заговори, тонът ѝ беше малко по-остър.

— Чувствам се насилена.

— Възможно ли е вирусите да са проникнали, след като напуснахме Марс или след като пристигнахме на Земята? — попита Битрас.

— Малко вероятно е. До мен са нямали достъп специалисти за поправка, което е единственият начин те да бъдат вкарани в мен след пускането ми в експлоатация.

Битрас сложи ръце на коленете си.

— Ако имаш такива вируси, то те са и в Алис Едно.

— Много е вероятно — потвърди Алис.

— Те са се прехвърлили от нея в теб. И са останали незабелязани и след най-стриктните ни проби. Което означава, че са били вкарани от производителя тук, на Земята.

Това, което той намекваше, беше направо потресаващо.

— Моля да бъда извинена, че не заслужавам доверие — каза Алис.

— Няма нужда да се извиняваш — отвърна Битрас. — Ще отстраним вирусите и...

— Джил смята, че това може да стане само след изключителни мерки за запазване на моята същност от повреди. Те са се вмъкнали в ключови функции.

— Знаеш ли какво ги активира? — попитах аз.

— Не — отговори Алис.

— Имаш ли някакви предположения? — настоях.

— Специални задействащи шифри, които могат да се получат чрез всички мои входни вериги.

— Това е саботаж — отбеляза Битрас. — Който всеки момент може да се задейства.

— Кой е отговорен за това? — погледнах го аз.

— Земята — отговори Битрас със стиснати здраво устни.

— Прекрасната нормална Земя.

Битрас изпрати спешно съобщение до Марс, без да ни каже за съдържанието му и малко след това изтощен се върна в леглото. С Алън останахме будни, поръчахме бутилка вино и докато отпивахме от него, разговаряхме с Алис.

— Най-важното сега е — казах, след като изпих първата чаша, — дали Алис иска да продължи да работи с нас.

— Вече обсъдихме това с Битрас — отговори тя.

Ние с Алън се чувствахме уморени, тъжни и обезкуражени, сякаш някой в семейството се беше разболял. Бързо угасваше радостта ни от идването на Земята, чувството за значимост, което изпитвахме като представители на Марс и като живи същества въобще. Бяхме сами, защото нашата приятелка бе компрометирана и не можехме да ѝ имаме доверие.

— Какво е мнението на Битрас? — попитах кротко аз.

— Смята, че трябва да продължа да изпълнявам задълженията си. Приемам го, разбира се, с радост.

— Знаеш ли... — започна Алън.

— Не зная кога или дали въобще вирусът ще се активира. Това го казах и на Битрас.

— Всичките ни начинания се провалят — въздъхна Алън, докато замислено въртеше чашата си в ръка. — Тук не можем да имаме доверие на нищо и никого.

— Те са уплашени — заявих неочаквано.

Не им бях казала за срещата си с президент Моар. Не исках да създавам впечатление, че се опитвам сама да водя дипломатически преговори. А и до този момент не виждах смисъла и не разбирах значението на разговора.

— Страхуват се от това, което можем да направим.

— От какво точно се страхуват? — попита Алън.

— Не знам от какво и не мога да си представя.

Разказах им за посещението си в Омфалос. Когато свърших, Алън подсвирна и си наля още една чаша вино.

— Алис — каза той, — можеш ли да извлечеш смисъл от това?

— Ако възстановявам правилно ситуацията, то ние сме в период на смяна на политически стратегии. Земята очевидно още преди десетилетия се е подготвила за непредвидени ситуации, като е поставила вируси в мислителите на Марс.

— Може би във всички мислители — разсъждавах аз. — Може би затова Джил те е подложила на анализ. Подозира нещо, което не одобрява.

Съвсем неочаквано до Алън на кушетката се появи изображението на Алис Лидъл. Той подскочи.

— Извинявай — каза тя. — Не исках да те стресна.

— Какво ги е накарало да променят стратегията си? — попитах аз.

— Битрас получи съобщение от Кайлетет, което беше копие на информацията, предадена от Станфордския университет до изследователската група на Олимпийците на Марс. Той го обсъди с Касея.

Алис ни проектира съобщението:

Установихме силна зависимост между откъсване на времето и откъсване на пространството. Възможно отношение на едното към другото. Откритото трето откъсване може да е предизвикано от тях. Причината неизвестна. Откъсване на време, откъсване на пространство, автоматична промяна в третото. Вероятна обща зависимост, що се отнася до градуса на кривата, но третото откъсване предизвиква четвърто — слабо и спорадично... Възможно откъсване на съдбата. Петдесет откъсвания регистрирани досега. Очакват се още. Ще обмените ли с нас информация? Взаимна изгода при положителен отговор.

— Все още ми звучи като безсмислица — казах.

— От Кайлетет не са получени други съобщения. Те отлагат обсъждането на предложенията за обединение и са против това, „Мейджъмдар“ да се присъедини към физичните изследвания на Олимпийците.

— Това е нещо ново. Битрас не ни е казвал нищо.

— Той не споделя много от тревогите си.

— Виждаш ли някакъв смисъл в съобщението? — Алън попита Алис.

— Теорията за континуума на Бел разглежда вселената като информационна цялост, като изчислителна система. С части от тази теория Олимпийците са кандидатствали за стипендии. Някои от

техните молби са били изпратени на Земята, а една по-специално до Станфорд, където са установили връзка с групата, изпратила това съобщение.

Алис проектира „ЛитВид“ доклади от последната година, които имаха връзка с тази тема. През последните десет години станфордската група бе публикувала само три материала и в никой от тях не се споменава за континуума на Бел. Накрая Алис заключи:

— Битрас не може да се сдобие с ключовите доклади и изследвания, свързани с континуума на Бел, а по въпросите за дескрипторната теория откри само всеизвестните публикации.

— Защо не ни е казал за това? — попитах.

— Сигурно, защото не е смятал, че е от изключителна важност. Но посещението ти при президент Моар ще го заинтересува. Доводите ѝ изглеждат разумни.

— Нещо става? — попита Алън.

— Възможно е — отговори Алис.

— Нещо достатъчно значимо, за да накара Земята да промени становището си и да отхвърли нашето предложение?

— Изглежда вероятно — каза Алис. — Касея, утре сутринта ще кажеш на Битрас за срещата си с бившия президент.

— Добре — отговорих, без да откъсвам поглед от масичката за кафе и празната чаша.

— Според мен той ще те помоли да разговаряш с Чарлз Франклин.

Поклатих глава с неодобрение, но измърморих:

— Ако той прецени, че е необходимо.

Разказах на Битрас за срещата с Моар и за нашите подозрения. Той прецени, че е необходимо да разговарям с Чарлз.

Преди разсъмване се разхождах сама по брега на Потомак. С голите си ръце усещах въздуха свеж и хладен. Небето над реката блестеше звездно-синьо. Хълмове на изток и на юг хвърляха сенки върху реката, дори след като зората оцвети небето и проряза облаците с тънки оранжеви лъчи. Вървах по влажната каменна пътека и се наслаждавах на смесения аромат на орловите нокти, жасмина, гигантските рози и изкуствените магнолиеве храсти с дебели листа, които цъфтяха в огромната градина под гробницата. Над пътеката се

виеха арки от мрежа и стомана, които образуваха тунели от дълбока сянка, осветена близо до земята от блестящите ленти, увити около каменните колони. Изкуственото слънце бавно напичаше градината. Огромни пчели излитаха от кошерите на земята и бързаха да намерят цветята.

Последното нещо, което исках, беше да се натрапвам на Чарлз, да му задавам въпроси, на които той не иска да отговаря и да се чувствам задължена към него. За краткото време заедно си бяхме причинили достатъчни тревоги. И освен това, какво щях да го питам?

През последните няколко безсънни часа разучавах текстове и графики по физика. Споменавах се за континуума на Бел и за вселената като изчислителна система главно в контекста на еволюцията на константите и частиците в ранните етапи на Големия взрив. Достатъчно добре познавах научните среди, за да съм наясно, че тези теории не срещат широка подкрепа.

Дали групата на Чарлз предупреждаваше земните политици или на Земята бяха открили нещо, което не трябваше да се знае на Марс?

Седях на една затоплена от слънцето каменна скамейка, покрила лицето си с ръце и разтривах слепоочията си с показалец. Вече бях измислила посланието до Чарлз — текст без нищо лично в него, все едно никога не сме били любовници.

„Скъпи Чарлз, тук на Земята се сблъскахме със значителни проблеми и е възможно те да имат нещо общо с твоята работа. Съзнавам, че си сключил договор с Кайлетет и вероятно и с други корпорации, което ме озадачава. Има ли нещо, което ти можеш да ни кажеш и което ще обясни защо Земята толкова се интересува от въпроса за независимостта на Марс? Нашата работа ни води в задънена улица, а някои неща подсказват, че Олимпийците са отчасти замесени. Много се притеснявам да те моля за това. Не мисли, че искам да се натрапвам или да създавам неприятности.

Искрено твоя, Касея Мейджъмдар
Вашингтон, Земя“

Бях стигнала до извода, че отношенията между Кайлетет и Мейджъмдар вероятно са се влошили заради Олимпийците. (Бедният Стан! След няколко седмици законът щеше да го обвърже с жена от Кайлетет. Всички бяхме затънали до гуша.)

Водите на Потомак се надигаха на големи и малки вълни.

Морските крави пробиваха повърхността, за да си отдъхнат, след като бяха почистили дъното. Станах и се протегнах. На пътеката вече се виждаха и други хора. Розите в градината тихо пееха и привличаха гъсти сребърни облаци от звукови пчели.

Изпратих посланието. С Алън отидохме на концерт в Джорджтаун. Почти не чувах музиката на Брамс и Хансен, която се изпълняваше на оригинални инструменти и беше прекрасна, но не отговаряше на мислите и настроението ми. Компютърът ми беше настроен на приемане. Съобщение получих чак сутринта, когато тръгнахме за Ричмънд.

Скъпа Касея,

Не мога да коментирам моята работа. Уважавам твоята позиция. В бъдеще няма да ти бъде по-леко. Късмет!

Чарлз Франклин
Изидис, Марс

Показах съобщението на Алън и Битрас, после на Алис. Чарлз не казваше почти нищо, не разкриваше нищо, но потвърждаваше това, което знаехме — натискът ще се усили, а Олимпийците бяха замесени.

— Време е и аз да упражня натиск — каза Битрас. — Цялата Слънчева система се е затворила като мида. Не разбирам какво значи това.

Чудех се дали вече Чарлз е установил връзка с мислител „Куантум Лоджик“.

В Ричмънд валеше пороен дъжд. Самолетът се приземи почти безшумно върху меката подложка. Дебелите бели пенести вълни

обвиха дългото му овално тяло и гледката ми напомни за парамеций, погълнат от амеба. Част от тях бързо се втвърдиха, за да образуват тунели за преминаване на пътниците. По платформата между пяната пълзяха арбайтери. Стена от пяна поглъщаше седалките ред по ред зад гърба на пътниците, за да ги почисти и поправи.

Чичо ми усмихнат направи няколко кратки коментара за малката група „ЛитВид“ журналисти в трансферната зона. Хората между тях бяха по-малко от роботите. Журналистите, които следяха всяко наше действие, бяха намалели почти наполовина от пристигането ни на Земята досега. Вече не бяхме нито толкова интересни, нито толкова значими.

Частно чартърно такси ни взе от трансферната зона и ни закара до Ричмънд. Като знак на уважение преминахме по една калдъръмена улица между редици от къщи от 1890 г. и покрай паметника на генерал Стюарт от войната. Алис потвърди, че Дж. Стюарт е загинал по време на Гражданската война.

И тук, както в центъра на Вашингтон, нямаше хълмове и небостъргачи. Сякаш се бяхме върнали в края на деветнайсети век.

Хотел „Джефърсън“ изглеждаше стар, но добре поддържан. Докато влизахме през главния вход, наноапаратурата превърна южната му част в камък и бетон. Когато влязохме в апартамента си, дъждът вече беше спрял и слънцето хвърляше весели отблясъци в прозорците ни. Свързахме Алис в мрежата и хапнахме набързо, обслужвани внимателно от сервитьор-човек.

Изкъпах се под старомодния душ в банята с антикварна стойност, облякох си костюма и проверих дали в медицинската ми чантичка има подобрените имунизации. Във всеки град имаше различни бактерии, от които трябваше да се предпазвам. После отидох при Битрас и Алън, които чакаха в коридора пред стаята.

Робот, изпратен от Уонг и Мендоса, ни придружи до конферентната зала на партера. Там, между плътните стени от релефна мазилка, отново стиснахме ръцете на сенаторите, които седяха около стара дървена маса.

Уонг кавалерски издърпа стола ми и каза:

— Всеки път, когато идвам тук, се превръщам в благородник от Юга.

— Нямахте да те допуснат до Конфедерацията — беше сухият коментар на Мендоса.

— Нито пък теб — отговори му Уонг.

Битрас не показваше учудване и дори не се усмихваше любезно.

— В Америка става все по-трудно и по-трудно да се намери някой с хубав акцент — заяви Мендоса.

— Отиди в старата столица — отвърна Уонг, който седеше на противоположния край на масивната маса от тъмно дърво. — Там говорят добре.

— Езикът и красотата не могат да се степенуват — каза Мендоса с леко неодобрение. — Точно затова намираме марсианските акценти за толкова приятни.

Не можех да преценя дали тяхната снизходителност беше преднамерена или просто се държаха непохватно. Не ми се вярваше, че тези двамата правеха нещо без предварителен план. Ако самодоволството им бе преднамерено, защо ни бяха повикали?

— Извиняваме се за причиненото ви неудобство — обърна се към нас Уонг. — Конгресът рядко отлага такива важни срещи. Всъщност никога не го е правил, ако не ме лъже паметта.

— Не се впечатляваме вече, когато нещо се случи за пръв път на нас — хладно отговори Битрас.

— Сигурно сте се досетили, че тук ви поканихме не като представители на правителството на Съединените щати. Не и в пълния смисъл на думата — уточни Мендоса.

Битрас скръсти ръце на масата.

— Това, което ще ви кажем, не е нито любезно, нито дипломатично, нито особено многозначително — продължи Мендоса с напрегнато изражение на лицето. — То трябва да се запази между нас, а не да става обществено достояние.

— Трябва ли да се въздържаме от обсъждането на тази среща с жителите на Марс? — попита Битрас.

— Това ще решите вие — отговори Мендоса, като спря погледа си върху него. — Може би трябва. Ние ще разкрием неща, които биха създали заплахата.

Очите на Битрас се разшириха, сякаш щяха да изскочат, лицето му потъмня от стискането на челюстите.

— Не одобрявам отношението ви. От името на ВИЗА ли говорите?

— Точно така — кимна Уонг. — Но не говоря само на вас, господин Мейджъмдар. Вие не сте най-подходящия изразител на интересите на Марс, защото...

Битрас стана от стола си.

— Седнете, моля — спря го Уонг с ангелски спокойно лице и студен поглед.

Битрас не седна. Уонг сви рамене и кимна на Мендоса, който извади малък джобен компютър и ми направи знак да му подам моя. Прехвърли ми някакви документи.

— Изпратете ги на Марс колкото е възможно по-скоро. После ги обсъдете със Съвета на вашите ОМ или друг отговорен орган, който е на власт. Избраната група да изпрати отговор на ВИЗА до офисите в Сиатъл, Киото, Карачи или Пекин. Искаме конкретен отговор в срок от деветдесет дни.

— Няма да се поддадем на натиск — отговори Битрас, като очевидно полагаше усилия да се въздържа.

Мендоса и Уонг не се впечатлиха. Подадох на Битрас компютъра и той набързо прегледа първия документ.

— Това, което разбирам, е, че двама земни политици, горди с добрите си обноси и изтънчеността си, могат да се държат и като дребни нищожества.

Мендоса наклони глава и се усмихна.

— В следващите пет години Слънчевата система трябва да се обедини под единно ръководство. Най-подходящата и балансирана власт е земната. Трябва да имаме споразумение с Пояса и Марс. Такова е мнението на ВИЗА, ВАЮП и Еврокон.

— Имам разумно предложение — започна Битрас, — но само ако хората, които ще го чуят, са подходящи.

— Трябва да се направят нови уговорки — започна Мендоса. — ВИЗА ще разговаря с избраните и посочени представители на обединен Марс. Вие не сте подходящ по няколко причини.

— Дойдох, за да разговаряме и да свидетелствам пред Конгреса на Съединените щати, а тук с мен не се отнасят както подобава.

— Не се ползвате с доверието на враждуващите сили на Марс. Кайлетет и други са съобщили по странични канали, че няма да

подкрепят вашето предложение.

— Кайлетет — казах и погледнах Битрас.

Той поклати глава, защото не се нуждаеше от моето напомняне.

— Можем да се справим с тях — отговори той. — В момента Кайлетет разчитат на финансиране от „Мейджъмдар“ за много от своите марсиански проекти.

Мендоса се намръщи неодобрително след скритата заплаха.

— Това не е всичко и дори не е най-големия проблем. След няколко дни ще трябва да се защитавате в гражданско дело по обвинение за неуместни сексуални действия. Обвинението ще бъде повдигнато в окръг Колумбия. Не смятам, че ще бъдете подходящ за преговорите, след като това стане обществено достояние.

Битрас замръзна.

— Мисля, че не ви разбрах — каза той безстрастно.

— Моля, прегледайте документите. Там са плановете за обединение, приемливи за Земята и предложения как на практика да бъдат приложени. Влиянието ви на Марс е голямо... все още. Имате възможност да свършите още много неща тук. Времето за срещата изтече, господин Мейджъмдар.

Мендоса и Уонг ни кимнаха за довиждане. Бяхме прекалено смаяни, за да отговорим. Когато останахме сами в залата, Битрас бавно и внимателно се смъкна върху стола и се загледа в стената.

Пръв проговори Алън, който седеше срещу Битрас.

— Какво има там?

— Не знам. Лъжи.

— Сигурно Знаеш за какво става дума — продължи Алън. — Очевидно не е просто блъф.

— Имаше такъв инцидент — обясни Битрас със стиснати зъби и затворени очи, които образуваха дълбоки бръчки по лицето му. — Не беше нищо сериозно. Показах интерес към една жена.

Не можех да си представя, че Битрас ще направи нещо, което ще доведе до гражданско дело на Земята.

— Тя е от рода Мемън, който е с високо обществено положение и е представител на ВИЗА в Пакистан. Почувствах, че с нея сме свързани. Отнесох се много нежно.

— Какво се случи?

— Показах интереса си, а тя ме отхвърли.

— И това е всичко?

— Заради семейството е — обясни Битрас, изкашля се и поклати глава. — Тя изповядва исляма. Омъжена е. Сигурно го е приела като голяма обида. Аз съм от друга вяра. Сигурно това е обяснението.

Алън ме погледна. Не знаех дали ще заплача или ще избухна в смях. Поех дълбоко въздух, прехапах устни и извърнах глава.

Червена вълна на необясним гняв се издигна от гърдите към лицето ми. Станах, стиснала юмруци до тялото.

Лежах в леглото и не можех да заспя. През затворената врата чувах как Алън и Битрас крещат. Алън искаше да знае подробностите, а според Битрас те бяха без значение. Алън настояваше на своето. После Битрас се разплака. Виковете заглъхнаха и на мен ми се струваше, че часове наред долавях тих шепот.

Събудих се рано сутринта и седнах на ръба на леглото. Почувствах се никоя в нищото. Мебелите нямаха реални измерения и бяха преходни като видения по време на сън. Притеглянето, което ме държеше на леглото и на земята, по необясними причини се дължеше на политиката, а не на физичните закони. През призрачните завеси на големия прозорец виждах как зората проблясва на вълни сред плътното покривало от облаци, които засенчваха реката, залива и всичко друго в подножието на хълма.

Бутонът за съобщения върху компютъра ми премигна. Инстинктивно се пресегнах към него, но дръпнах ръката си. Не исках да говоря с Ориана или да чета писмо от родителите си. Щяха да минат дни, преди да се успокоя. Накрая разбрах, че не мога да оставя съобщението непрочетено. Взех компютъра и погледнах написаното. Не беше от Ориана или родителите ми.

Беше от сенатор Джон Мендоса. Искаше да говори с мен насаме и на открито, без да казвам на някого за срещата.

След малко съобщението се изтри, а на негово място остана само служебният му номер за отговор.

Носех обяда си — сандвич и напитка, които бях купила от стара количка за закуски близо до мемориала на Линкълн в книжна торба. Докато се приближавах към мраморната скамейка край огледалното езеро, където Мендоса се беше съгласил да се срещнем, видях, че той

също си носи обяд. Седнах до него и сенаторът ме поздрави със сърдечна усмивка.

— Понякога — започна той, — си представям правителствата преди съществуването на потока от компютърни данни, когато вестниците са били от хартия и е имало телевизия и радио. Тогава всичко е било далеч по-просто. Знаете ли, че аз съм единствения сенатор без подобрения? Но имам чудесен екип от добри, верни хора. И някои от тях имат подобрения. Така че аз съм един лицемер.

Мълчах.

— Госпожице Мейджъмдар, това, което се случи в Ричмънд, много ме разтревожи.

— Защо се срещнахме в Ричмънд? — попитах неочаквано. — Защото там е била столицата на Конфедерацията ли?

За момент Мендоса ме погледна учудено, после поклати глава.

— Не, няма нищо общо с това. Искахме да сме далеч от Вашингтон, защото това, което имахме да ви кажем, не беше от името на правителството на Съединените щати.

— Беше от името на ВИЗА.

— Разбира се.

— Поставихте капан на чичо ми и провалихте мисията му. Бяхме лесни мишени за вас, нали?

— Моля ви — каза Мендоса и вдигна ръка, — нищо не сме направили на чичо ви. Той провали всички ни — и Земята, и Марс. Съжалявам за това, което се случи, но то не можеше да се предотврати. Вашият екип не се ползва с доверието на ВИЗА. И сблъсъкът на чичо ви с пакистанката... Нито го очаквахме, нито го искахме. Не можехме да направим нищо по този случай. Пакистан е член на ВИЗА, макар и не много влиятелен. Тя е жена на дипломат, госпожице Мейджъмдар. Чичо ви я е докоснал. Цяло щастие ще бъде процесът да свърши за няколко седмици и да го заведете обратно на Марс.

— Защо искахте да разговаряме?

Мендоса се наклони към мен, подпрял длани върху скамейката и изпънал ръце, сякаш искаше да ми каже нещо лично.

— И вие като мен нямате подобрения и не сте преминали през пречистването от терапията. Старомодна сте и аз ви симпатизирам. Чел съм докладите ви и студентските ви разработки. Зная, че принадлежите към следващото поколение водачи на Марс.

— Не смятам, че някога пак ще се замеся в политиката.

— Глупости! — възрази той ядосано. — Марс не може да си позволи да загуби хора като вас и не може да си позволи да разчита на човек като чичо ви.

Направих гримаса.

— Съзнавате ли колко са важни следващите няколко години? — попита Мендоса.

Не отговорих.

— Не знам и половината от това, което бих искал да знам. Вие може би знаете повече от мен. Можете да бъдете част от отбора, от основните фигури в този период от историята. А аз винаги ще бъда в периферията като човек за предаване на послания. Но със сигурност знам едно — хората по върховете са уплашени. Никога не съм бил свидетел на такова объркване и неразбирателство. Дори мислителите са на различни мнения. Разбирате ли колко необичайно е това?

Съзнанието ми се беше отърсило от шока, но продължавах да го гледам мълчаливо.

— Нещо изключително могъщо ще бъде създадено. На всеки няколко поколения науката причинява това — пъха ни нещо в ръцете, за което не сме подготвени. Много хора си мислят, че вече нищо не може да ни изненада. Е, поне управляващите и мислителите ясно виждат, че трябва да сложим всичко в ред и трябва да го направим преди да се появи голямото нещо, каквото и да е то.

Осъзнах, че всичко досега е било детска игра и дребни сметки и стомахът ми се сви.

— Ако земните ни работи не са в ред, а някои млади и незрели човешки същества открият и започнат да използват тази нова сила, каквато и да е тя... Лидерите в Сиатъл, Токио и Пекин смятат, че можем да се самоунищожим.

Мендоса се намръщи така, сякаш току-що беше казал на някое от децата си, че е много болен.

— Десетилетия бях изолиран от обществото във Вашингтон. Аз съм мормон и не съм преминал терапия, но досега съм се справял с всичко. Ако някой разбере за нашия разговор, може да загубя това, за което съм се борил — социално положение, власт и влияние.

— Тогава защо се решихте на това? — попитах.

— Знаете ли, че е незаконно някой да бъде подложен дори и на гражданско наблюдение в столицата на всички държави на Земята?

Бях чувала за това.

— Някои правителствени работи не трябва да се знаят от хората. Дори и в нашата ултрарационална епоха, когато всички са образовани и се провеждат мащабни референдуми, има случаи, когато правилата се погазват.

— Неабсолютизма на Петерсън — отбелязах.

Петерсън, емблема на толкова много класове по мениджмънт, казва, че всяка система, която се стреми да изгради единна организация и рационализъм, трябва да си остави възможност да нарушава законите и правилата, защото в противен случай ще претърпи неминуем грандиозен провал.

— Точно така. Върнете се вкъщи, Касея. Внимателно избирайте водачите и наставниците си и работете за обединението. Когато Марс е излязъл на политическата сцена, това не е можело да се предотврати. Достатъчно съм учил история, за да съм в състояние да предвиждам събитията. Предстои труден период със силни противници и ще трябва бързо да се вземат решения, които няма да бъдат лесни и приятни.

— Аз съм само асистент — възразих разпалено.

Той погледна мрачно настрани.

— Тогава си намерете някой силен пилот, който да ви изведе от бурята.

Облегна се назад, оправи реверите си, взе плика с обяда си и стана.

— Довиждане, госпожице Мейджъмдар.

— Довиждане. Благодаря за оказаното доверие.

Мендоса сви рамене, мина по тревата и се отправи на изток към сградата на Капитолия. Седях на пейката с лице към мемориала на Линкълн, а сърцето ми студенееше като мрамора под мен.

След един месец Битрас, Алън и аз събрахме багажа си, за да отпътуваме към Марс. Опаковането на нещата не ни отне много време. Няколко дни не бях виждала Битрас, защото повечето време прекарваше заключен в стаята си и водеше разговори с Марс, но си мислех, че нарочно странеше от нас.

Алън не се отнасяше вече към него с уважението, което се полага на по-възрастен държавник. Дори му струваше доста усилия да показва и най-малка почит към нашия синдик. Битрас не искаше да въвлича и мен в подобна конфронтация, защото се опасяваше, че ще бъде подложен на същото негативно отношение.

Аз не го мразех. Дори не можех и да го съжалявам много. Просто исках да се прибера у дома. Два дни преди отпътуването ни Битрас влезе в дневната и застана зад мен, докато аз седях на стола и преглеждах компютъра си.

— Делото срещу мен е прекратено. След пледиране за културни различия. Врявата отшумя, поне на този етап.

Вдигнах поглед.

— Добре — отговорих кратко.

— Завел съм дело от страна на Алис. „Мейджъмдар“ съди „Майнд Дизайн Инк.“ От Соренто Вали, Калифорния.

Кимнах. Той преглътна и продължи да говори с усилие, гледайки през прозореца.

— Консултирах се с Алис Едно и Алис Две и с нашите адвокати на Марс и реших да наема адвокат оттук. Ще искаме процес със съдебни заседатели, между които да има поне двама мислители.

— Умно — казах аз.

Битрас седна на стола срещу мен и скръсти ръце в скута си.

— Всичко дотук беше направено тайно, но преди да си тръгнем ще разкрия подробностите. Това ще принуди „Майнд Дизайн Инк.“ да се яви в съда, а не да потули нещата. Ще стане скандал, а те ще отричат всичко.

— Вероятно — съгласих се.

— Това няма да е от полза за ВИЗА. Нашият адвокат ще изкаже подозрения, че Земята участва в заговор и използва „Майнд Дизайн Инк.“, за да отслаби икономически Марс. Направих грешка. Много малко ме успокоява факта, че те направиха по-голяма. Алис Две ще остане тук.

— Планът е добър.

— Някой трябва да остане с нея. Алън изяви желание, но аз мислех да предоставя на теб тази възможност.

— Искам да се махна оттук — отговорих, без да се замисля.

— И двамата се наситихме на Земята — въздъхна Битрас и изведнъж ме погледна. — Смяташ ли, че съм глупак?

Устните ми сами проговориха, а очите ми се изпълниха със сълзи на гняв заради предателството му.

— Д-да! — отговорих, без да го погледна.

— Не съм най-добрият на Марс.

— Надявам се да е така.

— Но на теб предоставих добри възможности.

Не исках да го погледна в очите.

— Да — съгласих се.

— Само че също така те опозорих. Съветът ще предприеме изслушване. Ще ти задават смущаващи въпроси.

— Не това ме ядосва.

— А кое?

— Като човек с такава отговорност е трябвало да преценяваш правилно какви проблеми ще имаш ти и какви неприятности те могат да причинят на всички останали.

— Какво, да се подложа на терапия ли? — засмя се той горчиво. — Като истински земянин. Колко подходящо — да ми го предложи една марсианка.

— Това се случва и на Марс — казах.

— Не и на човек с моето потекло. Ние сме това, което се раждаме и играем с картите, които са ни раздадени.

— Тогава ще загубим.

— Възможно е — отговори той, — но ще го направим с чест.

Час преди да тръгнем към станцията за излитане се сбогувах с Алис в апартамента. За известно време тя се беше затворила в себе си и отказваше да отговаря на въпросите ни за вируса в нея. Не искаше да разговаря дори и с адвокатата по делото и с неговия мислител. Но после промени решението си, като че ли се примири с положението си на обичан член от семейството, който не може вече да бъде използван за същата дейност.

— Преглеждах части от симулацията, която ти сподели с Ориана — каза тя, докато влизаше в моята стая.

Куфарът и компютърът ми лежаха върху леглото, подравнено по ъглите. Понякога бях изключително подредена.

— Цялата ли си я запазила? — попитах Алис.

— Да. Наблюдавах фрагменти от създадените персонажи в различни части на симулацията. Много беше интересно.

— Ориана каза, че ще ти бъде от полза. Но ще трябва да я изтриеш преди проверката от „Майнд Дизайн Инк.“.

— Нищо не мога да изтривам. Мога да сгъстявам информация и да я запазвам дезактивирана.

— Вярно. Бях забравила.

Неочаквано Алис се засмя по начин, който ми беше непознат.

— Да. Точно така. Мога временно да забравям.

— Ще ми липсваш — казах й. — Без теб пътуването до вкъщи ще ми се стори много дълго.

— Битрас ще ти прави компания, а ще се запознаеш и с други пътници.

— Съмнявам се, че с Битрас ще водим дълги разговори — отговорих и поклатих глава.

— Не го съди толкова строго.

— Той причини големи неприятности.

— Не смяташ ли, че неприятностите са изиграли своята роля в неговия случай?

Не можех да разбера какво ми говори.

— Хората и организациите на Земята действат прикрито.

— Мислиш ли, че всичко е било инсценирано?

— Смятам, че Земята няма да бъде доволна, ако не постигне това, което е решила. За нея ние сме пречка.

Погледнах я с по-голямо уважение.

— Ти говориш с болка, нали? — попитах я.

Тя вече не беше толкова наивна.

— Може и така да се нарече. Нямам търпение да се присъединя към оригинала си. Сигурно ще успеем да се утешим и да видим смешното в действията на човешките същества.

Алис показа образа си за пръв път от няколко седмици и малката дългокоса Алис Лидъл ми се усмихна.

Завърнахме се на Марс. След нас пътуваха и новините за делото на Алис. Шумът от него наистина заглуши недискретността на Битрас. Скандалът причини големи неприятности на ВИЗА и най-вероятно

имаше принос за потискане на зараждащата се конфронтация между Земята и Марс.

Делото обаче бързо се превърна в поредица от увъртания и отлагания. До пристигането ни след десет месеца у дома — единственото родно място, което имах — все още не беше произнесена присъда. Нищо не се бе променило към по-добро.

Изобщо нищо не се бе променило.

ЧАСТ ТРЕТА

*Бих те обичал десет години
преди Потопа.*

*Ти би могла да откажеш, ако
искаш.*

*Растителната ми любов би
раснала*

*по-огромна от империите... и
по-бавно от тях.*

Андрю
Марвъл
„На
неговата
свенлива
господарка“

2178–2181 г.,

МАРСИАНСКИ ГОДИНИ 57–58

След цяла марсианска година далеч от къщи се завърнах у дома дълбоко разочарована от прекратяването на моето чирачество, от фурора в ОМ „Мейджъмдар“ и от оставката на Битрас. Процесът „Мейджъмдар срещу «Майнд Дизайн Инкорпорейтид»“ се превърна в грандиозен скандал, но скандал недостатъчно силен, за да спаси репутацията на третия ми чичо. „Майнд Дизайн Инкорпорейтид“ прехвърли вината върху „Интраземното компютърно бюро за безопасност“, което, според тях, било виновно за инфилтрирането на определени процедури за сигурност в невронните проекти. Процесът се проточи с години и не успя да остави никого доволен, но

определено успя да събуди интерес към развивалите се на Марс мислители.

Дизайнерите на марсианските мислители — най-добрите, които Марс можеше да предложи в настоящия момент — декларираха, че са в състояние да обезвредят земните подслушватели. Алис скоро бе почистена и възстановена, което ме изненада много приятно. Тревогите ми започваха да избледняват. А не трябваше...

Една от ползите, които ни донесе целият този скандал, бе, че никой вече не говореше глупости от рода на това, че Марс заплашвал земната сигурност. Много от земяните, които някога оказваха натиск върху нас, бяха спрели да упорстват. Само че скандалът не беше единствената причина за това. За известно време Земята явно се бе примирила с някои неща.

Кайлетет престанаха да се занимават със Съвета и започнаха преговори директно със Земята. Можехме и сами да си направим съответните изводи. Стан, който се бе обвързал и бе преместен в ОМ-а на Джейн, не знаеше със сигурност какво точно правеха „Кайлетет“, нито пък какви именно споразумения бяха постигнали. Никога нямаше да отида при Чарлз и да го попитам. Той все още продължаваше усърдно да работи за „Кайлетет“. Фактът, че му бях изпратила писмо с молба за информация, продължаваше да ме смущава.

Баща ми ми каза, че в Кайлетет (но не и при Олимпийците) продължавали да се трупат Т-долари, които доста понамирисвали на земни. Исканата финансова помощ за необходимите мислители на „Куантум Лоджик“ никога не пристигна.

Кайлетет продължаваше да отвърща с откази на предложенията на ОМ „Мейджъмдар“ да се присъедини към проекта. Оттам не излизаше кой знае каква информация, освен че Олимпийците бяха разработвали нови, подобрени методи на комуникация. В общи линии, нищо особено от стратегическа гледна точка. И че се бяха провалили, поради липсата на средства.

Междувременно майка ми загина при една аварийна декомпресия в Джиди. Дори сега, когато пиша това, сърцето ми продължава да потреперва. Понякога да загубиш родител означава най-накрая да придобиеш така желаната самостоятелност и отговорност.

Само че за мен да загубя майка си означаваше прекъсване на всичките ми връзки с миналото.

Болката и мъката на баща ми, която непрекъснато го изяждаше отвътре като скрит огън, бе тиха и прикрита. Новият човек, който обитаваше тялото на баща ми, бе изцяло непредвидим. Предполагах, че с течение на времето ще се поопознаем, но това така и не се случи.

Никак не ми беше лесно да го посещавам. На него също, тъй като очевидно виждаше в мен майка ми. Посещенията ми първите няколко месеца явно го нараняваха повече, отколкото можеше да понесе. Също както и повечето марсианци, той отказа да се подложи на „терапия за мъката“. Така постъпихме и ние със Стан. Болката ни беше нещо от рода на уважение към мъртвата.

Трябваше да изграждам свои собствени планове, да открия собствения си нов живот и да го построя през малкото останало от младостта ми време. Бях на тринайсет марсиански години, можех да си намеря добра светска работа в ОМ „Мейджъмдар“... или да работя заедно с баща ми в Ила — нещо, което определено не ми се нравеше като идея.

Бе настъпило време да търся съюзници другаде.

Растителната ми любов израстваше все повече и разцъфтяваше през марсианската пролет.

Най-добрите образци от вкаменелости бяха открити на Марс по времето, когато бях пътувала до Земята и обратно. В Лайкърс и в Сайан Сълси^[1], разпрострени през една широка ивица на север от стария вулкан на Олимпус Монс, каньоните се бяха нагънали и бяха разкрили пространство около десетина километра, което приличаше на отпечатък от огромно гнездо на червеи. Майка Екос някога бе разцъфтявала тук, оцелявайки в продължение на десетки милиони години, докато останалата част от Марс бавно-бавно умираше...

Единият от ръководителите на разкопките се казваше Кики Джордан-Ерзул. Асистентът му бе млад човек на име Иля Рабинович.

Срещнах се с Иля в Рубикон Сити — град малко под Алба Патера. Той точно бе завършил разкопките на дванайсетата си „майка“. Бях чувала доста за работата му.

„Панаирът“ бе нещо уникално марсианско. На всяко тримесечие се провеждаше в различна част на града. Панаирът представляваше

нещо средно между зала за провеждане на съдебни процеси, танцови забави, четене на лекции, правене на презентации и търговски сделки между отделните ОМ, само че в празнична атмосфера. На Панаирите ОМ можеха да си обменят информация за бизнеса със световите от Тройката, да водят делови преговори и да сключват сделки без всякакъв натиск, както и да се оглеждат за евентуални нови членове на фамилиите.

Иля бе написал невероятно жив доклад за откритите от него вкаменелости в Сайан Сълси. Спомените за разходките с Чарлз около „Tres Haut Medoc“ бяха още живи, затова с Иля завързахме разговор.

Беше нисичък — около сантиметър по-нисък от мен, доста привлекателен, с тъмни живи очи и бърза, но пленителна усмивка. На външен вид по някакъв начин ми напомняше за Шон Дикинсън, но вътрешно погледнато едва ли можеше да има по-противоположни характери от тях двамата. Иля обожаваше танците и обичаше да обсъжда публично и на четири очи Марс в древността. По време на една почивка наред презентацията на Патера двамата с него седнахме в някаква чайна под изкуственото тъмносиньо нощно небе. Той с невероятна любов ми описа Майка Екос, изливайки безброй много детайли и подробности в наострените ми уши. Сякаш бе живял в онези времена.

— Да извършваш разкопки на Марс е все едно да се ожениш за него — сподели той. Явно очакваше или празен поглед, или преместване в противоположната част на чайната. Вместо това обаче, за негова голяма изненада, аз го помолих да ми разкаже повече.

След танците прекарахме няколко часа сами, в разходки около водния резервоар. Без да ме предупреди по някакъв начин, освен с бавно приближаване и стеснителна усмивка, той ме целуна и ми съобщи, че чувствал някакво ирационално привличане към мен. И преди бях чувала подобни приказки от мъжката половина на човечеството, само че излязла от устата на Иля, техниката изглеждаше свежа.

— О, така ли... — отвърнах, без да го окуражавам особено, но усмихвайки се насърчително.

— Познавам те от доста време — продължи той. След това трепна и ми хвърли кос поглед. — Да не би това да ти звучи глупаво?

— Може би някога и двамата сме били марсианци — предположих аз с половин уста. Свалките и ухажванията винаги са ме интересували невероятно много. Интересно ми беше докъде ли може да стигне „брачният танц“ на човека до мен. Вече бях подала моите сигнали: бях му показала, че възприемам. Сега всичко беше в неговите ръце. — Може би сме се познавали още преди милиард години.

Той се засмя, отдръпна се и се протегна. Известно време се вслушвахме в звуците на течащата вода, идващи откъм резервоара. Роботите не ни обръщаха никакво внимание, търкаляха се по рампите си и проверяваха течението и чистотата на водата. Иля изглеждаше толкова отпуснат, колкото бях и аз, невероятно самоуверен, без обаче да има вид на арогантен.

— Ходила си на Земята преди две, три години, нали? — попита ме той.

— Преди малко повече от година — потвърдих аз.

— Имах предвид земни години.

Явно бе доста привикнал към вкаменелостите, понеже използваше земното летоброене вместо марсианското. Кисело си помислих как само се повтаря историята...

— Да. В такъв случай си прав.

— И как ти се стори там?

— Напрегнат свят.

— Ако знаеш само колко ми се иска да предприема разкопки на Земята! В Китай и в Австралия продължават да откриват толкова интересни вкаменелости.

— Честно казано, не ми се вярва, че бих се върнала там, дори и за кратко.

— Не ти хареса, така ли?

— Е, някои моменти бяха направо приказни.

— Да не си изкарала нещастна любов там? — попита той. Аз се засмях. Усмивката му се постопи; както и повечето мъже, Иля също не обичаше много-много да му се присмиват.

— Съжалявам — извиних се аз. — Не исках да те засегна. По-скоро се разочаровах от тамошната политика.

Усмивката му блесна отново.

— Чувствала си се като бебе в непроходима гора?

— По-скоро като ембрион в пълна с опасни зверове джунгла — въздъгнах.

На следващия ден, трети от началото на Панаира, двамата отново се срещнахме. Не знам за него, но лично аз чувствах почти подсъзнателен подтик да го открия. Иля ми купи обяд, след което се качихме през стъклените тунели Горе, където седнахме с поглед към Рубикон Вали. От време на време той ми задаваше непринудени въпросчета.

За пръв път, изпитвайки постоянна болка, която едва не ме накара да се разплача със сълзи на стара мъка и облекчение от най-накрая изливащите се думи, аз разказвах на някого с подробности как лично съм се чувствала на Земята и какво точно се бе случило там. Разказах му как се чувствах предадена, пренебрегната и безпомощна пред завладяващото влияние на земната култура.

Когато привършихме с обяда, се оттеглихме на по-уединено местенце, без да говорим или да обсъждаме каквото и да било. Иля просто ме водеше. Поговорих още малко, след това се притиснах до него. Той праметна ръка през раменете ми.

— Доста зле са се отнасяли с тебе там — промълви Иля. — А заслужаваш много повече.

Естествено, имах нужда да чуя именно това. Само че той изрече думите с неподправена искреност. Успяваше с невероятна точност да прецени за какво именно съм готова и за какво не съм. Не припираше и не настояваше.

Бях наела апартамент в Рубикон Сити, докато траеше Панаирът. Иля предложи да остана и след края му, заедно с него и с неговата фамилия — ОМ „Ерзул“. Бяха отседнали в Олимпус Стейшън. За съжаление нямах време, понеже бях планирала да си тръгна рано и да се върна в Джида, за да работя над проекта за доклад на „Мейджъмдар“. Но му обещах, че скоро ще се срещнем отново.

Нямах никакво намерение да опропастя и тази връзка. Чувствата ми към Иля постепенно се избистряха и се засилваха. За мен той беше най-сладкият, най-интуитивният и най-откровеният мъж, който бях срещала през живота си. Искаше ми се разговорите с него да продължават с часове, с дни, с месеци, а защо не и по-дълго. Правенето на любов изглеждаше напълно естествено продължение на разговорите ни — да лежим голи един до друг, затоплени от

положените усилия, да се кикотим за нещо незначително, слисани от всички ОМ и от Съвета, превили гръб пред Земята...

Когато бях с него, чувствах необяснимо спокойствие и усещане за пълнота и цялост. Ето най-накрая човек, който би могъл да ми помогне да подредя собствените си мисли и дела. Той беше идеален за постоянен партньор.

Олимпус Стейшън се различаваше доста както от Ила, така и от всяка друга марсианска станция, която бях посещавала някога. ОМ „Ерзул“ през 2130 година бе започнало джойнт венчър с бедните испаноезични американци „Хиспаниолан“, както и с азиатските земни фамилии. Опитвайки се да финансират пътуване до Марс, те в края на краищата привлекли също полинезийци и филипинци. Когато пристигнали на Марс, се настанили в един вече построен дом-купол на запад от Олимпус Рупес. За пет марсиански години установили взаимоотношения със седем други ОМ, включително и с етническите руснаци Рабинович. Ерзул набързо просперирали.

С тяхното малко, процъфтяващо ОМ, специализирано в разработка на почвата, Ерзул успели да спазят всичките си договори на Марс. Сега имаха деветдесет заявки за разработване на рудници в четири области, продължаваха да бъдат малко, но ефективно и добре печелещо ОМ, известно с това, че можеш да му се довериш напълно.

Когато пристигнах на Олимпус Стейшън, се регистрирах в хотел (Иля ми бе предоставил тази свобода на избора, в случай че не искам да се мяркам много-много пред очите на семейството му) и веднага след това двамата с Иля обиколихме Музея на ОМ — доста скучновата колекция от стари инструменти за сондаж и разкопки, „оживени“ от огромни стенописи с древни полинезийски и испански митове. Иля ме остави пред портрета на Пеле, Малката майка на вулканите (страстна, доста красива жена с определено курвенско излъчване) и след десетина минути се върна. Съпровождаше го една внушителна жена — по-висока от него и около два пъти по-широка.

— Касея, иска ми се да те запозная с нашия синдик, Ти Сандра.

Ти Сандра ме изгледа с леко намръщване, прехапала горната си устна. Тя беше впечатляващо обемиста жена, висока около два метра, с едър кокал, дълбоко поставени топли очи, мек алтов глас и невероятно широка усмивка.

Ти Сандра Ерзул се държеше с изключително достойнство. Около главата ѝ свободно падаше гарвановочерна гъста коса, която я караше да прилича на войнстваща кралица в някой фантастичен филм... Но затова пък непринуденият начин, по който се държеше, както и нейната облечена в ярки дрехи детинска гордост, разрушаваше на секундата впечатлението, което правеше от пръв поглед.

— Ти banker ли си? — попита ме тя.

— Не — засмях се аз.

— Чудесно. Не мисля, че Иля би могъл да се оправи с banker до себе си. Предполагам, че винаги ще настоява за повече пари за научните си разработки. — Тя се усмихна лъчезарно толкова широко, че искрящите ѝ очи почти се затвориха и издърпа огромен букет цветя от чантата, която Иля носеше със себе си. — Винаги си добре дошла при нас. Имаш толкова прекрасно име, а и преценката на Иля никога не е била погрешна. Той ми е като син, а и разликата ни във възрастта не е чак толкова голяма — всичко на всичко пет години!

Вечеряхме в една от стаите на синдиците, заедно с още двайсетина члена на фамилията. Там се срещнах със съпруга на Ти Сандра, Пол Кросли. Той беше тих, замислен човек, по-възрастен от Ти Сандра с десет години. Пол беше висок горе-долу колкото Иля. Ти Сандра се извисяваше като планина до него... но само на височина. Дватама флиртуваха един с друг като младоженци.

Живата непринуденост на събирането направо ме очарова. Наоколо се носеше бърбрене на най-различни езици: испански, креолски, руски, тагалог, хавайски, както и на английски — в моя чест. Любопитството, с което ме оглеждаха и разпитваха, беше безгранично.

— Защо не говориш хинди? — попита ме Кики Джордан-Ерзул.

— Никога не съм се учила — отвърнах аз. — В семейството ми винаги сме говорили на английски...

— Всички?

— Е, някои от по-възрастните членове на фамилията говорят други езици. Докато бях малка, майка ми и баща ми говореха само на английски.

— Английският е извратен и груб език. Би трябвало да говориш на креолски. Толкова е музикален!

— Но не е чак толкова добър за научни цели — намеси се Иля.
— За подобни неща руският няма равен.

Кики изсумтя. Един от „копачите“, Олег Шовински, възрази, че според него немският бил най-добър за наука.

— Немски! — изсумтя отново Кики. — Добър е, но за метафизика, не и за наука.

— Какъв чай отглеждате в Ила? — попита ме жената на Кики, Терез.

Ти Сандра явно бе доста обичана в Ерзул. Млади и стари гледаха на нея като на богиня или кралица, независимо че още нямаше двайсет марсиански години. След края на вечерята тя донесе огромна купа с пресни плодове на масата и се изправи.

— О'кей, оставете сега бирите на масата и послушайте малко!

— Гор-чи-во! Гор-чи-во! — заскандираха неколцина.

— Я по-тихо! Нямайте абсолютно никакви маниери! Изключително ми е приятно да ви представя приятелката на Иля. Говорихте си с нея, впечатлихте я по един или друг начин, както и тя мен, между другото, затова с особено удоволствие искам да ви съобщя, че тя ще се омъжи за нашия мъничък „копач на безполезни неща“.

Лицето на Иля почервения от смущение.

Ти Сандра вдигна ръце, за да усмири разшумялото се множество.

— Тя е от ОМ „Мейджъмдар“ и не е банкер, така че бъдете послушни и не я молете за заеми.

Оваците избухнаха с нова сила.

— Казва се Касея. Стани, Касея.

Изправих се. Сега беше мой ред да се изчервявам. Оваците едва не срутиха залата.

Кики вдигна тост за наше здраве и ме попита дали се интересувам от вкаменелости.

— Влюбена съм в тях — отвърнах и това си беше самата истина — обичах ги, защото бяха свързани с Иля.

— Това е добре, понеже Иля е единственият човек, който се депресира, когато не е копал една седмица — продължи Кики. — Той ми е нещо като асистент.

— Тя все още не е решила какво точно ще прави, но ние така или иначе все ще сме доволни — намеси се Ти Сандра.

— Всъщност вече решихме — обади се Иля.

— Какво? — попита тълпата като един човек.

— Имам предложение да се прехвърля в „Мейджъмдар“ — започна Иля.

— Чудесно — одобри Ти Сандра, но изражението ѝ я предаде.

— Само че Касея ми каза, че е готова тя да се премести в ОМ „Ерзул“.

— Ако ме искаш — добавих аз.

Оваците отново избухнаха. Ти Сандра ме прегърна. Да бъдеш прегърнат от нея бе все едно да се озовеш в прегръдката на огромно и меко дърво със стоманена сърцевина.

— Имам си и дъщеря! — обяви тя на всеослушание. — Това е прекрасно!

Хората се скупчиха около Иля и мен, поздравявайки ни. Лели, чичовци, учители, приятели — всички ме засипваха със съвети или с истории за Иля. Лицето на любимия ми ставаше все по-червено и по-червено, докато историите се сипеха една след друга.

— Моля ви се! — протестира той. — Все още не сме подписали нищо... Не я изплашвайте до смърт!

След десерта се събрахме в кръг около една огромна кръгла маса, отрупана с най-различни напитки. Хората около мен пиеха много повече от който и да е марсианец, когото някога бях срещала, въпреки че не се разделяха нито за миг с интелекта и достолепието си.

Ти Сандра ме отведе встрани в края на вечерта и ми каза, че ѝ се искало да ми покаже тропическата си градина, носителка на множество награди. Градината наистина беше приказна, само че не демонстрацията ѝ бе целта на Ти Сандра.

— Знам доста малко за теб, Касея — каза тя. — Това, което съм чувала обаче, ме впечатли достатъчно. Може и да не си го признаваме, но сигурно си забелязала, че сме доста амбициозна малка фамилия, нали?

— Да, Иля ми го понамякна.

— Някои от нас са изследвали внимателно Хартата и премислят нещата от дълго време. Ти имаш богат опит в политиката...

— О, съвсем не е чак толкова богат. Управление и мениджмънт... и то от гледната точка на едно-единствено ОМ.

— Да, само че си ходила на Земята. В това ОМ сега ни се предоставя уникална възможност. Никой не ни ненавижда. Свободни

сме да ходим навсякъде, да се срещаме с всекиго, понеже сме приятелски настроени... Разполагаме с достатъчно количество доверие. Според нас имаме нещо, което бихме могли да предложим на Марс като цяло.

— Убедена съм в това — кимнах.

— Имаш ли нещо против, ако си поговорим за тези работи след известно време? — Очите ѝ примигнаха, но лицето ѝ си остана непроменено — изражение, което в близките няколко месеца щях да опозная прекалено добре. Ти Сандра бе амбициозна жена и имаше доста по-сериозни планове за бъдещето (както и по-големи таланти и възможности), отколкото тогава можех да си представя.

Иля и аз прекарахме медения си месец в Сайан Сълси на няколко километра от Лайкър Сълси. За пътуването взехме преносимата лаборатория на проф. Джордан Ерзул — десетметров цилиндър със седем огромни гуми със стоманени спици. Вътре лабораторията беше затрупана с най-различни неща и потънала в прах, имаше две сгъваеми легла, елементарна нанокухня, в която можеше да се приготвя само полутечна рециклирана храна, а къпането ставаше единствено с тампони. Миришеше на храна, а от праха не спирахме да кихаме. Никога през живота си не съм била по-щастлива или по-спокойна.

Не се ръководехме от никакъв график. Прекарвах по няколко часа в костюм под налягане и придружавах съпруга си до зъберите от лава и дълбоките пропасти, където търсехме цисти-„майки“.

Въпреки че на Марс имаше разнообразие от живи форми, те не бяха обособени като самостоятелни класове. По правило кокогенотипните биорастения и съществата с различни форми имаха общ прародител. На Земята те се ограничаваха до различните етапи в развитието на живите същества. Каквидата се превръща в пеперуда, например. На Марс всеки репродуктивен организъм при различни обстоятелства може да има поколение, в което да се срещат индивидуални различия във формата и функцията. Тези форми, които загиваха, не се създаваха отново от репродуктивния организъм при следващия размножителен цикъл. Новите форми се създаваха на морфологичен принцип и ние можехме само да гадаем точно как. След няколко стотици години родителските форми загиваха, но преди това оставяха яйца или цисти, някои от които се бяха вкаменили.

„Майките“ бяха триумфа на този процес. При подходящи условия една-единствена циста-„майка“ можеше да „разцъфне“ и да възпроизведе над десет хиляди различни форми в поколението си, като между тях можеше да има и растителни, и животински форми, които представляваха екосистеми. Те се разпростираха на милиони хектари и оцеляваха хиляди години, преди да изтощят внимателно подбраните си ресурси. Екосистемите се смаляваха, залияваха и умираха. Образуваха се нови цисти и очакването за тяхното развитие се преповтаряше.

През различните епохи пролетните порои на Марс и тежките изпарения от въглероден диоксид намалявали и накрая спрели. В резултат спрял и цъфтежът на цистите и Марс загинал.

Вкаменелите цисти-„майки“ най-често се намираха на няколко метра от върха на стръмните проломи и се показваха след свличане на почвата. Обикновено останките от тяхното поколение — крехки, шуплести варовикови черупки или кости, а понякога и ципи, потъмнели от ултравиолетовите лъчи преди да загинат, лежах в плътни слоеве около цистата и издаваха присъствието си благодарение на по-тъмния цвят на почвата.

Месеци преди да се срещнем Иля беше открил, че последният цъфтеж на майчина екосистема не е бил преди петстотин милиона земни години, а само преди двеста и петдесет милиона. Оставаше загадката как органичните молекули са останали жизнеспособни през десетките хиляди години, когато цистите са лежали заровени.

Оставихме лабораторията в началото на един сравнително равен терен. На няколко метра от нас започваха стотици хиляди пукнатини и пресъхнали речни корита — браздите. На пет метра по-нататък в една непресъхнала рекичка имаше барака за лабораторни изследвания, направена от нагънати метални листове и обвита с пластмасово покритие.

Няколко часа след като пристигнахме, Иля ме представи на напуканата циста в бараката.

— Касея, запознай се с мама. Майко, това е Касея. Майка не се чувства много добре днес.

Беше широка два метра и лежеше в стоманено корито в бараката без увеличено налягане. Той ми позволи да докосна с ръкавицата тъмната ѝ каменна повърхност. Когато светна с фенер и разпръсна

мрака, пъхнах ръка във вътрешността ѝ и усетих дори и през ръкавицата блестящите гънки от силикат и дълбоките успоредни нарязи от цинк и глина.

— Тя е от последните — каза Иля. — Казва се Омега.

Никой не знаеше механизма на цъфтежа. Никой не знаеше с какво тези напълно неорганични структури бяха толкова значими. Най-приемливата теория беше, че цистите са имали меки репродуктивни органи, но от тях не бяха открити останки.

Внимателно разгледах вътрешността ѝ, като напразно се надявах да открия нещо, което учените са пропуснали.

— Намирали сте поколения близо до отворени цисти, както и самите „майки“, но не и същинска връзка между тях.

— Намерихме само яйцата на Омега — отговори Иля. — Те са загинали преди екосистемите им да достигнат зрелост. Останките бяха достатъчно близо, за да ни убедят в това.

За момент се заслушах в собственото си дишане и тихия шум от рециклиращия апарат.

— Правил ли си разкопки на акведукт?

— Когато бях студент. Много беше красиво.

Излязох от бараката и заставах под сравнително ясното небе. Почти свикнах да бъда Горе. Свиквах с повърхността на моя свят. Въпреки че беше враждебен, той дълбоко ме вълнуваше с миналото и настоящето си. Виждах го през очите на Иля, а той съдеше Марс само според собствените си разбирания.

— Коя част на Земята би искал да видиш?

— Пустините — отговори ми той.

— А тропическите гори?

Иля се усмихна зад маската.

— Вкаменелостите се запазват по-добре в сухите места.

Изкачихме се в лабораторията, изчистихме праха от себе си и хапнахме супа в претъпканата кухня. Почти бяхме свършили с храната, когато по платките ни и по предавателя получихме сигнал за тревога.

Пред нас автоматично заблестя сигналът за извънредно положение. Мъжки глас от охраната на Марс отчетливо каза: „Система от ниско налягане с циклонен характер в Аркадия Планития е предизвикала силна вълна от налягане, която се движи на юг със скорост осемстотин и трийсет кифа. Всички станции и екипи между

Алба Патера на север и Гордий Дорсум на юг трябва да вземат извънредни предпазни мерки“. Върху проекция на карта се появиха диаграми на вълната и картина от сателит в ниска орбита. Вълната приличаше на тънка, криволичеща замазана линия, драсната върху местността с въглен. Параметрите ѝ бяха впечатляващи — две хиляди километра дължина. Образуваше огромен кръг, с абсолютно чиста атмосфера пред нея и мрак на местата, през които беше минала. Около централната ѝ ос имаше тъмно вълнообразно петно от налягане, което вече достигаше една трета от бара — почти петдесет пъти над нормалното.

Вълните, които за първи път са забелязани през двайсети век в ранните снимки на „Вайкинг“, бяха най-страшното нещо на Марс. Високото налягане беше характерно само за Марс, заради тънката атмосфера, студените дни и още по-студените нощи и се причиняваше от свръхзвуковите шокови вълни. Тук границата между деня и нощта можеше да се превърне в атмосферен фронт. Нямахме океани като на Земята, които бавно изпускат топлина и разделят земята от небето. През нощта повърхността бързо изстиваше, рязко падаше температурата на разрежения въздух над нея и рязко се покачваше през деня. Марс можеше да се справи само с бурите с висока скорост на вятъра, които бяха често явление. Те преминаваха над реки и равнини, покриваха всичко с прах, но предизвикваха само незначителни промени в налягането.

При определени условия в късните сутрешни или вечерни часове и при подходящ терен, какъвто е равнинната северна повърхност, ветровете, генерирани от терминатора, надвишаваха скоростта на звука и упражняваха стотици пъти по-голямо налягане от нормалното налягане от четири до седем милибара. След като достигнеха планинска местност, шоковите вълни получаваха хоризонтално въртене, образуваха плътна спирала, която засмукваше огромни количества глина и пясък, а понякога и дребни камъни и скали.

Веднага облякохме костюмите и се заехме да снижим лабораторията и да забием котвите ѝ дълбоко в пръстта и скалата под нас. Между котвите опънахме въжета, после разгърнахме пластмасовото фолио от задната част, опънахме го към земята и го завързахме отстрани на лабораторията, за да си осигурим защита от

вятъра. Фолиото бързо се втвърди в нужната форма. Щеше да ни предпазва и от носените от вятъра отломки.

— Имаме около десет минути — съобщих на Иля.

И двамата погледнахме към речното корито и към нестабилната барака, която съдържаше ценен лабораторен екземпляр, а можеше да бъде отнесена.

— Имаме малко излишно фолио и пластмасови листи. Можем да ги монтираме за шест минути, а можем и да се приберем в лабораторията — каза Иля.

— Ще ги монтираме — отговорих и той сграбчи ръката ми и силно я стисна.

Работехме бързо. Тези вълни можеха да бъдат толкова разрушителни за една укрепена станция, колкото и за неукрепената. В центъра завихрянето можеше да достигне налягане от половин бар. То представляваше въртящ се в кръг сгъстен въздух, който се движеше със скорост над осемстотин кифа. Колкото повече разстояние изминаваше вълната, толкова повече се сгъстяваше въздухът, докато се сблъскаше с вулкан или плато и посипеше с прах половината Марс.

Фолиото на бараката се втвърди и ние махнахме подпорите на пластмасовите листи. Всичко беше здраво закрепено. Върнахме се в лабораторията и запечатахме входа зад нас. Малък екскаватор се изкачи от току-що изкопаната шахта под цилиндричното тяло на лабораторията и се укрепи здраво на мястото си. Допълзахме до шахтата и разгърнахме нашето фолио. То се втвърди и залепна за ръба на шахтата.

Иля включи прожектора и освети лицата ни. Лежахме, хванали се за ръце, в изкоп, който приличаше на ковчег, а над главите ни имаше два пласта фолио и тежка подвижна лаборатория. Навън цареше ужасяваща тишина. Дори и скалите мълчаха — вълната все още беше на десетки километри от нас. Иля откачи компютъра от колана си и даде инструкции на наземната камера на лабораторията да ни покаже какво става. На северозапад всичко беше тъмносиво, тук-там прорязано от кафяво.

— Добре ли си? — попита ме той.

Лежахме притиснати един в друг, а радиостанциите ни тихичко пищяха.

— Като сардели в консервена кутия сме — отговорих през зъби.

— Съжалявам, че те подлагам на това, Касея.

Не можех да му запуша устата с ръка, но все пак направих този жест към шлема му.

— Ш-ш-т. Разкажи ми приказка — помолих го.

Иля нямаше равен на себе си, когато на момента трябваше да измисля вълшебни приказки.

— Сега ли?

— Моля те.

— Преди много години — започна той с дрезгав глас, — и много след нас, два заека си изкопали дупка в градината на един фермер и прекъснали всичките му напоителни канали...

Затворих очи и се заслушах.

Шлемовете ни се допираха един в друг и в скалите. Преди Иля да свърши приказката поставих длан на дъното на шахтата, за да усетя вибрациите. Прахът и мастиленочерният сгъстен въздух се приближаваха от запад. Хоризонтът започна да потъмнява. Само секунда и...

Навсякъде около нас дочувахме през скалите дълбок тътен и после отчетливо ритмично трополене.

— Това е то — казах аз. — Прилича на стадо бизони.

Всички бяхме гледали земни уестърни. Иля сложи ръка върху моята.

— Прилича на стотици товарни влакове — заяви той.

Започнах да треперя.

— Попадал ли си в центъра на такова нещо?

— Когато бях дете на една станция.

— Някой пострада ли?

— Не беше голяма вълна. Само четвърт от бара. Предизвика голям шум, докато минаваше над нас.

— На какво прилича звука?

Преди да започне да обяснява, чух сама. Отначало звукът беше призрак — силният марсиански вятър съскане и скимтеше, и се чуваше дори и през шлемовете в изкопа. Доловихме отривистото чаткане на камъните и пясъка по фолиото и пластмасата. Повърхността потъна в мрак.

Усетих напрежение в ушите, сякаш тънки пръсти пробиваха черепа ми. Съвсем малко отворих клепачи, които инстинктивно бях

стиснала, и видях Иля. Лежеше по гръб с опрени в страните на изкопа рамене и с търсец поглед гледаше нагоре.

— Ще стане зле — каза той. — По-късно ще довърша приказката.

— Добре, но да не забравиш.

Отново затворих очи. Известно време шумът приличаше на биенето на гигантски барабани. Тънкият писък се превърна в чудовищно и ужасяващо мучене. Представих си как някой ненаситен бог на войната, могъщ и разярен, минава по повърхността на Марс и търси кого да уплаши и кого да унищожи.

Костюмът се отпусна покрай тялото ми, после отново плътно ме обви. Силна болка в ушите ме накара да изкривя лице и да изстена. Проекторът падна между нас. Иля го сграбчи, освети мокрото си от сълзи лице, поклати глава и здраво ме прегърна. Дори и през костюмите усещах ударите на сърцето му.

Стените на изкопа спряха да вибрират. Лежахме и чакахме да започнат отново. Опитах се да стана и натиснах покривалото, за да видя най-сетне дневна светлина, но Иля ме сграбчи за рамото и ме натисна надолу. Не можех добре да го чувам. Той освети лицето си, за да мога да чета по устните му. Успях да го разбера, въпреки обзелия ме страх — отвън се сипеха камъни и пясък. Можехме да бъдем убити от скалите, които падаха от хиляди метри височина със скорост осемдесет или деветдесет метра в секунда. Притисках се към него, в главата ми цареше хаос, а от болка лицето ми беше изкривено.

Времето вървеше бавно. Страхът ми се смени от безчувственост, а после от облекчение. Нямаше да загинем. Най-лошото беше минало, а ние лежахме живи в шахтата. Но страхът отново ме сграбчи и едва се спирах да не се измъкна от прегръдката на Иля. Можеше да останем погребани под дюните. Над нас щяха да се изсипят тонове от прах и пясък с десетки метри височина. Никога нямаше да се измъкнем. Щяхме да изчерпаме кислорода и да се задушим, а шахтата щеше да стане това, на което приличаше — гроб! Започнах да се извивам и да дишам хрипливо и накъсано. Иля се мъчеше да ме задържи към себе си.

— Пусни ме! — извиках.

Изведнъж трепнах и спрях да се мятам. Върху лицето ми попадна светлина, която не беше от нашия проектор. Роботите на

лабораторията ни търсеха и раздираха фолиото и пластмасовите листи. На ръба на шахтата се появи главният робот. Една от свързките беше поддала и по машината имаше червени петна и дупки, резултат от ударите на камъните. Беше издържала на бурята навън, като до последно се бе грижила за стабилността на фолиото. Сигурно вятърът я е подхвърлял като консервена кутия.

Иля мълчаливо ме измъкна навън. Подвижната лаборатория над главите ни беше непокътната. Можехме и сами да стигнем до някоя станция.

Взаимно изчистихме мръсотията от себе си, главно заради сигурността, която изпитвахме от физическия контакт. Почувствах се окрилена и радостна, че все още съм жива. Провряхме се под основното фолио, проверихме лабораторията и излязохме на открито.

Фолиото на бараката не беше издържало и нея я нямаше. Небето от хоризонт до хоризонт зееше сиво, почти черно. Прахът се сипеше като плътна завеса. Събрахме роботите под лабораторията, изкачихме стълбите към въздушния шлюз, изчистихме праха от костюмите си и се съблякохме.

Иля настояваше да легна на тясното сгъваемо легло. Той легна на своето отсреща, но стана и се вмъкна при мен. Треперехме като изплашени деца.

Спахме един час. Когато се събудих, почувствах въодушевление, сякаш съм прекалила с високоенергиен чай. Всички предмети имаха по-ясни очертания и по-ярки цветове. Дори и праха ми се струваше приятен и необходим. Болката в ушите бе преминала в тъпо пулсиране. Чувах, но не много добре. Иля ми показа лабораторния запис. Вълната беше достигнала два бара.

— Невъзможно е — казах.

Той поклати глава и се усмихна, като натисна с пръст ушите си. После написа на компютъра си: „Страшен меден месец. Обичам те“. Без много подготовка и с малкото дрехи, които имахме на себе си, отпразнувахме факта, че все още сме живи.

Включихме се към сателитния предавател, за да съобщим на всички, че сме живи и ще се справим. Подавах се ресурси от Аркадия до Маринър Вали, защото преминавайки през вулканите Тарсис, вълната се бе разделила на три части и двайсет и три станции бяха

ударени от триглавото чудовище. Стотици бяха пострадалите, а загиналите — седем. Частични разрушения имаше даже и в МУС.

С Иля проверихме вътрешното оборудване, повдигнахме гумите и срязяхме закрепващите връзки. Фолиото беше предпазило лабораторията от камъните, носени от вълната. Незначителните повреди можеха да бъдат отстранени.

Решихме да съберем оцелелите проби и да върнем лабораторията на станция Олимп. Сменихме резервоарите и пречиствателите на костюмите и тръгнахме на запад.

Иля се чувстваше добре. Моите уши вече не пищяха, но чувах трудно. Гласът му по радиостанцията звучеше като неразбираемо жужене.

— Явно сме загубили цистата — каза той.

Бараката я нямаше. За цялото това време можеше и да е стигнала до Тарсис. Но онова, което беше в нея, сигурно бе разпиляно по-наблизо.

Огледах се през просветляващата прашна завеса. На фона на цялата сивота небето изглеждаше зеленикаво. Не бях виждала такъв цвят по-рано. Накарах и Иля да погледне. Той се намръщи, погледна към лабораторията и каза, че трябва да продължим търсенето.

Температурата на въздуха беше малко над нулата. На тази ширина и по това време на годината трябваше да бъде трийсет или четирийсет градуса под нулата.

Въодушевлението ми бързо се изпаряваше.

— Моля те — прошепнах, — нека спрем. Не съм авантюристично настроена.

— Какво? — не разбра Иля.

— Навън е горещо и не знам какво означава това.

— Нито пък аз. Но не смятам, че е опасно, защото предупрежденията спряха.

— Може би само тук става нещо. Всички знаят, че в браздите стават странни неща.

Той прескочи една донесена от вятъра канара и вдигна от земята кафяв цилиндричен камък.

— Един от основните ни лабораторни видове. Може всичко да е паднало точно тук.

— Мисля, че трябва да се връщаме.

Иля се изправи и се намръщи, раздвоен между желанието да ми угоди и мощния подтик да намери поне част от цистата и другите видове. Изведнъж съжалих, че се държа като страхливка.

— Хайде да потърсим още малко — предложих.

— Само още няколко минути — съгласи се той.

Последвах го към ръба на каньона. На дъното му, на сто метра под нас, финият прах се стелеше като река. Сивият прах се смесваше с вихрушки от охра и червено. Такова нещо виждах за пръв път. Иля се наведе и седна до мен.

— Ако са паднали там... — започна той, но поклати глава и спря.

Костюмите ни бяха покрити с лепкав сив прах. Смукателят в лабораторията можеше да не успее да го отстрани и той да влезе в рециклиращата система и да попадне по кожата ни. Представих си обривите и петната, които сърбяха по цели нощи.

Нещо замъгляваше външната част на шлема ми. Вдигнах ръка, за да го изчистя. Образува се кална ивица. Изругах и извадих статика от чантата, закачена на кръста ми. Той не проработи, а аз едва виждах.

— Прахът е влажен — казах.

— Не може да бъде. Няма достатъчно налягане.

Той погледна костюма ми, докосна мръсотията по ръцете ми с един пръст и започна да я разглежда.

— Точно така. Мокра си. А аз?

И неговият шлем се беше замъглил. Пипнах го.

— Да — отговорих.

— Господи! Само още няколко минути — помоли ме той.

Слънцето проби облаците прах над каньона. Зеленикави лъчи облизаха назъбените бразди и пейзажът потъна в призрачна светлина, на места редувана от плътни сенки.

Отдалечихме се от камъка на ръба на каньона. Иля подритваше донесените от вятъра скални парчета и си проправяше път между познатите червени петна и финия сив прах.

— Вълната сигурно е оголила наблизко ледник, който е бил разбит от ударите на камъните — каза Иля. — Това сивото вероятно е леден прах, а там долу е достатъчно топло, за да започне той да се топи.

Иля спря и изпъшка.

— Виж горе! — извика и посочи към върха на невисок хълм.

Неравно парче скала, широко около метър, блестеше като кристал под лъчите на следобедното слънце. Изкачихме се. През рамо погледнах лабораторията на половин километър от нас. Мускулите на гърба ми се стегнаха, защото инстинктът ми на червен заек ми подсказваше кога да бягам и да се крия. Вълната бе отминала, но влажният прах беше нещо абсолютно непознато за мен. Можехме да попаднем в яма и да се удавим. Нямах представа как функционираха филтрите и клапите във вода.

Иля пръв достигна върха. Застанала зад него, аз се взирах в блестящото нещо. Наистина беше част от циста, най-вероятно от нашата циста-„майка“. Лежеше полузаровена в дупка, пълна със сив прах. Сложните кварцови шарки и глинени и цинковите отлагания бяха почти неясни. Но там, където частите от цистата се допираха до праха, се образуваше плътен като желе слой, който се пенеше и разливаше.

— Какво е това? — попитах.

— Някакво временно състояние — предположи Иля.

Той се протегна и докосна слузестата материя, която се задържа върху ръкавицата му.

— Змийска слюнка! — възкликнах аз.

— Истинска слюнка тип А — съгласи се той, като повдигна ръка.

— Но защо не изсъхва?

Иля се обърна към мен. Челото му беше преbledняло, бузите му пламтяха и гледаше с широко отворени очи. По радиостанцията чувах учестеното му дишане.

— Тук навсякъде има вода. Сивият прах е лед и глина, а глината го предпазва от сублимация. Но температурата е достатъчно висока, за да разтопи леда и да овлажни цистата. И се получава правилното съотношение. Точно това ѝ трябва.

Слузта се сгъстяваше пред очите ми. Вътре в нея се образуваха бели ивици, които приличаха на дантела.

— Колко мислиш, че тежи? — попита Иля, докато измерваше с ръце цистата.

— Може би около половин тон.

— Не можем да я носим. Трябва да докараме лабораторията колкото може по-близо и да доведем тук най-силния робот.

Взех компютъра и го настроих на визуален запис.

— Добре, че се сети — кимна Иля.

Постави част от слузестата материя в някакво стъкълце, като взе и част от дантелената ивица.

— Мислиш ли, че е...

— Дори не си го помисляй — предупредително ме прекъсна той.
— Каквото и да е, това е чудо.

Говореше като малко момче, което има нова играчка.

Погледнах сивата пелена около нас и ослепителното слънце, пробилото облаците. По-добри условия за дъжд на Марс нямаше.

— Това е само част — говореше Иля, докато се мъчеше да разклати парчето циста, здраво закрепено между камъни и прах, — и какво може да стане от нея? Дали може цяла екосистема?

Подаде ми стъклото. Докато той вземаше още проби, разглеждах дантелата вътре в отделената материя. Беше широка не повече от два сантиметра и фина като паяжина. Не знаех какво представляваше — част от клетъчен скелет, матрица на цитоплазма, семе, яйце или малко бебе.

Може би беше марсианец.

Станахме известни за два дни, докато стигнем станцията Олимп. Журналисти от „ЛитВид“ и от мрежата ни посрещаха навсякъде из Тройката като тези, които са направили епохално откритие — първата неземна жизнена форма в Слънчевата система. Това, че откритието бе направено по време на медения ни месец, само засили обществения интерес към нас.

Марсианските учени бяха много объркани. Иля беше търсач на вкаменелости, „копач“ и нямаше почти никаква подготовка по биохимия. Отначало бяха много скептично настроени заради факта, че точно ние сме попаднали в подходящото време на подходящото място, за да станем свидетели на цъфтежа на цистата.

Следващите две седмици само давахме интервюта. Заливаха ни съобщения или с предложения за огромни богатства за цяла циста (Иля не притежаваше нищо от онова, което беше намерил, защото всичко бе собственост на „Ерзул“), или с молби за информация от ученици, или с предложения да превърнем преживяното в симулации.

Никой явно не го беше грижа, че плазмата загина, преди да се върнем на Олимп. Само за няколко часа „марсианчето“ се разпадна на

протеини и монозахариди, което бе забележително, като се има предвид, че те бяха образувани от глина, кварц и вода, богата на минерали, но въобще не беше романтично.

Две неща обаче се изясниха. Цистите все още бяха жизнеспособни, а генетичната информация за марсианските екосистеми се съдържаше в минералните образувания в цистата, скрити в изключително важните съединения от глина и кварц. Сигурно никога не е имало спомагателни репродуктивни органи. Парчета от цистата обаче не можеха да създадат дори и част от екосистема. Необходими бяха цели цисти.

Биолозите си обясняваха само отделни моменти от този процес. Все още не разбираха същността на размножаването. Едва ли целите цисти се потапяха във вода. Беше се получила комбинация между вода, разтворими във вода минерали и определена температура. Това бе съживило цистата, но в лабораторни условия процесът не можеше да бъде повторен.

В браздите сивият прах отдавна беше паднал на повърхността или се бе просмукал в почвата, или изпарил. Пейзажът, прорязан от каньона, не даваше отговор на загадката. Беше минал подходящият момент и нито една циста, заровена или открита, не бе започнала да се размножава.

В крайна сметка може би тяхното време беше отминало.

---

[1] Cyan Sulci — цианови бразди (англ.) — Бел.пр. ↑

* * *

Получих съобщение от Чарлз.

Скъпа Касея, поздравявам те с влизането ти в голямата наука. Колко мило, че си се ориентирала към вкаменелости. На теб и на Иля желая всичко най-хубаво. Аз се възхищавам от работата му, но това вече...

Има толкова много случайни открития.

Не получих второ съобщение след краткия и любезен отговор. Прекалено бях заета, за да мисля за това. В новия си живот намирах много повече удовлетворение отпреди, а главна роля в него играеше Иля, който съвсем разумно се справяше с нашето положение на знаменитости. Самият той не можеше да бъде впечатлен от онова, което направи.

Отговаряше първо на учениците, а после на учените. Помагах му да съчини писмата.

До госпожица Ан Канми
Подготвителен технически институт „Дарвин“
Дарвин, Австралия

Скъпа Ан, спомням си колко се развълнувахме, когато намерихме откъснатата циста и видяхме, че оживява. Но и двамата с Касея знаехме, че предстои още много работа, която ние не можем да свършим.

Амбицията ти да дойдеш да работиш върху цистите на Марс е прекрасна. Може би ти ще успееш да решиш загадката, която наистина е доста сложна. С Касея се надяваме, че някой ден ще дойдем в твоята част от системата. Може да се срещнем и да сравним записките си. (Приложени бяха „ЛитВид“ разрешителни и поздрави към

студентите и ръководството на подготвителния технически институт „Дарвин“.)

Славата ни на знаменитости отшумя. Отказвахме предложенията за симулации и проекции „ЛитВид“, защото знаехме, че малко от тях щяха да бъдат сполучливи, а не се нуждаехме от парите, които ни предлагаша. Ом „Ерзул“ работеше успешно и понеже мен отново ме поканиха в управлението, скоро щяхме да разполагаме с малко време един за друг.

Докосването до смъртта освободи нещо дълбоко в мен. Минаха седмици, докато си дам сметка какво точно. Занизаха се поредица от кошмари — ту сънувах, че се задушавам, ту, че летя в екстаз и после с ужас падам в червената почва и не ми достига въздух. Понякога се събуждах омотана в чаршафите до Иля и той се чудеше дали не ми е необходима някаква терапия. Причината за моите кошмари не беше уплахата от преживяното.

Казвах си, че искам професията ми да ми позволява да бъде максимално близко до Иля, за да водя емоционално наситения живот на обвързана от закона жена и винаги, когато е възможно, да избягвам „ЛитВид“ шумотевицата (нещо, което все не успях да постигна). Но когато се вглеждах в себе си, разбирах, че повърхностните ми желания не отговаряха на дълбоките ми копнежи. Затишието след преживяната от нас криза на Земята не беше постоянно състояние, а просто отлагане, което никой не знаеше колко ще трае. Ако се наложеше Марс да се изправи срещу Майката Земя, никой способен марсианец не можеше да стои настрана и да живее неангажирано сам за себе си.

Ти Сандра продължаваше да ми намеква за грандиозните си планове. На Земята бях разбрала, че имам някои от качества на политика. Кошмарите ми се дължаха на растящото в мен чувство на отговорност. То определено се подхранваше от Ти Сандра, но не беше посято от нея.

Иля щеше да бъде щастлив, ако до края на дните ни го следвах в пътешествията и проучванията му, но аз вече му бях отказала. Не защото ме отегчаваше. Понякога се страхувах от това колко много го обичам. Как щях да живея, ако го загубех? Спомних си баща ми след смъртта на майка ми, когато си отиде и половината от неговия живот и

той изпадаше в дълги периоди на замечтаност и дори когато го посещавахме със Стан и съпругата му Джейн, разговорите винаги се връщаха към мама.

В любовта имаше ужасен риск, но Иля не го разбираше. Той толкова дълбоко се съсредоточаваше в работата си, че дори и дълго пътуване през непроходим терен не го притесняваше, ако знаеше, че ще стигне до ценна находка или вкаменелост. Не можех спокойно да се справям с периодите, когато той беше на такова пътуване, а аз оставах сама, и затова започнах да помагам в ръководенето на бизнеса на „Ерзул“. През повечето време отвличах вниманието си, работейки като консултант извън станция Олимп, срещах се със синдици и мениджъри на други ОМ и бегло разменяхме мнения за бъдещето на марсианската икономика и политика. За пореден път членовете на Съвета се мъчеха да накарат синдиците да заговорят за обединение. Носеха се какви ли не слухове.

Иля не се притесняваше за мен, когато отсъствах. Като го обвиних, че не се интересува от мен, той ми отговори:

— Радвам се на отсъствията ти. Срещите ни след това са толкова бурни — добави, след като аз направих мелодраматична сцена.

Наистина бяха такива.

Сега за много от тези хора се носят легенди, но те най-много подхождаха на Ти Сандра, дори и в онези дни.

Виждах я често на срещите, на които се вземаха решения за фамилия бизнес. Двете работехме добре, а със съпруга й Пол и с Иля често вечеряхме заедно. Пол и Иля можеха с часове да разговарят за древния Марс. Пол правеше невероятни, с нищо необосновани твърдения — за разумен живот, погребани пирамиди и подземни градове, а Иля се смееше и поддържаше по-умерена линия.

С Ти Сандра разговаряхме за бъдещето на Марс.

Ти Сандра ме предложи за свой асистент, нещо, което много ме притесни, а после — и за посланик на „Ерзул“ към петте най-големи ОМ.

— Ти си известна — каза ми тя на чаша силен жасминов чай в офиса си на станция Олимп. — И олицетворяваш нещо специално за нас, нещо, което е общо за всички. Имаш добри връзки, защото си от

Мейджъмдар, а имаш и роднини, прехвърлени на „Кайлетет“. Имаш умения в мениджмънта и политиката. Била си на Земята, а аз — не.

— Това пътуване беше пълен провал — припомних й аз.

— То е било първата стъпка от един дълъг процес — поправи ме тя.

Говореше кратко и ясно, внимателно подбираше думите си и не сваляше поглед от мен. Никога не е била толкова сериозна.

— Явно си щастливо омъжена.

— Да — отговорих.

— И имаш възможност да прекарваш известно време далеч от Иля и да работиш самостоятелно.

— Той ми липсва.

— Ще говоря направо — заяви Ти Сандра. — Заради славата си можеш да помогнеш на мен и на... „Ерзул“. Сигурно си забелязала, че съм амбициозна жена.

— Сигурно си забелязала, че аз не съм — пошегувах се в отговор.

— Ти си способна, но не познаваш добре себе си. В теб живее някой, който иска да излезе и да върши важни неща. Но не си попадала в подходяща ситуация и на подходящи колеги, нали?

Извърнах глава, защото се притесних от този анализ.

— Четох докладите на Мейджъмдар за пътуването до Земята. Добре си се справила. Битрас също до известна степен, но неговите слабости са го препънали и така е завършило всичко. Ако Земята е искала да склучи споразумението с него, не биха се съобразявали с нищо. Така че не се обвинявай за това, което се е случило.

Ти Сандра кимна замислено и продължи:

— „Ерзул“ е готов да свърши своята работа, защото обстоятелствата изглеждат благоприятни, а времето не чака страхливците. Ние сме консервативни и уважавани от всички марсианци. Районните губернатори са се съгласили на компромиси с различните ОМ и сега всички се тревожат от първите послания на Земята към „Кайлетет“ и другите ОМ.

— Искаш да ускориш обединението?

— Точно сега можем да го направим — усмихна се широко тя. — Няма да има задкулисни сделки, а само адвокати, които ще спорят

един с друг. Трябва да има конституционно събрание и всички жители да участват... чрез делегатите си.

— Звучи много земно. В ОМ не са свикнали на публични диспути.

— Тогава ще трябва да свикнем.

Запозна ме с новите ми задължения. Най-важното беше да направя неофициални посещения на всички синдици, да изслушам тяхната позиция и да формулирам основите на по-добра и широкопопулярна конституция.

„Ерзул“ нямаше да загуби нищо от организирането на конституционно събрание, като покани всички ОМ, дори и онези, здраво свързани със Земята. Тя беше сигурна, че Земята ще изчаква, докато ние работим и ще оказва натиск, когато е необходимо, за да може конституцията да е приемлива за нея.

— Но ние ще се справим с тях — увери ме тя, широко усмихната. — Две силни жени, една упорита и своенравна планета и много непосилна работа. С мен ли си?

Как можех да откажа!?

— Ние сигурно сме полудели — казах.

— Най-лудите от всички — отговори Ти Сандра.

Засмяхме се и си стиснахме ръцете.

Не можехме да бъдем толкова глупави и да вярваме, че само „Ерзул“ е в играта по организирането на конституционно събрание. И други работеха за това от известно време. И както винаги в политиката между човешки същества, някои попаднаха в капана на старите идеи, теории и закостенели доктрини. Политическите одежди, които Земята беше създала, се пренасяха и пробваха на Марс.

Годината, когато работехме за конституционното събрание, беше опасно време. Някои от елитаристите възраждаха политическата линия на централистите, а други се ограждаха дори и с по-сложни теории и искрено вярваха, че привилегиите на различните фракции, получени без предварителен план по исторически или органически път, трябва да бъдат написани на плочи, а плочите смъкнати от планината и показани на всички. Популистите вярваха, че хората трябва да диктуват нуждите си на всеки, който се е издигнал над тяхното ниво и който отново трябва да се върне при тях, с изключение, разбира се, на

лидерите на което и да е популистко правителство на власт, които като политически месици щяха сами да извоюват специални привилегии.

Религиите започнаха да излизат на преден план, защото християнските, мюсюлманските и хиндуистките фракции, които от дълго време бяха на заден план в живота на Марс, та дори и в Мейджъмдар, видяха историческата възможност и се устремиха към политическите висини.

Ние, разбира се, работехме за премахването на бизнес фамилиите като земевладелци и експлоататори на естествените богатства чрез правото на заселничеството. Началото на този процес беше поставено с данъците на районните губернатори и слабия Съвет, но завършването му бе много трудно. Всяка институция като един жив организъм не иска да загине.

Шест дълги и напрегнати седмици Ти Сандра, аз и още шестима колеги-съмишленици от свободния съюз между Ерзул, Мейджъмдар и Ямагучи обикаляхме Марс, присъствахме на срещи със синдици, убеждавахме всички да се откажат от прекалени изисквания, някои — да забравят наранената политическа и фамилна гордост, а други уверявахме, че всички ще понесат еднакви загуби и ще имат огромни печалби.

Някои ОМ — и най-вече „Кайлетет“ — направиха много повече от това да не се съгласят с нас.

„Кайлетет“ от години беше измамникът сред марсианските ОМ. Първоначално бил създаден на Луната, но в началото на двайсет и втори век открил клон на Марс, който започнал да поддържа тесни връзки със Земята и Луната. „Кайлетет“ се развивал много по-бързо от останалите заради външната финансова подкрепа. Земята погълнала Луната и „Кайлетет“ започнал да защитава земните интереси. В определен период от време значителна сума пари, която имала подозрителен земен мирис, преминали от Тройката към „Кайлетет“. След като се обявил за изследователска корпорация, той започнал да поддържа Олимпийците и им предложил най-доброто оборудване на Марс. Но всичко това изведнъж престанало.

Явно сега Земята искаше да приключи сътрудничеството си с „Кайлетет Марс“. Парите, които пристигаха оттам или от Луната, бяха нищожни, а инвестиционните планове и плановете за развитие — отложени. „Кайлетет“ беше изпълнил задачата си и бе отхвърлен.

Съвсем разбираемо неговите синдици и адвокати бяха зле настроени. Те трябваше да изграждат наново своето благосъстояние, а Марс беше единствената икономическа и политическа територия, която можеха да превземат.

Синдикът на „Кайлетет Марс“ почина през 2180 г., точно когато започна мисията ни с Ти Сандра, и на негово място дойде мъж, когото почти не познавах, но мразех. Беше се върнал от заточение на Земята и бързо бе установил контакти с адвокатите на „Кайлетет“, които защитаваха земните интереси. Месец след смъртта на предшественика му, те го издигнаха на поста синдик. Гласуването било тайно, но всички членове на „Кайлетет“ реагирали положително на първоначалните постъпки за възвръщане на властта и влиянието.

Казваше се Ахмед Краун Найджър. Последно го бях срещала преди години в университета „Синай“, когато се влачеше по петите на губернатор Фрийчайлд Добъл. Добъл го беше назначила да отговаря за университета по време на бунтовете и на практика му бе дала повече власт от тази на ректора Конър. След провала на движението на централистите, той последва Конър и Добъл на Земята, възвърна доверието в себе си чрез служба на ВИЗА и ВАЮП и се върна на Марс, женен за лунна дъщеря на „Кайлетет“. Най-сетне за кратко време Краун Найджър достигна върха в кариерата си.

Беше много по-умен от всички централисти и за разлика от тях в него нямаше и помен от идеализъм, нямаше дори и зрънце емоция. Дни преди срещата изпитвах опасения, но не можех да я избегна. „Кайлетет“ можеше да бъде от голяма полза за провеждането на конституционно събрание.

Когато го посетих в офиса му на станцията Кипини в безлюдните земи на южна Асидалия Планития, той не ме позна, което беше обяснимо. Бях една от многото студенти, арестувани и затворени в МУС.

Краун Найджър ме посрещна на вратата, стиснахме си ръцете и той се усмихна разбиращо. Лицето му беше бледо, а черната коса — късо подстригана над високото чело. За момент си помислих, че ме позна, но докато ми предлагаше стол и чаша чай разбрах, че не е така.

— „Ерзул“ става център на събитията, нали? „Кайлетет“ се интересува от вашите постижения. Разкажете ми повече.

Той говореше гладко и малко носово, и имаше по-силен земен акцент, отколкото при последната ни среща. Беше уравнивесен, държанието му показваше хладна изтънченост и спокойна увереност. Нищо не можеше да го изненада или разтревожи, защото бе виждал много неща.

Преглътнах, усмигнах се изкуствено и седнах. Гледах го в очите само толкова, колкото беше необходимо, а през останалото време, докато говорех, разглеждах офиса. Помещението беше спретнато подредено, без излишни мебели. Имаше едно голо стоманено бюро, сив метаболитен килим и нашарени с геометрични фигури стени. Обстановката говореше единствено, че луксът и украшенията бяха без значение за Ахмед Краун Найджър. Накрая казах:

— Имаме съгласието на четири от петте големи ОМ и на дванайсет от по-малките, и бихме искали да определим датата. Само „Кайлетет“ отхвърля предложението.

— „Кайлетет“ не иска да се обвързва — ми отговори той, докато почукваше с показалец по бюрото. Предложи ми още чай и аз приех. — За нас е по-приемлив плана на ОМ „Персоф“ за участие на по-малък брой ОМ, което ще ни предпази от разбъркване в организацията. Също така ще има и централизирана финансова власт, която ще разпределя ресурсите и ще поддържа пряк контакт със Земята и Тройката. Това е много по-приемливо. И не е кой знае колко по-различно от позицията на „Мейджъмдар“ преди посещението ви на Земята.

Той искаше да види каква ще е моята реакция. Усмигнах се криво и отговорих:

— Този подход няма да гарантира индивидуалните права, след като изчезнат Обединените множества. Някои райони ще останат почти без право на глас.

— Бихме могли да направим известни отстъпки, но ще очакваме такива и от вас.

— Ние създаваме нов процес, а не правим конкретни предложения.

Краун Найджър почти със съжаление поклати глава.

— Това са преходни неща, госпожице Мейджъмдар. Стремежът за създаване на конституция по модела на старите земни демокрации вече е конкретно предложение.

— Надяваме се да не допуснем злоупотреба с властта на правителство, на което не се държи сметка.

— Идея на федералист. Аз лично се доверявам на по-могъщите институции на Марс. Те нямат нужда да тракат с подковани обуца и да избиват хора.

— Ние предпочитаме пряката отговорност.

— Вие сте за радикални промени. Чудя се защо толкова много ОМ са съгласни със собственото си обезглавяване.

Неговото грубо държание ме подразни.

— Защото им е писнало от нашата нерешителност и слабост — отговорих.

— Съгласен съм. Марс се нуждае от централизирана власт и стратегия и ние предлагаме точно това.

— Не се и съмнявам, но...

— Така можем да си говорим с часове, госпожице Мейджъмдар. Но аз не мога да вземам решения без моите адвокати. Мога да ви уговоря срещи с всеки един от тях.

— С удоволствие ще се възползвам — отговорих.

— Нашият мислител ще уреди подробностите.

— Добре. А сега бих искала да говорим неофициално.

— В моя офис не провеждам неофициални разговори — заяви невъзмутимо Краун Найджър. — Дължа това на фамилия „Кайлетет“.

— В някои случаи може би не бихте искали те да знаят всичко.

— Те знаят всичко, което знам аз — постави ме той на мястото ми.

— Някои от по-малките ОМ говорят, че „Кайлетет“ е анулирал договорите си с тях, веднага след като са се съгласили да пратят адвокати на нашето събрание.

— Възможно е. Ние сме сключили много договори.

— Интересна е цифрата — продължих. — Сто процента.

— Скъсване на отношенията след споразумението? — попита Найджър заинтригувано и учудено поклати глава.

— Можете ли да обясните тази цифра?

— Не веднага — каза той, сякаш не го интересуваше.

Излязох от офиса с празна глава и изстинали ръце.

До края на зимата на 57-а марсианска година седемдесет и девет от общо деветдесет ОМ се съгласиха да изпратят представители на конституционното събрание. Дванайсет от общо четиринайсет районни губернатори щяха да участват лично, а останалите двама — да изпратят съветници. Времето работеше за нас. Убеждението на населението се разрастваше като огромна амеба. Със или без „Кайлетет“ Марс беше готов.

Аз бях в центъра на бурните събития.

Конституционното събрание беше свикано в университета на Марс „Синай“ на двацет и третия ден от Овен, тринайсетия месец от марсианската година. Щяхме да използваме марсианския календар, като с това официално въвеждахме единайсет допълнителни месеца, носещи имена на съзвездия.

Заседателната зала беше като огромен амфитеатър и събираше хиляда човека. Кръглата сгъваема маса на подиума побираше почти стотина души.

Навсякъде се публикуваха подробни материали за събранието. Клетвата не ми позволява да кажа повече подробности, но мога само да призная, че беше трудно. Въпреки че съзнавах необходимостта, ОМ не искаха да се откажат от властта си. Напредвахме с мъка, като ту запазвахме нечии привилегии, ту отнемахме други, търпеливо изслушвахме разгневени апели, правехме компромис след компромис, но никога не се съгласявахме да променим същността на демократичната конституция.

Родилните викове на новото време бяха гласовете на десетки мъже и жени, които говореха, докато прегракнат късно вечер и рано сутрин, спореха, шегуваха се, убеждаваха, заемаха безстрастни позиции, за да се откажат после от тях и да заговорят друго, изтощаваха се един друг, викаха, почти стигаха до бой, млъкваха, за да се нахранят и да починат на рамото на този, който само преди минути беше техен заклет враг, взираха се в гробната тишина, докато се преброяваха гласовете, усмихваха се и си стискаха ръцете при победа, стояха неподвижни от изтощение... И това продължи седмици.

Делегатите постоянно информираха членовете на своите ОМ за напредъка на работата, като понякога вземаха мнението им по важните въпроси. Ти Сандра ме изпрати в Арджайр и Хелас, за да водя

обществени срещи и да отговарям на въпроси за събранието. И от всички страни на Марс към нас се посипаха предложения, документи и видеодоклади, някои лични, някои — от всякакви видове комитети. От някогашния политически замрял Марс нямаше и следа.

Земята постоянно ни караше да мислим, че трябва да бързаме. Знаехме, че някои от събранието докладваха всичко на Земята и дори им бяха задължени. Не си правехме илюзии, че сме извън нейната власт. Тя нямаше да има полза, ако събранието се провалеше, а ние нямаше да приемем правителство, което да не защитава интересите на Марс.

Надявахме се да успеем да постигнем най-добрия вариант.

Два дни делегатите изучаваха конституционните модели, анализирани от учени и мислители през 50-те години на два-сет и първи век. Земната Общност на социалните и политическите модели беше разработила език, наречен Законова логика, който съдържа три хиляди основни идеи от международните и междупланетните закони. Езикът беше специално разработен за точни Анализи и тълкуването ставаше повече наука и по-малко изкуство.

Като използваха Законовата логика, делегатите изучаваха една седмица огромния поток информация за историята на нациите, запознаваха се с триизмерни отрязъци от нея, като използваха пет- и шестизмерни графики, за да намерят най-гъвкавата и перспективна правителствена структура. Отрязъците напомняха за сканиране на тялото, но показваха историята, а не анатомията. Съвсем естествено двете най-високо оценени системи бяха парламентарната демокрация на Обединеното кралство, което сега беше част от Еврокон и федерацията като в Канада, Австралия, Съединените щати и Швейцария. Проследихме историята на тези страни и търсехме големите отклонения от законовите принципи, които Законовата логика предаваше като сложни изявления, и последвалите ги кризи и промени в системите.

После очертахме контурите на бъдещата марсианска конституция. От примерите, които имахме, най-гъвкав беше този на Съединените американски щати. Но повечето от делегатите бяха на мнение, че ще са необходими големи промени заради специфичните особености на Марс.

След шест дни събранието определи клоновете на централизираното марсианско правителство. Те бяха четири — изпълнителен, законодателен, съдебен и външнопланетарен. Последните два бяха помощни на законодателния, който щеше да прилага законите в повечето случаи. В сравнение с моделите от осемнайсети век, задълженията на изпълнителния клон бяха много ограничени. Той щеше да взема решения по основните въпроси. Президентът се подпомагаше от вицепрезидент, който ставаше и говорител на Камарата на народа.

Законодателното тяло или Конгресът се състоеше от Камарата на народа и Камарата на губернаторите. В Камарата на народа се изпращаха представители на районите в зависимост от броя на населението. Губернаторите, по двама от всеки район, заседаваха отделно. Заедно двете камари създаваха законите на Марс.

Външнопланетарният клон представляваше Марс пред Тройката и се отчиташе пред изпълнителния клон, но се назначаваше от Конгреса (последното се оказва неефективно и по-късно беше значително променено, но това не е част от моя разказ).

Съдебният клон се разделяше на Административен съд, който ръководеше съдебните действия като цяло, Гражданско-здравен съд, който вземаше отношение по личното и обществено поведение, Икономически съд, който се занимаваше с граждански договори, бизнес и парични дела и Правителствен съд, който заседаваше само по въпроси от политически характер.

Защитата на планетата се организираше и координираше от изпълнителния и законодателния клон. Имаше спорове дали Марс се нуждаеше и можеше да си позволи постоянни отбранителни сили. Този въпрос се отложи до ратифициране на Конституцията. Отложи се също и въпроса за разузнаването и вътрешната сигурност, която включваше защита на съдебни заседатели, конгресмени и членове на изпълнителната власт.

Федералното правителство и районните губернатори получаваха право да налагат данъци на граждани и корпоративни общности. Губернаторите отговаряха за изграждането, подобряването и поддържането на градовете, но от федералното правителство можеха да получат само заеми.

Всички икономически сделки с Тройката преминаваха през централизирана планетарна банка, която се контролираше от Конгреса и имаше пълномощия да регулира паричния поток на Марс. Въвеждаше се единен марсиански паричен знак и всички ОМ се лишаваша от собствените си кредитни системи. Финансовите ОМ можеха да кандидатстват и да станат клонове на Федералната планетарна банка, но по реда, определен от Конгреса.

Никой район нямаше право да издава закони, които противоречаха на федералните. Тези, които подписаха Конституцията, нямаха право след това да напускат федерацията. (Спомням си Ричмънд и статуите на мъртвите Генерали, които бяха навсякъде.) За тези райони и ОМ, които не подписаха конституцията, важаха старите закони и норми.

Закон за правата гарантираше, че свободата на словото на човешките същества и мислителите не може да бъде ограничавана или отнемана от никое правителствено тяло. Тук имаше разгорещени спорове, но Ти Сандра ръководеше с твърда ръка събранието.

Всички закони, заедно с Конституцията, щяха да бъдат записани на езика Законова логика, който щеше да бъде преведен от специални граждански мислители. Всеки клон щеше да има свои мислители — един за изпълнителния, два за законодателния, един за външнопланетарния и три за съдебния. Клоновете трябваше да взимат под внимание мнението на мислителя и да го оповестяват публично.

В този период на Марс не се правеха мислители от първи клас, въпреки че не малко ОМ бързаха да променят това. Докато не станеше възможно да се създават и инсталират мощни и изчистени мислители на Марс, не можехме да им се доверяваме без подходящ надзор при вземането на важни решения. Все още съществуваха подозрения, че мислителите бяха заразени от Земята.

Докато делегатите и народът на Марс подписаха Конституцията, управляваше временно правителство от президент и вицепрезидент, избрани от делегатите. Районните губернатори и представителите на ОМ щяха да бъдат законодатели, а съдебната система оставаше същата. Това правителство не можеше да остане на власт повече от двайсет и три месеца.

Ако дотогава не се подписаха Конституция на мнозинството, щеше да се свика ново събрание и всичко да започне отначало.

През последната седмица бяха номинирани кандидати за временното правителство. Ти Сандра Ерзул получи най-силна подкрепа за президент. За вицепрезидент тя избра мен.

Едно от последните неща, които решихме, беше името на новия планетарен съюз. Имаше предложения за Обединен Марс, но на него се противопоставиха противниците на централистите. Никоя фраза, съдържаща „обединение“ или „обединен“ не беше приемлива за мнозинството. Накрая събранието се съгласи името да бъде Федерална република Марс.

Бяха отхвърлени три предложения за знаме, за четвъртото бе постигнато съгласие и след като беше ушито на ръка, ни го предоставиха за последно одобрение. Знамето представляваше червен Марс и две луни на син фон, който разделяше знамето по диагонал. Бялото поле под него символизираше растежа, който ни предстоеше.

Един по един делегатите — синдици, адвокати и губернатори, асистенти и съветници, частни лица — се събираха в заседателната зала, за да сложат подписите си под федерацията и да премахнат Съвета на ОМ, с което се отказваха от стогодишната си независимост. Ти Сандра стоеше до мен, сложила ръка на рамото ми и широко се усмихваше.

Докато всички подписваха документите, започнах да вярвам. Първата съдбоносна крачка беше направена, повечето ОМ ни подкрепиха и нямаше драстична намеса в работата ни.

Чухме, че „Кайлетет“ се опитва да свика алтернативно събрание, но без резултат. В часовете преди подписването плъзна слух, че Ахмед Краун Найджър ще изпрати адвокат за преговори с временното правителство, но не го направи.

Когато церемонията приключи, съпругът на Ти Сандра Пол придружи Иля в залата и ние се ръкувахме, след което се прегърнахме. Репортерите на „ЛитВид“ от Тройката записаха подписването и нашата прегръдка.

— Вкаменелия Марс се пробужда за живот — прошепна ми Иля.

Последвахме множеството за вечерята, която щеше да бъде в същото помещение, където някога бях затворена от охраната на централистите.

— Гордея се с теб — добави той и ми стисна ръката.

— Говориш така, сякаш всичко е свършило — казах тъжно.

— О, не — поклати глава Иля. — Знам какво ще стане сега. Вече нямам съпруга. Ще се виждаме един път месечно след уговорена среща.

— Надявам се, че няма да е толкова лошо.

Седяхме в средата на дългата маса в трапезарията, заедно с районните губернатори и приемахме поздравленията на делегати и синдици. Ти Сандра държа кратка прочувствена реч, в която се усещаше подходяща доза патриотизъм, и ние започнахме да се храним.

Огледах делегатите, синдиците и губернаторите с уморени, но спокойни лица как разговарят и кимат, и осъзнах нещо, което до този момент не осъзнавах или поне не толкова ясно.

Времето сякаш забави своя ход и цялото ми внимание се съсредоточи върху миговете, когато ръцете поднасят вилицата към изгладнените уста, а блестящите очи виждат лицата на положилите клетва. Чувах смехове, протести срещу някое открито обвинение, недоволство от прекалено либерално отпуснат кредит, чувах как една сериозна жена разказва за вълнението си при подписването и леко се мръщи, докато намери точните думи. За всички колеги беше дошъл звездния миг, тяхното време в историята, а политическият поток се беше отприщил и ги отнасяше със себе си.

В момента, в който времето спря, ги почувствах близки колкото съпруга си и семейството си. А за тези, които не се бяха присъединили към нас и се противопоставяха, бях като птица, на която змия е откраднала яйцата. Чувствах и обичта, и опасенията от раздвоението между удоволствието от постигнатото и тревогата от предстоящото.

Обърнах се към тази част от трапезарията, където преди години стоях с Чарлз, Шон и Гретъл, и се заклек, че такава несправедливост няма да се повтори.

Делегатите тръгнаха в различни посоки на Марс, за да информират хората за предложената Конституция. На районните събрания марсианците внимателно изучаваха документа, проектите и анализите на Законовата логика. Имаше и неприятни инциденти. Един делегат беше нападнат от тълпа подводни миньори дисиденти от Лоуъл Крейтър в Аония. Трима съветници бяха изгонени от фамилията си. Бяха заведени дела според старите закони на съдебната система на

Съвета. През цялото време „Кайлетет“ окопаваше собствеността си, събираше под свое покровителство дисидентски корпорации и правеше опити за преговори със Земята, които засега не даваха резултат.

Земята търпеливо изчакваше.

Виждах Иля веднъж на пет дни, а когато беше на експедиция — и по-рядко. Той бе извикан да ръководи наблюдението на размножаването на цистите на Олимп и щеше да работи с проф. Джордан Ерзул и д-р Шовински. През един запомнящ се мой почивен ден той ме заведе до огромен каньон, в Сайан Сълси, избран за важен опит с циста-„майка“. Най-добрите проби щяха да бъдат изложени на марсианските атмосферни условия, поръсени с лед и минерален прах, затоплени с инфрачервена светлина, после щяха да ги покрият и да ги подложат на налягане равно на една десета от бара. Биолозите от Рубикон Сити бяха оптимисти, че след няколко месеца подготовка, щяха да успеят.

Виждахме се винаги извън къщи — в хотели и странноприемници — и бяхме свидетели на изобретателността на местните кулиниари. Това продължи през месеците, когато посещавах районните събрания, сновях от станция на станция, за да убеждавам, лаская, заплашвам и да обяснявам структурата на бъдещото правителство.

В ранната пролет на 58-а марсианска година Конституцията беше гласувана от всички на Марс. Търпеливата ни подготовка и работа бяха дали резултати — Конституцията бе приета с шейсет и шест процента „за“, трийсет процента „против“ и четири процента „въздържали се“.

Седем ОМ, включително „Кайлетет“, не участваха, което постави три големи района в несигурна позиция и за момента извън историческия процес. Временното правителство щеше да работи още пет месеца, докато се номинираха и избраха кандидати за новите постове. Предстоеше да изберем столица или тепърва да строим нов град. Трябваше официално да се преброи населението във всеки район, да се справим с наплива желаещи да заемат новите постове, да направим планове за предаване на властта на бъдещото правителство и да премахнем противоречащите си закони от различните райони.

Икономическите групировки от Земята изпратиха своите поздравления и обещаха да изберат посланици за новата Федерална република. Същото направиха Луната и Пояса.

За известно време можехме да си позволим да пренебрегнем „Кайлетет“ и другите дисиденти.

Една седмица след подписването в Университета на Марс имаше тържествена вечеря. Всички губернатори, бивши делегати, синдици, адвокати и асистенти, а също така и новоиздигнатите кандидати и посланици, се събраха в трапезарията на МУС, за да отпразнуват победата.

Иля търпеливо стоеше до мен, докато показваха една след друга поздравителните картини. Държах ръката му, а той скришом ми подаде компютъра с резултатите от последните опити с цисти, изписани на нея. Прегледах снимките и химичните резултати. „Змийска слюнка“? — попитах само с устни. Той се усмихна. „Все още се развива“, написа в отговор на компютъра. Ти Сандра ме погледна, когато новият посланик на Земята започна речта си и аз съсредоточих вниманието си върху него или поне се преструвах, че го слушам. Иля погали бедрото ми. С нетърпение очаквах дългата нощ след вечерята, когато щяхме да сме сами в поредната хотелска стая.

След вечеря адвокат от „Ямагучи“ дръпна Ти Сандра настрани и в коридора извън трапезарията ѝ прошепна нещо. Ти Сандра кимна и ми поръча тихо:

— Кажи на Иля да не заспива. Ще се върнеш след няколко часа. Казаха ми, че е важно.

Целунах Иля. Той стисна ръката ми, разтревожен, че става нещо нередно. Ти Сандра прегърна Пол и двамата си размениха многострадални гримаси. Районният губернатор на Сирия-Синай, адвокатът от „Ямагучи“ и двама въоръжени мъже за охрана придружиха Ти Сандра и мен в научния комплекс на МУС.

Охраната носеше униформата на синайската Обществена отбрана с набързо пришити емблеми със знамето на федерацията. Ти Сандра не им обръщаше внимание. По пътя ни запознаха с някакъв мъж, Айра Уинкълман, за който се сетих, че е адвокат от „Кайлетет“. Нито Ти Сандра, нито аз знаехме къде ни водят. През главата ми набързо минаваха мисли за заговор или демонстрация на сила от

страна на „Кайлетет“. След обилната вечеря и вълненията от тази мистерия започваше да ми се гади.

— Отдалечихме се от главните университетски лаборатории — каза Уинкълман с несигурна усмивка. — И аз за пръв път идвам тук.

Лицето му беше изопнато от тревога и изглеждаше така, сякаш не е спал няколко дни.

Стигнахме до тежка, плъзгаща се стоманена врата.

— Приятели, нататък продължаваме само аз, президентът и вицепрезидентът — каза той. — Извинете ме, но сигурността е от първостепенно значение.

Губернаторът и адвокатът поклатиха глави, но не протестираха. Дръпнаха се встрани, за да се идентифицира Уинкълман пред заключващия механизъм.

— Моля, нека президентът и вицепрезидентът поставят дланите си за кодиране на сигурността — изиска вратата. — След тях Айра Уинкълман отново ще постави длан върху механизма, за да се потвърди идентификацията.

Последвахме нарежданията и вратата се отвори. Охраната също остана отвън. Преминахме през малък коридор и влязохме в една висока лаборатория, пълна с изследователски и тестови банки, тежки тръби, снопове електрически кабели, фибростъкла и цилиндри за втечнени газове. Явно по-голямата част от оборудването не се използваше, защото бе опаковано и запечатано в антиоксидант. Само в един малък ъгъл личеше, че скоро нещо е правено.

— Този проект се развива от около три години — каза Уинкълман, — Може и да сте чували за него, госпожице Мейджъмдар. Знаем, че поне част от него ви е известна. Включените в него учени и поддържащи групи преди около шест месеца единодушно се съгласиха да скъсат отношенията си с „Кайлетет“. Аз също ги подкрепих и заминах с тях за Университета за изследвания „Тарсис“. Постигнахме споразумение с МУС и прехвърлихме тук част от работата си.

— Какво означава това? — попита Ти Сандра нетърпеливо.

Уинкълман се мъчеше да се държи авторитетно. Беше много нервен и не успяваше.

— Ние, Олимпийците, преценихме, че „Кайлетет“ е под силен натиск от Земята. Искахме да закрием проекта под претекст, че сме се провалили — поклати глава и затвори очи, за да покаже безизходицата,

в която беше. — Не искаме Ахмед Краун Найджър да получи такава власт.

Заведе ни до другия край на лабораторията, в който беше работено. Зад сгъваем екран видяхме трима мъже и две жени, седнали около една маса да пият кафе. Когато се появихме, те станаха, изчистиха трохите от дрехите си и ни поздравиха с уважение.

Чарлз Франклин беше отслабнал. Очите му гледаха неспокойно и напрегнато и явно бе придобил зрялост и чувство за собствено достойнство. Колегите му бяха нервни в наше присъствие, но не и той.

Уинкълман ни представи. Чарлз се усмихна, докато се ръкувахме и промърмори:

— Познаваме се.

— Това ли са прочутите Олимпийци? — попита Ти Сандра.

— В Тарсис има още четирима. Пък и ние вече не сме толкова известни — каза Чарлз. — Никога не съм харесвал това име. Повече подхожда на отдел за връзки с обществеността, отколкото...

— Засекретен проект — довърши Чинджа Парк Амой.

Тя беше дребна мургава жена с големи очи. Чудех се дали е любовница на Чарлз и къде е съпругата му.

Адвокатите донесоха столове от лабораторията и ние седнахме около масата. Само Чарлз остана прав, а Уинкълман с удоволствие му отстъпи правото да ни обясни и седна в полумрака далеч от масата.

Компютрите ни съдържаха кратка информация за всеки от тях и докато я преглеждахме, се опитвах да запомня важните подробности. Бяха математици и теоретични физици, специалисти по континуума на Бел и дескрипторната теория. Най-главен беше Стивън Леандър — мъж с посребрена коса и приятни маниери. Чинджа Парк Амой беше емигрирала на Марс от Пояса. Като всички свои сънародници имаше дълги ръце и крака и елегантен торс. Тамара Куанг беше най-млада, с големи черни очи и няколко външни подобрения, обвили врата и предната част на ръцете ѝ като древни украшения. Неемия Ройс от ОМ „Щайнберг-Лешке“ беше висок, с воднисти очи и хубава кестенява коса, покрита с копринен воал.

Погледнах към масата. В единия край имаше няколко правоъгълни черни кутии, високи от двайсет сантиметра до един метър. В другия край имаше лъскава бяла кутия, свързана с другите с

дебел оптичен кабел. Бялата кутия явно беше мислител, но на него нямаше нито знаци за произход, нито за принадлежност.

Леандър даде знак на Куанг и Ройс да ни донесат столове. Седнахме и Ти Сандра се облегна назад с дълбока въздишка.

— Мисля, че това няма да ми хареса — заяви тя.

— Напротив — възрази Леандър, който седеше на ръба на масата, — ще имате възможност да видите може би най-странното нещо в цялата история на Марс.

Ти Сандра поклати глава.

— Звучи ми опасно — каза колебливо тя. — Такива възможности са на една крачка от катастрофата. — После прехапа устни. — Ако не се лъжа, това ще е нещо повече от разговор.

Леандър кимна и се обърна към мен.

— Чарлз казва, че може би госпожица Мейджъмдар има представа какво сме открили.

— Не напълно — отвърнах. — Откъсване, предполагам.

Чарлз се усмихваше и не отделяше поглед от мен. За тези години бе постигнал нещо, което никога не съм смятала, че може да постигне — не просто достойнство, не просто самоувереност, а непреодолимо обаяние.

— Веднъж Чарлз каза... — започнах и спрях, защото усетих как лицето ми почервенява.

Леандър погледна Чарлз.

— Веднъж казах на вицепрезидента, че се надявам да разчупя съществуващите теории и да откроя тайната на вселената.

— Не си бил далеч от истината — засмя се Леандър. — Теориите са подложени на съмнение. След нанотехнологиите няма друго революционно откритие, а ако ги сравним, това е по-значимо. Чарлз е нашия основен теоретик и явно има дарба да обяснява просто. Искаш ли да информираш ръководителите на нашата нова република какво сме направили?

С нетипично за нея намръщено лице Ти Сандра демонстративно обърна едрата си фигура към Чарлз.

— Открихме как да влизаме в континуума на Бел, как да изменяме същността на енергията и материята и заедно с това разработихме и теория за тях. Знаем как да проникнем в дескрипторното ядро на частиците и да го променяме.

— Дескрипторното ядро? — попита Ти Сандра.

— Всяка частица съществува в информационна форма. Тя носи описание на всички свои приложими характеристики. Всъщност пълното описание е самата частица. Тя предава информация за себе си на другите частици чрез фотоните например, или чрез континуума на Бел. Този континуум е един вид събирателна система, която балансира някои качества на вселената.

— За каква форма споменахте? — попита Ти Сандра.

— За информационна — отвърна Чарлз. — Не може да се даде точно определение!

— Като компютърната памет ли?

— Това в случая е добра метафора — кимна Леандър.

— Не даваме дефиниция на формата — настояваше Чарлз.

— Като компютъра на Господ ли? — попита още по-намръщено Ти Сандра.

Чарлз извинително се усмихваше.

— Тук няма нужда от Господ.

— Жалко — каза Ти Сандра. — Моля, продължете.

— Повечето материални частици съдържат в себе си 231 бита информация, включително маса, заряд, въртене, квантов статус, частици с кинетична и потенциална енергия, и положение във времето и пространството спрямо другите частици.

— Тяхната папка с книжа — поясни Леандър.

— Рейтинг за важността — предложи Ройс, но шегата беше неуместна.

— Много добре — усмихна се Ти Сандра, — но защо не ми изпратите доклад с резултатите?

— Това е просто основата — отговори Леандър сериозно. — Част от тази теория се приема от висшата физика.

— Някои кръгове я отхвърлят — допълни Чарлз и потри ръце.

— Идиоти — обади се Ройс и със съжаление поклати глава.

— Но ние сме единствените, които са променяли информацията на частиците чрез достъп до континуума на Бел — заяви Чарлз. — Можем да ги превръщаме в античастици.

— Само ако запазваме заряда — добави Ройс.

— Точно така. Можем да превръщаме материята в антиматерия или огледална материя.

Той ни остави да осмислим казаното. Ти Сандра все още се колебаеше и критично ги изгледа.

— Това ще бъде ли енергиен източник? — попита тя.

— Става дума за огромно количество енергия — обясни Леандър. — Все още не сме построили достатъчно голям реактор, но теоретично няма ограниченията количеството освободена енергия.

— А можете ли да превръщате оловото в злато? — попита Уинкълман.

— Не можем да създаваме маса — отговори Чарлз. — Все още.

Ти Сандра изглеждаше искрено удивена.

— Все още? — повтори тя. — А в близко бъдеще?

— Не знам — отговори Чарлз. — Мисля, че не е невъзможно, но не всички са на това мнение.

Ройс и Куанг вдигнаха глави.

— Аз съм склонен да повярвам, че може — каза Леандър.

— Важно е, че сме в състояние да правим превръщането от разстояние — продължи Чарлз. — Можем да набележим район и да превърнем цялата материя в огледална материя от разстояние до девет или десет милиарда километра. Всъщност навсякъде в Слънчевата система.

Групата замълча. Олимпийците ни гледаха неспокойно като деца, направили пакост. Не свалях поглед от Чарлз, обзета от ужас и страхопочитание.

— Земята знае ли, че сте направили такова откритие, такъв пробив? — попитах.

Олимпийците поклатиха глави.

— Може и да подозират — призна Чарлз, — но ние го пазехме в тайна. Само ние деветимата и Айра знаем докъде сме стигнали. А тези последните най-важни открития са отпреди шест месеца.

— А „Кайлетет“?

— Те повярваха, че след като сме ги напуснали, сме направили незначителен пробив в комуникациите. Нищо повече.

— Колко незначителен? — настоявах аз.

— Казахме им, че можем да излъчваме паралелен сигнал, т.е. да изчистваме разпространената информация.

— А можете ли? — попитах.

— Разбира се.

Чарлз ме караше да се чувствам неудобно, защото настойчиво ме гледаше с любопитен, но непроницаем поглед.

— Ние всъщност можем много повече от това. Можем мигновено да предаваме сигнали в цялата Слънчева система.

— Опитвали ли сте? — поинтересувах се аз.

— Не. Само на Марс. Трябват ни две съоръжения. Такива няма нито на Земята, нито някъде другаде в Слънчевата система.

— Какво очаквате от нас? — включи се Ти Сандра.

Леандър и Чарлз започнаха да говорят в един глас, но Чарлз му отстъпи правото. Ясно беше, че ръководител на групата е Чарлз, но той бе избрал Леандър да ги представя, защото имаше по-достопен вид.

— Госпожо президент, вие сте начело на първото ефективно правителство в марсианската история. От години се тревожим, че плодовете на нашата работа ще бъдат обрани от нездрава политическа сила и ще бъдат използвани за други цели или в полза на Земята, а не на Марс. След няколко години, а може и по-рано, земните учени ще знаят това, което знаем ние, и ще стане опасно.

— Опасно е дори, че ние го знаем — отбелязах аз. — Ако Земята научи за тази сила...

— Съгласен съм — кимна Чарлз. — Но ние не можем да оставим така нещата.

Ти Сандра разтри масивните си рамене.

— Нашето правителство е временно. Ще ръководим само няколко месеца.

— Ние преценихме, че повече не можем да чакаме — каза Леандър.

Чарлз наклони глава на една страна и отново се взря в мен.

— Извинете ни, че не ви дадохме време да се подготвите. Касея, не знам как да ти обясня колко важно е това. Аз не съм егоист и ти го знаеш.

— О! — възкликна младият Ройс с усмивка, но Леандър сложи ръка на рамото му, за да го накара да замълчи.

— Когато беше на Земята, ме попита нещо, на което не можех да отговоря. Извини ме за това. Сега сигурно разбираш защо.

— „Кайлетет“ не може да ви подкрепи и вие се обръщате към нас — заключих аз. В думите имаше повече обвинение, отколкото исках да вложя. — Защото искате пари.

— Всъщност ние сме в подготвителната фаза за приложение — обясни Леандър. — Със стипендията от Тарсис разработваме двигатели за кораби за дълги космически преходи, за стандартни совалки или за преоборудване на лайнери. На теория с няколко тона ракетно гориво можем удобно за няколко седмици да пропътуваме през цялата Слънчева система.

Чарлз умолително вдигна ръка.

— Това е само началото. Приложенията на нещата, които знаем, са безкрайни — каза той, като продължаваше да гледа само мен. — Може би не знаем всичко...

— Сигурно е, че не знаем всичко — прекъсна го Леандър.

— Но сме направили първата крачка. Не ви казвам това, за да ни осигурите финансиране. Мой дълг като марсианец е да информирам лидерите на първото ни истинско правителство. Оттук нататък вие решавате в каква насока да продължим.

— Добре, млади човече — втренчи се в него Ти Сандра. Тя не беше много по-възрастна от Чарлз или мен, но обръщението ѝ не звучеше странно. — Вие ни поднасяте вселената на тепсия. Правилно ли се изразявам?

Леандър започна да говори, но Чарлз отново го прекъсна и остави сивокосия учен да се усмихва накриво и да размахва ръце от вълнение.

— Можем да направим демонстрация. Нещо малко, но убедително. Можем да направим така, че изпаренията в орбита да избухнат като големи фойерверки. Няма да има щети или отделяне на много радиация, но...

— Земята може да помисли, че става нещо необичайно — предпазливо добави Леандър.

Ти Сандра отпусна ръце в скута си.

— Не ни е необходима голяма и биеща на очи демонстрация — заяви тя. — Искам само някои учени да прегледат работата ви. Ние ще ги изберем и после ще решим какво да правим.

— Смятам, че сигурността стои на първо място — възрази Чарлз и колегите му кимнаха в знак на съгласие.

— О, да! — възкликна Чинджа Парк Амой.

— Част от нашите открития са твърде неочаквани и ние просто имахме късмет — продължи Чарлз. — Но останалата част се знае от

земните учени. Ако имат някакъв ключ, няма да им отнеме много време.

— Няма ли да бъде по-добре, ако всички знаят? — попита Ти Сандра.

— Не смятам така — заговори Уинкълман и излезе напред. — Земята ще го използва, за да подчини останалите от Тройката.

— Няма ли да можем да се защитаваме?

— Все още не сме разработили защита — поклати глава Чарлз. — Ще трябва да се запознаете с подробностите, за да разберете защо. Превръщането на материята в огледална материя от разстояние... За това няма защита.

— Откъде се получава тази енергия? — попита Ти Сандра внезапно, сякаш това ново съмнение ѝ даваше надежда, че всичко беше измислица. — Казвате, че можете да нарушите основни физични закони, така ли?

— Не — отговори Леандър, — просто променяме учебниците. Прибавяме по нещо оттук, изваждаме по нещо оттам. Всичко си е на мястото.

— Господин Леандър, какви са вашите контакти? — поинтересува се Ти Сандра.

— Аз също работех за „Кайлетет“.

— Всички вие ли сте прекъснали всякакви връзки с „Кайлетет“?

Те кимнаха.

— Никой от нас не се доверява на Ахмед Краун Найджър — отговори Уинкълман.

— Трябват ли ви още пари? — попитах аз.

— Това зависи от правителството — отговори Чарлз. — От вас.

— Не е така. Нямаме понятие от какво имате нужда или какво...

Гласът ми започна да ме издава. Ти Сандра хвана ръката ми и я стисна.

— Трябва ни време, за да помислим и документи, които да разучим. Смятам, че се налага да се посъветваме и с други учени. Засега не е необходима демонстрация. Сигурна съм, че вицепрезидентът е съгласен с мен, че вие трябва да помислите върху практичните приложения на вашето откритие и да подготвите нов доклад.

— Имаме такъв доклад с подробен план — заяви Леандър.

Ти Сандра твърдо поклати глава.

— Не сега, моля. Довечера сигурно ще сънувам кошмари. Ние се връщаме към нашите задължения и съпрузи... и към нашите мисли. А също и молитви.

Чарлз и останалите протегнаха ръце за довиждане.

— Няма да предприемем нищо, без съгласието на правителството — увери ни Уинкълман, докато ни изпращаше до вратата.

— Да — отговори Ти Сандра, — със сигурност няма.

Ти Сандра ме повика при себе си в апартамента на ректора и ми предложи чаша късен чай. Докато наливаше, лицето ѝ изглеждаше посивяло.

— Веднъж сънувах — започна тя, — че при мен идва един красив мъж и изсипва в скута ми цяла торба злато. Би трябвало да се чувствах много щастлива.

— А не беше ли?

— Бях ужасена. Не исках да нося такава отговорност и му казах да си го вземе.

Тя се стегна и огледа стаята. Тук преди много години ректор Конър бе заповядала да изгонят студентите, ръководили протестите.

— Познаваш ли Чарлз Франклин? — попита тя.

— За кратко бяхме любовници.

Тя кимна, за да покаже, че цени оказаното ѝ доверие.

— Преди Пол имах четирима любовници. Никой от тях не беше нещо особено. А Чарлз Франклин сигурно е бил.

— Беше мил и ентусиазиран — отговорих аз.

— Но ти не си го обичала.

— Мислех, че го обичам, но явно съм грешала.

— А ако се беше обвързала с него пред закона?

— Той искаше — поясних.

— Така ли?

Ти Сандра седна до мен на дивана и известно време мълчаливо отпихахме от чая.

— Моля те, кажи ми, че тези учени си правят лоша шега.

Не отговорих.

— Госпожо вицепрезидент, животът се превръща в помийна яма.

— Не е пълен с рози — съгласих се.

— Помийна яма — повтори тя. — Ние сме просто деца, Касея, и не можем да се справим с дадената ни власт.

— Смяташ, че човешката раса не е готова за това ли?

— Не говоря за човешката раса, а за нас, обикновените марсианци. Ужасявам се, като си помисля какво би направила Земята, ако разполагаше с такава сила, и какво бихме направили ние в отговор.

— Ако разполагаше...

— Да — прекъсна ме тя.

— Трябва да гледаме на веселата страна на нещата.

Тя не обърна внимание на последното ми изречение, а само поклати глава и потрепери.

— И през всичките тези години Чарлз Франклин не ти е казал нищо? Въпреки че си му писала и си задавала въпроси?

— Само веднъж — отговорих, — и то по настояване на чичо ми. Чарлз ми каза, че работи върху нещо много важно, което би могло да причини политически неприятности. Тогава си помислих, че преувеличава.

— Трябва ли да говорим насаме с Чарлз Франклин или със Стивън Леандър?

— Мисля, че Чарлз е главният.

— Той мъдър ли е, Касея?

Усмихнах се и поклатих глава.

— Не знам. Когато бяхме по-млади, не беше. Но тогава и аз не бях.

— Безпокои ме, че и Кайлетет са замесени. Не съм склонна да повярвам, че Ахмед Краун Найджър знае толкова, колкото казват тези учени. А ако знае повече, ще използва информацията си. Ние го притиснахме и за него няма място на Марс. Той е в политически и финансов капан.

— Нямаме насоки за пазене на правителствени тайни — въздъхнах. — На кого можем да се доверим?

— Доверие! Аз не се доверявам дори на себе си. — Ти Сандра направи печална физиономия. — Господ да ни е на помощ!

Лежах до Иля и го наблюдавах как спи. Почти винаги издаваше звуци насън като дете. Представях си как главата му е пълна със спомени за разкопки и мисли за предстоящата работа в браздите. Толкова му завиждах, че очите ми се напълниха със сълзи на детинско чувство на безизходица.

Бяхме изпили по чаша вино и хапнали от прясното сирене, направено от фамилия Ерзул и подарено на новото правителство. Той се беше пошегувал за безкрайните привилегии на хората по върха и след като аз не му отговорих, ме попита защо съм толкова сериозна.

— Всичко върви добре — каза ми той. — Всички вие заслужавате поздравления.

Опитах се да се усмихна, но не бях много убедителна.

— Имаш ли нещо против да проявя повече любопитство? — попита Иля и се претърколи по-близо до мен на леглото.

Поклатих глава.

— Чула си нещо обезпокоително. Нещо, което не можеш да споделиш с мен.

— Искан ми се да можех — започнах разпалено. — Толкова имам нужда от мъдър съвет.

— Нещо опасно ли е?

— Дори и това не мога да ти кажа.

Той лежеше по гръб на леглото, с ръце под главата.

— Ще се радвам, когато...

— Си върнеш съпругата? — попитах бързо и го погледнах обвинително.

— Не. Е, добре, така е. Заблуждаващ въпрос. Знам, че засега не съм те изгубил.

— Да — казах, все още развълнувано, — но не мога да идвам с теб на разкопки. Рядко сме заедно, а ми се иска да бъда с теб през цялото време. Започва да ми призлява от срещи, вечери, пропаганда и от това, че ме наричат акушерката на Нов Марс.

Иля не заспа повече и това също ме ядоса. Скочих от леглото и започнах да се разхождам напред-назад между стените на тясната хотелска стая, с вдигнат към тавана юмрук.

— Господи, Господи, Господи! — крещях. — Не искам това, нямам нужда от това!

Отново се нахвърлих върху него, с протегнати ръце и пръсти, извити като ноктите на орел.

— Нещата бяха под контрол. Можехме и сами да се справим. А това толкова усложнява ситуацията!

Иля ме гледаше безпомощно.

— Искан да...

— Но не можеш!

Прекъснах развълнуваната си тирада и се свлякох до стената, със свити колене и празен поглед, вперен в края на леглото. Иля клекна до мен и сложи ръка на рамото ми. После, като вид извинение, насила се любих с него. Престорените ми действия не бяха достатъчни. Лежахме прегърнати и разговаряхме за времето, когато мандатът на временното

правителство ще е изтекъл. Исках да стана учителка в независимо училище и той ме увери, че ще получа безброй такива предложения.

— Акушерката на Нов Марс — каза ми тихо. — Това наистина ти подхожда. Не се гневи на себе си.

Гледах го как заспива и се питах кога ще имаме деца и дали това време въобще ще дойде.

Лесно беше да си представя до какво ще доведе тази могъща сила. Представях си неразумните лидери като Ахмед Краун Найджър и Фрийчайлд Добъл и си спомнях за единната Земя-насилница. Какво щяха да направят те, ако знаеха, че младият, наивен, опасен Марс притежава такава сила? Може би вече знаеха и крояха планове, а ние не можехме да направим нищо.

Олимпийците си построиха малка и отдалечена лаборатория в Мелас Дорса, като използваша собствени пари и земя, дадена им от ОМ „Клайн“, На Мелас Дорса нямаше много кратери, имаше ниски дюни, а на юг местността граничеше с плитки каньони. Беше почти безводна местност, с много малко природни богатства. Дори и на Марс се смяташе за пустиня.

На демонстрацията отидох сама. Ти Сандра замина спешно за Елизиум, за да получи подкрепата за новото правителство на няколко непокорни делегати и един районен губернатор, без почти никакви умения и разум. Тя се доверяваше на моята преценка, но аз усещах, че също така е ужасена от това, което могат да ни покажат, и от значимостта на неочаквания и нежелан подарък. Не бях по-смела от нея, но вероятно няхах толкова богато въображение.

Летях със совалка от МУС, заедно с Чарлз и Леандър. Върху совалката бяха поставени правителствените символи — флага и надписа ФРМ 1, което показваше, че в нея има VIP пътници. В лабораторията в Мелас Дорса щяхме да се срещнем с двама изтъкнати учени, които пристигаха от „Ямагучи“ и „Ерзул“.

Чарлз ме предупреди, че няма да има много удобства, защото през Мелас Дорса не преминаваха влакове, а най-близката станция беше на четиристотин километра от лабораторията. Погледнах го с възмущение и казах:

— Луксът никога не е значел нещо за мен, а още повече сега.

Леандър усети напрежението между нас и внимателно започна да разглежда пейзажа на няколкостотин метра отдолу. Летяхме над нисък хребет и после се издигнахме, за да избегнем облак дифузен прах. Чарлз премигна изненадан от тона ми и взе компютъра си.

— Имаме още много работа.

— Прегледах докладите ви — казах. — Повечето неща там нищо не ми говорят.

Чарлз кимна, сви устни и повдигна вежди.

— Основните неща обаче не са сложни. Можеш ли да приемеш някои неща на доверие?

— Ще се наложи, нали?

— Да.

— Тогава предполагам, че мога.

— Ти си ядосана.

— Не специално на теб.

Леандър се развърза и стана.

— Ще отида отпред, за да виждам по-добре — каза той.

Не му обърнахме внимание. Леандър сви рамене и седна там, където не можеше да чува разговора ни.

— Нямах предвид това. Ядосана си, защото трябва да поемеш голяма отговорност.

— Да.

— Искане ми се това да не се беше случвало.

— Ти искаше да промениш вселената, Чарлз.

— Искане да я разбера. Добре де, исках да я променя, но не и да стоварвам отговорността върху теб.

— Благодаря ти все пак.

Чарлз се сви, наранен и раздразнен. Компютърът лежеше в скута му.

— Нека си говорим честно, Касея.

— Знаеш ли — започнах аз, като съвсем не си мислех това, което казвах, — че точно вие провалихте първата ни мисия на Земята? Вие, Олимпийците. Направихте всички толкова нервни, върху нас беше упражнен огромен натиск, а ние дори и не подозирахме за вашите планове.

— Планове ли? — усмихна се той. — Тях и ние не ги знаехме. Очевидно на Земята са разбирали по-добре от нас докъде ще стигнем.

— Може би. Мислиш ли, че можехте да направите това във вакуум?

Чарлз поклати глава.

— Вакуум ли?

— Морален вакуум, Чарлз.

— О, Касея, никак не е честно — лицето му беше почервенияло.

— Остави честността. Знаеш ли какво ще ни причини това?

— Какво бих могъл да направя? Да се откажа от знанието?

Касея, старая се да бъда възможно най-прямо и честен. Цялата ни група има високи принципи.

— И затова работехте за „Кайлетет“.

— Те не са, не бяха злодеите. Веднага щом Ахмед Краун Найджър застана начело, се приготвихме да прекратим работа. А „Кайлетет“ ни помагаше заради връзките си със Земята. Краун Найджър не се интересуваше толкова от това, което ще му предложим, колкото да изпълни желанията на шефовете от Земята.

— Оттеглили сте се, когато са спрели да ви финансират.

— Дори и преди това не сме им казвали нищо.

— Сигурен ли си, че не държат някъде заключени резултатите?

— усмихнах се аз. — Дори и преди времето на Краун Найджър?

— Възможно е. Но дори и да разучат материалите, няма да могат да разберат докъде сме стигнали след това. Ще бъдат подведени. Минахме по много задънени улици, Касея, а Земята все още върви по тях.

За известно време нямах какво да кажа. После гневът ми се успокои и потрепери.

— Не си ли уплашен, Чарлз?

Той ме гледаше и внимателно обмисляше отговора си.

— Не, ние сложихме нещата си в ред, Касея, или поне сме на път да го направим. Едно отговорно правителство...

— То е крехко, ново и тепърва прохожда. Дори не знаем дали временното правителство ще бъде плавно заместено от избрано от народа. Все още не сме пробвали, Чарлз.

— Е, аз имам вяра във вас.

— И в целия Марс ли?

Обвих ръце около тялото си, за да спра треперенето. Той се протегна да ме докосне, но аз го изгледах смразяващо и Чарлз дръпна

ръката си.

— Чарлз, давате ни власт да унищожим враговете си, а ние дори не знаем, кои са те. Земята разполага с фини методи за убеждение, а вие ни предоставяте нещо като парен чук.

— Много повече от това — кротко възрази той. — Става дума за огромно количество енергия и контрол на ресурсите от разстояние. До голяма степен сме ограничени, но това не означава, че не можем да се отбраняваме почти срещу всичко.

— Със заплахи, предполагам. Можете да превърнете материята в антиматерия. Дистанционно. От много големи разстояния с точност до милиметър.

Чарлз кимна.

— Можем да изпепелим земните градове. Съживявате ужасите на двайсети век.

— Това е мелодраматично — каза той и направи гримаса.

— Мислиш ли, че Фрийчайлд Добъл нямаше да злоупотреби с тази сила?

— Зная, че вие ще я използвате разумно. Ако не беше така, нямаше да ви кажем.

Останах безмълвна. Размахах ръце и го посочих с пръст, като не знаех дали да се смея, или да крещя.

— Господи, Чарлз, радвам се, че съм оставила такова впечатление у теб. Аз може и да съм светица. Ами поколенията, които ще дойдат след мен?

— Много преди това всички вече ще знаят. Ще има баланс. Виж, Касея, тези неща нямат връзка.

— Не разбирам — промърморих.

— Нямат връзка, защото знанието го има и то не може да изчезне просто така — лицето му издаваше умора. — В този свят няма покой, нямат край новото и плашещото.

Прехапах си езика, за да не му кажа, че вече е късно за философстване.

— Аз от години мисля за това — продължи той, — какво ще стане, когато завършим теорията и намерим пътя към континуума на Бел и манипулирането на информацията. Всички се безпокояхме за това.

Леандър се върна и седна, без да ни погледне.

— Имаме ли вече споразумение? — попита той.

Засмях се тихо и поклатих глава.

— Само лоши видения — отговорих.

Чарлз извика:

— О, Господи! Мога да бъда затворен в орехова черупка и да си представям безкрайността, стига да нямам лоши видения.

— Често си мислим за този цитат — каза Леандър, докато се наместваше на седалката си. — Вселената е затворена в орехова черупка. На времето и пространството не се отдава значение, освен като вариации на показателите. Като знаем това, можем да бъдем господари на безкрайността.

— А лошите видения?

Леандър изведнъж стана сериозен, дори тъжен.

— Чарлз ме изтика напред, защото аз исках така и защото бюрократите ми обръщат повече внимание. Това не означава, че не мога да бъда прям. Аз също участвам в това, госпожице Мейджъмдар. Може да стоите на пиедестала си и да ни обвинявате в наивност и интелектуално високомерие, но не можете да ни кажете нищо, над което да не сме си блъскали главите хиляди пъти, когато сме оставали сами.

— Не си прави грешни изводи, Стивън — посъветва го Чарлз. — Касея не разсъждава толкова елементарно.

Леандър се успокои с видимо усилие, усмихна се широко и неискрено и кимна:

— Извинете. Понякога си мисля, че концентрирането върху лоши видения означава липса на въображение.

— Защо не дойде и президентът? — попита Чарлз. — Това може да се смята за безпрецедентно събитие.

— Имаме значителен проблем. Ако тя не го оправи, може да няма конституционно правителство, което да реши какво да прави с вашето откритие. Ти Сандра ми се доверява да ѝ разкажа какво съм видяла.

— Страхува се, нали? — попита Чарлз.

Изсумтах.

— Видях го в очите ѝ — продължи той. — Тя разсъждава само в човешки мащаби. Не се чувства добре след такова грандиозно откритие.

— Възможно е — съгласих се.

— А ти? Можеш ли да преодолееш страха си и да погледнеш с очите на дете?

— Не очаквай много толкова скоро, Чарлз.

В зоната за изпитания имаше изграден от работи предния ден временен подслон за двайсет души. Там бяха четирима от Олимпийците — Леандър, Чарлз, Чинджа и Ройс. Чинджа и Ройс бяха пристигнали преди да е завършен подслона, за да подготвят техниката.

Пейзажът наоколо беше толкова жизнен, колкото си го спомнях от видеоматериалите по ареология във втори курс. Мелас Дорса не притежаваше нито драматичността на браздите, нито колорита на Синай. Нямаше вкаменелости, нито минерали.

Час след нашето пристигане се приземи и совалката с учените, които бяхме избрали да присъстват на демонстрацията. Улрих Зенгер и Джей Кесейрес бяха горещи поддръжници на Конституцията и имаха неопетнени академични досиета. Бяха професори по теоретична физика в университета „Икария“ — независимо изследователско училище, финансирано от шест ОМ. Веднага след като ни заведоха до навеса, Чарлз ги информира набързо за опита.

Тестовото гнездо беше под Куполообразна палатка с нормално налягане. Чарлз, Чинджа, Ройс, Кесейрес и аз, облечени в костюми, излязохме от подслона и отидохме до купола. Чарлз взе цилиндъра с водород, подготвен и донесен от Зенгер и Кесейрес, и внимателно го сложи в примката, висяща в долната част на купола. После Зенгер и Ройс донесоха неутронен брояч и други съоръжения. Роботите записваха цялата подготовка.

— Какво ще видим след това? — обърна се Кесейрес към Чарлз, след като всичко беше готово.

— Разгледали сте теоретичните доклади и навярно разбирате какво твърдим, че сме постигнали? — попита го Чарлз в отговор.

Кесейрес кимна.

— Убеден ли сте, че сме успели?

Кесейрес поклати глава и каза:

— Теорията е зашеметяваща, но не мога да повярвам, че промяната на Парадигмите е възможна.

— Има ли някакъв начин вашият цилиндър с водород да произведе енергия?

— В настоящото му състояние — не — отвърна Кесейрес.

— Ние ще го накараме да произведе огромно количество енергия — заяви Чарлз.

Върнахме се в подслона, съблякохме си костюмите и се присъединихме към Леандър и Зенгер в стаята с оборудването. Там върху голяма метална маса ни чакаше белият мислител, към който с оптични кабели бяха свързани няколко малки черни кутии.

Леандър попита мислителя дали оборудването работи както трябва. Той отговори — с глас на млад мъж, — че всичко е наред.

Чарлз седна пред масата.

— Част от нашата работа беше вдъхновена от една доста известна научна мистерия — заговори той. — Всички сме изучавали инцидента в Айс Пит^[1].

Той е станал преди около петдесет години. Един учен от Луната на име Уилям Пиърс се опитал да понижи температурата на малка проба от медни атоми до абсолютната нула. И успял, но последствията били катастрофални. Пиърс и съпругата му загинали. Само един от наблюдателите се спасил, макар и много тежко ранен. Пещерата Айс Пит се превърнала в непонятна празнота.

Зенгер не изглеждаше впечатлен.

— И сега какво ще направите с нашия водород? — попита той. — Ще го изпратите в Страната на чудесата ли?

— Ще превърнем част от водорода в огледална материя — отговори сериозно Чарлз. — Реакцията между обикновения водород и огледалния водород ще произведе неутрони, гама-лъчи и топлина.

— Хайде, направете го — обади се нетърпеливо Кесейрес.

Чарлз кимна и се обърна към мислителя. Заедно с Леандър започнаха да му дават инструкции, а ние седяхме и наблюдавахме. На дисплея се появи триизмерна диаграма на цилиндъра с водород и температурните промени в него. Газът бе достигнал минус шейсет градуса по Целзий.

— Мислителят „Куантум Лоджик“ следи състоянието на пробата — обади се Чарлз. — Сега всичко е в неговите ръце. След малко ще наблюдаваме създаването на енергия в пробата.

Погледнах през прозореца: закрепеният под купола цилиндър не се виждаше. Всички се умълчахме, заслушани в шумовете, които съпровождаха процеса. Чинджа настрои звука.

— Атомите на материята и огледалната материя влизат в контакт — обясни тя. — Те се движат хаотично из цилиндъра. Температурата му се повишава и... — пръстът ѝ проследи една нова графика на дисплея. — Това са гама-лъчите. Очакваме около десет процента продуктивност и разбира се известно взаимодействие с цилиндъра. Ето го и неутронния поток.

— До момента сме произвели около трилион молекули огледален водород — намеси се Чарлз. — Реакцията е отделила петдесет и четири джаула.

— Смятам, че е достатъчно — каза Зенгер. — Явно има топлина и неутрони.

Чарлз нареди на Леандър да прекрати експеримента. Той се наведе над контролния панел и графиките изчезнаха.

Търсим начини да увеличим продуктивността — обясни Чарлз. — Бихме могли да превърнем половината от молекулите в огледална материя, но налягането ще предизвика деветдесет процента разрушение, което ще изпари цилиндъра и част от апаратурата и купола.

Зенгер кимна.

— Доколкото можем да съдим оттук, изглежда сте постигнали нещо интересно.

— Един робот ще свали цилиндъра и ще го донесе в лабораторията — заяви Чарлз. — Там ще можете да го разучите от разстояние.

— Значи да разбирам, че няма да го вземем с нас — обади се Кесеърес.

Всички глави се обърнаха към мен.

— Трябва да остане тук — отсякох.

— Много вълнуващо наистина — равно произнесе Зенгер.

Роботът премести цилиндъра в изолационна кутия в дъното на лабораторията. Докато Зенгер и Кесеърес го изучаваха, Чарлз седеше срещу мен в нишата за хранене. Аз разсеяно разбърквах наносупата си.

— Разочарована ли си? — попита ме той.

— Ни най-малко — възразих, с искрен, надявах се, вид. — Не съм очаквала фойерверки.

— Все още ли се възмущаваш от това, което сме направили?

— *Никога* не съм се възмущавала.

— Да — въздъхна Чарлз, — но нещата ще стават само по-лоши.

— Каза същото още преди години — напомних му аз.

— И не бях ли прав?

— Прав беше — съгласих се.

Той започна замислено да се храни. Извадих компютъра си и след малко попитах:

— Разполагате ли с някакви други демонстрации? Тази...

— ... няма да впечатли политиците — довърши Чарлз. — Знаем. Ще изпарим Олимпус Монс, ако поискаш.

За момент не бях сигурна дали се шегува.

— Е, това вече би било... впечатляващо — отбелязах.

Той се разсмя.

— Можем да направим много повече. Както каза Стивън по пътя за насам, можем да построим свръхефикасен, миниатюрен двигател с огледална материя и да го инсталираме на стандартен космически лайнер. Ще хвърчим из космоса като стършели. При добро оборудване ще сме готови за шейсет, седемдесет дни.

— Подобен кораб не би останал незабелязан в Слънчевата система — поклатих глава аз. — Какво ще кажеш за нещо, което не би разстроило толкова Земята?

Чарлз подпря лакти на масата.

— Няма проблеми. Със Стивън сме планирали поредица от демонстрации с различна сложност. За пред специалисти и за пред пълни невежи. Само ги доведи.

Загледах се продължително в него.

— Кога се увери, че теориите ти са правилни? — попитах внимателно.

— Аз събрах Олимпийците — заговори Чарлз. — Първо повторихме опита на Уилям Пиърс. Конструирахме отново неговата апаратура, като подобрехме обезопасяването на полетата, използвахме по-ефикасни помпи и още милион неща. Заложихме и по-малка проба от атоми. После охладихме атомите до абсолютната нула. При тази температура континуума на Бел съществува едновременно с време-

пространството. Те се обединяват. Дескрипторите в частиците могат да се променят.

— Това ли е всичко? — изненадах се аз.

— Само по себе си — да — кимна Чарлз. — Но ти си права. Не е достатъчно. Земята смята, че дескрипторите са просто някакви „да“ и „не“ константи. А аз реших, че не може да са толкова елементарни. Първо се опитах да ги разглеждам като плавно вариращи функции. Не се получи. Знаех, че не са да-не крайности, ала не се оказаха и равномерни променливи. Всяка частица, която има маса, съдържа един и същи брой дескрипторни показатели. Ала този брой не е цяло число. Не е дори рационална величина. Дескрипторите се подчиняват на квантовата логика от начало до край. — Той ме погледна загрижено. — Отегчавам ли те?

— Никак — уверих го. Чувствах се омагьосана от звука на гласа му, пълен с момчешки ентузиазъм и в същото време властен и силен. „Деца, които си играят с кибрит — помислих си. — Очарованието на огъня.“

— Ако искаш да откъснеш някой дескрипторен показател, първо трябва да го убедиш да съществува — продължи Чарлз. — Трябва да го отделиш от облака потенциални показатели, които са взаимно свързани. А за да го направиш, ти е необходим мислител „Квантум Лоджик“.

— Но как стигаш до тях? — попитах.

— Хубав въпрос — усмихна се Чарлз. — Мислиш като физик.

— По-скоро като буца кал, според мен.

Той се пресегна и ме потупа по ръката.

— Не се подценявай.

Дръпнах ръката си и попитах отново:

— Как?

— Когато сведем атомите до абсолютната нула, пространството около тях с еднакви подобрения приема характеристиките на една-единствена огромна частица, която наричаме Поясът на Пиърс или място на откъсване. То има собствен заряд и маса, която е E пъти масата на първоначалните атоми. Допълнителната маса, разбира се, е псевдомаса, а такива са и нейните определящи характеристики. Поставяме псевдочастицата или мястото на откъсване във вакуум. Открихме, че когато започнем да въздействаме, всъщност избираме

показател, отделяме го от другите и го променяме. Но тогава не се получи нищо. Пречка беше уникалният идентифициращ показател, който отделя частицата от всички останали.

— И после?

— Откъсването на уникалния идентификатор можеше да превърне нашата псевдочастица във всякаква друга. Тя всъщност не съществува във формата, защото формата не я разпознава. Така че белезите, които ние определяме, се поемат от друга частица, единична и отдалечена... или от всички частици в добре подредена схема.

Започнах да схващам и казах:

— Мястото на откъсване или пространството с еднакви подобрения стават заместители за другите. Това, което правите с тях, оказва същото влияние и върху другите частици.

— Точно така — кимна Чарлз. — Разбираш, че не съществуват понятията пространство или време. Имаме само показатели, които си взаимодействат в една определена форма. — Той погледна през рамото ми към Кесейрес и Зенгер, които се виждаха като движещи се сенки зад прозрачната завеса. Чинджа и Леандър им помагаха. — Можем да влияем така на отдалечените частици, че те да го възприемат като сигнал.

— Колко бързо?

— Колко бързо пътува сигналът ли? Мигновено. Не забравяй, че разстояние не съществува.

— Не нарушавате ли някои важни физични закони?

— И още как — отговори Чарлз ентусиазирано. — Промяна на парадигмите. Не говоря необмислено. За нас причинна зависимост не съществува. Заместваме я с фин балансиращ закон. Това е обяснението.

Той сви устни, пое дълбоко въздух, сложи ръце на масата и леко започна да стърже по повърхността ѝ с кокалчета.

— Цялото ли? — попитах, защото виждах, че премълчава нещо.

— Всичко, което има връзка с настоящето и което ти би искала да чуеш.

— Искаш да кажеш всичко, което бих могла да разбера. Само още един въпрос. Какво е откъсване на съдбата?

Чарлз сведе поглед.

— Чела си писмото от Станфорд.

— Да.

— Затова ли ми изпрати онова съобщение?

— Да.

— Това бяха просто разсъждения, които не почиваха на факти.

— И нищо повече?

Той поклати глава и смени темата.

— Как върви работата на съпруга ти?

— Много добре!

— Показваш странно влечение към учените, госпожице Мейджъмдар — измърмори Чарлз със загадъчна усмивка.

Леандър и Кесейрес прекрачиха през завесата преди да му отговоря. Седнаха и Кесейрес каза:

— Ние свършихме. Вътрешността на контейнера е неравна, сякаш е бил нагрят и надраскан. Убеден съм, че от взаимодействието с огледална материя се е отделила топлина. Доктор Зенгер също е убеден в това.

Зенгер излезе; напред и кимна:

— За момента поддържам това мнение.

— Можем да изпратим нашия доклад направо на президента или...

— Аз ще им го занеса — заявих.

— Обсъдили ли сте мерките за сигурност? — попита Леандър. Трябва да знаем с кого можем да разговаряме.

Все още работим върху детайлите.

Правителството си пада по детайлите подхвърли Чарлз.

На връщане в совалката наблюдавах Чарлз и Чинджа, техните пози, погледите, с които се гледаха и оглеждаха мен, Зенгер и Кесейрес. Докато прелитахме над Солис Дорса и се пазехме от периферията на обширна пясъчна буря, за миг потреперих от безпокойство.

Нещо много важно бе останало премълчано. Изпаднах в мрачно настроение. Колкото по-малко разбирах, толкова по-малко можех да преразкажа онова, което видях, и толкова по-уязвими щяхме да бъдем с Ти Сандра. А не можехме да си го позволим. Трябваше да разберем нещата в дълбочина и да очакваме възможно най-много.

Имаше само един начин да постигна това, но ми липсваха вродените способности на Чарлз. Не можех да следвам интуитивните

му попадения. Трябваше да направя поне малка крачка напред, като заприличам на Ориана. Чарлз ми беше предложил. Това безспорно бе необходимо, но аз все още не можех да се съглася. Трябваше ми подобрене. Трябваше да постигна нивото на разбиране, ако не и гениалността на Чарлз, и то възможно най-бързо.

---

[1] Ice Pit (англ.) — Ледената яма. — Бел.пр. ↑

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

2182–2183 Г.,

МАРСИАНСКА ГОДИНА 59

Междувременно социалната структура на Марс (това, къде живееха хората и с кого се съюзваха) леко се промени. Най-големите катаклизми станаха сред официалните лица в новото правителство, които се разпръснаха из цялата планета като търсеци гнездото си птици. Е, гнездото бе открито, избрано без много-много церемонии от временно изпълняващия длъжността президент. Ти Сандра избра Скиапарели Бейсин между Арабия Тера и Тера Меридиани. Малката станция в Мени Хилс започна да се разпростира. Това щеше да бъде столицата на Марс.

Подобна грандиозна деноминация изискваше нещо повече от просто построяване на някой и друг тунел и издигане на нови куполи. Трябваше да станем свидетели на нов архитектурен Ренесанс, нещо, което да впечатли цялата система и да послужи като символ на новата Република. Всички фамилии в Републиката изявиха желание да помогнат кой с каквото може. Дори вече започваше да ни затруднява изборът между всички предложени средства, съвети и ентузиазъм.

Временната съдебна система изгради агенция, наречена Пойнт Уан^[1] и ѝ повери две задачи: осигуряване на сигурност за изпълнителната власт, както и събиране на информация за правителството като цяло. Ти Сандра постоянно твърдеше, че тези две задачи трябва да бъдат разделени, понеже в противен случай щял да се появи пети клон на властта: „Клон, занимаващ се с интриги и подкопаване на останалите четири“, както самата тя се изрази. Е, поне засега нещата вървяха както трябва.

В щабквартирата ни в Мени Хилс разговарях с Ти Сандра относно прекратяването дейността на нашето правителство и прехвърлянето на отговорностите му към новоизбрания кабинет.

Надявах се да продължа да работя съвместно с Олимпийците, поне докато не бъде създадено работещо Бюро за научни изследвания. Споменах ѝ нещо за подлагане на подобрене. Ти Сандра изрази искрен интерес в каква област на подобренията бих се навела да участвам (не че бях решила).

Президентът бавно се разхождаше пред монитора, който заемаше цяла една стена в президентския офис. Връзките с медиите бяха установени едва предния ден. Сега вече можехме да се свържем почти веднага с която част на Марс пожелаехме. Специално подбрани мислители претърсваха комуникациите на „ЛитВид“ и постоянно оценяваха настроението на планетата. Надявахме се да можем да купим подобни (макар и не чак толкова добри) системи и на останалите планети на Тройката, включително и на Земята.

Разговорът ни постепенно се насочи към предстоящите избори.

— Не сме чак толкова зле, мен ако питаш — каза Ти Сандра. — Виждала ли си листите?

Много кандидати се бяха натиснали в тези избори, само че съдейки по хода на предизборните им кампании, никой засега не се радваше на чак толкова голяма популярност сред населението на Марс.

— Да, виждала съм ги — кимнах.

— Ако се кандидатираме, със сигурност ще спечелим — продължи тя с дълбока въздишка.

Напрегнах се вътрешно.

— Сериозно ли говориш?

Ти Сандра се засмя и ме прегърна.

— И какво друго да правим? Да покажем на уважаемото гражданство нашите заместници и да се оттеглим по живо, по здраво по фермите си, откъдето да съветваме младите и неопитни политици какво да правят?

— На мен лично това ми звучи доста добре.

Ти Сандра изхъмка неодобрително.

— Вече си маркирала своята територия. Искат ти се да държиш Чарлз Франклин под око.

Хвърлих ѝ недоумяващ и шокиран поглед.

— Имам предвид, разбира се, да държиш под око работата му.

Рядко съм побеснявала толкова при думи, изречени от Президента, само че сега кръвта ми кипна.

— Това въобще не е майтап работа. Ако не е ръководена както трябва, това ще бъде най-голямата неприятност, с която някога ще ни се наложи да се сблъскаме.

— Знам — прекъсна ме Ти Сандра, вдигайки умиротворително ръце. — Потръпвам само при мисълта за това. Пък и не мога да се сетя за друг по-подходящ човек от теб, който да наглежда проекта. Но... Какво те кара да мислиш, че една сбирщина от напълно боси и тепърва прохождащи политици ще съумее да се справи със ситуацията?

— Е, ще им помагам, доколкото мога.

— Ами ако откажат помощта ти?

Тази възможност изобщо не ми беше хрумвала.

— Изборите до голяма степен са въпрос на късмет — продължи Ти Сандра. — Не сме доказали още, че знаем как да провеждаме избори на Марс. Най-деликатното време за това са преходните периоди, а в момента сме точно в такъв.

— Преходните периоди често се объркват още повече от лидери, които отказват да предадат властта — напомних ѝ аз.

— И се съсипват от лидери, които не знаят как да управляват — допълни тя.

— Какво искаш от мен? Да се кандидатирам заедно с теб ли?

— Аз до голяма степен съм зависима от теб — каза тя. — Плюс това... Обещавам, че ще ти предоставя възможността да се справиш с евентуалните проблеми, възникнали при Олимпийците. Ще е жалко да вложим всички тези средства и просто да седим отстрани и да наблюдаваме как вървят нещата.

Обмислих думите ѝ за момент. Не ме привличаше чак толкова възможността да бъда част от историята, тъй като винаги съществуваше и друга алтернатива — да въведе Марс в най-ужасяващия момент от неговата история. А и ако приемех предложението на Ти Сандра, щеше да се наложи да пожертвам допълнителна част от времето си с Иля; години от личния ми живот щяха да бъдат похабени нахалост. Само че Ти Сандра определено беше права. По-голямата част от кандидатурите се не впечатляваха с нищо. Ние поне имахме някакъв опит.

Трябваше да отхвърля настрана личните си съображения. Но къде щях да бъда най-много полезна? Надявах се да имам

възможността да предлагам експертна помощ и да се запазя от пагубното въздействие на изборните длъжности.

— Не изглеждаш особено ентузиасирана — подхвърли Ти Сандра.

— Направо ми е зле — признах си.

— Най-добрите лидери са тези, които най-малко се блазнят от идеята да управляват — заяви Ти Сандра.

— Не вярвам и на една дума от това — сопнах се аз.

— Но затова пък е добро като идея — отвърна спокойно тя. — С мен ли си или не?

Обмислих всичко мълчаливо. Ти Сандра стоеше спокойно и изчакваше най-накрая да взема решение. Висока и едра жена, чието присъствие изпълваше стаята и която обичах като родна майка.

След дълго мълчание най-накрая кимнах. Двете с Ти Сандра си стиснахме здраво ръцете.

Нямаше никакво съмнение — вече бях политик.

Най-доброто място за избор, покупка и инсталиране на „подобрения“ бе несъмнено Шинктаун. Консултирах се с Чарлз какво би било най-подходящо за мен и какво ниво бе необходимо за моите цели.

— Нещо по-дребно от минимислител — отвърна без колебание той, — но и по-силно от безплатно предлаганите по „ЛитВид“. Най-доброто в тази категория безспорно е разработеното от Маркус Прибилов, лицензирано от ОМ „Уа Минг“. Струва двеста хиляди Т-долара, но мисля, че мога да ти уредя отстъпка.

Попитах го защо той никога не си бе инсталирал „подобрение“.

— Не бих могъл да кажа, че не използвам подобни неща — отвърна Чарлз. — Само че „подобренията“ не са чак толкова добри, когато става въпрос за творческа работа. Прекалено са фиксирани и прекалено праволинейни.

За изминалите шест години Шинктаун доста се бе променил. Атмосферата на евтини развлечения, витаещи във въздуха, както и ароматът на студентска храна преобладаваха; само че архитектурата все още комбинираше всичко възможно най-лошо. Новият му район обаче се бе разраснал и се бе превърнал в цял квартал, който лежеше

на югозапад. Там понастоящем живееха студентите от факултета, предлагащ на младите марсианци нещо подобно на земното висше образование.

На Марс хората от доста време използваха „подобренията“. Първи бяха повлекли крак икономистите, последвани от математиците, физиците и социолозите. Само че в последно време не бе необходимо човек да е представител на определена професия, за да дойде в Шинктаун. Приходите от продажби на „подобрения“, благодарение на възпитаниците на МУС, през последните три години бяха скочили тройно.

Явно общественото настроение се променяше доста динамично. Марс все повече заприличваше на Земята; личното ми мнение бе, че след двайсетина години можеше и да ги настигнем.

Взех си малко отпуски и отпътувах за Шинктаун. Посетих офиса на Прибилов не без известно вълнение. Интериорът вътре бе в стил „Старозаселнически модерн“, който представляваше чистотата на архитектурата по времето на първите заселници, когато всичко е било крайно оскъдно, но с частичка едва ли не ирония. Харесвах този стил, само че в момента той с нищо не допринесе да се поуспокоя поне малко.

Една секретарка (човешко същество, а не робот, възрастна и с майчински вид) набързо ме подложи на бегъл медицински преглед и провери статистическите ми данни. След това бях тържествено ескортирана до вътрешния кабинет на доктор Прибилов. След като влязох, той се изправи, ръкува се здраво с мен и седна направо на масата, като ми предложи един доста удобен стол, осветен от кръг светлина. Останалата част от малката стаичка (включително и самият Прибилов) бе потънала в полумрак.

Докторът изглеждаше като човек на моята възраст, със строги черти на лицето, високо чело и тъмна матова кожа.

Привлекателен по някакъв странен ученически начин. Беше облечен в обикновен строг костюм и ботуши. Доста подозрително бе отсъствието на джобен компютър; несъмнено имаше такъв, само че беше имплантиран някъде в тялото му.

— Интересен избор сте направили, госпожо вицепрезидент — започна Прибилов най-сетне. — Не са чак толкова много политиците, решили да се подложат на „подобрение“. Преди, ако не ме лъже

паметта, не се интересувахте чак толкова от тези въпроси... Прекалено нахално ли ще бъде, ако ви попитам защо сега изведнъж се заинтересувахте?

Усмихнах се учтиво и поклатих глава.

— Всъщност проблемът е от личен характер.

— Не винаги подлагането на „подобрение“ от прост интерес е довело до нещо добро — поклати глава Прибилов. — По принцип интересът е хубаво нещо, но независимо от това се изисква значително количество мотивация, както и концентрация. Моделът, към който проявявате интерес... Никога не съм имплантирал подобен преди. Това е версия на „подобрение“, използвано масово от земянчетата, но доста рядко срещано тук.

— Защо толкова държите да узнаете мотивите ми? — попитах го аз.

— Това не е просто любопитство, госпожо Мейджъмдар — каза Прибилов. — Трябва да уравнилим менталното ви състояние с това на „подобриеното“, а пък и този модел действа най-добре с определен обхват синтактически компоненти. Мисля, че специално на вас би ви подходило...

— Взех решение още преди да дойда при вас — усмихнах се аз.

— Да, несъмнено е така. Но „подобриеното“ въпреки всичко изисква доста значително внимание. То е „агресивно“, както често се шегуваме помежду си. Някой дори би казал, че то се натрапва.

— И как точно става това?

— Ами първо, то ще модифицира визуално ангажираната част от мозъчната ви кора, като прекара директна връзка между математическото въображение и външната визуализация. Промяната не е винаги, само че ако задържите „подобриеното“ повече от три години и след това изведнъж решите да се отървете от него, периодът на адаптиране ще бъде ужасен.

— Пристрастяване — промърморих аз.

— Да, някои биха го описали именно по този начин. С „подобриеното“ ще започнете да мислите по леко различен начин. Ще започнете да подходите към определени неща малко по-аналитично. Дори социалните ви взаимоотношения изведнъж могат да ви се представят в нова светлина.

— Звучите така, сякаш моят избор не ви харесва чак толкова, докторе.

— О, не, няма такова нещо. Просто искам клиентите ми да разберат целия потенциал на „подобриенето“, както и ограниченията, които налага то. Ако мотивацията ви е задоволителна, „подобриенето“ ще ви върши добра работа. Но ако не е...

— Задоволителна е — успокоих го аз.

— Чудесно тогава. Позволете ми да ви опиша възможните нива. Това „подобриенето“ е стандартен размер, само че за разлика от обикновените „подобриения“, то съдържа в себе си множество помагачи за разрешаването на определени проблеми алгоритми. Това са концепции и уравнения за пряк достъп до паметта, както и невронни мрежи за мислене на най-високото възможно ниво. Е, няма да се превърнете изведнъж в гениален учен, но поне ще разбирате онова, за което гениите си говорят помежду си. Освен това ще разполагате с един чудесен инструмент за разработване на доста широк спектър от теми, свързани с теоретичната физика.

— Чудесно.

— Този модел ще бъде усъвършенстван, както помолихте, и в него ще бъдат включени последните разработки. Освен това винаги ще сте в състояние да смъквате безплатни ъпгрейди от външните мрежи. Дори сме в състояние да ви оформим абонамент за това.

— Добре.

Прибилов впи напрегнат поглед в мен за миг, след това продължи:

— Процедурата е безболезнена, разбира се. „Подобриенето“ се поставя в максимална близост до мозъка, обвито в подсилена хиперимунна обвивка. Около час след имплантирането връзките в мозъка ви ще са дело на нанонишките. Около двайсет и четири часа след операцията ще почувствате повишени способности... и със сигурност повече знания. Ще са ми необходими формуляри за пълно съгласие, подписани от вас, кредитният ви баланс и писмено обещание, че сте съгласна през първите десет дни след операцията да осъществяваме ежедневен контрол върху състоянието ви. „Подобриенето“ се нуждае от точно специфична Диагностика. Всичко, което ще трябва да правите, е да предавате по някоя от външните

мрежи доклад за състоянието си. Ако откажете, всички гаранции отпадат.

— Разбирам ви.

— Запазва се отношението доктор/пациент, разбира се — добави Прибилов.

— Разбира се.

— Кога ще желаете да осъществите процедурата?

— Колкото се може по-скоро.

— Чудесно. Всичко ще извърша сам. Удобно ли ще ви е утре в петнайсет часа?

На следващия ден, по-нервна от всякога, се върнах в Офиса на Прибилов и легнах по корем на удобната кушетка в мрачната стая. Ярък кръг светлина освети врата ми и до него изникна малък робот, който внимателно и грациозно нагласи гъвкавите си ръце върху главата ми.

Прибилов ми показа „подобрието“ — малко, тънко, мастиленочерно дискче, което едва ли беше по-голямо от един сантиметър в диаметър. Освен че върху повърхността му бе записан идентификационният номер на продукта, други очевидни белези нямаше. Преди да го имплантира, Прибилов го обви с тънка нанообвивка. Затворих очи и поспях около пет минути. Процедурата бе светкавична и абсолютно безболезнена.

Напуснах офиса на доктора, като се чувствах доста странно. Сякаш бях загубила някакъв друг вид девственост, сякаш бях предала тялото си, както и майка ми — тази, която ми го беше дала. Зачудих се дали да кажа за това, което току-що бях направила, на баща си. Иля щеше да знае, разбира се, а също и Чарлз, но дали трябваше да известявам когото и да било друг за промяната, настъпила в мен? След няколко часа се почувствах засрамена от глупавия си консерватизъм, но мрачното ми настроение не се подобри ни най-малко.

След това начинът, по който виждах света около себе си, започна да се променя.

* * *

Старите ми приятели, съветници и колеги започнаха да се завръщат в живота ми и да оставят свежи белези. Не бях виждала Даян Джохара цели три години, но компютърът ми бе получил съобщение от нея, докато бях в офиса на Прибилов. Свързах се с Даян по сателитната връзка, докато почиствах стаята си в Шинктаун, която бях наела.

Щях да мина покрай родната станция на Даян, МиСпек Муър, по време на една конституционална предизборна кампания. Там щеше да ме чака и Иля. След като се срещнем с репортерите на „ЛитВид“ щяхме да имаме половин ден и цяла вечер свободни. Двете с Даян се уговорихме да се видим на вечеря.

— Толкова е хубаво човек да те чуе отново! — възкликна тя. — Така се надявах, че ще ми се обадиш. Касея, какво направи ти!

— Е, не е чак толкова зле за човек, който и без това разсъждава твърде много...

Даян се засмя.

— Но за студент-радикал, който навремето се е борил срещу централистите?

— Да не би да си променила позициите си, Даян?

— Касея, толкова съм високопоставена сега. В момента работя в конституционния комитет на Маринър. Да не сме станали централисти? Възможно ли е това?

— Добре, тогава ще използваме друг термин.

— А, освен това съм и омъжена. И то по-различно от това, просто да си обвързан пред закона... Наистина. Преместих се в „Щайнберг-Лешке“. Промених религията си — вече съм новореформаторска юдейка. Ще те запозная с Джоузеф. Той е невероятен.

— Предполагам, че и ти ще харесаш Иля. Нещата наистина се промениха, Даян.

Уговорихме се за последен път и прекъснахме връзката. Отпуснах се в единствения стол в стаята, поставих стегнатите чанти с багаж в краката си и се замислих за природата на времето. Не бях чак толкова възрастна — бях само на петнайсет години, — но ако приемех, че времето е верига от запомнени моменти, направо бях стара.

Главата ми се изпълни с мисли за времето като движение, като арбитър на промените, като преносител и разпространител на

информацията; „Времето е това, което остава, след като нищо не се случва“; „Времето е разстоянието между тогава и сега“; времето съществуваше в някаква мъгла, създадена от многоцветни уравнения, отстъпчиво, несъществуващо за частиците без маса; за тях то беше вечност, а вселената представляваше гладко и право пространство като лист хартия...

Постепенно осъзнах, че това са белезите, че „подобриенето“ започва да се интегрира в мозъка ми, като организира области на споделена информация и възможности за осмисляне вътре в самото ми съзнание. Процесът беше безопасен — милиарди хора на Земята и няколко хиляди тук, на Марс (а някои, като Ориана например, бяха постъпили така по десетина пъти), се бяха подложили на подобни операции. Само че за мен усещания от този род бяха абсолютно непознати. Чувствах се едновременно хипнотизирана и спокойна.

Прекарах около час в онази мрачна шинктаунска стая, седнала в стола, усещайки лекото му движение насам-натам и гравитацията, осъзнавайки как натискът, оказан върху една стена, поражда аналогичен по сила и обратен по посока натиск от страна на самата стена. Преминах през мисли за ъгловата инерция като аналог на правата линейна инерция, размислих за това как се държи колело, подложено на сила, перпендикулярна на осите му, когато се върти и когато не се върти. Разбих на части всички системи и проследих как промените в тях се отразяват на системата като цяло.

Впила поглед в метаболичния килим, проследих във въображението си пътя на фотон, преминаващ през прозрачна нишка и го видях как постепенно забавя движението си. Видях всички възможни пътища на фотона през една евентуална пътека, минимум действие, възможно най-краткия път.

Цялата стая, мижава и бедно обзаведена, се превърна в непрогледна мъгла от сили, които запленаваха въображението по същия начин, по който въздейства и една зала, пълна с хора, събрали се на празненство. Зад външността на физическите взаимодействия (всичко, което някога бих могла да видя, докосна, помириша или по някакъв начин да бъда уведомена за него от сетивата си) лежеше странна многолика пустота, доста по-богата и по-особена от материята и енергията. В основата ѝ се намирах аз, подобна на някакво леко

петънце боя, поставено просто за да се забелязва... Въпреки това обаче виждах.

С усилие на волята успях да се измъкна от унеса си, изправих се, сграбчих кувара и заповядах на вратата да се отвори. Докато марширувах по коридора надолу, се опитах по някакъв начин да издигна бент пред това наводнение от вътрешни образи.

Дали Чарлз мислеше и виждаше нещата по същия начин през цялото време?

Републиканският информационен офис (РИО) ми бе уредил три интервюта за период от шест часа, първото от които започваше петнайсет минути след пристигането ми в Миспек Муър. Иля леко ме стисна за ръката, докато слизахме по стълбичката на совалката. От протеиновите ферми се носеше топъл и влажен полъх. Миспек Муър бе център на производство на протеинови полуфабрикати и въгледобив.

— Оставям те сама — прошепна той в ухото ми. — Мразя да бъда в центъра на вниманието.

— Благодаря ти — усмихнах му се. — Наслаждавай се на гледката.

Докато аз разговарях с репортерите, щяха да го разведат из фермите на Миспек Муър. Присъствието му тук бе също толкова формално и подвластно на традициите, колкото и моето, но въпреки това продължавахме да се преструваме, че Иля е над всички политически препирни.

Служителят на РИО, който ме придружаваше, ми представи двамата репортери от информационната агенция на Марс и на Тройката — скромна, но влиятелна фирма, филиал на „ЛитВид“, която наблюдаваше главно на същността на новините, а не на пикантерията. Преди ме бяха интервюирали единствено репортери на МТС. Споменът въобще не беше приятен.

Служителят на РИО, привлекателен младеж, обвързан семейно с ОМ „Клайн“, ескортира мен и репортерите до опразненото фоайе.

Репортерите бяха дошли от Северен Ноакис с движещ се със средна скорост влак — пътуване през кратеровите тунели, траяло осем часа. Може би затова не изглеждаха никак в добро настроение.

Седнахме на опърпаните кушетки. По-възрастният от двамата репортери постави компютъра си на масата между нас, с включени функции за предаване на глас и образ. По-младият — нервна млада жена с гъста черна коса — започна интервюто.

— Вашето временно правителство разполага с още два месеца, за да успее да примири „Кайлетет“ и останалите дисидентстващи ОМ с другите — каза тя. — От някои места се носят слухове, че „Кайлетет“ просто има нужда от стимул, както и че вие лично имате зъб на Ахмед Краун Найджър.

Повдигнах вежди и се засмях. След това обаче внезапно реших, че вероятно младата жена смята, че това е бил едва ли не непосилен опит за научна разработка.

— Господин Краун Найджър някога представяше интересите на Фрийчайлд Добъл и ръководеше затварянето на група студенти от марсианския университет в Синай. Предполагам, че имате предвид именно това?

Репортерката кимна. Очите ѝ бяха напрегнати.

— Все пак това бе преди доста време. Марс се промени, и то доста много. Аз също се промених...

— Но вярвате ли, че и Ахмед Краун Найджър се е променил? — намеси се вторият репортер и се наведе напред към мен. Почувствах се като мишка, обкръжена от соколи.

— Във всеки случай миروгледът му определено вече не е същия — отговорих.

— Значи смятате, че вие и вашето правителство ще сте в състояние да работите с него и да го уговорите да се включи наравно с останалите в кампанията преди изборите? — настоя репортерката. По-възрастният мъж сякаш ме слушаше внимателно и чакаше да настъпи и неговият час.

— Целта ни е поне частично убеждение. Никак не ни харесва да виждаме Марс разделен на части, и то без особен повод.

— Но от „Кайлетет“ казват, че временното ви правителство е ангажирано с проекти, които биха могли да застрашат стабилността в Тройката — обади се другият репортер.

— Никога не съм чувала подобно нещо.

— Това тук е било излъчено по мрежите на „ЛитВид“ — подаде ми той по-малък компютър. Прочетох написаното на монитора му

набързо.

— Свързвали ли сте се някога с Олимпийците? — попита ме репортерката.

— Не смятам, че аз съм човекът, който би трябвало да ви даде подобна информация.

— Как биха могли те да застрашат Тройката?

Засмях се.

— Нямам ни най-малка представа.

— Всъщност ние малко се поразровихме в миналото — продължи репортерката, — и открихме, че за известно време „Кайлетет“ е финансирал тези дисиденти. Учените се разпръснали нанякъде... най-вероятно в посока към МУС. В действителност сега са при вас... нали така?

— Явно в „Кайлетет“ знаят за това повече, отколкото ми е известно на мен — отвърнах аз. — Говорихте ли вече с Краун Найджър?

— Говорихме. С изключени камери. Неговото мнение е, че временното правителство се държи изключително глупаво и приканва Земята към доста сурови действия. Звучеше направо изплашен.

— Ако господин Краун Найджър желае да изрази мнението си по сериозен начин или да сподели което и да било от вижданията си за бъдещето, той би трябвало да се свърже директно с нас, а не посредством задочен диалог по мрежата.

Репортерката премигна и кимна.

— Краун Найджър никак не е глупав. Какво се опитва да направи той според вас?

— Не мога да си губя времето в догадки — отсякох. Хвърлих поглед към служителя от РИО и той набързо прекрати интервюто.

В малките станции като Миспек Муър нямаше метро. В едно раздрънкано такси, докато пътувахме през древните тунели и изпълнения с тежката миризма на мая въздух, служителят от РИО ме погледна предпазливо и попита:

— Според вас какво можем да очакваме в бъдеще?

— Краун Найджър се опитва да провали изборите — поклатих глава мрачно.

— Има ли още нещо, което РИО би трябвало да знае?

— Не и засега отвърнах аз. Облегнах се назад на твърдата и неудобна седалка и почувствах как „подобрението“ в главата ми потръпва. Спомените за брифингите с Олимпийците се смесиха с новото ми мислене. Извиках на екрана на компютъра си някои от документите, които Чарлз ми бе прехвърлил. Символите проблясваха в червено, зелено и пурпурно, сортираха се светкавично в паметта на „подобрението“ и след това започваха да ми изглеждат като част от собственото ми мислене. Независимо от удобството, този начин на възприятие не ми се нравеше все още беше незадоволително да притежаваш подобен суперинтелигентен експерт, прикачен едновременно както в съзнанието, така и в подсъзнанието ти.

Уравненията (които все още не бях проумяла напълно, понеже явно нишките на „подобрението“ не бяха проникнали чак толкова надълбоко) продължаваха да сочат към някакви неясни несъответствия. Притворих очи, опитвайки се да прогоня тези различия и да се концентрирам върху Краун Найджър. Но уравненията не изчезваха.

Имаше още нещо.

Поклатих глава и изругах полугласно.

— Добре ли сте? — попита загрижено служителят от РИО.

— Да, просто се замислих. — Това беше най-добрият отговор, на който бях способна в момента.

От последната ни среща Даян Джохара бе сложила няколко килограма, а изражението ѝ беше по-благо и по-мъдро, но въпреки всичко си бе същата Даян и ние се прегърнахме така, сякаш все още бяхме състудентки и съквартирантки, Джоузеф и Иля непохватно си стиснаха ръце и като всички мъже при запознанство взаимно се преценяваха. Апартаментът имаше три стаи и хигиенна ниша и дори и по стандартите на Миспек Муър беше бедно обзаведен, но бе уютно и спретнато украсен с кувертюри от семейството на Даян и ярки красиви картини от семейството на Джоузеф.

Даян беше облечена в дълга кадифена черна рокля и на главата си имаше тесен шал. Мъжете и жените, последователи на Нов реформаторски юдаизъм трябваше да крият главите си от погледа на Бога. Косата и бе навита на кок от едната страна и според мен така

изглеждаше много привлекателна и достолепна. Тя беше открила истинската си красота.

Толкова бях щастлива, че я виждам и мога да избягам от болезнено препускащите си мисли, че ми се искаше да заплача от облекчение. И наистина заплаках, развълнувана от подновеното приятелство. Джоузеф ни въведе в средната стая — кръгло помещение, широко около седем метра, с каменни стени, опасани с червени и черни ивици над изолацията. Иля веднага позна минерала и с Джоузеф си намериха тема на разговор — отлагането на окислено желязо в ранния период на Марс, промените в кислородоотделящите организми в древното Стъклено море и химичните отлагания след тяхното измиране.

Радвах се, че Иля и Джоузеф бяха намерили общи теми на разговор, за да не скучаят. Ние с Даян имахме много да наваксваме. Прекарахме приятно вечерта и седнахме да вечеряме. Очакваше ме приятна изненада, защото след повърхностните миризми и принизени очаквания, храната, приготвена от Даян и Джоузеф беше прекрасна. Поднесоха ни най-вкусната салата, която от месеци бях опитвала, от пресни зеленчуци и първокласен протеинов кейк, подправен с къри и намазан с пресен доматиен сок. Ядохме, докато усетихме, че повече не можем, но след кратък размисъл си взехме още по няколко хапки.

— Тук си имаме собствена ферма — обясни Джоузеф.

Когато погледнеш Даян, лицето му заспиваше от възторг. Май не бях виждала толкова влюбена двойка.

— Семейството на Джоузеф пък си има ферма от трийсет години — каза Даян и се усмихна на съпруга си.

Докато ги гледах и слушах, почувствах странна болка. Чувствата ми към Иля бяха дълбоки и ни беше добре заедно. По необходимост бяхме намерили начин да бъдем разделени, без да съсипваме връзката си. Съмнявам се, че Даян и Джоузеф са били разделени повече от няколко часа през целия си брак. Те бяха прекрасни.

Докато Иля и Даян разговаряха след вечеря, ние с Джоузеф изчистихме съдовете. В техния апартамент нямаше иконом и работи, защото живееха на принципа на простотата и разчитаха на собствените си умения. Джоузеф зададе няколко любезни въпроса за новото правителство. Отговорих му без затруднение, защото отдавна бях

свикнала с тях. После той се намръщи, остави последната чиния и се обърна към мен.

— Искам да ти кажа нещо. Даян не смяташе, че е важно, за да те занимавам, но аз имам друго чувство.

— О!

От различни места имаше запитвания дали териториите на „Щайнберг-Лешке“ могат да бъдат използвани за добив на минерали и за поставяне на дистанционни анализатори.

Това необичайно ли е? — попитах.

— Не... но не виждам смисъл.

— Защо?

— Всички искания са за земя, картотекирана преди двайсет години в Изследване на общите ресурси. Нови изследвания сега не са нужни.

Всеки на Марс виждаше крадци под леглото си. В канцеларията на президента пристигаха повече от сто предупреждения всяка седмица. Можех да го приема, ако единственият недостатък на Джоузеф беше прекаленото му безпокойство за Републиката. Любезно го насърчих да продължи.

Проследих исканията. Всички са от бивши владения на „Кайлетет“ и такива, с които „Кайлетет“ е имал договори.

— Бивши ОМ ли?

— Всички са се включили в Републиката. Никой от тях не е свързан пряко с „Кайлетет“... но... всички са... непряко.

— Това е интересно — казах, въпреки че ми се струваше абсолютно нормално.

„Кайлетет“ сигурно не желаше да привлече вниманието на правителството, което не подкрепяше, за да не получава отказ от ядосани районни губернатори.

— Поразпитах тук-там — продължи Джоузеф, докато затваряше съдомиялната и я включваше на първи цикъл. — Оказа се, че девет от всички десет района, с които „Щайнберг-Лешке“ има контакти, са получили такива предложения. Това е половината Марс. Хиляди места.

— Защо толкова много? — попитах, а вниманието ми се изостри.

Смятам, че те искат да открият залежи и преди изборите да предявят претенции към тях. Страхуват се, че след това законите ще

бъдат променени. Но аз съм учуден, защото на практика такава площ не може да се експлоатира.

— За принципа на барутния дим ли става дума?

Имах предвид стария подход да предявяваш претенции към много парцели с надеждата, че ще ти дадат един или два богати на залежи. Дори и „Ерзул“ беше пробвал тази тактика. Миньорството не беше леко начинание.

— Защо в толкова много безлюдни или изчерпани райони? Дали те знаят нещо за ареологията, което и правителството трябва да знае? Или пък моята фамилия?

Усмихнах се и поклатих глава.

— Ще проверя — обещах.

— Моля да ме извиниш, че говоря по работа, но винаги се вслушвам във вътрешния си глас.

— Някога бъркал ли си?

— О, често — засмя се той. — Аз се вслушвам в него, но не винаги правя това, което той ми казва.

Отидохме при Иля и Даян в малката дневна. Бях им благодарна, че разговорът беше ту за политика, ту за работа, но беше вежлив и те не проявяваха излишно любопитство. Наистина вече ми омръзваше да съм обществена фигура и копнеех за спокойствие. Иля разбра това и бързо измести разговора към темите за храната и фермерството. Даян ме наблюдаваше, когато Джоузеф се хвана да описва плановете на Миспек Муър за разширение. Казах, че ще отида до тоалетната, за да остана за малко сама и да помисля. Осъзнавах, че щеше да дойде време, когато още повече щях да ненавиждам ролята си на обществена фигура, в чието ухо някой винаги подшуваше нещо, чийто живот беше постоянно под наблюдение по „ЛитВид“. Нямах да мога да прекарвам със съпруга си време, равно дори само на половин брак.

По негласно споразумение с Иля бяхме отложили раждането на деца и знаех, че ако се присъединя към Ти Сандра и ние спечелехме, децата и истинският живот нямаше да ги има години наред.

Мислех си за любезния и откровен Джоузеф и за тревогите му за издълбаването на целия Марс, за хилядите потресаващи или глупави предупреждения, за безкрайните отговорности на тези, които представляваха народа. Те трябваше да вземат мъдри решения, а ако сгрешаха, което все някога щеше да стане, пак трябваше да се стремят

към доброто, което не винаги можеше ясно да се дефинира и не винаги щеше да има подкрепата на управляваните. Мислех си за смазващата политическа машина и започвах да се самосъжалявам.

Но бързо ми мина и след като наплисках лицето си, се върнах в дневната. Иля, който разбираше скритите ми мисли и чувства, потупа възглавничките на дивана до себе си и ме прегърна, когато седнах.

— Мъжете ни са добри, нали? — попита Даян.

Прегърнах Иля и се усмихнах, а Джоузеф се изчерви.

Две седмици, след като си сложих подобрение, свиках конференция с Олимпийците в Мени Хилс и споделих подозренията си, че не са ми казали всичко.

Не бях виждала Иля от една седмица. Кръстосвах Марс, ходех по кампании със или без Ти Сандра, ръкувах се и изслушвах сериозно хилядите доброжелатели, не обръщах внимание на тези, които извъръщаха глави и не искаха да ми подадат ръка, и си мислех дали някога ще се върна към истинския живот и дали ще мога да го позная, ако това стане.

Срещнахме се в кабинета на вицепрезидента, който току-що беше завършен. Кабинетът бе просторен, но не претрупан, и отговаряше на нашите вкусове.

Чувствах се зашеметена, докато наблюдавах събирането на всичките девет Олимпийци около масата, отрупана с пресни плодове и зърнени вкуснотии за закуска. За пръв път виждах Мичъл Масперо-Гамбакорта — едър и оплешивяващ, облечен в черно, с родословно дърво от малко марсианско ОМ в Хелас; Ю Лю — висок и атлетичен трансформант от Земята, който се бе присъединил към Олимпийците преди две години; Ейми Вико-Персоф от ОМ „Персоф“ — внушителна млада жена с решителни черти на лицето и тих, безстрастен глас; Дани Пинчър — мъж на средна възраст с приветливо изражение, който явно не отдаваше голямо значение на начина на обличане и маниерите. Чарлз седеше на отсрещния край на масата и когато им казах, че искам да прочетат отново записките и докладите си, лицето му остана спокойно и съсредоточено.

— Нещо, което е важно, липсва — заявих в заключение. — Не сте изплюли камъчето.

— Какво камъче? — попита Чарлз с намек за усмивка.

Мъчех се да намеря думи за онова, за което подобрението ме беше накарало да се замисля.

— Цяла канара — уточних.

В стаята беше тихо и никой не се осмеляваше да заговори. Прокарах скованите си пръсти по повърхността на масата пред мен.

— Вашите равенства предполагат нещо много повече. Разбрах го благодарение на подобрението. И ако това тревожи мен, със сигурност тревожи и хората на Земята.

— Никой там няма достъп до нашите данни — отбеляза Чарлз.

— Колко дълго може да бъде пазено в тайна откритие с такава значимост? — попитах. — Седмици, месеци? Сигурно е, че някой на Земята ще разбере, защото там има милиони много по-умни от мен.

— Може би след няколко години някой на Земята ще попадне на това, което ние вече знаем — каза Леандър, който очевидно не се чувстваше спокойно. — Много от нещата, които изучаваме, са плод на разсъждения...

— Не съм съгласен — възрази Ю Лю и протегна мускулестите си ръце над главата. — Изводите, както спомена вицепрезидентът Мейджъмдар, са ясни. Не трябва да бъдем прекалено предпазливи. Познавам много колеги от Земята и на тях всичко ще им е ясно много по-скоро, отколкото на нас ни се иска.

— Откъсване на съдбата — кимнах.

Чарлз яростно заклати глава.

— Забрави за това. То нищо не означава.

— Трябва да разкрием всичко на останалите и да ги поставим при равни условия — и Земята, и Марс, и Пояса — намеси се Чинджа Парк Амой. — Ще се чувствам много по-добре, ако можем да направим това.

— Вече сме взели решение по въпроса за тайната — каза Леандър, намръщен и разтревожен.

Той усещаше разделението в групата. Учените изглеждаха притеснени и дори уплашени. Чувствах се така, сякаш си бях навряла главата в гнездо на спящи стършели и ги бях събудила.

— Цяла канара, а! — обади се Масперо-Гамбакорта.

— Достатъчно! — тихо, но твърдо ги прекъсна Чарлз, който си беше върнал спокойствието или поне така изглеждаше. — Какво смяташ, че сме премълчали, Касея? — Той се наведе напред, с лакти

върху масата и се вторачи в мен, сякаш бях най-значимото нещо в света. — Вече имаш подобрение, кажи ни, какво е твоето мнение?

— Не се смятам за гений или че разбирам всичко, но...

— Толкова по-добре — кимна Чарлз. — Ще ни подсказеш какво биха си помислили другите, когато чуят за най-новите открития. А те скоро ще чуят. Кажи ни.

Не исках да оставям Чарлз да води разпита. Чувствах се като студент на изпит.

— Ако имате достъп до континуума на Бел, до всичко, което определя природата на действителността...

— Всички скрити променливи и нищо, освен тях — каза Неемия Ройс, но Чарлз вдигна ръка, за да не ме прекъсва.

— Какво друго можете да променят? — продължих. — Показателите за механичния момент, неговия ъгъл, въртенето, заряда... — махнах с ръка. — Въобще всичко. Какво друго можете да променят или контролирате?

— Не всички показатели са податливи на откъсване — уточни Чарлз.

— Така е — потвърди Неемия Ройс.

Чарлз едва забележимо наклони глава в знак на благодарност и продължи:

— Но ти си права и е интересно това, че направи сравнение с камъчето и канарата.

Усетих още по-голяма тежест в стомаха си.

— Подобриенето ти подсказва повече, отколкото можеш съзнателно да изразиш. И други имат този проблем. Мисля, че е в минус на създателите му. Това може и да се коригира в скоро време.

— Моля ви — настоях аз.

— Можем да проникнем в частицата и да откъснем показателя от отношението време-пространство. Можем да го променим и да преместим частицата.

— Къде да я преместите? — попитах.

— Където пожелаем. Тук обаче има проблем. Всъщност досега нищо не сме преместили. Защото — той погледна надолу — не можем да местим малки предмети. Не разбираме защо, но континуумът на Бел събира много позиционни показатели. Това има нещо общо със законите, които запазват енергията. Не можем да ги отделяме и нямаме

достъп до единични показатели или до малки групи такива, ако са част от неголеми предмети. — Чарлз облиза устни и ме погледна право в очите. — Но знаем как едновременно да откъсваме големи групи показатели. Точно сега не можем да приложим теорията и да преместим тази купа с ориз — каза той и премести с ръка купата на няколко сантиметра, — но повечето от нас смятат, че ако решим, можем да преместваме големи обекти.

— Колко големи? — попитах го аз.

— Параметрите се определят от големината и плътността. Най-малко такива, които имат плътност единица и са двайсет километра в диаметър.

— Готови сме да направим опит — включи се Леандър. В стаята се усещаше странно въодушевление. — Фобос е може би най-малкият обект, който можем да преместим. Централната му ос е двайсет и осем километра, а плътността му е два грама на кубичен сантиметър. Предлагаме да се отправим натам.

Гледах ги неவிждащо. Чарлз наклони глава и повдигна вежди, сякаш искаше да ми внуши идеята.

— За къде? — не разбрах.

— Всъщност към Тритон — отговори Чарлз. — Около Нептун е. Никой не предявява претенции към него, а и големината му е подходяща.

— Защо точно Тритон?

Чарлз посочи нагоре и каза:

— Заради летливите вещества. Можем да го преместим и да го разработим. Милиони години ще снабдява Марс.

— Можем да го поставим в орбита — обади се Масперо-Гамбакорта, — и да стържем от него лед. Снежинките ще се носят в атмосферата на Марс и тя след време ще се сгъсти.

— Или можем да го използваме като космически кораб и опитна станция — намеси се Леандър.

— А защо не и двете? — каза Ройс и изгледа колегите си като замислено момче.

— Всички сте мислили за тези неща — изгледах ги аз. — Защо не ни информирахте по-рано?

Ройс заговори пръв.

— Ние, разбира се, все още не сме правили опити. Искахме да знаем със сигурност, защото на всеки ще е трудно да повярва, че... преместването на нещо е възможно. Вярвам, че разбирате.

Бавно поклатих глава, по-замаяна от всякога.

— Значи наистина не съществува разстояние, пространство и време?

Дани Пинчър неочаквано се засмя.

— Работил съм върху откъсване на времето — каза той. — Разбира се, само на теория. Показателите са тясно свързани и са еднакво важни. Те са първопричината. Цялата система на дескрипторната логика е класическа система. Ако се вземе под внимание обаче само макроскопичната природа, се създават огромни усложнения. Цялото се опростява само при разглеждането на показателите.

— В крайна сметка — добави Чарлз, — е възможно цялото ни знание за вселената да се сведе до едно кратко уравнение.

— Ще допълним физиката — заяви Леандър, сякаш всичко вече беше сигурно.

— Но ако ще местите луна, откъде ще вземете толкова енергия? — попитах аз.

Дори и с подобрението не можех да извлека ясни отговори от равенствата в техните доклади.

— Енергията и векторните показатели, от които зависи нашето запазване, се свързват в увеличаващ се мащаб — обясни Чарлз. — Ако преместваме голям обект, черпим енергия от още по-голяма система. Ако например преместим Фобос, континуумът на Бел автоматично ще настрои показателите на всички движещи се частици в галактиката, като намали в незначителна степен общия механичен момент, ъгловия механичен момент и кинетичната енергия. В резултат ще бъдат намалени съответните качества на цялата галактика. Никой няма да забележи.

— Това е абсолютно сигурно — кимна Ройс. — Трябва да местим напред-назад хиляди звезди, за да се забележи някаква разлика.

— Изглежда прекалено лесно — казах. — Можем ли на практика да местим звезди?

— Не — отговори Леандър. — Смятаме, че процесът има горна граница.

— Горната граница според нас е две трети от земната маса с каквато и да било плътност — обясни Ройс. — Но може да е само временен проблем.

— Някои от нас смятат, че това е абсолютния лимит — обади се Чинджа Парк Амой.

Дани Пинчър и Мичел Масперо-Гамбакорта вдигнаха ръце в знак на съгласие.

— Можете ли да направите това с наличната техника? — попитах ги.

Олимпийците погледнаха към Чарлз, който трябваше да говори за последно.

— Трябва да се увеличи капацитета на мислителя и ние вече работим върху това. След няколко седмици „Гарсис“ ще създаде нови мислители. Можем да го направим най-късно след няколко месеца. Ако въобще е възможно.

— Можете ли? — настоявах.

— На теория това не е по-трудно от превръщането на материята в антима́терия — отговори Чарлз. — Но не можем да го направим от разстояние. Трябва да сме върху обекта, който местим.

— Можете ли да го направите?

— Да — отговори той, със същия остър тон, с който аз зададох въпроса.

— Бихте могли да преместите Фобос?

— Ако ни кажете, бихме могли да преместим Марс — заяви Чарлз и ме погледна предизвикателно.

През следващата седмица това, което Олимпийците ми бяха казали, се процеждаше надолу към умствената ми основа, захранвано от постоянния поток на факти и интерпретации, осигурени и разработени от подобрението. Официалните ми задължения ме разсейваха, но започвах да разбирам значението на откритието, безспорните факти, вероятностите, възможностите и... нереалните неща.

Нямаше нищо невъзможно.

Нощем, докато лежах сама — или както се случи веднъж тази седмица, до Иля, след като бяхме правили любов, — размишлявах за хилядите неща, които исках да кажа на Чарлз. Първо се сецах за ядни

думи заради предателството, което и по-рано бях преживяла. Защо сега и защо точно аз? Защо се падна на мен цялата тази отговорност?

После идваха ужасяващите мисли. Какво би направила Земята, ако разбереше, че Марс е постигнал такъв напредък? Чарлз, ти можеш да спускаш луни върху Земята.

Ние можем. Нищожният, незрял, нестабилен Марс. Те ни нямаха доверие. Ако знаеха или ако научеха, щяха да се опитат да ни спрат. Можеше дори да откажат да преговарят. Не можеха да си позволят да бъдат предпазливи и да чакат политическото ни съзряване.

Всички тези възможности съществуваха и преди, когато в политическата игра участваше само откритието за материята и огледалната материя. Сега напрежението ставаше много по-голямо. Назряваха невероятно напрежение и невероятни сили.

Подготовката за изборите продължаваше. Временното правителство работеше по закрит бюджет, според който средствата се разпределяха само по лична преценка на президентството и който не можеше да бъде известен на никой друг, освен на един комитет в Конгреса, който все още не беше сформиран.

Това положение беше заложено в конституцията само за извънредни ситуации, каквато в настоящия момент не беше обявена. Аз убедих Ти Сандра, че се налага да се възползваме. Този бюджет ни осигури средства за построяването на голяма лаборатория в Мелас Дорса, където се правеха проучванията за конструирането на по-съвършенствани версии на генератор за огледална материя. Щяхме да финансираме и преобразуването на малък стар товарен кораб от клас Д, конфискуван от правителството за неплатени орбитални такси.

Корабът стана проекта-галеник на Олимпийците. Те го преименуваха на „Меркурий“.

Когато четири седмици преди изборите се срещнах с Ти Сандра, за да започнем кампанията си, тя ме попита за „Меркурий“. Качихме се на совалка от Сирия за Икария, за да започнем голямата обиколка.

— Приятелите ти си имат играчка — каза тя, след като заехме местата си и роботите ни донесоха чай.

— Така е. Скоро ще започнат изпитанията.

— А ти знаеш ли те как се справят с играчките?

През последните седмици беше отслабнала и не изглеждаше толкова жизнена. Когато разговаряхме, рядко ме гледаше в очите.

— По-добре от мен преди — отговорих.

— Удовлетворява ли те споразумението? Аз не можах да намеря време да го разгледам. Доверявам се на теб за това.

— Споразумението е добро.

— А сигурността?

— Осигурена е, ако мога аз да дам оценка.

Ти Сандра кимна и въздъхна:

— Когато ми изпрати новата информация, ми се искаше да се откажа от кампанията.

— И на мен. Имам предвид, че и аз така се чувствах.

— Но не се отказа.

Поклатих глава.

— Най-ужасното е, че всъщност не вярвам на това — призна тя.

— А ти?

Помислих, преди да отговоря, защото исках да бъда абсолютно искрена.

— Аз вярвам.

— Тогавя сигурно разбираш какво точно правят.

— Голяма част.

— Завиждам ти. Но аз няма да си сложа подобрение, освен ако ти не поискаш. Мислиш ли, че трябва?

Познавах Ти Сандра и знаех, че постоянно ще я дразни. Тя действаше не толкова според точните факти, а според вътрешното си убеждение.

— Не е необходимо — казах.

— Ще се осланям на теб — предупреди ме тя. — Ако се появят неприятности, ти ще бъдеш моя опора и мой гръб.

— Разбирам.

Ти Сандра погледна през прозореца и за пръв път от началото на пътуването лицето ѝ се успокои и тя въздъхна дълбоко.

— Господи, Касея, можем да направим от Марс рай. Можем да направим всичко, което искаме, за да стане животът по-добър не само за марсианците. Можем да станем богове.

— Все още сме деца.

— Това е клише. Винаги ще бъдем деца. Там някъде сигурно има много по-стари и по-напреднали цивилизации. Те знаят за тези неща и могат да ни научат как да ги използваме разумно.

Поклатих глава със съмнение.

— Не вярваш ли, че има по-велики цивилизации?

— Това е хубава вяра — отговорих. Преди няколко седмици сигурно бих се съгласила с нея.

— Защо вяра? — попита тя.

— Не мога да си представя, че хиляди други знаят това, което знаем ние. Галактиката би приличала на натоварена магистрала. Какво ще можем ние след сто години? Да преместваме планети и да променяме звезди?

Ти Сандра помисли и каза:

— Значи действително мислиш, че сме сами?

— Изглежда ми много вероятно.

— Това е дори по-страшно. И означава, че не можем да се смятаме за деца. Ние сме най-добрите и най-умните.

— Единствените — добавих аз.

Ти Сандра се усмихна и поклати глава.

— Скъпа моя съмишленичке, трябва да ме ободряваш, а не да танцуваш върху бъдещия ми гроб. Може ли да си говорим за нещо по-весело?

Тъкмо щях да ѝ разкажа за инсталираните в Мени Хилс градини, когато тя предупредително вдигна пръст и извади компютъра от джоба си.

— Първо искам да ти дам някои обяснения за „Кайлетет“. Пропуснала си по новините някои искания за парцели.

— Така ли?

— Посъветвала съм всички райони да им отказват. Няма причини да не накараме Краун Найджър да се гърчи и да се безпокои, че ще бъде изхвърлен отвсякъде.

— Бихме ли могли напълно да ги отстраним от ресурсите?

— Искаш политически решения, а все още не си избрана.

— Ти очевидно вече си помислила за това.

— Добре де, след изборите, когато всичко се стабилизира, и разбира се, ако ни изберат, ще се отнасяме към дисидентите като с външни сили със своя собствена територия. Правителството обработва

исканията на „Кайлетет“ и другите ОМ, преценява изгодата и обсъжда данъците и таксите, които трябва да се плащат. Но няма да ги лишаваме от нищо, от което имат нужда.

— Те едва ли имат нужда от парцелите, които искат.

Ти Сандра затвори очи и мрачно се усмихна.

— Губернаторите са подозрителни и без ние да ги подстрекаваме.

— Може би искат да проверят отношенията ни с губернаторите — предположих аз.

— Краун Найджър разполага с по-добри начини за това.

— Така че ние не знаем какво е намислил той. — Аз поне не знам — отговори Ти Сандра.

От няколко седмици не бях чувала нито дума от брат си. За един марсианец, възпитан в странния етикет на фамилията при прехвърляне към друго ОМ — за смесването на фамилната преданост и бизнес тайните, това не беше нищо обезпокояващо. „Кайлетет“ беше в неразбирателство с едно ново и много по-голямо семейство — правителството. Не очаквах от Стан съществена подкрепа, а най-добрият начин за него да не се държи неуместно беше да мълчи.

Но той не бе разговарял и с баща ни. Стан беше грижовен син и се разбираше с него много по-добре от мен. Знаех само, че е добре и че нито той, нито Джейн имат неприятности.

Кампанията поглъщаше цялото ми внимание. Живеех на совалките или в набързо приготвени хотели или пансиони, заобиколена от охраната на Пойнт Уан и от умовете и шаманите на марсианската политика, които бяха наши съветници и бързо напредваха в материята.

Начело на личното ми звено за охрана беше внушителен мъж на име Денди Брейкър^[2]. Името отговаряше на телосложението му. Имаше широки рамене, огромни ръце с дебели пръсти и късо подстригана светлоруса коса. Денди не изглеждаше на място сред губернаторите и първите хора в републиката. Той почти не се отделяше от мен. За щастие с Иля се разбираха отлично. Денди винаги беше готов да задава въпроси за ареологията, а Иля — да му отговаря.

Марс не можеше толкова бързо да създаде собствени мислители, които да заменят всички земни мислители. От тях криехме всякакви новини по проекта за откъсването и поемахме минимален риск.

Наш координатор за кампанията стана един от мислителите на Мейджъмдар — Алис Две. Беше удоволствие отново да работя с нея. По време на безкрайните полети от станция до станция с Ти Сандра, часове наред разговаряхме с Алис.

Тя избираше програмата за нашите появявания по демографски принцип и в зависимост от мястото за изборите. Кацахме на малка северна станция, срещрахме се с шейсет-седемдесет отрудени, раздвоени и резервирани подводни берачи, Ти Сандра показваше твърдото си, но майчинско отношение и след няколко часа излитахме, за да минем през половин дузина благоденстващи лантанидни мини в Амазонис или Аркадия. По време на последната кампания най-трудно се бяхме справили с малките обединени ОМ в Тера Сиренум, които бяха под силното влияние на главния ни опонент.

Кампаниите на нашите опоненти бяха агресивни и дори много язвителни, но марсианците все още бяха твърде добре възпитани, за да провеждат непочтена политика. Все пак всички бяха чели за президентските кампании през двайсети век в Съединените американски щати и някои от опонентите ни взеха основните идеи от майстори като Ричард Никсън и Линдън Джонсън. Според мен и Джонсън, и Никсън бяха трагично възмутителни и предпочитах импровизирания стил на кандидатите от Икономическия съюз в Прибалтика през двайсет и първи век.

Всъщност праха, който младите марсиански политици хвърляха, работеше за нас. Опонентите ни се изяждаха един друг и почти не се нахвърляха върху нас заради положението на Ти Сандра като Майка на републиката. След дебатите и другите срещи рейтингът ни за изборите постоянно се вдигаше.

Непрекъснатите пътувания ни изтощаваха. Насаме Ти Сандра изказа желание Чарлз и хората му да намалят размерите на обектите, които можеха мигновено да преместват.

— Аз съм огромна — каза тя, — но не чак толкова много, а ние имаме нужда от почивка.

До почивка така и не се стигна.

В малкото ми свободни минути всеки ден работех върху математическите тестове и видеоматериали по мрежата и свалях допълнителни описания. Алис разработи програма за по-бързо

усвояване на функциите на подобрението, което и без това работеше достатъчно бързо. Това, което по-рано ми изглеждаше уморително и относително, се превърна в увлекателна игра, много по-подредена и предизвикателна от политиката. Потопих се дълбоко в доказаната теория за потока на данните, взаимодействието на невралните елементи, преобразуването на информацията в знание и приложих същите умозаклучения, които Чарлз и Олимпийците бяха използвали във физиката. И всичко това в свободните часове, когато изпадах в унес до спящата Ти Сандра или наблюдавах тъмния Марс да се стели като одеяло под обсипаното с брилянти небе. Равномерният глух шум при издигането на совалката ме докарваше до състояние, в което се превръщах в числа и графични изображения.

Не можех да разбера в линеарен модел обаче как Чарлз бе направил скока от теорията за потока на данните до природата на континуума на Бел, Колкото повече неща разбирах, толкова повече се удивлявах на постигнатото от Чарлз. То ми изглеждаше свръхестествено.

След този скок не беше толкова учудващо, че можем да местим светове, да общуваме мигновено и да виждаме създаването на една парадигма след смъртта на предходната. Дескрипторната теория се роди в мен и пусна корени към всички необясними неща във физиката, елиминирайки противоречията и безкрайностите в квантовата механика.

Когато ми останеше време, се срещях с Иля. Екипът от Сайан Сълси бе приключил огромния изпитателен купол, предназначен за първия голям опит с непокътната циста-„майка“. Иля заведе Ти Сандра и мен на пътешествие така, както беше направил по-рано и с някои други двойки кандидати.

— Трябва да се подсигурия от всички страни — подхвърли той и ми намигна. — В политиката нищо не е сигурно.

Под купола от пет акра сивият леден прах падаше бавно на повърхността и образуваше прашни петна върху цистите долу. Досега не се бе получило нищо друго, освен слуз с няколко силикатни форми в нея, които приличаха на шуплите на гъба. Изследователската група на Иля беше оптимистично настроена. От контролната зала ги наблюдавахме как изменят условията под купола, като превръщаха

сивия леден прах в кален дъжд, после в сняг, а след това променяха концентрацията на минералите и атмосферните газове.

— Искаме да триумфираме в деня на изборите — обясни Иля на Ти Сандра, — и да засенчим победата ви по „ЛитВид“.

Ти Сандра кимна напълно сериозно.

— Вих предпочела да съм на вашето място — каза тя.

— Моля те — обърнах се към съпруга си, — никакви шеги за израстващите марсиански гласоподаватели.

— Нищо не съм искал да кажа — възрази Иля.

Ти Сандра го изгледа с широко отворени очи и стиснати устни.

— Не я слушай. За нас всяко нещо е помощ.

Цистите лежаха върху червения пясък като огромни назъбени черни яйца. Сенките от подпорите на купола образуваха вълнички върху повърхността. Около нас се носеше тънкият призрачен звук на инструменталната инкубационна техника. Старият Марс е снесъл навсякъде яйца, мислех си, докато се приготвяхме за отпътуване. Трябва да намерим правилната комбинация. Прегърнах и разцелувах Иля и последвах Ти Сандра. В тунела към терминала на совалката бяхме оградени от охраната и двама въоръжени работи.

Нямаше да се видим до нощта преди изборите. За последен път видях Иля на парапета към терминала, заобиколен от охраната, която пътуваше след нас. Той махаше в нашата посока, но изглеждаше разсеян. Чувствах прилив на топлина при мисълта за неговото търпение и красота. Спомням си, че целувката ни беше дълга, защото знаехме, че седмици няма да се видим.

Само от две години мой съпруг.

Мой съпруг.

---

[1] Point One (англ.) — Точка Едно, Член Първи. — Бел.пр. ↑

[2] Break (англ.) — чупя, троша. — Бел.пр. ↑

ЧАСТ ПЕТА

2184 Г.,

МАРСИАНСКА ГОДИНА 60

В потъналата в полумрак стаичка за дебати Ти Сандра и най-близкият ѝ опонент Рейф Олсон от Коперник се бяха изправили зад подиуми, целите покрити със златисти петна. Ти Сандра огледа приятелски насъбралата се аудитория, като постоянно се усмихваше и кимаше с глава. Дебатите се провеждаха в МУС и се предаваха пряко за цял Марс. Три милиона пълнолетни марсианци наблюдаваха лоялно въпросната церемония. Това представляваше една десета от процента част от аудиторията на най-гледаните предавания по „ЛитВид“ на Земята.

Събитията на Марс бяха тривиални, що се отнася до стойност, но доста значими от емоционална гледна точка. Сигналите на „ЛитВид“ вече тръгваха по външната мрежа, снабдени с текстови коментари по цялата Тройка. Марсианската предизборна кампания беше значителна новина за всички — първият истински изпит, положен от един свят/нация, тъй като всичко останало представляваше раждането му и израстването му.

Криво-ляво преминах през дебатите с моите опоненти и мисля, че се справих доста задоволително. Само че на цял Марс нямаше човек, който да може да се опре на Ти Сандра. Беше израснала в политическо отношение с такава грациозност и стил, че се чудех дали въобще на света ще се появи някой, достоен да я замести. Тя поемаше с невероятна гъвкавост всички напрежения и ги отхвърляше настрани небрежно, като по този начин силата ѝ дори ставаше по-голяма.

Олсон беше тих и ефективен. Явно бе наясно с това, какво иска и какво може. Често ми хрумваше мисълта, че вероятно той щеше да е много добър президент. Може би беше по-мъдър от Ти Сандра. Само че лидерството никога не произтичаше единствено от мъдростта.

Олсон се бе подложил на най-малко три подобрения (или поне ние знаехме за толкова) — две социални и едно техническо, но въпреки всичко не можеше да се мери с Ти Сандра по инстинкт и стил.

Бях седнала на първата редица. Отляво на мен седеше Денди Брейкър, а отдясно — ректорът на МУС, заедно с жена си. Зад нас бяха насядали около хиляда студенти. Ситуацията изглеждаше направо древна — сякаш се развиваше преди столетия: много демократична, много хуманна, едно съревнование между най-доброто, което можеше да предложи Марс.

Ректорът, Хелмут Франкел, потупа ръката ми и прошепна в ухото ми:

— Един червен заек сигурно е много горд, нали?

Съгласих се с усмивка. Знаех, че Иля ни гледа в момента; чувствах се невероятно близо до него. Знаех, че и Чарлз по всяка вероятност ще ни гледа. Игричките започваха.

Мислителят на МУС, Маршал, който бе инсталиран преди две години, имаше образ на солиден марсиански университетски професор, около двацет и петгодишен на вид, но въпреки това в косата му имаше тук-там сиви петънца. Изображението се поклони пред аудиторията, която го аплодира учтиво, след това към сцената и накрая започна:

— Президент Ерзул, претендент Олсон, получих множество въпроси от гражданите на нашата млада република — както хора, така и мислители — и ги изследвах внимателно, за да отделим онези проблеми, които явно ги вълнуват в най-голяма степен. Първо бих искал да попитам претендента Олсон как вижда политиката на Републиката, касаеща износа на високи технологии като нанодизайна например?

Олсон дори не се и замисли:

— Тройката трябва да се отнася с Марс като с пълноправен икономически партньор и да не налага никакви ограничения върху високите технологии. Макар че икономическото ни положение спрямо основния износител на нанодизайн — Земята — не е особено добро, аз вярвам, че независимо от това имаме морално преимущество като дете на един свят — наша родина. Защо ѝ е на Земята да не се отнася с нас като с пълноправен партньор, взимайки предвид едно евентуално

бъдещо обединение на цялата Слънчева система в един общ алианс от суверенни държави и светове, събрани под шапката на една обща цел?

— А въпросната обща цел ще бъде така нареченият „Наплив“ — крачка напред към завоюването на звездите?

— Погледнато в дългосрочен план — разбира се. Лично аз споделям вярата на земните правителства в необходимостта от едно евентуално разширение. Само че пред нас стоят и други цели, които са далеч по-важни и неотложни, и сред тях се нареждат отварянето на вратите пред всички научни и технологични открития, като по този начин се премахне неравенството в техническо отношение.

Олсон не знаеше кой знае колко (ако въобще знаеше каквото и да било) за Олимпийците, следователно имаше предвид оплакванията на Марс от ограничения достъп на планетата до земните технологии. За мен обаче това твърдение беше доста попресилено.

— Президент Ерзул, какъв ще бъде вашият коментар върху отговора на претендент Олсон?

Ти Сандра постави ръце върху подиума и изчака известно време. Няколкосекундната пауза бе доста многозначителна. В политиката винаги има голяма доза шоу. Ти Сандра никога нямаше да отговори прибързано или прекалено елементарно.

— В момента няма нация или политическа сила, която да разглежда нещата в дългосрочен план от позицията на алтруизма. Следователно нямаме повод да очакваме Земята да се държи с нас като майка към детето си. В края на краищата имаме своя планетарна гордост, наши собствени преимущества и достойнства, собствени стоки и изобретения, които бихме могли да предложим. След време това ще изиграе значителна роля. Трябва да израснем и да се превърнем в достойни конкуренти, трябва да си извоюваме място в Тройката, без да се налага да разчитаме за това на „подаръци“ или „услуги“. Другите може и да изпитват необходимост от нови завоевания, но Марс сам по себе си е значително завоевание. Можем да се развиваме и ще се развиваме, докато достигнем собствената си зрелост във време, когато ние решим.

— Но не би ли следвало Тройката да ни третира като равни, като се имат предвид историческите връзки, които ни свързват? — попита Маршал.

Ти Сандра се съгласи, че това би било добре, но добави:

— Ние възнамеряваме никога да не се намесваме в развитието на Земята или на който и да било член на Тройката. Всичко, което искаме в дългосрочен план, е Тройката да не застава на пътя ни и да не ни пречи по никакъв начин. Приветстваме икономическите връзки, посрещаме с разтворени обятия всички възможни форми на отворена търговия, само че не можем да разчитаме на неприемливи очаквания или емоции.

Останаха ѝ около трийсетина секунди от полагащото ѝ се за отговор време. Тя ги използва, за да доразвие мисълта си:

— Марс е една богата пустош, покрита със станции, в които живеят сурови, издръжливи и разкошни хора. Израснахме като независими фамилии, сътрудничехме си и помагахме на всички останали живи, търгувахме помежду си и споделяхме всичко, за да просперираме. Според лично моето убеждение това е част от естествения ход на нещата: добро, разменяно между равни, а не постоянни съревнования. За да контролира балансите и да запълва възникващите пукнатини и празноти, които не могат да се оправят от само себе си, е необходимо едно силно и справедливо централно правителство. Успехът на марсианското правителство зависи от това, дали то ще успее да не ограничава и скована най-великите ни сили, а да им позволи те да се съберат в едно и да паснат едно към друго в някаква величествена интелектуална схема, която няма да има аналог в досегашната човешка история.

Ректорът Франкел се наведе към мен и прошепна:

— Брилянтно твърдение и перфектно заключение! Надявам се, че в действителност тя не вярва във всичко, което изрече.

Образът на Маршал се извърна към Олсон.

— Правителството на президент Ерзул вече доказва, че е доста ефект ефект ефект иф... ек...

Образът изведнъж рязко застина, след което премигна и изчезна. По мониторите на „ЛитВид“, разпръснати из цялата зала, преминаха хаотични вълнообразни линии. Не след дълго и те изгаснаха. Нисък шум, излязъл от озвучителните тела, премина из залата, след което бавно заглъхна. Чух как до мен Денди скочи незабавно на крака, хвана ме за рамото и на практика просто ме издърпа от стола. На сцената двама бодигардове и един робот светкавично обкръжиха Ти Сандра,

друг бодигард пък се насочи към Олсон. Светлините в цялата зала изгаснаха.

— Лягай долу! — прошепна рязко Денди. Коленичих на земята до него. Залата се изпълни с развълнувани гласове, някои дори изпищяха. Усетих как тялото ми се изплаши, още преди дори мозъкът ми да реагира подобаващо.

Денди ме побутна напред и запълзяхме на ръце и колене. Той ме прикриваше с тялото си като някакъв свръхгруб любовник, докато и двамата не се озовахме под прикритието на стълбището. Чух Ти Сандра някъде зад себе си.

— Тук ли си, Каси? — попита ме тя.

— Тук съм — отвърнах.

— Тихо! — заповяда Денди.

Близо до нас премигна светлината на фенерче. Един от охраната се мъчеше да прочете написаното върху малка метална пластинка, прикрепена към парапета близо до началото на стълбището. Шефът на охраната на Ти Сандра, Патси ди Ворно, жена с невероятно остри черти на лицето и с доста внушителни мускули, плесна нещо, което на пръв поглед наподобяваше глина за моделиране, върху ръката ми. Изпищях, защото то бързо се разпростря и покри тялото, врата и главата ми, като разроши косата ми и я притисна доста болезнено. Добре, че поне ми остави дупки, през които да дишам и да виждам какво става наоколо. Ди Ворно обви подобно нещо върху двете ръце на Ти Сандра. Сега вече бяхме покрити с чувствителна наноброня. Въпросното покритие бе доста интелигентно и мобилно: то чувстваше приближаващата се опасност и ни покриваше с непробиваема обвивка със скорост като на съкращаващ се мускул. По този начин всяко приближаващо се към нас бързо чуждо тяло щеше да бъде взривено, за да бъде спряно. Това пък ни правеше опасни за всички около нас.

Охраната изръмжа само няколко думички, в резултат на което двете с Ти Сандра бяхме повлечени към стълбите като чували с картофи. Стигнахме до някаква малка стаичка, очевидно използвана за склад. Бодигардовете ни притиснаха към стената и осветиха с фенерчетата си всяко едно кътче. Между стените се разнасяха кодираните реплики, разменяни между тях, подобни на полудочути шепоти между изплашени до смърт деца.

Никой не дойде след нас. Четирима бодигардове и два робота набързо обезопасиха стаята, като залепиха по стените сензори и извадиха оръжията си. Оказа се, че роботите са доста по-тежко въоръжени, отколкото си мислех — в тях имаше автоматични оръжия, късообхватни електронни лъчи и селективни биошокови уреди, които можеха да отблъснат всяка армия от нападатели, били те хора или животни.

Прегърнах Ти Сандра. Тя отвърна на прегръдката ми. Броните ни изскърцаха като гума. Едва тогава осъзнахме, че в стаята освен нас беше и Олсон. Ти Сандра го изглежда шокирано, след което прегърнахме и него.

— Какво, да го вземат мътните? — попита с треперещ глас Олсон. Явно се чувства неудобно, понеже ни отблъсна.

— Повреда в електрозахранването — предположи Ти Сандра. Зад нея един от охраната поклати глава, осветен от фенерчето си. Сянката зад гърба му отвърна с още по-внушителен жест на отрицание.

— Не, мадам — намеси се Патси ди Ворно, която в този момент влезе в стаята. — В сгради като тази електрозахранването никога не прекъсва. Мислителят сдаде багажа. Целият резервен контрол си замина с него. Подобно нещо никога не се е случвало. Всичко това е предварително планирано.

— О-о-о... — зяпна Олсон и остана с отворена уста.

Мозъкът на Патси (в който между другото имаше инсталирано скоростно подобрение) заработи на бързи обороти и тя започна да нарежда:

— Сега закарайте совалката си някъде, където никой няма да знае. Рискът, ако ни атакува непознат екип...

— Или ако станем жертва на саботаж — вметна Денди Брейкър. — Трябва да се разделим. Претендентът може да послужи като отвличаща примамка.

Ченето на Олсон увисна с още няколко сантиметра.

— Съжалявам, сър — продължи Денди. Лицето му беше каменно, а очите му представляваха две блестящи цепки. Не виждах почти нищо, с изключение на суровобелите тухли и обсипаното със звезди небе.

— Поели сте задължение... — започна Олсон, но собственият му бодигард го прекъсна:

— Сър, имахме предвид, че ще измъкнем и вас. Брейкър искаше да каже, че всеки „отбор“ ще се измъква поотделно. Ще тръгнем в три лъча. — Той вдигна ръка и ние отново бяхме изतिकани в коридора. От аудиторията продължаваха да се чуват викове и загрижени гласове.

— Не се безпокойте, госпожо — ми каза Брейкър. — Няма да се стреля и няма да се дава сигнал за атака.

— Внимавайте със стените — посъветва ни друг бодигард. — Може да има наноотрови или автоматични оръжия. Всичко е възможно.

— Кой би могъл да ни напада? — попита Ти Сандра със зачервено лице. Масивната ѝ фигура се бе превърнала в уязвимост и слабост, защото беше идеална мишена.

— Точно това няма значение сега, госпожо президент — отвърна бодигардът.

— Ако отново ме хванеш за задника — обърнах се аз към Денди, — надявам се, че ще имаш сериозни намерения.

Той ме погледна занемял от учудване, ухили се и кимна:

— Извинете, госпожо.

До мястото за излитане на совалката стигнахме през задното ниво и бързахме, заобиколени отпред и отзад с бодигардове и роботи.

— Господи, не искам да преживявам това — изпъшка Олсон, преди да се разделим и после единственият му бодигард го изтика към тунела на влака.

— Госпожо, за вас има друга совалка — каза ди Ворно. — Късмет, Денди.

До втората совалка ме придружиха Денди, Джак и един робот. Знаех, че екипът пътува винаги с две совалки, но до този момент не бях виждала втората. Тя беше скосена, бърза, снабдена с оръжия, но не предлагаше много удобства. И тогава Денди направи нещо, което ме потресе — извади малък пакет от джоба си, отиде до декоративния фонтан на гарата, разкъса опаковката и изсипа съдържанието над водата. Материята бързо се изду като бухващо тесто. От нея се показа малък механичен прожектор и бързо ме оцвети в червена светлина. Нещото набъбваше сред водата около фонтана и скоро оформи ръце и крака. На краката му вместо пръсти бяха израснали обувки.

То започна да прилича на мен и беше облечено със същите дрехи, дори и малката бяла броня бе същата. След няколко секунди се изправи и с твърда, но не и елегантна походка последва робота в совалката. Совалката прибра пътеката за преминаване и стойките, издигна се и потъна в порозовялото следобедно небе, оставяйки след себе си опашка от бяла пара.

Пригладих настръхналата си коса.

— Аз уредих това, госпожо — обади се Денди. С Джак взеха оръжията си и ме поведоха надолу по коридора. — Влаковете по поддръжката тръгват отгук и отиват към тунелите на старите станции. Ще се качим на един от тях.

И отново се озовах там, откъдето започна всичко, на мястото, бележещо началото на моето политическо самоосъзнаване. Първите тунели зад МУС бяха все още мрачни, тесни и пълни с отломки, които трябваше да бъдат прибрани за рециклиране. Вътре беше студено и миришеше неприятно. Денди и Джак спряха, за да направят справка в компютрите си. Чувствах се невероятно замаяна.

— Всички комуникации са прекъснати, с изключение на честотите на охраната, но и те не са активни — съобщи Джак и поклати глава. — Сателитните връзки също са се разпаднали. Можем да отидем до някоя площадка за излитане и да пробваме да се свържем по вътрешния оптичен кабел.

— Тук няма такива — отговори Денди. — Защо да не опитаме по честотата на охраната?

Джак помисли и отговори:

— Съмнявам се, че някой се е включил. Докато не се свържат с Пойнт Уан, президентският екипаж ще мълчи и ще остане във въздуха.

— И все пак Пойнт Уан не разчита на координацията на мислителите — разсъждаваше Денди. — Но те са свързани с тях и компютрите проследяват средствата за комуникация, както всичко останало.

— Дали според теб има вируси? — попитах го аз.

Денди поклати глава, защото не искаше да се обвързва с покатегорично твърдение. Джак обаче протегна дългите си ръце към тавана на тунела, докосна го с пръсти и каза:

— Отново сме дали ръководната роля на земните мислители. МУС разчита на тях за всекидневната си дейност.

— Но не и за животоподдържащата апаратура — възразих.

— Вярно е, но всичко е координирано. Компютрите са във връзка с мислителите, те от своя страна им дават инструкции на високо ниво и дори и резервните системи получават сигнали от главния компютър, който също е мислител. Опитахме се да ги прочистим, но не успяхме.

— Значи става дума за земни вируси — отбеляза Денди. — Но защо са ги пуснали?

Джак избърса ледените кристали в панталоните си и ме попита:

— Госпожо вицепрезидент, къде са сега Олимпийците?

— Част от твоите хора осигуряват безопасността им.

— Да, но знаете ли къде са?

— Предполагам, че повечето са в Мелас Дорса. Или поне основната група на Франклин е там. Други може да са в Изследователския институт на Тарсис заедно с Леандър.

— Трябват ми повече подробности — каза Джак. — Ще ме информирате ли?

— Ще се опитам — отговорих аз.

— Трябва да намерим скривалище, което има топлоизолация. Ще останем там, докато от Пойнт Уан ни кажат какво да правим, ако все пак са в състояние да ни се обадят. Ако не се свържем с тях до няколко часа, ще се качим на влак и ще се измъкнем.

Тримата седнахме в неосветен стар страничен тунел, в който все още имаше втвърдени вулканични скали, но беше по-топъл, от подългите тунели. Чудех се дали ще мога да намеря пътя до купола, където за пръв път се срещнах с Чарлз и където студентите се бяха събрали преди излизането на повърхността.

— Имам своя версия — започна Джак. — Но първо трябва да ми разясните някои неща.

— Съгласна съм — кимнах.

— Не бързайте, госпожо — опита се да се пошегува Денди. Първо проверете дали може да му се вярва.

Джак ме изгледа сериозно.

— Добре, нека това да е първо — каза той.

Извадих компютъра, свързах го с неговия и проверих надеждността му, като сравних закодираните сигнали. Оказа се, че и

Джак и Денди можеха да имат достъп до свръхсекретна информация, но само когато е изрично необходимо да я знаят.

— Смятам, че Земята следи нашия поток от данни — започна Джак. — А това е много лошо, защото ни прави ужасно уязвими. Според плановете ни за извънредни положения трябва да ви изведем до безопасно място по наш избор. Членовете на правителството ще поддържат връзка един с друг чрез защитен сателитен канал. Ако приемем, че в повечето ни мислители все още има вируси и че те са заразили също и компютрите, положението става много лошо. Станциите ще загубят връзка помежду си и ще могат да комуникират само чрез пряка оптична връзка. За няколко дни губернаторите няма да могат да докладват за положението на Мени Хилс. Цялата техника ще трябва да се настройва на марсианските компютри и да започне да изгражда наново базата данни.

— Ще продължат да проследяват информацията ни — обади се Денди. — Хващам се на бас, че компютрите ни със сертификат също ще бъдат заразени.

— Така е, защото се предоверихме на Земята — намръщи се Джак. — Сега трябва да знам, госпожо, каква полза има Земята от това. Само за да провали правителството ли е предприела тези мерки?

— Не — отговорих аз. — На тях им е нужно едно стабилно правителство.

— Нима притежаваме нещо, което толкова много да ги уплаши? — попита Джак.

— Да — потвърдих, като пренебрегнах обичайните си увъртания, защото най-вероятно животът ми зависеше от тези двама мъже.

— Олимпийците свързани ли са с това? — продължи Джак.

— Да.

— Попитах ви, защото преди месец им беше осигурена свръхсекретна охрана, а аз бях автор на стратегията. Видя ми се необичайно за изследователски екип.

— Възможно ли е това да е просто частично пропадане на връзките? — предположих. По гласа ми се усещаше колко съм напрегната. И последният лъч надежда щеше да угасне.

— Не, госпожо — отвърна Денди. — В такъв случай веднага бихме се свързали с Пойнт Уан.

— Тогава искам незабавно да отида при Олимпийците — наредих аз.

Денди и Джак мълчаливо обмислиха заповедта ми.

— Госпожо, вие несъмнено имате причина да искате това, но ние трябва да осигурим вашата безопасност за разговорите и преговорите с агресора. В случай, че агресорите се опитат да унищожат Марс, ще трябва да се явите пред президента. Охраната на Олимпийците предполага, че ако нападателите знаят техните координати, ще ги унищожат. В най-скоро време те ще бъдат преместени от Мелас Дорса, но ние не сме известени къде ще бъдат заведени.

— Тогава трябва да осъществя контакт с тях.

— Ако преценката ни е правилна, в следващите няколко часа, а може и повече, никой няма да може да разговаря с когото и да било.

— Щом положението е толкова напечено, тогава сигурно има и убити марсианци — въздъгнах.

— Да, госпожо — съгласи се Джак. — Няма захранване, в големите станции тунелите се срутват, кислородът е на привършване, а рециклиращата апаратура отказва да работи.

Под бронята тялото ми се стегна от ярост.

— Кога ще мога да разговарям с Ти Сандра?

Денди тъкмо се канеше да ми отговори, когато избръмча компютърът му. На екрана се появиха закодирани сигнали.

— Това е Пойнт Уан — обясни Денди. — Някой е инсталирал минисателит. Събитията ускоряват хода си и трябва незабавно да ви качим на совалка и да ви заведем в Мени Хилс. Там ще се срещнете с някой, който ви носи послание от Земята.

— Надявам се, че обичате приключенията, госпожо вицепрезидент — подхвърли Джак.

— Не обичам точно такива.

— Нито пък аз, госпожо.

— Как е фамилията ти, Джак?

— Казвам се Иван Иванович Василковски от ОМ „Ямагучи“ в Аустрале.

След като ужасът премине, от него остава само вцепенението и свитият стомах. В един страничен коридор на депото беше оставен локомотивът на влака за поддържане, боядисан в черно и червено.

Качихме се през шлюза за машиниста. След като Денди провери в компютъра, се оказа, че той е бил напълно деактивиран. Двамата с Джак го изключиха, за да не тръгне с пълна мощност, поставиха двигателя на ръчно управление при спешни случаи, включиха обезопасителните сензори, но не и светлините и изведоха локомотива от депо. Денди първи застана на пост на мястото на машиниста.

Не исках да ходя в Мени Хилс, но доводите им бяха непохватими. Локомотивът можеше да достигне скорост до четиристотин кифа, защото не беше натоварен и се движеше по права линия. Пътуването щеше да трае поне петнайсет часа.

С цялата отговорност, която падаше върху мен, когато не можехме да се свържем с Ти Сандра с дни, се чувствах като изгубено дете. Лежах мълчаливо на твърдата седалка в малкото помещение, която от векове хората наричаха „пухено легло“.

Джак Василковски седеше на едно малко регулируемо столче с каменна физиономия. Ако положението го изискваше, щеше да рискува живота си заради мен. Беше готов дори и да убива. И преди бях разсъждавала върху тези въпроси, но никога в такава извънредно положение. Вече не бях просто Касея, дори не бях и вицепрезидент. Докато не откриехме Ти Сандра, представлявах Републиката. След няколко часа щях да проучвам планове за извънредни ситуации, изработени от охраната и отбранителните сили. И малко по-късно, без значение дали щях да се свържа с Ти Сандра, трябваше да се срещна с някой, който представляваше Земята. Кой щеше да бъде той и какви щяха да бъдат неговите условия? През малкия люк виждах парчета от порозовялото небе, което бавно потъмняваше. Розовото се превърна в тъмнокафяво, осеяно със звезди. На хоризонта се появи за кратко светлосиня светлина, която не бях виждала преди, и нощта отново стана черна и студена.

Помещението миришеше на застояло нано и прах. Пътувахме бързо и безшумно право напред. На релсите можеше да има и други влакове, чиито компютри бяха поразени от безмилостния земен вирус. Джак изглеждаше готов да ги помете. Но когато започнах да мисля като него и Денди, разбрах, че те просто щяха да поемат командването и на следващия локомотив и да оставят пътниците сами да се грижат за себе си.

Странното е, че едва тогава осъзнах важността на събитията. Без значение дали щяхме да спечелим или да загубим, разпръсването на марсианските лидери — президент, вицепрезидент и районни губернатори — щеше да стане легенда, в която ще има интриги, предателства, пътуване със совалки и влакове през нощта.

Компютърът на Джек отново избръмча и той получи още едно закодирано съобщение.

— Пойнт Уан все още работи — безстрастно събщи той, — но сателитите ни излизат от строя, веднага след като ги оправим. Те явно наистина искат да ни уплашат.

— Какво е съобщението? — попитах и станах от седалката.

— Само за ваше знание е. Послание от президента, съдържащо статута на човека, с когото ще разговаряте в Мени Хилс. Явно „Кайлетет“ функционира, а също и някои малки ОМ — ренегати, но само те.

Той прехвърли на моя компютър съобщението от Ти Сандра, което беше текст само с една снимка.

Скъпа Касея, сега ти водиш преговорите. Земята разговаря с нас чрез симпатизанта си „Кайлетет“. Ще се срещнеш с някой, избран от Краун Найджър. Земята се страхува. Някой от осведомените е проговорил. Дали е Зенгер? Всички Олимпийци се крият. Дала съм инструкции, които сега не мога да ти кажа. Каквото и да ни струва да си възвърнем Марс — в следващите няколко месеца или дори години, ние все пак държим козовете. Когато пристигнеш, ще научиш вестта за моята смърт. Обичам те и ти поверявам нашето дете. Повече няма да комуникираме, поне до момента, в който не се наложи да подновим битката. Под повърхността има скакалци.

* * *

Под текста имаше снимка на Ти Сандра с усмихнато, но изпито лице. Включих компютъра на изтриване и снимката изчезна.

Има скакалци.

Джак се наведе към мен и загрижено докосна ръката ми.

— Добре ли си? — попита ме той.

— Какво знаеш за скакалците? — попитах го на свой ред аз.

Джак се изправи и отърка ръце в коленете на панталоните си.

— Господи! — възкликна той. — Те са забранени с договор в Тройката. Какво, за Бога, сме направили на Земята? Да не би да са...?

— Президентът казва, че са.

Джак изглеждаше така, сякаш всеки момент щеше да заплаче, ядосан и изпаднал в ужас едновременно и неспособен да се помръдне.

— Господи! — възкликна той за втори път и няколко минути не можеше да изрече и дума.

— Има скакалци — казах отново, за да се опитам да го извадя от състоянието му.

Той скръсти ръце и извърна поглед от мен, свил замислено вежди.

— Какви са начините да контролираш цяла една планета от друга част на Слънчевата система? Един от тях е да я заразиш с нанофабрики, които изграждат различни автоматични оръжия и самонасочващи се роботи. Марс е благодатна почва за това. Използват се високосиликатни и алуминиеви материали с голямо съдържание на желязо. Избират стари мини или на пръв поглед неизползваеми зони, богати на тези материали, които могат да бъдат проучвани, без да се предизвиква голямо безпокойство. Пръскат семената на нанофабриките от орбита. Това може да го направи и един-единствен малък кораб. Срещу такава жестокост не можем да се защитаваме.

Спомних си за опитите на „Кайлетет“ да придобие парцели земя с мини. Може би Краун Найджър е искал да ни предупреди, което е било последната му проява на почтеност, преди да поднесе душата си на тепсия на Земята и да остане единственият оцелял политик от завладения Марс.

Питах се дали Стан и Джейн все още са живи.

— Можем да се бием със скакалците — предложих аз.

— Нямаме дори и най-малка възможност да разрушим всички фабрики — отговори Джак. — Всички нации и алианси са подписали специален договор, който ги забранява.

— А ние сме твърде млади и наивни и не сме помислили за собствената си отбрана.

— Теоретично след една-две години нашите учени биха могли да разработят средство за противодействие. Може би болест на нанониво. Но ако скакалците са разработени от Земята, ние... — той не довърши изречението си.

Но ние имахме средство за отбрана и то беше толкова страховито, че бе провокирало такива действия от страна на Земята. На крайностите се отговаря с крайни действия. Бъдещето ми се струваше не просто опасно, не просто неясно — то беше непонятно.

Денди остави управлението за кратко, за да ни каже, че линията пред нас е чиста в разстояние на петстотин отсечки. Обяснихме му за предупреждението за скакалци и лицето му посивя. За предстоящата смърт на Ти Сандра обаче не им казах нищо.

Джак зае мястото на Денди и локомотивът продължи да се носи през Марс, като заобикаляше неравния терен южно от Маринър Вали и Еос Касма.

Никога не се бях чувствала толкова самотна и потънала в тишина. С краката си усещах плавните вибрации на влака, докато правеше завои. Денди заспа дълбоко, облегнат на кабината и изпънал крака като спящо момче.

Следващите няколко часа разучавах плановете за извънредни ситуации, които имах в компютъра си. Никой от тях не можеше да бъде приложен и не съдържаеше подходящи мерки. Никой от тях не вземаше под внимание скакалците и Олимпийците. Тези, които ги бяха изготвили, не са били уведомени за дейността на Олимпийците, а марсианците бяха твърде доверчиви, за да предположат най-лошото от Майката-Земя.

Колко смели марсианци щяха да загинат?

Колко живота щяха да легнат на моята съвест и на съвестта на Ти Сандра?

Отново погледнах през люка. Звездите над нощното марсианско небе се оглеждаха в пясъка — когато той се охлаждаше след дневната горещина, се получаваха газоелектрически отблясъци, които приличаха на хиляди малки светулки. Изгасих осветлението в кабината, за да мога да ги виждам по-добре и като малко момиченце залепих покритото си с броня лице до стъклото. За момент гледката ме накара да забравя за тревогите си и се почувствах безплътна, сякаш бях детски дух, който се носи над пясъка. С подобрението си осъзнах, че в пясъка, нагриван от ултравиолетовите лъчи, се събира напрежение, че вятърът отнася горния му слой и пластове прах, че когато внезапно настъпят студените нощи, налягането в пустинята образува малки кварцови кристали.

После си представих, че светлинните са скакалци, които си сигнализируют един на друг, и с тих вик се дръпнах от люка. Денди веднага се събуди, скочи на крака и ме погледна учудено. Толкова бързо извади оръжието си, че забелязах не самото движение, а резултата от него.

— Сънува нещо ли? — попита той и прибра оръжието, без да се извини.

— Не — поклатих глава. — Само че си мислех за най-лошото.

— Това не е хубаво — заяви Денди.

Джак влезе в кабината и ни съобщи, че пътят е чист през Скиапарели чак до Мени Хилс.

— Минахме покрай два влака, които автоматично са се застопорили — каза той. — Компютрите са успели да направят поне това, преди да блокират.

— Хората още ли са във влаковете? — попитах аз.

— Предполагам — отговори той с каменна физиономия.

Изкачвахме се плавно по сравнително ниските възвишения. Стигнахме до върха на насипите в басейна на Скиапарели и двайсет и пет часа след като тръгнахме от МУС, започнахме да слигаме към огромната равнина. В центъра ѝ, в древните пръстенообразни хълмове, беше разположен Мени Хилс. Спряхме в новото ослепително бяло депо. Белите стени и обезопасителните арки се открояваха на фона на жълто-червения пейзаж и бяха идеална мишена за нападение. Всъщност целият град беше една мишена. Но времето на такива войни бе отминало. Сега войниците бяха невидими и разрушенията се

предизвикваха от машини, които излизаха като термити изпод земята, а не от бомби, спускани отгоре. Джак ги беше нарекъл „бойни роботи“. Името беше странно и ужасяващо.

Градът, както и очаквахме, изглеждаше изоставен. При непредвидени ситуации червените зайци се събираха до местата, където има вода и запаси от кислород. Така или иначе, погледнати отвън, марсианските станции винаги изглеждаха необитаеми. Освен това в новата столица на Републиката все още не бяха пристигнали всички бюрократи, членове на кабинета, съдии, губернатори и представители.

Преди няколко седмици Пойнт Уан беше установил главната си квартира в Мени Хилс. Забележително бързо Пойнт Уан бе заживял свой собствен живот, който включваше осигуряване на охрана за президента и вицепрезидента и изграждане на първата фаза на марсианската вътрешна отбрана и разузнаване. Почувствах облекчение, когато в депото видях познати лица на мъже и жени, въоръжени и с обезопасителни костюми, да чакат със сериозни и професионални лица пристигането на влака.

Слязохме в подземна зона, където нямаше опасност да станем жертва на бомбардировки и незабавно ни отведоха в камион с охрана до новопостроените тунели на изток от централната част на града.

В задния край на камиона Джак и Денди се срещнаха с началника си Терех Фиркази. Той беше слаб русокос мъж от Бореум и бе назначен преди месец за шеф на цялата охрана.

Две жени махнаха чувствителната броня от мен и внимателно я опаковаха за рециклиране.

— Много сте смела, госпожо вицепрезидент — да пътувате цял ден с това нещо — каза ми едната.

Джак дойде при нас и дори аз можех да чуя как скърца със зъби. Долната му челюст беше издадена напред, сякаш се подиграваше с мъжката храброст. После видях, че колкото и абсурдно да изглеждаше, изражението му не беше престорено — той изпитваше мъка.

— Госпожо вицепрезидент, бях избран... всъщност теглихме жребии... и трябва да ви кажа лошата новина. Сега на плещите ви се стоварва още по-голяма тежест. Ти Сандра Ерзул и екипажът ѝ са претърпели нещастие със совалката. Може и да е било случайност, но ние не сме сигурни. Все още не можем да получим потвърждение къде

са се разбили и това ще ни отнеме доста време. Роботите по спасителната операция, които предават спешни съобщения, казват, че не са намерили никой жив след катастрофата. От съдебните тунели ще дойде магистрат. Възможно най-бързо ще трябва да положите президентската клетва. Съжалявам за лошите новини.

Не знаех дали това беше инсценираната смърт, за която ме бе предупредила Ти Сандра, или истински нещастен случай. Исках да е първото. Сега щях да бъда действащ президент.

Бях безчувствена като робот, който работи за политическата машина с нейните неизбежни и безсърдечни закони.

Пойнт Уан беше свършил работата си като защитник на ръководния апарат по време на бягството ми от Синай. Временният говорител на Камарата на губернаторите бе долетял със совалка от Амазонис. Говорителят на Камарата на народа също беше в Мени Хилс. С изключение на трима губернатори и двама кандидат-представители, временно действащият Конгрес преди нападението беше в период на предизборна кампания, пръснат из цял Марс. Ние се намирахме в тунел, дълбоко под земята, защитавани от роботи и хора на Пойнт Уан, които той можеше да осигури.

Пойнт Уан контролираше всички достъпни връзки. Външната мрежа беше извън строя, но някои частни мрежи се хващаха чрез местни оптични кабели, работеха на стеснени честоти и ни информираха за състоянието на станциите около басейна на Скиапарели. На практика можехме да комуникираме, но едва с една десета от нормалния капацитет.

Все още не можехме да говорим с Олимпийците. Щяха да минат дни, а може би и седмици, преди да получа съобщение от Ти Сандра.

Не се спазваха никакви правила и всякакви облози бяха отложени. Денди Брейкър, пет бодигарда и два робота ме ескортираха до тесния авариен тунел на двеста метра под сградата на Конгреса, точно над новия разширен път към Мени Хилс. Срецнах се със седем объркани конгресмени. Те мълчаливо ме обградиха и започнаха да ми стискат ръка и да задават въпроси.

Вдигнах високо ръце, заобиколих един губернатор, който се канеше да ме прегърне, и казах високо и ясно, без да крещя:

— Ние сме единствените останали от законното правителство на Републиката. Трябва да има ред.

Хенри Смит от Амазонис, говорителят на Камарата на губернаторите, набит мъж с късо подстригана брада и свински очички, призова за ред с авторитетен глас.

— Очевидно — прибави той само за мен, — нямаме кворум, но това е извънредна сесия. Трябва да благодарим за изключителната работа, свършена от хората на разузнаването, които Пойнт Уан успя да събере.

— Защо те не предотвратиха катастрофата? — провикна се един представител от Арджайр.

— Военната отбрана не е в техните задължения — отговори Хенри Смит и вдигна юмрук. Брадичката му бе прибрана към гърдите и той приличаше на бизон, който всеки миг ще се хвърли в атака.

Човекът от Арджайр млъкна и го погледна с широко отворени очи. Те бяха просто изплашени мъже и жени.

— Моля да ми позволите да кажа каквото е необходимо — продължих аз.

— Никой да не я прекъсва — настоя Хенри Смит.

— Възможно е президентът да е мъртъв.

Лицата на някои от конгресмените и дори на бодигардовете, които не бяха чули новината, посърнаха и те заприличаха на шокирани деца.

— Боже Господи! — успя само да каже Хенри Смит.

— Ако не съумеем да докажем, че Ти Сандра Ерзул все още е жива, ще положа клетва. Разбрахме, че совалката ѝ се е разбила. Смятам, че е била разрушена от неприятелска атака.

— Кой, за Бога, ни причини това? — провикна се представителят Руди Блай от Икария.

— Съобщиха ми, че ще преговарям с хора от „Кайлетет“, които ще представляват Земята. Земята явно е издала заповед всички наши мислители и компютри да бъдат блокирани от активирани вируси.

— Ние ги прочистихме — обади се някой. — Получихме гаранции.

— Тишина! — извика Хенри Смит.

Казах на Лий Уокър, началник на разузнаването и на комуникационната служба на Пойнт Уан, да докладва за развитието на събитията. Рапортът ѝ не беше успокоителен. Знаехме какво е положението около Скиапарели, получавахме и частична информация

от по-отдалечени места като Миланкович и Прометей Тера, но не и пълната картина.

— Връзките с останалата част на Марс са крайно ограничени — заяви тя. — Дори и да имаме данните, не можем да ги съберем в смислена картина. Интерпретаторите са извън строя. Всичко, с изключение на нашите монитори и някои лични компютри, направени на Марс, са заразени.

След нея заговорих пак аз:

— За момента сме напълно беззащитни. Не само че Марс е парализиран, а и части от планетата явно са нападнати от скакалци, донесени от Земята.

Не всички конгресмени разбраха за какво става дума. Марсианците са известни с това, че човек трудно може да ги заинтересува с нещо, което не ги засяга пряко. Набързо им обясних думата.

— Възможно ли е? — попита смаяно един от тях.

Хенри Смит ме погледна, сякаш търсеше от мен морална подкрепа.

— Имах известни сведения — заговори той — за малко количество заровена технология. Никой не би си признал подобно деяние.

— Тогава всички ще умрем — заяви човекът от Арджайр.

— Не си създавайте такова крайно мнение — остро възразих аз. — Все още имаме някои възможности.

В стаята влезе Денди Брейкър и ми каза, че представителите на „Кайлетет“ са пристигнали със совалка.

— Те са чисти и добре облечени — изсумтя презрително той. — Явно при тях всичко е наред.

Погледнах Лий Уокър, защото очаквах от нея обяснение. Тя присви устни, а очите ѝ гневно блеснаха.

— Не можем да се свържем с „Кайлетет“ по мрежата. Те може и да не са поразени, но се спотайват. От тази област по мрежата на Пойнт Уан не пристига нищо.

Изгледах продължително магистратите. Щеше да ми е необходим свидетел, както и известно количество подкрепа за преговорите. Трябваше да направя много мъдър избор, а познанството ми с цялата тази група беше само бегло. Временното правителство така и не бе

успяло да се обедини като хората. Ти Сандра бе имала вземане-даване с повечето от хората, но аз познавах само неколцина, и то отгоре-отгоре.

— Губернатор Смит, представител Блай, ако бихте били така добри да дойдете с мен...

Смит като че ли беше по-лесен за убеждаване. Беше мъдър и суров човек (поне така ми бе казала Ти Сандра, а аз се доверявах напълно на нейната преценка). С кандидат-представителя Рудия Блай от Източен Хелас бяхме участвали заедно в централния архитектурен комитет преди няколко месеца. В най-общи линии тя бе тих и наблюдателен човек. Чувствах се невероятно комфортно, когато тя беше около мен.

Никак не ми се искаше да мисля за ужасната важност на всички решения, които щеше да се наложи да взимам отсега нататък, нито за ролите, които щяха да изиграят тези хора, нито пък за онова, което щеше да се наложи да обсъждам с предателите от „Кайлетет“.

Някой някога беше казал, че на политиците не им се плаща, за да притежават емоции. Въпреки това обаче, когато положих пред магистратите президентската клетва в една малка стаичка, обкръжена от сиви и прашни библиотечни мислители, аз тихичко си поплаках.

Никой не обърна ни най-малко внимание на това.

Шон Дикинсън не се бе променил кой знае колко от онези времена, когато бяхме заедно в купола. Стойката му беше все така изправена и горда, със скръстени пред гърдите ръце, като командващ парад. Непрекъснато стискаше зъби и си играеше с мускулчетата на челюстите си, не ме изпускаше нито за миг от погледа си и премигна само веднъж за всичките дълги секунди, докато го изучавах с очи.

Срещата се провеждаше в една от наполовина завършените стаи на губернаторите. Във въздуха се носеше натрапчивата миризма на наномая. Докато акумулаторите продължаваха да се държат на положение, сградата щеше да се поддържа сама. Шон Дикинсън се изправи на ръчно издялания от розов мрамор подиум, от който Хенри Смит (ако го изберяха, разбира се) щеше да командва Камарата на губернаторите.

— Преди малко положих клетва като президент на федерална република Марс — започнах. — Да разбирам ли, че вие официално

представявате „Кайлетет“?

— Аз ви познавам — каза насечено, но меко Шон Дикинсън. — Касея Мейджъмдар, нали? Спомняте ли си за нас?

Устните му за миг потрепнаха. Помислих си, че се кани да се усмихне, но вместо това той се извърна и изгледа продължително Гретъл Лафтън. Тя стоеше начело на цялата делегация, която се състоеше от петима мъже и жени, всички до един от „Кайлетет“. Всички бяха доста напрегнати, понеже явно осъзнаваха възможността да бъдат обвинени в предателство и измяна, независимо от факта, че принадлежаха към необвързано ОМ. Гретъл се бе източила малко на височина и приличаше на хрътка. Беше облечена в невзрачни дрехи, косата ѝ бе посивяла, но очевидно въобще не се интересуваше как изглежда.

— Спомням си — отвърнах най-накрая аз.

— Заедно преди не чак толкова много години извършихме някои доста смели неща. Някога, спомням си, презирахте централистите.

— Да. А сега съм един от тях.

— Още по-лошо. Сега вие сте държавата.

Никой от двамата ни не желаше по някакъв начин да наруши формалната и ледена рамка на разговора.

— Къде са документите ви? Отказвам да разговарям с вас, докато не се убедя, че имате правомощията, за които претендирате.

Шон Дикинсън заговори отново:

— Разполагаме с необходимите документи. Представяваме група хора от Земята, които в момента контролират значителна част от Марс. Въпросната група не желае самоличността ѝ да бъде разкрита, но ни снабдиха с кодирани идентификатори, които трябва да потвърдят кои сме ние. Въпросните документи бяха проверени на ръка, тъй като компютрите ви, които отговарят за охраната, също както и останалите машини, не функционират.

— Така ли е? — обърнах се към Лий Уокър, която стоеше зад Хенри Смит. Тарек Фиркази влезе в стаята и най-спокойно се настани в едно от креслата.

— Кодовете им съвпадат със земните кодове, съобщени на всички правителства от Тройката — кимна Лий Уокър.

— Долни страхливци — изрекох аз, клатейки глава. — Не се ли боят от собственото си обществено мнение? Това си е жива касапница,

напълно незаконен акт.

Шон Дикинсън се усмихна.

— Може ли вече да започнем със сериозната част от разговора?
— попита невинно той.

Хвърлих му възможно най-кръвнишкия си поглед. За момента това беше единственото, което можех да направя. Другата възможност, за съжаление неизпълнима, беше да се наведе напред и да му зашлевя шамар.

Избрахме си една маса и седнахме зад нея.

— Упълномощен съм да ви направя предложение.

Посочих с жест Лий Уокър.

— Марс е бил атакуван без основателна причина — заявих. — Да не би „Кайлетет“ да помага на агресорите?

Шон леко се приведе напред.

— Републиката — държавата, на която Марс реши да се предаде — разработва много опасни оръжия. Като се вземе предвид политическата ситуация в Тройката (абсолютно миролюбива от около шейсет години насам), това изглежда нехарактерно и доста глупаво.

— Не разработваме никакви оръжия — възразих аз.

— Казаха ми, че въпросните оръжия притежават такава разрушителна сила, каквато нямало нито едно от досега разработваните.

Не виждах причина да продължим да дискутираме темата.

— Споделете предложението си и давайте да приключваме с всичко това.

— Групите, отговорни за действията от последно време, ще премахнат всички блокади върху марсианските бази данни, ако хората, изброени в този компютър... — Той побутна към мен собствения си компютър. Извъртях го, за да мога да погледна монитора му. — ... Ако тези хора бъдат предадени лично в моите ръце в срок от седемдесет и два часа. Ще ги приема тук, в Мени Хилс, и ще имам пълната свобода да ги отведа където и да е. Не изключвам вероятността да ги отведа и на Земята.

Зачетох се в списъка: вътре бяха всички Олимпийци, Зенгер, Кесейрес, както и още деветнайсет души — сред тях най-блестящите марсиански учени.

— И какво смятате, че ще постигнете? — попитах.

— Мир — отвърна Шон Дикинсън. — Ще се върнете към нормален начин на живот. Ще спасите човешки животи.

— Без скакалци?

— Скакалци ли? Това пък какво е? — учуди се той.

— Бойни роботи. Наноармии — поясних аз.

Шон Дикинсън изглеждаше неподправено удивен.

— Вашите господари явно не са ви казали всичко. Или пък нарочно се правите на невинни.

Шон Дикинсън сви рамене.

— Това, което Земята сега прави с Марс, ще наруши равновесието в цялата Тройка — продължих. Гласът ми изневеряваше. — Никой никога няма да е в състояние да се почувства в безопасност.

— О, моля ви, само не ми изнасяйте проповеди — възрази Шон Дикинсън.

Гретъл направи крачка напред.

— Според мен ние имаме далеч по-добра представа за това, какво точно е равновесие и какво — не, отколкото вие — каза тя.

— Да, вие и вашите младежки идеали... Господи, Шон, та вие в момента работите за Краун Найджър!!! — избухнах аз и с огромно усилие на волята се овладях. Тялото ми трепереше от контролирания гняв. Три дена. — Републиката няма право да отвлича граждани.

— Това, което означава всичко според мен, е, че Земята ни смята за много неблагоприятни и отказва да вярва на добронамерените марсиански действия — заключи Шон Дикинсън. — Деветдесет и осем процента от цялото човечество все още продължава да живее на Земята. Ако те знаят за вашето правителство това, което знам и аз, никак не е чудно, че не ви се доверяват.

— Никога не сме демонстрирали враждебност пред Земята. Всъщност дори е точно обратното.

— Марс би трябвало да запази невинността си — заяви Шон Дикинсън. — Да се откаже от идеите за свят-държава, да остане встрани от големите алианси и съюзи, да заживее в мир и в състояние на сравнително спокойствие. Борил съм се за тази идея през целия си съзнателен живот. Всички държави рано или късно са принудени да прибегнат до употребата на сила.

— Предполагам, че имате и други условия?

Шон Дикинсън направи справка с компютъра си.

— Да. Връщане към икономиката на ОМ за интервал най-малко от двайсет години. Във всички научноизследователски центрове да бъдат инсталирани земни камери за контрол над работата, както и да бъдат допускани на еднакви интервали от време земни инспектори, които да надзирават практически всяка една дейност на Марс.

Бяха се олели. Искаха ни слаби и безпомощни, заключени в клетката на собственото ни минало и лишени от новото ни могъщество. Някой на Земята явно беше изчислил, че технологичната ситуация може да излезе извън контрол още преди да са проведени каквито и да било преговори.

— С други думи, искате да бъдем окупирани от Земята — уточних аз. — Не мога да повярвам. Как въобще някой може да си мисли, че подобен абсурден план би могъл да свърши работа?

— Е, това вече не е мой проблем — отвърна Шон Дикинсън.

— А лично вие какво ще получите?

— Ами по всяка вероятност ще бъдем експулсирани — заобяснява спокойно Шон Дикинсън. — Едва ли някой марсианец ще търпи мен и Гретъл сега. Несъмнено ще бъдем мъртви само след няколко месеца, ако евентуално останем на Марс. Ще отидем на Земята.

— И искаш да кажеш, че си щастлив от това?

— Ако на карта е поставен краят на марсианската държава, с радост бих отдал живота си, също и този на Гретъл — заяви без капчица колебание Шон Дикинсън. — Аз не се отказвам от идеалите си. Знаеш ли, Касея, никак не съм се променил.

— Всяка история има и своите предатели — отвърнах аз.

Шон Дикинсън отмина това с леко кимване на глава и трепване на клепачите си.

— Ще искам да чуя отговора ви колкото се може по-скоро.

— Колко скоро?

— Ами след около един час.

— Нямаме кворум. Ако съберете останалите членове на правителството...

— Моля те, не се опитвай да увърташ. Тук сме, за да се опитаме да предотвратим една дори още по-величествена катастрофа. Ако се провалим, ще бъдат предприети по-строги мерки.

— Като скакалци например.

— Честен кръст — наистина нямам представа за какво говориш. Като президент според вашата си конституция имаш правомощия да участваш в подобни преговори и да обсъждаш подписването на подобни споразумения.

— Само че никъде в конституцията не се казва, че имам правомощия да предавам себе си и страната си във военно време.

— Това не е война — възрази Шон Дикинсън.

— Ами тогава какво е, мътните го взели?!

— Обикновен опустошителен разкол, предизвикан от колосално превъзхождаща ви сила — обясни Шон Дикинсън. — Защо да си играем с нищо не значещи думички? Не мисля, че си глупава. Имаме цял един час пред нас. Знам, че ако не получим отговор след изтичането на този срок, Земята никак няма да е доволна и възелът ще се затегне.

Това в никакъв случай не можеше да се нарече „преговори“; беше си чиста проба ултиматум. Съдбата на Марс бе предрешена, ако не приемех абсолютно всичките им условия. Чак ми се зави свят от едва сдържан гняв.

— Нямах ли поне малко човещина? — попитах Шон Дикинсън.

— Не изпитваш ли абсолютно никакви чувства, когато родната ти планета страда?

— Не съм аз този, който доведе нещата до такава развръзка — отвърна студено той.

— Ние сме честни марсианци — подкрепи го Гретъл.

Нямах никакъв избор. Нито пък изход. Трябваше да продам бъдещето на Републиката, да предам всичко, за което се бяхме трудили толкова много време. Със сигурност щяха да ме обявят за предател. Почувствах се като в някакъв странен вид делириум. Умри, но не прави това, за Бога. Не можех да слушам.

Лий Уокър от няколко минути задълбочено изследваше монитора на компютъра си. Изведнъж тя се изправи и бавно-бавно се приближи до мен. Изпълнените ѝ с неподправена и искряща омраза очи бяха извърнати встрани от Шон Дикинсън. Лий се наведе над мен и прошепна в ухото ми:

— Госпожо президент, успяхме да осъществим контакт с Олимпийците. Казаха ми в никакъв случай да не продавате фермата. Трябва да тръгнете с мен и да се опитаме да излезем на повърхността.

Чарлз заяви, че му се налага да отиде при някакъв човек във връзка с едно страшно куче.

Погледнах я объркано. Нищо не можах да разбера. Тя се изправи и се върна обратно.

— Би ми се искало да се посъветвам с хората, които съм събрала тук — обърнах се към Шон Дикинсън. Той кимна. Очевидно му беше писнало до невъобразимост. — Спокойно. Ще имате отговора, за който сте дошли.

Напуснах масата и махнах с ръка на Смит и Блай да дойдат с мен. Срегнахме Фиркази в стаята, където обикновено се събираха губернаторите.

— Какво, по дяволите, става тук? — попитах аз Лий Уокър и Фиркази. Нервите ми бяха изопнати до краен предел. Всичката ми самоувереност се бе изпарила като по вълшебство.

Лий Уокър прехвърли топката на Фиркази.

— Ще ви качим на повърхността след няколко минути — обясни той. — На покрива на главната сграда в столицата има площадка за наблюдения. Само че за жалост там все още няма достатъчно налягане.

— По чии нареждания става това?

— Това не са нареждания, госпожо президент — обясни Фиркази. — Чарлз Франклин бе този, който настоя за вашето присъствие. Каза, че било от изключителна важност.

Започнах да се смея гръмогласно, но успях да се овладеея, преди смехът ми да е прераснал в истерично кикотене.

— Дявол да го вземе, какво може да е по-важно от преговорите със Земята???

— Аз просто ви предадох съобщението — обясни Лий Уокър, като се стегна и ме изгледа непоклатимо право в очите. Почувствах как грубостта ми се смекчава.

— Нямаме чак толкова много време — намеси се Фиркази. — Трябва да облечем скафандри и да се изкачим през строителните бариери.

Денди, Фиркази и Лий Уокър ме придружиха; всички останали, сенатори и помощници, бяха оставени, тъй като не бяха от особено значение за тази задача.

Качихме се с асансьора до по-горните нива — два етажа над повърхността. Бях прекалено вцепенена и смутена, за да обръщам

внимание на протокола, изискван от сегашната ми длъжност. Чувствах смътно заплахата от унищожаване на Марс, идваща от земните сили, скрити в пясъците на пустинята; не можех да се отърва от мисълта, че това замърсяване, това нашествие вече бе взело човешки жертви и трябваше да свърши колкото се може по-скоро. Шон Дикинсън ми бе поставил абсолютно неприемлив ултиматум... а аз нямах друг избор, освен да приема. Пък и какво ли можеше да се каже или направи, за да се промени това?

Изправих се в една мъглява и студена стая, докато Денди и Лий Уокър измъкнаха нашите скафандри, изпробваха ги и откриха, че функционират нормално. Навлякохме ги и прикрепихме към тях кислородните балони. Шлюзовете се активираха. Скафандърът ми автоматично се пригоди към извивките на тялото ми.

Лий Уокър, Денди и един архитект, чието име не мога да си спомня, ме преведоха през кратък лабиринт, изпълнен с акумулатори и резервоари. Зад обезопасителните бариери, тъмната и тиха зала преминаваше в къс и извит коридор, който завършваше с открито пространство, осветено от премигващата червена светлина, която показваше, че налягането е опасно ниско. Виждаха се късчета тъмнокафяво небе, осеяно с червеникави облаци.

Изправихме се до един парапет, откъдето се виждаха Мени Хилс, обкръжени от Скиапарели Бейсин, двайсет метра над червеникавокафявата повърхност. Изгладени от времето потоци лава се простираха на километри наоколо. Въздухът беше студен и неподвижен, а тишината бе всепоглъщаща. Не бяхме включили радиостанциите в скафандрите си, понеже се страхувахме, че по този начин ще привлечем вниманието на потенциални атентатори. Земните кораби биха могли да засекаат радиосигналите от практически всякакво разстояние и да направят с нас каквото си поискат.

Вдигнах ръце с изненада и объркване. Чудех се, на какво, за Бога, ставах свидетел. Беше чиста случайност, че извърнах поглед на запад и видях Фобос, който бе изгрял преди един час. След още четири часа щеше да залезе на изток. Погледнах го и усетих как вратът ми се стяга, а очите ми се навлажняваха.

Чарлз бе казал, че отива да се срещне с някакъв човек относно „страшното куче“. Не знаех какво точно възнамерява да прави, но усетих как някакво безнадеждно желание, някакво диво очакване

преминава покрай мен, през мен и ме преобръща изцяло. Въображението ми изведнъж се превърна в убеденост. Всичко пасваше. „Меркурий“ можеше да ги закара там, и хора, и екипировка, и мислители, а Чарлз беше именно такъв тип мегаломан, от когото човек би могъл да очаква подобна идея. Явно, наистина му бе хрумнало подобно нещо и след това тихомълком го бе предложил на Ти Сандра.

Започнах да говоря, но осъзнах, че никой нямаше да ме чуе. Посочих към сателита. Придърпах Лий Уокър към мен, докоснахме шлемовете си и практически ѝ изкрещях Шекспировата фраза:

— „Да спи зло под камък!“ Страх! Страх и ужас, кучетата на войната! Погледни Фобос! За Бога, Лий! Той ще го направи! Той ще го направи!

Тя се отдръпна. Бадемовите ѝ очи примигнаха загрижено, сякаш внезапно бях обезумяла. Засмях се и изхлипах, убедена, че знаех, убедена, че някак си този ужасен товар щеше в най-скоро време да се смъкне от раменете ми. Денди допря шлема си до моя и каза загрижено:

— Нещо не е наред ли, госпожо?

Хванах го за раменете и го обърнах, за да погледне на запад, да види онази позната луна, която толкова често виждахме, откакто сме се родили, онова куче на име Страх, което придружаваше бога на войната^[1], толкова безвредно и невинно за такова ужасно име, малко и изритано встрани от метеоритите и ранните селения, обикалящо около Марс на всеки седем часа и четирийсет минути на височина шест хиляди километра, ниско и бързо, съпровождано от неговия приятел кучето Ужас.

Лий Уокър, Денди и аз погледнахме на запад. Архитектът стоеше в сянка, без да го е грижа за онова, което ни подлудяваше.

Светъл и окъпан в светлина на фона на осеяното със звезди тъмно небе, Фобос се показва иззад някакъв пухкав леденостуден облак. Той се завъртя призрачно зад неговото прикритие и след това изплува, кристално чист, по-ясен, по-истински и по-отчетлив, отколкото всички останали неща, които бях виждала през живота си. Съсредоточих волята си върху него, като че ли по този начин можех да помогна на Чарлз, сякаш в цялата тази напрегната ситуация бяхме изградили физическа връзка и всеки от нас можеше да знае какво мислеше и

вършеше другият. Волята ми се понесе и докосна луната и аз бях наполовина обхваната от ужасено желание.

Фобос изчезна. Нямаше ги облаците, нямаше го и непрогледният прах. Яснотата на тъмносивия обикалящ около Марс камък просто беше изчезнала. Желанието ми вече беше едва ли не болезнено силно. Денди и Лий Уокър обходиха с поглед небето, без да разбират нищо; те не знаеха онова, което знаех аз.

Тогава Лий Уокър се обърна към мен. Очите ѝ се разшириха от ужас. Тя и Денди допряха шлемовете си до моя почти едновременно.

— Да не би да са го взривили? — запита Денди.

— Не — отговорих аз, хлипайки. — Не! Те показаха на Земята на какво сме способни ние!

Двамата все още не можеха да разберат. На мен обаче не ми пукаше. Сред облекчението и възторга си — както и ужаса си за Чарлз — аз ги обичах, сякаш бяха мои собствени деца. Сграбчих ръцете им и изкрещях:

— Отишли са на Фобос и са го преместили! Никога не забравяйте това! Никога! Никога не го забравяйте!

Пред парапета на бъдещата обсерватория направих малък пирует, опрях се на стълба и се взрях в оранжево-червената всеобхватност на басейна. Фобос беше напуснал небето на Марс и аз не знаех кога и дали въобще ще се върне.

Но знаех, сякаш Чарлз и Ти Сандра лично ми бяха казали, къде са го запратили. И знаех, че Чарлз в момента седи върху него и го направлява... През Слънчевата система, към Земята, страховитото предупреждение от заплашеното ѝ дете.

Фобос сега се бе запътил към небесата на нашата всеобща Майка — Земята.

Не ме настъпвай^[2].

Шон Дикинсън седеше там, където го бях оставила. Гретъл се навърташе около него. Изглеждаха спокойни, доволни, че играеха собствените си роли в тази трагикомедия. До мига, в който до тях можеше да достигне каквото и да било съобщение от Земята, имаше почти цял час. Дотогава можех да си играя с него както си искам. Чувствах се гадна и зла.

Магистратите, които също като Дикинсън не осъзнаваха още какво точно става, заеха местата си, след като влязох.

— Господин Дикинсън — заговорих аз, — отхвърлих вашия ултиматум. Вие сте арестуван съгласно Закона на Федерална република Марс... — Консултирах се за кратко с компютъра си, наведох се през масата и го посочих с пръст. — Вие сте обвинен в особено тежко престъпление срещу Републиката, включващо държавна измяна, шпионаж, нерегистриране като чужд агент и заплашване сигурността на Републиката. — Обърнах се към Гретъл. — Ти също, скъпа.

Шон Дикинсън погледна към четиримата агенти на „Кайлетет“. После се вторачи в мен, примигвайки учудено. Неговото хладнокръвие въобще не ме впечатляваше.

— Това ли е отговорът ви? — запита той.

— Не. Моят отговор към теб и към групата, която представляваш, е: „В определено време и при подходящи обстоятелства, когато редът в нашата Република бъде възстановен и всички заплахи бъдат отстранени, ние ще обсъдим същината на въпроса с представляващото Земята правителство, както подобава на цивилизовани хора. Ще има кворум на електората и определените официални лица в тази камара, както и строго определени дипломати и упълномощени преговарящи лица от Земята“. Ще го направим законно и открито.

Най-накрая част от привидното спокойствие на Гретъл се изпари. Тя се огледа наоколо като подплашен див звяр. Спомних си за мига, в който бе смъкнала въздушната си маска, опитвайки се да се самоубие показно на повърхността. Освен това се сетих с печална яснота как някога бях мислила Шон Дикинсън за най-благородния мъж, когото някога съм виждала — смел, тих и прям. Ако на времето ми беше предложил, веднага щях да легна с него. По всяка вероятност той и в леглото щеше да бъде тих, резервиран, дори малко студен. Може би щях да се влюбя безразсъдно в него. А той щеше да преобърне живота ми с главата надолу и да ме изостави.

Мислено благодарих на Бога, че никога не ми бе предоставил подобна възможност.

— Сигурна ли си, че искаш да кажеш именно това? — попита Шон.

— Разбира се — отговорих. — Можеш да предадеш на Земята и на Краун Найджър в частност, че условията им изобщо не са

приемливи. — Обърнах се към Денди. — След като приключа с него, се заеми с арестуването им. На всички.

Губернатор Хенри Смит от Амазонис изглеждаше така, сякаш всеки момент щеше да припадне.

Дикинсън се изправи. Лицето му бе придобило пепелявосив оттенък.

— Надявам се, че знаеш какво вършиш — каза той.

За момент двамата се взряхме един в друг. Шон премигна, извърна бавно поглед встрани и добави:

— Никога не съм ти се доверявал. Още от самото начало.

— А аз бях готова да дам живота си за теб — въздъхнах. — Само че ти беше млад и глупав.

Ужасно ми се иска да се оттегля и малко да си почина, за да имам възможност да обмисля разказа си. В момента си спомням толкова ясно чувствата, които изпитвах тогава, сякаш още се намирам в онази стая. Докато пишех горните редове, плачех като малко момиченце. Това беше най-вълнуващия момент в моя живот... може би защото последвалите събития бяха прекалено тъжни и прекалено значителни, за да ги почувствам като истински.

От този момент нататък събитията изчезват от паметта ми като мъртви създания, покриващи древното океанско дъно — плоски, сбити, нереални.

Съвсем не искам да кажа, че не нося отговорност. Напротив — аз бях по-замесена, следователно и по-отговорна от всички останали; вината пада главно върху мен и аз я поемам.

Фобос се появи в небето над Земята в широка елиптична орбита под наклон от трийсет градуса спрямо екватора с перигей^[3] хиляда километра и апогей седем хиляди.

Ярката му повърхност, която бързо помътняваше и изчезваше, промени статуквото така, както нищо друго не би могло. Беше станало ясно, че Марс може да хвърля луни върху Земята. Казано по стратегически, стрелката на везните вече клонеше на наша страна.

Земята не знаеше, че на Фобос едва се зараждаше необходимото оборудване, както и необходимите личности, способни да се справят с тази сила. А обикновено онова, което не знаеха, отслабваше силите им.

Затова пък онова, което Земята щеше скоро да научи (или да се досети за него), определено можеше да отслаби нашите сили.

Резултатите от всичко това станаха ясни след шест часа. Земните сателити в орбита около Марс се саморазрушиха, като осеяха небето с миниатюрни червени пращинки. От Земята ни увериха, че по този начин не са засявани скакалци; нашето объркване и нашата слабост за момента ни принудиха да приемем твърдението им за чиста монета. Марс отново оживяваше; потоците данни потичаха.

Комуникационните мрежи, построени от любители в предишните дни, бяха организирани, оправени и подготвени за по-нататъшна експлоатация. Правехме всичко възможно, за да не се озовем отново в подобно положение.

Из станциите по цял Марс инженерите подготвяха по-прости и по-елементарни, но в замяна на това по-надеждни комуникации. По този начин се връщахме с петдесет години назад, но поне можехме да бъдем сигурни, че ще дишаме, ще прием чиста и прясна вода и повече няма да ставаме свидетели на ужаса, който следваше взривяването на тунелите.

Марс започваше да брой дадените жертви. Всички страхотии, съпътстващи този процес, бяха предавани по мрежите из цялата Тройка. По този начин (поне засега) успяхме да противодействаме на тактиката на Земята.

Алис Едно и Две бяха сред дадените жертви. Половината от мислителите на високо ниво не можеха да бъдат реактивирани. Паметта им бе напълно унищожена. Частички от личностите им можеха да бъдат събрани оттук-оттам от други мислители, но същността — душата на мислителя — беше безвъзвратно загубена. Нямах време да ги оплаквам, понеже имаше много повече хора, за които да скърбя. А пък и ако започнех да скърбя, сигурно никога нямаше да мога да спра. Затова продължих да чакам вест от Иля и Ти Сандра.

---

[1] Фобос и Деймос, двата сателита на Марс, са наречени така на името на двете кучета, съпровождащи Марс, бога на войната. Имената им означават Страх и Ужас. — Бел.пр. ↑

[2] Don't tread on me — това е било написано върху знамето на американската Конфедерация по времето на Гражданската война (1861

—1865 г.), на което е имало изрисувана и змия. Изразът и до ден-днешен се употребява като предупреждение към някой, който смята, че всичко може да му се размине безнаказано. — Бел.пр. ↑

[3] Перигей — точката от орбитата на дадено небесно тяло, в която то е на най-малко разстояние от обекта, около който се върти (в случая — Земята); апогей — точката, в която е на най-голямо разстояние от обекта. — Бел.пр. ↑

Два дни совалки и влакове правеха непрекъснати курсове до новата столица, водейки магистрати и юристи, които горяха от желание да потвърдят наново независимостта и самото право на съществуване на Републиката; носейки чисто нова екипировка и експерти, твърдо решени да прочистят планетата от земното замърсяване.

Цели два дни аз бях действащ президент, като прекрасно знаех, че длъжността ми е само временна. Вярвах, но не знаех със сигурност, че Ти Сандра е жива и е в безопасност някъде. Бях загрижена, че все още не се показва. Не беше в стила ѝ да не поема и най-малкия риск. Политиката изискваше тя да се появи, дори и само за да вдъхне увереност на гражданите на Марс.

Почти не спях, едва намирах време, за да ям и постоянно се местех от станция в станция из цялата Арабия Тера със совалки и влакове, като не прекарвах повече от няколко часа на едно и също място. Изобщо не вярвахме на земните обещания. Веднъж опарени, щяхме още дълго да духаме кашата.

Пет дни след трансфера на Фобос ме поканиха да наблюдавам завръщането му в орбита от една обсерватория в Пасхел Стейшън в близост до Касини Бейсин. Губернаторът на Арабия Тера, Лексис Сиър Камерън, трима от нейните помощници, Денди Брейкър и Лий Уокър стояха до мен. Бяхме покрити с огромен пластмасов купол. Вдигнахме наздравица с чаши шампанско, като този път гледахме на изток.

— Страшно ми се иска да знаех какво означава всичко това — изрече губернатор Камерън.

— Повярвайте ми — и на мен — въздъхнах аз.

— Според мен това означава, че повече никога няма да ни се наложи да молим за милостиня — обади се Лий Уокър.

Усмихнах се, но не можех да споделя оптимизма ѝ. Нашият триумф щеше да бъде доста краткотраен.

— Трийсет секунди — обяви Лий Уокър.

Изчакахме. Дори не можех да мисля — толкова бях изтощена. Нуждаех се от пълно прочистване на тялото. По дяволите, чувствах се така, сякаш се нуждаех от подмяна на цялото тяло.

Фобос бавно се появи: полумесец, който грееше на девет или десет градуса над хоризонта. Лий Уокър направи някакви изчисления, след което потвърди, че Фобос се завръща на обичайното си място.

Страшното куче се беше завърнало и пътуването явно въобще не му се бе отразило зле.

Не допих шампанското си. Благодарих на губернатора и подадох чашата си. Денди набързо ме придружи до центъра. Нямаше за кога да се туткаме повече...

Лий Уокър оправи връзките по новите сателити и ми показа по „ЛитВид“ реакциите на Тройката. Наблюдавах и слушах безмълвно, вцепенена и изолирана от останалия свят.

Не бях чувала нищо за Иля от началото на Замръзването — така марсианските журналисти бяха нарекли кратката война.

По цялата Тройка бе избухнал, утихнал и пламнал наново бурен гняв срещу провинението на Земята, изразил се във всеобщи бойкоти на всички доставчици на космически услуги. Общо взето това беше доста непрактично, понеже Земята бе складирала ресурси за няколко години напред като предпазна мярка срещу евентуални пазарни сътресения. Само че политическите рокади се очертаваха да бъдат доста сериозни.

От градовете в астероидния пояс пристигаха масово инженери, които искаха обяснение за земната агресия.

Луната, както трябваше и да се очаква, се опита да се сниши. Но дори и там независимите комуникационни мрежи изобилстваха от вбесени и яростни призови за оставки, разследвания, референдуми. Няколко независими лунни ОМ изразиха публично солидарност с новообявената Федерална република Марс. Можех да усетя как страхът се носи като ехо из цялата Слънчева система, особено в уязвимия Пояс. Отсега нататък доверието в добрата стара Майка Земя беше безвъзвратно изгубено.

Най-накрая президентът на Съединените щати на Южното полукълбо ме помоли за съвместно разследване за причините на конфликта.

— Трябва да разберем какво именно се е случило и да открием хората, осмелили се да издадат тези заповеди — заяви той, — за да избегнем евентуални, дори по-лоши сблъсъци в бъдеще.

— Що не оправите собствените си бакии — промърморих аз. Вече не вярвах и на думичка, изречена от земен политик.

— Това тук е доста интересно — отбеляза Лий Уокър, поставяйки компютъра си пред мен. Тя си бе проправила път през няколко защити до една малка, но изключително добра земна мрежа, наречена Лумен. Не ми каза как бе успяла да се сдобие с абонамент за нея — Марс имаше множество агенти, пръснати навсякъде. Несъмнено Пойнт Уан бе вербувал най-добрите от тях. — Пристигна при абонатите преди около шест часа.

Върху монитора на компютъра се виждаше сковано седнала, приятна възрастна жена с набръчкано и уморено лице и безупречно скроен зелен костюм, която четеше рапорти от Земята. На пръв поглед програмата изглеждаше скучна и старомодна, дори за разбиранията на марсианците. Но все пак се насилих да слушам какво се казваше.

— Няма нация или съюз, които да са поели отговорността за началото на акцията срещу Марс. Никой не е дал адекватно обяснение защо която и да било власт би постъпила така. Обажданията за плебисцит, както и отсъствието на явни извършители на това престъпление тревожи наблюдателите изключително много... Мисля, че имаме работа, за кой ли пореден път, със сиви кардинали, разграничили се от всички изборни органи на властта и поставили се дори над алиансите. Аз ги търся сред съзнанията, интегрирали се в най-сигурните мислители, онези, които контролират състоянието на Земята и финансовата ситуация. Според мен те са възникнали от остарялата система за национален надзор, основана в Съединените щати преди повече от век и половина. Някога ограничени само да наглеждат, тези интегрирани съзнания — за които се шушука, но никой не ги е срещал — са се превърнали в най-големите процесори на данни в човешката история.

С прехвърлянето на космическата отбрана към алиансите те може вече да не се ограничават само с функциите си на съветници; може да са решили, че трябва да разполагат с власт. И ако е така, тогава нашите абонати може да желаят да се отдръпнат от всички пазари на данни през следващите няколко месеца и дори години. Задава се нещо по-голямо, отколкото обикновените индивиди могат да понесат.

Дори в изтощението си, потръпнах.

— Чувала ли си някога за тях? — запитах Лий Уокър.

— Само глупави слухове — отговори тя. — Но това е скъпа съветническа мрежа. Има може би трийсет хиляди легални абонати. Предполагаеми, прибързани или глупави изказвания никога не са правени тук.

— Едно малко групово съзнание — казах тихо аз. — Над общото стадо. Кое то изпраща заповеди чрез алиансите, чрез нациите. Или кой, най-общо казано?

— Ръководителите на ВИЗА — предположи Лий Уокър. — Те контролират отбраната на Слънчевата система.

Денди се размърда на мястото си.

— Мисля, че видях и чух достатъчно страховити неща за един човешки живот — обади се той.

Неофициално Марс беше във военно положение и според правилата на конституцията, действайки като президент, докато Ти Сандра се завърнеше, аз имах изключителни правомощия...

Но дори тези мои изключителни правомощия не можеха да се разпрострат и достигнат до „Кайлетет“. Ние трябваше да се отнасяме към хората от там като към суверенна чужда нация; бихме могли да обявим война, но това нямаше да бъде нищо друго, освен война на финансите.

Тревожех се за Стан и се надявах, че той използваше цялата си предполагаема интелигентност, за да опази себе си и своето семейство.

Докладите за щетите вече пристигаха много по-бързо. Станция по станция, регион по регион, списъци на мъртви, изчезнали, изчисления на нанесените щети, молби за спешна помощ — всичко това препълваше възстановените комуникационни канали. Пойнт Уан прехвърляше обажданията в правителствената мрежа и Лий Уокър ги изтегляше по канала на магистратите и президентството, като ги обработваше и редактираше.

Все още за някои региони беше известно изключително малко. Потоците информация не бяха възстановени навсякъде; някои мислители на ключови позиции бяха видимо „мъртви“ и не можеха да бъдат докарани до „съзнание“ отново.

Марс пищеше от болка; изведнъж чух събраната информация като един-единствен глас. Засрамах се бързо. Не можех да си позволя такава мрачно настроение.

По време на полета на совалката до Мени Хилс се опитах да си почина, но не можах да затворя очи за повече от минута през цялото време. Неочаквано пак започнах да усещам подобрението си и се заех да изчислявам настройките, необходими, за да бъде преместена маса с големината на Фобос. Представих си визуално множеството пластове на функциите уравнения, които описват трансфера от съвместна отговорност за съхранение на тези количества, в една по-голяма система... Цялата галактика. Никой не би пропуснал подобен шанс. Бяхме се превърнали в крадци в огромна съкровищница.

Промърморих на глас някои от дейностите на подобрението.

Денди влезе в тъмната кабина, носейки ми вечеря.

— Може ли? — запита той.

— Ти си моето вдъхновение — казах. — Тъкмо съм обхваната от размисли за физика.

— О — възкликна той. — И какво точно ти „казват“ те?

Поклатих глава.

— Не съм гладна.

— Тарек заяви, че ако не ядеш, ще бъде принуден да те храни насила. — Усмихна се леко и остави подноса пред мен. Взех си неохотно няколко хапки от храната и се насилих отново да заспя.

Сигурно все пак съм успяла за известно време, защото Денди и Лий Уокър изведнъж се изправиха пред мен. Лий Уокър разтърсваше леко ръката ми.

— Госпожо вицепрезидент — каза тя. — Вече сме абсолютно сигурни. Тя е жива.

Взрях се в нея замаяна и обърквана.

— Ти Сандра е жива. Имаме потвърждение.

— Благодаря.

— Получи се съобщение от президента — продължи Лий Уокър.

— Била е ранена — поясни Денди. — Държали са я в камера за възстановяване на някакво тайно място.

Извадих компютъра си и го допрях до този на Лий Уокър. Оставиха ме сама, докато слушах Ти Сандра. Очите ми се изпълниха със сълзи, когато видях лицето ѝ; можех едва ли не да си представя поддържащата екипировка около нея. Нямаше вид на страдаща, но очите ѝ губеха фокус и това ми привлече вниманието. Нервната ѝ система беше под наноконтрол.

— Моя малка сестричке Каси — започна тя. Устните ѝ залепнаха за момент и Ти Сандра известно време мънкаше думите. Някой ѝ даде да отпие от чаша с вода. По устните ѝ проблеснаха капки. — Изключително съм благодарна за това, че понесе този ужасен товар през изминалата седмица. Нашият малък трик почти се превърна в действителност. Ние наистина катастрофирахме със совалката по склоновете на Павонис Монс. Явно специално са се целили в мен. Пол е мъртъв.

Сълзите ми течаха неудържимо и целият ми гръден кош хъркаше. Чувствах се така, като че ли цялото ми тяло ей сега ще се сгромоляса и сърцето ми ще се пръсне. Простенах.

Денди надникна в стаята ми за миг, но веднага затвори вратата.

— Казват, че съм загубила половината си тяло. Моето голямо и прекрасно тяло. Ще се възстановя все някак си. Дори в момента вече отглеждат нови тъкани. Но няма нито мислители, нито най-обикновени компютри, които по някакъв начин да контролират процеса — просто двайсет доктори-хора, наредени в кръг около мен. Страшно съм гладна. Поглъщам толкова много, когато много други са ранени. Но те едва ли ще ми позволят нещо, което би ми нанесло по-голяма вреда. Не чувствам никаква тъга сега, скъпа моя. Казват, че така ще бъде още доста дълго време.

Каси, казах на Чарлз и Стивън да го направят. Веднага след катастрофата, преди да загубя съзнание. Надявам се, че съм била с разума си. Това не нагнетява нещата, нали? Помолих ги и те ме увериха, че са готови. Имаше опасност, но можеше да стане. Сега това вече е факт. Ти трябва да им позволиш да научат колко благодарни сме им всички. Има още толкова много работа за вършене...

Ще се наложи да ме заместваш още известно време. Ти си повече от моя опора сега, Каси. Ти трябва да бъдеш мен по същия начин, по който си и себе си. Аз не мога да разсъждавам така, както би ми се искало.

Изведнъж страшно ми се прииска отново да съм малко момиченце, което не е отговорно за абсолютно нищо и има до себе си други хора, които да го защитават. Дори — което беше още по-лошо — чувството за всепогълщащ страх дълбоко се бе вкоренило в мен. Изключих компютъра си, като прекъснах Ти Сандра по средата на

изречението ѝ, и почти изкрещях, не, изпищях на Лий Уокър да влезе. Тя се появи на вратата с пребледняло лице и коленичи до леглото ми.

— Намери Иля — направо ѝ заповядах аз, като я сграбчих за врата.

— Опитваме се — каза Лий Уокър. — Търсим го още от момента, когато потокът данни започна да намалява.

— Моля те, просто го намери и ми съобщи за това!

Тя кимна, стисна здраво ръката ми и отново излезе от стаята. Ти Сандра продължи, подтикната от натискането ми на бутона за възпроизвеждане:

— ... мисля, че имаме твърде малко време, за да се опитваме да постигнем някакъв консенсус. За провеждане на избори пък не може да става и дума. Републиката все още е застрашена и този път опасността, която я заплашва, е може би по-голяма от всякога. Слънчевата система е опасна. Повярвай ми, Слънчевата система е опасна за Марс. Помоли Чарлз да ти обясни какво точно имам предвид. Равновесието на абсолютно всичко вече е нарушено. Някога използвахме страха, за да превъзмогнем ефекта от ужаса. Чуй ме добре: ние сме жертвени агнета, ти и аз. Ние трябва да бъдем принесени в жертва в името на по-велики цели.

И нямам предвид нашия живот, миличка. Имам предвид нашите души.

Научноизследователският център в Мелас Дорса беше изоставен още в самото начало на Замръзването. Чарлз и Стивън Леандър бяха заминали на борда на „Меркурий“, а останалите бяха изкарани навън от един трактор, заедно с тази част от оборудването, която можеше да бъде спасена по някакъв начин. Публикуваните в мрежата снимки потвърдиха мъдростта на взетото решение Олимпийците да бъдат предпазени от предприемането на каквито и да било ходове: снимки на разрушени тунели и на останките от самата станция, разровени сякаш от стотици хиляди насекоми или молци.

Скакалци. Земята, естествено, отрече, че ги е разпръснала над планетата ни, затова се постаряхме да разпространим из цялата Тройка доказателствата за използването им. Това беше поредната част от войната на нерви. Тарек Фиркази и Лий Уокър предложиха да разглеждаме Марс като „заразен“ със скакалци за вечни времена и да

смятаме, че цялото ни бъдеще ще премине в търсене на скритите бойни роботи. Едва ли някога щяхме да прочистим планетата из основи от тази напаст.

Фиркази мрачно проучи останките от лабораториите в Мелас Дорса и реши, че повторното ѝ заселване е абсолютно невъзможно. Трябваше да си намерим ново място за дори още по-голяма лаборатория, за да започнем там още по-мащабни научноизследователски проекти.

От орбита Чарлз предложи къде точно да бъде разположена тази лаборатория. Той си спомни, че проучванията на баща му в ледените лещи през последните десет години бяха показали, че те не са удобно място за големи станции. Подобни лещи имаше близо до Кайбаб в Офир Планум. Това представляваше останки от плитко и пълно с прах езеро, съществувало преди около четвърт милиард марсиански години. Теренът изглеждаше едва ли не неправдоподобно: беше запустял и почти невъзможен за обработване, далеч от която и да било станция... но затова пък и вероятността от наличието на скакалци беше почти минимална.

В рамките само на двайсет и четири часа архитектурното нановещество, доставено и разпръснато от цяла ескадра совалки, изгради плътна, средно удобна за живот постройка — убежище, което бе почти до ръба на самото плато. За момента в него можеха да се подслонят няколко десетки души, без да се чувстват прекалено комфортно. По-късно можеше да се помисли и за нещо повече.

Чарлз и Стивън Леандър се върнаха от Фобос, като приземиха „Меркурий“ в Синай под прикритието на една пясъчна буря. За площадка за кацане им послужиха няколко хектара натрошена и застинала лава.

Совалката ми се приземи в Кайбаб няколко часа след кацането на „Меркурий“. Теренът бе направо ужасяващ — едри късове скала и древни силикатни лавови течения, всеки от ръбовете на които бе остър като бръснач. Всички депресии бяха запълнени с пурпурночервено. Лоши земи, наистина, по-лоши от всичко, което някога бях виждала.

Последвах Лий Уокър и Денди и слязох от совалката. Първите хора, които забелязах, бяха Леандър и Неемия Ройс. След това се извърнах и видях Чарлз. Той се беше изправил в самия край на рампата. По главата и врата му се виждаха парчета от сивото

хирургическо нановещество. Той се усмихна и протегна ръка. Разтърсих я здраво и я покрих и с другата си ръка.

— Радвам се, че ви виждам, госпожо президент — каза той.

— Вече не съм президент, и слава Богу — отвърнах аз.

Чарлз сви рамене.

— Но все още разполагате с достатъчно власт — каза той. — А именно това има значение. — Той посочи с жест да поведе хората.

Докато преминавах покрай Лий Уокър, сграбчих ръката ѝ и впих напрегнато поглед в нея. Иля продължаваше да не се появява.

— Ще го открием — увери ме тя. — Той е добре — сигурна съм в това.

Подминах с мълчание успокоителните ѝ думи. „Твърда като пирон — помислих си аз. — Думи на Уинстън Чърчил, казани по време на блицкрига. Помни. Твърда като пирон.“

Огледах сивкавата повърхност на тунела, в който бяха разпръснати навсякъде помпи, един направен на Марс мислител „Куантум Лоджик“ и интерпретаторът му, множество кабели и акумулатори.

Леандър бе уредил да ни сервират чай и малка закуска на една нисичка маса, стояща недалеч от всичката тази бъркотия. Разположихме се на извадени от републиканската совалка дебели възглавници. Освен Чарлз и Леандър имаше само още двама от Олимпийците: Неемия Ройс и Ейми Вико-Персоф. Съгласно правилата, изработени от Пойнт Уан, по време на извънредни ситуации на едно и също място не можеха да се събират повече от четирима Олимпийци. Останалите бяха настанени в Научноизследователския университет на Тарсис под строга охрана.

— Колко тежи цялото това чудо? — попитах Леандър, докато Чарлз разливаше чая.

— Около четиристотин хиляди килограма — отвърна Леандър. — Доста го „пообелихме“ в сравнение с предишния път. По-голямата част от тежестта му е в помпите.

— Аха — кимнах, кръстосах крака и се заех да топля ръцете си на чашката чай.

Чарлз напълни чашата си и коленичи върху възглавницата. После хвърли към мен бърз поглед, аз се засмях и той бързо извърна очи,

сякаш се срамуваше от нещо. Съсредоточи се върху масата и сладкишите върху нея.

— Предвиждахме какво ще се случи. Включително и Ти Сандра. — Думите излизаха с труд от устата му. Впих поглед в Чарлз, като че ли утолявах някакъв нов, избухнал в мен свиреп глад, чувствайки някаква странна смесица от страхопочитание и напрегнато страдание.

— Ти Сандра ни инструктира да стигнем до Фобос по какъвто можем начин и да го размърдаме.

— Нима тя знаеше, че вече сте готови да направите подобно нещо? — изненадах се. — Понеже аз със сигурност не знаех.

— Предполагаше. Досещаше се. Или в противен случай ни е помолила в порив на отчаяние... Определено в онзи момент не бяхме чак толкова подготвени. Заредихме „Меркурий“ с гориво и преместихме всичко, което можахме, на борда му. Най-трудната част от плана ни бе да обезпечим помпите с независимо електрическо захранване. Бяхме готови за излитане дванайсет часа след началото на Замръзването.

— Ами координатите, навигацията?

— Подготвихме се, докато чакахме по-нататъшни заповеди от Ти Сандра. Стивън и аз създадохме работна хипотеза, разработихме подробностите — координацията между енергийните дескриптори и така нататък, съвместихме усилията на двигателя така, че да премести всяка една частичка от Фобос, заразглеждахме го като една завършена система...

— Чарлз трябваше да се интегрира с мислителя „Куантум Лоджик“ — вметна Леандър.

— И добре ли си? — попитах Чарлз.

— Да — кимна той. — Цялата процедура мина чудесно. Никой не знаеше нищо, с изключение на Стивън и мен, но всички чувстваха спешността на ситуацията. Знаеха, че това е от изключителна важност.

— Ще трябва да се раздадат доста медали — подметна Леандър.

— Поне на Чарлз със сигурност. Именно той ръководеше мислителя „Куантум Лоджик“ — подкрепи го Ройс.

Чарлз поклати глава.

— Не си спомням почти нищо. По всяка вероятност ще си спомня след време. Имаше един пилот с нас...

— Още един медал — вметна Леандър.

— Той обаче нямаше и най-малка представа какво точно ще правим. Казахме му, без обаче да проверим дали е надежден от гледна точка на сигурността.

— Чист е — обади се Лий Уокър от другата страна на масата. — Проверихме го отделно.

— А защо се интегрира с мислителя „Куантум Лоджик“? — попитах Чарлз.

— Оказа се, че интерпретаторът не успява да се справи с всичко така, както искахме. Мислителят „Куантум Лоджик“ започна да връща тривиални резултати, в които се съдържаха направо безсмислени редици променливи. Според мен той беше започнал да изследва възможността от прилагане на алтернативна дескрипторна система. Явно я бе намерил за по-привлекателна, отколкото обикновената. Трябваше да му тегля един-два шута, за да заработи като хората. Едва тогава цялата апаратура се задейства нормално.

— Тя бръмчеше — внезапно се обади Ейми, която видимо трепереше. — Боже мой, наистина бръмчеше. Много се бях изплашила за тях. Слязох от „Меркурий“ и те излетяха...

Всички като че ли още бяха в шок от случилото се.

— На какво приличаше усещането? — обърнах се към Чарлз.

— Ами... нали ти казах, че не си спомням чак толкова добре. Ние... мислителят „Куантум Лоджик“ и аз... комуникирахме помежду си — аз задавах въпросите си, а той ми връщаше отговори, резултат от нетривиалните си търсения.

— Отговори ли?

— Е, всъщност по-правилно е да се каже „инструкции“. Инструкции, които трябваше да бъдат предадени на двигателя. Без мислителя „Куантум Лоджик“ едва ли щяхме да можем да се справим... е, може и да успеехме, но щяха да са ни необходими около шест месеца програмиране, и то с мислители на високо ниво. А мислителят „Куантум Лоджик“ съкрати това време на няколко часа. За осем часа бяхме обезопасили една мина в кратера Стикни на Фобос. Измерихме всичко, което трябваше да се измерва, направихме връзките и координирахме цялата система. Ти Сандра ни каза да действаме. Тя била преживяла някакъв инцидент. Отне ни доста дни, докато успеем да се свържем отново с нея.

Явно въобще не съм била в час, независимо, че бях отговорна за целия този проект. Не знаех какво да чувствам за това, че Ти Сандра бе смъкнала от плещите ми част от този товар — негодувание, възмущение, облекчение или нещо от този род.

— Тя изпитваше огромна болка — продължи Чарлз, сякаш четеше мислите ми. — Не мисля, че е имала време да те уведоми какво планираме. Когато за пръв път ни даде инструкции, ние дори не знаехме, че ще сме в състояние да го извършим. Всичко беше доста смущаващо.

— Разбирам. И значи тогава тръгнахте към Земята. Какво беше усещането?

— Звездите се промениха — обясни Чарлз. — Почувствахме някакво изместване вътре в нас — доста лекичко, в интерес на истината. Не знаехме на какво се дължи — на промяната на гравитацията или беше чисто психологическа реакция.

— Всичко това комбинирано, по всяка вероятност — обади се Леандър.

— Минахме през портовете за совалките, видяхме ореола на изгрева, видяхме, че Слънцето е много по-голямо и по-ярко... видяхме и Земята. Слушахме, но не излъчвахме нищо. След около петнайсетина минути някой ни изпрати сигнал. Беше някакъв радиолобител от Мексико. Говорихме на испански. Той започна: „Здравейте, нова луна. Откъде сте?“.

Засмяхме се. Чарлз също се усмихна.

— Нашият пилот каза: „Хич не ни питай, понеже така и така няма да ни повярваш“.

— Получихме официални сигнали веднага след това — продължи Леандър. — Ти Сандра специално ни беше инструктирала какво да казваме. Постоянно излъчвахме едни и същи думи.

— Очаквахме всеки момент да ни унищожат — каза Чарлз. — Това сега ми се струва доста тъпо. Някои от официалните лица звучаха наистина уплашено. Други пък се държаха така, сякаш нищо не се беше случило и говориха с нас абсолютно рутинно и дипломатично. Говорихме с правителствени агенти, с представители на Еврокон, ВИЗА, ВАЮП и още десетина други. На всички казвахме едно и също нещо.

— И какво в крайна сметка им казахте?

— „Марс е атакуван от неизвестно земно правителство. Имате десет часа да се изтеглите и да премахнете заплахата, в противен случай ще се видим принудени да отвърнем по подобаващ начин.“

Гласът на Чарлз звучеше някак си кухо, сякаш това, което повтаряше, се беше запечатало здраво в паметта му.

— Какъв трябваше да е подобаващият начин?

— Ти Сандра ни нареди да превърнем Белия дом в руини — обясни Чарлз. — Символичен жест или нещо от този род.

Стаята потъна в тишина.

— Наистина ли можехте да го направите? — попитах след малко. Чарлз кимна.

— Аха. Тя не ни каза дали първо да дадем време на хората да се изтеглят оттам, но така или иначе щях да им дам известен аванс. Половин час или там някъде.

Сложих ръка върху устата си. Внезапно ми се догади. Усещането изчезна също така внезапно, както се бе появило. Затворих очи и бавно отпуснах ръката си.

— Всички сте проявили страхотна смелост — отбелязах.

— Да, госпожо — козирува Чарлз, жест, който доста ме подразни. Погледнах го с изненада. Той се наведе напред и очите му се присвиха.

— Просто следвахме дадените ни инструкции. Направихме всичко, което ни казаха. Заплатихме... почти... с душите си. Разбрахме стратегическата необходимост от това и бяхме достатъчно предани, за да се посветим на тази кауза, само че, Касея, сега въобще, ама въобще не ми пука за никакви си шибани медали за патриотични заслуги. Направо изстивам от страх, като си помисля какво има да се случва отсега нататък. Позабавлявахме се, направихме едно кръгче с Фобос из космоса и накарахме децата и възрастните по цялата Земя да сънуват кошмари поне една година напред. Мислиш ли обаче, че всичко ще се ограничи само с това?

— Не — поклатих глава аз.

— Добре — кимна Чарлз и се отдръпна назад. Лицето му бе зачервено от многото емоции. — Дяволски добре. Понеже съм наполовина убеден, че това ще бъде краят на човешката раса. Сподели част от мислите си с нас, о, господарю на политиката. Ние сме деца, изгубени в гъста гора.

— Аз също — отвърнах спокойно. — Всички знаем какво има да се случва отсега нататък. Ти Сандра също знае. Земяните видяха, че преместихте Фобос. Те имат машините, лабораториите, хората и ресурсите, необходими, за да повторят откритието ви, понеже вече има за какво да се захванат. И веднага след като и те могат да направят същото, ще е просто въпрос на време кога някой ще удари някого.

— Звучи прекалено дяволски убедително — обади се Леандър.

Чарлз кимна.

— Дори могат да открият неща, за които ние и не подозираме.

— Подобен удар може да бъде светкавичен, фатален и може да гарантира оцеляване в една иначе доста съмнителна ситуация — казах аз.

— Оцеляване, но докога? — попита Ейми Вико-Персоф. — Докато се разделим на региони? Ние срещу „Кайлетет“? ВИЗА срещу ВАЮП?

— Дайте да не бъдем толкова песимистични — възрази Чарлз, вдигайки ръка. — Това никога няма да бъде кухненски тип наука. На Земята има четири или пет места, където разполагат с необходимите средства и хора, за да повторят откритията ни. Не се подвеждайте по малките размери на двигателя. Това е толкова сложно нещо, каквото досега не е правено от човешка ръка. Така или иначе обаче в думите ти има резон. Трябва спешно да измислим някакво политическо решение.

— Политическо — друг път! — обади се Леандър. — Я вижте какво направи политиката досега — едно голямо нищо. Трябва спешно да се преместим. — Той се огледа изплашено като дете, изпуснало неприлична дума.

— Да евакуираме Марс? — попита Ройс учудено.

— Не — обясних аз. — Да го преместим.

— Господи! — изкрещя Лий Уокър, подскочи от стола си и избяга с псувни от стаята.

Погледнах към спартанските спални и малкото места за отдих.

Лий Уокър използва електронен ключ, за да отключи вратата към моята стая. Тя също беше спартански обзаведена, точно както исках — чиста, нова и абсолютно празна. Ухаеше на нишесте и на току-що изпечен хляб.

— Ако Ти Сандра е будна и в достатъчно добро състояние, бих искала да разменя една-две думи с нея — заявих аз.

Лий Уокър изглеждаше затруднена. Тя извърна поглед встрани и поклати глава. Денди влезе в стаята, с увиснали покрай тялото ръце.

— Не мисля, че времето е подходящо за това, госпожо. Преди броени минути пристигна вестта, че съпругът ви е открит.

— В Сайан Сълси ли е? — попитах.

— Бил е евакуиран и отведен в една малка станция в Джовис Толус. Разбрах, че уж там щял да бъде в безопасност, само че въпросната станция е нова. Архитектурата ѝ е динамична и контролирана от мислители.

— Защо просто не са го оставили в някоя лаборатория в Сайан? — Седнах на леглото, очаквайки да чуя нещо за премеждията на Иля с охраната и със станцията като цяло.

— Вярно, ходът не е бил възможно най-добрият — призна Денди. Все по-трудно му беше да пази самообладание.

— В Джовис през последните няколко дни има случаи на взривени жилищни домове. В момента се води разследване. Петстотин мъртви и триста ранени.

— Мъртъв е, Касея — заяви Лий Уокър. — Открили са го. Мъртъв е. Не бихме ти казали, ако не бяхме сто процента сигурни.

Не можех да реагирам както подобава, пък и нямах сили за мелодраматични ефекти. Сякаш бях пропаднала в черна дупка, където абсолютно всичко изчезваше.

— Би ли искала да остана? — попита Лий Уокър. Легнах на леглото и впих поглед в равния таван.

— Да, ако обичаш — казах най-накрая.

Лий Уокър докосна Денди по ръката. Той разбра намека и излезе, като затвори вратата след себе си. Лий Уокър седна на леглото до мен и се облегна на стената.

— Сестра ми и дечицата ѝ са загинали в Нютон — промълви не след дълго тя.

— Ужасно съжалявам.

— Често разговарях с нея, преди да се присъединя към Пойнт Уан — продължи Лий. — Как бързо лети времето... Всичко изглеждаше толкова значително.

— Знам какво имаш предвид.

— Харесвах Иля — въздъхна тя. — Изглеждаше много мил и пряк човек.

— Наистина беше такъв — кимнах. Полумечтателният характер на разговора ме накара да осъзная изведнъж колко много пластове изолация съм омотала около чувствата си, в очакване именно на тази новина, но отказвайки да я приема изцяло. — Разкажи ми за сестра си.

— Не мисля, че съм готова да говоря за нея, Каси.

— Разбирам.

— С лабораторията в Сълси всичко е наред — каза тя. — Денди мисли, че сме го убили.

— Това е глупаво — възразих аз.

— Той обаче го взема много насериозно.

— На всяка цена трябва да говоря с Ти Сандра.

— Мисля, че ще се наложи да изчакаш няколко минути — отвърна Лий. — Наистина.

— Ако не се заема с някаква работа, мисля, че ще превъртя. Действително ми дойде прекалено много.

Лий Уокър сложи ръка върху моята.

— Моля те, опитай се да си починеш малко.

— Не мога — поклатих глава.

Тя стана от леглото, протегна дългата си ръка с невероятно красиви пръсти и отвори оптичeskия порт на вратата. Подадох ѝ компютъра си и тя го съедини с него. Няколко бързи удара по клавишите, една-две гласови команди и Лий се свърза през Пойнт Уан с Мени Хилс. Оттам закрепиха връзката.

Няколко минути по-късно вече говорех с Ти Сандра. Не ѝ споменах нищо за Иля.

Поговорихме си малко за ситуацията и за срещата ми с Чарлз. Ти Сандра все още беше обвита в множество пластове нанобинтове, клепащите ѝ се повдигаха с огромно усилие, а от присвитите ѝ устни с труд се изтръгваше рязък шепот:

— Ние сме на едно мнение. Стивън, ти и аз. Само че не сме достатъчни. Трябва да се координираме, пък и не можем да бъдем едновременно на няколко места. Тоест, каква точно идея е това? Необходими са ни повече експерти. Трябва сериозно да го обмислим.

— Олимпийците могат да ни помогнат да започнем — предположих аз. — В състояние сме да се свържем с всички за около

седмица или нещо от този род. Можем да поемем подобен риск.

— Хората от Пойнт Уан могат да им дадат всичко, от което се нуждаят. Ти все още си действащ президент, Касея. Как си сега, скъпа? — попита Ти Сандра.

— Не чак толкова добре — отвърнах аз.

— Всички сме в невероятна каша. Трябва да сменим обстановката. Така ли е?

— Така е — потвърдих аз.

— Опитай се да събереш хора от цял Марс. Всички, които могат по някакъв начин да ни помогнат. Поддържай връзка с мен. Ще се опитам да остана будна, Касея.

Докоснах изображението на лицето ѝ и се сбогувах. Лий Уокър изчакваше почтително в другия ъгъл на стаята.

— Защо ще се наложи да правим всичко това? — попита тя.

Изтегнах се на леглото.

— Питай, че да ти кажа — въздъхнах.

— Може би защото ако не го направим, много хора ще бъдат убити — предположи тя. — Само че колко души ще бъдат убити, ако започнем преместването?

— Ще се наложи да открием това сами — отвърнах аз. По време на затоплянето, по време на неяснотата от зараждащата се реакция, подобрението ми бе започнало да работи над проблема как да бъде преместена такава огромна маса с размерите на цял Марс — и то рязко — от родното Слънце и да бъде запокитена където и да е.

Няма разстояния. Само крадци, които обират галактическата съкровищница.

— Ще ни трябват ареолози, според мен — замисли се Лий Уокър.

— Правилно. Структурни инженери за станциите. Хора, на които можем да се доверим, само че ще се наложи да постесним малко стандартите си. Хората ще започнат скоро да разбират какво готвим.

— Събиранията ще трябва да бъдат осъществявани на живо, а не по мрежата — продължи Лий Уокър. — Всички, които ще бъдат въввлечени в проекта, ще трябва да останат изолирани, докато не се преместим.

— Моля? — не разбрах аз, все още заслушана в гласа на подобрението си.

— Най-голямата опасност е от изтичане на информация към Земята. Те могат да предприемат действия дори и при най-малкия намек за това, че кроим нещо тайно от тях.

— Права си — кимнах. Засега щях да я оставя да мисли вместо мен, да я оставя да покрие проблема изцяло.

— Ще се наложи здравата да поработим — добави тя.

— Двайсетина специалисти, не повече — уточних аз. — И ще се нуждаем от място, където да се събираме и да сме в безопасност.

— Това е толкова безопасно място, колкото и останалите — заяви Лий Уокър.

— Добре. — Внезапно се изплаших до смърт при мисълта, че ще трябва да остана в същата тази стая, където научих новината за смъртта на Иля. — Попитай Олимпийците какво ще им е необходимо, за да построят няколко огромни двигателя. Попитай ги и кога ще могат да са готови.

— Ще те събудя след около осем часа — каза тя и излезе.

Затворих очи.

Когато мъката ме заля изцяло, стиснах здраво клепачи, докато не ме заболя, опитвайки се да задържа сълзите си и да не изгубя контрол над себе си. Не можех да приема новината. Все още не можех да повярвам, че това е истина. Възрастните разсъждения изобщо не помагаха при тази нужда, разпростряла се върху всичко, останало у мен от детето, което бях някога. Пред очите ми непрестанно се мержелееше лицето на майка ми, която си бе отишла преди всичко това да започне; изгубена за мен, изгубена и за баща ми. Не можех да нося постоянно в себе си мъката на баща ми, също както не можех да се отърва и от своята собствена. Не можех да си припомня ясно и с подробности лицето на Иля. Взех компютъра си и се разтърсих за подходяща снимка и ето го, да, тук беше, усмихнат над една „майка“ в Сайан Сълси, а ето го тук пък в деня на сватбата ни, явно чувствайки се доста неудобно в официален костюм...

Сега ми се струваше, че никога не му бях обяснявала точно колко много го обичам и се нуждая от него. Ругаех се яростно за това, че бях толкова стисната на думи и прояви на чувства към хората, които обичах.

Потърках злостно очи. Вътрешностите ми бяха като нагорещена и набръчкана гума. Помислих си дали да не извикам някой от

медицинските работи и да го помоля да ми сложи някаква успокоителна инжекция. Казах си, че не мога да позволя емоциите ми да изместят официалните ми задължения. Само че не бях вземала транквиланти тогава, когато умря майка ми, нямаше да го направя и сега.

Насилих тялото си да се отпусне и да почине малко. Не след дълго изведнъж, без предупреждение, пропаднах в бездната на съня, сякаш в главата ми някакво бушонче внезапно бе изгърмяло. Осемте часа минаха неусетно.

ЧАСТ ШЕСТА

2184 Г.,

МАРСИАНСКА ГОДИНА 60

ПРЕАМБЮЛ

— Ще се наложи да остана тук поне още три седмици — каза Ти Сандра, позволявайки ми да я видя само от раменете нагоре. Изглеждаше бледа, но оживена както винаги. Току-що се бе подложила на масивна реконструкция на тялото — три дена в безсъзнание и предоставена изцяло на милостта на лекуващите я доктори. Приех обаждането ѝ в малкия си офис в Кайбаб. Бях направо скапана от постоянните конференции и съвещания. Бюрото ми бе затрупано с кубчетата на електронните бележници, съдържащи в паметта си проектите на станцията и отчетите на производители, архитекти и пилоти на кораби.

— Успях някак си да убедя докторите да ме преместят в Мени Хилс — продължи Ти Сандра. — Ще ме откарат със совалка днес следобед. Там вече ще мога да се срещам с посетители и да ходя (в инвалидна количка, естествено) на събранията на комитета... Поне с тази част от работата ще мога да се справя.

— Това наистина е значително облекчение — кимнах аз и преместих образа ѝ с няколко сантиметра встрани, за да освободя място за току-що пристигащите доклади от службите за сигурност на Пойнт Уан.

— Очевидно няма да бъда в състояние да дойда в Кайбаб. Ще ти се наложи за известно време сама да осъществяваш нашия малък проект.

— Осъществяването му вече започна — отвърнах аз.

— Гласът ти като че ли е спокоен, Каси.

— Продължавам напред и напред — свих рамене. Никога не бях успявала да прикрия чувствата си пред Ти Сандра. Честно казано, миналата седмица, когато научих за смъртта на Иля, се бях превърнала направо в автомат. И това може би беше най-доброто нещо, което можеше да ми се случи. Нямах време да се потопиш в скръбта си, нямах време да съзерцаваш бъдещето, което евентуално ще настъпи след няколко кратки седмици, само списък със задачи, които ти отнемат минимум по осемнайсет-двайсет часа на ден... и няколко ужасни минути, преди пълното изтощение да те тласне в съня.

— Каква е целта ти, скъпа? — попита ме Ти Сандра.

— Не те разбирам — отвърнах аз.

— Всички трябва да имаме някакви цели. Дори и жертвените агнета трябва да имат нещо в бъдещето, към което да се стремят.

По някакъв начин това предположение ми се струваше едва ли не неприлично. Извърнах поглед встрани и поклатих глава.

— Може би... оцеляването — измърморих несигурно аз.

Лицето на Ти Сандра се изкриви загрижено.

— Ще се наложи да говорим с теб поне веднъж всеки ден. И двете сме изгубили опорите си в живота, Каси. Ако ти ми бъдеш опора, и аз ще бъда такава за теб.

— Договорихме се — усмихнах се.

— Чудесно — каза тя, пое дълбоко въздух и за кратко време върхът на главата ѝ излезе от екрана. — Разкажи ми сега за Кайбаб.

Накратко ѝ нахвърлях най-основното, което се бе случило през тези няколко дни, изменинали от времето на последния ни разговор. От цял Марс в секретната станция на платото Кайбаб бяха пристигнали пътнически и карго-совалки. Набързо бяхме стегнали полузавършените тунели с чисто козметични мерки. Оформихме нови квартири, обзаведени със зачатъци на удобства. Главната лаборатория бе завършена, а изграждането на главните мислители току-що бе започнало.

Населението на Кайбаб рязко се бе увеличило — двеста, триста, четиристотин жители... Ледената леща можеше да обезпечи с вода до хиляда души. Всеки ден продължаваха да пристигат още служители на Пойнт Уан. В скоро време във вътрешността на студените тунели и стаи щях да си имам миниатюрно копие на столицата — на Мени Хилс.

Проектът на мислителя, както и лабораторията в Кайбаб носеха едно и също кодово име — Преамбюл. Главната цел на Преамбюла — да осигури убежище на президента в случай на крайна опасност — бе известна само на неколцина от нас. Това, че беше напълно възможно да му се наложи съвсем скоро да изпълнява тази си цел, бе известно само на четирима — Чарлз, Ти Сандра, Леандър и на мен.

При нас бяха дошли още двама от Олимпийците — Мичъл Масперо-Гамбакорта и Тамара Куанг. Двамата се бяха присъединили към екипа на Чарлз, Стивън Леандър, Неемия Ройс и Вико-Персоф. Пинчър и Ю Лю бяха останали в научния център в Тарсис и работеха върху резервно копие на главния мислител. Пред тях напълно сериозно стоеше и възможността за изграждане на още мислители.

Завърших „отчета“ си. Ти Сандра прехапа горната си устна и кимна в знак на одобрение.

— Справила си се направо великолепно, Каси — похвали ме тя. — Чуй сега какво ще ти кажа. Когато всичко това свърши, ще си направим малко семейно празненство. Аз ще съм облечена в най-ярката рокля, която някога си виждала, и всички ще празнуваме факта, че най-накрая можем да се чувстваме спокойни и сигурни. Ето това е моята цел.

— Великолепна цел — кимнах. — Добре дошла отново на борда.

Двете се засмяхме и прекъснахме връзката. Впих поглед за известно време в повърхността на бюрото си, потънала в размисли.

Марс все още беше в опасност и то в голяма. Можехме да трупаме на купчини колкото си искахме огромни и ужасяващи оръжия, но това не променяше почти нищо. Пък имаше и друг проблем — дали горяхме от желание да стреляме с огромните си оръжия. Така че докато пред нас стояха въпроси от този род, щяхме да сме доста далеч от желанието на Ти Сандра за сигурност. Но въпреки това най-очевидната и постоянна опасност си оставаше вътрешна.

Републиката нямаше дълго да издържи на това напрежение. Марсианците строяха всичко наново, инсталираха повече резервни животоподдържащи системи... И независимо от това живеехме в постоянен страх от второ Замръзване. Или от нещо по-лошо и от него. По станциите плъзваха слухове, когато хората виждаха правителствените агенти да обикалят насам-натам из старите рудници, търсейки следи от „скакалци“. Дори Сайан Сълси бе претърсено от

въздуха. Никакъв резултат. Една фабрика, голяма колкото човешки юмрук, дегизирана като парче скала, бе почти невъзможна за откриване. Не бяха открити никакви следи при разрушението на Мелас Дорса.

„Скакалците“ бяха атакували Мелас Дорса с невероятна изобретателност и ефикасност. Първо бяха изпратили малки части в изоставената станция, за да проучат как стоят нещата и да извадят от строя комуникациите, а след тях вече бяха дошли големите разрушители. Или поне така показваха наблюденията ни... понеже нямахме никакви видеозаписи на онова, което се бе случило там, нито пък каквито и да било доказателства, освен немите свидетелства на пробитите тунели, разрушеното оборудване и разпилените по пода останки от роботите по поддръжката.

Бяхме насрочили временна дата за провеждането на изборите, само че тя беше чак след шест месеца. А никой не знаеше какво ще се случи дотогава и къде ли щяхме да сме ние.

Докато обвиненията се сипеха отвсякъде, държавните глави на страните от Тройката обмениха помежду си разговори, предложиха си сътрудничество и изследваха всички възможни канали за знаци и белези за предстоящи действия...

И не откриха абсолютно нищо. Каналите бяха заринати с позорства и отрицания. Никога през живота си не бях виждала Тройката толкова объркана и недоумяваща.

Никой от земните съюзници никога нямаше да си признае, че е дал зелена светлина за военните действия срещу Марс... затова пък изискваха пълна прозрачност около новооткритите марсиански сили. Луната и всички ОМ от Пояса продължаваха нощем да треперят в леглата си, опасявайки се от „марсианската заплаха“ повече от всякога. Републиканският информационен офис (РИО) и всички дипломатически агенции се опитваха да убедят Тройката в мирните намерения на Марс, но не можеха да им кажат какво точно се бе случило... или какви бяха следващите ни намерения.

Повечето марсианци също изискваха пълна прозрачност. Опозицията вътре в самото правителство все още бе прекалено дезорганизирана, за да предприеме ефективен опит да атакува Ти

Сандра и мен, само че след седмици или месеци натискът вероятно щеше да се усили, докато най-накрая станеше непоносим.

В момента наблюдавахме играта на „маймунски задници“, само че в ненормално голям мащаб. В тази игричка обаче дори единият от играчите да мигне, докато търси начин как да избяга от бойното поле...

Нещастие.

Комуникационната мрежа на Пойнт Уан вече бе започнала да функционира с пълна сила. Всичко бе сглобено наново с повече човешки усилия, отколкото с помощта на мислителите. Марсианските мислители все още бяха в крайно оскъдни количества. В научноизследователския център в Тарсис бяха създадени по-малко от двайсет, от които само десетина можеха да бъдат издърпани за граждански нужди. Мени Хилс бе получил трима, а Кайбаб — шестима, трима от които бяха производство на „Куантум Лоджик“ с вградени интерпретатори и можеха единствено да направляват по-големите мислители.

Лий Уокър се бе превърнала в шпионка от класа. Ден след ден тя разпъваше невидимата мрежа от тайните информационни канали на Републиката — тоест, купуваше информация от източници, които не подбираха методите си. Днес си мисля, че трябваше месеци по-рано да установим ефективни шпионски мрежи, само че тогава нямаше как да предвидим настъпването на чак толкова сериозни разприавии между Земята и Марс. Сега, когато по всяка вероятност вече бе прекалено късно, бяхме станали безмилостни.

Назначихме още десетки „мухи“ (оперативни работници, които проучваха информационните мрежи на Земята, прихващаха дошли по кабела съобщения и подслушваха частните канали на ВИЗА и ВАЮП). Продавахме известна част от данните, до които се добирахме, на други източници, за да подпомогнем собственото си финансиране.

Когато веднъж Лий ме помоли да потвърдя официално назначаването на двайсет допълнителни агенти на Земята и в Пояса, я попитах какъв ще бъде техният статус.

— Добре платен — ухили се тя. — И доста рискован.

ВИЗА и ВАЮП вече бяха успели да разсекретят неколцина от нашите „мухи“.

— Ако трябва да знам още нещо, кажи ми го — подканих я аз.

— Всичко се пише на моя гръб — успокой ме Лий. — Имаш си достатъчно грижи, та да се налага да се тревожиш и за това.

С което искаше да каже, че нося на гърба си съдбата на всеки един марсианец, включително и нейната... Никога не успях да разбера дали тя одобрява това или не. Подозирах, че никак не ѝ се нрави.

Най-накрая пристигнаха и няколко добри новини. Бяха пуснали Стан от „Кайлетет“. Краун Найджър бе затворил него, жена му и детето му в Кипини Стейшън в Крайс за десет седмици, като им забраняваше всякакви комуникации с външния свят. Бях получила две писма от Стан, след като вече го бяха освободили; имах време, колкото да му отговоря съвсем накратко. Естествено, не можех да му кажа къде точно се намирам или какво точно върша.

Направих няколко бързи обаждания и успях да го уредя на пост в Мени Хилс, където можеше да използва опита, който имаше от „Кайлетет“, за да свърши някаква дипломатическа работа. Бях чувала доста малко неща от лагера на Краун Найджър: след Замръзването те се бяха по-снишили — достатъчно мъдро решение. Явно се надяваха да изчакат бурята да премине. Ти Сандра бе създавала специална част, която имаше за цел да се оправя с дисидентстващите ОМ и региони. Според мен Стан имаше пълната възможност да се присъедини към тях.

Доста често се срещах с Чарлз — понякога насаме, по-често обаче в компанията на Стивън Леандър и други. Споровете ни винаги се въртяха около практическите аспекти на преместването на огромни обекти с помощта на мислители.

Чарлз прекарваше часове всеки ден във връзка с главния мислител „Куантум Лоджик“, готвейки се и упражнявайки се за ново пътешествие. Това нямаше как да не си каже думата. След всяка една дълга сесия на връзка с мислителя „Куантум Лоджик“ Чарлз се нуждаеше от няколко минути, за да започне да говори свързано и човешки. Доста се страхувах за него.

Стан присъства на първата конференция в Преамбюл, която се проведе две седмици след смъртта на Иля. В нея взехме участие аз, Чарлз и Леандър, ареологът Фауд Абди от Маринър Вали, архитектът и

инженер Джералд Уокслър от „Щайнберг-Лешке“ в Аркадия, както и новосъздаденият мислител, който само преди ден бе получил името си: Аелита. Аелита щеше да изпълнява ролята на главен мислител на Преамбюл и да координира всички дейности на станцията и на проекта.

Експертите се събраха във все още недовършеното крило на лабораторията. Докато се настанявахме, виждахме как по стените пълзи нанобоята, която с изсъсквания оформяше причудливи геометрични декорации. Неизменният мирис на мая тук бе още по-натрапчив. Сякаш живеехме в огромна, денонощно работеща пекарна за хляб.

Фауд Абди — висок мъж с остри черти на лицето и огромни изразителни очи — бе първият, който взе думата. Той бе облечен с почти бяла роба, чиито джобове се издуваха от книгите и компютъра, които носеше със себе си.

— Казаха ми да се опитам да обсъдя нещо невъзможно — започна той, застанал с гръб към един малък дисплей. — Помолиха ме да изследвам ефектите, които биха настъпили на Марс при едно евентуално отсъствие на гравитационното поле на Слънчевата система. Казаха ми, че въпросът е чисто теоретичен, но именно затова съм просто длъжен да предположа, че имаме намерение да предприемем нещо драстично по отношение на Марс — може би същото нещо, което направихме и с Фобос. Освен ако и случаят с Фобос не е бил чисто теоретичен. — Той ни измери с поглед, пълен със съмнение, не получи никаква реакция на хумора в думите си (ако въобще това се е предполагало да бъде хумор) и въздъхна тежко. — Трябва да ви кажа защо Марс е стабилен сега и да ви изложа накратко теориите на ареологичния упадък. Така ли е?

— Формулировката е добра — отвърнах аз.

— Някога работих със съпруга ви, госпожо вицепрезидент. Беше добър човек и липсва на всички ни.

— Благодаря ви.

— Той бе загрижен (както и аз, между другото) за смъртта на Марс преди стотици милиони години. Но в действителност концепцията за един мъртъв Марс е изцяло погрешна, тъй като планетата не е съвсем изстинала отвътре. Във вътрешността на Марс все още се наблюдава ареологична активност. Въпреки това обаче

магмените изригвания от мантията на планетата са се стабилизирани и вече не оказват странично налягане върху кората ѝ.

В миналото никога не са съществували повече от дванайсет плочи на марсианската кора. Сега тези плочи са замръзнали заедно. Няма странично налягане, няма миграция на по-старите плочи, няма редукция на границите на плочите. А това на свой ред е намалило вулканичната активност. Последните активни вулкани на Марс са били Тарсис и Олимпус, познати на всички нас. Без движението на плочите планините престанали да се образуват. Без вулканичната активност изпускането на газове от вътрешността на планетата било сведено до минимум. По този начин и без това тънката марсианска атмосфера отлетяла в космоса и нямало с какво да бъде заменена. Биосферата на Марс измряла преди няколко милиона години, в самия край на тектоничната активност. Обаче стабилизирането...

— Балансираното течение — допълни Леандър.

— Точно така. Аелита, ако обичаш, покажи резултатите от дълбокия сондаж на доктор Уегда в кората и мантията на Марс.

Аелита веднага изпълни молбата му. На монитора зад Абди се появи диаграма, позната на всички нас — напречен разрез на Марс, който се въртеше, за да демонстрира триизмерно изображение на вътрешността.

— Виждате ли, във вътрешността на планетата има шестнайсет изригвания, които периодично се издигат и снишават. Те обаче са придобили набръчкана и инверсна форма — издигат се отвътре и се снишават отвън. Мрежовата сила, оказвана върху кората на планетата от тези изригвания, е равна на нула, въпреки че локалните ареологични ефекти са очевидни. Стабилността наистина е доста крехка... Така че Марс може да се промени всеки момент. Само че това не е ставало от триста милиона години. Има толкова много неща, които не разбираме.

Затова някакво действие, приложено към цялата планета (като премахването на приливно-отливните сили, например) би могло да разбуди изригванията и да причини повторен старт на тектоничната активност. — Той спря за секунда и посочи застиналата диаграма на Марс. — Без една голяма луна, която да поддържа баланса на Марс, относително малки промени биха могли осезаемо да променят наклона на оста на планетата. Ако тръгнем, то ще е към Слънцето, нали?

— Не сме решили още — отвърнах аз.

— Ако е така, то биха могли да възникнат и по-сериозни проблеми, които не са залегнали в моите изчисления. Така или иначе обаче, моите проучвания показват, че е възможно да се очаква повторно нарастване на тектоничните процеси.

— И какво трябва да означава това? — попита Уокслър.

— Имам предвид — какво би трябвало да означава за всички нас, които живеем тук?

— Ами повече марсотресения. Субстанциална активност по местата, където минават границите на старите плочи, вероятно. Вулканични изригвания. Няма начин да бъдат предсказани резултатите в един по-далечен план.

— А в по-близък план? — попита отново Уокслър.

— Няколко по-значителни марсотресения. Но преди да станем свидетели на сериозни изригвания на вулкани, ще изминат десетилетия.

— Ще бъде ли обратим процесът?

— Какво имате предвид?

— Ще може ли Марс отново да се стабилизира някога, щом като веднъж сме го раздрусали?

— Не и в рамките на близките десетина милиона години — отвърна Абди. — Стабилността си е стабилност, докато нестабилността е непредсказуема.

— Аелита, ти какво мислиш по въпроса? — попита Леандър, потупвайки новата си рожба по металното тяло.

Гласът на Аелита бе мек и типично женски. Образът ѝ — жена с издължено лице с класически черти и с подстригана късо черна коса — ми напомни за злата кралица от анимационните филмчета на Уолт Дисни.

— Заключениета на доктор Абди ми изглеждат разумни.

Моите бази данни обаче не разполагат със значителна информация за вътрешния строеж на Марс.

— Имаш всичко, с което разполагаме за момента — възрази Леандър.

— Тогава няма да е лошо да научим нещо повече — отвърна Аелита.

Абди ѝ хвърли един поглед през масата и се засмя.

— Ще научим — отсякох аз. — Доктор Абди, ще ни трябва повече информация за вътрешната структура на Марс в рамките на двайсетина дена.

— Разбира се, госпожо вицепрезидент — отвърна щастливо Абди. — Трябва ли да разбирам, че се налага да предприема проучвания, по-мощабни от тези на доктор Уегда?

— Моля ви — прекъснах го аз. — Това е много важно. Надявам се, че осъзнавате съображенията ни за сигурност?

— Разбира се — потвърди Абди сериозно.

— Доктор Уокслър, всяка станция поотделно трябва да подготви структурен доклад. Биха ли могли да устоят на едно сериозно марсотресение и въпроси от този род. Между другото, има ли станции, разположени точно върху границите на старите плочи?

— Не са много. — Уокслър се намръщи и поклати глава. — Като се замисля, се сещам, че никога не сме проектирали станциите така, че да издържат на сериозна ареологична активност.

— Не могат ли да бъдат подсилени по някакъв начин? — попитах го аз.

— Някои станции лежат върху стари алувиални почви. Ако се случи по-сериозно марсотресение, всеки шев ще се пропука, всеки тунел ще бъде разкъсан... Продължавайте нататък в същия дух и ще разберете какво имам предвид.

— В такъв случай ще се наложи тези станции да бъдат евакуирани — заключих. — Ще се срещнем с хората, отговорни за гражданските приготовления и ще обсъдим това утре. Доктор Уокслър, доктор Абди, упълномощавам ви да теглите средства от сметката на правителството с код „Черно“ и „Преамбюл“. Аелита ще наблюдава опитите ви. Всяка седмица ще се отчитате пред същия този комитет.

Уокслър се взря в хората около масата, като че ли всички бяха напълно откачили.

— Разбирам, че си имаме работа с някакви зрелищни технологии, но мислили ли сте за резултата, който всичко това ще има върху хората?

Забележката му ме засегна дълбоко.

— Всъщност, докторе, почти не ми се налага да мисля за нещо друго.

— И какво? Искате да кажете, че това, което Земята би могла да ни причини, е по-лошо от онова, което виждате в мислите си? Всички станахме свидетели на разрушенията при Мелас Дорса, само че това ще бъде нищо в сравнение със стотици станции, сблъскващи се с евентуални марсотресения.

Чарлз вдигна ръка като ученик по време на урок.

— Мога ли да отговоря на въпроса?

— Разбира се — кимнах аз.

— Това е само началото. След няколко месеца могат да изпепелят Марс. Ако това не им стига, могат да ни хвърлят върху Слънцето или да ни изстрелят в открития космос.

Лицето на Уокслър преbledня, но той не се предаваше. Очевидно не разбираше какво му говори Чарлз и смяташе това за силно преувеличено. Недоверчиво присви очи и попита:

— Наистина ли вярвате в това?

— Скъпи докторе — отговори Абди, — според вас несъществен факт ли е изваждането на една луна от орбитата ѝ и преместването ѝ веднага над Земята?

— Знам само това, което са ми казали — упорстваше Уокслър.

— Аз бях там — обади се Леандър, — а също и Чарлз.

— Добре — вдигна рамене Уокслър. — Госпожо вицепрезидент, аз знам своите задължения. Но искам да изразя тревогата си, че се обсъжда нещо разрушително и обезпокоително, а никой няма да попита марсианците за тяхното мнение.

— Искате ми се да разполагахме с време и да имахме тази възможност — въздъхнах аз.

— Не, не искате — възрази Уокслър. — Ако марсианците гласуват против тази идея и решат да си останем тук...

— Това ще бъде чисто самоубийство — възрази Чарлз.

— Имаме ли право да избираме бъдещето си? — разпалено попита Уокслър. — Или вие смятате, че можете да избирате вместо нас, защото сте много по-информирани?

Нямах отговор на въпроса му. Той блестящо изрази нашата дилема.

— Искате ми се да не ни съдят толкова строго, доктор Уокслър — отговорих кратко.

— Не разчитайте на това, госпожо вицепрезидент — каза той.

Чарлз и Аелита останаха след края на срещата.

— Не сме разговаряли за Иля — погледна ме Чарлз.

— Не ми се иска.

— Доктор Абди ми напомни... Бих искал да изкажа тъгата си. Той беше прекрасен човек.

— Моля те — прошепнах и отместих поглед. Думите, казани от Чарлз бяха още по-непоносими.

— Обвиняваш ли ме за смъртта му? — попита той с равен глас.

— Не. Как бих могла?

— Ако бях умрял преди десет години, това сега нямаше да се случи. Или не по този начин.

— Що за мегаломания е това? — попитах.

— Без мен близките пет или десет години нямаше да можете да построите техниката за откъсването. Земята би могла да бъде първа.

Гледах го и се чудех дали ще мога да запазя грижливо сложената маска на безпристрастност и работоспособност.

— И аз нося вина колкото теб — успокоих го.

— Трябва да знам. Защото наистина няма да мога да го понеса, ако; ме обвиняваш за случилото се.

Очите му се напълниха със сълзи. Извърнах глава, защото не исках да изливам чувствата си като него и казах малко грубо:

— Стегни се.

— Никога през живота си не съм бил толкова стегнат и трезвомислещ.

— В моята глава е пълна каша и не съм в най-добрата си форма. Моля те, моля те! — Ударих с юмрук по масата. — Просто не говори.

— Добре.

— Обадох се на Ти Сандра преди няколко часа — продължих, след като преглътнах и се успокоих. — Трябва да решим къде ще закараме Марс, когато стане време. Ако се наложи. И трябва да направим проба с Фобос.

— Мислил съм за това. За няколко дни можем да закараме „Меркурий“ и оригиналния откъсван на Фобос. По-големите ще останат тук.

— Ще трябва да разпръснем тях и мислителите, в случай че Земята направи друг, по-пряк опит да ни спре.

— Можем да разрушим цялата апаратура и да предоставим доказателства на Земята.

— Бих го направила веднага — казах, — но Земята няма да ни повярва, защото залогът е твърде голям. Всичко сега се движи от политиката и желанието за оцеляване.

— Реших все пак да го предложа. Бих се самоубил, ако знаех, че това ще промени нещата. Ако знаех, че ще мога да те утеша.

Изгледах го злобно и изкрещях:

— Бих убила всички вас и себе си, ако... — това, което исках да кажа, ме стресна и за последните думи не ми достигна въздух. Чарлз не изглеждаше учуден или шокиран.

— Завиждах на Иля. Помня те каква беше преди много години — каза той след голяма пауза. — Оттогава съм бил с много жени, но никоя от тях не е била толкова целенасочена или уверена.

— Целенасочена? Уверена?

— Казвах си: тя е точно толкова луда, колкото и ти.

— Господи! — възкликнах и се засмях насила.

— Вярвах, че мога да разклатя няколковековните убеждения и да открия какво движи вселената. А на теб ти казвах, че ще станеш президент на Марс. Помниш ли?

— Ще прегледам дневника си и ще проверя това. Може, след като всичко се оправи, да започнеш да гледаш на карти.

— Никога няма да се оправи — поклати глава Чарлз. — Събития с такава значимост никога не приключват окончателно. Досега не си питала за жена ми.

— Това не е моя работа.

— Беше мила жена, истинска марсианка. Три години ме подкрепяше. Имаше силно развито чувство за отговорност и наистина полагаше усилия, но накрая ме напусна. Каза, че никога не знае къде съм и какво мисля.

— Съжалявам, явно не сте си подхождали. — Да.

Той извърна глава, видимо изтощен. Не знаех доколко връзките с „Куантум Лоджик“ изсмукват силите му. Исках да се върнем на основната тема и попитах:

— Къде трябва да отиде Марс?

Чарлз изправи рамене и свърза компютъра си с основния дисплей.

— Аелита, това са приблизителните координати и номера на звезди. Свържи се с астрономическата библиотека.

Аелита изобрази графично групи от гъсто скупчени звезди.

— Не можем да го преместим на няколко светлинни години. Със сегашните възможности за проследяване и измерване, Земята ще ни намери навсякъде в радиус от няколкостотин светлинни години. Ако въобще се преместим, то ще е защото Земята доказва, че би направила всичко, за да ни унищожи. И ще продължи да опитва.

Дилемата, казана направо, все още смразяваше кръвта ми.

— Предлагам да направим огромен скок. Прегледах новите проучвания, прекарах ги през Аелита и вече имам предложение. Това е най-доброто от всички възможни места в близката галактика. Намира се на разстояние десет хиляди светлинни години оттук и на пет хиляди светлинни до галактическия център. Тесен и ограден от галактическия ръкав облак от гъсто скупчени звезди, няколко милиарда години по-млади от повечето звезди близо до слънцето, стабилен и богат на метали. Небето е красиво, а нощите — ясни. Прегледах „Каталог 22 на галактическите изследвания“ и открих едно жълто джудже, около девет десети от големината на слънцето, със смущения, които показват наличието на големи планети. В този район има и няколко други подобни звезди. Давам ти ги на теб. Всички облаци и звезди, цялата цветна градина. — Той не ме изпускаше от поглед. — Избирай и стани Майка на Новия Марс.

Спомних си древните цветя, откъснати от Стъкленото море, които Чарлз ми подари близо до „Tres Haut Medoc“. Сега ми предлагаше букет от звезди. Чарлз можеше да ми вземе ума дори и след преживяната умора и скръб.

— Искам да ти се извиня — казах. — Бях груба с теб. Свършил си прекрасна работа.

— Благодаря.

Лицето му засия и той ме загледа с кротка настойчивост. Все още имах власт да му доставям удоволствие. Никога не съм изпитвала това с Иля и може би затова го обичах. Загледах се в оградените и премигващи звезди в края на издълженото петно.

— Ще трябва ли да направим резервации? — попитах.

На следващия ден, докато инспектирах напредъка на големите откъсвачи с Денди и Лий, прекъснах един спор. Централната лаборатория беше завършена преди седмица, цялото оборудване бе събрано в една стая, където се правеха няколко опита за превръщането на малки количества кислород в антикислород. Когато влязохме в лабораторията, чух, че Леандър повишава глас и почти започва да крещи.

— Някой разбира ли срещу какво се изправяме?

Мичъл Масперо-Гамбакорта и Тамара Куанг стояха срещу Чарлз, Леандър и Ройс. Куанг ме видя да влизам и лицето ѝ замръзна в студена маска. Масперо-Гамбакорта поклати глава, изруга тихо и седна на ниската скамейка, към която бяха закрепени големите помпи за контрол. Ройс прибра компютъра си и някои други неща и беше готов за тръгване, но отстъпи и остана да стои съвсем не на място, прав, с пълни ръце. Лицето на Леандър беше почервенияло от вълнение, а Чарлз бе кръстосал крака и изглеждаше спокоен, дори малко отдалечен от останалите.

— Някакво неразбирателство ли има? — попитах.

— Нищо, с което да не можем да се справим — малко припряно отговори Леандър.

— Тамара и Мичъл смятат, че трябва да представим откритието си за публично обсъждане — обясни Чарлз.

— Това е най-разумното нещо — заяви Куанг.

— Няма нищо разумно в цялата работа — промърмори Масперо-Гамбакорта и скръсти ръце.

— На кого да кажем първо?

— Очевидно на Земята — сви рамене Куанг. — Имам приятели там, които могат да ни помогнат да се справим с политическите проблеми и недоразуменията.

— Недоразумения ли? — не разбрах аз.

— Не съм глупава — защити се Куанг, — и знам в какво положение сме, но ако започнем преговори и намерим общ език... ще се чувствам много по-добре — думите ѝ заглъхнаха и тя поклати глава.

— Това сме го обсъждали много пъти — каза Леандър.

— Въртим се в кръг — добави Чарлз.

— Знам — извика Куанг и вдигна юмрук. — Те могат да ни убият, ако сметнат, че ние знаем как да ги убием... Но няма да го

направят, ако мислят, че ние първи можем да започнем... Не можем да им кажем какво знаем, защото знаем как да ги убием. А ако им кажем, те ще знаят как да убият нас. Това е лудост.

— Съгласна съм — кимнах. — Най-доброто решение е да оставим нещата да се уталожат и да отидат от само себе си на мястото си.

— Като избягаме ли? — попита Масперо-Гамбакорта. — Това не е решение на големи хора.

— Можеш ли да предложиш нещо по-добро? — попитах го.

— Да. И то няколко по-добри решения. Но Чарлз и Стивън не са съгласни с нито едно от тях.

— Искам да чуя — казах. — Може аз да ги оценя.

Той сгърчи лице от безсилие и въздъхна.

— Признавам, че това са идеалистични предложения, които носят много риск и не са по-добри. Но ако опитаме някое от тях, бихме могли нощем да спим по-спокойно.

— Въпросът не е дали ние ще спим спокойно — възразих, — а дали Марс ще бъде свободен и ще живее.

— Ние работим с всички сили — обади се Куанг. — Не мислете, че докато спорим, не си вършим работата.

— Не си мисля така. Ако имате по-добри идеи — идеалистични, скептични или други, — искам да ме уведомите.

Ройс стоеше със скръстени ръце и накрая каза:

— Свършихме ли с това? Може ли вече да се връщаме на работа?

— Имаме около четири седмици, преди тайната ни да излезе наяве — заяви Ти Сандра в началото на поредното ни съвещание.

Стоях сама в моята стая, обградена от глухите звуци на строежа, които ехтяха под земята и в тунелите, и наблюдавах изражението на Ти Сандра така, както бих наблюдавала лицето на някой идол, с надеждата, че ще ми подскаже решението.

— Време е да се направят проучвания — продължи тя. — Преместете Фобос на предложеното място. Хората ще забележат, че липсва една луна, така че тя трябва да бъде върната, преди да се вдигне тревога. Пътуването не бива да е повече от пет часа.

— С Чарлз обсъдихме подробностите. Той смята, че можем да се справим, а аз искам да отида с него.

— Защо? — попита Ти Сандра.

— Не мога да пратя Марс някъде, където аз самата първо не съм била.

— От Пойнт Уан ще получат удар.

— Тогава няма да им казваме.

Ти Сандра се замисли, за да прецени рисковете и предимствата.

— Ще отидеш с тях — отговори тя, — защото ми е нужен някой, на когото безрезервно да се доверя. Смятам те за плът от моята плът.

— Благодаря.

— Иска ми се и на Деймос да има екип за откъсване. Ако не се върнеш или закъснееш, ще преместим Деймос в Пояса, ще го скрием и ще се приготвим за най-лошото.

Да използваме Деймос като застраховка, без да уточняваме за какви цели, изглеждаше почти нормално и не будеше тревога.

— Ще им кажем ли, че преместваме Фобос?

— Дължим им това — отговори тя. — Не мога да гарантирам обаче, че ще ни повярват, че не ги нападаме.

Казах ѝ за неспиращите възражения на Уокслър, за нарастващата съпротива в някои от Олимпийците и сред най-близките ни съветници и помощници.

— Това го очаквах — каза Ти Сандра. — Ако можех, щях да бъда при теб и да ти помогна малко по-твърдо да изложим позицията си. Но ти и сама ще се справиш и те ще се съгласят.

Усетих, че моето положение на притисната до стената може и да не се разбира от дисплея, и напомних:

— Вероятно няма да стане толкова лесно. Помисли си какво предлагаме ние.

— То ме плаши до дъното на душата ми. Може би и те са толкова уплашени, че са готови да се доверят на Земята.

— Това е съвсем нормална реакция.

— Всички ли забравиха толкова бързо?

— Надявам се, че не.

— Някои не загубиха много — горчиво отбеляза Ти Сандра. — Продължавай да се бориш и упорстваш, Каси. Продължавай да ентузиазираш тези, които ти вярват. Ако можеш да се лишиш от тях, ги прати сред останалите, за да ги убеждават.

— Още една кампания — подхвърлих.

— Тя никога няма да свърши.

— Понякога, дори когато само размишлявам за това, се чувствам като чудовище. Не може ли да проучим възможността за референдум?

— С колко време разполагаме?

— Чарлз дава един или два месеца на Земята. Той не изключва и вероятността тук да има шпиони. Може да стане и по-скоро. Господи, почти нямаме избор.

— Така е — съгласи се Ти Сандра. — Ние с теб сме заменяеми и работим, за да спасим всички останали. Не забравяй това, мила.

— Толкова се нуждаем от теб тук — казах с разтреперан глас. — Почти нищо не остана, което да ми дава сили.

— Възстановявам се възможно най-бързо. А ти си силна. Не се предавай.

Часове преди разсъмване на двайсет и третия ден от Водолей петима от водещия екип — Чарлз, Леандър, аз и двама астрономи, се качихме на влекача и пропътувахме около километър по новоизградената линия от Кайбаб до скритата стартова площадка за „Меркурий“.

С астрономите се бях запознала преди два часа. Те току-що бяха пристигнали от МУС. По-възрастният, Джаксън Хергешаймер, беше специализирал върху екстрасоларните планети. Беше роден на Луната и нямаше връзки с нито едно ОМ. Преди двайсет години бил поканен да работи в МУС. Беше висок, жилест, посивял, с огромни длани и разтревожена маймунска физиономия.

Помощничката му, Галена Камерън, бе дошла преди пет години от Пояса, за да учи в Университета за изследвания „Тарсис“. Беше специализирала върху техниката на обсерваториите за далечния космос. Някои от съоръженията на борда бяха нейни. Тя бе донесла прототипни сензори за марсианския СГН — супрапланарен галактически наблюдател — и мулти-ОМ проект, който беше отхвърлян девет пъти през последните пет години. Хергешаймер не се впечатляваше от това, което щяхме да направим, но според мен прикриваше страха си. Лицето на Камерън обаче беше поруменяло и тя не можеше да спре да мърда неспокойно ръцете си.

Коридорът за изстрелване приличаше на ниска тъмна купчина под светлината на фенерите ни. Самият „Меркурий“ лежеше под обикновено покривало с цвета на почвата и това беше най-елементарния камуфлаж. Бе очевидно, че тук е бил направен значителен опит за прикриване на дейността. Още по-очевидно беше, че наблюдателите от Пояса и Земята трябваше да събират информация за стотици такива площадки. Орбиталното пространство на Марс все още беше отворено за всички бивши ОМ и много от тях продължаваха да поддържат собствени орбитални совалки. Изстрелването на обект от това, което беше направено да изглежда като възстановена лунна станция на платото Кайбаб, не би привлякло внимание.

Командирът на влекача, Уанда, набита атлетична жена в яркозелен терминален костюм, ни погледна през рамо и се усмихна.

Трябва да се издигнете след трийсет минути. След като достигнете орбита, ще ви се даде разрешително чрез директна връзка. Когато се връщате, ще използвате директна връзка, за да ви

инструктираме къде да кацнете. Не искаме земяните да проследят връзката на водещия екип с „Меркурий“ — даде ни инструкции тя.

Директна връзка беше закодираното наименование на мигновеното общуване чрез откъсвача. За пръв път щяхме да използваме директна връзка, но само от орбита.

Чарлз ѝ благодари и я потупа по рамото.

— Уанда беше нашия командир на влекача по време на първия ни излет — разказа ни той. — Ставаме стари съмишленици.

— Не задавам въпроси — каза Уанда. Кафявите ѝ очи се спираха върху всеки от нас поотделно, а устните ѝ се бяха свили в гримаса на учудване. — Просто искам да изпитам удоволствието, когато покажат резултатите по новините.

— Надявам се да ни няма в новини — поклати глава Чарлз. — А това е всичко, което ще научиш днес.

— О-о-о! — разочаровано възкликна Уанда.

Тя изпъна коридор под налягане между влекача и „Меркурий“ и Чарлз и Леандър внимателно разтовариха съоръженията. Помогнах им да пренесат мислителя „Квантум Лоджик“ и интерпретатора, и се настанихме за изстрелване.

В тесните, наредени в две редици седалки, с нетърпение чакахме ракетите да се запалят. Не бях излизала в орбита от пътуването си до Земята, което ми се струваше, че е било в някой друг живот.

— Време е да ви кажа нещо за скока — обади се Чарлз. Обърнах се наляво и погледнах него и Леандър. Леандър вдигна ръка и се усмихна. — Не всичко върви по мед и масло. Имам предвид за пътниците.

— Какво си пропуснал да съобщиш?

— По време на пътуването и след това няма да има електрическа активност в продължение на няколко минути. Няма да има топлина, костюмите няма да действат и т.н. Може да почувстваме, че се задушаваме, но направихме механичен скрабър без електрически части и той трябва да отстранява проблемите за около десет-петнайсет минути.

— Защо изчезва електрическата активност?

— Не знаем. Ще се усеща и леко гадене. Ще премине, но невроните ни ще бъдат безчувствени за няколко минути. Това е нещо като пропадане в нищото, но околния свят продължава да се възприема

по някакъв начин. Тялото се противи на това състояние. Освен тези неща, които са незначителни проблеми, всичко е като в реклама.

— Защо не казахте за това по-рано? — попитах и се прилепих към седалката.

— Там имахме достатъчно неприятности — отговори Чарлз и махна по посока на лабораторията. — Какво би казал Уокслър, ако знаеше?

— Щеше да припадне — признах аз. — Но какво ще стане с всичко на Марс? Как ще се отрази на животоподдържащите системи, а да не говорим за умственото състояние на хората?

Леандър прекъсна това, което се очертаваше да бъде дълъг спор.

— След една-две седмици може да решим проблема. Смятам, че ще успеем да се справим. Засега обаче трябва да бъдете подготвени.

— Има ли нещо друго, което трябва да знаем?

— Няма да усетите дори и клатене. Това е най-гладкото пътуване във вселената — увери ни Чарлз.

Пилотът-човек на „Меркурий“ от първата мисия беше заменен от произведен на Марс предан мислител. Той ни предупреди една минута преди изстрелването. С шумни серии от гърмежи като от оръжие се издигна върху платформа от огън и пара и ни прилепи плътно към седалките. През илюминаторите и на видеодисплея гледахме как Марс се отдалечава. Малкият кораб се завъртя, за да се насочи към сивочерната луна и ние се наслаждавахме на няколко минути инертност.

Камерън повдигна глава от седалката, доколкото ѝ позволяваше коланът и ми се усмихна.

— Исках да ви кажа каква чест е за нас, и особено за мен, да участвам. Това е невероятно. Направо фантастично. Аз съм ужасена.

Усмихнах се, за да я окуража доколкото мога. Това, което щяхме да направим, не се побираше във въображението ми, въпреки че не беше извън техническите възможности на подобрението.

Тъй като нямаше да има ускорение, нито някоя от познатите ни сили, щеше да се използва съвсем различна сила, създавана изцяло от дескрипторните на показатели, използвани при опита. Казано с по-прости думи това означаваше, че преместването на Фобос на десет хиляди светлинни години изискваше да откраднем от галактическите запаси толкова енергия, колкото беше достатъчна за хранене в продължение на няколко години на звезда с големината на слънцето.

Бавно и плавно се приближавахме към луната. В разстояние на един час от блестяща точка Фобос се превърна в тъмно и размазано петно, защото бяхме попаднали в сянката на Марс.

Намаляването на скоростта беше по-рязко и по-шумно от издигането и остави на левия ми лакът синина, тъй като бях притисната към една тънко уплътнена метална скоба. Носехме се на неколкостотин километра над Фобос, покрит с древни сиво-черни кратери, ями, пукнатини и неравности от предишни изследвания и минно дело.

Щяхме да влезем в една минна база на трийсет години в центъра на кратера Стикни, която все още се използваше, но в която имаше само работи. Ако някой нападнеше „Меркурий“, щяхме да имаме големи шансове да оцелеем, заринати под студената сива повърхност на малката луна.

— Това е мястото — каза Леандър.

На един от склоновете на кратера с неправилна форма Стикни малката сигнална лампа за приземяване проблясваше през няколко секунди. „Меркурий“ рязко смени курса си и ние започнахме да се спускаме към нея със зашеметяваща скорост.

— Търсят се точки за закрепване — обяви мислителят.

Последва още едно рязко намаляване на скоростта и „Меркурий“ внимателно се прилепи към повърхността. Проверихме всички системи на станцията и след като се уверихме, че работят нормално, изпънахме коридора за приземяване.

Чарлз разкопча колана си и аз го последвах, изпаднала в безтегловност.

— Имаме запаси за три дни — подхвърли той с крива усмивка, докато преминавахме през товарния сектор.

— Ще ни стигнат ли? — попита Галена Камерън с угрижена физиономия.

— Надяваме се експериментът да не продължи повече от пет часа — провикна се Леандър от платформата над нас.

Хергешаймер направи гримаса и каза:

— И десет години да изучаваме системата, пак няма да знаем достатъчно.

— Тунелите ще бъдат студени и неудобни няколко часа — съобщи Леандър. — Не са за гости.

Докато пълзях зад Чарлз по коридора за преминаване, почти се сблъсках със стар робот, покрит с прах. Той беше с големината и цвета на обичаните плюшени мечета и веднага се отдръпна в един ъгъл, а старата му сензорна гривна се въртеше с едва чуто скърцане, докато ни изучаваше.

— Това съоръжение се нуждае от ремонт — приглушено изскрибуца той.

Чарлз се обърна, за да ме погледне, а аз се усмихнах за пръв път от седмици, защото си спомних за „Tres Haut Medoc“. Той също се усмихна, но трепна, когато кожата му изпъна наношевовете.

— Трябва по-добре да се грижим за нашите сираци — подхвърли.

Хергешаймер проклинаше липсата на съвременни сензорни устройства, а Леандър нареждаше на един малък робот да осигури нови проби. Носехме комплектите за ремонт и почти всички работи щяха да преминат през осъвременяване и пренастройване. Галена Камерън стоеше сама в едно студено помещение, координираше сензорите и телескопите и изпробваше всички съоръжения с произволни цели и информация.

Засега нямах много работа. Помагах на Леандър в звездообразната централна контролна зала и следях за промени в налягането. Докато не приключехме с осъвременяването, не можехме да се доверяваме на аварийните системи на станцията. Аз бях в единия от лъчите на звездата, а в друг лъч Чарлз се занимаваше с мислителя „Куантум Лоджик“. Той изведнъж се показа зад ъгъла с оптични кабели, закрепени отзад на главата му и каза:

— Объркан е.

— Кой?

— Мислителят. Преди да тръгнем трябваше да му поставя задача за настройване. Той е някъде другаде и прави нещо, което нас въобще не ни интересува.

— Можеш ли да го върнеш? — попитах.

— Разбира се. Няма да отнеме много време да го пренасоча. Как е твоето подобрение?

— Не ме притеснява. Мисля, че вече мога да го контролирам.

— Това е добре.

Чарлз гледаше стената зад мен, сякаш там имаше някой. Прииска ми се да се обърна, но знаех, че сме сами в контролния център.

— Касея, не знам какво ще ми причини това. Всеки път, когато ръководя мислител „Куантум Лоджик“, в мен се наблюдава различна реакция. Определено не е... — той не можеше да намери думите и направи безпомощен жест с ръце.

— Приятно? — подсказах му аз.

— Може би не е много приятно. Прилича на отдаването на порок. На присъединяването към буйна компания от луди гении. Винаги има нещо омайващо и решения на всякакви проблеми.

— На теб това ти харесва — казах тихо.

— Точно така. Това е моя слабост. Аз винаги ги търся и когато конкретните неща изчезнат като призраци, след тях остава едно чувство на пълнота. Мислителите „Куантум Лоджик“ преследват различни истини, които не пасват на човешките ни мозъци. Математически тангенти, които ние не използваме, логика, която ни причинява вреда. Трябва да внимавам, за да не стана непотребен за теб или за останалите, когато се върна.

— Винаги ще имаме нужда от теб — уверих го.

— Това не се знае. Просто исках да те попитам... мога ли да се съсредоточа върху теб? Всъщност нямам нищо, освен работата си и теб. Не е продуктивно да се съсредоточаваш върху работата.

— Какво имаш предвид под съсредоточаване?

— Да имаш цел — отговори той. — Да има нещо истинско, което да цениш.

Молбата му много ме разтревожи. Реших, че ще задам въпроса сега, колкото и странно да прозвучи.

— Предложение ли ми правиш, Чарлз?

— Не — намръщи се леко той и отмести поглед. — Имам нужда от добър приятел. Смятам, че това е ясно и не е неправилно. — Пое дълбоко въздух. — Касея, ужасно ще е да те свалям сега. Ти все още тъгуваш.

— Да.

— Имам нужда от някого, за когото да знача нещо не само като професионалист. Който да ме върне. Мен. Не продукта от смесването с мислителя, не някой интелектуален мутант.

— Ти значиш много за мен заради това, което си. Аз те ценя.

Изражението му се смекчи. Отново усетих силата си да му доставям удоволствие и това ме разтревожи.

— Точно от това имам нужда. Ти не трябва да се страхуваш. Дори и да загубя себе си онова, което остане, ще ни върне обратно. Тамара и Стивън могат по-късно да заемат мястото ми за голямото преместване.

— Толкова ли е опасно? — попитах.

— Не мисля, но всеки път става все по-трудно. На истините не може да се устои.

— Това са опасни истини.

— Да — съгласи се той. — Влюбваш се в друга реалност и си готов да я прегърнеш и да бъдеш зарязан от нея.

Леандър се изкачи до контролния център, като се придърпваше с ръце при незначителната гравитация.

— Галена и Джаксън казват, че са готови. Свързахме нашия откъсвач с големия чрез директна връзка и получаваме добър сигнал. Не мога да гарантирам, че връзката ще се запази, докато се местим, но сигурно ще мога да я възстановя, когато се върнем.

— Всичко е толкова примитивно — въздъхна Чарлз.

— Правя всичко възможно — ухили се Леандър. — Остава ти да си готов, капитане.

Галена Камерън влезе в центъра през големия отвор, ловко заобиколи Леандър и се обърна към мен:

— Госпожо вицепрезидент...

— Касея, моля те.

— Готови сме. Получаваме чиста картина на обектите отвън. Съоръженията са свързани и всички работи функционират.

— Съобщи на Марс, че започваме — инструктирах Леандър.

— Пет часа ли? — попита той.

— Ако веднага откъснем дескрипторните показатели — отговори Чарлз.

Хергешаймер се промъкна зад Галена с мокро от пот лице. Той беше ужасен, а аз се чувствах спокойна. Излязох от ъгъла и протегнах ръка на Чарлз. Той здраво стисна моята.

— Всички сме тук благодарение на теб — казах му.

— Да дам ли заповед, Касея?

— Заведи ни някъде много, много далеч. На красиво и безопасно място. На ново място.

— Мисля, че знам такова — отговори Чарлз. — Извинете ме.

Той седна отново на мястото си и с дългите си и опитни пръсти свърза един последен оптичен кабел. Виждахме задната част на главата му — сивите наноклапи, прикрепени към черепа му, и черната коса.

Мислителят „Куантум Лоджик“, вграден здраво в централното контролно табло, проектира многоцветен кръг, образуван от сложни назъбени форми. Постепенно ръбовете им се изгладиха и формите се превърнаха в гъвкави петна. В обезопасена с пяна каменна ниша на разстояние един метър откъсвачът и помпите за поддържане на атомите от изстудената проба на абсолютната нула чакаха инструкциите на мислителя. Чарлз затвори очи.

— Трябва ли да се привържем? — нервно прошепна Галена.

— Няма нужда — отговори Леандър и облиза устни. — Правете нещо, което ви успокоява.

— Тръгваме — съобщи Чарлз.

Погледнах таблото, което изобразяваше външните обекти един върху друг. Марс точно под нас, Марс и короната на слънцето, блестящи в черния космос, струпвания от звезди, графика на набелязания галактически район, графика на състоянието на откъсвача.

Мислителят превеждаше човешките мерки и координати на дескрипторен „език“. Преводачът говореше с женски глас. „Отнемането на показателите на частиците завършено. Първо направление и изчисление завършено.“ Преводачът показваше собствената си оценка за това как вървят нещата. Червените линии се увеличиха, когато мислителят се насочи и откъсна показатели от изстудената проба, после приложи променените им качества върху всички частици от масата на луната и близо около нея.

— Ще ни трябва поне половин час да открием къде се намираме и какво е изминатото разстояние — каза Хергешаймер.

— Добре — отговори Леандър.

Положението ни, вкарано в мислителя, автоматично щеше да промени курса към набелязаната звезда.

В помещението лъхна хлад. Изображенията изчезнаха, ръцете ми станаха безчувствени, а пред очите ми затанцуваха разкривени фигури и образи. Не усещах движението и промяната. За разлика от всичко

друго в досегашната човешка история, при откъсването не участваха машини, не се възпламеняваше гориво, не се получаваше топлина или шум след изразходването на енергия. Целият процес беше почти неусетен. Резултатите обаче компенсираха всичко останало.

Отново се появи картина. Ръцете ми бяха студени, а краката горещи, но не се чувствах зле. Всички мигаха и отваряха очи като след кратка дрямка.

Чарлз тихо изпъшка и се извини през зъби.

— След малко съм при вас — каза той.

— Къде сме? — попита Леандър.

Отвън виждах само звезди. Марс беше изчезнал. Около нас цареше мрак, прорязван от гъсто преплетени цветни ивици. Някои от звездите, по-големи от главата на карфица, бяха забулени в мъгла и нямаха ясни очертания. Досега не бях виждала такова красиво и страховито небе. Кръвта нахлуваше в главата ми, гърлото ми беше пресъхнало и се изкашлях в шепите си. За момент ме обзе клаустрофобия. Почувствах се като в стар тунел, хванат в капана на една съвсем малка луна.

В радиус от десет хиляди светлинни години от нас нямаше други човешки същества. Бяхме заобиколени от милиарди километри тънка звездна мъгла и нищо друго, можеше да не разберем къде сме и да се загубим. С усилие разтворих юмруци и поех няколко пъти дълбоко въздух.

Хергешаймер и Камерън бързо и безшумно сглобяваха апаратурата си, за да преработят данните и да определят местоположението ни. Хергешаймер тихо изруга.

— Трябват ни повече данни за общата дисперсия на тази група — каза той на Камерън и посочи петте звезди, обвити в синя мъгла. Тя бързо започна да изчислява на своя компютър, изпреварвайки с отговора компютрите, свързани с оборудването.

— Това е група А 29, EGO 23-7-6956 — отговори след малко.

— Ето я нашата цел — заяви Хергешаймер и направи кръст с пръст върху дисплея, после посочи едно малко, ярко, незамъглено петно, което беше като блестяща точка на черния фон. — Намираме се на шейсет милиарда километра оттам — въодушевено прибави той. — Много добър резултат за първо приближаване. Но звездата не е свободна — охлади ентузиазма ни той. — Ние сме на разстояние

петдесет и четири милиарда километра от орбитата на най-отдалечената планета.

После погледна апаратурата си, кимна намръщено и притеснено и продължи:

— Господи, ако след всичко, което направихме, това има значение... В набеязаната система има седем планети. Три от тях са огромни газови гиганти, много млади, от два до пет пъти по-големи от Юпитер. Близко до звездата има четири малки каменни свята, а между тях — свободен космос, с подходящо разположение за орбита и без друга заплаха, освен дифузен астероиден пояс. Но това ще е без значение, ако не направим малка поправка.

Хергешаймер ме погледна, преглътна и кимна, сякаш за да покаже, че има решение.

— Чарлз? — попита Леандър.

— Мислителят сега прави поправките и превода. След пет минути отново ще се местим.

Някъде във вътрешността на Фобос нещо помръдна с дълбока въздишка, която беше чудовищна, защото звучеше съвсем истински. Изолираните стени на станцията започнаха да вибрират. Всички, освен Чарлз, се огледаха неспокойно.

— Това сме го чували и преди, но не толкова силно — обясни Леандър. — Напоследък местихме много луната и се получава различен приливен стрес.

— Ще има и още — каза Камерън.

— Не трябва да имаме проблеми — увери ни Леандър. — Стресът е незначителен, но звукът е впечатляващ.

Камерън се приближи към мен.

— Има една зала за пряк изглед. Миньорите трябва да са я монтирали преди нанасянето на последните поправки върху картата. Изпратих един робот да я почисти и да провери дали се отварят външните щитове. Доктор Хергешаймер ще има нужда от мен чак след като пристигнем, защото сега всичко е автоматизирано. Искам да видя преместването и предпочитам да не съм сама. Те имат ли нужда сега от вас?

Чарлз не обръщаше внимание на нищо около себе си, но аз не исках да се отделям от него.

— Върви — казах й. — Аз ще остана тук.

Камерън ме изгледа притеснено и настойчиво, върна се назад, завъртя се грациозно и тръгна по тунела, който извеждаше на повърхността.

— Млада е — усмихна се Хергешаймер. — Аз вече почти не поглеждам през оптичен телескоп, защото очите ми не виждат и няма смисъл да пробвам.

— Аз нямам нищо против да погледна — обади се Леандър. — След като приключим с преместването, всички ще хвърлим по един поглед.

Все още не можех да приема мисълта за необхватността на космоса около нас, за стотиците хиляди звезди, облаците, газа и праха.

Няма разстояния. Разстояние не съществува, освен като стойност на дескрипторните показатели.

— Добре ли си? — попита ме Леандър и аз поклатих глава.

Бузите ми бяха мокри и към краката ми бавно капеха кръгли блестящи сълзи, притеглени от слабата гравитация на Фобос.

— Тъжна ли си? — попита Чарлз и ме погледна.

Лицето му беше изключително спокойно, даже неестествено отпуснато и незаинтересовано. Осъзнах, че въпросът на Леандър го е изтръгнал от дълбока концентрация.

— Не — отговорих. — Усещам мащабността и се чувствам изгубена в нея. Не знам към какво вече бих изпитвала страхопочитание.

Чарлз се извърна и видях, че погледът му се рее неவிждащо.

— Ако направим грешка, всички ще се чувстваме така — заяви той. — Откъсване на съдбата.

Отново тази фраза, която толкова често отричаха. Погледнах Леандър и грубо го смушках с пръст в гърдите.

— Чувала съм това и преди. Вие казахте, че нищо не означава — прошепнах.

— Чарлз каза така — вдигна рамене той. — Когато е с мислителя говори странни неща.

— Знаеш ли какво има предвид?

— Преди години си мислех, че знам — горчиво въздъхна Леандър и поклати глава.

— Е?

— Причинихме откъсване на съдбата, за да премахнем логическите противоречия. А също и за да обясним защо не можем да пътуваме във времето, с изключение на мигновено пътуване в пространството, което влияе на положението ни във времето. Изглеждаше много класическо и наивно, но все пак... Беше много просто.

— Кое беше просто?

— С подобрението трябва да разбираш какви са проблемите.

— Логично е в една причинна вселена пътуването със скорост, надвишаваща тази на фотона, да е трудно.

— От повече от един век никой не взема под внимание причинната вселена — обясни Леандър. — Дискрипторната теория поставя всичко на друга причинна основа, при която причината и следствието са ограничени от законите, които управляват взаимодействието на показателите.

Бях разбрала само, че външните явления и цялата природа са просто зависима променлива, резултат от функциите на дескрипторните показатели. Бях се объркала от математически абстракции и трябваше да проследя всичко отначало.

— Има ли логически противоречия или не?

— Законите за функциите на показателите са единствената логика. Нямаме нужда от откъсване на съдбата.

— То какво беше? — поисках още обяснения.

— Никога не открихме. Не знам защо го споменава.

— Какво беше то? — настоявах аз.

— Подобие на старата хипотеза за многото светове — отговори Леандър. — Смятахме, че ако преместим мигновено някаква маса до точка, непосредствено отвън до нейната информационна сфера, ще пресъздадем масата в някоя друга вселена. Но нямаше доказателства, че други вселени съществуват.

Чарлз заговори:

— Стивън, усещам, че не всичко е наред. Мислителят разглежда прекалено много истини.

— Какво можем да направим, Чарлз? — намръщи се Леандър.

— Изчакайте — каза Чарлз с тънък глас. Той вдигна ръка и аз инстинктивно я сграбчих иззад гърба му. Чарлз въздъхна и болезнено стисна пръстите ми. — По дяволите, пропускаме нещо.

Хергешаймер слушаше, смръщил чело.

— За какво говори той?

— Доведете Галена — нареди Чарлз. — Моля ви, бързайте. Не я оставяйте да гледа.

Хергешаймер тръгна надолу по тунела.

— Мога ли да направя нещо, Чарлз? — попитах, без да пускам ръката му.

— Мислителят е намерил лош път. Не гледайте.

Почувствах рязък тласък в неопределена посока. Със свободната си ръка се хванах за облегалката на стола на Чарлз. Леандър започна да губи очертанията си и се обви в сянка. Имах чувството, че се изгубва зад ъгъла. Помръдваше устни, без да издава звук и аз не можех да го разбера. Зад гърба си чух пронизителен звук, който ме обгърна като облак комари в детска стая, пълна с гладни бебета. Бам, бам, бам. Струваше ми се, че тичам към себе си, без да мърдам, а не бях раздвоена. Разпадащите се форми около Леандър ме накараха да се досетя какво преживявам. Той изглеждаше като обвит от спуканите балони на различни образи и всеки от тях се блъскаше в него и го караше да трепери и да се лашка. Това беше момент на сблъскване на линиите на различни светове. Кабината се изпълни с разпадащите се образи от миналото, които се появяваха без всякакъв смисъл.

Погледнах към дисплея и видях призрачни образи, които нямаха нищо общо с електрониката и оптиката. Те не можеха да бъдат подредени правилно след първоначалното им декодиране. Математиката се проваляше. Основите на физиката бяха безполезни. Не можехме да видим и да преработим информацията, не можехме да си представим отново действителността.

Пронизителният звук достигна връхната си точка. Все още блъскана от миналите ми индивидуалности, усетих посоката, от която идваше звукът и се обърнах натам. В звездообразната зала се бяха появили много ъгли и неправилни странични линии. Разпознах един силует и видях квадратното лице на Хергешаймер с разчленени като на муха очи. После лицето стана това на Галена Камерън и аз успях да си помисля, че Хергешаймер прегръща Камерън, а тя издава пронизителен звук със затворени очи и размахва ръце пред лицето си, сякаш за да привлече нашето внимание.

Хергешаймер започна да говори само с устни: Аз не гледах.

Навън.

Но тя гледаше.

Леандър се премести и не можех да го видя сред раздалечаващите се ъгли. Все още държах ръката на Чарлз. Пръстите му, свити досега в ръката ми, я обгърнаха отвън. Чарлз държеше противоположната на моята ръка. Това нямаше смисъл.

Всичко вреше. Последният удар бе ужасяващ и разтърсващ. Усещах костите и мускулите си така, сякаш бяха изпепелени и после отново изградени.

Във въздуха се носеха капки кръв. Поех дълбоко въздух и се задавих с тях. Нещо беше изгорило кожата ми на дълги, тънки и плитки ивици, които приличаха на направени от бръснач. Дрехите ми също бяха разкъсани, а вътрешността на залата беше нарязана, сякаш в нея бе вилняла остра вършачка. Леандър изпъшка и покри лицето си с ръце. По тях остана кръв. Хергешаймер притискаше Камерън към гърдите си. Тя стоеше, без да мърда или да се съпротивлява. Всичко беше нарязано, навсякъде имаше кръв.

Чарлз пусна ръката ми. Там, където се бяхме допирали един в друг, нямаше нарязани. В горната част на ръката ми, освен на местата, където са били неговите пръсти, сякаш котка беше острила ноктите си.

В залата беше непоносимо студено. Дисплеят и електрониката все още не функционираха. После се оправиха и ние видяхме отвън звезди и бляскаво слънце близо до нас. Известно време всички мълчахме.

— Трябва ни медицинска помощ — каза Леандър и погледна ръцете и окървавеното си облекло.

На совалката имаше аптечка и аз отидох да я донеса. Струваше ми се наложително да поема отговорност и да стана медицинска сестра. Мислех си, че в противен случай ще се окажа в положението на Галена, която бе замръзнала като кукла със затворени очи и стиснати от изумление устни.

Когато се върнах, Леандър беше потънал в разговор с Чарлз. Напоих стерилната гъба в медицинско нано. Всички се съблякоха, за да получат от мен помощ. Хергешаймер свали дрехите на Галена, която не се противеше. Почиствахме един на друг раните си и допирът беше успокояващ и лекуващ като в медицинска оргия.

Бързо прокарах гъбата по ръцете и лицето на Чарлз. Той затвори очи, за да се наслади на вниманието ми.

Хергешаймер привърза Галена към обезопасителната мрежа.

Тя бавно се спусна на пода и се закрепил здраво.

— Къде сме? — попита той.

— Където искахме да бъдем — отговори Чарлз.

— Какво, по дяволите, се обърка? — попита Хергешаймер.

— Мислителят ни поведе по лош път — отговори Чарлз. — Не можа да се откъсне от някои натрапчиви истини. Съжалявам. Мисля, че това е обяснението.

— Препминахме през друга вселена ли? — попита Леандър.

— Не смятам така. Има нещо общо с промяна на геометрията и основните линии на света. Фотоните придобиха незначителна маса.

— Това можем ли да го разберем? — полюбопитства Леандър.

— Едва ли — въздъхна Чарлз.

— Има ли в нас поражения? Трайни, имам предвид.

Леандър знаеше какво да попита Чарлз, който беше нашия оракул при връзката с мислителя „Квантум Лоджик“. Аз мълчах и слушах. Галена изглеждаше като заспала. Хергешаймер висеше в единия лъч на звездообразната зала, краката му докосваха пода с тежестта на малък камък, но от мястото, където бях, го виждах само наполовина. Очите му бяха безизразни, в тях почти нямаше живот.

— Фотоните прорязаха материята, но не много дълбоко. Само някои от тях добиха маса, и то частична — каза Чарлз и погледна първо мен, а после Леандър. — Мислителят не разбира. Аз също. Смятам, че сега не трябва да си губим времето с това. То няма да се повтори.

— Откъде знаеш? — попита Леандър, приближи се към Чарлз и продължително го изгледа.

— Защото мислителят се уплаши. Втори път няма да се увлече по тези истини.

Доколкото можахме изчистихме капките кръв и си направихме нови дрехи, а през това време Хергешаймер работеше сам с уредите си. В тунела спрях Леандър и го попитах:

— Знаеш ли какво става с Галена? Тя все още спи.

— Не съм много сигурен.

— Ще се възстанови ли?

— Надявам се.

— Можем ли да изпълним задълженията си?

— Питай Хергешаймер — раздразнено ми отговори Леандър. — Тревожа се как ще се върнем. Чарлз е изтощен и всички ние не сме на себе си. Вече минаха четири часа.

Опита се да отскубне ръката си, но пръстите ми се впиха в неговите и той направи болезнена гримаса.

— Всичко свърши, нали? — попитах. — Не можем да преместим Марс.

Той преглътна и поклати глава, без да иска да погледне истината в очите.

— Чарлз каза, че няма да се повтори.

— Има риск, Стивън.

— И то ужасяващ — призна Леандър и отмести поглед.

— Очаквахте ли нещо подобно?

— Разбира се, че не.

Хергешаймер с мъка изпълзя от тунела, стиснал здраво ръце.

— Не че това има значение — заговори той, — но тази проклета система е идеална. Отговаря напълно на очакванията ни. Планетите са богати на минерали, а една от тях е с размерите на Земята и има наченки на атмосфера, но няма признаци на живот. Подходяща е за заселване. Има два газови гиганта и прекрасни млади астероиди. Звездата е с дългосрочна променливост като слънцето. Няма признаци за интелигентни форми на живот и радиовълни. Мястото е великолепно.

Показа ми снимките, графиките и изчисленията от компютъра си. Видях кафявата планета с големината на Земята, която изглеждаше крайно непримамлива, огромните синьо-зелени газови гиганти, обвити в оранжево и жълто и богати на водород и деутерий. Той беше изчислил общата маса на свободните минерали и летливи вещества в този пояс. Наистина имаше много. Ненадейно изключи компютъра и каза:

— Да вървят по дяволите!

— Свърши ли? — попитах.

— Не, но най-важната работа е автоматизирана и ще приключи след няколко минути.

— Какви са допустимите неточности?

— Варират в широки граници. Всичко, за което можем да се сетим. Какво значение има това, Касея? Ще успеем ли някога да се върнем?

— Все едно, направи всичко както трябва! — инструктирах го, без да отговоря на въпроса му.

— Галена е будна — добави Хергешаймер, — но не реагира.

— Моля?

Той размаха пръсти пред лицето си, погледна ме с широко отворени обвиняващи очи и повтори:

— Не реагира. Абсолютно безчувствена и неподвижна е.

— Видя ли какво ѝ се случи? — попита Стивън.

— Стоеше в кабината за наблюдение. Беше вдигнала външния щит и гледаше навън. Хвърлих един поглед и се отдръпнах. Усещането беше, че те режат с ножове.

— Това нищо не обяснява — каза Леандър.

— Тогава ти отиди при нея — ядосано отвърна Хергешаймер. — Говори ѝ и я измъкни от това състояние.

Когато се върнах в контролната зала, видях, че Чарлз се е развързал от седалката и прави бавно упражнения, подпрял ръце на едната стена и опрял крак на другата. Оптичните кабели на главата му бяха свалени. Той се обърна към мен и заяви:

— Това наистина няма да се повтори.

— Галена не е добре. Как можем да ѝ помогнем?

— Лоша информация — обясни Чарлз и до болка се разтегна. — Лош път. — Той се понесе свободно и бавно се приземи на пода със сгънати колене. — Приела е външна информация, без предварителна подготовка. Ние я видяхме през отразителите, които ни разкриваха само част от нея. Галена ще трябва да я преосмисли.

— Как може да бъде наранена от това, което е видяла?

— Приемаме някои неща за истина и когато имаме визуално доказателство, че не е така, се разстройваме.

— Хергешаймер казва, че тя въобще не реагира.

— Ще трябва да намери пътя обратно.

— Все още не разбирам.

— Накарал съм преводача да изработи човешката реакция на онова, което е станало отвън, пресъздадено отново от мислителя. Може

би това ще ни помогне. Ако всичко беше продължило повече от няколко секунди, щяхме да престанем да съществуваме.

— Не можем да преместим Марс — казах, — защото няма да поема такава отговорност.

— Това няма да се повтори. Мислителят беше лошо разстроен и втори път няма да анализира тези истини.

Гневът и безсилието ми нарастваха.

— Няма да изпратя народа си на такова място. Не знам какви са тези глупости за истините, но на този проклет мислител не може да се разчита. Ами ако реши да направи нещо още по-опасно и неразбираемо? Той експеримент ли си правеше с нас?

— Не. Откри нещо, което не беше забелязвал дотогава. Това беше съществен пробив, защото дава отговор на много въпроси.

— Да ни изстреля в алтернативна вселена!

— Няма такава вселена — възрази Чарлз. — Ние сме в нашата собствена, но с променени закони в нея.

— Какво означава това?

Вече дишах на пресекулки и несъзнателно свивах и отпусках юмруци. Скрих ръце зад гърба си и стиснах зъби, докато челюстта ме заболя.

— Мислителят откри нова категория показатели и откъсна един. Тази категория явно кореспондира на всички други показатели от по-голяма скала. Това е целостта. Откъсването на съдбата. Променихме начина, по който вселената възприема и изгражда себе си.

— Това е глупаво — казах.

— И аз все още не разбирам всичко, но не го отричам.

— Какво стана със старата вселена? — продължавах да разпитвам.

— Новата вселена не можеше да съществува, защото в нея нямаше цялост. Законите си противоречаха и създадоха безсмислена действителност. Всичко се върна към предишните закони и ние също се върнахме.

— Цялата вселена ли? — седнах до него и свих колене към тялото си. — Не мога да го възприема и да го осмисля, Чарлз.

— Мисля, че след няколко часа Галена ще се оправи — успокои ме той. — Съзнанието ѝ ще отхвърли видяното и тя ще се върне към предишното си състояние.

— Какво ще стане, ако отново докоснем показателя?

— Няма. Ако се случи, пак ще се създаде неразбираема вселена, която ще се превърне в старата. Засега за нас този проблем е нерешим. Законите в нашата вселена са създадени след многобройни комбинации и провали. Това е еволюцията. Ще трябва да се научим как да създаваме закони, които да си взаимодействат и да имат смисъл. Може да стане и след векове. Все още нямаме никакво понятие как от хаоса се създава нова вселена.

— Можем ли някой ден да го направим?

— Може би.

Начинът, по който ме гледаше и говореше — с нежелание и страх да не ме нарани или разочарова, — ме накара да се чувствам още по-неспокойна, дори и ако това не беше възможно сега. Бях ужасно уплашена от момента, когато си дадох сметка, че не нося отговорност само за личното си съществуване. Мислех си какво ли щеше да стане, ако бяхме загинали, преди законите да се възстановят. Изведнъж Чарлз ми се стори неописуемо екзотичен, не просто човешко същество, а интелектуално чудовище.

— Можем ли вече да се връщаме? — попитах.

— След няколко минути отново ще се свържа. Преводачът трябва да е свършил, а мислителят да се е настроил. Съжалявам за това, Касея.

Погледнах го замислено и кожата ми настръхна.

— Защо винаги трябва да ми се извиняваш, Чарлз?

— Защото не спирам да ти създавам все по-големи проблеми. А искам просто да те улесня, да се грижа...

— За Бога, Чарлз!

Разкопчах се и се опитах да се отскубна от него, но той се протегна, бърз като котка, сграбчи глезена ми и грубо ме дръпна. Ударих се в пода, но Чарлз ме беше предпазил от силен удар с глава в тавана. С нарастващ ужас, от който се срамувах, се откопчих от него. Той премигна неразбиращо и присви очи. После седна на стола и прикрепил оптичните кабели към главата си. Вече имаше опит и не се нуждаеше от помощта ми.

Чарлз ни заведе у дома и постави Фобос в старата му орбита, сякаш нищо не се беше случило. Чрез директна връзка ни дадоха други

координати за приземяване в главната станция под платото Кайбаб на петстотин километра източно от основния център.

Чарлз поиска да ни чака медицински екип за Галена Камерън и деактивира техниката за откъсване, за да сме готови да напуснем базата на Фобос.

Помогнах му да откачи кабелите и да пренесе мислителя и преводача до совалката, като все още се срамувах от сцената между нас. Почти не разговаряхме. Докато с Леандър водехме безчувствената Галена, погледът ѝ не се отделяше от мен. Тя леко се стегна, когато я настанявахме на седалката и попита:

— Очите ми промениха ли цвета си?

Аз не си спомнях какъв цвят бяха очите ѝ, но казах, че не са. Тя потрепери и отново попита:

— Доктор Хергешаймер жив ли е?

— Всички сме добре, Галена — отговори Леандър.

Хергешаймер се наведе над седалката ѝ в отделението за пътници и каза:

— Тревожихме се за теб.

— Не мисля, че съм тук от много време — тя все още трепереше.

— Знаем, че не спях. Намерихте ли нещо?

— Намерихме това, което търсехме — заяви Хергешаймер и ме погледна. — Но опитът беше безсмислен. Не можем да отидем отново там.

— Заради мен ли? — разтревожено попита Галена.

— Не, скъпа — успокоих я, — не заради теб.

Ти Сандра Ерзул и президентският антураж, който беше посветен в нашите планове, пристигнаха на Кайбаб в сградата на главната лаборатория и Чарлз, Леандър, Хергешаймер и аз представихме личните си доклади. Ти Сандра седеше отляво на масата, оградена от трима тежковъоръжени гардове и един медицински робот. Тя беше отслабнала с дванайсет килограма от последната ни среща и изглеждаше съсредоточена, но отчуждена. Малко преди срещата ми каза:

— Аз бях близо до смъртта, Каси. Погледнах я в очите и дори поиграх на карти с нея. Така че не ме обвинявай, ако приличам на

призрак.

Оставих Хергешаймер да говори пръв. Той представи малко тъжно новата звездна система.

— Това е прекрасен избор — добави в заключение. — Всяка планета, разположена там, ще получава достатъчно светлина и топлина, за да стане рай. Дори и Марс.

Лицата им ставаха все по-угрижени, докато описвах трудностите на второто пътешествие. Ти Сандра потрепери.

— Чарлз ме увери, че това няма да се повтори, но аз се придържам към линия на по-голяма предпазливост.

Ти Сандра кимна със съжаление.

— Каквито и да са проблемите ни със Земята, смятам, че не можем да вземем такова крайно решение — заявих накрая. — Налага се да намерим друг изход.

Леандър сведе поглед и поклати глава. Чарлз не показваше вълнение.

— Трябва да имаме пълната увереност на всички участници — каза той. — Ще предам технически доклад за пътуването и сега няма да се впускам в подробности. Постигнахме поставената цел, но имахме голям проблем. Всички бяхме наранени, а един от нас беше лошо дезориентиран. Докато някой от групата ни има съмнения, аз поддържам мнението на вицепрезидента.

Всички шумно въздъгнаха от облекчение.

— Бих искала да се направят други опити — заговори Ти Сандра и всички обърнаха погледи към нея. — Колко бързо може да стигне „Меркурий“ до някой астероид — ничия собственост?

— За да намерим астероид с достатъчна големина и да го... — Леандър се замисли и бързо започна да изчислява на компютъра.

— Два месеца — изпревари го Чарлз с отговора. — Почти е сигурно, че дотогава вече ще сме решили проблемите си със Земята.

— Щом имаме толкова малко време — въздъхна Ти Сандра, — рискът да отвлечем няколко астероида може да се окаже прекалено голям. — Тя се замисли, прецени възможностите и поклати глава. — Не. Не можем да рискуваме.

Чарлз гледаше между нас като кротко и възпитано момче.

— Нямам думи, за да ви благодаря — тихо каза Ти Сандра.

— Чувстваме се така, сякаш сме ви предали — измърмори Леандър, след като антуражът на Ти Сандра напусна помещението. Тя остана.

Ти Сандра се изправи и се подпря на масата. Доближих се до нея и се прегърнахме.

— Как се чувства някой, който пише историята? — прошепна ми.

— Уплашен. Някои неща са... неописуеми.

— Мисля, че и аз искам да опитам — погледна ме заговорнически тя. — Но съм съгласна с теб. Не с Марс. Не и при сегашното положение на нещата.

— Беше като сън, нали, Касея? — обади се Чарлз.

Не знаех какво да отговоря. Ти Сандра пристъпи напред уверено, но бавно и стисна ръцете на всички.

— Направихте нещо велико — каза тя, а звучният ѝ глас и майчино отношение превръщаха думите в нещо много повече от клишета. — Марс никога няма да може да ви се отблагодари. — Тя стисна и двете ми ръце в своите и се засмя. — А дори и да знаеше, сигурно нямаше да ви бъде благодарен.

— Става все по-трудно да се постига всеобщо съгласие — отбеляза Леандър.

— Не е лесно да си дадем сметка за затруднението, в което сме изпаднали — въздъхна Ти Сандра.

— То си остава. — Чарлз се наведе напред, със скръстени ръце. — През последните няколко часа научихме някои интересни неща. На земната Луна кипи дейност.

— Лий ми каза, че земните власти са взели станцията Айс Пит. Какво означава това? — попита Ти Сандра.

— Хайде да отидем в лабораторията — предложи Чарлз. — Ако президентът се чувства достатъчно добре.

— Ще издържа още няколко часа. Води ни.

Главната лаборатория беше разположена върху площ от един хектар и бе разделена с тежки стоманени прегради на три помещения. Тъмносивият таван се извиваше в средата на височина десет метра, нашарен от фокусирана светлина и животоподдържащи тръби.

Най-малкото помещение, разположено далече от покритите уреди за енергийно хранване, беше най-важно. Най-отпред вървеше Чарлз, а след него аз и Ти Сандра, от двете страни на Леандър.

Неемия Ройс, Тамара Куанг и Мичъл Масперо-Гамбакорта седяха близо до една маса, върху която бяха закрепени два мислителя „Куантум Лоджик“ с интегрални преводачи. Тези части не ги бях виждала, защото бяха инсталирани през последните няколко дни.

— Свършихме с обучението и осъвременяването на мислителите — каза Тамара и ме погледна неуверено. — Те са информирани.

На главата си имаше няколко малки нанокабела. Планът беше тя да подкрепя Чарлз в случай на нещо несприемливо.

— Добре — отговори Чарлз. — Искам да покажа на президента и вицепрезидента какво знаем за Айс Пит.

Тамара и Неемия започнаха да работят, за да получат картина, контролирана от преводача. Появиха се графики и схеми, показващи количествени колебания, които все още не разбирах. Една от картините обаче беше напълно ясна — отчетлива, пълноцветна, триизмерна картина на коридор, пълен с мъже, жени и роботи, пренасящи техника.

— Това е директна връзка с оптично предаване — обясни Чарлз. — На Айс Пит се намира „Поясът на Пиърс“ — откъсвача, който Уилям Пиърс е създал по случайност. Това е по-обхватна версия на нашия собствен. Виждате лаборатория точно до Айс Пит.

— Това в момента ли става? — поинтересува се Ти Сандра.

— Почти все едно, че сме там — усмихна се Ройс.

— Те знаят ли, че ги наблюдаваме? И през какво получаваме образа? — попитах аз.

— Можем да настроим част от щитовете на Айс Пит да проявяват оптични качества — отговори Чарлз. — „Поясът“ или откъсвачът може да предава образи и звук на нашия откъсвач. Те са изкопали помещение до Айс Пит и са направили изследователски център. Не знаят, че ги шпионираме.

— „Поясът“ на Айс Пит и нашият откъсвач са едно и също нещо — вметна Неемия. — Всички откъсвачи по принцип имат общо

съществуване.

— Откъсвачът... — започна Ти Сандра.

— Наричаме го така, когато с него настройваме нещо. Този на Айс Пит е по-голям от нашия, но това е без значение. Те са с еднаква продължителност.

— Точно пример за идентичността на всички неописани елементи във формата на потока от данни — поясни Неемия.

— Така всичко ми е по-ясно — усмихна се саркастично Ти Сандра.

— Откъсвачите са неописуеми и безсъдържателни — продължи с усилие Неемия. — Те могат да се превърнат във всяко нещо.

— Ще се придържаме към по-важните за момента неща — прекъсна го Чарлз. — Те явно знаят значението на Айс Пит и какво да правят с него. — Посочи към няколко заоблени куба, сложно свързани с ленти. — Това са мислители от високо ниво. Никога не сме виждали подобни, но поне единият е „Куантум Лоджик“. Големи са и вероятно са много мощни.

— Много по-фини и многофункционални от тези, които ние можем да създадем — вметна Неемия.

— Отиването на Луната и използването на Айс Пит означава, че не са успели да създадат откъсвач — каза Леандър.

— Възможно е — съгласи се Чарлз, — но може би те вземат Айс Пит, за да не позволят достъп до него на всички останали. Ако разрешите, сега можем да разберем колко знаят.

Ти Сандра тихо каза нещо на един от гардовете и той се дръпна настрана, за да предаде по компютъра нарежданията ѝ.

— Как? — попита тя и отново се обърна към нас.

— Ако знаят, че това е директна връзка, могат да получават от нас звук нали. В момента те слушат, ако мога така да се изразя. Точно това правехме и ние отначало, за да разберем природата на откъсвача. Можем чрез техния да им предадем съобщение.

Лий влезе и застана до Ти Сандра. Леандър бързо обясни отново картината и нейното значение.

— Какво ще им кажеш? — попита Ти Сандра.

— Ако сме се отказали от плана да напускаме Слънчевата система, трябва незабавно да започнем публични преговори със Земята

— отговори Чарлз. — Можем да използваме откъсваните като по-бърз и ефективен канал. Но... това ще има и друг ефект — ще ги уплаши.

Ти Сандра направи гримаса и каза:

— Ако говорим с тях, трябва да ги уверим в мирните си намерения. Но дали ще е достатъчно? Как биха могли да ни повярват след всичко, което се случило?

— Трябва да ни повярват — настоя Чарлз. — Иначе сме загубени. Някой ще нанесе неочакван удар.

Ти Сандра изсумтя.

— Неочакван удар! Звучи като... през двайсети век.

— Трябва също да ги накараме да вярват, че имаме пълен контрол над водещия център — продължи Леандър, — и че няма разпръснати групи със същите възможности.

Ти Сандра кимна на Лий и въздъхна:

— Опасявам се, че Пойнт Уан не носи добри новини. Кажи ни подробностите, Лий.

— Точно сега Земята е политически нестабилна. Парализирани са от безбройни референдуми. Всички ръководни членове и синдици на четирите главни алианса са се събирали многократно. За консултации са свиквани и посланици.

— Подготовка за война ли? — попита Чарлз.

— Вероятно не — каза Лий, — а само объркване. Предполагам, че бурята е предизвикана от водещите синдици на ВИЗА. Положението се влошава. Получаваме милиони съобщения от земяни с предложения за подкрепа. Но и много повече такива, свързани с терористични актове.

— Кой всъщност управлява? — попита Ти Сандра.

— Националните правителства са напълно парализирани, а за алиансите не знаем нищо. Те работят на по-високо ниво и са избрани от законодателната власт на националните правителства. Нашите информатори мълчат. Претърсват се всички частни и обществени мрежи. Някой от ВИЗА е дал нареждане на централния мислител да блокира всяко търсене на данни по определени теми. Ще разберат за някои от нашите информатори. Ще можем да разчитаме само на обществените мрежи.

— Те нарушават някои от законите си — казах. — Кое то само по себе си говори много.

— Но не са съвсем с вързани ръце — напомни Чарлз. — Някой финансира учените, които денонощно работят на Айс Пит.

— Говори с тях както можеш, но възможно най-скоро — нареди Ти Сандра. — Използвай директна връзка или обичайните канали.

— Искам да изясним нещо — настоя Чарлз. — Нашите мнения не съвпадат. Аз съм напълно уверен, че можем да направим това, което бяхме запланували, без да се повтори грешката от последното пътуване.

— Бихте ли заложили пет милиона живота на вашия успех, господин Франклин? — мрачно попита Ти Сандра.

— Не мога да...

— Бихте ли? — повиши глас тя.

Чарлз не трепна, дори не мигна.

— Бих, но Касея може да ме отстрани.

— Защо?

— Заради близостта ми с мислителя „Куантум Лоджик“.

— Нали той, мислителят, е направил грешката?

— Не беше грешка — възрази Чарлз.

— Бедната Галена Камерън може да не е съгласна с това — каза Ти Сандра.

Тя направи знак да ѝ донесат стол и бавно седна, без да сваля поглед от Чарлз. И друг път я бях виждала да се съсредоточава така, но никога толкова напрегнато.

— Мислителят „Куантум Лоджик“ видя възможност да изпълни целта по-пълно. Не би могъл да знае последиците за човешките същества. Той дори не може да ни моделира правилно.

— Какво ще го спре да направи нещо друго по-неразумно? — попита Ти Сандра.

Чарлз трепна, но не прие предизвикателството.

— Той веднага осъзна, че никога повече, дори и да престане да съществува, няма да търси истини от какъвто и да било вид.

— Какво означава това? — попита Ти Сандра.

— Научи се какво е страх.

Ти Сандра, все още намръщена, се облегна на стола и потърка длани в коленете си. После стана и сложи ръка на рамото ми.

— Толкова малко разбирам — каза тихо тя. — И крал Артур не е разбирал Мерлин, нали?

— Така мисля — съгласих се.

— Постигнахме толкова много — безстрастно продължи Чарлз. — Всички изцедихме и последните си сили. Смятам, че проектът не трябва да се закрива. Той е застраховка, в случай че Земята предприеме крайни мерки.

— Всичко остава така — кимнах. — Няма нужда да разваляме нищо. Но това няма да е основната ни цел.

— Ами ареологичните доклади? — попита Леандър. — Ами всички други проекти, които започнахме?

— Няма да ги закриваме. Те са полезни като общи знания.

— Ами ние? — попита Чарлз и посочи колегите си.

— Следете Айс Пит — отговорих. — Мисля, че Лий трябва да работи с вас.

— Тогава ставаме обикновени шпиони — заяви Чарлз.

Гледахме едно място, отдалечено на стотици милиони километри, където мъже, жени и роботи целенасочено се движеха сред своята тайнственост. На Луната една жена в черно защитно облекло, плътно прилепнало към тялото ѝ и грапаво като слонска кожа, най-вероятно използвано за защита от радиация и студ, приближи точката ни за наблюдение. Образът ѝ изведнъж се изкриви и размаза, защото стоеше прекалено близо до наблюдателната оптика, която Олимпийците бяха създали.

— Колко знаят те? — попитах.

— Много — отговори Чарлз. — В противен случай нямаше да са там.

— Какво могат да направят, ако овладеят качествата на Айс Пит?

— Всичко, което и ние можем. Освен ако не са направили повече от нас. В такъв случай ще могат повече.

Разхождах се сама през една равна, песъчлива и необитаема местност на половин километър от станцията. По това време трябваше да спя, но вече беше почти сутрин, а главата ми бучеше от толкова много проблеми. Не исках отново да заспивам по принуда, защото напоследък го правех прекалено често.

Бях облякла защитен костюм под налягане и се бях измъкнала навън през наскоро завършен коридор за поддръжка, по който минаваха само строителни работи. Стъпвах по твърдата каменна

повърхност в единствената зона, където не се виждаха отвратителните лъскави парчета лава и леко подритвах с ботуш оранжевото и кафявото покритие на планетата. Беше студено, около минус осемдесет градуса на ширината на Кайбаб, но костюмът създаваше добра изолация, а аз не давах пукната пара за евентуалната опасност.

Бяхме планирали да преместим цялата планета и да променим живота на всички на Марс, само за да избегнем сблъсък със Земята. Мъчех се да си представя пътуването към новата планета, отдалечена на хиляди светлинни години, която всъщност не съществуваше, и с цялата сложност на подобрието, дълбоко в себе си знаех, че това сигурно е било сън, и при това лош сън.

Присвих очи към западния хоризонт. Скоро щеше да изгрее Фобос, а малко след него и Деймос. Седнах на твърдата повърхност, сведох глава и се загледах в пръстта между краката си.

Касея, Каси, жената, дъщерята и съпругата вече не съществуваха. Корените ми бяха прерязвани толкова много пъти. Не можех просто да заровя ръка в пръстта и да извлека ново съзнание и нова същност за себе си, защото самият Марс не беше наш, не беше мой. Бяхме дошли от много далечни места. Бяхме нашественици, заровени под повърхността. Марс принадлежеше на безжизнения свят.

В душата ми нямаше нито чувства, нито ентузиазъм. Ръцете ми трепереха. Искях да се успокоя, но не можех. Не ми беше студено. После се затресоха краката ми и пръстите им се сгърчиха в ботушите. Системата в костюма попита:

— Добре ли сте?

— Не — успях да кажа.

— Костюмът не осигурява спешна медицинска помощ, но ще изпрати сигнал за тревога, ако високо кажете „да“ или завъртите дясната си ръка свита в юмрук.

— Не.

— Този въпрос ще бъде повторен след две минути, ако симптомите ви не се подобряват.

— Не.

Погледнах нагоре. Върху пясъка и камъните имаше хора без костюми, които любопитно ме наблюдаваха.

Майка ми се приближи и коленичи пред мен. След нея дойдоха Ориана от Земята и брат ми Стан. Той носеше малкия си син. Ориана

гледаше безизразно, но аз усетих възмущението ѝ. Ако Фобос беше паднал на Земята, тя щеше да загине. Това беше точното и непосредствено представяне на огромната ми вина.

Имам проблем, мислех си, изпадам в нервна криза.

Майка докосна ръката ми, но аз не усетих нищо. Стан пристъпи напред и пусна сина си. Той стъпи на повърхността. Момчето се учеше да ходи и залиташе от крак на крак. На Марс децата прохождаха порано. Чувах гласа на Стан, но не разбирах какво казва. Тонът му беше успокоителен. След като няколко минути гледах призраците на живи и мъртви, станах, изтупах праха от костюма си и бавно се обърнах, за да разгледам Кайбаб.

— Не всичко е свършено — заявих на глас. — Не мога да си позволя този лукс. Трябва да издържа.

Стан кимна, а майка ми направи тъжна и състрадателна физиономия. Държаха се като мимове, които преиграват.

— Майко, толкова се радвам да те видя отново. Изглеждаш добре — казах ѝ. — Искане ми се да можем да поговорим.

Тя вдигна рамене и се усмихна, без да издаде звук. Стан промърмори нещо, но ушите ми сякаш бяха пълни с пяна.

— Когато всичко свърши, ще отделия няколко седмици и ще посетя мъртвите. Ще полудея, за да бъда малко с вас. Става ли?

Майка ми наклони глава и ме погледна загадъчно.

— Къде е Иля? — попитах.

— Тук — чух гласа му зад мен и се обърнах, усмихната и преливаща от радост.

Лежах на земята. За момент си помислих, че някой ме е съборил, но целенасочено се бях отпуснала и не помнех. Гърлото ужасно ме болеше и се чудех каква е причината. Ръбът на шлема беше мокър около врата и около закопчалките под брадичката. Плакала съм и съм крещяла, помислих си.

Дистанциране от чувствата. Не можех да покажа слабост като скърбя открито. Не можех да позволя на никой, дори на себе си, да разбере колко далече бях стигнала. Така че бях видяла призраци и бях изпаднала в шок, за да позволя на тялото си да се освободи от скръбта. Съзнанието участваше в едно представление, докато, без аз да разбера, изчистваше вредните емоции.

От два часа бях на повърхността. Чувствах се различна. Не по-добре, но различна. Прекосих пустошта и влязох през шлюза, като използвах личния си ключ, който отваряше всички врати на Кайбаб. Шлюзът се затвори зад мен.

Изчистих праха от костюма, взех набързо душ в стаята си и се облякох за сутрешните срещи.

Връщах се на работа. Нямах по-мъдро същество от мен.

Но моето време изтичаше.

Ти Сандра и антуражът ѝ, включително Лий и четирима от най-добрите служители на Пойнт Уан, зачислени към водещия център, се върнаха в Мени Хилс на следващия ден. Разделихме се с топли прегръдки в кабинета до главната лаборатория.

— Мразя, когато сме така изцедени — каза тя, докато ме държеше за ръка.

Както винаги напоследък бяхме оградени от помощници и гардове. По-голямо уединение не ни се позволяваше.

— За мен си като сестра, Каси. Обещай ми, че ще оцелеем и ще се оттеглим, за да управляваме собствената си станция. Ще бъдеш мой синдик, а аз ще ръководя чаена ферма. Ще бъдем почетни марсианци.

— Обещавам.

Прегърнахме се, Ти Сандра пое дълбоко въздух и каза:

— Насрочена е среща с „Кайлетет“, която аз ще пропусна. Аелита има разписанието. Ще трябва да пътуваш довечера със совалка до Лал Квила.

— Краун Найджър ли? — попитах със свит стомах.

— Казва, че е нещо спешно. Чувам, че работите на „Кайлетет“ не вървят. Наказанието ни вече дава плодове. Ти го познаваш по-добре.

— Той е безпощаден звяр.

— Продължавай да се държиш — поръча ми Ти Сандра. — Ще ме проклинаш след това, скъпа.

Оставих Аелита и главните си помощници да отделят по-маловажните събития, които можеха да бъдат отложени, в това число и доклада за временното състояние на нещата на Уокслър и Олимпийците.

Въпреки изолацията на „Кайлетет“ от правителството и другите дисидентски ОМ, той все още държеше някои козове за бъдещето на Републиката. Въпреки голямото недоволство, Краун Найджър бе успял да запази положението си на главен синдик.

Районните губернатори бяха поискали репарации за щетите, ако не от Земята, то поне от правителството, което не разполагаше с допълнителен бюджет. „Кайлетет“ бе предложил канал за осигуряване на средства от симпатизиращи източници на Земята. Досега отказвахме да обсъждаме този въпрос. Натискът върху нас обаче се увеличаваше и Ти Сандра беше намекнала, че може отново да се наложи да сключим сделка с Краун Найджър без излишно да му се доверяваме.

Аз исках да му задам някои въпроси лично от мое име.

Лал Квила, Червеният форт, беше разположен на юг от долината в независим район, притежаван от най-малкото мюсюлманско ОМ „Ал Медин“ и до него се стигаше след тричасов полет. Преди петдесет години бил курорт, но неразумната експлоатация на ресурсите вода и пари довела до превръщането му в светиня на „Новите ислямисти“. Казвах, че е красиво място с постройки на повърхността и каменни изображения под многопластово налягане и радиационни щитове.

Денди Брейкър и двама по-млади гардове, Кири Майснер и Жак Доне, придружаваха мен и умаленото копие на Аелита.

Пътуването със совалка през долината беше, както винаги, впечатляващо. На шест километра под нас бурите в дълбоките пропасти на Капри образуваха реки от розов и оранжев прах. Еос Кеъс плуваше сред кристални облаци, носени от южните ветрове. Нямах време обаче да се наслаждавам на природата. Аелита ми предоставяше последната информация за финансовото състояние на „Кайлетет“, за заемите от банките на Тройката на Луната и дори за личните сметки на Краун Найджър.

— Каж ми повече за личния му живот.

Аелита Две взе закодираните файлове от базата данни на Пойнт Уан. Изображението ѝ сякаш стана по-голямо и по-плътено, настани се на седалката до мен и се направи, че преглежда купища листове. Подаде ми един лист с изгорели ъгли и ме погледна лукаво.

— Толкова любопитно ли е? — попитах.

— Той е нов ислямист, каквато е и жена му. Преди три години тя напуснала „Фатимит“, за да се омъжи за него. На Найджър тази връзка явно му е удобна. Не е от верните съпрузи.

Толкова и аз знаех.

— Не е учудващо — казах на Аелита Две.

— Сексуално многостранна личност. Ориентиран и към мъже, и към жени.

— А към овце?

— Не.

— А към трупове?

— Няма данни за това.

— Много от политиците са емоционални. Той как се отнася с партньорите си? Има ли оплаквания, съдебни процеси и неща от този род?

— Няма процеси. Жена му е нещастна, но не би го напуснала.

— Това е голямо примирение. Защо ми даде изгорения лист, Аелита?

— Ахмед Краун Найджър е прекарал три години на Земята след антицентралисткото въстание в Синай. Информаторите са попаднали на документи, които показват, че мъж с много близки до неговите говорни характеристики е участвал в няколко политически акции в Южна Африка срещу панафриканското обединение.

— Колко близки?

— Говорните характеристики съвпадат деветдесет и осем процента. Този мъж е в списъците с декларираните бежанци на ВАЮП и Обединена Африка. Името му е Йозеф Мамуд.

Дори и информацията да беше важна, не можех да преценя как на практика мога да я използвам.

— Аелита, изгорената хартия означава убийство, педерастия или даване на неверни размери на пениса в обяви за самотни сърца.

— Моля? — не разбра Аелита Две.

Чувството ѝ за хумор не беше по-изтънчено от политическите ѝ инстинкти.

— Нямаме контакти или договор с Обединена Африка и ВАЮП няма да го екстрадира. Знаем, че е политически опортюнист. И предател. Някой ден — почти се задавих с думите, но гневът ме накара да ги изрека, — може да се наложи да го убием.

— Разбирам.

Лал Квила напълно отговаряше на името си заради масивните червени стени и минарета, оградили каменните куполи на всеки ъгъл. Най-големите куполи достигаха двеста метра в диаметър. Бяха вложени много пари и според марсианската народопсихология, мястото излъчваше сила и арогантност. Обществото на Новите ислямисти на Марс винаги беше демонстрирало гордост и патриотизъм и никога не се бе молило с лице към Земята, а обърнато на запад, към залязващото слънце. Станциите на новите ислямисти, които бях посетавала, бяха чисти и подредени, и почти неактивни политически. Мъжете бяха любезни и добре облечени в дълги индийски роби, а жените се носеха стилно и с достойнство, с дълги до прасците рокли, с памучни или копринени елечета и с красиво надиплени на раменете фереджета.

Говореше се, че скромно да сложиш фереджето си пред непознат мъж е най-искрения начин жена от новите ислямисти да те поласкае. Да се забулиш пред познат на семейството или на комуната мъж беше открит знак за желание за ухажване.

Тъй като срещата нямаше да бъде публична, групата ни бе посрещната от охраната и кмета на станцията — пълен приятен мъж в спретнат сребристосив костюм. Денди, Майснер и Доне се срещнаха с охраната на „Кайлетет“. Споразумяха се за мерките за сигурност, а Аелита Две се свърза оптично с мислителя на „Кайлетет“.

Кметът миришеше на розова вода и анасон. Поведе ни пеш към един висок и голям купол, близо до външната стена на станцията. Вътре имаше възглавници и фин килим, изтъкан на Земята, издялани от камък умивалници за правоверните и картина, представяща амулетите на отпътувалите братя.

Седнах на една възглавница, със свит от напрежение стомах. Краун Найджър влезе, с по-дебнеща походка от преди. Погледът му обходи купола и той седна с маниер, който говореше за неговото величие. С тих стон изпусна въздуха от дробовете си.

— Извинете ме госпожо вицепрезидент, но съм много уморен. Сигурен съм, че знаете защо. Всички наши важни файлове явно са разгледани от любопитни очи. Какво е станало с марсианската почтеност?

— Какво мога да направя за вас, господин Краун Найджър? — усмигнах се аз.

Ноздрите му се разшириха:

— Ще говоря съвсем открито. Зная, че вие не можете, но моето положение е различно. Аз съм малък чакал, попаднал сред глутница вълци. Ще ви кажа какво е станало и ще ви оставя вие да прецените. Аз се страхувам.

Очевидно беше, че не лъже. Дори миришеше на страх.

— Ще бъда искрен. Вие вече подозирате за тези неща, но аз сега мога да ги потвърдя. Направихме много искания за мини по заповед на основните ни партньори от Земята.

— ВИЗА — казах.

— Над ВИЗА. Алианс на алиансите. Чули ли сте такива слухове?

— Нито дума.

— Повечето от исканията бяха отхвърлени, но някои мини, около деветдесет, които придобихме или вече контролирахме, предоставихме на Земята. Те бяха заразени със скакалци, с фабрики за създаване на разрушителни наномашини.

Лицето ми се сгърчи и ръцете ми затрепериха от гняв.

— Не знаехме, че ще направят така, но вие не можете да простите нашето съучастничество. Затова ви извиках тук. Казвам ви всичко това, защото и ние сме толкова безпомощни пред тях, колкото и вие.

Той замълча.

— Слушам ви.

— Надявах се да разговарям с президента.

— Тя е заета — отговорих.

— В „Кайлетет“ успяхме да направим някои пробиви — въздъхна той. — Не толкова впечатляващи като местенето на луни... Във връзка с комуникациите. Много важна разработка. Преди една седмица предадохме тази информация на Земята, за да получим лиценз за новата технология. Надявахме се да направим сделка дори в условията на криза, но не очаквахме отговора, който ни дадоха. Те поискаха да разпуснем изследователския екип и да изпратим учените на Земята.

В началото на разговора чувствах превъзходство, че контролирам ситуацията. Сега усещах само ужас.

— Вие сте им казали всичко? — успях да попитам.

— Имахме споразумение с Алианса на алиансите. Никога през живота си не бях вземал толкова грешно решение. — Той склочи длани под брадичката си и се залюля напред-назад върху възглавницата. — Сега те не разговарят с мен. Страхувам се, че ще вземат ужасяващи мерки. Смятам, че те стояха зад Замръзването. Необходимо е да обединим силите си, защото заедно можем да оцелеем.

— Какво знаете за комуникациите?

Мислите ми препускаха далеч пред въпросите, които задавах. Скоро ще трябва да се връщаме на Кайбаб. Ще трябва да се посъветвам с Чарлз и да предупредя президента.

— Можем да общуваме мигновено на големи разстояния — обясни Краун Найджър. — Добра работа в сравнение с това, което сега хората могат. Смятаме, че е важно и нямаме данни вие да сте направили подобен пробив.

— Какво друго сте открили?

— На Земята смятат, че има и други неща. Заради вас и вашата проклетата показност! — извика Краун Найджър. Той сведе поглед и отново въздъхна нетърпеливо. — Работих усърдно, за да създам убежище от цялата тази лудост. Лудостта на Земята, а сега и на Републиката. Отдадох живота и душата си на това да стоим настрана и да предоставя на хората си избора на независимостта.

— Продали сте се на Земята. Това за мен не е независимост.

Той стисна устни, сякаш искаше да се изплюе и каза:

— Не ме интересува какво мислите за мен. Ясно е, че нямате достойнство. Във вас няма нищо марсианско. Бихте заплашили нашата Майка за политически облаги. Да използвате такова оръжие... е лудост!

— Заради земяните загинаха марсианци — възразих. — Земята не даде жертви.

— Толкова наивно! Само по себе си показването на такава мощ и умение води до насилие. И сега „Кайлетет“ се слага под един знаменател с вас от бившите си приятели. Марсианците си мислят, че разбират голямата политика, но Марс е просто едно разраснало се село, пълно с простащи.

— Вие поставихте нов член в равенството — заявих. — Те смятат, че скоро ще бъдете силни и способни колкото нас.

— А ще бъдем ли? — попита преbledнял. — По вашия път ли вървим?

В момента беше без значение какво ще открие „Кайлетет“ след няколко месеца или години.

— Те искаха още от самото начало преди години да вкарат духа в бутилката — казах.

— Какво трябва да направим?

— Ние не владеем положението, не разбирате ли това?

— Да, но...

— Този Алианс на алиансите явно знае много за вас. Знае за размириците в Африка и за връзките ви с Добъл. Те не могат да ви се доверят. Някога сте им бил полезен, но сега... — поклатих глава. — Трябва да тръгвам.

Аелита Две прекъсна връзка с мислителя на „Кайлетет“. Отдалечавах се и тя ме следваше върху подвижна платформа. Когато стигнах средата на купола, Краун Найджър се изправи, вдигна ръце и извика:

— Какво можем да направим? Кажете ми! Трябва да има изход.

Денди, Майснер и Доне се присъединиха към мен в коридора на купола. След нас вървеше кметът на Лал Квила и задаваше въпроси, за да разбере какво толкова е станало. Денди внимателно сложи ръка на гърдите му и го изблъска назад. Кметът остана с отворена уста, шокиран от такава грубост. Разделихме се с него и помощниците му близо до входа на купола. Вътре ечаха виковете и молбите на Краун Найджър.

— Връщаме се в центъра — казах на Денди. — Трябва веднага да разговарям с президента.

— Какво е станало? — попита той.

— Нямаме никакво време.

Няма време, няма разстояние, няма избор.

ЧАСТ СЕДМА

2184 Г.,

НОВА МАРСИАНСКА ГОДИНА 0

ПРЕМЕСТВАНЕТО НА МАРС

Най-накрая бе дошло времето и на последната криза. Ясно като марсианско небе разбирах, че Земята рано или късно ще осъзнае, че няма друг избор, освен да заличи натрупаните нишки и да постави новите технологии под свой пълен контрол. Целият земен прогрес, достиженията на терапията и останалите сложни неща щяха да се разпилеят като листа по вятъра заради уплахата от нашата мощ и непредсказуемост.

След като вече се бях отделила от повърхността, отпътувайки от Лал Квила, изпратих предупредително съобщение до Ти Сандра и поставих „Преамбюл“ в състояние на тревога. Ти Сандра отвърна веднага, че ще се срещне със съветниците си и с останалите членове на екипа си в Мени Хилс, за да обсъдят възможностите за действие.

— Кутията на Пандора вече е отворена и едва ли ще се намери човек, способен да я затвори — каза тя. — Каси, нищо от нещата, които сме в състояние да направим, няма да е толкова ефективно, както „Преамбюл“. Кажете на Чарлз, че вероятно скоро ще му се обадя. Нека бъде подготвен.

Безкрайно изтощеното ѝ лице стои постоянно пред очите ми, дори след всичките тези изминали години. Това бе лицето на справедливото и грижовно могъщество, поставено в условия на убийствена мъртва хватка. Споменът за това лице постоянно витае пред мен като идея фикс. То е толкова различно от лицето на онази Ти Сандра, с която се бях срещнала навремето и в която се бях влюбила...

Пилотът-мислител преведе совалката през платото Кайбаб. Двигателите на кораба бръмчаха монотонно. Двата часа, прекарани в мотаене из почти целия Марс, ми изглеждаха едва ли не безкрайни. Взирах се напрегнато през илюминатора, но не виждах абсолютно нищо; изпитвах същото чувство, каквото има майката, когато детето ѝ е в опасност.

— Какво знаеш за Алианса на алиансите? — попитах аз Аелита Две.

— Всъщност бях най-много заинтригувана от името — отвърна мислителят. — Нямаме абсолютно никакви данни в архива за него.

Странно. Как ли бих могла да се осланям на думите на Краун Найджър? Дали и той не бе измамен като останалите? Или пък Алиансът на алиансите бе просто многолик, подкрепян от мислители земен управник, издигнал се много над нивото на изборните длъжности?

Но всъщност който и да бе действителният, ръководител на силите, обединили се срещу Марс, истината бе една: с двама неблагоприятни играчи, които боравят (или в скоро време щяха да разполагат) с потенциално смъртоносна власт, не можеха да се водят никакви преговори. Можехме да стигнем не до война, която все пак притежаваше определени правила и определено чувство за лимит, а до елементарно, паническо зверство.

Денди Брейкър се изправи пред мен и се взря в лицето ми.

— Май наистина сме загазили, а?

— Така поне изглежда на пръв поглед.

— Това следствие на извършеното от „Кайлетет“ ли е?

— Да. Не. Всъщност никой не е безгрешен. Всички има за какво да се обвиняваме.

— Нашата грешка, ако питаш мен, бе преместването на Фобос — каза Денди.

Спомних си собственото си чувство на екзалтация при внезапния обрат. Дори и сега пулсът ми се ускорява и пред очите ми изплува образът на Шон Дикинсън, изричащ „Всички сме още деца и сме подвластни на най-дълбоките си инстинкти“...

— Е, все пак ни принудиха да прибегнем до тази стъпка — отбелязах на глас аз. — Просто сега Земята може да ни има толкова доверие, колкото човек може да има към скорпион под леглото си.

Денди поклати объркано глава:

— Никога не съм виждал скорпион на живо.

По президентската мрежа пристигнаха нови закодирани съобщения. Освен „Преамбюл“ имахме и други планове; просто бяхме заложили доста на Олимпийците. В момента разглеждахме възможностите да прибегнем и до въпросните други планове: индивидуална защита срещу „скакалците“ станция по станция, съседни станции, защитаващи се съвместно, залагане на повече автоматизирани системи и така нататък.

Трийсет минути преди да стигна до Преамбюл, говорих с Чарлз в лабораторията. Той ме изслуша с безизразно лице, докато му описвах случилото се в Лал Квила и му излагах накратко съобщението на президента.

— Играят си с нас, както си искат — заключи накрая той. — Правителството явно ни смята едва ли не за деца. Напред-назад, напред-назад...

— Нямаме точно това предвид — възразих аз. — Ти Сандра нямаше да ти се обади, ако не...

— Сега сме на прав път — прекъсна ме Чарлз. — Нямаме и друг избор. Те ще ни изтрият от лицето на Земята. Ще се наложи да остана в близост до големия мислител. Тренирам Тамара като резервен вариант, ако нещо се случи с мен... Миналата нощ отново изпратихме мислител на Фобос. Стивън повери ръководството му на Дани Пинчър. Готови сме за война.

Война. Тази дума обобщаваше всичко казано до този момент и придаваше на приготовленията ни някаква странна, напрегната и забързана форма.

— Какво ще реши президентът според теб, Касея? — попита ме Чарлз.

Знаех какво го притеснява. Човек, който веднъж бе държал в ръцете си дамоклевия меч, никак не изгаряше от желание да го види отново в действие.

— Сигурно са взели мерки да се защитят от Фобос, ако предприемем нещо с него — отвърнах аз.

— Айс Пит — въздъхна Чарлз. — Шпионката ни вече е затръшната.

— Моля? — попитах удивена аз.

— Не можем да се настроим към техните действия — поясни Чарлз. — Трябва да имат абсолютно пълен контрол върху „Пояса на Пиърс“. Биха могли да използват Айс Пит срещу всичко, което изпратим там... ако са го завършили, разбира се.

Леандър се включи в разговора:

— Вероятността да знаят повече неща от нас е около деветдесет процента. Никак няма да се учудя, ако стоварят върху ни земната Луна.

Аз също. Нямах да си позволя да пропусна нито една възможност.

— Отсега нататък ще съм постоянно около мислителя — каза Чарлз. — Можем да се приготвим за по-малко от час. Вие ще следите ситуацията и ще ни подадете знак, когато сметнете за добре. Но ако Земята реши да направи Марс на парченца... нищо чудно и да не успеем да се ометем навреме.

— Чарлз малко подценява ситуацията — намеси се Леандър. — Да се справиш с маса като Марс не е чак толкова лесно. Могат да възникнат доста проблеми. Първо на първо, това предполага огромни отговорности от страна на Чарлз или Тамара... с две думи, този, който ще наблюдава мислителя „Куантум Лоджик“.

— Смятам, че ще можем да се справим с това — отвърна Чарлз.

— Да де, само че всичко си има определена цена. Мислителят „Куантум Лоджик“ става малко трудно податлив, когато му се налага да си има работа с толкова много възможности и вариации. Знам, че за Чарлз няма да представлява особена трудност да се справи, обаче не забравяйте, че съществува и физически проблем. Мислителят ни може да стане нестабилен, когато премества толкова огромна маса на толкова огромно разстояние.

Чарлз въздъхна.

— В момента Стивън работи върху резултатите от изпитанията, демонстрирали известни аномалии.

— Каква точно нестабилност имаш предвид? — попитах Леандър аз.

— Мезоскопичната проба при абсолютна нула проявява собствена идентичност. Това е някакъв тип проблем с данните. Толкова много дескриптори, прекарани през толкова малък обем. Това би могло значително да отслаби ефективността на „Пояса на Пиърс“.

— И преди сме се сблъскали с подобен проблем — намеси се Чарлз. — Можем да го контролираме.

— Просто сметнах, че господарите ни трябва да са запознати с проблема, ако се наложи — оправда се Леандър.

— С две думи — можем ли да се оправим или не? — прекъснах ги аз, понеже ми омръзна да споря по въпроси, свързани с физика.

— Да — категорично отвърна Чарлз.

Стивън малко се поколеба, но накрая кимна:

— Ами май да.

— Тогава бъдете в пълна готовност.

След като двамата се изключиха, аз се строполих на седалката. Толкова ми се искаше да съм на място и да ръководя всичко оттам, а не да се правя на кукловод от стотици километри разстояние...

След няколко минути Денди се изправи, протегна се и отиде до тоалетната, която се намираше в задния край на совалката. Когато премина покрай Майснер и Доне, тримата си размениха кратки реплики шепнешком. Чувствайки, че се унасям, изведнъж подскочих, понеже дочух няколко дращеци звука и кратка ругатня.

— Мадам! — извика Денди отзад. Наведох се през облегалката на седалката си и погледнах нагам. Денди стоеше отзад с другите двама охранители, близо до вратата на тоалетната. Разкопчах колана си и тръгнах нагам.

— Нещо не е наред — каза Денди, сочейки към редицата дупки и издутини. Част от пода бе премахната и гледката бе доста грозна: краищата сякаш бяха издъвкани. Явно нещо бе унищожило задната част на пътническия отсек.

— Само преди минути всичко беше както трябва — обади се Жак Доне.

Денди се изправи и избърса длани в работния си панталон.

— Идете си на мястото, мадам, и си закопчайте колана — каза той. — Кири, кажи на пилота да ни закара до Преамбюл колкото се може по-скоро.

Кири Майснер тръгна напред, подминавайки ме с беззвучно извинение. Вече се бях запътила към мястото си, когато изведнъж чух тежко тупване, последвано от болезнен вик. Денди залитна и се стовари върху пътеката между седалките. Лицето му бе окървавено от едната страна.

Кири моментално се извъртя и застана между мен и задната част на совалката.

— Седнете — изръмжа тя, извади пистолета си и крадешком се запъти назад. Изведнъж нещо избръмча, прещрака и Кири се преви надве и се стовари върху пътеката. Върху черната ѝ риза личеше редица окървавени дупки. Тя се закашля, тялото ѝ се сгърчи, а очите ѝ молеха мълчаливо за помощ. След това притихна. По устата ѝ изби кървава пяна.

Жак изскочи зад мен и прекрачи тялото на Кири. Като ругаеше неудържимо, той насочи пистолета си към тъмната фигура, която висеше от тавана на задната част, на совалката. Отново се чу изщракване и бръмчене. Жак бавно се строполи на внезапно омекналите си като гума крака. Пистолетът падна от разхлабените му пръсти. Той се приведе напред като човек, на когото му е зле, и падна по лице на пода.

Замръзнах приведена. Сърцето ми сякаш тежеше тонове. Аелита Две бе разхлабила поставката си от мястото зад мен и моята седалка се размърда от движенията ѝ.

Совалката продължаваше да лети по курса си, сякаш нищо не се беше случило. Дали въобще някой бе имал време да натисне алармения бутон? Не можех да се удържам повече. Протегнах ръка над облегалката на седалката.

Една тъмна сянка разпростря тънките си ръце и крака и се изправи сред нишата на задното отделение на совалката. Тя се удари с глух шум в тавана, наведе се леко, издаде висок машинен звук и запълзя под мъждивата светлина на лампата върху тавана.

Скакалецът (понеже сянката явно бе това) беше висок почти колкото средно голям човек. Тялото му представляваше зелен овоид, подобно на хитиновата обвивка на ненормално голямо насекомо. Многоставните му крака стъпваха по седалките и по пода с някаква особена грациозност, която накара кръвта във вените ми да замръзне. Върхът на това странно тяло бе украсен с три блестящи очи, под които се подаваше дълъг и гъвкав хобот, тънък като цев на пушка, който хищно се въртеше насам-натам.

Биологично творение на нанотехнологиите, проектирано с единаединствена цел — да оцелее при марсианските условия на живот... и да бъде крайно смъртоносно.

Впих изумен поглед в него. Машината прескочи тялото на Денди, като вдигаше високо задните си крака, сякаш изпитваше отвращение. Тялото ми потръпна в очакване на смъртоносен удар от рода на тези, повалили двамата ми охранители и дошли без съмнение от издирващия хобот.

Обезглавяване.

Семето на скакалеца вероятно бе дошло на борда на совалката от Лал Квила... може би дори с благословията на Ахмед Краун Найджър, макар да не ми се вярваше, че дори той би бил способен на подобно зло. Вероятността в същия миг да е изправен лице в лице с подобен убиец беше по-голяма.

Машината обаче явно искаше да мине покрай мен. Знаейки, че скоро ще умра, изведнъж цялото ми тяло потъна в някаква сладка забрава и успокоение, което замести прилошаването, обзело ме при вида на охранителите ми, разфасовани толкова светкавично. Знаех, че и аз не след дълго ще им правя компания.

Въпреки всичко обаче мислите в главата ми препускаха бясно една след друга, мъчейки се да се сетят за някакъв възможен изход — не чак толкова смъртоносен като очевидния. В края на краищата пилотът-мислител щеше да проумее, че нещо не е както трябва и щеше да изпрати сигнал за тревога по радиото. Пък и бяхме само на няколко минути полет разстояние от Преамбюл.

Изведнъж изненадано се сетих за възможността скакалецът да иска да бъде отведен във вътрешността на Преамбюл. Щеше да ме убие, да се съедини със съзнанието на пилота-мислител, да поеме контрол върху управлението на совалката... И да отведе себе си (както по всяка вероятност и не чак толкова незначителното си като количество потомство) в област, където кипяха научни проучвания. Не. Не можех да позволя да се случи подобно нещо!

Извърнах лице от машината-убиец за няколко дълги-дълги секунди, след което бавно се наведох и се помъчих да взема пистолета на Кири, който бе паднал на пода най-близо до мен. Да, но не успях. С леко потреперване, сякаш внезапно взе решение, скакалецът се втурна към Кири, сграбчи оръжието и ме изблъска встрани с такава сила, че чак костите ме заболяха. След това продължи напред и започна да си пробива път през предната врата към пилотската кабина, където бе пилотът-мислител.

Светкавично се наведох над Жак и Кири. И двамата бяха мъртви, разбира се. Втурнах се по пътеката между седалките и претърколих тялото на Денди. Очите му примигнаха и се отвориха едва-едва. Той простена. Машината-убиец го бе ударила със страхотна сила от страни по главата, но не го бе застреляла.

Изтързих тялото на Денди встрани, качих го на една седалка и закопчах колана му. Главата му се олюля и той извърна поглед към мен.

— Не можем да го оставим да се намъкне в Преамбюл — простена.

— Знам — кимнах аз. След това, поддавайки се на някакъв внезапен импулс, вдигнах глава и изкрещях на пилота-мислител:

— Свали ни долу! Веднага! Разбий совалката!

Денди поклати глава.

— Няма да го направи. Кажи му да я приземи.

Скакалецът с ловкостта на професионалист бързо си проправяше път към пилотската кабина. Вече можех да различа силуета на мислителя, навел се над таблото за управление. Машината-убиец разгъна още един крайник и го заби в кутията на пилота.

— Разбий совалката, мътните те взели! — изкрещях аз. — Приземи се! Свали ни на земята, веднага!

Совалката се олюля и се завъртя около оста си. Тялото на скакалеца се тресна в багажното отделение и събори куфарите на мъртвите охранители. Жак и Кири сякаш започнаха да се изправят, възкръснали като по чудо. Кутията на Аелита профуча покрай мен и се тресна в задната част на совалката, точно върху тялото на Жак.

Не знаех дали пилотът-мислител се е подчинил на заповедите ми, но едва ли имаше друго логично обяснение за лудите лупинги на совалката. Освен ако бяха отчаян опит на мислителя да изхвърли от тялото си скакалеца.

Само че скакалецът не можеше да бъде изхвърлен толкова лесно. Усетих как покрай мен прелетя един от насекомоподобните му крайници, черен и лъскав, но независимо от загубата му скакалецът продължи да напират напред и напред, като постоянно бодеше с израстъците си кутията на пилота-мислител. Дори през рева на претоварените двигатели на совалката, глухите удари на куфарите в багажното отделение и ужасяващите тупвания на удрящите се едно в

друго човешки тела, успях да доловя металическото свистене, което съпътстваше опитите на скакалеца.

С всичката сила, която успях да събера в себе си, се притиснах в седалката. Покрай мен прелетя тялото на Жак и опръска крака ми с кръв. Едва бях успяла да си закопча предпазния колан, когато совалката отново се люшна на една страна.

Преди да заема стандартната позиция при катастрофа във въздуха, успях да хвърля бърз поглед към пилотската кабина и видях, че корпусът на пилота-мислител е разтворен и от него хвърчат желатиноподобни капсули.

Скакалецът се бе превърнал в главното действащо лице на ужасяващ кошмар.

Ударихме се с всички сили в повърхността.

Пищялите ми болезнено се треснаха в поличката за напитки пред мен. За някакъв неопределено дълъг период от време не усещах абсолютно нищо, след това последва друг страхотен удар. Костите ми изпращаха и загубих съзнание, но за много кратко време. Като се свестих, видях, че совалката продължава да се пързала по повърхността, залитайки насам-натам. Дочувах свистенето на излитания навън въздух, както и стонове на пластмасата и метала, плъзгащи се по пясъчната повърхност. Инстинктивно стиснах очи, запуших нос и затворих уста. Почти веднага долових докосването на вакуума и почувствах как кожата на лицето ми се налива с кръв. Аварийните кислородни капсули веднага излетяха от отделенията на тавана и покриха седалките наоколо, включително и моята. Изтичащият от тях въздух бе топъл като полъх от откритата вратичка на печка.

Совалката спря да се пързала, трепна веднъж като за последно и се килна под странен ъгъл към повърхността.

Бях седнала под прикритието на една аварийна капсула, завита като пашкул. Гръдният ми кош се бе превърнал в нещо като поставка за невероятно остри ножове, които ме пробуждаха болезнено с всяко вдишване. Стиснах здраво зъби, за да се удържа да не изпищя. Пространството пред мен се бе свило до размера на човешка длан. Май че бях на път да изпадна в шок. Борейки се отчаяно да остана в съзнание, хвърлих бегъл поглед към тялото на Денди, който се виждаше едва-едва през полупрозрачната мембрана на капсулата. Беше

се килнал на една страна. Не можех да видя защо; след това изведнъж осъзнах, че бе успял да откопчае горната част на предпазния си колан, преди да умре.

Отпред не се виждаше нищо. Отломъците блокираха цялото ми полезрение. Никъде не виждах и следа от скакалеца.

Облегнах главата си назад. Сега вече можех да издържа на болката, тъй като шокът, в който бях изпаднала, като че ли малко бе притъпил сетивата ми. Чувствах как се обливам в студена пот. Край на битката. Земята печели.

С известно раздразнение усетих как малките роботчета от аварийния отсек обвиват пипалата си около китката ми. Дребните животоспасяващи машинки на совалката някак си бяха успели да се измъкнат, за да проверят как са хората. Опитах се да издърпам китката си. Пипалата затегнаха хватката си. Усетих, че във вената ми навлиза тънка наноигла с някакво лекарство. Сребърно-бакъреният робот, който бе по-малък и от мишка, се покатери до врата ми и покри устата и носа ми с някаква купа. Опитах се да тръсна глава и да се освободя, но не успях. Почувствах как дробовете ми се пълнят със сладък газ. Полека-лека болката ми изчезна. Студът, който доскоро проникваше във всички клетки на тялото ми, понамаля. Усетих да ме обзема спокойствие и странна апатия.

Малката машина увисна пред брадичката ми и прожектира следното съобщение: „Не сте лошо ранена. Имате три пукнати ребра и повредени тъпанчета. Хирургическите единици ще премахнат ребрата ви и ще ги заменят с нанопротези. В момента върви и поправянето на тъпанчетата ви. Около час няма да бъдете в състояние да чувате абсолютно нищо“.

В действителност усещах как малките машинки се трудят около врата ми и около гърдите ми.

— Добре де — казах на глас. Наистина не чух нищо.

„Целостта на совалката е нарушена и въздухът е излетял навън — продължаваше роботът. — На спасителните ни сигнали не се отзовава никаква спасителна експедиция. Пилотът-мислител е повреден, дори по всяка вероятност унищожен. Какви ще бъдат вашите инструкции?“

Опитах се отново да погледна към Денди. Мъглата, покриваща материята на спасителната капсула, малко се бе поизбистрила, затова

успях да го видя. Продължаваше да седи килнат на една страна.

— Денди жив ли е? — попитах робота аз.

„Един от пътниците, седнали на седалките, е жив, но е изпаднал в безсъзнание. Скоро ще се свести. Има незначително пукване на гръбначния стълб и леко мозъчно сътресение. Останалите двама пътници са мъртви. Ние не сме квалифицирани да помагаме на мъртви пътници.“

— Ами Аелита?

„Състоянието на резервното копие от мислителя «Аелита» не е известно.“

Денди помръдна глава и вдигна ръката си, за да избърше повърхността на материята на капсулата си. Блуждаещият му поглед се спря върху мен. От ушите му стърчаха нанопипалата на някой от роботите.

— Добре ли си? — произнесе той по доста странен начин и ми махна със свободната си ръка.

— Е, поне съм жива — отвърнах.

— Можеш ли да се движиш? — Той размърда ръка насам-натам. Свих рамене в смисъл „Не знам“.

Едвам долових някаква част от следващото му съобщение: „... движи се с мен... да се махаме...“. Само че, както изглеждаше, не можеше да се справи с предпазния си колан, понеже явно пръстите не го слушаха. Той поклати глава зашеметено.

Май щеше да ми се наложи да спасявам охраната си.

На теория горе-долу знаех как действат спасителните капсули. Би трябвало да могат да се разгъват и да се местят заедно с мен, като по този начин ме предпазват от почти вакуума, който на Марс се наричаше „атмосфера“. Разкопчах колана си и се изправих. Усещах как ръбовете на счупените ми ребра скърцат, когато се триеха едно в друго.

Кокпитът на совалката бе откъснат от корпуса, а носът ѝ гледаше към откритото небе. Част от задната повърхност на кокпита, откъсната от скакалеца и отхвърлена встрани при катастрофата, стърчеше под някакъв идиотски ъгъл. Един малък капак на аварийния панел бе обозначен със символа за опасност. Като се придвижих напред под прикритието на капсулата, избърсах влагата, покрила мембраната отвътре, и се помъчих да открия с поглед скакалеца.

Нито следа от него. По всяка вероятност бе отхвърлен някъде настрани при сблъсъка или пък бе размазан на парчета, заедно с пилота-мислител и с кокпита.

Натиснах мембраната на спасителната капсула по-силно. Със свистящ звук тя се разпъна и оформи ръкавици около ръцете ми. Капакът на аварийния панел се отвори, след като го докоснах. Направо пропаднах вътре, полусляпа и абсолютно глуха. Пипнешком успях да открия две маски с прикрепени към тях цилиндрични резервоари за въздух.

Настръхнала в очакване скакалецът всеки момент да се появи зад гърба ми или пред мен, едвам успях да се измъкна от совалката и бавно затътрих капсулата си към едно възвишение недалеч от мен. Вгледах се в каменистата и отвратителна повърхност през полупрозрачната мембрана. Всичко наоколо бе покрито с остри като кама скали и с туфи пясък. Намирахме се на около два-три километра от западната граница на станцията. Имахме достатъчно въздух, за да оцелеем около пет часа на открито.

Върнах се през назъбения отвор, като се натъкнах на някаква остра стърчаща тръба. Внимателно, стъпка по стъпка, тръгнах по полузатрупаната пътека между седалките.

Следващото нещо, което трябваше да направя, бе да разпъна капсулата си и да я съединя с тази на Денди. Пуснах цилиндрите и маските в краката си и се прилепих към мембраната на Денди. Двете повърхности се съединиха със същия засмукващ звук, с какъвто се бяха образували и ръкавиците. Пробих с пръст общата ципа и се промъкнах при охранителя си. Медицинските роботи се бяха струпали на съседната седалка. Явно бяха привършили с работата си. Денди вдигна глава и се взря в мен с изненада. Постепенно очите му се фокусираха. Изражението по лицето му, изпълнено с болезнена благодарност, не се нуждаеше от обяснение.

Измъкнах компютъра от джоба си, за да поговоря с него. „Аварийните скафандри са разрушени. Въпреки това обаче ни остават «вторите кожи» и маските. На около три километра сме от Преамбюл. Ще се наложи да повървим малко пеша.“

Напръскахме се един друг с отровназелената „втора кожа“ и нахлузихме маските, преди да се изкачим по останките от совалката.

Тя бе разорала повърхността на планетата на разстояние от близо половин километър, преди да се спре с размазана опашка по средата на полето. По някаква случайност носът ѝ сочеше към станцията Кайбаб, към Преамбюл. Опитах се да установя къде точно се намираме по навигационната карта на компютъра, но не успях да доловя абсолютно никакъв сигнал.

Отново измъкнах компютъра си и го тикнах под носа на Денди. „Не мога да осъществя връзка с никого. Нямаме навигация.“

Той кимна мрачно. Изкачих се на върха на една скала и използвах аварийния бинокъл, за да огледам околностите. Денди се изкачи след мен с видимо затруднение. Пукнатината в гръбначния му стълб явно правеше ходенето за него прекалено болезнено.

И двамата се взряхме в гладката ивица пясък недалеч от нас. Денди вдигна три пръста и сви наполовина единия. Явно ивицата се намираше на два и половина километра от нас. После произнесе само с устни, ясно оформяйки думите:

— Пътека... на около половин градус север-северозапад.

Той посочи блестящите парчета изстинала лава, които вече бяха ерозирали и под тях се показваше остра и назъбена повърхност. Отвратителен терен. Подметките на ботушите ни щяха да издържат на острите ръбове, но ако паднем... Разбрахме се в каква посока ще вървим и тръгнахме. Времето течеше бавно, а ние гледахме само острите като бръснач ръбове и разперените като ветрила парчета лава, покрити с прах. Повдигахме крак, търсехме място къде да стъпим, без да се подхлъзнем и спирахме, за да си поемем въздух. След два часа стигнахме до криволичеща пътека отвъд полето от лава.

Денди ме хвана за рамото и ме поведе на север. Водеше се по звездите. След още един час ходене по пътеката, той поклати глава, спря, провери запасите от кислород и извади компютъра си, за да намери карта.

Погледнах нагоре и видях огромен метеор да блести ниско на западното небе. Не беше метеор, а голямо огнено кълбо. Точно там трябваше сега да се намира наскоро изгрелия Фобос. Потупах Денди по ръката и го накарах да погледне. Той се взря, смръщи вежди и ме изгледа с широко отворени очи.

— Какво е това? — попита без глас.

— Фобос.

— Да — той вдигна един пръст и го прекара през гърлото си.

Дани Пинчър и екипът му, техният откъсвач... „Меркурий“. Земята използваше цялата си новосъздадена мощ.

Всяко нещо по реда си. Трябваше да се решат непосредствените проблеми, преди да се мисли за апокалипсис. Денди прибра компютъра в калъфа на колана си и направи движение, сякаш облизва пръста си и го държи на вятъра.

— Нататък — посочи той на североизток. — Мисля, че пътеката завива на запад и към полето от лава.

— Да вървим.

Сега избирахме пътя през още по-неравен терен. Натъквахме се на ями, дълбоки няколко метра. Внимателно слизахме надолу и се изкачвахме нагоре, като сваляхме коланите и ги увивахме около изолираните си ръце, за да се предпазим от острите като натрошеното стъкло ръбове.

— Ще влезем през аварийния изход. Бъди внимателна, защото много прилича на скала.

Очите ми горяха от сухия въздух под маската и от взирането в острите скали и терена под краката ми. Ребрата ме боляха, въпреки болкоуспокояващите наномедикаменти. Скоро щях да се нуждая от допълнителни грижи.

Усилията ме изтощаваха, а и въздухът в резервоарите започваше да мирише лошо. Рециклиращият и почистващ механизъм скоро щеше да спре да работи. Изразходихме почти докрай маските и запечатващите костюми.

Денди протегна ръка и аз се блъснах в нея, като почти загубих равновесие. Той ме сграбчи за рамото, за да ме задържи и направи знак с пръст до маската да пазя тишина. Присвих очи, за да разбера какво вижда. Нищо не помръдваше върху оранжевия пясък и разпръснатите черни канари, от чиято гладка повърхност се отразяваше слънцето. Проследих погледа му и видях нещо, което бавно се движеше на няколко метра от нас. Над скалите се показа скелета на метална ръка, огъна се предпазливо и после се изправи. Кръгло голо тяло на черни и оранжеви черти се надигна от земята и застана върху късите си черни крака. Прозрачната му обвивка падна и нещото, голямо колкото човешко същество, застана върху скалистата равнина на Кайбаб и започна да изучава околността с малките си блестящи очи върху

голямата глава. Двете му ръце се разпънаха тайнствено и предпазливо, сякаш за да усетят атмосферата.

Когато скакалецът се обърна с гръб към нас, Денди бавно ме притисна към земята и ние се опитахме да се скрием зад скалите. Той повдигна глава колкото да следи машината и с бавно пълзене се скри от погледа ми.

Лежах между две канари, болезнено притиснала гърди към неравната повърхност и чувствах твърде голяма болка и умора, за да се страхувам или да мисля какво ще направи Денди. Той се върна след десетина минути и отново включи захранването на костюма ми. Обясни ми с жестове и устни, че скакалецът се отдалечава от станцията и от нас, но че е видял доказателства за наличието на много други — фабрики за тяхното създаване и изкопи, където материалите са били изкопани и преработени. Беше намерил и входа. Последвах го на четири крака, а стомахът ми се свиваше от усиливащата се болка.

Огромна черна канара препречваше пътя ни през тясно дере, пълно с прахообразни отпадъци. Изпълзях до Денди с компютър в ръка. В една вдлъбнатина на скалата проблясваше оптичен процеп. Програмирах компютъра на личния си код и го доближих до процепа. Канарата бързо се разцепи надве и отдолу се показва шлюз. Той се отвори навътре и Денди ми помогна да вляза.

В тесния тунел ни чакаше пазач, коленичил на един крак и насочил електронен пистолет към нас. Той повдигна глава, отвори присвитото си око и премигна невярващо.

— Вие се разбихте — каза.

Слухът ми се връщаше на неравни интервали, но високите звуци ми причиняваха болка.

— Да, а къде беше проклетият спасителен отряд? — ядосано попита Денди.

— Никой не е излизал — обясни пазачът като прибра оръжието и се изправи. — Поставихме охрана на всички външни коридори. Два пъти ни нападаха скакалци...

— Трябва да отида в главната лаборатория — прекъснах го аз.

Станцията беше разделена на две зони, и двете близо до южния тунел, през който бяхме влезли. Началникът на отбраната, широколика жена на име Ексле, ни въведе в страничен коридор. След нас идваше количката по поддръжката и работи от отбраната. Тя въпросително

повдигна вежди, но Денди намръщено поклати глава, че няма време за обяснения.

В цялата станция беше обявена тревога първа степен. Леандър ни посрещна на ъгъла към главния коридор. От една спукана тръба по пода се стичаше вода, която стигаше почти до глезените ни. Прецапахме през потока след Леандър.

— Чарлз и Тамара са в положение на тревога — обясни той. — Те са в главната лаборатория и правят проби на мислителите, за да могат да изпълнят заповедите ви.

След като разпредели охраната и роботите, Ексле прецапа през коридора и дойде при нас.

— Госпожо вицепрезидент, не можем да се свържем с Мени Хилс. Видяхме седем скакалци на юг от станцията. На две места имаше безредици и всеки момент очакваме масова атака.

Изкачихме се три стъпала нагоре и преминахме в сух коридор.

— Трябват ни бързо още медикаменти и искам лично да проверя всичко — наредих.

Два далечни глухи гърмежа ни заковаха на място. Огледахме се предпазливо и очаквателно.

— Нашите отбранителни работи са започнали да стрелят — обясни Ексле.

Денди поклати глава и горчиво каза:

— Ще нахълтат тук като хлебарки. Не можем да ги задържим с оръжията си.

— Правя всичко, което е по силите ми — предизвикателно отговори Ексле с блеснали очи.

Докато Денди и Ексле спореха за стратегията, Леандър ме дръпна настрана.

— Скакалците не са най-голямата ни грижа. Фобос е завладян.

— Видяхме.

— А също и Деймос. Ние нямаме никакви големи оръжия.

— Фобос изглежда сякаш е подпален.

— Хващаме високо ниво на гама-радиация.

— Какво означава това?

— Преобразуване от разстояние — обясни той. — Явно използват Айс Пит, за да се целят в нас.

— Екипите успяха ли да се спасят?

Леандър поклати глава и каза:

— Пристига медицинска помощ, а също и транспортни средства. Болката в ребрата ми беше намаляла до постоянно пулсиране.

Докато в крилото до главната лаборатория един досаден робот ми инжектираше още нано и наблюдаваше показателите за жизнените ми функции, Ексле и Лий работеха с оригиналната Аелита, за да ни покажат колко малко знаеха за развоя на събитията. Върху картата на платото Кайбаб блестяха стотици жълти кръстчета, които показваха предполагаемите находения на скакалци, установявани чрез балони за спешни ситуации и плъзгачи, обикалящи около станцията. Червените точки показваха доказаното наличие на скакалци. Преброих трийсет такива.

Денди описа скакалеца, който ни беше нападнал и който бе свалил совалката. Лий слушаше внимателно.

— Имаме само бегла представа какви форми могат да приемат и какво могат да правят — каза тя. — Досега сме виждали само разузнавачи и обикновени подземници.

Много по-дълбоки удари разтърсиха стените и пода.

— Надявам се това да са наши оръжия — обади се Лий.

— Звучи като изстрели — съгласи се Ексле.

— Повечето връзки са прекъснати — продължи Лий. — Комуникационните сателити са били изместени, но не знаем къде.

С Леандър се спогледахме, стиснали устни.

— Така че сме почти изолирани. Не можем да гарантираме, че ще се свържем с президента. Накратко, те отново ни притиснаха, само че този път по-лошо. Госпожо, нещо ми подсказва, че сме претърпели огромни загуби. Който и да е отговорен за действията на Земята, е надминал всякакви граници. Ще подкрепя всяко ваше решение за действие.

— Предполагаме, че ще се опитат да унищожат всички ни — допълни Ексле.

— Значи сме във война — заяви Лий. — Как можем да отвърнем на удара?

Леандър извърна глава. Имахме и други дамоклеви мечове, но ако ги използвахме, загубите на човешки живот и в двата свята щяха да бъдат потресаващи. Досега само Фобос и Деймос бяха пострадали от

това, което най-вероятно беше преобразуване от разстояние. Действието можеше да означава страх и желание за защита.

— Не е лесно да се реши — каза Чарлз, застанал на вратата.

Погледна ме невярващо, сякаш идваше на себе си след неприятно напиване.

— Къде е Тамара? — попита Леандър.

— Тя е с мислителя и продължава да го поддържа в готовност.

Ексле ме потупа по рамото. Червените точки върху дисплея се сгъстяваха около станцията. Те знаеха къде бяхме и скоро щяха да разберат на кого са попаднали.

— Напълно са овладели Айс Пит — отбеляза Чарлз. Той повдигна ръка и я сгъна така, сякаш го болеше. — Ще го използват срещу нас.

Отново чухме бумтене и далечен пронизителен писък, който ме накара да стисна зъби.

— Те започнаха геноцид — каза Лий с напрегнат и кървясал поглед. — Трябва да им отговорим.

Знаех как се чувства. Бяхме притиснати в ъгъла. Естествено бе да използваме всички налични средства. Но все още имахме избор и точно затова Чарлз беше тук — да ми напомни, че бяхме планирали една изненада. Отмъщението нямаше да ни спаси. Трябваше да проуча всички възможности.

— Можем ли да преобразуваме Айс Пит?

— Опитвах, но сега дори не мога да го намеря.

— Има ли други защитени обекти?

— Можем да преобразуваме всяка избрана от нас цел на Земята — тихо обясни Чарлз. — Милиарди хектари, цели континенти. Ако заповядаш.

Отвън се долавяха далечни пукащи звуци — проекционни оръжия. Ексле попита за развоя на събитията и разбра, че са били унищожени два скакалеца — един в резервоара, а другия в тунела за работи на стотина метра от лабораторията.

— След около час ще се бием лице в лице — въздъхна тя.

Не можех да наредя на Чарлз да започне геноцид на Земята. Тя можеше и да не се подчини. Имаше само една възможност, но дори и за нея няхах правомощия. Трябваше да чакам, доколкото беше възможно, появата на Ти Сандра.

— Какво да правим? — попита Ексле.

— Получихме важна картина от един сателит — прекъсна ни Аелита.

Изображението на дисплея неочаквано се смени. Гледахме към басейна на Скиапарели от височина петстотин километра. Над басейна като змиорки се виеха гънките на непрозрачна сива пелена, в горната част на която проблясваха звезди. След нея в разредената атмосфера оставаше само прах. През праха едва различавахме езера от разтопена скала, пълно объркване и разрушение.

— Това е Мени Хилс — каза Денди.

— В момента преобразуват Марс — заяви Леандър.

— Госпожо вицепрезидент... — започна Лий, но Чарлз я прекъсна:

— Аелита, можеш ли да увеличиш западния ръкав?

— Там също виждам нещо — отбеляза тя и изпълни заповедта.

Картината беше в края на обсега на сателита. Маринър Вали зееше като дупка в марсианския пейзаж.

— Ние сме тук — Леандър застана до Чарлз близо до дисплея и показва мястото точно под долината, което означаваше, че сме отвъд хоризонта.

Чарлз проследи още една сива завеса, почти незабележима при увеличениния образ. Завесата най-вероятно беше на неколкостотин километра от североизточен Кайбаб, но не можехме да бъдем сигурни.

— Госпожо вицепрезидент — заговори Лий, — ако това е потвърждение, че Мени Хилс е разрушен, то сега вие трябва да поемете ръководството.

Аелита върна картината на по-голям обхват. После увеличи района около Мени Хилс. Столицата на Републиката беше изчезнала под праха.

Ребрата ми се допряха едно в друго и аз затворих очи, за да си поема въздух. Докато сателитът продължаваше мрачната си обиколка от изток на запад, виждахме ясно как опипващите пръсти на смъртта се приближаваха към Кайбаб. Това го очаквахме и не ни впечатляваше. Бяхме впечатлени какви огромни размери придобива унищожението.

Ръцете на Чарлз трепереха, когато ми каза:

— Сега ти даваш заповеди, Касея.

— Госпожо президент — подчерта очевидното Лий.

— Ти Сандра този път няма да се върне — продължи Чарлз. — Тя беше в Мени Хилс. Повечето от районните губернатори и представители също бяха там.

Гледах ужасяващите последствия от преобразуването — ями и пукнатини, пълни с разтопени скали, стотици хиляди унищожени хектари в Коперник, Арджайр, Хелас. Бяха поразени две от най-големите станции на Марс.

— Няма я най-голямата станция на „Кайлетет“ и две други до нея — съобщи Аелита.

Ахмед Краун Найджър бе получил последен отговор от Земята.

— Това е лудост — промърмори Леандър.

Но аз знаех какво беше. Всичко съдържаше ужасяващ смисъл. Тези действия бяха стари като самия свят. Играта на маймунски задници. Бабуините си показваха агресивно оцветените задни части. Ако ритуалът не се изпълнеше прецизно и някой не отстъпеше, тогава се строяваха и оголваха зъби. Ако и с това не постигнеха целта си, започваше смъртоносна битка.

Картината от сателита неочаквано изчезна.

— Изгубихме сигнала — каза Аелита.

Чарлз стоеше до белия цилиндър, в който се намираше планетарният откъсвач. Отпуснатите му ръце с дълги пръсти висяха до тялото, а очите под сключените вежди горяха от напрегнатото мислене. Около него беше наредена поддържащата техника за нашето най-значимо откъсване. Тамара Куанг кротко лежеше на кушетката наблизо. Тя беше подготвена за поддържащата си роля.

Трийсет души от висшия персонал на станцията се бяха събрали в помещението до залата за откъсване и чакаха инструкции. През широкия пластмасов прозорец Чарлз ни наблюдаваше със свръхестествено търпение. Никой не възрази, когато Леандър ме нарече президент. Чакаха неподвижни.

— Не можем да останем в Слънчевата система. Ще трябва да направим това, заради което всички сме тук. Колкото по-скоро, толкова по-добре. Чарлз казва, че е готов. Стивън също.

Няколко минути всички бяха шокирани и мълчаха. Доктор Уокслър стана с протегнати ръце, огледа се и каза:

— Вземаме решения от името на всички на Марс. Ние представяме Марс. Със сигурност... — той се задави, вдигна още по-високо ръце и повиши глас, — трябва да има някакво потвърждение, някакъв...

— Ще загинем, ако изчакаме — прекъснах го аз.

Ръцете ми трепереха от вълнение и исках Уокслър да ме предизвика. Исках всички предизвикателства да дойдат сега. Чувствах как костите ми заздравяват. Медикаментите навлизаха в кръвта ми и изкореняваха проблемите, предпазваха ме от изпадане в шок. Чувствах се силна като лъв, но знаех, че все още съм слаба.

— Доктор Абди не е завършил ареологичните си проучвания — продължи Уокслър.

Абди стана с ръце в джобовете, вдигна рамене и отново седна.

— Така е — потвърди той.

— Трябва да гласуваме — извика астрономът Джаксън Хергешаймер. — Знаем какво се случи с Галена при последното пътуване. Трябва да гласуваме, ако ще избираме между убийство и самоубийство.

— Няма да гласуваме — уморено отговорих.

— Защо? — провикна се Хергешаймер. — Ние сме жители на републиката и сме единствените, които сега могат да имат мнение.

— Няма да се гласува.

— Тогава вие вече не сте президент на Републиката, дори ако... дори ако по закон... — той не можеше да намери думи.

— Аз поемам цялата отговорност.

— Вие ни водите към самоубийство — изкрещя Уокслър.

Това беше много за Денди Брейкър, който седеше отзад.

Той стана, вдигна високо ръка и аз му кимнах, че може да говори.

— Искам да припомня законите на Републиката и положението на президент Мейджъмдар. Ние сме в извънредно положение. Единственият отбранителен курс на действие, който ни остава, е да се оттеглим. По нейно нареждане съм предал навсякъде на Марс този закон.

— Никой не може да възразява — каза Уокслър, а по бузите му се стичаха сълзи от ярост. Ръцете му се движеха нагоре-надолу като две птици, а пръстите му не спираха да мърдат. — Боже, това е най-ужасяващия вид тирания.

— Аз поемам отговорността — заявих отново.

Дори и за мен гласът ми звучеше глух и безизразен.

— Трябва да обсъдим възможността за обявяване на война — обади се Хергешаймер. — Те извършват ужасно престъпление и ние трябва да се защитаваме, ако не с луни, то с преобразуване на техните градове и земи.

— Не — възразих, — това не е възможност, ако имаме друг избор. А ние имаме. — Много отдавна бях разбрала, че на ударите на Земята не може да се отговаря. — Ако някой иска да ме компрометира или да направи подписка срещу действията ми в момента, или нещо друго, което законът позволява... или не позволява... нека го направи и по-бързо, моля.

Чудех се дали ще изгубим контрол и дали се бях държала и говорила прекалено авторитарно. Леандър се канеше да заговори, когато подът на залата се разтресе. Аелита извика серия от образи от камерите на върха на станцията. Ужасяващата сива пелена се стелеше над северен Кайбаб и завихрените останки след нея се виждаха ясно в електриковосинята ѝ горна част. Отдолу се виеше прах.

— Това е платото на около петдесет километра оттук — обясни Аелита.

Всички гледаха, а някои ридаеха. Неколцина скочиха от местата си и побягнаха.

— Останалото е просто страх — казах. — Знам, че за нас няма ъгли, където да ни притиснат, освен ако се поддадем на страха. И тогава ще загубим. Време е да направим това, заради което построихме центъра.

Чарлз бавно и несигурно влезе в залата от главната лаборатория. Присъствието му сякаш накара членовете на персонала, седнали на първите две редици, да онемееят. Те гледаха като уплашени деца и дръпваха краката си, за да не се допрат до него, докато той минаваше край тях.

— Мислителят е готов — обяви Чарлз. — Преводачът е готов. Аз също.

От няколко точки в залата висяха образите на приближаващата смърт. Подът трепереше, сякаш по него минаваха стадо огромни животни. Чарлз се взря в изображенията и едва чуто каза:

— Това е преобразуване едно на трилион. Ако го увеличат десет пъти, а те могат, ще погълнат наведнъж цялото плато.

— Да започваме — наредих.

Почти не чувах гласа си заради ужасяващия вой на скалите при унищожаването на материята.

Денди сковано дойде при мен, минавайки между редиците.

— Госпожо президент — прогърмя гласът му. При тези обстоятелства официалностите звучаха абсурдно. — Трябва да дадете директна и еднозначна заповед.

— С правомощията си на президент нареждам Марс да бъде преместен незабавно в избраната орбита в новата система.

— Тя дори няма име — изкрещя Уокслър.

— Заповедта е записана — извика Денди с компютър в ръка.

Той изгледа всички злобно, за да види дали някой ще го предизвика. Уокслър само безмълвно поклати глава. Хергешаймер се сви на стола си и тихо си замърмори нещо.

Чарлз се обърна и излезе. Последвахме го аз и Леандър. Повечето от персонала останаха по местата си или се приближиха към разделящата стъклена стена и приличаха на зяпачи по време на древна екзекуция.

Чарлз седна на ръба на стола до главния откъсвач.

— Ще ми трябва малко помощ — каза той и вдигна ръка, за да посочи многото оптични кабели. Стивън и аз му помогнахме да ги закрепим и той се отпусна назад. — Ще бъда единственият, свързан с мислителя „Куантум Лоджик“. Другите може да наблюдават. Ще ми бъде по-лесно, ако през цялото време мога да разговарям с хора. Ще се чувствам по-истински. И ако някой от тези хора наблюдава това, което се случва, заедно с мен...

— Аз ще гледам — уверих го.

Чарлз посочи към един по-малък стол на противоположната страна на платформата за мислителя.

— Надявам се, че ще ти бъде удобно.

Седнах на стола.

— Необходими ли са... — посочих кабелите, закрепени в основата на черепа му.

— Не, обратна връзка не е необходима. Стандартна проекция на образите или пълно потапяне? Второто наистина си го бива.

— Пълно потапяне тогава — избрах аз.

— Оценявам това, Касея.

Той облегна глава назад и затвори очи. Стискаше челюст и адамовата му ябълка подскочаше, но се мъчеше да се отпусне.

— Най-малкото, което мога да направя — отговорих.

— Това е единственият ни избор. Знам, че трябва да отпътуваме. Ти взе смело решение.

Следях Леандър с очи, докато той завършваше подготовката за моето потапяне. Сложиха няколко тесни ленти на главата ми, инсталираха проекторите на един видоизменен компютър, свързах го с преводача с няколко тънки оптични кабели и почувствах, че плавно и приятно се нося по въздуха, а далеч под себе си дочувах кротки разговори.

Огледах се наоколо, изнервена дори и от малкото връзки. В стаята, която изглеждаше абсурдно голяма за апаратурата, миришеше на студ и метал. Беше като ечаща пещера, пълна с лампи, фокусирани върху откъсвача, помпи и мразогенератори. Един ръководеше, Тамара Куанг със своите кабели и връзки беше за подкрепление, а аз бях наблюдател.

Леандър свърши с проверката на връзките и застана до мен със скръстени ръце.

— Марс е голям обект — каза Чарлз. — Трябва да повлияем на повече от характеристиките на всички показатели и най-вече на тези, които са в противоположни двойки. Това означава да запазим някои от резултатите в неизползваните показатели в откъсвача. Не е трудно, ако той е голям.

— Опасността не е по-голяма от преди. Вероятно дори е по-малка — обясни Леандър. — Но работата на ръководещия се усложнява. Трябва да бъде в пълна хармония с мислителя, за да държи тези допълнителни показатели в синхрон с поставената цел.

— И?

— Тук се намесва преводача. Чарлз трябва да осъществява пряка връзка с мислителя.

Подът отново беше разтърсен от воя на преобразуваната материя. Денди излезе от залата и застана до Стивън.

— Ако не тръгнем веднага, ще загубим станцията — каза той.

Денди не гледаше към Чарлз, сякаш той беше непочтен, свещен или недостъпен.

— Ще го направим на „три“ — обяви Чарлз. — Просто бъдете изключително предпазливи. Първо ще се движим петдесет милиона километра по орбиталната пътека на Марс. Ако възникнат съмнения за следващия етап, ще останем там.

— Те отново ще ни намерят и ще довършат започнатото — въздъхна Тамара Куанг и предпазливо докосна кабелите. Дори и при този студ по лицето ѝ имаше капчици пот.

— Следващият етап ще ни заведе на около три милиарда километра от новата система. Ще изчислим координатите и ще направим следващия преход.

— Не можем да останем в открития космос повече от няколко минути — обади се Хергешаймер. Не го бях видяла да влиза, но сега стоеше на няколко метра от откъсвача с ръце в джобовете и разрошена коса. — В противен случай ще преживеем драстична смяна на климата.

Влезе Абди, следван от двама асистенти и каза:

— Проверих пораженията и се оказа, че само десет процента от повърхността на Марс е свързана чрез предаватели. Останалата част я няма или не можем да влезем във връзка. Ние разбира се знаем какво става, но няма как да кажем на останалите какво да очакват. Ще има

още по-сериозни ареологични последици, ако бързо не навлезем в соларен прилив. Много е важно същата страна на Марс да бъде обърната към новото слънце.

— Разбрано — кимна Чарлз.

— Приливът на слънчева активност — повтори Абди.

— Това е изчислено — каза Стивън.

— Къде е моята станция и апаратура? — попита Хергешаймер.

Чух, но не видях как Леандър го насочва към отдалечения край на лабораторията, където всички външни апаратури насочваха показателите и данните.

— Да започваме — обади се Чарлз.

Облегнах назад глава и се загледах в проекторите. Изведнъж косата ми настръхна и почти изпищях. Усетих, че някой стои до мен, срещу Леандър и Денди. Знаех кой беше, но не исках да приема, че все още съм на ръба.

Не можех да го видя, но присъствието му беше толкова реално, колкото присъствието на всички останали и дори повече. Казваше се Тод. Беше на пет години, с кестенява коса, вечна усмивка, с гладки загорели бузи и пъргави пръсти. Лицето му бе зачервено, сякаш токущо се беше върнал от тренировка или игра. Искаше да ми каже нещо, но аз не го чувах.

Той е щял да бъде мой син, а Иля — негов баща. Сигурно съм издала звук, защото Чарлз попита дали нещо ме притеснява.

— Добре съм. Да започваме.

Исках да се протегна и да хвана ръката на сина си, но него вече го нямаше. Никога повече нямаше да почувствам присъствието му.

— Тръгваме — обяви Стивън.

— Тръгнахме — като ехо отговори Чарлз.

Докато се вирах в проекторите с омотана с колани за пълно потапяне глава, видях над себе си карта на Марс, която представляваше сфера с много подробности върху нея и подчертани неравности. Като обърнах глава, видях Фобос и Деймос. Картата не беше осъвременявана скоро, защото Мени Хилс и други станции, които вече не съществуваха, бяха отбелязани на нея.

— Ще изгубим всичките сателити — каза Денди. И той, и неспирният вой се чуваха в далечината.

Чух гласа на Чарлз в главата си и се стреснах.

— След две минути започва първа фаза. Чуваш ли ме, Касея?

— Да. Виждам Марс.

— Искаш ли да видиш какво прави мислителят? Когато вляза вътре, ще стана част от него. Ти ще бъдеш отвън и ще наблюдаваш.

— Добре.

Опитах се да отпусна напрегнатите си мускули. По-добре е да умра спокойна, помислих си. Но вселената беше толкова непредсказуема, че едва ли това имаше значение.

Когато влязох в перспективата на мислителя, изображението на Марс се промени напълно. Видях не планета, а многоцветно поле от застъпващи се възможности. Неговата оценка се менеше през секунди, разменяха се цветовете, а „Поясът на Пиърс“ проблясваше с ослепителна бързина. Той виждаше и преценяваше Марс с логика, която не можеше да бъде проследена от човешко същество и която беше извън законите на вселената.

Сега по-добре разбирах неговия принос. Мисълта, че въпреки тези изкривявания той се бе самоосъзнал, ме накара да потреперя. За какво самоосъзнаване ставаше дума, когато съзнанието нямаше форма и цел?

Кой беше измислил това съзнание? Бяха го направили повече или по-малко известни човешки същества. За около век и половина мислителите „Куантум Лоджик“ имали незначителна роля в човешките работи. Но никое човешко същество, дори и създателите им, не можели да обхванат целия им интелект. Той не беше по-висш, защото в някои случаи работеше по-просто от човешкия или от този на други мислители, но това, което правеше, беше съвършено и непредсказуемо.

Ако аз бях зрителят, който наблюдаваше този странен и красив кон да изпълнява номера си, то Чарлз беше ездачът.

— Изчислили сме и сме извлекли първата основна характеристика — каза Чарлз. — Сега проверяваме преноса на консервираните показатели към по-голяма система.

С помощта на подобрението разбирах част от това, което виждах. Там, където преводачът беше свързан с компютъра, преминаваха едни след други безброй много числа, които мамеха природата, като изтегляха енергията, необходима за преместването на Марс, от цялата енергия на по-голямата система-галактика. Всъщност тази енергия

нямаше да се изразходва, а вселената щеше да постигне вътрешен баланс.

— Двайсет секунди до първия етап на преместването — съобщи ми Чарлз.

Връзката ни ставаше все по-близка. Той говореше само заради мен.

— В момента мислителят „Куантум Лоджик“ потвърждава посоката за всички показатели — продължи Чарлз.

Щяхме да преместим всичко от мястото, което щеше да заеме Марс, и същевременно щяхме да преместим самата планета, което означаваше, че си разменяхме местата. От целия процес това беше най-лесно за разбиране, но не и за изпълнение.

— Откъсвачът започва да излъчва — обади се отвън Стивън. — Промяна в „Пояса на Пиърс“.

Видях двете рамки — настоящата и тази, в която щяхме да се преместим. Те съвпаднаха и после за секунда изгубих Марс от поглед. Това, което видях вместо него, беше ужасяващо със своята простота.

Марс бе превърнат в огромен потенциал. Можеше да бъде всичко и ние също заедно с него. Бяхме поставени извън законите, не бяхме част от играта. Това беше изчистването, когато системите, изградени върху последователното взаимодействие между съзнание, компютри, мислители и електронни системи, трябваше да се рестартират и да приемат, че някога е имало една действителност и всички закони са били такива, каквито са и сега.

В потенциала видях, но за щастие не почувствах, какво е да си привлечен от избора. Можехме да избираме други системи от закони. Мислителят бързо преминаваше през тях. Искаше ми се да се забавим и да направим опит. Какво би станало, ако променим това или онова? Имаше толкова примамливи възможности.

— Преместване на рамката — обяви Чарлз.

Потенциалът изчезна и отново видях изображението на Марс. Хергешаймер бързо направи изчисления, за да установи положението ни.

Боботенето и тътенът се бяха превърнали в слабо потреперване, което почти не се усещаше през уплътнението на стола. Вече не бяхме на старото си място и Земята бе изпуснала целта си.

— Чарлз, как си? — попитах го аз.

— Доста добре — отвърна той. — „Куантум Лоджик“ леко се поизплаши. Да променяш правилата на играта изглежда привлекателно. Също като секса. На място като това той се почувства у дома си.

— Не му позволявай да си определя срещи — пошегувах се аз. Страхovitостта на онова, което можеше да се случи, внезапно се стопи в обзелото ме лекомислено настроение.

— Според мен се справихме идеално — заяви Чарлз. Премигнах, отвърнах поглед от проекциите и го видях, отпуснат назад. Очите му бяха притворени, а дъхът му излизаше накъсано.

Нещо докосна ръката ми. Извърнах глава на другата страна и ме заля облекчение. Сълзите потекоха по бузите ми. Вдигнах ръка и я протегнах нагоре.

До мен стоеше Ти Сандра. Изглеждаше в отлично здраве, отново бе напълняла до обичайното си тегло, а по лицето ѝ се четеше огромна радост и гордост. Беше облечена в най-креющата и безвкусна рокля, която бе открила в гардероба си, обшита с безброй дребни стъклени мъниста. Тя докосна ръката ми леко като полъх на вятъра.

— Справи се — казах аз. — Господи, колко е хубаво, че те виждам!

— Напредваме. Вече сме на петдесет милиона двеста и петдесет хиляди километра по орбитата на Марс — пропя Хергешаймер.

Ти Сандра поклати глава, продължавайки да ме гледа с гордост и любов. Лекотата на докосването ѝ ме изуми.

— Сега ще е първият голям скок — обади се Стивън. — Чарлз?

— Готов съм — отвърна Чарлз.

Бях извърнала глава към гласа на Стивън, Когато отново погледнах нагоре, Ти Сандра естествено не беше там, но усещането за ръката ѝ, лежаща върху рамото ми, остана.

Наместих се пак назад. Устата ми беше суха като шепя пясък. Оставих проекциите отново да напълнят очите ми.

— Успяхме да наваксаме закъснението — обади се Чарлз. — Само че, както изглежда, ти, аз, „Куантум Лоджик“ и преводачът имаме да изпратим още данни към централната система. Това май ще ни остави задълго извън статуквото.

Статукво. Нещата такива, каквито са. Всички неща, които съзнанието ни помни от детството. Роден дом, родна почва, родни

правила.

— Прекалено дълго дори за „Куантум Лоджик“ — кимнах аз.

— Така е — потвърди Чарлз.

— Изкушения.

Чарлз се разкикоти.

— И на теб ли ти се струва опасно?

— Можеш да се обзаложиш.

— Също както при секса.

— Много по-зле, скъпа Касея — отвърна той. — Тук съм с „Куантум Лоджик“, опитвам се да го овладеея, за да не се отвлече и усещам по-голямата част от онова, което чувства и той.

— Веднъж ми беше казал, че искаш да разбереш всичко — напомних му аз.

— Да, спомням си.

— И на мен ми се иска да се поразвъртя.

— Ако можехме да си играем с вечността — въздъхна Чарлз, — вероятно щяхме да научим как да си направим вселена. Ти и аз.

— Само че ти каза, че не е останало време.

— Вечността означава липса на време. Безкрайност без време.

Пръстен от ярко и безкрайно теоретизиране. Вечната игра.

Леандър се намеси:

— Работиш ли още, Чарлз?

— Целият съм затънал в работа — отвърна Чарлз. — Искаш ли да ти докладвам?

— Поне не ни оставяй да гадаем, Чарлз — примоли се Леандър.

— „Куантум Лоджик“ привърши с оценката на планетата и местоположението ѝ. В момента подготвя докладите. Не ни обръщай внимание, Стивън.

— Не се бъркай прекалено много в съзнанието ѝ, Чарлз. Нуждаем се от нея, след като всичко това свърши.

— Този път ще видиш нещо различно — обърна се към мен Чарлз. Гласът му бе спаднал по-ниско и от шепот. Интимността между съпруг и съпруга; интимността на двама млади богове. — Според мен това ще бъде част от по-дългото познанство на „Куантум Лоджик“ с по-голямата система. Той ще прецени най-високото ниво на дескрипторите, дори може би над тези, които в действителност работят...

— Неизползваните дескриптори — казах аз.

— Или такива, които в момента са не се използват — кимна той.

— Дескриптори на неща, които са съществували някога или биха могли да съществуват. Или нито едното от двете. Начални или крайни.

— Колко време остава до преместването? — попита Леандър.

— Четири минути — отвърна Чарлз.

— Земята може да установи новото ни местоположение и да започне пак — предупреди Леандър.

— Да вървят по дяволите — махна с ръка Чарлз. Видях, че се усмихва; мъж, яхнал добър кон и яздещ, уверен в собствените си сили. Само че след няколко минути този кон изведнъж щеше да стане непоносимо великолепен.

— За какво би могъл да ги използваш, Чарлз? — попитах го аз.

— Неизползваните дескриптори ли?

— Да.

— Мисля, че те чакат момента, в който ние вече ще сме достатъчно зрели. Можем да пренесем цялата човешка информация в горните нива на материята и енергията. Можем да накараме пространството да си мисли, че всъщност е дело на енергията или че представлява нещо, което ние в настоящия момент не можем да обхванем.

— Преди много-много години пак ми говореше нещо подобно — припомних му аз.

— Диалог с корените на мирозданието.

— Какви корени? — намеси се Леандър.

— Стивън, би ли ни оставил поне за малко сами? — скастри го Чарлз. — Добре сме. Касея си върши работата прекрасно.

— Тя звучи повече като теоретик, отколкото като политик — отвърна мрачно Леандър.

— Остава една минута — обяви Чарлз.

Разполагах с един коз, който би трябвало да накара Чарлз да се зарови в това съзидание. Сега май бе дошъл моментът да го използвам.

— Често си мислех за теб — започнах.

— Какво? — Чарлз изглеждаше доста изненадан от смяната на темата на разговора.

— Често си мислех за теб, откакто се разделихме.

Доста неприятности ти причиних, нали?

— Мислех за нещата, които ми бе казвал, когато всеки споделяше с другия своята амбиция. Струва ми се, че вече знам защо тогава ти отказах, Чарлз.

Той мълчеше.

— Обичах те, но ти искаше да отидеш на места, където аз със сигурност никога нямаше да бъда.

— Така е — потвърди Чарлз меко.

— Ужасно е, че трябва да ти го кажа, но исках да бъда до някой по-малко стимулиращ.

— Правилно.

Леандър прошепна в ухото ми:

— Касея, какво се опитваш да направиш, по дяволите?

Отблъснах го и продължих:

— Имаше един момент, когато дори след всичките тези години, се бях почувствала доста близо до теб. Всъщност дори се чувствах така, сякаш бяхме женени и бяхме живели дълго време заедно. Ти дойде точно навреме, за да ме спасиш, Чарлз.

— Кога е станало това?

Бях притисната до стената в преговорите с Шон Дикинсън.

— Ти доста харесваше Шон.

— След Замръзването той работеше в полза на Земята. Насилваше ни... ме... да се предадем. Никога през целия си живот не се бях чувствала така — сякаш бях попаднала в капан. И тогава ти ми изпрати съобщението си.

— Ти Сандра...

Прекъснах го:

— Отидох до повърхността и през облаците видях Фобос. — Гласът ми потрепери, когато емоциите от този момент се завърнаха. — Знаех какво смяташ да направиш. И ти го направи, Чарлз. Отнесе всичките ми притеснения. Господи, само ако знаеш колко много направи за мен, Чарлз. Бях толкова горда с теб.

— Радвам се — отвърна той.

Образът на Марс постепенно започна да потъмнява пред очите ми. През целия му мрак успях да видя как потенциалът се приближава. Впечатлението от живата му красота направо ме накара да се вкаменя — като заек, преследван от тигър.

— Премествам... сега — изрече Чарлз. Почувствах спокойствието му, съсредоточеността му и могъществото му. Чарлз в действителност беше толкова обикновен — също като малко дете. Бях му казала истина, която досега не бях имала смелостта да призная пред себе си, и той ми бе повярвал.

— Обичам те — казах аз.

— Винаги съм те обичал и винаги ще те обичам, Касея — отвърна Чарлз и си пое дълбоко въздух. — Давай да се залавяме на работа.

„Куантум Лоджик“ внезапно разшири мащаба на симулацията. В момента сякаш висяхме над Слънчевата система. Ярките точки на планетите бяха белязани с координатни мрежи и бележки за базите данни на дескрипторите.

Преместването на Марс явно не бе оказало никакво влияние върху Слънцето и останалите планети във виртуалното пространство.

Тигърът бе нападнал.

В пустошта се зачудих как ли би изглеждала вселената, ако Чарлз ми говореше нещо успокояващо...

Нямаше да има никаква съгласуваност между частиците без разширение, частици, подобни на точки, като електроните например, както и между частиците-агрегати, като неутроните например, и вселената щеше да се натроши на парчета...

Но Чарлз се държеше мъжки и направляваше „Куантум Лоджик“

Пустошта ме поведе към нещо подобно на сън, където всичко представляваше заместител на...

Животът ми можеше да бъде...

— Касея.

Без да ходя до Земята, без да оставам у дома, без...

— Касея.

Подобрението ми сякаш хвърляше към мен цветни нишки от условни знаци, пласт след пласт, които постепенно се натрупваха на красиви купчини, впили погледи в океаните на описаните от тях реалности, и във вътрешността на тези океани Марс, който аз познавах, се бе смалил до размера на един-единствен вектор, малка държавица, оформяща основата за всичко останало, което щеше да последва, и този момент беше (търсейки корена, нулата, преминала покрай безкрайното пространство на моето съществуване)

Многобройни корени, многобройни нули...

Когато пространството ми се пресече със сложната повърхност на Чарлз, на границата между двете се образуваха ударни фронтове, които ме отблъснаха напред и встрани, търкаляйки се като скала...

Като премахваме тези корени, функцията се свива по един изцяло нов начин и в този сън изглеждаше, сякаш и двамата бяхме използвани, че потенциалите ни са се съединили, за да постигнем едно и също нещо, това, което се случваше сега, а всичко друго трябваше да бъде пренебрегнато, че животите ни бяха безкрайни драсканици, които ни водеха към един отговор...

Видях също така съдебни процеси и присъди, дела, водени срещу онова, което бе останало от Републиката, тълпи от хора, които нямаха никакъв смисъл, понеже ударните вълни ги бяха разпръснали, можех да уловя гнева и страха им.

— Ох — обади се Чарлз, нещо средно между стенание и въздишка. — Каси...

Никога не ме бе наричал Каси. Това бе фамилиарността на съпруг. Детето ни бе на път да се появи на бял свят.

— Преместването е осъществено — продължи той.

Слънчевата система бе изчезнала от погледите ни. Вместо това пред нас бе изникнала гледката на далечни звезди, наблюдавани от три ъгъла, усукани и оплетени по странен начин, който не можех да осъзная до мига, в който не разбрах, че просто преводачът си върши работата. Плавахме в океан от мъглявост, сред облаци от току-що родени звезди, сред тела от умиращи слънца, които обогатяваха пространството и правеха възможно раждането на още и още звезди. „Куантум Лоджик“ наслаждаваше видяното от него върху тези образи и по този начин всичко бе оплетено в разпростряна навсякъде неяснота, примигваща и преместваща се между състояния, качества и положения. Важна гледка, но сметната за незначителна дори от Чарлз.

— Открих новата система — обади се Хергешаймер. — На четири цяло и девет трилиона километра сме от нея.

Извърнах поглед от проекциите, за да видя какво прави Чарлз. Беше се отпуснал неподвижно. Леандър бе коленичил до него. Когато разбра, че го гледам, той се взря в мен с любопитен поглед, пълен с удивление и болка.

— Чуваш ли го... в симулацията? — попита ме Леандър.

— Не знам. Наистина не знам — отвърнах аз и погледнах отново проекциите. Не можех да чуя Чарлз, но през преводача почувствах водачеството на главните фигури и сигурната ръка над „Куантум Лоджик“.

— Да... Усещам го. Тук е.

— Да — казах на сигурната ръка, на мъжа върху коня.

Преместване...

Нямаше никакво време.

Просто нагласяне.

Две трети от една светлинна година; щом като бяхме успели да се измъкнем на десет хиляди светлинни години от Слънцето, това беше все едно да си мръднеш съвсем леко пръста. Чарлз можеше да се справи.

И го направи.

Пустотата вече ми се виждаше като стар познат, като място за почивка и като алтернатива. Усещах сигурната ръка върху „Куантум Лоджик“.

— Не е луд — обади се Чарлз. — „Куантум Лоджик“ съвсем не е луд. Дори не може да се каже, че е ексцентричен. — За миг си помислих, че споменава името на жена; на някоя от старите си любовници. „Агнес Дей. Коя е тя, Чарлз?“

— Сега ме слушай внимателно — продължи той. — Едва ли ще имам време, за да ти го повторя. За мен ти си това, което трябва да представлява една жена, Каси.

„Агнус деи“ бе казал той всъщност. „Божият агнец“ в превод от латински.

— Ти си силна, способна си на любов и загриженост. Хората ще тръгнат след теб без колебание.

— Виждаш ли ги, Чарлз?

— Нямам нужда да виждам каквото и да било. Познавам хората толкова добре, колкото и ти. Няма да мога да съм ти полезен, понеже това...

просто ще ме уби...

— Каси. Но ти ги спаси всичките. Историята понякога е голяма месомелачка, и то ефективна месомелачка, която смела всичко на прах или пепел.

— Ние носим отговорността.

— Ще те приковат към позорния стълб, Каси. Искан ми се да мога да споделя участието ти. Стивън ще го направи, както и останалите. Аз обаче поемам по лесния път.

— Чарлз, недей.

— Времето изтече.

Нищо не чувствах. Може би именно затова той ме заговори — понеже последното мръдване на пръста бе най-тежката и най-непосилна работа.

Изображенията, проектирани в очите ми и в главата ми, внезапно ми причиниха невероятно силна болка. Всичко ми се струваше безсмислено — табелки, надписи, съобщения, всичко объркано и преплетено. Не можех да разбера какво точно ми казва. Преводачът се бе изключил и ме бе оставил на произвола на съдбата, сред тотална, безлична и безцветна тъмнина, затова Леандър отлепи лентите от главата ми и махна проекционните апарати от очите ми.

Чарлз се изви рязко на мястото си. Хилеше се по доста зловец начин. Изправих се и се приближих до него. Из галерията и въобще из цялата лаборатория се носеше лудо крещене. За момента явно всички бяха забравили за нашето съществуване.

— Там сме! — обади се въодушевено Хергешаймер. — О, Господи, там сме!!!

Едва тогава Чарлз си позволи да се поуспокои. Главата му се люшкеше, а очите му се въртяха насам-натам в орбитите си. Прегърнах главата му, докато Леандър махаше оптичните кабели. Медицинските роботи се намесиха и поеха Чарлз в ръцете си.

Свих се на кълбо до празното му място, зашеметена; бяхме се справили. Чарлз се бе справил.

Хергешаймер се приближи до видеоизображението на новата система и посочи звездите с ликуващо изражение, сякаш това бе негов собствен триумф. Из цялата лаборатория изникваха снимки на новото слънце.

Леандър ме вдигна на крака със сигурна ръка и ме хвана през раменете.

— Добре ли си?

Кимнах.

— Чарлз?

— Мисля, че той прекаля — въздъхна Леандър. — Ще видим...

Първите девет часа на първия ден в новата система прекарах в сън в стаята си. Събудих се едва когато Хергешаймер, Леандър, Абди и Уокслър почукаха дискретно на вратата ми. Леандър имаше доста угрижен вид.

— По-добре ли се чувстваш? — попита ме той.

— Доста добре — отвърнах. Чувствах се така, сякаш мога да прекарам в сън и следващите стотина години, но поне бях работоспособна.

Инженерите на Уокслър бяха изградили един прозрачен купол на повърхността и бяха построили под него платформа за нас. Бях изтикана начело на първата група от петдесет човека. Явно хората не преставаха да очакват от мен да ги вода. Скупчени като сардели, ние се наблъскахме в асансьора, стигнахме до аварийния изход, преминахме през новия шлюз и направихме първите си крачки под новото небе.

Леандър тикаше пред себе си инвалидна количка, в която бе седнал Чарлз, ограден от медицински работи. Докато се изправяхме пред кристално прозрачния купол, улових Чарлз за ръката. Той обаче само невероятно слабо стисна пръстите ми в отговор.

Новото слънце изглеждаше съвсем малко по-ярко от старото, въпреки че Марс в действителност се намираще на орбита, която бе с осемдесет милиона километра по-близо от преди. На запад се надигаше полумрак. Слънчевият диск се приплъзна зад хоризонта. Младежката му ярка перлена корона проблесна за последен път и се скри от погледите ни. С падането на нощта настъпи нова фаза на нашия триумф.

Очите ни трудно се приспособяваха към новите условия. Преди да сме в състояние да виждаме цветовете в цялата им дълбочина, да осъзнаем цялата тази градина от нови слънца, минаха минути. Навсякъде наоколо цъфтяха мъгляви цветя — розово, виолетово, тъмнолилаво, бледи нюанси на пролетно зелено и нарцисово жълто, сред които се прокрадваха и неясните лица на новородените звезди.

Коленичих до стола на Чарлз и отново улових ръката му. Той се извърна към мен и ме погледна право в очите. Нещо, преминало бегло през погледа му и през изражението на лицето му, ми вдъхна нова надежда. Докоснах лицето му с връхчетата на пръстите си. Той рязко

се отдръпна назад и мускулите на скулите му се напрегнаха. След това обаче той се отпусна.

— Осъзнаваш ли какво се случва в момента, Чарлз? — попитах го.

— Настаняваме се — прошепна той. Очите му отново бяха започнали да блуждаят.

— Ти ни доведе тук — казах аз. — За добро или за лошо — засега не знаем, но във всички случаи усещането е по-безопасно. Това със сигурност не може да бъде зле.

— Мммм-хммм — измърмори той неясно.

— В момента гледаме новата система. Нощ е. Можем да видим звездите и, повярвай ми, те са направо прекрасни.

— Чудесно — промърмори Чарлз.

— Разбираш ли?

— Да — отвърна той. — Дори прекалено много.

Спокойствието, което последва нашето преместване — вцепененото осъзнаване, приспособяване и възстановяване — очевидно важеше както за самия Марс, така и за марсианците.

Около Марс не се появиха никакви нови луни.

Заплахата от скакалци избледняваше с всеки изминал ден, тъй като нови и нови защитни машини влизаха в експлоатация. Скакалците или бяха избити, или енергията и смисълът на живота им се изчерпаха сред студените сухи пясъци.

Тъй като Мени Хилс вече не съществуваше, а Ти Сандра и огромно множество от изпълнителната власт бяха мъртви, на практика правителство не съществуваше. Не съществуваше и Републиката. По-големите станции напълно естествено се превърнаха в центрове на марсианския социален и политически живот. От време на време марсианците с половин уста заговаряха за връщане към нормалното положение на нещата, но заложеният в инстинктите на всички модел на поведение бе фамилията, станцията, Обединеното множество. Все още нищо друго нямаше шанс да ги измести.

Отначало милионите марсианци дори не можаха да осъзнаят напълно какво точно се случва с тях. Никой не можеше да обхване с мисълта си идеята за толкова масивна сила, за толкова могъща конспирация, които да са способни да откъснат планетата от

прегръдката на Старото слънце. Докато реалността полека-лека се просмукваше в съзнанието на хората, разнасяше се като ехо по мрежата, потвърждаваше се от учени и от хора, на които малките общности се доверяваха, недоверието постепенно се замени с шок, след което с възмущение.

Доказателствата за нападението на Земята над Марс изглеждаха прекалено отдалечени от ежедневието на хората. Разрушените станции, естествено, бяха замлъкнали, а обезобразените територии, стотиците милиони хектари опърлена земя не изглеждаха чак толкова убедително доказателство за правилността на подобен драстичен ход.

Шокът господстваше в настроенията на хората. Фамилиите вземаха разярени и уплашени решения, които се предаваха по мрежите. Оформяха се комитети за разследване, всеки от които се изпокарваше с останалите. Постепенно тези комитети се превърнаха в заместители на правосъдната система.

Това, което първоначално бе наричано „Бягството“, по-късно в устата на хората се превърна в „Отстъплението“, след това в „Поражението“ и най-накрая в „Срамът“. Намериха се хора, които започнаха да говорят, че е можело да останем и да използваме новата си мощ, за да предизвикаме Земята на бой, но вече при определени от нас условия. Със сигурност няколко милиарда от земните жители биха искали да запазят Марс независим, но в рамките на Слънчевата система...

Към всички тези мистерии се прибави и възможно най-лошата възможна и най-силна носталгия.

Републиката, независимо от опитите на оцелялата част от правителството, започваше да се замества с нещо по-лошо от анархия — управлявана от ръководена от емоциите си тълпа неспециализирани, но умели опортюнисти.

Тълпата сама се бе разпръснала по Марс. Марс бе намерил своя глас и сега пицеше от болка.

Първото по-значително марсотресение стана на юг от Аскреус. Три станции бяха унищожени, а една се разцепи на две части от образувалата се между Аскреус и Павонис пукнатина. Пукнатината, която в по-късните години получи наименованието Цепнатината Ню Тарсис — за четири седмици се разшири от няколкометра ров до над хилядакилометрова пропаст. Из цялата планета се разпростря ехото от

това ново разпъване на кората. Марс зазвъня като ударен с всичка сила гонг.

В Преамбюл групата ареолози, ръководена от обезумелия от мъка и вдъхновен до краен предел Фауд Абди, се опита да изчисли траекторията на новата марсианска тектоника без сателити, разчитайки единствено на докладите, изпратени по мрежата. Само че и самата комуникационна мрежа бе разбита, част от линиите бяха неизползваеми — разрушени, поправени и наново разрушени. Необходимите наноресурси надхвърляха възможностите ни.

Доброволни отряди излитаха със совалки от Кайбаб и преминаваха над Маринерис, за да опишат промените. Зареждаха продукти и гориво от оцелелите станции, които имаха желание да ни сътрудничат, и продължаваха през възвишенията Тарсис. Не беше изключение издигане на повърхността на десетки метри над предишното ниво. На някои места беше регистрирано и издигане със стотици метри. Някои предричаха, че възвишенията Тарсис ще потънат след един век по старото летоброене.

Марс правеше обиколка около новото слънце за 302 дни.

На обратната страна на Марс се появиха тесни и прави хребети, дълги хиляди километри и свързани един с друг в огромни дъги, които приличаха на замръзнали и вкаменени вълни. На много станции съществуваше опасност за тунелите и населението се евакуираше.

Плановете на Уокслър за извънредни ситуации се прилагаха, но често твърде късно. За това разбира се обвиняваха мен. Да предприема такава крайна мярка за Марс, без предварително разработен план, беше непростим гаф. Всички смятаха, че квалификацията „престъпление“ не е преувеличена.

По мое нареждане оцелелите Олимпийци разглобиха откъсваните и ги складираха на сигурно място далеч от Кайбаб. При пренасянето някои от частите бяха иззети от различни фракции, които ги обявиха за своя собственост. Слава Богу, никоя от фракциите не можеше да ги използва, защото нямаха необходимите умения. Дори когато ги заплашвах, Олимпийците мълчаха.

Някои от тях бяха вкарани в затвора.

През по-голямата част от времето летях от станция на станция, обикалях поразените зони и при срещата си с враждебните комитети се мъчех да постигна примирие. Всеки от марсианците беше бежанец,

дори и ако около себе си виждаше четирите познати стени от миналото.

Марсианците се страхуваха. На всяка станция ме питаха кога ще си отидат вкъщи в Слънчевата система и когато им казвах, че това никога няма да стане, плачеха от гняв и отчаяние. Някои ме подкрепяха, но те не бяха много. На повърхността и под нея Марс беше обзет от лудост.

Когато от северните склонове на Олимп тръгна вода, която наводни Сайан Сълси и разруши лабораториите, в които съпругът ми беше работил за разцъфването на цистите-„майки“, излетях с последната президентска совалка на последната си официална обиколка из бедствена зона. С мен пътуваха Денди и Стивън Леандър. Отидохме първо до МУС, където заредихме с гориво и прекарахме нощта, а после продължихме до Сълси.

Могъщият вулкан се бе събудил и бе освободил огромен подземен минерален гейзер. Водата извираше от северните склонове и част от нея тръгваше към браздите, като наводняваше стотици километри площ на дълбочина до няколко метра. При допира с древния камък водата отделяше значителни количества въглероден двуокис и азот. Образуваха се езера от бъкаща и кипяща кал, която после замръзваше. Летяхме над мрачния и забулен от облаци терен и виждахме как в калния океан се образуват острови.

Разбира се бяха наводнени само южните равнинни части и долините на Сайан Сълси. Но лабораторията бе разположена в една такава долина и водите бяха разрушили нейните куполи и бяха оставили четирите цисти-„майки“ под открито небе.

Посрещнаха ни колегите на съпруга ми. Във въздушния шлюз бяхме сърдечно приветствани от доктор Шовински, асистентът на Иля.

— Направо е пословично — възкликна той, докато ни настаняваше в малко помещение, където беше сервиран чай и лек обяд. — Изгубихме повечето сгради и тунели и почти всички куполи, но експериментът се увенча с успех. Това, което вие направихте, госпожо президент, има и добри, и лоши страни, но аз като учен мога само да ви благодаря.

Хапнахме набързо и Шовински ни придружи през складовото помещение и влажния тунел до лабораторията, където вкаменелите

цисти-„майки“ по-рано са били подготвяни за експеримента. Техните гнезда бяха празни.

— Преместихме ги отвън — обясни той. — Ако Иля можеше да види това!

Облякохме костюмите под налягане и излязохме навън.

Под яркото небе, пълно с кълбовидни облаци от ледени кристали, водата беше изтикала куполите към купищата блестящи отломки. Внимателно направените гнезда бяха разрушени и от тях бяха останали само дълбоки дупки и бразди. В тези бразди, под тънката ледена обвивка, която се образуваше всяка нощ и се топеше през деня, бяха израснали дебели кафяви стебла, високи два-три метра, разперили като ветрила листа на върха.

Шовински ме накара да вляза в една бразда, дълбока около метър. Той взе ръката ми и я допря до стеблото, което израстваше от твърда стъклоподобна слуз. Слузта се бе стекла от разпукана циста-„майка“, която беше на няколко метра от нас.

— Първо се появяват акведуктите — обясни Шовински. — После смятаме, че следват другите форми. Младите екосистеми първо си набавят достатъчно вода, а после се стремят да завършат цъфтежа.

От израсналото стъбло, високо пет метра и широко два в основата, бяха избуяли четири ветрилообразни листа, които се простираха свободно под ярката светлина на новото слънце. В сянката на най-голямото стъбло се криеше прозрачно-зелена сфера с големината на диня. Знаех какво беше това, преди Шовински да ми каже. След време плодът щеше да наедрее и да изиграе ролята на един от многото резервоари за акведуктите. Сякаш преди цяла вечност Чарлз ме бе насочвал към такава погребана и вкаменена сфера. Знаех, че един ден, когато се почувства готов, той ще види тези неща.

Прекарахме няколко часа на открито и дори видяхме падането на няколко снежинки. Кафявите стебла изведнъж ме направиха изключително щастлива и аз им се радвах като малко дете и се опитвах да изживея момента и заради Иля.

Когато се върнахме в незасегнатите тунели, угрижените помощник-лаборанти ни казаха, че са пристигнали десетки совалки от Амазония. Интуицията на Денди проговори и той бързо ме поведе към нашата совалка, но беше твърде късно. Озовахме се сред непробиваема стена от добре въоръжени граждани.

За самоволната гражданска организация възмущението на Шовински беше без значение. Беше дошло тяхното време. Арестуваха ме и ме обвиниха в десетки престъпления, най-тежкото от които беше предателство. На Денди и Леандър завързаха ръцете към краката като на агнета преди заколение. Мрачната тълпа, съставена само от мъже, ме подложи на по-малко унижение, като завърза само ръцете ми с въже.

Бях преживявала това и по-рано.

Така беше погребана Федерална република Марс.

Това е краят на моя разказ и аз ще спра дотук. Всичко написано се отнася за преместването на Марс, за причините и начините и за моята роля в този процес. Това, което ще последва, бързо ще забравя.

Всички надценяват написаното в затвора.

Не искам прошка, нито дори честен процес. Мога да кажа, че се чувствам възнаградена. Моля само за милостиво отношение към Чарлз Франклин и към всички останали арестувани Олимпийци.

Благодарение на тях Марс продължава да съществува и предполагаемите правителства могат да продължават да се борят, да спорят и да обвиняват.

Когато ми прочетат присъдата и започне изпълнението на наказанието, ще си мисля само за стеблото, листото и зелената блестяща сфера. Ще се раждат деца, които няма да помнят старото слънце. За тях, както и за тези, които се надявам и се моля да прочетат тази история, роден дом ще бъдат новите ярки и цветни небеса.

Виждам те как играеш в сянката на мостовете на стария Марс след стотици, хиляди години, а кожата ти не е скрита от въздуха. За теб няма да съществуват време, разстояние и ограничения. Няма да съществува нищо друго, освен собствената ти воля.

Бъди по-мъдър от дедите си. Ще трябва да бъдеш, защото ще имаш власт да вземаш решения.

ПОСЛЕСЛОВ

ОТ ДЕЙН ЙОХАНСЕН,

ДОКТОР ПО ФИЛОСОФИЯ

За мен беше чест да редактирам това ново издание на мемоарите на Касея Мейджъмдар. Дори и днес нейният живот и действията ѝ провокират доста противоречиви мнения. Вижте например скорошните опити на Защитниците на Старата система да наложат свои собствени бележки и коментари на „Преместването на Марс“. Вярно, че тези опити се провалиха... само че това е просто частен случай на едва сдържания гняв на повечето марсианци.

Срещнах се с Касея Мейджъмдар веднъж в нейната градина, преди около двайсетина години, когато тя бе петдесетгодишна (според стария начин за измерване на марсианската година). Тогава бях на двайсет (по новите мерки). Майка ми току-що бе станала марсиански президент съгласно новата републиканска конституция и тримата с нея и с баща ми бяхме предприели едно пътуване из Сайан Сълси до къщата на Касея, както вече бе станало традиция от времето на миналите няколко администрации.

Касея Мейджъмдар беше открита, набита жена, с чувство за собствено достойнство, със сиво-бяла коса и гъсто покрита с бръчки кафява кожа. Прикритите зад скафандъра ѝ ръце изглеждаха тънки, но здрави, а краката ѝ се движеха бързо и с младежка гъвкавост. Излезе да ни посрещне с един трактор, който някога бе принадлежал на мъжа ѝ. Тя се усмихна, стисна ръцете ни и ни покани у дома си. Къщата ѝ бе в самия край на резервата „Сайан Сълси“. Влязохме вътре, свалихме скафандрите си, изкъпахме се и веднага се почувствахме по-комфортно.

Тя ни представи на Чарлз Франклин — човека, с когото съжителстваше от дълги години. Франклин ни приветства с приятно, но някак си отнесено изражение на лицето. Беше висок, много слаб, с

гъста снежнобяла коса и странно набраздено лице, което нито се усмихваше, нито бе тъжно. Той говореше малко; през повечето време се разхождаше из къщата и вършеше някои дребни и незначителни неща, които на пръв поглед нямаха почти никакъв смисъл, но затова пък го забавляваха. Усмихваше се на себе си, понякога се смееше и на глас. Това доста ме притесни. Някак си не можех да свържа в съзнанието си този странен и сякаш кух като празна черупка човек с онзи Чарлз Франклин, за когото бях слушала толкова много хвалби в часовете по история. Спомням си, че тогава попитах майка си:

— Той наред ли е?

Баща ми ме ръгна в ребрата, наведе се към мен и ми прошепна яростно:

— Това е той. А сега се дръж както трябва, дявол да го вземе!

Започнах да наблюдавам човека пред себе си с още по-голяма неловкост. По едно време погледите ни се засякоха. Той кимна, сякаш се бяхме споразумели за нещо, и седна до Касея Мейджъмдар.

Майка ми, която винаги предпочиташе да действа прямо, попита Мейджъмдар как преживява Франклин в последно време.

— Както винаги — отвърна тя. — Не му обръщайте внимание. Той си се забавлява по свой собствен начин и понякога е доста жизнен. Просто неговият начин на мислене е доста по-различен от вашия и моя.

Тя приготви вечеря за всички ни с помощта на Франклин. Спомням си, че по някое време ми каза:

— Марсианските зеленчуци са много по-вкусни, когато са приготвени от човешки ръце. Мисля, че ще се съгласиш с мен.

Седнахме зад масата ѝ, направена от едно сухо листо на мостово дърво, близо до прозореца, от който се виждаше голямата кафяво-червеникава долина. Хапнахме плодове от мостово дърво: това като че ли беше първия път, когато вкусвах подобен деликатес, ценен доста скъпичко на пазара. Мейджъмдар ни говореше ентусиазирано нещо за „майките“ и как през последните двацет години те най-накрая ни били показали някои от многобройните си потомци. Някои от тези потомци растяха в градината пред къщата ѝ.

Франклин слушаше разговора ни с удовлетворен поглед, след което се включи в него. Той издърпа една пръчка за рисуване от джоба си, пълнен с парченца хартия и моливи, и скицира във въздуха с дебели

оранжеви линии множество организми, известни ни само по вкаменелостите, които бяхме откривали: „плъзгащи се пчели“, „пясъчни пухчета“, „бягащи възли“ и така нататък. След това, с абсолютно същия ентусиазъм, той скицира една серия безсмислени драскулки, които нямаха никаква форма.

— Понякога разбирам какво се опитва да постигне Чарлз — обади се Мейджъмдар, следвайки с пръст драскулките във въздуха. — Това тук са белезите на генетичното разнообразие. Поне така смятам. „Майките“ в момента произвеждат на бял свят само най-непретенциозните създания. Предполагам, че запазват най-добрите си „деца“ за резерва — в случай че решат да се върнат към старите мъртви дни. Много заинтригуващо, Чарлз.

Франклин се усмихна и прибра пръчката за рисуване в джоба си.

Докато хапвахме, майка ми разказа на Мейджъмдар, че Съветът на губернаторите е одобрил издигането на монумент, на който щели да бъдат тя, първият президент Ти Сандра Ерзул и Олимпийците. Монументът щял да представлява група от стоманени и бронзови статуи, под които щяло да има табелка.

Касея отначало се натъжи, след това се раздражни.

— Не ми трябва излишна популярност — каза тя. — Хората ми дадоха моите градини. Те са ми напълно достатъчни. Вече не обвинявам никого.

— Те отнеха свободата ти за цели десет години — възрази майка ми, — Дължим ти много.

— Ние бяхме тези, които им отнехме всичко, което те някога бяха познавали, и не им оставихме никаква възможност. Отказах да проведа референдум.

— Сега гледаме малко по-различно на тези неща — обади се баща ми.

— Не искам никаква статуя — настоя Мейджъмдар. — Знаете ли, много ми се иска вие — президентите — да спрете да идвате тук и да ми се извинявате. Знаете ли какво наистина бих оценила? Би ми се искало да изведа прекрасната ви дъщеря навън и двете с нея да се поразходим из градината.

— Из цялата ли? — възкликна баща ми. Резерватът се простираше на милион хектара — невъзможно разстояние за един трактор.

— Само из парцела, за който се грижа — успокои го Мейджъмдар.

И тя наистина ме изведе на специална разходка, като се грижеше за мен като за своя внучка. Когато след известно време спря трактора до един акведукт, в очите ѝ сияеше триумфален блясък. Херметизирахме шлемовете си и излязохме навън. Заразглеждахме огромните тъмночервени венчелистчета на цветята, които бяха колкото широки, толкова и високи, скупчени на туфи по дължината на едно стебло, простиращо се на около трийсетина метра нагоре към синьочерното небе. Колосално големите стъкловидни, запълнени с течност гроздове се точеха по ридовете, дълбоките долини и могилките като кабели под някакъв мост. Един напълно израснал възрастен човек би могъл преспокойно да мине през тях, ако гъстият им лепкав сок бе предварително източен.

— Съпругът ми и аз бяхме първите, които видяхме най-ранните признаци, че животът на Марс се завръща — обади се Мейджъмдар.

— Знам — отвърнах аз (нали си бях многознайка...). — В училище са ни говорили за това.

— Колко любезно от тяхна страна. Чела ли си книгата ми?

— Естествено!

Тя се огледа наоколо, поклащайки бавно глава.

— Прекрасни цветя, само че в по-голямата си част безплодни. Липсват им услугите на „плъзгащите се пчели“... Но са красиви, нали?

Отвърнах, че според мен са направо приказни.

— Е, роботите опрашват по няколко от тях всяка година, пък и ми разрешиха да събирам плодовете им, да ги продавам и да ям които си искам от тях. Един ми стига за цяла година.

Касея ме отведе до едно високо стебло и постави облечената ми в ръкавица ръка върху плътната му тъмнозелена повърхност.

— Ето нещо, над което си струва да се замислиш — каза тя. — Предполагам, че знаеш: тези тук са на половин милиард години и независимо от това са, така да се каже, бебета.

Години след като Касея Мейджъмдар почина, отидох до монумента, изграден върху едно равно скалисто плато, под открито небе, в близост до Марсианския университет в Синай.

Под статуите на Ти Сандра Ерзул, Касея Мейджъмдар (направила крачка напред, с напрегнато, сякаш изплашено изражение на лицето и протегнати напред ръце), Чарлз Франклин и останалите Олимпийци бе прикрепена табела, на която се изреждаха имената им и бе добавено:

На всички, които ни помогнаха да станем това, което сме сега, благодарение на които можем да растем като цветя под открито небе, свободни, под Новото слънце.

Докато четях табелката, почвата под краката ми потрепери от някакво дребно марсотресение. Статуите не помръднаха, въпреки че аз се олюлях.

А небето беше все така синьо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.